

Jaarverslag 2022

Inhoudsopgave

Jaarverslag 2022	1
Inhoudsopgave.....	3
Inleiding en statenvoorstellen.....	3
Kerntaak 1: Ruimtelijke ordening en waterbeheer	9
Kerntaak 2: Milieu en energie	65
Kerntaak 3: Vitaal platteland	92
Kerntaak 4: Mobiliteit	154
Kerntaak 5: Regionale economie	229
Kerntaak 6: Cultuur en sociale kwaliteit.....	284
Kerntaak 7: Kwaliteit openbaar bestuur.....	322
Overhead, financiering en dekkingsmiddelen.....	344
Paragrafen	365
Provinciale heffingen.....	365
Weerstandsvermogen	370
Kapitaalgoederen	374
Investerings	377
Financiering.....	385
Bedrijfsvoering.....	389
Verbonden partijen.....	395
Grondbeleid.....	424
Openbaarheidsparagraaf	428
Jaarrekening.....	429
Overzicht van baten en lasten	429
Analyse van het resultaat over 2022	436
Structurele en incidentele baten en lasten	448
Balans	460
Personeelsgebonden lasten.....	498
Organisatie.....	502
Organisatie.....	502
Controleverklaring	505
Controleverklaring accountant.....	505

Inleiding en statenvoorstellen

Inleidende samenvatting

Voor u ligt het jaarverslag van 2022, het laatste verslag van deze bestuursperiode. We hebben de afgelopen jaren hard gewerkt aan een krachtige economie, een aantrekkelijke leefomgeving met goede bereikbaarheid en een sterk openbaar bestuur. Ondanks de grote onzekerheden waarmee we het afgelopen jaar zijn geconfronteerd, zien we dat onze economie haar veerkracht heeft laten zien. De gevolgen van de oorlog in Oekraïne, de afhankelijkheid van fossiele energie, de prijsontwikkelingen in de energiemarkt, de inflatie, de arbeidskrapte, krapte op de woningmarkt en de stikstofcrisis vormen grote uitdagingen voor onze provincie.

Als we kijken naar de provinciale opgaven, hebben we als provincie gereageerd op de gebeurtenissen in de afgelopen periode. De provincie Overijssel ziet dat een gevoel van saamhorigheid naar voren komt. Een gevoel dat waardevol is in een tijd waarin meningen zich verharderen en discussies en reacties heftiger zijn dan voorheen. De provincie streeft ernaar om iedereen mee te kunnen laten doen in en aan de Overijsselse samenleving. In de onderstaande paragrafen geven wij aan hoe wij aan onze opgaven gewerkt hebben.

Krachtige economie

Vanuit de provincie hebben we door middel van onze programma's (familie)bedrijven ondersteund door te investeren in innovatie, internationalisering en (startend) ondernemerschap. De transitieopgaven zoals circulaire economie, energie, agrofood en digitalisering stonden hierbij centraal. De uitvoering van de verschillende regiodeals, hebben een bijdrage geleverd aan het versterken van onze brede welvaart in het algemeen en de economie in het bijzonder. De economische structuur in Overijssel is, vanwege het relatief grote aandeel maakindustrie, handel, logistiek en intensieve veehouderij, bovengemiddeld afhankelijk van de wereldconjunctuur. In 2022 zijn verschillende programma's gestart die Europa aanbiedt. Ook hebben we middelen vanuit de Europese Investeringsbank (EIB) aan ons Energiefonds (EFO) weten te koppelen waardoor meer middelen voor ons MKB beschikbaar kwamen. De overige fondsen hebben ook hun nut weer bewezen. Ook in 2022 trekken we met zowel de Europese als onze eigen fondsen extra investeringen aan van buiten onze provincie.

De arbeidskrachte is onverminderd groot gebleven. Met ons Arbeidsmarktprogramma hebben we naast aandacht voor de talentopgave, vakmanschap en scholingsfondsen focus aangebracht door met name versterkt in te zetten op de energietransitie. Tot slot hebben we ons vestigingsklimaat versterkt door in te zetten op goede programmeringsafspraken betreffende bedrijventerreinen met gemeenten.

Hitte, droogte en wateroverlast

We zien dat er in delen van Overijssel een tekort is aan de productiecapaciteit van drinkwater. Ook de kwaliteit van drinkwaterbronnen komt onder toenemende druk te staan. Voor het gebied Rijn-Oost hebben partners voor het programma Zoetwatervoorziening Oost Nederland (2022-2027) een werkprogramma opgesteld met maatregelen om de waterbeschikbaarheid te vergroten. We werken intensief samen met partners aan de Adaptieve Strategie Drinkwatervoorziening en de bescherming van bestaande drinkwaterwinningen binnen de bestuursovereenkomst 'Samen werken aan schone bronnen' (Voortgang veiligstellen drinkwatervoorziening Overijssel).

In onze Omgevingsvisie en -verordening verstevigen we de basis van ons drinkwaterbeleid. We onderzoeken op welke punten het grondwaterbeschermingsbeleid eventueel aangepast moet worden en betrekken hierbij de Rekenkameronderzoeken "Drinkwaterbronnen grondig beschermd" en "Als elke druppel telt". Voor ons leidende principe uit de nieuwe Omgevingsvisie "Water en bodem sturend" voor een klimaatrobuust Overijssel, hebben wij samen met het Rijk een 'regionale proeve water en bodem sturend' uitgevoerd en voor het NOVEX gebied regio Zwolle staat nu in een samenwerking tussen rijk en regio een verstedelijkingsstrategie waarin klimaatbestendig groeien centraal staat.

Inmiddels hebben alle werkregio's uit het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie bestuurlijke- of samenwerkingsovereenkomsten afgesloten en uitvoeringsstrategieën en uitvoeringsagenda's opgesteld. Wij ondersteunen deze uitvoering in zowel stedelijk en landelijk gebied vanuit het statenvoorstel Hitte, Droogte, Wateroverlast. Met ons programma Hitte, Droogte en Wateroverlast spelen wij in op de klimaatveranderingen en de warme en droge zomers die we de komende jaren zien aankomen. We zijn goed op weg richting de afspraak om in 2050 klimaatrobuust te worden (zie Statenbrief Hitte Droogte Wateroverlast).

Aantrekkelijk wonen en ruimte

De Overijsselse Aanpak staat voor 'dóen, flexibiliteit en netwerken'. Dit is de basis van onze inzet voor binnensteden, retail en wonen. Met onze 'community of practice' uit de woonkeuken en de stadsbeweging werken we samen aan oplossingen en leren we van elkaar. Het belangrijkste resultaat van deze periode is dat de markt, maatschappelijke partners en het rijk goed meedoen in onze steden en kernen. Dit heeft zijn vruchten afgeworpen in de vorm van gedragen visies, woondeals, rijksinvesteringen en slimme

arrangementen in binnensteden en gebiedsontwikkelingen (zie Voortgangsbrief Ruimte Wonen Retail 2022).

Uit onze 'Evaluatie van de Stadsbeweging' met onze partners kunnen we concluderen dat onze partners de rol van de provincie erg waarderen en als noodzakelijk zien. Hierbij hebben wij ook gevraagd om een reactie op het rapport van de Rekenkamer Oost-Nederland 'meer vitaliteit, minder leegstand'. Dit is terug te lezen in deze uitwerking aanbevelingen van de Rekenkamer.

Eind 2022 hebben we de Overijsselse woondeals met de rijksoverheid ondertekend met de regio- en gemeentelijke bijdragen in de bouw van minimaal 42.300 woningen en afspraken over betaalbaarheid en het aandeel sociale huur op regionaal niveau. Als provincie investeren wij mee in (sleutel)projecten en gebiedsontwikkelingen, zowel met kennis als financiën. Met onze investeringen hebben we onder andere bijgedragen aan de cofinanciering van de Woningbouw Impuls (WBI, Rijksregeling).

Na de oproep van het rijk aan de provincies voor intensiever toezicht te houden op huisvesting statushouders om de uitstroom van statushouders uit de opvang te versnellen, hebben wij alle Overijsselse gemeenten op 15 september een informerende brief gestuurd. Onze aanpak heeft geresulteerd in een mooi resultaat, de taakstelling voor tweede helft van 2022 is volledig gerealiseerd op provinciaal niveau, met dank aan de inzet vanuit gemeenten die boven op de taakstelling extra statushouders hebben gehuisvest. Voor gemeenten die desondanks toch nog een achterstand hebben opgebouwd, hebben wij na consultatie van alle gemeenten hierover het interbestuurlijk toezicht geïntensiveerd. Daarnaast denken wij ook aan de voorkant mee over huisvestingsvraagstukken in bestuurlijke gesprekken en met het aanjaagteam wonen.

Ten aanzien van voorgaande jaren blijft de opgave voor huisvesting statushouders onverminderd hoog, de taakstelling voor de tweede helft van 2022 was in totaal 903 voor Overijssel. Voor het aankomende halfjaar (2023) is de taakstelling zelfs 1.413 voor Overijssel.

Energietransitie

Wij hebben in 2022 vanuit de afspraken uit het Klimaatakkoord verantwoordelijkheid genomen voor acht prioriteiten: zonnepanelen op bedrijfsdaken; grootschalige opwek windenergie; groen gas uit mestvergisting; warmtenetten; verduurzaming industrie; smart energy hubs; grootschalige verduurzaming woningen en regie op energie-infrastructuur. Wij beschrijven hieronder onze hoogtepunten uit 2022:

Werkplaatsen

Met de focus op deze prioriteiten hebben wij in de 18 Werkplaatsen samen met onze uitvoeringspartners de energietransitie kunnen versnellen.

Biomassa

De nieuwe subsidieregeling Kleine Mestvergister op boerderijen is bijzonder succesvol. Het budget van 2023 is al in 2022 beschikbaar gesteld en voor 2023 is opnieuw budget beschikbaar.

Smart Energy Hubs en energie-infrastructuur

Dit jaar is een start gemaakt met de realisatie van de eerste SEH binnen onze provincie. Uit een studie die dit jaar is gedaan naar de meerwaarde van SEHs voor Oost-Nederland blijkt de impact op lange termijn 20 tot 25% besparing op CO₂-uitstoot en een besparing van meer dan 300 miljoen aan investering in het elektriciteitsnet.

RES Twente en West-Overijssel

Met de vaststelling van het Provinciaal Programma Energiestrategie (PPE) heeft Gedeputeerde Staten een instrument in handen om de afgesproken ambitie van beide RES-regio's te realiseren. Het programma is een uitwerking van de kaders die door Provinciale Staten zijn/worden vastgesteld in de Omgevingsvisie en -verordening.

In de RES-en wordt gestreefd naar 50% lokaal eigendom bij zon- en windprojecten. Energiefonds Overijssel stimuleert dit lokaal eigendom door te voorzien in ontwikkelfinanciering (LEI-F) en exploitatiefinanciering voor lokale initiatieven.

Zon

De doelstelling om eind 2023 3PJ zonne-energie op te wekken in onze provincie hebben we eind 2022 al gehaald. De taskforce 'Ieder dak een zonnedak' heeft daar een belangrijke bijdrage aan geleverd.

Crisisaanpak

Wij hebben in samenwerking met verschillende partners stevig kunnen inzetten op energiebesparing bij doelgroepen die om uiteenlopende redenen niet vanzelf maatregelen treffen. Zo is uit de samenwerking tussen Provincie Overijssel, EFO en Qredits de MKB Duurzaamheidslening ontstaan.

Goede bereikbaarheid

Openbaar Vervoer

Het openbaar vervoer kende in 2022 uitdagingen maar ook successen. Op landelijke schaal speelt sinds 2020 het probleem van lagere reizigersaantallen na de lockdown in verband met de coronapandemie, waardoor de inkomsten achterblijven. Het is gelukt om ook voor 2022 en 2023 een landelijk pakket van maatregelen af te spreken om de dienstverlening slechts beperkt af te schalen.

De nieuwe landelijke problematiek, zoals hoge brandstofprijzen en een tekort aan personeel, heeft ook in onze provincie tot uitval van ritten geleid. Een brede landelijke samenwerking moet in 2023 tot een gedragen maatregelenpakket voor de korte termijn leiden.

Concessies in Overijssel

Begin 2022 is de concessie IJssel-Vecht 2023-2035 gegund aan EBS, de opvolger van de noodconcessie IJssel-Vecht met Keolis. Onderdeel van de concessie is de overname van elektrische bussen en de bijbehorende laadinfrastructuur. Deze overname vergde in het tweede deel van 2022 veel aandacht, maar is uiteindelijk goed verlopen. EBS is per 11 december van start gegaan als nieuwe vervoerder. Deze concessie biedt meer vervoer dan Keolis in de noodconcessie.

Ook is in 2022 de concessie Twente met de treindienst Zutphen-Hengelo-Oldenzaal (ZHO) aanbesteed en vanaf december 2023 voor vier jaar, met verlengingsoptie van één jaar, gegund aan Arriva. De afsluiting van een intensief traject dat tot een uitstekend aanbod met een 100% zero-emission (ZE)-vloot en vele innovaties in de dienstverlening heeft geleid. Met de aanbestedingen van IJssel-Vecht en Twente-ZHO is bewezen dat met een heldere uitvraag en de juiste garanties, ook voor een relatief kleine en korte concessie, goede inschrijvingen tot gevolg kunnen hebben.

Spoor

Ook het spoor is volop in beweging: plannen voor kwaliteitsverbetering van de stations Heino en Raalte, wat ook tot een versnelling van de lijn Zwolle-Enschede leidt en daarmee de betrouwbaarheid en punctualiteit van de lijn verhoogt. Voor de laatste dieseltreinen van Overijssel is onderzoek gedaan naar verduurzaming van de lijnen in voorbereiding op besluitvorming in 2023.

Kanaal Almelo-De Haandrik

Alle bewoners die schade hebben gemeld, hebben bericht gekregen over de afhandeling van hun schade. Huizen van bewoners waarvan de fundering goed is, zijn gestart of kunnen starten met het herstellen van schade. Ook zijn bijna alle funderingsonderzoeken fysiek uitgevoerd. Schademelders van wie hun pand funderingsverbetering nodig heeft zijn gestart of kunnen starten met de voorbereidingen voor funderingsverbetering. Deze bewoners kunnen ook kiezen voor nieuwbouw. Dat zijn grote keuzes, die veel vragen van bewoners, zowel financieel als mentaal. Zaakbegeleiders kijken in gesprek met bewoners hoe we kunnen helpen. Onze aandacht gaat nu vooral uit naar het uitvoeren van de schaderegeling zodat alle bewoners zo spoedig mogelijk in een toekomstvaste woning wonen.

Vechtdal Verbinding

De werkzaamheden aan de Vechtdal Verbinding zijn geheel afgerond in 2022. De N340 was in 2021 al afgerond. Met nieuw asfalt op de N377 tussen Nieuwleusen en Balkbrug en de aangepaste weginrichting in Nieuwleusen, kon het werk overdragen worden naar de beheerorganisatie. Een mooie mijlpaal!

Net als in 2021 vervalt ook in 2022 een deel van het budget vrij waarmee de totale teruggave op circa € 18 miljoen uitkomt. Eind 2022 is de groenaanplant opgestart en deze zal in 2023 worden afgerond, die uiteindelijk groter zal zijn dan wat er gekapt is. Een mooie extra dus.

De verwachting is dat eind 2023 alles gereed is en de spoortunnel in juli in gebruik kan worden genomen.

Vitaal landelijk gebied

Stikstof

Wij zien hoe de landelijke politieke discussie over stikstof onrust veroorzaakt in het landelijk gebied. De zorgen over deze crisis komen wij overal tegen, van de keukentafels van onze inwoners tot de voordeur van het provinciehuis. Dit heeft ook gevolgen voor onze werkzaamheden. Zo zijn er bij de Ontwikkelopgave Natura 2000 meer discussies en lopen processen trager. Rondom het legalisatietraject van PAS-melders bereidden wij diverse besluiten voor, maar concreet zicht op stikstofruimte daarvoor ontbreekt nog.

PPLG

Zoals door het Rijk gevraagd hebben wij ons in 2022 ingezet voor het ontwikkelen van ons Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG Overijssel). Hiermee leveren wij een bijdrage aan het oplossen van de problematiek op het gebied van stikstof, biodiversiteit, klimaat en water, terwijl we tegelijkertijd perspectief bieden voor het landelijk gebied. De leefbaarheid op het platteland en perspectief voor (agrarisch) ondernemers zijn voor Overijssel essentieel en staan centraal in onze eigen "3x3 aanpak". Onze Gebiedsgerichte Aanpak stikstof (GGA), de Ontwikkelopgave Natura2000, Veenweide aanpak, Bossenstrategie en het Perspectief voor de Landbouw zijn nauw verbonden met het PPLG Overijssel.

Natuur voor Elkaar

Het programma Natuur voor Elkaar draait op volle toeren. Zo zagen we een toename in het aantal aanvragen voor het vergroenen van schoolpleinen. De Groene Karavaan is de provincie ingetrokken om in vier gebieden mens en natuur meer met elkaar in verbinding te brengen. Na 2 jaar coronabeperkingen was er in 2022 gelukkig weer alle ruimte voor vrijwilligerswerk. Wij zijn dan ook doorgegaan met het ondersteunen van onze vele enthousiaste vrijwilligers.

Agro en Food

Wij hebben het Agro en Food uitvoeringsprogramma en de daarbij horende subsidieregelingen ingezet om oplossingen in de praktijk te ontwikkelen voor de grote uitdagingen die er in de sector liggen. Onze subsidieregelingen vanuit het programma Agro en Food zijn goed benut. Vanuit het uitvoeringsprogramma hebben wij verschillende initiatieven van agrariërs en andere ondernemers in de Agro & Food keten gefaciliteerd, zoals kennisbijeenkomsten, gerichte opdrachten, netwerksessies en communicatie (bijv. SallandLoont, Eiwit van Eigen land, Stichting Veterinair Kenniscentrum Oost Nederland voor kringlooplandbouw in de melkveehouderij). Op deze manier helpen wij onze partners om stappen te zetten in de transitie richting kringlooplandbouw.

Samenleven in Overijssel

We vinden het belangrijk dat iedereen in Overijssel mee kan doen. Door het wegvallen van de beperkingen door de corona-lockdowns zijn in 2022 vele trajecten met een diversiteit aan partners van Studio Vers Bestuur in een stroomversnelling gekomen. Daarbij is steeds stilgestaan bij het samenspel tussen overheid en samenleving. In bijvoorbeeld enkele Reflectiekamers is nagegaan hoe de wisselwerking tussen volksvertegenwoordigers,

dagelijks bestuur en ambtenaren tot stand is gekomen en wat daarin verbeterd kan worden. Wat betreft het thema maatschappelijk onbehagen hebben wij dit opgenomen in de concernstrategische agenda om in een provinciebrede strategische verkenning handelingsperspectieven in kaart te kunnen brengen, gerelateerd aan onze opgaven. De inzichten uit de werkgroep leveren input voor een inspiratiesessies over dit onderwerp. Verder hebben wij het Interbestuurlijk toezicht herijkt en herbevestigd met de gemeenten. We hebben na een evaluatie nieuwe bestuursovereenkomsten met de 25 gemeenten gesloten over het Interbestuurlijk toezicht.

We zijn actief betrokken bij Regio Stedendriehoek, TwenteBoard Development en bij de Regio Zwolle. Daarnaast vervullen wij de kassiersfunctie voor de Regio Deals Twente en Zwolle. Binnen de Regio Stedendriehoek hebben we samen met Gelderland de Strategische agenda aan Minister-president Rutte aangeboden. Voor de Oost Nederlandse lobby-agenda hebben wij de Oost Nederlandse triple Helix samen met Gelderland bij elkaar gebracht, inclusief MKB en VNO/NCW.

Veiligheid en ondermijning

We hebben aandacht voor de schaduwzijde van de samenleving in Overijssel en constateren daarbij dat (kleine) gemeenten moeite hebben om op lokaal niveau ondermijnende criminaliteit adequaat te bestrijden. Wij hebben in samenspraak met districten IJsselland en Twente de samenwerkingsagenda ondermijning opgesteld. Deze is gericht op het vergroten van de weerbaarheid en de uitvoeringskracht van de gemeenten in de provincie ten aanzien van de aanpak van ondermijnende criminaliteit, in het bijzonder voor wat betreft de maatschappelijke en bestuurlijke weerbaarheid. Die samenwerking levert toegevoegde waarde voor de uitvoerende projecten en trajecten ter bescherming van de Overijsselse samenleving, inwoners, bedrijvigheid en infrastructuur tegen verschijningsvormen van ondermijning, zoals genoemd in het provinciale ondermijningsbeeld. Op casusniveau participeren we in zogenaamde integrale ondermijningscentra in de provincie en nemen we deel aan themaspecifieke projecten, zoals buitengebied, vakantieparken, bedrijventerreinen.

Cultuur

De verbindende en aanjagende, creatieve functie van cultuur is in het afgelopen jaar meer zichtbaar geworden. Met relatief beperkte middelen hebben wij samen met onze partners veel bereikt [voorbeelden volgen]. Al onze inspanningen binnen het culturele veld werken alleen als alle radertjes draaien; via slimme en samenhangende cultuurinvesteringen, met onder andere de stedelijke cultuurregio's, bereiken we meer maatschappelijke impact. De creatieve denk- en ontwerpkracht van de cultuursector en ons ergoed zetten we in voor maatschappelijke en ruimtelijke vraagstukken en transitieopgaven. Dit alles met een winstwaarschuwing: het versterkingsprogramma heeft weliswaar geholpen om de wendbaarheid en weerbaarheid van de culturele sector te versterken. Maar de elkaar opvolgende lockdowns hebben de sector flink geraakt. De reserves van culturele instellingen zijn uitgeput, bezoekersaantallen zijn nog niet overal op peil, culturele makers hebben noodgedwongen ander werk moeten zoeken en het kost tijd om de sector weer optimaal te laten draaien. Daarnaast stelt de stijging van energielasten, krapte op de arbeidsmarkt en de inflatie de cultuur- en ergoedsector voor nieuwe uitdagingen.

Sociale Kwaliteit

Door een nauwe samenwerking met het Rijk, Overijsselse gemeenten en Maatschappelijke (zorg)partners op onze ambities voor de drie speerpunten in ons beleid (Vitaliteit & positieve gezondheid, Sociale ontmoetingsplekken en Maatschappelijke initiatieven & Vrijwilligers), hebben we mooie resultaten behaald op het gebied van sport & bewegen, sociale ontmoetingscentra of vrijwilligers werk (www.kennishuboverijssel.nl), om de sociale cohesie en vitaliteit & gezondheid van de inwoners van onze provincie te verbeteren (aanpak religieuze gebouwen met prijsvraag, leergang Behoud je kerkgebouw en programma leiderschap Kunst en Cultuur). Daarnaast hebben we met de inzet van de initiatievencoaches, subsidieregelingen en het organiseren van het Overijssels

Fondsenfestival meer dan 200 initiatiefnemers geholpen om hun project verder te brengen. Met de oprichting van een provinciaal crowdfundingplatform voor ondersteuning van sociale maatschappelijke initiatieven (www.samenvoorelkaar.nl) dragen wij bij aan de verduurzaming van deze initiatieven.

Statenvoorstellen

Onder de knop 'bijlagen' in de rechter bovenhoek van de pagina, treft u twee statenvoorstellen aan. Dit zijn de besluitvormende stukken over de jaarstukken. Het statenvoorstel 'jaarstukken 2022' heeft betrekking op het vaststellen van de jaarstukken en het resultaat. Het statenvoorstel 'resultaatbestemming en begrotingswijzigingsvoorstellen', is besluitvormend over de bestemming van het resultaat en de per 2023 door te voeren begrotingswijzigingen.

Toelichting kleurscores

Alle prestaties in het jaarverslag zijn op basis van de bekende systematiek van een inhoudelijke en financiële kleurscore voorzien. Op de homepage vindt u voor iedere kerntaak een tegel, waarin tevens een samenvatting van de kleurscores is opgenomen. Toelichtende teksten vindt u bij de prestatie in de desbetreffende kerntaak. In de tabel worden de kleurscores geduid.

Legenda:

	Inhoud	Financieel
Groen	Alle begrotingsacties zijn gerealiseerd, geen bijzonderheden	Besteding is conform begroting of er is sprake van overbesteding door een versnelling op prestaties met dekking uit de reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel of Natuur Netwerk Nederland. Laatstgenoemde situatie wordt dan toegelicht.
Oranje	Één of enkele begrotingsacties zijn niet gerealiseerd en/of er is een bijzonderheid	Onderbesteding groter dan 25%
Rood	Geen enkele begrotingsactie is gerealiseerd en/of er is een majeure bijzonderheid	Overbesteding

Kerntaak 1: Ruimtelijke ordening en waterbeheer

Dit is hoe wij denken

Overijssel biedt een aantrekkelijke en veilige woon-, werk- en leefomgeving voor inwoners, bedrijven en bezoekers. Zij voelen zich thuis in het afwisselende landschap, de fraaie dorpen en de bruisende steden, alle goed bereikbaar. Om onze inwoners blijvend een prettige en veilige plek te bieden, bundelen we onze krachten en vervullen we een sterke regierol voor de leefomgeving.

In onze steden en ons landelijk gebied is ruimte nodig voor de overgang (transitie) naar duurzame energie, klimaatbestendigheid, duurzame landbouw en kringlooeconomie. Als

gebiedsregisseur vinden we met onze partners geschikte plekken voor deze ontwikkelingen en maken we ruimtelijke keuzes. Met onze Omgevingsvisie en Omgevingsverordening stellen we de kaders voor het gebruik van de ruimte op en onder de grond.

Bij een aantrekkelijke leefomgeving horen schoon en voldoende (drink)water en bescherming tegen overstromingen. Hierbij vervullen we als provincie een regierol vanuit onze kaderstellende en toezichthoudende taken.

Ook voeren we als provincie de regie op een evenwichtige woningmarkt per regio. We zien erop toe dat de juiste woningen voor verschillende doelgroepen worden (her)ontwikkeld. Dit vraagt maatwerk, omdat de woningmarkt in elke regio anders is.

Overijssel in cijfers

Alle voor deze kerntaak relevante kengetallen zijn hier te vinden.

Dit is wat wij doen

1.1 Een goede ruimtelijke ordening op en onder de grond

De Omgevingswet en de transities vragen de komende jaren om herziening van de Omgevingsvisie en -verordening. Hierbij stimuleren en bewaken wij ontwikkelingen met betrekking tot kwaliteit, zoals de Kwaliteitsimpuls groene omgeving (1.1.1). Om het beleid uit onze Omgevingsvisie uit te voeren, werken we zo vroeg mogelijk in een proces samen met partners. Onze rol verschilt hierbij per opgave (1.1.2). Zo werken wij met partners aan het ontwikkelen en uitvoeren van beleid voor de ondergrond (1.1.3). Ook zetten we ons grondeigendom en grondbeleid in om onze doelen te bereiken (1.1.4). Waar nodig zetten we wettelijke instrumenten in zoals zienswijzen en inpassingsplannen. Wij bereiden onszelf en onze partners voor op de invoering van de nieuwe Omgevingswet (1.1.5).

Prestaties

1.1.1 Vastleggen en waarborgen actueel ruimtelijk- en waterbeleid

Acties 2022

1. Wij houden de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening actueel en zorgen ervoor dat deze Omgevingswetproof zijn.
2. Wij leggen in het voorjaar 2022 de ontwerp Omgevingsvisie Overijssel ter inzage en bieden u in het najaar de Omgevingsvisie Overijssel ter vaststelling aan. Wij maken deze Omgevingsvisie in interactie met onze inwoners en partners.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

In november 2022 heeft u een actualisatie van de Omgevingsvisie vastgesteld. Hiermee is ons ruimtelijk beleid weer up-to-date gemaakt met zaken welke niet kunnen wachten op de nieuwe Omgevingsvisie

Om meer ruimte te bieden voor een intensiever participatietraject en oog te houden voor de kwaliteit van de Omgevingsvisie, hebben wij besloten meer tijd te nemen voor de ontwikkeling van de nieuwe Omgevingsvisie (zie onze brief d.d. 17-01-2022). Het Fundament (PS/2022/1106153) voor de nieuwe Omgevingsvisie (door ons vastgesteld op 21 juni 2022) is op 16 november 2022 door u behandeld en u heeft wensen en bedenkingen (middels moties en amendementen) meegegeven voor het vervolgproces.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Herziening Omgevingsvisie Overijssel

In 2022 is € 0,2 miljoen overgebleven op de begroting van € 0,5 miljoen. Dit heeft een aantal oorzaken. De belangrijkste is dat de gebiedsgerichte uitwerking met partners is doorgeschoven naar voorjaar 2023. Vanaf januari worden er gebiedsdagen georganiseerd, waarvoor kaartmateriaal (en ander communicatiemateriaal) ontworpen wordt. Daarnaast vindt er in 2023 opnieuw inwonerparticipatie plaats. Budget hiervoor stond begroot voor 2022. Dit schuift nu door naar 2023. Naast deze ontwikkelingen is in 2023 een groot deel van het budget gereserveerd voor de kosten van de wettelijk verplichte Omgevingseffectrapportage.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,2 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 1.1.1 van de begroting 2023.

Statenvoorstellen en -besluiten

Huidige Omgevingsvisie Overijssel

- Statenvoorstel - Vaststelling Revisie Omgevingsvisie PS/2017/119 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Vaststelling Actualisatie Omgevingsvisie en Omgevingsverordening 2017-2018 PS/2018/494 (bijbehorend besluit)
- Amendement Kerkhoff c.s. - Giethoorn toeristische trekpleister
- Statenvoorstel - Wijziging Omgevingsverordening Geitenstop PS/2019/69 (bijbehorend besluit)
- Amendement Folkerts c.s. - Uitzondering afmesten biologische geitenbokjes deel 1 ; deel 2
- Amendement Wertheim c.s. - Overgangsrecht deel 1 ; deel 2 ; deel 3
- Amendement Brommer c.s. - Uitzondering afmesten geitenbokjes
- Statenvoorstel - Actualisatie Omgevingsvisie en -verordening 2018-2019 2019/1100997 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Regionaal Waterprogramma Overijssel 2019/1101815 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Actualisatie Omgevingsvisie en -verordening 2019/2020 2020/1105210 (bijbehorend besluit)
- Motie Jansen c.s. – Niet meewerken aan olie-afvalwaterinjecties

Nieuwe Omgevingsvisie Overijssel

- Statenvoorstel - Startnotitie focus en bandbreedte 'Omgevingsvisie Overijssel; Herziening' 2020/1100931 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Omgevingsvisie: Opmaat naar beleid 2021/1101151 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Fundament voor de nieuwe Omgevingsvisie PS/2022/1106153
  - Statenvoorstel Fundament en vervolgproces gewijzigd 2022/1109657
  - Beleidsvoorstel Fundament voor de Nieuwe Omgevingsvisie 2022/0086565
  - Statenbrief Vervolg Nieuwe Omgevingsvisie 2022/0002380
  - Statenvoorstel Fundament voor de Nieuwe Omgevingsvisie 2022/1106153
  - Statenbrief vervolgproces Nieuwe Omgevingsvisie D2022-12-004573, PS22-000220
  - Amendement In stand houden uitsluitingsgebied windturbines IJsseldelta
  - Motie Overdracht infectieziekten
  - Motie Zoekgebieden windenergie IJsseldelta
  - Motie Kaarten
  - Motie Oog voor Bestaand
  - Motie Brede Participatie

- Motie Natuurlijk Inclusief
- Motie Generatietoets
- Motie Gezondheid vergt verdieping
- Motie Geen verschillen in benadering VAB's
- Motie Innovaties geven ruimte voor vergunning
- Motie Veenweide
- Motie Samenwerken voor een mooier Overijssel

Begrotingswijziging

1. GS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

198

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid

Acties 2022

1. Wij werken samen met gemeenten en waterschappen aan de ruimtelijke en waterstaatkundige inrichting van Overijssel en ondersteunen hen bij de omslag naar de Omgevingswet. Wij bezien hier de opgaven in gebiedsgerichte samenhang. Wij doen dit steeds meer via een ontwerpende benadering.
2. Wij borgen de uitvoering van de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening in voorkantsamenwerking met onze partners en zetten indien nodig of wenselijk ons wettelijk ruimtelijk instrumentarium in.
3. Wij ontwikkelen met de gemeente Staphorst een visie op het energielandschap en onderzoeken in hoeverre dit moet leiden tot aanpassing van ons Omgevingsbeleid
4. Wij werken met onze partners aan de ruimtelijke ontwikkeling van Overijssel in de onderstaande netwerksamenwerkingen. We doen dit met een integrale blik op onder andere klimaatadaptatie (prestatie 1.4.1), wonen (prestatie 1.4.2) en mobiliteit (prestatie 4.6.2).
  - Omgevingsagenda Oost en de daaruit voortvloeiende Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT) -projecten
  - Verstedelijkingsstrategie Regio Zwolle.
  - Novi gebied Regio Zwolle waarin we werken aan de delta van de toekomst.
  - Ontwikkelagenda Twente.
  - Ontwikkelagenda Zwolle Kampen Netwerkstad (Spoorzone Zwolle).
5. Wij werken op basis van het Investeringsbesluit Samenwerkingsverbanden water aan een klimaatbestendig Overijssel in de volgende samenwerkingsverbanden:
  - Ruimte voor de Vecht waarin we onder andere werken aan de realisatie van het kunstwerk Poort van het Vechtdal.
  - Regiodealproject Brede Welvaart in het Vechtdal.
  - Agenda IJsselmeergebied 2050
  - IJssel-Vechtdelta.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

We hebben in voorkantsamenwerking samen gewerkt met gemeenten en waterschappen. Zo werken we in het gebied Zwolle, Staphorst, Dalfsen, Zwartewaterland aan een integrale gebiedsvisie samen met de betrokken gemeente, waterschap en lokale gebiedspartijen. In september heeft u een besluit genomen naar aanleiding van het rekenkamerrapport 'Schipperen en sturen in de ruimte'.

We hebben in 2022 één keer gebruik gemaakt van ons wettelijk ruimtelijk instrumentarium door een zienswijze in te dienen.

We ontwikkelen samen met de gemeente Staphorst een visie voor het energielandschap Staphorst. Anticiperend op deze visie hebben we een ontheffing voorbereid van de Omgevingsverordening voor voor initiatieven die een bijdrage leveren aan de energietransitie.

Het rijk heeft als vervolg op de Omgevingsagenda's het programma NOVEX geïntroduceerd. De verstedelijkingsstrategie en het NOVI gebied regio Zwolle zijn opgegaan in het NOVEX gebied regio Zwolle. De verstedelijkingsstrategie Regio Zwolle is eind 2022 vastgesteld door alle partners in de regio en bij de rijksoverheid. Focus ligt op de klimaatbestendige groeiregio en mobiliteitstransitie.

Voor de bestuursovereenkomst Spoorzone Zwolle werken we aan de laatste onderdelen. In 2022 is de uitvoering van de passerelle over het spoor aanbesteed en gegund. De verwachting is dat de passerelle in 2024 gerealiseerd is. Daarnaast is via het Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport geld toegekend aan de Spoorzone ambities voor woningbouw en mobiliteit waarbij ook middelen voor de entrees zijn geoormerkt.

Op 30 september is de samenwerkingsovereenkomst Ruimte voor de Vecht 2023-2026 ondertekend. We werken met de gemeenten Zwolle, Dalfsen, Ommen en Hardenberg en de waterschappen Drents Overijsselse Delta en Vechtstromen aan het kunstwerk 'Poort van het Vechtdal'. In 2022 is het vergunning- en financieringstraject afgerond en is gestart met de voorbereiding van de uitvoering.

We geven met onze deelname aan projecten en activiteiten van het Deltaprogramma IJsselmeergebied en de Agenda IJsselmeergebied momenteel invulling aan opgaven voor klimaatadaptatie in Overijssel. Samen met onze partners in de Agenda IJsselmeergebied hebben we gewerkt aan een ruimtelijke verkenning, het opzetten van een inspiratieteam omgevingskwaliteit en het opstellen van een beleidskader voor nieuwe watervragers.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Binnen beleidsdoel 1.1 is € 2,7 miljoen beschikbaar gesteld voor prestatie 1.1.2 Ruimtelijke ordening en kwaliteit. Op deze prestatie resteert een saldo van € 0,8 miljoen. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door meerjarige projecten die doorlopen in 2023 (Poort van het Vechtdal en Zwolle, 'Brede Welvaart in het Vechtdal' en Samenwerkingsverbanden Water). Wij hebben besloten de niet bestede middelen beschikbaar te houden voor Poort van het Vechtdal 'Brede Welvaart in het Vechtdal' en Samenwerkingsverbanden Water en schuiven deze door naar 2023.

GS begrotingswijziging Poort van het Vechtdal 'Brede Welvaart in het Vechtdal' en Samenwerkingsverbanden Water (€ 428K)

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten voor de meerjarige doorlopende projecten € 0,4 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 1.1.2 Ruimtelijke ordening en kwaliteit van de begroting 2023.

Verstedelijkingsstrategie regio Zwolle en het NOVI gebied regio Zwolle

Voor de verstedelijkingsstrategie regio Zwolle en het NOVI gebied regio Zwolle werken wij

samen met onze partners bij de rijksoverheid en regionale overheden en ontvangen wij bijdragen in de gezamenlijke kosten. Zowel de Verstedelijkingsstrategie regio Zwolle als het NOVI gebied regio Zwolle kennen een meerjarige doorlooptijd. Voor het provinciale aandeel in deze kosten hebben wij in de budgetten van 2022 middelen gereserveerd en zijn van onze partners bijdragen in de kosten ontvangen. In 2022 is niet het gehele budget tot besteding gekomen. Vanwege meerjarige doorlooptijd van deze projecten stellen wij u voor, zoals reeds bij de 2e monitor aangekondigd, de niet bestede gelden voor een bedrag van € 0,3 miljoen door te schuiven naar 2023 en beschikbaar te houden voor dekking van de kosten in 2023.

Voor het NOVI gebied regio Zwolle ontvangen wij een rijksbijdrage van € 227.000. Hierop heeft een besteding plaatsgevonden van € 170.000. Voor de niet bestede middelen (€ 58.000) en de bijbehorende dekking uit de rijksbijdrage hebben wij besloten deze door te schuiven naar 2023.

GS begrotingswijziging

Conform ons begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten om de niet bestede middelen van € 58.000 en bijbehorende baten van het Rijk van de specifieke uitkering NOVI gebied regio Zwolle prestatie op prestatie 1.1.2 Ruimtelijke ordening en kwaliteit voor zowel de lasten als baten door te schuiven naar 2023 en toe te voegen aan de begroting 2023.

Resultaatbestemming

Wij stellen u voor om middels resultaatbestemming voor de Verstedelijkingsstrategie regio Zwolle en het NOVI gebied regio Zwolle € 255.000 door te schuiven naar 2023 voor prestatie 1.1.2 Ruimtelijke ordening en kwaliteit .

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Investeringsvoorstel Werkprogramma Netwerkstad TwentePS/2013/846 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel - Spoorzone Zwolle PS/2013/537 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel - Investeringsbesluit Ruimte voor de Vecht PS/2015/917 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel - Investeringsbesluit Samenwerkingsverbanden Water PS/2021/1102793 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel - bij rapport Rekenkamer 'Schipperen en sturen in de ruimte', provinciale voorkantsturing bij ruimtelijke plannen in Gelderland en Overijssel PS/2022/1106101 (bijbehorend besluit)

Begrotingswijziging

1. GS Begrotingswijziging

2. Resultaatbestemming

Baten begrotingswijziging

57

Lasten begrotingswijziging

485

Resultaatbestemming

255

Resultaatbestemming toelichting

1.1.3 Ontwikkelen en uitvoeren bodem- en ondergrondagenda

Acties 2022

1. Wij werken samen met partners (gemeenten, waterschappen, omgevingsdiensten, deskundigen, bedrijven, belangenorganisaties, buurprovincies) aan de balans tussen benutten en beschermen van bodem en ondergrond.

2. Wij zetten in op vitale bodem, energieke ondergrond, duurzaam bodemkwaliteitsbeheer en bewustwording en participatie rond het benutten en beschermen van de ondergrond.
3. Wij stimuleren gemeenten om beleid op te stellen, waarbij de ondergrond een bijdrage levert aan de maatschappelijke opgaven in het kader van de Omgevingswet.
4. Wij verkennen de beleidsontwikkeling rond zeer zorgwekkende stoffen vanuit onze provinciale belangen op het terrein van waterkwaliteit, bodemkwaliteit en milieu (zie ook prestatie 2.1.1).

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Doorlopend en in samenwerking met partners hebben wij de bewustwording en participatie van bodem en ondergrond vergroot. Hiervoor zijn kennisbijeenkomsten en bodemcafé's gehouden en zijn projecten en trajecten gericht op stimuleren kennisontwikkeling en -overdracht geïnitieerd.

Als Overijssel werkten wij in 2022 ook weer samen met regionale en landelijke netwerken. Zo is het netwerk Onder Twente één van de pilot regio's om de nieuwe landelijke kennisinfrastructuur vorm te geven. In west Overijssel is een start gemaakt met een bodem en ondergrond netwerk IJsselland Doorgrond op verzoek van gemeenten.

In 2022 is het project visie bodem en ondergrond Twentse gemeenten gestart en nagenoeg afgerond. Deze visie betreft een bouwsteen of uitwerking van de eigen gemeentelijke Omgevingsvisie. Begin 2023 beschikt iedere Twentse gemeente over een visie waar opgave en bodem en ondergrond samenkomen.

Bijzondere aandacht is in 2022 uit gegaan naar de beleidsontwikkeling op gebied van Poly- en perfluoralkylstoffen (PFAS) en gevaarlijke stoffen. Met de decentrale overheden en omgevingsdiensten werken wij samen om Overijsselse aandachtslocaties PFAS in beeld te brengen. Tevens hebben we ter voorbereiding op het landelijke Impulsprogramma chemische stoffen een regionaal plan van aanpak opgesteld.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Net als 2021 betrof 2022 een overgangsjaar. Eind 2022 zijn de bestuurlijke afspraken bodem 2023-2030 gemaakt tussen het Rijk met de koepels. Voor Overijssel zijn de inzet en investeringen vastgelegd in de agenda bodem en ondergrond 2021-2025.

Elk jaar stellen wij op basis van deze meerjarenagenda een jaarlijkse uitvoeringsagenda vast, waarin onze inzet in overeenstemming wordt gebracht met middelen en ambtelijke capaciteit. Deze middelen worden toegevoegd aan deze prestatie 1.1.3, die gericht is op beleidsontwikkeling en aan prestatie 2.2.1, die gericht is op sanering en beheersing van verontreinigde bodemlocaties.

Voor sanering en beheersing van verontreinigde bodemlocaties hebben wij in 2022, net als in 2021, succesvolle subsidie/SPUK-aanvragen ingediend bij het Rijk. Deze middelen zijn bedoeld voor onze bodemsaneringsoperatie en aanpak PFAS. Daarmee ontzien wij onze Reserve Bodemsanering, die zonder toekenning van SPUKS ingezet zou moeten worden voor bodemsaneringsprojecten.

De scope van de SPUK-middelen is echter smal en biedt geen ruimte voor beleidsontwikkeling. Bij de Perspectiefnota 2022 heeft u voor de periode 2021-2023 incidenteel € 85.000 beschikbaar gesteld voor beleidsvorming ten aanzien van de agenda bodem en ondergrond 2021-2025. Met deze middelen hebben wij onze activiteiten die in de

inhoudelijke toelichting zijn vermeld uitgevoerd. Het meerdere was in 2022 begroot als onttrekking aan de Reserve Bodemsanering.

Gelet veel van de trajecten een samenspel is van verschillende actoren is de doorgang van sommige projecten en traject vertraagd waardoor deze niet in 2022 zijn uitgevoerd of minder zijn van omvang. Afgelopen jaar is gebruikt om voor het traject samenloop geothermie en drinkwaterwinning te komen tot een goede analyse en uitvraag aan de markt. Ook waren als gevolg van de toekenning van eenmalige pilot gelden voor Onder Twente minder middelen nodig. En is mede vanwege uitstel Omgevingswet en beschikbare capaciteit bij gemeenten en omgevingsdiensten de verdere voorbereiding voor bodem en ondergrond doorgeschoven naar 2023. Hierdoor is de uiteindelijke onttrekking aan de Reserve fors lager dan begroot. De niet bestede middelen blijven beschikbaar in de Reserve Bodemsanering voor beleidsuitvoering- en ontwikkeling voor de bodem en ondergrond.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Gebruik van de diepe ondergrond PS/2015/867 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Gebruik diepe ondergrond in Overijssel PS/2017/417 (bijbehorend besluit)
- Amendement Rutten c.s. - Voorstel gebruik diepe ondergrond
- Motie Stelpstra c.s. - Schadeprotocol gasvelden
- Motie Broekhuijs c.s. – Geen afvalwater in onze Overijsselse ondergrond
- Statenvoorstel - Herijking boringsvrije zone Salland Diep in Zwolle en aanpassing boringsvrije zone Engelse Werk 2020/1100954 (bijbehorend besluit)
- Motie Hermans c.s. - Geen opslag radioactief afval in Duitse zoutkoepels

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

1.1.4 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium

Acties 2022

1. Wij kopen, verkopen en beheren gronden en opstallen ten behoeve van provinciale doelen en projecten, binnen de kaders van de Nota Grondbeleid 2018.
2. Wij informeren u met de Meerjaren Investeringsprognose Grond (MIG) bij de jaarrekening over de ontwikkelingen in ons grondeigendom.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Wij hebben in 2022 cultuurgrond, natuurgrond en opstallen gekocht en verkocht. Daarnaast hebben we gronden in pacht uitgegeven en panden in gebruik gegeven en beheerd ten behoeve van het tijdelijk beheer.

In mei 2022 hebt u een Anticiperend Grondfonds Overijssel (AGF) ingesteld met een werkkapitaal van maximaal €100 miljoen (PS/2022/1103504, besluit).

In september 2022 hebt u de Nota Grondbeleid 2022 "Grond voor Verbinding" vastgesteld

(PS/2022/1107804, besluit).

Wij hebben de jaarlijkse Meerjaren Investeringsprognose Grond (MIG) opgesteld. De paragraaf Grondbeleid van dit Jaarverslag is hierop gebaseerd.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

De baten en lasten op deze prestatie hebben betrekking op de volgende onderdelen:

1. Overtollig bezit

De verkoop van gronden en opstallen die niet langer benodigd zijn voor programma's en projecten.

2. Tijdelijk beheer

Het beheer van gronden en opstallen die nog niet worden ingezet voor programma's en projecten. Het gaat hierbij om het onderhoud van deze eigendommen en het in gebruik geven van de gronden en opstallen via verhuur en pacht.

3. Grond voor Grond

De verkoop van in het verleden verkregen gronden van het Rijk, ter dekking van de kosten van de Ontwikkelopgave Natuurnetwerk Nederland.

Het resultaat op deze prestatie is € 1,5 miljoen positiever dan begroot. De lasten voor deze prestatie zijn € 0,7 miljoen hoger dan begroot. De baten voor deze prestatie zijn € 2,2 miljoen hoger dan begroot.

4. Anticiperend grondfonds

De kosten en opbrengsten van aan- en verkopen en tijdelijk beheer van de gronden die tot dit fonds behoren worden verantwoord op deze prestatie.

Overtollig bezit

De lasten voor overtollig bezit zijn € 0,7 miljoen hoger dan begroot. De baten zijn € 0,4 miljoen hoger dan begroot. De hogere lasten worden veroorzaakt door een correctie op de boekwaarde van de overtollige gronden. Van een aantal reeds verkochte gronden diende de boekwaarde nog te worden afgewaardeerd. De hogere baten zijn een gevolg van drie verkooptransacties die eind 2022 nog tot afronding zijn gekomen. Deze afronding hadden wij verwacht in 2023.

Tijdelijk beheer

De lasten voor overtollig bezit zijn € 0,3 miljoen lager dan begroot, de baten € 0,1 miljoen hoger dan begroot. Op basis van bestaand beleid worden de voordelige resultaten op tijdelijk beheer toegevoegd de Algemene reserve grondzaken, ter dekking van nadelige resultaten in komende jaren waarin de meest courante voorraad verkocht is.

Grond voor Grond

De lasten voor Grond voor Grond zijn € 0,3 miljoen hoger dan begroot. De baten zijn € 1,7 miljoen hoger dan begroot. De hogere kosten zijn een gevolg van de lagere waarde van de natuurgronden die blijkt uit de grondprijsmonitor van het Kadaster, leidend tot een extra afwaardering. Een drietal transacties konden wij alsnog afronden in 2022. Het betreft eerder gerealiseerde baten. De totale meerjarige verwachte opbrengst voor dit onderdeel wijzigt niet. De opbrengsten dienen ter dekking van de kosten voor de Ontwikkelopgave en worden daartoe jaarlijks gestort in de Algemene reserve grondzaken.

Anticiperend grondfonds

De gerealiseerde lasten zijn in overeenstemming met de begrote lasten.

Voorstel voor resultaatbestemming

Wij stellen u voor om de voordelen ten opzichte van de begroting voor de onderdelen tijdelijk beheer (€ 0,4 miljoen) en Grond voor Grond (€ 1,4 miljoen) ter grootte van € 1,8 miljoen toe te voegen aan de Algemene reserve grondzaken. De resultaatbestemming wordt verwerkt bij Kerntaak 20 (Overhead, financiering en dekkingsmiddelen).

Voorstel voor begrotingswijziging (PS)

Naast de compartimenten voor tijdelijk beheer en Grond voor Grond bevat de Algemene reserve grondzaken een risicobuffer. Deze risicobuffer is via de Nota grondbeleid genormeerd op 10% van de boekwaarde van de restgronden. Op basis van die normering kan een bedrag van € 1,7 miljoen vrijvallen uit de Algemene reserve grondzaken. Wij stellen u voor dit bedrag toe te voegen aan de Algemene reserve. Deze begrotingswijziging wordt verwerkt bij Kerntaak 20 (Overhead, financiering en dekkingsmiddelen).

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Kaderstelling Grondbeleid/Nota Grondbeleid 2022 PS/2022/1107804. (Besluit)
- Motie Duitman c.s. '**Bouwen, bouwen, bouwen**'

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

1.1.5 Programma Omgevingswet

Acties 2022

1. Wij maken onze interne werkprocessen Omgevingswet-proof en sluiten deze aan op het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Hierbij volgen we de landelijk planning.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Doordat het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) nog niet (voldoende) functioneert is de datum van inwerkingtreding van de wet in korte tijd een aantal keer verschoven, met de nu voorlopige datum van inwerkingtreding op 1 januari 2024. Door de huidige staat van het DSO betekent het voor de provincie dat we nog niet (volledig) hebben kunnen testen en oefenen met de omgevingsinstrumenten. Dit leidt ertoe dat er een de activiteiten op dit gebied nog zullen doorlopen tot het daadwerkelijke moment van inwerkingtreding, zoals het aanpassen en optimaliseren van de processen op basis van het testen en oefenen zowel intern en interbestuurlijk. Naast de doorlopende activiteiten hebben we ook specifieke activiteiten die samenhangen met het moment van inwerkingtreding, zoals communicatiemomenten, de laatste koppelingen gereed maken in de interne software en het doorlopen van de laatste activiteiten in het opleidingsplan.

Voor de resultaten waar we als organisatie sturing op hebben, zijn we goed voorbereid op inwerkingtreding van de wet. De inwerkingtreding is inmiddels definitief. Aandachtspunt is en blijft de ontwikkeling van het DSO, dit is voor de provincie beperkt beïnvloedbaar.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Voor 2022 is € 1,4 miljoen begroot op deze prestatie. Er is € 0,6 miljoen besteed, waardoor er € 0,8 miljoen overblijft in 2022. Zoals bij de inhoudelijke toelichting is vermeld is de inwerkingtredingsdatum van de Omgevingswet uitgesteld naar 1 januari 2024. Daarom zijn er minder kosten gemaakt voor bijvoorbeeld juridische adviesinwinning en procedures die pas bij inwerkingtreding aan de orde zijn. De komende tijd zal de doorontwikkeling van DSO en van de interne processen nog om blijvende inzet vragen tot het moment van inwerkingtreding. De middelen die in 2022 zijn overgebleven willen we hiervoor inzetten. Naar verwachting hebben we voor de incidentele kosten dan voldoende dekking in 2023. We verwachten wel een claim voor structurele kosten bij invoering van de omgevingswet. Hierop komen we terug bij de begroting 2024.

Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,8 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 1.1.5 'Programma Omgevingswet' van de begroting 2023.

Statenvoorstellen en -besluiten

Begrotingswijziging

1. Resultaatbestemming

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

835

Resultaatbestemming toelichting

Dit is wat wij doen

1.2 Schoon en voldoende (drink)water en veilig tegen overstromingen

Bij de uitvoering van de Europese Kaderrichtlijn water werken we met partners aan de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater (1.2.1). Met ons netwerk werken we aan de juiste hoeveelheid oppervlakte- en grondwater (1.2.2). Vanuit onze wettelijke taak zorgen we voor voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst (1.2.3). Bescherming tegen overstromingen en wateroverlast is belangrijk voor een veilige woon- en werkomgeving. In onze Omgevingsvisie en -verordening stellen wij de normering vast voor regionale keringen (dijken langs regionale waterwegen) en wateroverlast (1.2.4). Wij verlenen vergunningen, houden toezicht en handhaven op grond van de Waterwet, Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden en onze Omgevingsverordening (1.2.5).

Prestaties

1.2.1 Bevorderen waterkwaliteit

Acties 2022

1. Wij starten met de uitvoering van de provinciale maatregelen uit de planperiode 2022-2027 van de Kaderrichtlijn Water.

2. Wij maken afspraken met onze partners in het deelstroomgebied Rijn-Oost over de tussentijdse evaluatie van de planperiode 2022-2027 van de Kaderrichtlijn Water om het doelbereik zo hoog mogelijk te maken.
3. Wij implementeren instrumentarium en afspraken uit de Delta-aanpak Waterkwaliteit en Zoetwater om de Kaderrichtlijn Water te realiseren.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Wij hebben in 2022 in het kader van de Kaderrichtlijn Water (KRW) onderzoek gedaan naar particulier gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en naar afstromend wegwater.

Daarnaast hebben we bewustwordingscampagnes uitgevoerd op het gebied van waterbesparing en waterkwaliteit. Ook zijn we gestart met het actualiseren van de gebiedsdossiers drinkwaterwinningen (zie prestatie 1.2.3).

In 2022 zijn zowel regionaal als landelijk afspraken gemaakt over de opzet en uitvoering van de tussentijdse evaluatie van de planperiode 2022-2027, mede met inbreng vanuit Overijssel. Er is een landelijk plan van aanpak tot stand gekomen en de eerste activiteiten zijn gestart.

Wij hebben de implementatie gericht op vergunningverlening en handhavingstaken voor zeer zorgwekkende stoffen (ZZS'en), bijdrage aan de nationale Kennisimpuls Waterkwaliteit (afgerond najaar 2022), afstemming met Duitse deelstaten aan onze grens over het grensoverschrijdende waterbeheer, en voorbereiding van een subsidieregeling Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW).

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Regionaal Waterprogramma Overijssel 2019/1101815 (bijbehorend besluit)

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater

Acties 2022

1. Wij voeren met partners het maatregelenprogramma Zoetwatervoorziening Oost Nederland 2016-2021 (onderdeel van het landelijke Deltaprogramma Zoetwater) uit, waarvan de uitvoeringstermijn in overleg met het rijk verlengd is tot eind 2023. Wij vervullen hierbij de kassiersfunctie.
2. Wij starten met partners met de uitvoering van het 2e maatregelenprogramma Zoetwatervoorziening Oost Nederland 2022-2027 (onderdeel

van het landelijke Deltaprogramma Zoetwater). Wij vervullen hierbij de kassiersfunctie.

3. Wij onderzoeken de verdere cofinancieringsmogelijkheden vanuit de provincie voor het programma Zoetwatervoorziening Oost Nederland 2022-2027.
4. Wij vertalen de actualisatie van de waterverdeling IJsselmeergebied naar onze Omgevingsvisie en Omgevingsverordening.
5. We bereiden samen met de agrarische collectieven de overgang naar de nieuwe Europese regelgeving voor gemeenschappelijk landbouwbeleid voor, voor wat betreft blauwe diensten die een bijdrage leveren aan de waterkwaliteit (prestatie 1.2.1) en waterkwantiteit.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Wij hebben samen met partners gewerkt aan uitvoering van projecten uit het maatregelenprogramma Zoetwatervoorziening Oost Nederland 2016-2021 en hebben als kassier eindafrekeningen van partners verwerkt .

Wij hebben als kassier van de rijksoverheid subsidie ontvangen voor het 2e maatregelenprogramma Zoetwatervoorziening Oost Nederland 2022-2027 en zijn samen met de partners gestart met de uitvoering.

Voor zoetwatermaatregelen bij landgoederen (Proeftuin Opgewekt) is cofinanciering gevonden via de Erfgoeddeal van het Rijk.

De nieuwe verdringingsreeks voor het IJsselmeergebied wordt opgenomen in de eerstvolgende actualisatie van de Omgevingsverordening. Het beleidskader Nieuwe Watervragers wordt volgend jaar opgesteld.

Wij hebben gesprekken gevoerd met agrarische collectieven over groen-blaue diensten in gemeenschappelijk landbouwbeleid.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Actualisatie gebiedsdossiers

In 2022 is op de post actualisatie gebiedsdossiers drinkwater € 30.000 niet gerealiseerd. Voor doorlopende verplichtingen in 2023 hebben wij besloten deze niet bestede middelen beschikbaar te houden en door te schuiven naar 2023.

GS begrotingswijziging

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 30.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 1.2.2 van de begroting 2023 voor actualisatie gebiedsdossiers drinkwater.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Hitte, Droogte en Wateroverlast 2021/0016746 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel - Provinciale cofinanciering Europese programma's 2021-2027 2021/1103304 (bijbehorend besluit)

Begrotingswijziging

1. GS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

30

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst

Acties 2022

1. Wij werken vanuit het Investeringsvoorstel Robuuste Drinkwatervoorziening aan de uitvoering van de adaptieve strategie drinkwater.
2. Wij ronden het lopende Maatregelenprogramma Gebiedsdossiers Drinkwaterwinning met partners af.
3. Wij actualiseren samen met onze partners de Gebiedsdossiers Drinkwaterwinning.
4. Wij stellen met onze partners een nieuw Maatregelenprogramma Gebiedsdossiers Drinkwaterwinning op, waarin we werken aan het veiligstellen van onze drinkwaterwinningen.
5. Wij vertalen met onze partners het 7e actieprogramma Nitraat van de rijksoverheid naar acties in de grondwaterbeschermingsgebieden in Overijssel.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Alle projecten binnen het investeringsvoorstel Robuuste Drinkwatervoorziening lopen of zijn in afronding. Er is wel enige vertraging ontstaan, doordat er meer tijd nodig is voor een zorgvuldig gebiedsproces.

Het maatregelenprogramma gebiedsdossiers is in 2022 niet volledig afgerond (oranje score). Een aantal maatregelen is afhankelijk van het tempo van Omgevingswet (zie prestatie 1.1.5). Een deel zal doorlopen in 2023 en aansluiten op een nieuw maatregelenprogramma 2024-2027.

In 2022 zijn we gestart met het actualiseren van de gebiedsdossiers voor alle bestaande drinkwaterwinningen. In mei 2023 is er een actueel en feitelijk beeld van de toestand van en risico's voor de drinkwaterkwaliteit en starten we met het opstellen van een nieuw uitvoeringsprogramma 2024-2027.

We hebben het 7e actieprogramma Nitraat vertaald in de 'Bestuursovereenkomst aanpak nitraatuitspoeling in grondwaterbeschermingsgebieden'. Het Rijk heeft extra geld beschikbaar gesteld om de uitvoering de komende 1,5 jaar voort te zetten, gericht op een "zachte landing" in het Provinciaal Programma Landelijk Gebied.

In november 2022 heeft u een besluit genomen over het rekenkamer onderzoek 'Follow-up grondwaterbescherming voor de publieke drinkwatervoorziening' Het door de rekenkamer aanbevolen gesprek met uw staten over de inzet van de provincie op dit punt zal plaatsvinden wanneer de uitkomsten van de Bestuursovereenkomst Nitraat door de rijksoverheid openbaar zijn gemaakt.

In januari 2023 heeft u een besluit genomen over het rekenkamer onderzoek 'Als elke druppel telt'

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Binnen beleidsveld 1.2 is op prestatie 1.2.3 Schone drinkwaterbronnen van het geraamde budget aan lasten van € 2,1 miljoen een bedrag van € 0,4 miljoen niet tot besteding gekomen. De geraamde baten van € 1,4 miljoen zijn gerealiseerd.

De onderbesteding op de lasten wordt veroorzaakt door de volgende onderdelen: voor de post 'Drinkwater 6e Actieprogramma nitraatuitspoeling' is er een onderbesteding van € 83.000. Dit bedrag is in 2023 nodig voor de uitvoeringskosten van het Actieplan. Wij stellen voor dit voor 2023 aan de reserve Drinkwater te onttrekken.

Voor de uitvoering van het investeringsvoorstel 'Robuuste Drinkwatervoorziening' is er op het geraamde bedrag voor 2022 van € 386.000 een bedrag van € 313.000 gerealiseerd en € 73.000 niet tot besteding gekomen. Vanwege het meerjarige karakter van het investeringsprogramma hebben wij besloten het niet bestede bedrag van € 73.000 door te schuiven naar 2023 voor de uitvoering van het wat investeringsvoorstel 'Robuuste Drinkwatervoorziening'.

In 2022 is de storting in de voorziening grondwater € 235.000 lager in verband met personeelskosten voor de inzet van de ontwikkeling van de adaptieve strategie drinkwatervoorziening.

PS begrotingswijziging

Wij stellen u voor om een bedrag van € 83.000 te onttrekken aan de Reserve Drinkwater en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 1.2.3 Schone drinkwaterbronnen van de begroting 2023.

GS begrotingswijziging

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 73.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 1.2.3 Schone drinkwaterbronnen van de begroting 2023.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel van Presidium bij rapport Rekenkamer Oost-Nederland 'Follow-up grondwaterbescherming voor de publieke drinkwatervoorziening' Statenvoorstel - Opnemen nieuwe drinkwaterwinlocatie Vriezenveen-Daarle in Omgevingsvisie en -verordening PS/2017/674 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Actualisatie Belastingverordening Overijssel en tarieventabel voor het jaar 2019 PS/2018/647 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Rapport Rekenkameronderzoek Oost-Nederland: Drinkwaterbronnen grondig beschermd? 2019/1100893 (bijbehorend besluit)
- Amendement Van Toorn c.s. - Statenvoorstel Rapport Rekenkameronderzoek Oost-Nederland: Drinkwaterbronnen grondig beschermd?
- Motie Brinkhuis c.s. - Drinkwater voor de toekomst
- Statenvoorstel - Regionaal Waterprogramma Overijssel 2019/1101815 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Investeringsvoorstel Robuuste Drinkwatervoorziening 2020/1102873 (bijbehorend besluit)
- Amendement Van Moorsel - Benut mogelijkheden van winning drinkwater uit oppervlaktewater als volwaardig alternatief voor de middellange termijn
- Motie Brinkhuis c.s. - Drinkwater voor en door Overijssel
- Statenvoorstel bij rapport Rekenkamer Oost-Nederland 'Follow-up grondwaterbescherming voor de publieke drinkwatervoorziening' 2022/1102259 (bijbehorendbesluit)
- Statenvoorstel Presidium bij rapport Rekenkamer 'Als elke druppel telt', Grondwateronttrekkingen en verdroging in Overijssel en Gelderland 2022/1109453 (bijbehorend besluit)

Begrotingswijziging

- 1. GS Begrotingswijziging**
- 2. PS Begrotingswijziging**

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

156

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

1.2.4 Bescherming tegen overstromingen en wateroverlast

Acties 2022

1. Wij ontwikkelen met gemeenten en waterschappen nieuw beleid ten aanzien van wateroverlast en de bijbehorende normering in het kader van de Omgevingswet.
2. Wij participeren in projecten in het kader van het Hoogwaterbeschermingsprogramma zoals de dijkverlegging Paddenpol.
3. Wij werken samen met onze partners aan het verder uitwerken van de integrale benadering van het regionale watersysteem, zoals het Programma Integraal Riviermanagement en Samenwerkingsverbanden Water (zie ook prestatie 1.1.2).

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

In 2022 hebben wij geparticipeerd in landelijke ontwikkelprogramma's rondom wateroverlast en regionale keringen (met provincies, waterschappen en Rijkswaterstaat) en hebben bijgedragen aan de beleidstafel wateroverlast en hoogwater naar aanleiding van de overstromingen en wateroverlast in Limburg in 2021.

In 2022 hebben we in de volgende projecten uit het Hoogwaterbeschermingsprogramma geparticipeerd: Zwolle Stadsdijken, Zwolle IJsselwerken (Olst – Zwolle), Stenendijk Hasselt en Veilige Vecht (Dalfsen-Zwolle). Het projectplan Stadsdijken Zwolle en Stenendijk Hasselt is afgelopen jaar goedgekeurd door GS en voor Veilige Vecht hebben we de Notitie Reikwijdte en Detailniveau als bevoegd gezag vastgesteld. Het dijkversterkingsproject noordelijke randmeerdijken is in 2022 afgerond en geopend.

Wij participeren onder andere in de verstedelijkingsstrategie Regio Zwolle, Novex gebied regio Zwolle, Integraal riviermanagement en diverse projecten en programma's. We werken aan een ruimtelijke vertaling van de opgaven voor de nieuwe omgevingsvisie en plannen van onze partners.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Rapport Rekenkamer Oost-Nederland - "Boven water; rol van de provincie Overijssel bij waterveiligheid en -overlast PS/2018/452 (bijbehorend besluit).
- Amendement Wertheim c.s. - Wijziging m.b.t. een aanbeveling in het Rekenkamer rapport Boven water.

- Motie Kleinsman c.s - Normering wateroverlast.
- Statenvoorstel - Actualisatie Omgevingsvisie en -verordening 2018-2019 2019/1100997 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel - Regionaal Waterprogramma Overijssel 2019/1101815 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel - Cofinanciering dijkverlegging en natuurontwikkeling Paddenpol 2020/110474 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel - Aanwijzing en normering regionale keringen in Overijssel 2021/1100067 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel - Investeringsbesluit Samenwerkingsverbanden Water PS/2021/1102793 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel - Actualisatie Omgevingsvisie en -verordening 2021-2022 PS/2022/1108459 (bijbehorend besluit) (ging om overstroombaar gebied)

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

1.2.5 Vergunningverlening, toezicht en handhaving water

Acties 2022

1. Wij verlenen vergunningen en ontheffingen en handelen meldingen af, binnen de wettelijke termijn. In overleg met de aanvrager kunnen wij van de wettelijke termijn afwijken.
2. Wij voeren het toezicht op de naleving uit overeenkomstig het jaarprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving.
3. Wij informeren inwoners, ondernemers en medeoverheden over de regelgeving om de bekendheid te vergroten.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Voor grondwaterbescherming worden de wettelijke termijnen gehaald. Wettelijke termijnen voor Waterwetvergunningen blijven onder druk staan. Met inzet van tijdelijke collega's hebben we een inhaalslag gemaakt. We verwachten in 2023 weer binnen de wettelijke termijnen te opereren.

Toezicht is grotendeels conform het VTH Jaarprogramma uitgevoerd.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Bestedingen zijn in lijn met de begroting.

Statenvoorstellen en -besluiten

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

1.2.7 IJsseldelta programma

Acties 2022

1. Wij realiseren de hoog- en laagwatermaatregelen op de recreatieterreinen rondom Roggebot in overleg met partners en stakeholders.
2. Wij verwijderen onder regie van Flevoland de Roggebotsluis en de Roggebotkering en realiseren vaarvoorzieningen en een nieuwe brug (zie ook prestatie 4.6.6).

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Om het verwijderen van de bestaande Roggebotsluis en -kering binnen het project N307 uit te kunnen voeren moeten de aansluiting op de dijken in de scope van N307, de Reevesluis, en Drontermeerdijk waterveilig zijn. Dan kunnen de Roggebotkering en de oude IJsseldijk worden verwijderd en is de eindmijlpaal IJsseldelta Fase 2 waterveilig behaald. Door de stuurgroep is besloten om de einddatum op te schuiven naar 31 december 2023. De werkzaamheden aan de recreatieterreinen zijn grotendeels in 2022 gerealiseerd. Definitieve afronding van het programma zal in 2024 plaatsvinden.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

In deze prestatie zijn 2 componenten samengevoegd, te weten het treffen van hoog- en laagwatermaatregelen op de recreatieterreinen gelegen aan het Drontermeer en de coördinatie tussen de projecten in het IJsseldelta plan. Hieronder worden beide componenten verder toegelicht:

Resultaatbestemming Coördinatiebudget:

De lasten binnen dit budget zijn in 2022, mede door uitloop naar 2024, lager dan voorzien. Het voorstel is om de overblijvende middelen toe te voegen aan de jaarschijven 2024. Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,3 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 1.2.7 IJsseldelta programma van de begroting 2023.

GS begrotingswijziging Recreatieterreinen:

In 2022 is het grootste deel van de uitvoering gerealiseerd. De afronding van de werkzaamheden vinden in 2023 plaats. De lasten zijn ten laste gebracht van de doeluitkering.

Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de onttrekking uit de specifieke uitkering (baten) en de gerealiseerde exploitatie uitgaven (lasten) voor prestatie 1.2.7 in 2023 te verhogen met € 0,6 miljoen.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Provinciale Coördinatie-regeling IJsseldelta fase 2 PS/2019/53 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel - Ombouw provinciale weg N307 Roggebot-Kampen PS/2019/54 (bijbehorend besluit).

Begrotingswijziging

- 1. GS Begrotingswijziging**
- 2. Resultaatbestemming**

Baten begrotingswijziging

557

Lasten begrotingswijziging

557

Resultaatbestemming

307

Resultaatbestemming toelichting

Dit is wat wij doen

1.3 Woningbouwontwikkelingen die aansluiten bij de regionale vraag

Om de woningvoorraad toekomstbestendig te maken werken wij met onze partners aan een evenwichtige woningmarkt (1.3.2). Belangrijk instrument hierbij zijn de regionale woonagenda's (1.3.1), deze ontwikkelen we en voeren we uit samen met onze partners.

Prestaties

1.3.1 Ontwikkelen en uitvoeren woonagenda's

Acties 2022

1. Wij voeren samen met ons netwerk waaronder de Woonkeuken en de rijksoverheid de woonagenda's uit in samenhang met ons investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail (zie prestatie 1.4.2).
2. Wij voeren onze wettelijke taken uit als toezichthouder huisvesten statushouders.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

We hebben de regionale woonagenda's uitgevoerd samen met onze partners in de Woonkeuken. Op 21 december 2022 hebben wij samen met het Rijk, corporaties en gemeenten met ondersteuning van marktpartijen als eerste in Nederland de landelijke woondeals ondertekend. De woondeals zijn een verdere uitwerking van de regionale woonagenda's. In december 2022 hebben wij u via de Voortgangsbrief Ruimte Wonen Retail 2022 hierover geïnformeerd.

We voeren toezicht op de realisatie van de halfjaarlijkse taakstellingen (2022-I en 2022-II) van gemeenten. Daarnaast stellen we de jaarlijkse toezichtbeoordeling op in het kader van Interbestuurlijk Toezicht.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Rekenkamerrapport inzake wonen PS/2018/813 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel - Investeringsvoorstel Ruimte, Wonen, (Binnen)steden en Retail Fase 1 2019/1101901 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel - Investeringsvoorstel Ruimte Wonen en Retail fase 2 2020/1103074 (bijbehorend besluit).

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

1.3.2 Toekomstbestendig maken van de woningvoorraad

Acties 2022

1. Wij dragen bij aan het toekomstbestendig maken van de woningvoorraad via het ontwikkelen en uitvoeren van de woonagenda's (prestatie 1.3.1) en het investeringsprogramma Ruimte, Wonen en Retail (prestatie 1.4.2).
2. Wij verantwoorden onder deze prestatie het financiële verloop van de startersleningen die de provincie tot en met 2015 heeft verstrekt. Het betreft hypotheekleningen met een looptijd van 30 jaar. Het verloop bestaat uit enerzijds de beheersvergoeding aan het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn) en betreft verder de rentebaten op verstrekte leningen. De baten en lasten op deze kostenpost zijn door ons niet te beïnvloeden.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Inhoudelijke rapportage van deze prestatie vindt plaats via prestatie 1.3.1 en prestatie 1.4.2.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Startersleningen SVN

Onder deze prestatie is de financiële afwikkeling opgenomen van de startersleningen. Deze leningen zijn tot 2016 door de provincie verstrekt en de afwikkeling is voor de provincie niet beïnvloedbaar. Deze bestaat uit enerzijds de beheersvergoeding aan de Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn) en betreft verder de rentebaten voor verstrekte leningen. De aflossing van de leningen, beheersvergoeding en rentebaten vloeien voort uit contractuele afspraken.

Statenvoorstellen en -besluiten

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

Dit is wat wij doen

1.4 Ruimtelijke ontwikkelingen met meerwaarde voor de omgeving

Met onze partners onderzoeken we wat het betekent voor onze leefomgeving dat het natter, droger en warmer wordt. Wij zorgen er voor dat de leefomgeving in 2050 zo is ingericht dat we hier zo weinig mogelijk last van hebben en zo veel mogelijk kansen benutten (klimaatadaptief ingericht) (1.4.1). We werken aan toekomstbestendige steden door in te zetten op gebiedsontwikkeling, wonen, binnensteden en retail (1.4.2). We werken daarnaast aan een vitaal platteland en de verbinding tussen stad en land (1.4.3).

Prestaties

1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050

Acties 2022

1. Wij stellen samen met partners in de werkregio's uit het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) uitvoeringsstrategieën op, op basis van de risicodialogen. Hierin staat strategie en beleid om klimaatadaptief te kunnen handelen in 2050.
2. Wij voeren het investeringsbesluit Hitte, droogte en wateroverlast uit samen met onze partners, waarbij we de werkregio's ondersteunen bij het uitvoeren van actieplannen en Zoetwatervoorziening Oost Nederland (zie ook prestatie 1.2.2).
3. Wij stimuleren via de subsidieregeling Klimaatadaptatie gemeenten en waterschappen om concrete projecten uit te voeren.
4. Wij starten een pilot voor klimaatadaptieve carpoolplekken/recreatieve overstappunten rond de N34, inclusief drinkwatertappunten.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

In 2022 hebben wij samen met alle werkregio's uitvoeringsagenda's opgesteld. In deze agenda's zijn beleid en strategie verwerkt, soms als zelfstandige stukken opgevoerd. Deze agenda's worden in de periode 2022-2027 uitgevoerd.

Alle werkregio's hebben acties benoemd in hun uitvoeringsagenda's. Ter ondersteuning van de werkregio's zijn er verschillende subsidieregelingen geopend. Het programma Zoetwatervoorziening Oost Nederland heeft een bestuursakkoord en een uitvoeringsprogramma opgesteld in 2021 (zie prestatie 1.2.2). Dit programma, waaronder het deelprogramma haarvaten op peil loopt tot en met 2027.

In 2022 is voor € 1,1 miljoen gesubsidieerd in tien verschillende projecten.

In 2022 hebben wij de pilot klimaatadaptieve carpoolplek op de N34 met overstappunt succesvol afgerond.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Specifieke uitkering van het Rijk voor de tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027, Werkregio RIVUS.

In 2022 is een beschikking ontvangen voor een specifieke uitkering van het Rijk voor de tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027, Werkregio RIVUS.

Deze is bedoeld om decentrale overheden in staat te stellen tot het versneld uitvoeren van kosteneffectieve maatregelen en voorzieningen die bijdragen aan het voorkomen of beperken van wateroverlast of het beperken van de gevolgen van droogte of overstromingen in hun werkregio. Omvang van de bijdrage is € 1,2 miljoen die niet is begroot. In 2022 is hiervan € 0,4 miljoen ingezet. Wij hebben besloten dit begrotingstechnisch te verwerken in de begroting 2023.

GS begrotingswijziging:

Conform ons begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten de lasten en baten van prestatie 1.4.1 'Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050' in 2023 te verlagen met € 0,4 miljoen.

Investeringsimpuls Klimaatadaptatie

Het budget voor de investeringsimpuls Klimaatadaptatie is in 2022 niet geheel tot besteding gekomen. Op een budget van € 1,5 miljoen resteert in 2022 € 0,1 miljoen. We schuiven dit bedrag door naar 2023 voor de uitvoering van het investeringsvoorstel actieplannen hitte-, droogte- en wateroverlast.

GS begrotingswijziging:

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,1 miljoen door te schuiven naar de begroting 2023 van prestatie 1.4.1 'Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050'.

Erfgoed Deal (Decembercirculaire)

In februari 2019 hebben 13 partijen de handen ineengeslagen om samen te werken aan een waardevolle leefomgeving. Het gezamenlijke doel is om de relatie tussen erfgoed en de inrichting van de leefomgeving te versterken. In de huidige tijd waarin onze leefomgeving vergaand moet worden aangepast aan klimaatverandering, nieuwe energienetwerken en verstedelijking, kan cultureel erfgoed houvast bieden. De Erfgoed Deal streeft naar een zorgvuldig vormgegeven leefomgeving, waarin het verleden tastbaar is en waar eenieder zich mee verbonden voelt. Het kabinet heeft voor de periode 2019 – 2022 een bedrag van € 20 miljoen uitgetrokken voor de Erfgoed Deal. In de decembercirculaire is een zesde ronde toegevoegd aan de bestaande decentralisatie-uitkering. De provincie Overijssel heeft hiervoor € 0,4 miljoen ontvangen.

Onder Kerntaak 20 Financiering en dekkingsmiddelen stellen wij u voor om dit bedrag toe te voegen aan prestatie 1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Hitte, Droogte en Wateroverlast 2021/0016746 (bijbehorend besluit)

Begrotingswijziging

1. GS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

-411

Lasten begrotingswijziging

-307

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail

Acties 2022

1. Wij werken met onze partners, waaronder de Herstructureringsmaatschappij Overijssel (HMO), de Stadsbeweging, Retailplatform Overijssel en Woonkeuken aan ons Investeringsprogramma Ruimte Wonen en Retail fase 2. Hiermee dragen we bij aan toekomstbestendige binnensteden, een passend aanbod wonen voor verschillende doelgroepen en een aantrekkelijk woon- werk- en leefmilieu.
2. Wij ondersteunen gemeenten en centropartijen via stadsarrangementen met het werken aan toekomstbestendige binnensteden, compacte centra en complexe gebiedsontwikkelingen. Wij zoeken hierbij de verbinding met andere programma's zowel binnen als buiten de provincie.
3. Wij stimuleren samen met onze partners in onder andere de Woonkeuken en de rijksoverheid de versnelling van de woningbouw en de huisvesting van doelgroepen.
4. Wij stimuleren via de Overijsselse Retailaanpak toekomstbestendige retail door in te zetten op innovatief ondernemerschap, samenwerking en ruimtelijk detailhandelsbeleid.
5. Wij bereiden met partners bij rijk en regio de inzet van het rijk voor, voor de nieuwe kabinetsperiode.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Vanuit het programma Ruimte, Wonen, Retail hebben we bijgedragen aan aantrekkelijke en toekomstbestendige steden en regio's waar onze inwoners prettig kunnen wonen, werken en leven.

Via de 'Overijsselse Aanpak' doen we dit samen met onze partners in de regio en bij de rijksoverheid in samenhang met onze inzet op wonen (zie prestatie 1.3.1). In december 2022 hebben wij u via de Voortgangsbrief Ruimte Wonen Retail 2022 geïnformeerd over de uitvoering.

Op 3 november hebben we in Rijssen het netwerkevent 'Bouwen aan Beweging' gehouden. Hier spraken een kleine 200 aanwezigen een middag lang over onder andere de Overijsselse woningbouwopgave, gebiedsontwikkeling en binnenstadtransformaties met daarin een belangrijke rol voor retail.

Op 21 december 2022 hebben wij samen met het Rijk, corporaties en gemeenten met ondersteuning van marktpartijen als eerste in Nederland de landelijke woondeals ondertekend (zie prestatie 1.3.1). Samen met de rijksoverheid investeren we in gebiedsontwikkelingen die bijdrage aan vitale en compacte binnensteden, complexe stationsomgevingen en versnelling van de woningbouw.

In mei heeft u besloten op de aanbevelingen van de rekenkamer Oost-Nederland uit het onderzoek 'meer vitaliteit, minder leegstand'. In de evaluatie van de stadsbeweging hebben we onze partners ook bevraagd op de punten die de rekenkamer ons heeft aangegeven in december hebben we u onze uitwerking van de aanbevelingen gestuurd. Ook hebben we de vitaliteitsbenchmark van 39 centra in Overijssel voor de tweede keer laten uitvoeren. Dit levert waardevolle informatie op voor onze centra en voor onze eigen rol en beleidsontwikkeling.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Binnen beleidsdoel 1.4 is € 8,8 miljoen beschikbaar gesteld voor prestatie 1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail. Op deze prestatie resteert in 2022 een saldo van € 3,2 miljoen .

Verreweg het grootste deel van het resterende saldo van € 3,2 miljoen wordt veroorzaakt door gewijzigde regelgeving voor de lastneming van subsidies (€ 2,1 miljoen). De meerjarig verleende subsidies moeten aan de uitvoeringsperiode van het project worden toegerekend. Dat veroorzaakt in het boekjaar 2022 een onderbesteding. Dit is een administratieve onderbesteding, de middelen zijn niet meer beschikbaar. Verder is de lastneming van de meerjarig verleende subsidies voor de periode 2023-2026 geactualiseerd en dit leidt tot een wijziging in het begrotingsritme van de lasten met bijbehorende onttrekking aan de uitvoeringsreserve Kwaliteit van Overijssel.

De onderbesteding op de overige onderdelen (€ 1,0 miljoen) betreft incidentele middelen voor de realisatie van het Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail. Dit betreft een meerjarig programma waarvan de uitvoering doorloopt naar 2023. Wij hebben besloten de resterende middelen hiervoor beschikbaar te houden en door te schuiven naar 2023.

Wooninitiatieven ouderen (resultaatbestemming)

Bij de begroting 2022 heeft u eenmalig een bedrag van € 0,1 miljoen beschikbaar gesteld voor Wooninitiatieven ouderen. Dit betreft het voortzetten van ondersteuning door Overijsselse regioteams, o.a. om bewustwording en doorstroming te bevorderen. Dit bedrag wordt als een subsidie ingezet en hiervoor is een aanvraag ontvangen maar wordt in 2023 uitgekeerd.

Wij stellen u voor dit bedrag via resultaatbestemming beschikbaar te houden en dit toe te voegen aan de begroting 2023 prestatie 1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail.

GS begrotingswijziging

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 3,1 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail.

Actualisering lastneming meerjarige subsidies

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten de lasten en bijbehorende onttrekking aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel op prestatie 1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail voor de jaren 2024-2026 te wijzigen naar respectievelijk € 1,2 in 2023, € 4,5 miljoen in 2024, € 0,6 miljoen in 2025 en € 0,5 miljoen in 2026.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Investeringsvoorstel Ruimte, Wonen, (Binnen)steden en Retail Fase 1 2019/1101901 (bijbehorend besluit).
- Motie Brinkhuis c.s.- Groen bouwen.
- Motie Veltmeijer c.s. - Retail II.
- Motie Courtz c.s. - Retail en centra in en na Corona.
- Statenvoorstel - Crisisarrangementen voor de Retail 2020/1102359 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel - Investeringsvoorstel Ruimte Wonen Retail fase 2 2020/1103074 (bijbehorend besluit).
- Amendement Duitman - Monitoring investeringsprogramma Ruimte Wonen en Retail.
- Amendement Wissink - Sleutelprojecten compacte centra en wonen.
- Motie Wissink c.s. -Aanvullende ambities deel 1

- Statenvoorstel - Aanvullende ambities begroting 2022 PS/2021/110451 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel onderzoeksrapport Rekenkamer Oost-Nederland 'Meer vitaliteit, minder leegstand? - De inzet van de provincie Overijssel bij leegstand' 2022/1102301

Begrotingswijziging

- 1. GS Begrotingswijziging**
- 2. Resultaatbestemming**

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

3077

Resultaatbestemming

100

Resultaatbestemming toelichting

1.4.3 Actieplan Leefbaar Platteland

Acties 2022

1. Wij werken samen met onze partners, zoals gemeenten, de 'Overijsselse vereniging voor krachtige kernen (OVKK)' en wetenschappers, aan de uitvoering van het investeringsvoorstel Leefbaar Platteland. We ontwikkelen een aanpak leefbaar platteland op basis van drie leidraden: toekomstkracht, informatiepositie en lokale identiteit van het platteland.
2. Wij voltooien het 'platteland kiest positie' pamflet dat we opstellen samen met wetenschappers en gemeenten. Dit pamflet is de basis voor een provinciale bouwsteen waarin we de doelen en ambities voor de volgende periode in beschrijven.
3. Wij stimuleren met de subsidieregeling initiatieven voor een Leefbaar platteland.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Onze betrokken wetenschappers hebben de bouwsteen Platteland kiest positie opgeleverd en daarnaast een 'Empowerment document' voor initiatiefnemers, een columnbundel over het platteland en in samenwerking met de Overijsselse vereniging voor krachtige kernen (OVKK) de dorpendatabase.

Vanuit het netwerk hebben wij verschillende zaken in 2022 uitgevoerd. Zo hebben we meerdere 'dorpsscholen' georganiseerd, onder andere over buurthuizen, vrijwilligers en Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) bij bouwen. Daarnaast waren wij organisator van het tweejaarlijkse landelijke evenement Plattelandsparlement. In Dalfsen mochten we zo'n 300 netwerkpartners ontvangen. Daarnaast startten wij in 2022 de 2e serie van de podcast Platteland kiest positie.

In 2022 hebben wij vijftientig initiatieven ondersteund. Inmiddels hebben wij in totaal bijna zeventig initiatieven ondersteund.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Binnen beleidsdoel 1.4 is ruim € 1,4 miljoen beschikbaar gesteld voor prestatie 1.4.3 Actieplan Leefbaar Platteland. Op deze prestatie is ruim € 0,5 miljoen niet tot besteding gekomen. De onderbesteding wordt voornamelijk veroorzaakt doordat subsidieaanvragen

zijn ontvangen maar in 2023 worden beschikt en betaalbaar gesteld. Verder is de post voor onderzoek niet volledig gerealiseerd. De wetenschappelijke onderzoeken zullen naar verwachting in 2023 worden opgeleverd. Wij hebben besloten de resterende middelen beschikbaar te houden voor het in 2023 ondersteunen van initiatieven en schuiven € 0,5 miljoen door naar 2023 voor de uitvoering van Actieplan Leefbaar Platteland in 2023.

GS begrotingswijziging:

Het budget voor prestatie 1.4.3 Actieplan Leefbaar Platteland is in 2022 niet geheel tot besteding gekomen. Op een budget van € 1,4 miljoen resteert in 2022 € 0,5 miljoen. We schuiven dit bedrag door naar 2023 voor de uitvoering van Actieplan Leefbaar Platteland in 2023.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,5 miljoen door te schuiven naar de begroting 2023 van prestatie 1.4.3 Actieplan Leefbaar Platteland.

Leefbaarheid Engbertsdijksvenen, additioneel begroting 2022

Bij de begroting 2022 heeft u eenmalig een bedrag van € 0,5 miljoen beschikbaar gesteld voor de leefbaarheid Engbertsdijksvenen, door bijvoorbeeld de aanleg van een fietspad.

Opgenomen in de motie als: "Impuls voor de fiets, voor het mede-investeren in fietspaden en fietsvoorzieningen, zoals fietspad Engbertsdijksvenen." Dit bedrag is in de begroting 2022 opgenomen onder prestatie 4.3.1 Fiets maar niet tot besteding gekomen.

Dit bedrag zetten we middels subsidie in voor de leefbaarheid in het gebied, zoals een fietspad. Het projectvoorstel is in voorbereiding, subsidieaanvraag wordt eind 2023 verwacht.

Wij stellen u voor dit bedrag via resultaatbestemming beschikbaar te houden en dit toe te voegen aan de begroting 2023 prestatie 1.4.3 Leefbaar Platteland

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Leefbaar platteland 2020/1100879 (bijbehorend besluit).

Begrotingswijziging

- 1. GS Begrotingswijziging**
- 2. PS Begrotingswijziging**

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

1067

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

1.4.4 Ondergrondse verkabeling van hoogspanningsleidingen

Acties 2022

1. Wij ondersteunen de gemeente Kampen financieel bij de start van de realisatie van de ondergrondse verkabeling in 's Heerenbroek.
2. Wij begeleiden en ondersteunen de gemeenten Almelo, Deventer en Enschede bij het ondergronds brengen van hoogspanningskabels met als doel het sluiten van een bestuursovereenkomst in 2022 of later.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Actie 1. Tennet heeft in 2022 de voorbereiding gericht op de uitvoering van de ondergrondse verkabeling bij 's Heerenbroek in gang gezet. De bewoners zijn o.a. geïnformeerd en de procedures om aanleg mogelijk te maken zijn opgestart. Deze daadwerkelijke realisatie is gepland in 2025.

Actie 2. Tennet heeft in 2022 voor de gemeenten Almelo, Deventer en Enschede de onderzoeksfasen opgestart ter voorbereiding op de realisatie van het ondergronds brengen van hoogspanningskabels. De sterke inflatie en kostenstijgingen en de prioritering van Tennet, maakt dat het onzeker is (of en) wanneer de uitvoering gaat starten.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

PS resultaatbestemming

Het budget voor prestatie 1.4.4 is in 2022 niet geheel tot besteding gekomen. Op een budget van € 1,5 miljoen resteert in 2022 € 0,2 miljoen. De niet bestede middelen op deze prestatie betrekking op een meerjarige subsidie aan de gemeente Kampen waarbij de lastneming wordt afgestemd op de projectvoortgang. De niet bestede middelen zijn nodig voor de dekking van deze verplichting in de komende jaren. Voor de afwikkeling van meerjarige subsidies is de reserve verstrekte subsidies ingesteld.

Wij stellen u voor middels resultaatbestemming € 0,2 miljoen toe te voegen aan de reserve verstrekte subsidies voor de Ondergrondse verkabeling van hoogspanningsleidingen.

PS begrotingswijziging

In 2023 is € 0,5 miljoen geraamd voor de dekking van meerjarige subsidies. Hiervan wordt voorgesteld dit bedrag eveneens toe te voegen aan de reserve verstrekt subsidies.

Wij stellen u voor de lasten van prestatie 1.4.4 Ondergrondse verkabeling van hoogspanningsleidingen in 2023 met € 0,5 miljoen te verlagen onder gelijktijdige toevoeging van dit bedrag aan de reserve verstrekte subsidies.

GS begrotingswijziging

Voor de dekking van de subsidieverplichtingen voor ondergrondse verkabeling van hoogspanningsleidingen in de gemeenten Almelo, Deventer en Enschede hebben wij besloten € 1,7 miljoen te onttrekken aan de uitvoeringsreserve Kwaliteit van Overijssel en deze toe te voegen aan de begroting 2023 verdeeld over de jaarschijven 2023 en 2024 voor respectievelijk € 0,6 miljoen en € 1,1 miljoen.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Uitvoering motie ondergronds verkabelen 's Heerenbroek PS/2019/1100082 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Financiering ondergrondse verkabeling 2020/1100066 (bijbehorend besluit)
- Motie Wissink c.s. - Aanvullende ambities deel 1
- Statenvoorstel - Aanvullende ambities begroting 2022 PS/2021/110451 (bijbehorend besluit).

Begrotingswijziging

- 1. GS Begrotingswijziging**
- 2. PS Begrotingswijziging**
- 3. Resultaatbestemming**

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

116

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

Financiën

In onderstaande tabel staan de lasten, baten en saldo van deze kerntaak. De tabel is uit te klappen voor meer details.

Bedragen x €1.000

Financiën	Primitieve begroting 2022	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2022	Begroting 2022	Realisatie 2022	Ruimte 2022	Voorgestelde wijziging / resultaatbestemming
Lasten						
1.1 Goede ruimtelijke ordening op en onder de grond						
1.1.1 Vastleggen en waarborgen actueel ruimtelijk- en waterbeleid	331	492	823	584	239	198
1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	787	2.512	3.298	2.562	737	740
1.1.3 Ontwikkelen en uitvoeren bodem- en ondergrondagenda	85	186	271	125	146	0
1.1.4 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium	994	25	1.019	1.735	-716	0
1.1.5 Programma Omgevingswet	0	1.410	1.410	664	745	835
Totaal 1.1 Goede ruimtelijke ordening op en onder de grond	2.197	4.624	6.821	5.670	1.151	1.773
1.2 Schoon en voldoende (drink)water en veilig tegen overstromingen						
1.2.1 Bevorderen waterkwaliteit	763	328	1.091	863	227	0
1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater	46	1.809	1.856	1.675	181	30
1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst	981	1.114	2.095	1.618	477	156
1.2.4 Bescherming tegen overstromingen en wateroverlast	109	0	109	135	-26	0
1.2.5 Vergunningverlening, toezicht en handhaving water	65	0	65	36	29	0
1.2.7 IJsseldelta programma	0	2.139	2.139	1.270	868	864
Totaal 1.2 Schoon en voldoende (drink)water en veilig tegen overstromingen	1.964	5.390	7.354	5.597	1.757	1.050
1.3 Vraag en aanbod woningen zijn in evenwicht						
1.3.1 Ontwikkelen en uitvoeren woonagenda's	258	0	258	258	0	0
1.3.2 Toekomstbestendig maken van de woningvoorraad	281	-250	31	21	10	0
Totaal 1.3 Vraag en aanbod woningen zijn in evenwicht	539	-250	289	279	11	0
1.4 Ruimtelijke						

Financiën	Primitieve begroting 2022	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2022	Begroting 2022	Realisatie 2022	Ruimte 2022	Voorgestelde wijziging / resultaatbestemming
ontwikkelingen met meerwaarde voor de omgeving						
1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050	875	616	1.491	1.798	-307	52
1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail	11.150	-1.752	9.398	6.208	3.190	1.293
1.4.3 Actieplan Leefbaar Platteland	1.525	-77	1.448	901	547	547
1.4.4 Ondergrondse verkabeling van hoogspanningsleidingen	1.865	-349	1.516	1.300	216	816
1.4.9 Oude prestatie 2018 8.1.3 Noordoost Twente	0	0	0	0	0	0
Totaal 1.4 Ruimtelijke ontwikkelingen met meerwaarde voor de omgeving	15.415	-1.563	13.852	10.207	3.646	2.707
1.66 Totaal personeelsgebonden kosten						
1.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	6.958	617	7.575	7.785	-209	0
Totaal Lasten	27.074	8.818	35.892	29.537	6.355	5.531
Baten						
1.1 Goede ruimtelijke ordening op en onder de grond						
1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	0	601	601	675	-74	57
1.1.4 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium	7.771	-2.900	4.871	7.145	-2.274	0
1.1.5 Programma Omgevingswet	0	-28	-28	62	-90	0
Totaal 1.1 Goede ruimtelijke ordening op en onder de grond	7.771	-2.328	5.444	7.881	-2.438	57
1.2 Schoon en voldoende (drink)water en veilig tegen overstromingen						
1.2.1 Bevorderen waterkwaliteit	0	328	328	248	80	0
1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater	10	389	399	321	78	0
1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst	1.045	352	1.397	1.375	22	0
1.2.4 Bescherming tegen overstromingen en wateroverlast	0	0	0	25	-25	0
1.2.5 Vergunningverlening, toezicht en handhaving water	35	0	35	74	-39	0
1.2.7 IJsseldelta programma	0	1.539	1.539	977	561	557
Totaal 1.2 Schoon en voldoende (drink)water en veilig tegen overstromingen	1.090	2.608	3.698	3.021	677	557

Financiën	Primitieve begroting 2022	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2022	Begroting 2022	Realisatie 2022	Ruimte 2022	Voorgestelde wijziging / resultaatbestemming
1.3 Vraag en aanbod woningen zijn in evenwicht						
1.3.2 Toekomstbestendig maken van de woningvoorraad	304	-58	246	221	25	0
1.4 Ruimtelijke ontwikkelingen met meerwaarde voor de omgeving						
1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050	0	0	0	411	-411	-411
1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail	0	526	526	513	13	0
Totaal 1.4 Ruimtelijke ontwikkelingen met meerwaarde voor de omgeving	0	526	526	925	-398	-411
1.66 Totaal personeelsgebonden kosten						
1.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	0	0	0	107	-107	0
Totaal Baten	9.166	748	9.914	12.155	-2.241	203
Resultaat	-17.908	-8.070	-25.978	-17.382	-8.595	-5.328

Voorgestelde begrotingswijzigingen

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Baten Lasten Saldo Financiële toelichting begrotingswijziging / resultaatbestemming				
1.1.1 Vastleggen en waarborgen actueel ruimtelijk- en waterbeleid	GS Begrotingswijziging	-198	0	198	-198	<p>Herziening Omgevingsvisie Overijssel: In 2022 is € 0,2 miljoen overgebleven op de begroting van € 0,53 miljoen. Dit heeft een aantal oorzaken. De belangrijkste is dat de gebiedsgerichte uitwerking met partners is doorgeschoven naar voorjaar 2023. Vanaf januari worden er gebiedsdagen georganiseerd, waarvoor kaartmateriaal (en ander communicatiemateriaal) ontworpen wordt. Daarnaast vindt er in 2023 opnieuw inwonerparticipatie plaats. Budget hiervoor stond begroot voor 2022. Dit schuift nu door naar 2023. Naast deze ontwikkelingen is in 2023 een groot deel van het budget gereserveerd voor de kosten van de wettelijk verplichte Omgevingseffectrapportage.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,2 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 1.1.1 van de begroting 2023.</p>
1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	GS Begrotingswijziging	-428	57	485	-428	<p>Binnen beleidsdoel 1.1 is € 2,7 miljoen beschikbaar gesteld voor prestatie 1.1.2 Ruimtelijke ordening en kwaliteit. Op deze prestatie resteert een saldo van € 0,8 miljoen. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door meerjarige projecten die doorlopen in 2023 (Poort van het Vechtdal en Zwolle, 'Brede Welvaart in het Vechtdal' en Samenwerkingsverbanden Water). Wij hebben besloten de niet bestede middelen beschikbaar te houden voor Poort van het Vechtdal 'Brede Welvaart in het Vechtdal' en Samenwerkingsverbanden Water en schuiven deze door naar 2023.</p> <p>Poort van het Vechtdal 'Brede Welvaart in het Vechtdal' en Samenwerkingsverbanden Water: Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten voor de meerjarige doorlopende projecten € 0,428 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 1.1.2 Ruimtelijke ordening en kwaliteit van de begroting 2023.</p> <p>Verstedelijkingsstrategie regio Zwolle en het NOVI gebied regio Zwolle: Voor de verstedelijkingsstrategie regio Zwolle en het NOVI gebied regio Zwolle werken wij samen met onze partners bij de rijksoverheid en regionale overheden en ontvangen wij bijdragen in de gezamenlijke kosten. Zowel de</p>

							Verstedelijkingsstrategie regio Zwolle als het NOVI gebied regio Zwolle kennen een meerjarige doorlooptijd. Voor het provinciale aandeel in deze kosten hebben wij in de budgetten van 2022 middelen gereserveerd en zijn van onze partners bijdragen in de kosten ontvangen. In 2022 is niet het gehele budget tot besteding gekomen. Vanwege meerjarige doorlooptijd van deze projecten stellen wij u voor, zoals reeds bij de 2e monitor aangekondigd, de niet bestede gelden voor een bedrag van € 0,255 miljoen door te schuiven naar 2023 en beschikbaar te houden voor dekking van de kosten in 2023.
							Rijksbijdrage NOVI gebied regio Zwolle: Voor het NOVI gebied regio Zwolle ontvangen wij een rijksbijdrage van € 227.000. Hierop heeft een besteding plaatsgevonden van € 170.000. Voor de niet bestede middelen (€ 58.000) en de bijbehorende dekking uit de rijksbijdrage hebben wij besloten deze door te schuiven naar 2023.
							Conform ons begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten om de niet bestede middelen van € 58.000 en bijbehorende baten van het Rijk van de specifieke uitkering NOVI gebied regio Zwolle prestatie op prestatie 1.1.2 Ruimtelijke ordening en kwaliteit voor zowel de lasten als baten door te schuiven naar 2023 en toe te voegen aan de begroting 2023.
1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	Resultaatbestemming	-255	0	255	-255		Verstedelijkingsstrategie regio Zwolle en het NOVI gebied regio Zwolle: Voor de verstedelijkingsstrategie regio Zwolle en het NOVI gebied regio Zwolle werken wij samen met onze partners bij de rijksoverheid en regionale overheden en ontvangen wij bijdragen in de gezamenlijke kosten. Zowel de Verstedelijkingsstrategie regio Zwolle als het NOVI gebied regio Zwolle kennen een meerjarige doorlooptijd. Voor het provinciale aandeel in deze kosten hebben wij in de budgetten van 2022 middelen gereserveerd en zijn van onze partners bijdragen in de kosten ontvangen. In 2022 is niet het gehele budget tot besteding gekomen. Vanwege meerjarige doorlooptijd van deze projecten stellen wij u voor, zoals reeds bij de 2e monitor aangekondigd, de niet bestede gelden voor een bedrag van € 0,255 miljoen door te schuiven naar 2023 en beschikbaar te houden voor dekking van de kosten in 2023.
							Wij stellen u voor om middels resultaatbestemming voor de Verstedelijkingsstrategie regio Zwolle en het NOVI gebied regio Zwolle € 255.000 door te schuiven naar 2023 voor prestatie 1.1.2 Ruimtelijke ordening en kwaliteit .
1.1.5 Programma Omgevingswet	Resultaatbestemming	-835	0	835	-835		Voor 2022 is € 1,4 miljoen begroot op deze prestatie. Er is € 0,6 miljoen besteed, waardoor er € 0,8 miljoen overblijft in 2022. Zoals bij de inhoudelijke toelichting is vermeld is de inwerkingtredingsdatum van de Omgevingswet uitgesteld naar 1 januari 2024. Daarom zijn er minder kosten gemaakt voor

					<p>bijvoorbeeld juridische adviesinwinning en procedures die pas bij inwerkingtreding aan de orde zijn. De komende tijd zal de doorontwikkeling van DSO en van de interne processen nog om blijvende inzet vragen tot het moment van inwerkingtreding. De middelen die in 2022 zijn overgebleven willen we hiervoor inzetten. Naar verwachting hebben we voor de incidentele kosten dan voldoende dekking in 2023. We verwachten wel een claim voor structurele kosten bij invoering van de omgevingswet. Hierop komen we terug bij de begroting 2024.</p> <p>Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,84 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 1.1.5 'Programma Omgevingswet' van de begroting 2023.</p>
1.2.2 Werken aan voldoende GS Begrotingswijziging oppervlakte- en grondwater	-30	0	30	-30	<p>Actualisatie gebiedsdossiers: In 2022 is op de post actualisatie gebiedsdossiers drinkwater € 30.000 niet gerealiseerd. Voor doorlopende verplichtingen in 2023 hebben wij besloten deze niet bestede middelen beschikbaar te houden en door te schuiven naar 2023.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 30.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 1.2.2 van de begroting 2023 voor actualisatie gebiedsdossiers drinkwater.</p>
1.2.3 Werken aan voldoende GS Begrotingswijziging schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst	-73	0	73	-73	<p>Binnen beleidsveld 1.2 is op prestatie 1.2.3 Schone drinkwaterbronnen van het geraamde budget aan lasten van € 2,1 miljoen een bedrag van € 0,4 miljoen niet tot besteding gekomen. De geraamde baten van € 1,4 miljoen zijn gerealiseerd.</p> <p>Voor de uitvoering van het investeringsvoorstel 'Robuuste Drinkwatervoorziening' is er op het geraamde bedrag voor 2022 van € 386.000 een bedrag van € 313K gerealiseerd en € 73.000 niet tot besteding gekomen. Vanwege het meerjarige karakter van het investeringsprogramma hebben wij besloten het niet bestede bedrag van € 73.000 door te schuiven naar 2023 voor de uitvoering van het wat investeringsvoorstel 'Robuuste Drinkwatervoorziening'.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 73.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 1.2.3 Schone drinkwaterbronnen van de begroting 2023.</p>
1.2.3 Werken aan voldoende PS Begrotingswijziging schone drinkwaterbronnen	-83	0	83	-83	<p>Binnen beleidsveld 1.2 is op prestatie 1.2.3 Schone drinkwaterbronnen van het geraamde budget aan lasten van €</p>

nu en in de toekomst					2,1 miljoen een bedrag van € 0,4 miljoen niet tot besteding gekomen. De geraamde baten van € 1,4 miljoen zijn gerealiseerd.
					De onderbesteding op de lasten wordt veroorzaakt door de volgende onderdelen: voor de post 'Drinkwater 6e Actieprogramma nitraatuitspoeling' is er een onderbesteding van € 83.000. Dit bedrag is in 2023 nodig voor de uitvoeringskosten van het Actieplan. Wij stellen voor dit voor 2023 aan de reserve Drinkwater te onttrekken.
					Wij stellen u voor om een bedrag van € 83.000 te onttrekken aan de Reserve Drinkwater en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 1.2.3 Schone drinkwaterbronnen van de begroting 2023.
1.2.7 IJsseldelta programma GS Begrotingswijziging	0	557	557	0	Recreatieterreinen: In 2022 is het grootste deel van de uitvoering gerealiseerd. De afronding van de werkzaamheden vinden in 2023 plaats. De lasten zijn ten laste gebracht van de doeluitkering.
					Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de onttrekking uit de specifieke uitkering (baten) en de gerealiseerde exploitatie uitgaven (lasten) voor prestatie 1.2.7 in 2023 te verhogen met € 0,6 miljoen.
1.2.7 IJsseldelta programma Resultaatbestemming	-307	0	307	-307	Coördinatiebudget: De lasten binnen dit budget zijn in 2022, mede door uitloop naar 2024, lager dan voorzien. Het voorstel is om de overblijvende middelen toe te voegen aan de jaarschijven 2024.
					Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,307 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 1.2.7 IJsseldelta programma van de begroting 2023.
1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050	-104	-411	-307	-104	Specifieke uitkering van het Rijk voor de tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027, Werkregio RIVUS: In 2022 is een beschikking ontvangen voor een specifieke uitkering van het Rijk voor de tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027, Werkregio RIVUS. Deze is bedoeld om decentrale overheden in staat te stellen tot het versneld uitvoeren van kosteneffectieve maatregelen en voorzieningen die bijdragen aan het voorkomen of beperken van wateroverlast of het beperken van de gevolgen van droogte of overstromingen in hun werkregio. Omvang van de bijdrage is € 1,2 miljoen die niet is begroot. In 2022 is hiervan € 0,4 miljoen ingezet. Wij hebben besloten dit begrotingstechnisch te verwerken in de begroting 2023.
					Conform ons begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten de lasten en baten van prestatie 1.4.1 'Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050' in 2023 te verlagen met € 0,4

						miljoen.
						<p>Investeringsimpuls Klimaatadaptatie: Het budget voor de investeringsimpuls Klimaatadaptatie is in 2022 niet geheel tot besteding gekomen. Op een budget van € 1,5 miljoen resteert in 2022 € 0,1 miljoen. We schuiven dit bedrag door naar 2023 voor de uitvoering van het investeringsvoorstel actieplannen hitte-, droogte- en wateroverlast.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,1 miljoen door te schuiven naar de begroting 2023 van prestatie 1.4.1 'Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050'.</p>
1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050	Resultaatbestemming	-359	0	359	-359	<p>Erfgoed Deal (Decembercirculaire): In februari 2019 hebben 13 partijen de handen ineengeslagen om samen te werken aan een waardevolle leefomgeving. Het gezamenlijke doel is om de relatie tussen erfgoed en de inrichting van de leefomgeving te versterken. In de huidige tijd waarin onze leefomgeving vergaand moet worden aangepast aan klimaatverandering, nieuwe energienetwerken en verstedelijking, kan cultureel erfgoed houvast bieden. De Erfgoed Deal streeft naar een zorgvuldig vormgegeven leefomgeving, waarin het verleden tastbaar is en waar eenieder zich mee verbonden voelt. Het kabinet heeft voor de periode 2019 – 2022 een bedrag van € 20 miljoen uitgetrokken voor de Erfgoed Deal. In de decembercirculaire wordt een zesde ronde toegevoegd aan de bestaande decentralisatie-uitkering. De provincie Overijssel ontvangt hiervoor € 0,36 miljoen.</p>
1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail	GS Begrotingswijziging	-1193	0	1193	-1193	<p>Wij u voor om dit bedrag toe te voegen aan prestatie 1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050</p> <p>Binnen beleidsdoel 1.4 is € 8,8 miljoen beschikbaar gesteld voor prestatie 1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail. Op deze prestatie resteert in 2022 een saldo van € 3,2 miljoen .</p> <p>Verreweg het grootste deel van het resterende saldo van € 3,2 miljoen wordt veroorzaakt door gewijzigde regelgeving voor de lastneming van subsidies (€ 2,1 miljoen). De meerjarig verleende subsidies moeten aan de uitvoeringsperiode van het project worden toegerekend. Dat veroorzaakt in het boekjaar 2022 een onderbesteding. Dit is een administratieve onderbesteding, de middelen zijn niet meer beschikbaar. Verder is de lastneming van de meerjarig verleende subsidies voor de periode 2023-2026 geactualiseerd en dit leidt tot een wijziging in het begrotingsritme van de lasten met bijbehorende onttrekking aan de uitvoeringsreserve Kwaliteit van Overijssel.</p>

						De onderbesteding op de overige onderdelen (€ 1,0 miljoen) betreft incidentele middelen voor de realisatie van het Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail. Dit betreft een meerjarig programma waarvan de uitvoering doorloopt naar 2023. Wij hebben besloten de resterende middelen hiervoor beschikbaar te houden en door te schuiven naar 2023.
						Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 3,1 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail
						Actualisering lastneming meerjarige subsidies: Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten de lasten en bijbehorende onttrekking aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel op prestatie 1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail voor de jaren 2024-2026 te wijzigen naar respectievelijk € 1,2 in 2023, € 4,5 miljoen in 2024, € 0,6 miljoen in 2025 en € 0,5 miljoen in 2026.
1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail	Resultaatbestemming	-100	0	100	-100	Wooninitiatieven ouderen: Bij de begroting 2022 heeft u eenmalig een bedrag van € 0,1 miljoen beschikbaar gesteld voor Wooninitiatieven ouderen. Dit betreft het voortzetten van ondersteuning door Overijsselse regioteams, o.a. om bewustwording en doorstroming te bevorderen. Dit bedrag wordt als een subsidie ingezet en hiervoor is een aanvraag ontvangen maar wordt in 2023 uitgekeerd. Wij stellen u voor dit bedrag via resultaatbestemming beschikbaar te houden en dit toe te voegen aan de begroting 2023 prestatie 1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail.
1.4.3 Actieplan Leefbaar Platteland	GS Begrotingswijziging	-547	0	547	-547	Het budget voor prestatie 1.4.3 Actieplan Leefbaar Platteland is in 2022 niet geheel tot besteding gekomen. Op een budget van € 1,4 miljoen resteert in 2022 € 0,5 miljoen. We schuiven dit bedrag door naar 2023 voor de uitvoering van Actieplan Leefbaar Platteland in 2023. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,5 miljoen door te schuiven naar de begroting 2023 van prestatie 1.4.3 Actieplan Leefbaar Platteland.
1.4.4 Ondergrondse verkabeling van hoogspanningsleidingen	GS Begrotingswijziging	-600	0	600	-600	Voor de dekking van de subsidieverplichtingen voor ondergrondse verkabeling van hoogspanningsleidingen in de gemeenten Almelo, Deventer en Enschede hebben wij besloten € 1,7 miljoen te onttrekken aan de uitvoeringsreserve Kwaliteit van Overijssel en deze toe te voegen aan de begroting 2023 verdeeld over de jaarschijven 2023 en 2024 voor

							respectievelijk € 0,6 miljoen en € 1,1 miljoen.
1.4.4 Ondergrondse verkabeling van hoogspanningsleidingen	PS Begrotingswijziging	0	0	0	0	0	In 2023 is € 0,484 miljoen geraamd voor de dekking van meerjarige subsidies. Hiervan wordt voorgesteld dit bedrag eveneens toe te voegen aan de reserve verstrekt subsidies.
							Wij stellen u voor de lasten van prestatie 1.4.4 Ondergrondse verkabeling van hoogspanningsleidingen in 2023 met € 0,484 miljoen te verlagen onder gelijktijdige toevoeging van dit bedrag aan de reserve verstrekte subsidies.
1.4.4 Ondergrondse verkabeling van hoogspanningsleidingen	Resultaatbestemming	-216	0	216	-216		Het budget voor prestatie 1.4.4 is in 2022 niet geheel tot besteding gekomen. Op een budget van € 1,5 miljoen resteert in 2022 € 0,2 miljoen. De bestede middelen betreffen een meerjarige subsidie aan de gemeente Kampen waarvoor een verplichting is aangegaan. De niet bestede middelen zijn nodig voor de dekking van deze verplichting in de komende jaren. Voor de afwikkeling van meerjarige subsidies is de reserve verstrekte subsidies ingesteld.
							Wij stellen u voor middels resultaatbestemming € 0,216 miljoen toe te voegen aan de reserve verstrekte subsidies voor de Ondergrondse verkabeling van hoogspanningsleidingen.
Totaal		-5328	203	5531	-	5328	

Doorgevoerde begrotingswijzigingen

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
1.1.1 Vastleggen en waarborgen actueel ruimtelijk- en waterbeleid	-160	0	160	-160	PS 004 Perspectiefnota 2023	Programma nieuwe Omgevingsvisie Overijssel: Om meer ruimte te bieden voor een intensiever participatietraject en oog te houden voor de kwaliteit van de Omgevingsvisie, hebben we besloten meer tijd te nemen voor de ontwikkeling van de nieuwe Omgevingsvisie. In het najaar 2022 wordt het fundament en vier urgente opgaven ter vaststelling aangeboden aan PS. Uitwerking van dit Fundament zal gebiedsgericht plaatsvinden in gebiedsagenda's, -plannen en/of -programma's. Deze werken we samen met onze partners uit en die vormen weer de basis voor de nieuwe Omgevingsvisie die samen met de catalogusgebiedskenmerken en de verordening in het voorjaar van 2024 voor vaststelling wordt aangeboden. Door een langere doorlooptijd en een intensiever participatietraject, is het huidige budget niet toereikend. Daarnaast ontstaat een tekort door hoger uitvallende kosten voor het maken van een milieueffectrapport en de hiervoor benodigde procedure. Omdat dit een innovatief en breed onderzoek naar omgevingseffecten betreft, zijn meer kosten gemaakt voor analyse, ontwikkeling van indicatoren en onafhankelijk advies van de commissie meer dan vooraf was ingeschat en is extra onderzoek nodig voor de omgevingseffecten

1.1.1 Vastleggen en waarborgen actueel ruimtelijk- en waterbeleid	-110	0	110	-110 PS 006 Monitor Overijssel 2022 - I	<p>van samenhangende keuzes. Het totaal tekort schatten wij in op € 565.000 (€ 160.000 in 2022). In het investeringsvoorstel is € 700.000 beschikbaar gesteld. Dit KVO-geld is beschikbaar gesteld t/m 2023. We stellen voor om naast de extra middelen, eveneens de termijn van oplevering en besteding van KVO-middelen t/m 2024 te verlengen.</p> <p>Herverdeling centraal IPO budget: Onder prestatie 7.3.1 hebben wij het voorstel opgenomen om € 110.000 structureel over te hevelen naar prestatie 1.1.1 (Vastleggen en waarborgen actueel ruimtelijk- en waterbeleid) om de kosten van het IPO binnen deze prestatie te dekken.</p>
1.1.1 Vastleggen en waarborgen actueel ruimtelijk- en waterbeleid	-108	0	108	-108 GS 101 Jaarverslag 2021	<p>Herziening Omgevingsvisie Overijssel:</p> <p>Bij het statenvoorstel 'Omgevingsvisie Overijssel; Herziening' in 2020 is € 0,7 miljoen beschikbaar gesteld. In 2020 is € 36.000 besteed. In 2021 is € 0,4 miljoen begroot, waarvan € 0,29 miljoen is besteed. In 2021 levert dit een ruimte op van € 0,11 miljoen. Dit bedrag schuiven we door naar 2022.</p> <p>In 2021 blijven we binnen de begroting. Het stoplicht staat toch op oranje, omdat op het totale budget een overschrijding wordt verwacht zoals ook gemeld bij de 2e monitor 2021. De verwachte overschrijding komt door een brede participatieve aanpak die dit omgevingsvisietraject vraagt. Hierdoor is extra inzet van personeel voor het ontwerpen van kaartmateriaal voor het goede gesprek en een uitgebreide Omgevingseffect Rapportage nodig gebleken. De volgende fase van de Nieuwe Omgevingsvisie gaat hierdoor ook meer tijd vragen dan in onze planning voorzien. Bij de Perspectiefnota 2023 komen we terug op wat dat in financiële zin betekent.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,11 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 1.1.1 van de begroting 2022.</p>
1.1.1 Vastleggen en waarborgen actueel ruimtelijk- en waterbeleid	-114	0	114	-114 GS 104 Monitor Overijssel 2022 - I	<p>Herziening van de omgevingsvisie: Bij de jaarrekening is voorgesteld de niet bestede middelen door te schuiven vanuit 2021 naar 2022 voor een bedrag van € 107.000. Naast de reeds begrote € 150.000 komt het budget voor 2022 daarmee op € 257.000. Daarnaast zit in de Uitvoeringsreserve Kwaliteit van Overijssel nog € 114.000. Dit bedrag voegen we bij deze monitor toe aan de jaarschijf 2022. Hiermee is er in 2022 € 371.000 beschikbaar voor de herziening van de omgevingsvisie. Zoals bij de 2e monitor 2021 en de jaarrekening 2021 al gemeld zal dit niet genoeg zijn om alle kosten te dekken. Daarom wordt bij de P-nota 2023 een voorstel gedaan voor aanvullende middelen voor de periode 2022-2024.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 114.000</p>

1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	-213	0	213	-213 PS 003 Jaarverslag 2021	<p>te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 1.1.1 van de begroting 2022.</p> <p>Verstedelijkingsstrategie regio Zwolle en het NOVI gebied regio Zwolle:</p> <p>Voor de verstedelijkingsstrategie regio Zwolle en het NOVI gebied regio Zwolle werken wij samen met onze partners bij de rijksoverheid en regionale overheden en ontvangen wij bijdragen in de gezamenlijke kosten. Zowel de Verstedelijkingsstrategie regio Zwolle als het NOVI gebied regio Zwolle kennen een meerjarige doorlooptijd. Voor het provinciale aandeel in deze kosten hebben wij in de budgetten van 2021 middelen gereserveerd. In 2021 is niet het gehele budget tot besteding gekomen. Vanwege meerjarige doorlooptijd van deze projecten stellen wij u voor, zoals reeds bij de 2e monitor aangekondigd, de niet bestede gelden door te schuiven naar 2022 en beschikbaar te houden voor dekking van de kosten in 2022.</p> <p>Wij stellen u voor om middels resultaatbestemming voor de Verstedelijkingsstrategie regio Zwolle en het NOVI gebied regio Zwolle € 213.000 door te schuiven naar 2022 voor prestatie 1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid.</p> <p>Verreweg het grootste deel van het resterende saldo van € 2,8 miljoen wordt veroorzaakt doordat de lastneming subsidies met ingang van het boekjaar 2021 is gewijzigd. De meerjarig verleende subsidie voor het project 'Brede Welvaart in het Vechtdal' moet nu aan de volledige meerjarige uitvoeringsperiode van het project worden toegerekend. Dat veroorzaakt in het boekjaar 2021 een onderbesteding. Dit is een administratieve onderbesteding, de middelen zijn niet meer beschikbaar.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 2,1 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 1.1.2 Ruimtelijke ordening en kwaliteit van de begroting 2022.</p> <p>Poort van het Vechtdal:</p> <p>Voor het onderdeel Poort van het Vechtdal en Zwolle was voor 2021 € 107.000 opgenomen waarvan € 101.000 niet is gerealiseerd. De reden hiervan is dat de opdracht voor het maken van een Definitief Ontwerp voor een kunstwerk vertraging heeft opgelopen. In 2021 is het Definitief Ontwerp afgerond, en door de Stuurgroep geaccordeerd. Nadat aanvullende financiële middelen zijn gevonden (Mondriaanfonds) zal een opdracht voor de realisatie gegeven zal worden. De realisatie zal doorlopen tot in 2023. De provinciale middelen zullen voor het grootste deel in 2022 worden besteed. De overige middelen (€ 283.000) zullen</p>
1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	-2.354	0	2.354	- GS 101 Jaarverslag 2.354 2021	

door de gemeenten Zwolle, Dalfsen, Ommen en Hardenberg en door de waterschappen DODelta en Vechtstromen in 2022 aan de provincie Overijssel (zijnde kassier) worden overgemaakt. Wij hebben besloten de niet bestede middelen van € 101.000 beschikbaar te houden voor Poort van het Vechtdal en schuiven deze door naar 2022.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 101.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 1.1.2 Uitvoering ruimtelijk en waterbeleid van begroting 2022.

Samenwerkingsverbanden Water:

Op de post Samenwerkingsverbanden Water is van het beschikbaar gestelde bedrag van € 178.000 een bedrag van € 99.000 niet tot besteding gekomen. De middelen worden ingezet voor Samenwerkingsverbanden Water, om uitvoering te geven aan de hoofdpogave Hitte, droogte en wateroverlast. Het gaat om investeringen in de netwerkorganisatie Ruimte voor de Vecht, regiodealproject Brede Welvaart in het Vechtdal, Agenda IJsselmeergebied en netwerk IJssel-Vecht Delta, voor de periode 2020-2023. Wij hebben besloten de niet bestede middelen beschikbaar te houden voor de Samenwerkingsverbanden Water en schuiven deze door naar 2022.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 99.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid van de begroting 2022.

1.1.2 Uitvoering van ons
ruimtelijk- en waterbeleid

501 227 -273 501 GS 104 Monitor
Overijssel 2022 - I

Subsidie 'Brede Welvaart in het Vechtdal':
Voor het project 'Brede Welvaart in het Vechtdal' is eind 2020 een meerjarige subsidie verleend. Voor dekking van de doorlopende verplichting in 2023 schuiven € 0,5 miljoen door vanuit het beschikbare budget naar de jaarschijf 2023.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,5 miljoen vanuit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel door te schuiven naar de jaarschijf 2023 van prestatie 1.1.2 Ruimtelijke ordening en kwaliteit.

Onttrekking doeluitkering Kwalitatief hoogwaardige en duurzame woon- en leefomgeving in NOVI-gebied Regio Zwolle (C59):
Van het rijk hebben wij een specifieke uitkering van € 0,2 miljoen Kwalitatief hoogwaardige en duurzame woon- en leefomgeving ontvangen voor het NOVI-gebied Regio Zwolle (C59). In het NOVI gebied regio Zwolle werken rijk en regio samen aan een

					<p>klimatebestendige groeiregio. De provincie Overijssel is penvoerder en kasbeheerder van deze samenwerking.</p> <p>Conform het begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten de lasten op prestatie 1.1.2 te verhogen met € 0,2 miljoen voor het NOVI gebied regio Zwolle in 2022 en dit bedrag te onttrekken aan de doeluitkering Kwalitatief hoogwaardige en duurzame woon- en leefomgeving in NOVI-gebieden (C59).</p> <p>Poort van het Vechtdal: Voor de realisatie van de Poort van het Vechtdal en Zwolle ontvangen wij bijdragen in de kosten ten bedrage van € 0,338 miljoen. Bijdragende partijen zijn de gemeenten Zwolle, Dalfsen, Ommen en Hardenberg en de waterschappen DODelta en Vechtstromen.</p> <p>Conform het begrotingswijzigingenbeleid hebben wij besloten de baten en lasten van prestatie 1.1.2 met € 0,338 miljoen te verhogen (budgettair neutrale wijziging).</p> <p>Samenwerkingsverbanden Water: Met het Investeringsvoorstel Samenwerkingsverbanden Water (PS/2021/1102793) heeft u € 0,55 miljoen beschikbaar gesteld voor facilitering en ondersteuning van de samenwerkingsverbanden en netwerken, waarbinnen we werken aan het behalen van doelen voor een klimaatbestendig Overijssel in 2050. Van het geraamde budget in 2022 van € 277.000 verwachten wij dat € 155.000 niet in 2022 wordt gerealiseerd. Dat wordt veroorzaakt doordat het werkplan voor het Deltaprogramma IJsselmeergebied enige vertraging heeft opgelopen, waardoor de werkzaamheden voor 2022 later zijn opgepakt en de besluitvorming rond de verkenning Recreatie & Toerisme in het IJsselmeergebied is uitgesteld, waardoor hier nog geen vervolg aan is kunnen geven. Wij hebben besloten € 155.000 door te schuiven naar de jaarschijf 2023 voor activiteiten in 2023.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om het budget voor prestatie 1.1.2 in 2022 te verlagen met € 155.000, en gelijktijdig de begrote onttrekking aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel met hetzelfde bedrag te verlagen. Verder hebben wij besloten € 155.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 1.1.2.</p>
1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	155	338	183	155 GS 106 Monitor Overijssel 2022 - II	
1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	0	35	35	0 Adm. 202 doorwerking GS 2021	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 202 doorwerking GS 2021
1.1.3 Ontwikkelen en uitvoeren beleid voor de ondergrond	-186	0	186	-186 PS 006 Monitor Overijssel 2022 - I	Bij de Perspectiefnota 2022 heeft u besloten voor de jaarschijven 2021, 2022 en 2023 € 85.000 beschikbaar te stellen voor uitvoering van de hierboven genoemde acties 2022. De resterende benodigde dekking komt uit de Reserve

1.1.4 Inzetten
grondbeleidsinstrumentarium

-2.925 - 25 - PS 008 Monitor
2.900 2.925 Overijssel 2022 - II

bodemsanering.

Mede door specifieke uitkeringen (SPUKS) voor de sanering Blekerijweg en PFAS (zie prestatie 2.2.1) is budgettaire ruimte ontstaan om de benodigde middelen vanuit de reserve toe te voegen. Daarmee kunnen de acties worden uitgevoerd.

Voor uitvoering van de hierboven geformuleerde acties 2022 stellen wij voor € 186.000 te onttrekken aan de reserve bodemsanering en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 1.1.3 van de Begroting 2022.

De baten en lasten op deze prestatie hebben betrekking op vier onderdelen:

1. Overtollig bezit:

Overtollig bezit betreft de gronden en opstallen die wij niet langer nodig hebben voor onze projecten en programma's. De lasten en baten verbonden aan het bezit en de verkoop van deze gronden en opstallen worden verantwoord op deze prestatie. Het saldo van de lasten en baten wordt verrekend met de Algemene Reserve Grondzaken (ARG).

Op de peildatum van deze monitor verwachten wij een hogere (verkoop-)opbrengst (c.q. resultaat) van € 1,6 miljoen ten opzichte van de geraamde bate in de begroting 2022. Hier staat een verwachte overschrijding op de geraamde lasten tegenover van € 0,1 miljoen.

Naar huidige inzichten wordt dit jaar dan ook € 1,5 miljoen toegevoegd aan de ARG.

Wij stellen u voor om voor dit onderdeel in 2022 de geraamde lasten voor prestatie 1.1.4 te verhogen met € 0,1 miljoen en de geraamde baten te verhogen met € 1,6 miljoen. Als uitvloeisel daarvan stellen wij u tevens voor om het saldo van € 1,5 miljoen conform het bestaande beleid toe te voegen aan de ARG.

2. Tijdelijk beheer:

Het gaat hierbij om het beheer van gronden en opstallen die (nog) niet worden ingezet voor programma's en projecten. De lasten hebben vooral betrekking op onderhoudskosten, lokale heffingen en kosten die verband houden met het (tijdelijk) in gebruik geven van de eigendommen via verhuur en pacht. Hier staan de opbrengsten uit verhuur en pacht tegenover. Het saldo wordt weer verrekend met de ARG.

De lasten met betrekking tot dit onderdeel zijn naar verwachting € 0,3 miljoen hoger dan in de begroting 2022 wordt geraamd. Hier staan hogere opbrengsten uit verhuur en pacht van € 0,5 miljoen tegenover. De totale voorraad tijdelijk beheer is groter dan was ingeschat bij aanvang van dit meerjarige project.

Wij stellen u voor de begrote lasten en baten voor tijdelijk beheer op prestatie 1.1.4 in 2022 te verhogen met respectievelijk € 0,3 miljoen en € 0,5 miljoen. Het positieve saldo van deze mutatie ter grootte van € 0,2 miljoen voegen wij conform bestaand beleid toe

aan de ARG.

3. Grond voor Grond:

Het gaat hierbij om de verkoop van in het verleden verkregen gronden van het Rijk, ter (gedeeltelijke) dekking van de Ontwikkelopgave Natuurnetwerk Nederland. De totale opbrengst is bij de laatste actualisatie van het prognosemodel voor deze ontwikkelopgave geraamd op € 153,9 miljoen.

Voor 2022 bedragen de geraamde (verkoop-) opbrengsten van deze gronden € 6,9 miljoen. De kosten en opbrengsten Grondvoor-Grond variëren per jaar. Vooralsnog ligt de gerealiseerde opbrengst vanuit deze gronden ver voor op het aangehouden schema. Mede daarom en gezien het grote belang van beschikbare gronden voor eigen provinciale projecten en programma's, hebben wij ervoor gekozen de komende jaren minder gronden op de markt te brengen. Als gevolg daarvan blijft de verkoopopbrengst dit jaar achter bij de raming. Dit heeft geen nadelige invloed op de beschikbare dekking voor de Ontwikkelopgave Natuurnetwerk Nederland. Zoals gezegd ligt de opbrengst vanuit voorgaande jaren voor op het aangehouden schema en is de opbrengstpotentie van de resterende gronden binnen dit onderdeel voldoende om aan de dekkingstaakstelling te kunnen voldoen.

Wij verwachten een opbrengst van € 1,9 miljoen, en daarnaast een vrijval van € 0,4 miljoen uit de voorziening.

Wij stellen u voor om de begrote lasten voor Grond voor Grond op prestatie 1.1.4 te verlagen met € 0,4 miljoen en de begrote baten te verlagen met € 5,0 miljoen en, dienovereenkomstig de geraamde storting in de ARG, in 2022 te verlagen met € 4,6 mln.

4. Anticiperend grondfonds:

In de Statenvergadering van 11 mei heeft u besloten tot instelling van het anticiperend grondfonds (2022/1103504). In de aanloopfase dit fonds maken wij onder andere taxatie- en notariskosten. Deze kosten dekken wij uit de Algemene reserve grondzaken, compartiment anticiperend grondfonds.

Wij stellen u voor om de begrote lasten voor prestatie 1.1.4 in 2022 te verhogen met € 25.000 en dit bedrag te onttrekken aan de Algemene reserve grondzaken.

1.1.5 Programma Omgevingswet

-338 -28 310 -338 PS 003 Jaarverslag
2021

Oorspronkelijk zou het project in 2021 eindigen vanwege de inwerkingtredingsdatum van 1 januari 2022 voor de Omgevingswet. Daarom is er voor 2022 nog niks opgenomen in de begroting. Nu de inwerkingtredingsdatum is uitgesteld zal dit voor 2022 extra kosten met zich meebrengen. De komende periode wordt in kaart gebracht wat de verwachte financiële impact zal zijn van deze verschuiving van de datum en een mogelijk nog beperkt werkend digitaal systeem. Voor de financiële impact valt te denken aan extra personele inzet, hogere implementatiekosten en tijdelijke oplossingen. Hierop komen we terug bij de P-nota 2023. Wij stellen u voor om de ruimte uit 2021

					te gebruiken om de kosten in de eerste maanden van 2022 te dekken.
					Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,338 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 1.1.5 'Programma Omgevingswet' van de begroting 2022.
1.1.5 Programma Omgevingswet	-1.100	0	1.100	- PS 004 Perspectiefnota 1.100 2023	Er ontstaat dit jaar al te kort voor 2022, omdat alle benodigde acties voor 2023 uitgevoerd moeten worden. Het programma heeft ruim drie ton budget ruimte, maar € 1,9 miljoen nodig. Dit betekent een tekort van € 1,1 miljoen in 2022 en € 0,45 miljoen in 2023. Tegenover de lasten voor de invoering van de omgevingswet staan (op termijn) baten voor het kunnen innen van milieuleges. Hiermee kunnen de lasten voor de invoering van de omgevingswet in de toekomst terugverdiend worden. De lasten gaan hier voor de baten uit. Het moment waarop we de leges mogen innen is afhankelijk van de invoering van de wet. De baten kunnen we daarom nog niet verwerken in de begroting.
1.2.1 Bevorderen waterkwaliteit	0	328	328	0 GS 104 Monitor Overijssel 2022 - I	Bijdrage Rijn Oost Dergengeld algemeen: In het kader van het Regionaal Bestuurlijk Overleg Rijn-Oost worden van projectpartners bijdragen ontvangen voor een bedrag van € 0,328 miljoen voor het gemeenschappelijke budget Rijn-Oost (onderdeel Rijn Oost Dergengeld algemeen). De begroting wordt met deze bijdragen verhoogd. Conform ons begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten om € 0,328 miljoen aan baten en lasten toe te voegen aan de Begroting 2022 voor prestatie 1.2.1 Bevorderen waterkwaliteit.
1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater	-775	0	775	-775 PS 003 Jaarverslag 2021	In 2021 zijn geen subsidies verstrekt voor het uitvoeren van zoetwatermaatregelen in de land- en tuinbouwsector. De land- en tuinbouwsector heeft eind 2021 al wel subsidie aanvragen ingediend maar deze zullen in 2022 worden beschikt (ca € 0,250 miljoen). De niet gerealiseerde middelen (€ 0,775 miljoen) blijven beschikbaar in de Reserve Zoetwater Oost-Nederland en wij stellen u voor deze in 2022 in te zetten voor projecten gericht op het uitvoeren van zoetwatermaatregelen in de land- en tuinbouw. Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,775 miljoen te onttrekken aan Reserve Zoetwatervoorziening Oost-Nederland en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater van de begroting 2022.
1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater	-100	0	100	-100 GS 101 Jaarverslag 2021	Blauwe diensten: Via 'blauwe diensten in het agrarisch natuurbeheer' dragen agrariërs bij aan de verbetering van de waterkwaliteit en een klimaatbestendig landelijk gebied. Vooruitlopend op het nieuwe Europese GLB is voor € 0,1 miljoen beschikbaar gesteld als cofinanciering voor de Overijsselse agrarische collectieven Midden-Overijssel en Noordoost Twente om deze blauwe diensten

					uit te breiden. De realisering hiervan zal in 2022 plaatsvinden.
					Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,1 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 1.2.2 van de begroting 2022.
1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater	-50	0	50	-50 PS 004 Perspectiefnota 2023	Deze wijziging betreft het Provinciaal programma Landelijk gebied (PPLG) onderdeel KRW - voorfinanciering Rijk
1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater	-272	0	272	-272 PS 006 Monitor Overijssel 2022 - I	Subsidieregeling Zoetwatervoorziening Overijssel: In het werkprogramma Zoetwatervoorziening Oost-Nederland hebben een groot aantal partijen (waterschappen, provincies, Rijk, gemeenten, terrein-beherende organisaties, waterleidingsector, landbouwsector) afgesproken om maatregelen uit te voeren om de huidige zoetwatervoorziening in Oost-Nederland klimaatbestendiger te maken. Voor de beoogde maatregelen is o.a. een subsidieregeling ingesteld waarvoor middelen zijn gereserveerd in de Reserve Zoetwatervoorziening Oost-Nederland. Het subsidieplafond voor de regeling in 2022 bedraagt € 1,047 miljoen. Voor dekking van de subsidiekosten in 2022 stellen wij u voor € 272.000 aanvullend te onttrekken aan de Reserve Zoetwatervoorziening Oost-Nederland.
					Wij stellen u voor ter uitvoering van de subsidieregeling Zoetwatervoorziening Overijssel de lasten van prestatie 1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater te verhogen met € 272.000 en hetzelfde bedrag te onttrekken aan de Reserve Zoetwatervoorziening Oost-Nederland
1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater	0	350	350	0 GS 104 Monitor Overijssel 2022 - I	Bijdrage Rijn Oost Derdengeld ZON: In het kader van het programma Zoetwatervoorziening Oost-Nederland worden van projectpartners bijdragen ontvangen voor een bedrag van € 0,35 miljoen voor het gemeenschappelijke budget Rijn-Oost (onderdeel Rijn Oost Derdengeld ZON). De begroting wordt met deze bijdragen verhoogd.
					Conform het begrotingswijzigingenbeleid hebben wij een bedrag van € 0,35 miljoen toegevoegd aan de begroting van 2022 voor prestatie 1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater (zowel de baten als de lasten; bijdragen derden).
1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater	-223	0	223	-223 PS 008 Monitor Overijssel 2022 - II	Subsidies Zoetwatervoorziening Overijssel: In het werkprogramma Zoetwatervoorziening Oost-Nederland hebben een groot aantal partijen (waterschappen, provincies, Rijk, gemeenten, terrein-beherende organisaties, waterleidingsector, landbouwsector) afgesproken om maatregelen uit te voeren om de huidige zoetwatervoorziening in Oost-Nederland klimaatbestendiger te maken. Voor de beoogde maatregelen zijn middelen gereserveerd in de Reserve Zoetwatervoorziening Oost-Nederland. Voor dekking van subsidies aan terrein beherende organisaties stellen wij u voor € 223.000

						aanvullend te onttrekken aan de Reserve Zoetwatervoorziening Oost-Nederland.
1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater	0	39	39	0	GS 106 Monitor Overijssel 2022 - II	<p>Wij stellen u voor ter uitvoering van de subsidieregeling Zoetwatervoorziening Overijssel de lasten van prestatie 1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater te verhogen met € 223.000 en hetzelfde bedrag te onttrekken aan de Reserve Zoetwatervoorziening Oost-Nederland</p> <p>Bijdrage in kosten onderzoek 'Gebruik gewasbeschermingsmiddelen door particulieren': Wij ontvangen een bijdrage in de kosten van onderzoek naar 'Gebruik gewasbeschermingsmiddelen door particulieren' van Vitens, Provincie Drenthe en Waterschap WDOD van in totaal € 39.000.</p> <p>Conform het begrotingswijzigingenbeleid hebben wij besloten de baten en lasten van prestatie 1.2.2 met € 39.000 te verhogen (budgettaire neutrale wijziging).</p>
1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst	-286	0	286	-286	PS 003 Jaarverslag 2021	<p>Binnen beleidsveld 1.2 is op prestatie 1.2.3 Schone drinkwaterbronnen van het geraamde budget van € 2,8 miljoen een bedrag van € 1,0 miljoen niet tot besteding gekomen. Voor de baten geldt een hogere ontvangst uit de grondwaterheffing van € 0,175 miljoen die aan de voorziening Grondwater wordt toegevoegd.</p> <p>De onderbesteding op de lasten wordt veroorzaakt door de volgende onderdelen: voor de post 'Drinkwater 6e Actieprogramma nitraatuitspoeling' is er een onderbesteding omdat deelnemersaantallen lager zijn dan de oorspronkelijke verwachting. De aanbesteding van de agrarische advisering en de grondwatermonitoring is daardoor jaarlijks lager uitgevallen. In het Landelijk bestuurlijk overleg van de BO is afgesproken het project met een jaar te verlengen en in de eerste helft van 2022 een analyse uit te voeren van wat er aanvullend nodig is voor doelbereik. Op basis daarvan worden er afspraken gemaakt over de vorm en inhoud van een vervolg. De uitvoeringskosten voor dit extra jaar kunnen worden gedekt door de in de Reserve Drinkwater nog resterende middelen.</p>
1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst	-886	0	886	-886	GS 101 Jaarverslag 2021	<p>Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,286 miljoen te onttrekken aan de Reserve Drinkwater en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 1.2.3 Schone drinkwaterbronnen van de begroting 2022.</p> <p>Robuuste Drinkwatervoorziening:</p> <p>Voor de post 'Robuuste Drinkwatervoorziening' is er wat vertraging opgetreden in de uitvoering van de onderzoeken binnen de Adaptieve strategie drinkwatervoorziening omdat zorgvuldige maatschappelijke afstemming extra tijd in beslag neemt. Er zijn beheersmaatregelen afgesproken om de uitvoering van de korte termijn maatregelen weer op schema te brengen. Dit</p>

					<p>gebeurt conform het investeringsvoorstel Robuuste Drinkwatervoorziening. Voor de uitvoering van de onderzoeken binnen de Adaptieve strategie drinkwatervoorziening zullen de kosten grotendeels in 2022 worden gemaakt.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,886 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 1.2.3 Schone drinkwaterbronnen van de begroting 2022.</p>
<p>1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst</p>	-89	188	277	-89 PS 006 Monitor Overijssel 2022 - I	<p>6e actieprogramma Nitraat Het 6e actieprogramma Nitraat is een programma van het Rijk waarvoor de afspraken zijn vastgelegd in een Bestuursovereenkomst tussen Rijk, provincies, LTO en de drinkwaterbedrijven over aanvullende (vrijwillige) maatregelen om te komen tot het verbeteren van de grondwaterkwaliteit in grondwaterbeschermingsgebieden.</p> <p>De bijdrage van de provincie Overijssel in de kosten voortkomend uit de bestuursovereenkomst Grondwaterbescherming 6e actieprogramma nitraat, totaal € 1,1 miljoen, is gestort in de reserve Drinkwater. De bijdrage van het Rijk, € 1,2 miljoen, is in 2018 eveneens gestort in de reserve. Van de kosten voor uitvoering van deze overeenkomst ontvangen wij 1/3 deel van Vitens. Voor de uitvoering van het programma in 2022 zijn middelen gereserveerd in de reserve Drinkwater.</p> <p>In 2022 willen wij het budget voor deze prestatie verhogen met € 277.000. Voor € 188.000 ontvangen wij hiervoor bijdragen van derden. De overige € 89.000 onttrekken wij aan de Reserve drinkwater.</p> <p>Wij stellen voor de lasten op prestatie 1.2.3 'Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst' te verhogen met € 277.000 voor de realisatie van het 6e actieprogramma en de baten van deze prestatie te verhogen met € 188.000. En de resterende € 89.000 te onttrekken aan de Reserve drinkwater.</p>
<p>1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst</p>	0	114	114	0 GS 104 Monitor Overijssel 2022 - I	<p>Hogere baten grondwaterheffing: Er wordt in 2022 een hoger bedrag aan grondwaterheffing ontvangen (114K) dat wordt toegevoegd aan de voorziening besteding grondwaterheffing. De hogere baten zijn het gevolg van grotere grondwateronttrekkingen door Vitens en/of andere industriële onttrekkers. De opbrengsten van deze heffing dienen uitsluitend besteed te worden aan de in de wet genoemde doelen.</p>
<p>1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en</p>	500	50	-450	500 GS 106 Monitor Overijssel 2022 - II	<p>Wij hebben besloten de lasten en baten voor prestatie 1.2.3 te verhogen met € 114.000.</p> <p>Robuuste Drinkwatervoorziening: Voor de post 'Robuuste Drinkwatervoorziening' is er enige</p>

in de toekomst

vertraging opgetreden in de uitvoering van de onderzoeken binnen de Adaptieve strategie drinkwatervoorziening omdat zorgvuldige maatschappelijke afstemming extra tijd in beslag neemt. Er zijn beheersmaatregelen afgesproken om de uitvoering van de korte termijn maatregelen weer op schema te brengen. Dit gebeurt conform het investeringsvoorstel Robuuste Drinkwatervoorziening. Voor de uitvoering van de onderzoeken binnen de Adaptieve strategie drinkwatervoorziening zullen voor doorlopende verplichtingen in 2023 kosten worden gemaakt

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om het budget voor prestatie 1.2.3 in 2022 te verlagen met € 0,5 miljoen, en gelijktijdig de begrote onttrekking aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel met hetzelfde bedrag te verlagen. Verder hebben wij besloten € 0,5 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 1.2.3.

Bijdrage in kosten hydrologisch onderzoek:
In het kader van een verkenning 'Eeuwige Bron Sallandse Heuvelrug' ontvangen wij een bijdrage in de kosten van hydrologisch onderzoek van Vitens ten bedrage van € 50.000.

Conform het begrotingswijzigingenbeleid hebben wij besloten de baten en lasten van prestatie 1.2.3 met € 50.000 te verhogen (budgettair neutrale wijziging).

1.2.4 Bescherming tegen overstromingen en wateroverlast

-300 0 300 -300 Adm. 202 doorwerking GS 2021

Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 202 doorwerking GS 2021

1.2.4 Bescherming tegen overstromingen en wateroverlast

300 0 -300 300 GS 106 Monitor Overijssel 2022 - II

Dijkverlegging Paddenpol (Herxen):
Samen met het Rijk, waterschap en Staatsbosbeheer voeren wij het project dijkverlegging Paddenpol (Herxen) uit. Onze bijdrage aan dit project bedraagt € 2,0 miljoen. Die bijdrage komt deels tot stand via een door ons gerealiseerde grondverwerving. Voor het overige deel staat onder deze prestatie een bijdrage begroot van € 0,3 miljoen. Het project bevindt zich nog in de planuitwerkingsfase. Het budget van € 0,3 miljoen is benodigd in de realisatiefase. Wij verwachten daarom dat de bijdrage in 2022 nog niet tot besteding komt.

1.2.7 IJsseldelta programma

-600 0 600 -600 PS 003 Jaarverslag 2021

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om het budget voor prestatie 1.2.4 in 2022 te verlagen met € 0,3 miljoen, en gelijktijdig de begrote onttrekking aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel met hetzelfde bedrag te verlagen.

Coördinatiebudget:

Het project loopt door t/m 2023. Doordat een groot deel van de coördinatie is opgenomen in het programmamanagement van de N307 is er in deze prestatie sprake van onderuitputting. Het

					<p>voorstel is om de overblijvende middelen toe te voegen aan de jaarschijven 2022 en 2023.</p> <p>Wij stellen u voor om een bedrag van € 1,091 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2022 (€ 0,6 miljoen) en 2023 (€ 0,491 miljoen) van prestatie 1.2.7 van de begroting 2022 en 2023.</p> <p>Recreatieterreinen:</p> <p>In 2021 zijn beperkte voorbereidende acties genomen. De uitvoering van de werkzaamheden vinden voornamelijk in 2022 plaats. In het vierde kwartaal van 2021 zijn de Rijksmiddelen (€ 1,694 mln.) ontvangen in de vorm van een specifieke uitkering. Deze is conform de voorschriften opgenomen op de balans onder doeluitkeringen. In 2021 is € 40.000 ten laste gebracht van de doeluitkering.</p> <p>Wij hebben het overblijvende bedrag van de specifieke uitkering ad € 1,654 miljoen toegevoegd aan de jaarschijf 2022 van prestatie 1.2.7 van de begroting 2022.</p>
1.2.7 IJsseldelta programma	0	1.654	1.654	0 GS 101 Jaarverslag 2021	
1.2.7 IJsseldelta programma	0	-116	-116	0 GS 106 Monitor Overijssel 2022 - II	<p>Toelichting begrotingswijziging:</p> <p>In deze prestatie zijn 2 componenten samengevoegd, te weten het treffen van hoog- en laagwatermaatregelen op de recreatieterreinen gelegen aan het Drontermeer en de coördinatie tussen de projecten in het IJsseldelta plan. Hieronder worden beide componenten verder toegelicht:</p> <p>GS Begrotingswijziging Recreatieterreinen:</p> <p>De besteding van de middelen vindt vooral in 2022 plaats. Er is een kleine uitloop in 2023. Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de onttrekking uit de specifieke uitkering (baten) en de gerealiseerde exploitatie uitgaven (lasten) voor prestatie 1.2.7 in 2022 te verlagen met € 0,1 miljoen.</p> <p>Vooraankondiging resultaatbestemming Coördinatiebudget:</p> <p>De lasten binnen dit budget zijn in 2022, mede door de uitloop naar 2024, lager dan voorzien. Bij de jaarrekening 2022 stellen wij u voor om een bedrag van circa 0,35 miljoen aan resterende middelen toe te voegen aan de begroting 2024.</p>
1.3.2 Toekomstbestendig maken van de woningvoorraad	-50	0	50	-50 PS 001 Amendement begroting 2022	Deze wijziging heeft betrekking op PS 001 Amendement begroting 2022
1.3.2 Toekomstbestendig maken van de woningvoorraad	-100	0	100	-100 PS 003 Jaarverslag 2021	<p>Provincie dekkende aanpak niet-vitale vakantieparken:</p> <p>Vanuit de reeds eerder door u beschikbaar gestelde middelen is in 2021 een start gemaakt met het inrichten van het Expertisecentrum vitale vakantieparken Overijssel en de uitvoering van parkgerichte onderzoeken. Het werven van personeel en het informeren en consulteren van de verschillende stakeholders hebben meer tijd gekost dan verwacht. Het</p>

1.3.2 Toekomstbestendig maken van de woningvoorraad

342 -58 -400 342 PS 006 Monitor Overijssel 2022 - I

incidentele budget (€ 0,1 miljoen) dat door u bij de perspectiefnota 2021 extra beschikbaar is gesteld voor de provincie dekkende aanpak niet-vitale vakantieparken is daardoor in 2021 niet tot besteding gekomen. De middelen zijn nodig in 2022 voor de provincie dekkende aanpak niet-vitale vakantieparken.

Wij stellen u het incidentele budget (€ 0,1 miljoen) dat door u bij de perspectiefnota 2021 extra beschikbaar is gesteld voor de provincie dekkende aanpak niet-vitale vakantieparken beschikbaar te houden voor de provincie dekkende aanpak niet-vitale vakantieparken en middels resultaatbestemming door te schuiven naar 2022 (prestatie 1.4.2 Stimuleren van de ruimtelijke kwaliteit van bebouwd gebied).

Vitalisering vakantieparken:

Via de perspectiefnota 2022 heeft u € 0,45 miljoen extra beschikbaar gesteld om samen met gemeenten niet-vitale vakantieparken te vitaliseren om daarmee uitvoering te geven aan de motie 'Verloedering vakantieparken' (Hof c.s. 2017). Samen met de reeds eerder door u beschikbaar gestelde middelen is in 2021 een start gemaakt met het inrichten van het Expertisecentrum vitale vakantieparken Overijssel en de uitvoering van parkgerichte onderzoeken. Voor de periode 2022-2023 is in totaal nog € 0,7 miljoen beschikbaar onder prestatie 1.3.2 Toekomstbestendig maken van de woningvoorraad. Dit bedrag is inclusief € 0,1 miljoen die in 2021 niet tot besteding is gekomen en waarvoor bij de jaarrekening 2021 is voorgesteld deze toe te voegen aan de jaarschijf 2022.

Vanwege de aard van de opgave en voor de sturing van het project is het gewenst om het totaal bedrag van € 0,7 miljoen toe te voegen aan prestatie 5.4.1 "Gastvrij Overijssel". Wij stellen dan ook voor om deze middelen over te hevelen. Tevens maakt van deze overheveling de verzameluitkering BZK (C99) m.b.t. actie agenda vakantieparken deel uit.

Wij stellen u voor om voor het bedrag van € 0,7 miljoen over te heven van prestatie 1.3.2 Toekomstbestendig maken van de woningvoorraad naar prestatie 5.4.1 "Gastvrij Overijssel" en daarvan een bedrag van € 0,4 miljoen toe te kennen aan de jaarschijf 2022 en € 0,3 miljoen aan de jaarschijf 2023.

Startersleningen (voor 2016)

Vanuit de SVN hebben wij voortgangsinformatie ontvangen over de uitgegeven startersleningen. Op basis daarvan zien we ten opzichte van 2021 een verdere afname van de portefeuille van de uitgegeven leningen. Dit heeft tot gevolg dat de verwachte rentebaten voor de periode 2022-2026 lager zullen zijn verwacht.

Wij stellen u voor op prestatie 1.3.2 de rentebaten voor de periode 2022-2026 te verlagen met respectievelijk voor 2022 €

1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050	-4.351	0	4.351	- GS 101 Jaarverslag 4.351 2021	<p>58.000, 2023 € 56.000, 2024 € 54.000, 2025 € 52.000 en 2026 € 50.000.</p> <p>Binnen beleidsdoel 1.4 is per saldo € 5,2 miljoen beschikbaar gesteld voor prestatie 1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050. Op deze prestatie resteert een saldo van € 4,3 miljoen. Het resterende saldo in 2021 van € 4,3 miljoen wordt grotendeels veroorzaakt doordat de geraamde cofinancieringsbijdrage voor de uitvoering van het Deltaplan Ruimtelijke adaptatie niet is gerealiseerd (€ 3,4 miljoen). Daarnaast zijn er achterblijvende lasten op de post klimaat adaptieve pilots (€ 0,75 miljoen) omdat deze afhankelijk zijn van bovengenoemde cofinancieringsbijdrage. In 2021 was de verwachting dat de cofinanciering direct gerealiseerd zou worden. Gaandeweg in het jaar is gebleken dat de werkregio's de impulsregeling in fasen aanvragen. Dat betekent dat de cofinanciering in 2022 en 2023 steeds in delen zal worden gerealiseerd. De doelen van de cofinanciering worden daardoor nog steeds voor 2026 behaald.</p>
1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050	-250	1.182	1.432	-250 GS 104 Monitor Overijssel 2022 - I	<p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 4,3 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 1.4.1 van de begroting 2022.</p> <p>Subsidieregeling Klimaatadaptatie: Via de Subsidieregeling Klimaatadaptatie stimuleren wij gemeenten en waterschappen bij activiteiten die bijdragen aan het aanpassen aan en het tegengaan van klimaatverandering (klimaatadaptatie). De regeling is zodanig succesvol dat wij hebben besloten € 0,25 miljoen uit de jaarschijf 2023 naar voren te halen en in te zetten in de jaarschijf 2022.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten de lasten in de jaarschijf 2023 van prestatie 1.4.1 'Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050' met € 0,25 miljoen te verlagen en de lasten van de jaarschijf 2022 met eenzelfde bedrag te verhogen met gelijktijdige onttrekking aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel.</p> <p>Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021 - 2027 (RIVUS): Wij hebben van het Rijk een specifieke uitkering ontvangen uit de tijdelijke regeling voor versnelling van maatregelen ten behoeve van klimaatadaptatie 2021-2027 (tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021 - 2027 (RIVUS) van € 1,2 miljoen. Het doel van deze tijdelijke regeling is door middel van het verstrekken van specifieke uitkeringen decentrale overheden in staat te stellen tot het versneld uitvoeren van kosteneffectieve maatregelen en voorzieningen die bijdragen aan het voorkomen of beperken van wateroverlast of het beperken van de gevolgen</p>

						van droogte of overstromingen in hun werkregio.
						Conform het begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten de lasten en baten op prestatie 1.4.1 te verhogen met € 1,2 miljoen voor de tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021 - 2027 (RIVUS).
1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050	435	0	-435	435	PS 008 Monitor Overijssel 2022 - II	<p>Samenwerkingsovereenkomsten werkregio's uit het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA): Om in de periode 2022-2028 toe werken naar een klimaatbestendige en water robuuste omgeving stellen wij samen met partners in de werkregio's uit het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) uitvoeringsstrategieën op. Voor de werkregio's Fluvius en Rivus hebben wij samenwerkingsovereenkomsten gesloten met onze partners voor de periode 2022-2028.</p> <p>Uit de samenwerkingsovereenkomsten vloeien voor de periode 2022-2028 verplichtingen voort waarmee kosten zijn gemoeid. Wij stellen voor deze te dekken uit de beschikbaar gestelde middelen van het investeringsvoorstel Hitte, Droogte en Wateroverlast en deze beschikbaar te stellen voor de looptijd van de samenwerkingsovereenkomsten.</p> <p>Voor dekking van verplichtingen stellen wij voorin totaal € 0,435 miljoen door te schuiven uit de begroting 2022 naar volgende jaren. Voor de 2023 -2028 betreft dit per jaarschijf de volgende bedragen. 2023 en 2024: € 130.000, 2025 tot en met 2027: € 55.000 en 2028 € 10.000. Tevens stellen wij voor de einddatum voor deze middelen te verlengen tot 31-12-2028.</p>
1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050	3.550	-	-4.732	3.550	GS 106 Monitor Overijssel 2022 - II	<p>Uitvoering van het Deltaplan Ruimtelijke adaptatie: Het geraamde budget voor de investeringsimpuls Klimaatadaptatie zal naar verwachting in 2022 niet geheel tot besteding komen. Dit wordt veroorzaakt doordat de geraamde cofinancieringsbijdrage voor de uitvoering van het Deltaplan Ruimtelijke adaptatie niet geheel wordt gerealiseerd. Daarnaast zijn er achterblijvende lasten op de post klimaat adaptieve pilots omdat de werkregio's de cofinanciering voor de impulsregeling in fasen aanvragen. Dat betekent dat de cofinanciering in 2022 en 2023 steeds in delen zal worden gerealiseerd. De doelen van de cofinanciering worden nog steeds voor 2026 behaald. We schuiven € 3,4 miljoen door naar 2023 voor de uitvoering van het investeringsvoorstel actieplannen hitte-, droogte- en wateroverlast.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 3,4 miljoen door te schuiven naar de jaarschijf 2023 van prestatie 1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050.</p> <p>Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021 - 2027 (RIVUS): Wij hebben van het Rijk een specifieke uitkering ontvangen uit de</p>

						<p>tijdelijke regeling voor versnelling van maatregelen ten behoeve van klimaatadaptatie 2021-2027 (tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021 - 2027 (RIVUS) van € 1,2 miljoen. Het doel van deze tijdelijke regeling is door middel van het verstrekken van specifieke uitkeringen decentrale overheden in staat te stellen tot het versneld uitvoeren van kosteneffectieve maatregelen en voorzieningen die bijdragen aan het voorkomen of beperken van wateroverlast of het beperken van de gevolgen van droogte of overstromingen in hun werkregio. In 2022 heeft nog geen realisatie plaatsgevonden en wij hebben besloten de middelen door te schuiven naar 2023.</p> <p>Conform het begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten de lasten en baten op prestatie 1.4.1 in 2022 te verlagen en door te schuiven naar 2023 voor een bedrag van € 1,2 miljoen voor de tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021 - 2027 (RIVUS).</p> <p>Subsidie 'Brede Welvaart in het Vechtdal': Voor dekking van de meerjarige subsidieverplichting voor 'Brede Welvaart in het Vechtdal' wordt vanuit deze prestatie € 0,15 miljoen beschikbaar gesteld. Deze middelen komen uit het investeringsvoorstel Hitte, Droogte en Wateroverlast van prestatie 1.4.1.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij de begrote lasten op deze prestatie en de daarmee samenhangende onttrekking aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel in 2022 verlaagd met € 0,15 miljoen.</p> <p>Daarnaast stellen u voor om een bedrag van € 0,15 miljoen binnen de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel over te hevelen van prestatie 1.4.1 naar prestatie 1.1.2.</p>
1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail	-100	0	100	-100	PS 001 Amendement begroting 2022	Deze wijziging heeft betrekking op PS 001 Amendement begroting 2022
1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail	-5.622	0	5.622	-	GS 101 Jaarverslag 5.622 2021	Binnen beleidsdoel 1.4 is € 14,7 miljoen beschikbaar gesteld voor prestatie 1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail. Op deze prestatie resteert in 2021 een saldo van € 5,6 miljoen . Verreweg het grootste deel het resterende saldo van € 5,6 miljoen wordt veroorzaakt doordat de lastneming subsidies met ingang van het boekjaar 2021 is gewijzigd. De meerjarige verleende subsidies moeten nu aan de volledige meerjarige uitvoeringsperiode van het project worden toegerekend. Dat veroorzaakt in het boekjaar 2021 een onderbesteding. Dit is een administratieve onderbesteding, de middelen zijn niet meer beschikbaar. <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 5,6 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van</p>

1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail	0	526	526	0	GS 104 Monitor Overijssel 2022 - I	<p>Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail.</p> <p>Onttrekking doeluitkering 'flexpools' (stimuleringsmaatregelen woningbouwproductie): Van de specifieke uitkering 'Flexpools' die wij van het Rijk hebben ontvangen is nog € 0,5 miljoen beschikbaar om ervoor te zorgen dat gemeenten sneller plannen maken en daardoor sneller bouwen. Via de flexpools kunnen gemeenten expertise en capaciteit inhuren ten behoeve van versnelling van de woningbouw. De provincies hebben de rol om deze gelden te verdelen.</p> <p>Conform het begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten de lasten op prestatie 1.4.2 te verhogen met € 0,5 miljoen voor de inzet van de flexpool gelden in 2022 en dit bedrag te onttrekken aan de doeluitkering 'flexpools'.</p>
1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail	6.851	0	-6.851	6.851	PS 008 Monitor Overijssel 2022 - II	<p>Lastneming subsidies: Doordat de lastneming van verleende subsidies met ingang van het boekjaar 2021 is gewijzigd zal de geraamde realisatie dit jaar lager zijn. De meerjarig verleende subsidies moeten nu aan de volledige meerjarige uitvoeringsperiode van het project worden toegerekend. Dat veroorzaakt in het boekjaar 2022 een onderbesteding. Dit is een administratieve onderbesteding, de middelen zijn niet meer beschikbaar. Verder stellen wij voor de einddatum voor deze middelen te verlengen tot 31-12-2026.</p> <p>Wij stellen u voor de jaarschijf 2022 van prestatie 1.4.2 in de begroting 2022 te verlagen met € 6,9 miljoen onder gelijktijdige verlaging van de begrote onttrekking aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Verder stellen voor de middelen door te schuiven naar de jaarschijven 2023 tot en met 2026 voor respectievelijk € 3,1, € 1,8, € 1,7 en € 0,3 miljoen en de einddatum voor het budget te verlengen naar 31-12-2026.</p>
1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail	1.150	0	-1.150	1.150	GS 106 Monitor Overijssel 2022 - II	<p>Aanjagen projecten doelgroepen en subsidies: Het geraamde budget voor de post aanjagen projecten doelgroepen zal naar verwachting in 2022 niet geheel tot besteding komen. We schuiven € 0,5 miljoen door naar 2023 voor de uitvoering in 2023. Van het geraamde bedrag voor subsidies zal € 0,65 miljoen dit jaar niet gerealiseerd kunnen worden. De aanvragen voor deze subsidies worden in 2023 verleend.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om het budget voor prestatie 1.4.2 in 2022 te verlagen met € 1,15 miljoen, en gelijktijdig de begrote onttrekking aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel met hetzelfde bedrag te verlagen. Verder hebben wij besloten € 1,15 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 1.4.2.</p>

1.4.3 Actieplan Leefbaar Platteland	-323	0	323	-323	GS 101 Jaarverslag 2021	<p>Binnen beleidsdoel 1.4 is ruim € 2,2 miljoen beschikbaar gesteld voor prestatie 1.4.3 Actieplan Leefbaar Platteland. Op deze prestatie is bijna € 0,3 miljoen niet tot besteding gekomen. Dit wordt veroorzaakt doordat twee bijeenkomsten vanwege Covid-19 zijn doorgeschoven naar 2022. Daarnaast heeft een aantal initiatieven net eind 2021 een subsidie aanvraag gedaan. Deze subsidies worden in 2022 beschikt.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,3 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 1.4.3 van de begroting 2022.</p>
1.4.3 Actieplan Leefbaar Platteland	400	0	-400	400	GS 106 Monitor Overijssel 2022 - II	<p>Actieplan Leefbaar Platteland: Met het investeringsvoorstel Leefbaar Platteland (PS/2020/1100879) heeft u € 3,75 miljoen beschikbaar gesteld om invulling gegeven aan de provinciale ambitie voor een aanpak leefbaar platteland. Van het geraamde budget in 2022 van € 1,8 miljoen schuiven wij € 0,4 miljoen door naar de jaarschijf 2023 voor activiteiten in 2023. Daarmee komt het budget voor 2023 op € 0,4 miljoen.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om het budget voor prestatie 1.4.3 in 2022 te verlagen met € 0,4 miljoen, en gelijktijdig de begrote onttrekking aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel met hetzelfde bedrag te verlagen. Verder hebben wij besloten voor de jaarschijf 2023 € 0,4 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 1.4.3.</p>
1.4.4 Ondergrondse verkabeling van hoogspanningsleidingen	-170	0	170	-170	PS 003 Jaarverslag 2021	<p>Ondergronds brengen van hoogspanningskabels 's-Heerenbroek:</p> <p>De onderbesteding wordt o.a. veroorzaakt doordat een geraamde bijdrage voor het ondergronds brengen van hoogspanningskabels ter hoogte van 's-Heerenbroek niet is gerealiseerd (€ 170.000). Inmiddels is er een bestuursovereenkomst getekend en zal het onderzoek voorafgaand aan de uitvoering in 2022 starten. Wij stellen u voor om middels resultaatbestemming voor het ondergronds brengen van hoogspanningskabels € 0,17 miljoen door te schuiven naar 2022.</p> <p>Wij stellen u voor om middels resultaatbestemming voor het ondergronds brengen van hoogspanningskabels € 0,17 miljoen door te schuiven naar 2022.</p>
1.4.4 Ondergrondse verkabeling van hoogspanningsleidingen	-431	0	431	-431	PS 006 Monitor Overijssel 2022 - I	<p>Ondergronds brengen van hoogspanningskabels 's-Heerenbroek: Inmiddels is er een bestuursovereenkomst getekend waarin afspraken zijn vastgelegd over de beschikbaarstelling van de totale subsidiebijdrage van € 3,7 miljoen. Op basis daarvan stellen wij voor de geraamde begrotingsbedragen af te stemmen op het verwachte bestedingsritme.</p>

1.4.4 Ondergrondse verkabeling van hoogspanningsleidingen	950	0	-950	950	GS 106 Monitor Overijssel 2022 - II
---	-----	---	------	-----	-------------------------------------

Wij stellen u voor voor het ondergronds brengen van hoogspanningskabels € 0,4 miljoen vanuit de jaarschijf 2023 naar voren te halen naar de jaarschijf 2022 voor 1.4.4 Ondergrondse verkabeling van hoogspanningsleidingen.

Ondergrondse hoogspanningskabels:
 In juni 2021 hebben wij met de gemeente Raalte een bestuursovereenkomst getekend over onze bijdrage in het ondergronds brengen van de hoogspanningskabels en deze overgemaakt. Met de gemeenten Almelo, Deventer en Enschede werken we aan een vergelijkbare overeenkomst. Voor Deventer, Almelo en Enschede is het haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd en worden momenteel door Tennet de basisontwerpen opgesteld. Deze worden naar verwachting medio 2023 opgeleverd. Op basis daarvan kan er een bestuursovereenkomst worden afgesloten. Het geraamde bedrag in 2022 van € 0,95 miljoen zal niet in dit jaar worden gerealiseerd maar schuiven wij door naar 2023.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om het budget voor prestatie 1.4.4 in 2022 te verlagen met € 0,95 miljoen, en gelijktijdig de begrote onttrekking aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel met hetzelfde bedrag te verlagen. Verder hebben wij besloten € 0,95 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 1.4.4.

1.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-160	0	160	-160	Adm. 208 diversen maart 2021
1.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-160	0	160	-160	PS 006 Monitor Overijssel 2022 - I
1.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-297	0	297	-297	Adm. 221 Mutaties personeel CAO
Totaal	-8070	748	8818	-	8070

Deze wijziging heeft betrekking op Verrekening flexpool 2022+2023 verdeling (adm)

Deze wijziging betreft de aanpassing normbedragen naar kerntaken

Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 221 Mutaties personeel CAO

Kerntaak 2: Milieu en energie

Dit is hoe wij denken

Onze inwoners hebben recht op een gezonde leefomgeving in de volle breedte: lucht, water, ondergrond, licht, geluid, welzijn en veiligheid. Daarom investeren we in een leefomgeving waarin de milieucondities op orde zijn en in een robuust en duurzaam energiesysteem. De kwaliteit van het milieu is één van de factoren in de leefomgeving die van invloed zijn op de gezondheid van mensen. Luchtkwaliteit, geluidsbelasting, waterkwaliteit (kerntaak 1), en bodemkwaliteit zijn hier voorbeelden van. Wij borgen de basiskwaliteit van het milieu om nu en in de toekomst gezond en veilig te kunnen leven. Wij schuiven negatieve milieueffecten en -kosten niet af op toekomstige generaties of andere gebieden. We benutten de in de samenleving aanwezige kennis bij het bereiken van ons doel. Voor de gezondheid van onze inwoners zijn ook andere factoren in onze leefomgeving belangrijk, zoals de aanwezigheid van groen (kerntaak 3). De inrichting van de omgeving kan gezond gedrag uitlokken. Hernieuwbare energie draagt bij aan een duurzame leefomgeving en is noodzakelijk vanwege de negatieve effecten van fossiele brandstoffen (CO₂, fijnstof). Het realiseren van energiemaatregelen biedt economische kansen en werkgelegenheid. De energietransitie vergt inzet van inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden, en komt grotendeels in regionaal verband tot stand. De provincie verbindt partijen, organiseert uitvoeringsallianties en zorgt voor een koppeling met andere opgaven in het ruimtelijke domein.

Overijssel in cijfers

Alle voor deze kerntaak relevante kengetallen zijn hier te vinden.

Dit is wat wij doen

2.1 De kwaliteit van bodem, lucht, geluid en milieu(veiligheid) voldoet aan wettelijke eisen
Wij borgen de basiskwaliteit van de leefomgeving door beleid te maken en kaders te stellen (2.1.1). Wij stellen de gezondheid van onze inwoners meer centraal in ons milieu- en omgevingsbeleid en verwerken 'gezondheid' als rode draad in de Omgevingsvisie. Iedere vier jaar herzien we ons beleid ten aanzien van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Wij maken jaarlijks een uitvoeringsplan, waarin we de prioriteiten vastleggen. Wij stemmen vergunningverlening, toezicht en handhaving door verschillende bestuursorganen op elkaar af. Wij bereiden ons voor op besluitvorming over vliegveld Lelystad en de herziening van het luchtruim. Door vergunningverlening, toezicht en handhaving zorgen de Omgevingsdiensten er namens ons en gemeenten voor dat de basiskwaliteit van de leefomgeving voldoet aan de wettelijke eisen (2.1.2). We voeren milieueffectrapportages uit voor onze projecten (2.1.3). Met monitoring en evaluatie (2.1.4) kijken we of de basiskwaliteit van lucht, geluid en bodem blijft voldoen aan de wettelijke normen.

Prestaties

2.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid

Acties 2022

1. Wij ontwikkelen samen met gemeenten, GGD en andere partners provinciaal milieubeleid waarbij gezondheid van inwoners centraal staat en verankeren deze in de Provinciale Omgevingsvisie.

2. Wij bevorderen een gezonde leefomgeving door projecten te initiëren en te ondersteunen gericht op beter bewustzijn, betrokkenheid en gedrag van inwoners op de thema's lucht, geluid en (zwerf)afval, zoals het project Schone Rivieren. We zetten in op kennisdeling en kennisontwikkeling door bijeenkomsten te organiseren voor en met diverse partners als GGD en gemeenten.
3. Wij werken samen met andere provincies aan (inter)nationale en interprovinciale beleid- en kennistrjecten.
4. Wij voeren de wettelijke coördinatietaak uit op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving.
5. Wij stellen het jaarprogramma vergunningverlening, toezicht en handhaving voor 31 december vast. Daarbij zetten we ook in op het toekomstbestendig maken van ons VTH beleid en de uitvoering daarvan op complexe dossiers als ZZS en circulaire economie.
6. Wij bepleiten een andere volgorde van besluitvorming in het luchtvaartdossier via een transparant en navolgbaar proces: eerst de luchtvaartnota, dan de herziening van het luchtruim en daarna besluiten over Lelystad Airport.
7. Wij willen hinder van vliegtuiglawaai zoveel mogelijk beperken vanuit onze verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de leefomgeving. Mede daarom zullen wij nabij Zwolle een meetpost inrichten om hinder te monitoren.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

De uitvoering van de acties vond plaats op basis van de milieunota 2021-2023. Hieraan is in 2022 conform uitvoering gegeven. Dit betrof onder meer de inzet op luchtkwaliteit en de afronding van het project Schone Rivieren met een bijeenkomst. Daarnaast leverden we in IPO-verband onze bijdrage aan (de ontwikkeling van) meerdere Milieu, Toezicht en Handhaving-dossiers zoals de totstandkoming van het Nationaal Milieu Programma en het Interbestuurlijk programma Versterking VTH-stelsel.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Zoals bij de 2e monitor 2022 reeds aangekondigd blijft de realisatie achter ten opzichte van de begroting. Dit heeft betrekking op meerdere onderwerpen.

Ten eerste, in samenwerking met andere partijen hebben wij in 2019 een aantal projecten opgezet en ondersteund om de bewustwording van duurzaamheid te vergroten. Twee van deze projecten, Ecologische bestrijding van de Eikenprocessierupsen en Aanpak schone rivieroeveren Overijssel, hebben een langere doorlooptijd en zullen ook doorlopen na 2022. Om de lopende meerjarig verplichtingen te kunnen dekking stellen wij een resultaatbestemming voor van € 65.000.

Ten tweede, onder deze prestatie is het incidenteel budget opgenomen voor de aanpak van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) waaronder PFAS. In het najaar 2021 is gestart met een plan van aanpak met als doel te komen tot een eenduidige uitvoeringspraktijk en regelgeving in de provincie. Eind 2022 heeft de afronding van het plan van aanpak plaatsgevonden. In 2023 zal gestart worden met de uitvoering. Om deze uitvoering te kunnen dekken stellen wij een resultaatbestemming voor van € 185.000.

Tot slot, ook in 2022 is er nog geen meetpunt voor vliegtuiglawaai ingericht. Het hiervoor beschikbare bedrag van € 50.000 willen wij reserveren voor het moment dat dit wel nodig is. Ook voor dit bedrag stellen wij een resultaatbestemming voor.

Wij stellen u voor om onder prestatie 2.1.1 (Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid) een bedrag van € 300.000 door te schuiven naar de begroting 2023 en toe te voegen aan prestatie 2.1.1.

Statenvoorstellen en -besluiten

Begrotingswijziging

1. Resultaatbestemming

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

300

Resultaatbestemming toelichting

2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu

Acties 2022

1. Wij verlenen vergunningen en ontheffingen en handelen meldingen af binnen de wettelijke termijn. In overleg met de aanvrager kunnen wij van de wettelijke termijn afwijken.
2. Wij voeren het toezicht op de naleving uit overeenkomstig het jaarprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving.
3. Wij geven opdrachten aan de omgevingsdiensten voor uitvoering van de ingebrachte taken.
4. Wij beoordelen bij risicovolle bedrijven de vergunningen jaarlijks op actualiteit, bij overige bedrijven doen wij dit eenmaal in de vijf jaar.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Zowel voor ontgrondingen, vuurwerk, luchtvaart als mijnbouw zijn de vergunningen/ontheffingen en adviezen binnen de wettelijke termijnen verleend. Het aantal aanvragen voor het afsteken van vuurwerk en de ontheffingen luchtvaart bleven achter bij de inschatting in het Jaarprogramma. Dit komt omdat er minder evenementen zijn gehouden. Hierdoor zijn er ook minder controles uitgevoerd. Voor ontgrondingen zien we een verschuiving van grootschalige naar kleinschalige initiatieven. Niet alle vergunningen voor Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)-inrichtingen konden binnen de wettelijke termijn worden afgehandeld. Daar waar sprake is van termijnoverschrijding, vindt dit plaats in overleg met de aanvrager. Dit komt vooral voor bij zeer complexe aanvragen waarbij veel overleg met de aanvrager en belanghebbende nodig is en de aanvrager vaak aanvullende informatie moet leveren. Gezien de belangen en risico's kiezen wij voor zorgvuldigheid boven snelheid.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Bestedingen zijn in lijn met de begroting.

Resultaatbestemming subsidie groene boa's

Eind 2022 is vanuit het Rijk een subsidie ontvangen voor groene boa's. Het betreft een

subsidiereregeling ten behoeve van een tegemoetkoming in de BOA-onkosten. Deze gelden zullen in 2023 tot een besteding komen en daarom stellen wij voor om deze middelen door te schuiven naar 2023.

Wij stellen u voor om een bedrag van € 56.000 middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 2.1.2 (Uitvoeren vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu) van de begroting 2023.

Statenvoorstellen en -besluiten

Begrotingswijziging

1. Resultaatbestemming

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

56

Resultaatbestemming toelichting

2.1.3 Ondersteunen en (laten) uitvoeren van milieueffectrapportages / duurzaamheidsrapportages (plan MER)

Acties 2022

1. Wij ondersteunen en adviseren bij het in beeld brengen van milieu- en omgevingseffecten van (eigen) plannen en projecten, zoals de provinciale Omgevingsvisie en in RES-verband.
2. Wij adviseren over en toetsen op het gebied van milieu- en omgevingseffecten van voorgenomen plannen en projecten van derden waar wij een rol als bevoegd gezag hebben.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

In 2022 leverden wij advies en ondersteuning op onder andere: de omgevingseffectrapportage bij de omgevingsvisie, Regionale Energie Strategieën (RES), hoogwaterbeschermingsprojecten (HWBP), drinkwaterwinning, Provinciale inpassingsplannen (PIP) voor de inrichting van natura 2000 gebieden. Ook is input geleverd via IPO verband op Nationale plan-MER procedures (zoals windturbinebepalingen en nationaal milieuprogramma). In 2022 is met de commissie voor de milieueffectrapportage een provinciale kennismiddag georganiseerd. Dit ging over Milieueffectrapportage en de Omgevingswet. Hier kwamen circa 70 ambtenaren en bestuurders vanuit gemeenten, waterschap, omgevingsdienst en de provincie zelf bijeen.

We zien dat het aantal milieueffectrapportages toeneemt. Dit komt door de diverse grote opgaven waar de provincie voor staat. Voor deze grote opgaven zijn m.e.r.-plichtige visies, programma's of projectbesluiten nodig. De beschikbare capaciteit voor advies en ondersteuning staat hierdoor onder druk.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Geen budget beschikbaar voor deze prestatie.

Statenvoorstellen en -besluiten

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

2.1.4 Monitoring en evaluatie milieu en gezondheid

Acties 2022

1. Wij monitoren de luchtkwaliteit in Overijssel.
2. Wij wisselen relevante data ten behoeve van milieu en gezondheid uit met onze partners, waaronder de GGD, en verspreiden deze via kennishub Overijssel.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Met onze deelname aan het nationale Schone Lucht Akkoord is er een periodieke meting op basis van het landelijk meetnet luchtkwaliteit (RIVM). In oktober 2022 verscheen het rapport "luchtkwaliteit in Overijssel" van de GGD IJsselland en de GGD Twente. Hiervoor hebben deze GGD'en gebruik gemaakt van data die wij met ze deelden. Over dit rapport hebben wij u per brief geïnformeerd (D2022-11-005546).

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Geen budget beschikbaar voor deze prestatie.

Statenvoorstellen en -besluiten

D2022-11-005546

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

Dit is wat wij doen

2.2 Milieuproblemen zijn gesaneerd of beheerst

De milieusituatie in Overijssel is overwegend op orde. Voor de sanering van vervuilde bodems voeren we programma's uit voor met asbest verontreinigde bodems en voor spoedeisende en overige bodems (2.2.1). Asbestdaken blijft een vraagstuk als het gaat om het creëren van een gezonde leefomgeving. Wij blijven inzetten op een spoedige sanering van in Overijssel aanwezige asbestdaken (2.2.2). Goed beheer van stortplaatsen voorkomt dat de basiskwaliteit van bodem, lucht en leefmilieu wordt aangetast. Vanuit onze wettelijk taak verzorgen wij het financieel beheer voor de nazorg van stortplaatsen (2.2.3).

Prestaties

2.2.1 Sanering en beheersing (asbest) verontreinigde bodemlocaties

Acties 2022

1. Wij voeren voor Blekerijweg, IJsselmuiden de sanering uit.
2. Wij beheersen bestaande spoedeisende bodemsaneringen.
3. Wij monitoren conform het programma 2022 Bureau Asbestbodem Sanering.
4. Wij stellen het programma 2023 Bureau Asbestbodem Sanering vast.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Sanering Blekerijweg IJsselmuiden

Het project is gestart met de sloop van een aantal gebouwen. In de tweede helft van 2023 is de verwachte start van de graafwerkzaamheden.

Asbestprogramma 2016-2022

Er zijn Rijksmiddelen ontvangen (€ 16 miljoen) voor de uitvoering van asbest bodemsaneringen voor de jaren 2024 en 2025. Voor de periode daarna zijn we in overleg met het Ministerie.

De overige acties (2 tot en met 4) zijn conform planning uitgevoerd.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

In 2022 zijn SPUK-aanvragen goedgekeurd door het Rijk, onder meer voor sanering van historische spoedlocaties. Met toekenning van deze SPUK-middelen (specifieke uitkeringen) konden spoedlocaties beheerst worden en zijn de bestedingen ten laste van de Reserve Bodemsanering lager dan begroot.

Statenvoorstellen en -besluiten

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

2.2.2 Stimuleren van het verwijderen van asbestdaken

Acties 2022

1. Wij zorgen er door middel van leningen voor dat ook niet draagkrachtige eigenaren de sanering van hun asbestdak kunnen financieren.
2. Wij stimuleren verwijdering van asbest in combinatie met het plaatsen van zonnepanelen door middel van subsidie.
3. Wij stimuleren gezamenlijke verwijdering van geschakelde asbesthoudende leidaken door middel van subsidie.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Voor het verstrekken van de leningen is een juridisch onderzoek uitgevoerd voor de keuze van de uitvoerder (onder andere in verband met regels rond staatssteun). Het juridisch onderzoek is in november 2022 positief afgerond. Hierna zijn wij gestart met het inregelen van de lening, zodat gemeenten hiermee aan de slag kunnen. Overigens is tot nu toe de vraag naar leningen beperkt geweest. De lage hypotheekrente in combinatie met waardeinstijging van het onderpand maakte reguliere financiering voor velen toegankelijk. Nu de marktsituatie verandert, willen wij snel de leningen beschikbaar maken. Begin 2023 kunnen gemeenten met de maatwerklening en verzilverlening van start. Voor actie 2 en 3 zijn de subsidieregelingen opengesteld. Waarbij er voor actie 2, 280 subsidies zijn verleend en voor actie 3, 26 subsidies zijn verleend.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Zoals bij de 2e monitor reeds toegelicht wordt er goed gebruik gemaakt van beide subsidie stimuleringsregelingen. Echter, ten opzichte van de bijgestelde begroting, bij de 2e monitor, zijn de verleende subsidies alsnog achter gebleven. Oorzaken blijven lastig te bepalen maar hangen mogelijk samen met de gestegen (grondstof) prijzen, langere levertijden en problemen vanwege netcongestie (onvoldoende transportcapaciteit van het net). Gelet op de looptijd van dit project (t/m 2027) lopen deze subsidie regelingen door naar latere jaren. Het resterende budget van € 0,4 miljoen hebben wij daarom doorgeschoven naar 2023. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om voor prestatie 2.2.2 het restant budget 2022 van € 0,4 miljoen door te schuiven naar 2023.

Statenvoorstellen en -besluiten

- <https://overijssel.stateninformatie.nl/document/8318679/1#search=%2220190409161%22>
- <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/asbest/documenten/kamerstukken/2020/12/16/voortgangsbrief-asbest>

Begrotingswijziging

1. GS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

380

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

2.2.3 Beheer nazorgfonds

Acties 2022

1. Wij stellen het jaarverslag 2021 en de begroting 2023 op voor het Nazorgfonds gesloten stortplaatsen in Overijssel.
2. Wij hebben één á twee keer per jaar een bestuurlijk overleg met de exploitanten van de stortlocaties.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Het jaarverslag 2021 is opgesteld en gecontroleerd door de accountant. In het bestuurlijk overleg van juni 2022 is het jaarverslag vastgesteld. De begroting voor 2023 is vastgesteld in het bestuurlijk overleg van december 2022.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Realisatie conform begroting.

Statenvoorstellen en -besluiten

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

Dit is wat wij doen

2.3 Een robuust en duurzaam energiesysteem

We zetten in op 20% hernieuwbare energie in 2023. We stimuleren en steunen initiatieven om het gebruik van fossiele energie terug te dringen. We helpen projecten voor hernieuwbare energie en energiebesparing te realiseren met het programma Nieuwe Energie Overijssel 2017 - 2023 (2.3.1). We maken met partners plannen voor een meer duurzame energievoorziening met minder CO2-uitstoot. Dit doen we door Regionale Energiestrategieën (RES-en) voor 2030 op te stellen voor Twente en West-Overijssel. De uitvoering van de RES-en integreren we in het lopende programma Nieuwe Energie Overijssel. Door het beschikbaar stellen van leningen, garanties en participaties via het Energiefonds Overijssel (2.3.2), maken we investeringsprojecten mogelijk gericht op energiebesparing en opwekking van hernieuwbare energie of energie-infrastructuur. Door het aandeelhouderschap in Enexis (2.3.3) beheren en ontwikkelen we de energie-infrastructuur voor inwoners, ondernemers en instellingen, gericht op energiezekerheid, betaalbaarheid, duurzaamheid en uitvoerbaarheid.

Prestaties

2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie

Acties 2022

1. Wij geven samen met gemeenten en andere partners uitvoering aan de Regionale Energie Strategieën (RES 1.0) en werken met hen toe naar RES 2.0 in 2023.
2. Wij ondersteunen de totstandkoming van warmtenetten voor gebruik van restwarmte, aardwarmte en aquathermie als alternatief voor aardgas.
3. Wij stimuleren om te investeren in maatregelen gericht op energiebesparing in woningen, bedrijven en maatschappelijk vastgoed.
4. Wij ondersteunen het ontwerp en de inrichting van twee energiegebieden en de totstandkoming van twee smart energy hubs. Daarbinnen werken wij aan innovatieve en opschaalbare oplossingen voor de netproblematiek.
5. Wij ondersteunen de ontwikkeling van zonne-energie op bedrijfsdaken.
6. Wij implementeren het te actualiseren biomassabeleid voor Overijssel, in lijn met het te verwachten nieuwe nationale duurzaamheidskader biograndstoffen.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Werkplaatsen: Naast de focus op onze prioriteiten bieden wij brede ondersteuning aan de uitvoeringpartners in de regionale energiewerkplaatsen. Zo versnellen we samen de energietransitie. De werkplaatsen bieden ruimte voor kennisdeling, instrumentontwikkeling, netwerkvorming en inspiratie. In 2022 zijn in totaal 18 werkplaatsen georganiseerd; 8 in Twente, 8 in West-Overijssel en 2 werkplaatsen voor beide regio's samen. RES en NEO trekken hierin samen op.

Regionale Energie Strategieën: In 2022 is het proces om te komen tot een planMER voor de RES2.0 voor beide RES-regio's gestart. In de RES 2.0 zijn de regionale doelen verder uitgewerkt, de zoekgebieden voor grootschalige energieopwekking bepaald, is er een uitspraak gedaan over de verdeling van 60% wind en 40% zon en is gestart met Regionale Structuurvisie warmte. Om de gezamenlijke RES-ambitie van 3,3 TWh te realiseren is het Provinciaal Programma Energiestrategie (PPE) op 13 december 2022 vastgesteld.

Warmtenetten: In 2022 zetten wij onder meer in op de ontwikkeling van een ondersteunende tool voor de interne gemeentelijke organisatie bij warmtenetprojecten, een plan van aanpak om aquathermieprojecten te stimuleren en ondersteuning van een koppelleiding in de Koekoekspolder en Regionaal Warmtenet Twente. Door hoge materiaalkosten en de onzekerheid rond de Wet Collectieve warmtevoorziening zijn gevorderde warmteprojecten echter vertraagd of geheel stilgevallen, vooral doordat private partijen een pas op de plaats doen.

Woningen: Met het project 'Overijssel Verbouwt' ontwikkelden we in 2022 in samenwerking met gemeenten en andere stakeholders projecten om de verduurzaming van woningen die aangewezen zijn op een individuele warmteoplossing te versnellen. Met onze ondersteuning werkten vier (consortia van) gemeenten projectvoorstellen uit en ontwikkel(d)en deze tot een praktijkbestendig uitvoeringsplan. De opgedane kennis en ervaringen maken we breder toepasbaar en delen we met andere gemeenten.

Bedrijven: We startten met sprintsessies op bedrijventerreinen om gezamenlijk te komen tot een toekomstplan voor het terrein. Op drie bedrijventerreinen is de inzet van restwarmte onderzocht en deze gaan alle drie vervolgstappen zetten. Met behulp van de provincie gaan bijna alle gemeenten de omgevingsdiensten een uitgebreide opdracht voor energietoezicht

gegeven. Daarnaast zijn subsidieregelingen voor bedrijven geactualiseerd en verbreed in het kader van de crisisaanpak.

LEI: Provincie Overijssel heeft door middel van inzet Natuur & Milieu Overijssel, kennisoverdracht, advies en LEI vouchers daar waar mogelijk de Lokale Energie Initiatieven ondersteund. Afgelopen jaar telden we 102 actieve initiatieven en zitten er 205 projecten, voornamelijk windprojecten, in de pijplijn.

SEH: In onze provincie zijn vier locaties voor Smart Energy Hubs (SEH's) aangewezen. Op elke locatie is een regisseur in positie gebracht die werkt aan de uitwerking van de projectplannen. In Zwolle is gestart met de realisatie van de eerste SEH.

Energie infrastructuur: Het Implementatieplan Regionale Energie-Infra-Structuur (REIS), de provinciale regierol bij de verdere ontwikkeling van de energie-infrastructuur, is dit jaar vastgesteld en in uitvoering gegaan. Belangrijke elementen daarbij zijn:

- Het versterken van ambtelijke en bestuurlijke samenwerking tussen de netbeheerders, gemeenten en provincie
- Maar ook het opzetten van acties die netcongestie verminderen, zoals de start van het E-team
- Opstellen van een Afwegingskader waarmee het eerste provinciale MIEK (Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat) vorm zal worden gegeven.

Zon: Op het gebied van zonne-energie zijn er het afgelopen jaar 2 subsidies opgesteld; voor dakversterking om bedrijfsdaken geschikt te maken en voor solar parking om zon en meervoudig ruimtegebruik aan te jagen. Hiermee bereikten we de doelstelling om 3 PJ zonne-energie te realiseren, ruim 2,2 PJ hiervan is gerealiseerd op daken van woningen en bedrijven.

Biomassa: We herzagden en implementeerden dit jaar ons biomassa-energiebeleid en er is uitvoering gegeven aan de focus op groen gas met de investeringsregeling Kleine mestvergister op boerderijen. De regeling loopt zo succesvol dat het budget voor 2023 reeds in 2022 ter beschikking is gesteld.

Tot slot: De energiecrisis heeft ingrijpende gevolgen voor Overijsselse huishoudens, bedrijven, verenigingen en instellingen. We maakten €5 miljoen vrij voor energiebesparende maatregelen door huishoudens, bedrijven, verenigingen en (culturele) instellingen. Hiermee helpen we met het omlaag brengen van de energierekening, het beperken van de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen en het structureel verminderen van de CO₂-uitstoot.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

In behandeling zijnde subsidieaanvragen 2022 (UBS Regelingen Nieuwe Energie Overijssel):

Eind 2022 hebben wij 22 subsidie aanvragen ontvangen die passen binnen het gepubliceerde subsidieplafonds van een aantal UBS regelingen (onder andere regeling 3.3, 3.1, 3.10 en 3.6). Deze aanvragen zullen begin 2023 worden afgehandeld. Bijbehorende KvO budget van € 0,8 miljoen schuiven wij daarom door naar 2023.

Op basis van de spelregels van de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een deel van het restant Kwaliteit van Overijssel budget, ad. € 0,8 miljoen, onder prestatie 2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie door te schuiven naar 2023.

Restant budget Regionale Energiestrategie:

In de meicirculaire 2022 hebben wij extra budget ontvangen van het Rijk voor de Regionale Energiestrategie West Overijssel en de Regionale Energiestrategie Twente. Het bedrag is bedoeld om de RES-organisatiekosten te dekken. De Provincie voert de administratie voor de beide RESsen en fungeert als tussenpersoon. Deze organisatiekosten lopen door naar

2023, omdat het Rijk voor 2023 nog geen nieuw budget beschikbaar heeft gesteld, stellen wij u voor het restantbudget door te schuiven naar 2023.

Wij stellen u voor om een bedrag van € 123.000 middels resultaatbestemming door te schuiven naar 2023 van prestatie 2.3.1 (Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie).

Statenvoorstellen en -besluiten

- Vaststelling Res 1.0: besluitvorming RES Twente 1.0 en RES West-Overijssel 1.0
- Tussenevaluatie Programma Nieuwe Energie 2017 - 2023:
- Investeringsimpuls Energietransitie 1e tranche
- Investeringsimpuls Energietransitie 2e tranche

Begrotingswijziging

- 1. GS Begrotingswijziging**
- 2. Resultaatbestemming**

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

800

Resultaatbestemming

123

Resultaatbestemming toelichting

2.3.2 Financiering van projecten door Energiefonds Overijssel

Acties 2022

Wij geven invulling aan onze rol van opdrachtgever en eigenaar van Energiefonds Overijssel door:

1. De heroriëntatie op de inzet en focus van Energiefonds Overijssel voor de komende jaren (Verkenning Scopeverbreding Energiefonds Overijssel) af te ronden.
2. Samen met het fonds te kijken naar de mogelijkheden om aanvullende (externe) middelen (€ 50 miljoen) aan te trekken, zodat het fonds ook de komende jaren optimaal bij kan dragen aan de financiering van de energietransitie in Overijssel.
3. Het Jaarplan en de Begroting 2023, alsmede het Jaarverslag over 2021 van Energiefonds Overijssel vast te stellen.
4. Toe te zien op de uitvoering van het Jaarplan 2022 van Energiefonds Overijssel.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

De heroriëntatie op de inzet en focus van Energiefonds Overijssel kreeg zijn beslag in het statenvoorstel Scopeverbreding Energiefonds Overijssel (PS/2021/1104719) dat op 2 februari 2022 door u (geamendeerd) is aangenomen (PS/2021/1104724).

In hetzelfde voorstel nam u kennis van ons voornemen om het fonds toe te staan een lening van maximaal € 50 miljoen aan te trekken bij de Europese Investeringsbank, onder provinciale garantstelling.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Financiering van projecten door Energiefonds Overijssel

Het fondsbeheer van Energiefonds Overijssel B.V. wordt uitgevoerd door CL Venture Partners. Voor de uitvoering van het fondsbeheer heeft CL Venture Partners (handelend onder de naam StartGreen Capital) in 2018 het vergunningstraject MiFID2 (Markets in Financial Instruments Directive II) doorlopen bij de Autoriteit Financiële Markten (de AFM). De vergunning en de bijbehorende vereisten worden jaarlijks getoetst door de AFM. Op basis van de vereisten, die voortvloeien uit MiFID2 en zijn geïmplementeerd in de Wet op het financieel toezicht (Wft), moet het eigen vermogen van Energiefonds Overijssel B.V. minimaal € 0,125 miljoen positief zijn. Als gevolg hiervan moeten participaties, totdat het minimale eigen vermogen van Energiefonds Overijssel B.V. van € 0,125 miljoen is bereikt, gefinancierd worden door middel van agiostortingen.

Resultaatbestemming storting AFR in Kerntaak 20 (Algemene dekkingsmiddelen):

Het (geconsolideerde) eigen vermogen van Energiefonds Overijssel B.V. bedraagt per ultimo 2022 € 1,7 miljoen. Voor het verschil tussen het eigen vermogen van Energiefonds Overijssel B.V. en het totale door de provincie gestorte (agio) vermogen is in 2022 een deel van getroffen voorziening, ad. € 0,2 miljoen, vrijgevallen. In de Algemene financieringsreserve (AFR) is, na afboeking van hieronder genoemde oninbare investeringen, € 199,1 miljoen opgenomen ter dekking van de beoogde omvang van het Energiefonds, een deel daarvan is in voorgaande jaren toegevoegd aan de voorziening. Naar aanleiding van deze vrijval stellen wij u voor om de vrijval van € 0,2 miljoen weer toe te voegen aan de Algemene Financieringsreserve.

Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,2 miljoen te storten in de Algemene financieringsreserve. Dit voorstel tot resultaatbestemming is verwerkt bij Kerntaak 20.

Afboeking fondsvermogen als gevolg definitief oninbare investeringen EFO I:

In 2022 zijn op basis de financieringsovereenkomst (artikel 4.3.1) twee bewijsovereenkomsten vastgesteld in de algemene vergadering van aandeelhouders van EFO I. Door de verkoop met verlies van Empyro B.V. is de investering ter hoogte van € 445.086 definitief oninbaar. Daarnaast is door de liquidatie van Streekpелlets B.V. de investering door EFO I van totaal € 432.468 definitief oninbaar geworden. Deze afboeking, gezamenlijk € 877.554, is onder prestatie 2.3.2 als exploitatielast geboekt ten laste van het rekeningresultaat.

Naar aanleiding van bovenstaande afboeking stellen wij voor om € 877.554 uit de Algemene financieringsreserve te laten vrijvallen ten gunste van Algemene reserve. Dit voorstel tot begrotingswijziging wordt verwerkt bij Kerntaak 20. Door deze afboeking wordt het afgedekte fondsvermogen van € 200 miljoen verlaagd naar € 199,1 miljoen.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel Scopeverbreding Energiefonds Overijssel (2021/1104719)

Geamendeerd besluit Scopeverbreding Energiefonds Overijssel (2021/1104724)

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

2.3.3 Realiseren van een betrouwbaar, betaalbaar en duurzaam regionaal energienetwerk (deelneming Enexis)

Acties 2022

Wij oefenen het aandeelhouderschap van Enexis uit door:

1. Beïnvloeding van - en deelname aan besluitvorming over - het nieuw strategisch plan Enexis 2022 – 2026;
2. Actieve betrokkenheid in het vinden van oplossingen voor de financiering van de energietransitie en de capaciteit schaarste op het elektriciteitsnet;
3. Te sturen op de doelen in het Strategisch plan van Enexis;
4. Toe te zien op uitvoering van het beleidsplan voor 2022;
5. De jaarrekening over 2021 met winstbestemming vast te stellen;
6. Toe te zien op - en u te rapporteren over - de door Enexis voorgenomen investeringen in Overijssel.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Wij hebben u per brief (kenmerk (2022/0070925) geïnformeerd over de uitkomsten van de jaarlijkse aandeelhoudersvergadering van 14 april 2022. In deze vergadering is het strategisch plan Enexis 2022-2026 vastgesteld. Bij de voorbereiding van dit plan zijn wij als deelnemer aan de Aandeelhouderscommissie intensief betrokken geweest en Provinciale Staten zijn op 1 maart 2022 in de gelegenheid gesteld deel te nemen aan een informatiesessie over het concept strategisch plan van Enexis.

Enexis focust zich de komende jaren op uitvoering van de energietransitie. De energietransitie leidt tot een grote toename van het werkpakket van Enexis. De omvang hiervan was in 2022 € 1.044 miljoen, waarvan € 185 miljoen aan geplande investeringen in Overijssel. In 2023 stijgt de omvang naar € 1.340 miljoen, waarvan € 225 miljoen besteed wordt in Overijssel. De strategie is erop gericht ervoor te zorgen dat de energievoorziening veilig en betrouwbaar blijft, dat klanten tijdig aangesloten worden en dat het energiesysteem van de toekomst wordt gerealiseerd.

De rol van Enexis als medeontwerper van het energiesysteem van de toekomst is, mede vanwege wettelijke restricties en schaarse capaciteit, vooralsnog beperkt. We hebben begrip voor de focus op de kerntaak beheer en uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk.

Tegelijkertijd zijn we met Enexis in gesprek over een bredere rolname op de niet-gereguleerde taken warmte, waterstof en opslag. Daarnaast werkten we samen met Enexis in het platform Samen Naar Integraal Programmeren (SNIP) aan het Afwegingskader provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (statenbesluit 25 januari 2023, Besluit nr. PS22-000199) waarmee de investeringen van Enexis beter geprioriteerd kunnen worden.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Dividend Enexis

Het dividend Enexis dat in 2022 over het boekjaar 2021 is uitgekeerd aan de provincie Overijssel bedraagt € 19,6 miljoen. Dit is conform de begroting 2022. Oorspronkelijk was € 15,8 miljoen begroot; bij de Perspectiefnota 2023 is het dividend (jaarschijf 2022) verhoogd met € 3,8 miljoen op basis van jaarrekeningcijfers Enexis 2021.

De gerealiseerde dividendopbrengsten zijn verantwoord onder kerntaak Overhead, financiering en dekkingsmiddelen.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenbrief 6 mei 2022 Uitkomsten aandeelhoudersvergadering 14 april 2022

- Statenvoorstel 19 juli 2022 Update gesprekken regionale netbeheerders, aandeelhouders en Rijk over financiering van de regionale netwerkbedrijven
- www.enexis.nl/over-ons/nieuws/2022/04/nieuwe-strategie-enexis-groep
- Statenvoorstel Afwegingskader provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat.

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

0

Resultaatbestemming toelichting

Dit is wat wij doen

2.4 Een duurzaam landelijk gebied

In het landelijk gebied helpen wij met het programma Toekomstgerichte erven individuele erfeigenaren beslissingen te nemen over de structurele verduurzaming van hun erf (2.4.1).

Prestaties

2.4.1 Programma Toekomstgerichte erven

Acties 2022

1. Wij stellen samen met gemeenten in heel Overijssel erfcoaches beschikbaar. Zij ondersteunen erfeigenaren om toekomstbestendige keuzes te maken bij actuele vraagstukken zoals stikstof, aanpassing in de bedrijfsvoering en leegstaande gebouwen.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

In alle gemeenten in Overijssel zijn in 2022 Erfcoaches aan de slag geweest. Sinds 2019 voerden zij op deze manier keukentafelgesprekken met zo'n 2000 eigenaren. Onder andere met boerenbedrijven, maar ook met particulieren. De Erfcoach is sparringpartner, houdt een spiegel voor, helpt op weg en verwijst door.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Bestedingen conform begroting.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Tussenevaluatie Toekomstgerichte erven

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

0

Resultaatbestemming toelichting

Financiën

In onderstaande tabel staan de lasten, baten en saldo van deze kerntaak. De tabel is uit te klappen voor meer details.

Bedragen x €1.000

Financiën	Primitieve begroting 2022	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2022	Begroting 2022	Realisatie 2022	Ruimte 2022	Voorgestelde wijziging / resultaatbestemming
Lasten						
2.1 De kwaliteit van bodem, lucht, geluid, en milieu(veiligheid) voldoet aan wettelijke eisen						
2.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid	108	345	453	90	363	300
2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu	3.804	251	4.055	3.110	944	56
Totaal 2.1 De kwaliteit van bodem, lucht, geluid, en milieu(veiligheid) voldoet aan wettelijke eisen	3.911	596	4.507	3.200	1.307	356
2.2 Milieuproblemen zijn gesaneerd of beheerst						
2.2.1 Sanering en beheersing (asbest) verontreinigde bodemlocaties	12.077	-2.550	9.527	7.979	1.548	0
2.2.2 Stimuleren van het verwijderen van asbestdaken	89	1.272	1.361	980	380	380
2.2.3 Beheer nazorgfonds	47	0	47	55	-8	0
Totaal 2.2 Milieuproblemen zijn gesaneerd of beheerst	12.212	-1.279	10.934	9.014	1.920	380
2.3 Een robuust en duurzaam energiesysteem						
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	7.654	4.841	12.494	9.628	2.866	923

Financiën	Primitieve begroting 2022	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2022	Begroting 2022	Realisatie 2022	Ruimte 2022	Voorgestelde wijziging / resultaatbestemming
2.3.2 Financiering van projecten door Energiefonds Overijssel	63	0	63	709	-646	0
Totaal 2.3 Een robuust en duurzaam energiesysteem	7.717	4.841	12.558	10.337	2.220	923
2.4 Een duurzaam landelijk gebied						
2.4.1 Programma Toekomstgerichte erven	750	417	1.167	1.095	72	0
2.66 Totaal personeelsgebonden kosten						
2.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	6.532	735	7.267	7.680	-413	0
Totaal Lasten	31.122	5.311	36.433	31.326	5.107	1.659
Baten						
2.1 De kwaliteit van bodem, lucht, geluid, en milieu (veiligheid) voldoet aan wettelijke eisen						
2.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid	0	0	0	0	0	0
2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu	234	0	234	471	-237	0
Totaal 2.1 De kwaliteit van bodem, lucht, geluid, en milieu (veiligheid) voldoet aan wettelijke eisen	234	0	234	471	-237	0
2.2 Milieuproblemen zijn gesaneerd of beheerst						
2.2.1 Sanering en beheersing (asbest) verontreinigde bodemlocaties	0	2.329	2.329	2.252	78	0
2.2.2 Stimuleren van het verwijderen van asbestdaken	0	132	132	131	0	0
2.2.3 Beheer nazorgfonds	51	0	51	55	-4	0
Totaal 2.2 Milieuproblemen zijn gesaneerd of beheerst	51	2.461	2.512	2.438	74	0
2.3 Een robuust en duurzaam energiesysteem						
2.3.1 Stimuleren van	151	620	771	732	39	0

Financiën	Primitieve begroting 2022	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2022	Begroting 2022	Realisatie 2022	Ruimte 2022	Voorgestelde wijziging / resultaatbestemming
energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie						
2.3.2 Financieringen van projecten door Energiefonds Overijssel	41	0	41	41	-1	0
Totaal 2.3 Een robuust en duurzaam energiesysteem	192	620	812	774	38	0
2.66 Totaal personeelsgebonden kosten						
2.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	0	0	0	126	-126	0
Totaal Baten	477	3.081	3.558	3.809	-251	0
Resultaat	-30.645	-2.230	-32.875	-27.517	-5.358	-1.659

Voorgestelde begrotingswijzigingen

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Baten Lasten Saldo Financiële toelichting				
		begrotingswijziging / resultaatbestemming				
2.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid	Resultaatbestemming	-300	0	300	-300	<p>Zoals bij de 2e monitor 2022 reeds aangekondigd blijft de realisatie achter ten opzichte van de begroting. Dit heeft betrekking op meerdere onderwerpen.</p> <p>Ten eerste, in samenwerking met andere partijen hebben wij in 2019 een aantal projecten opgezet en ondersteund om de bewustwording van duurzaamheid te vergroten. Twee van deze projecten, Ecologische bestrijding van de Eikenprocessierupsen en Aanpak schone rivieroever Overijssel, hebben een langere doorlooptijd en zullen ook doorlopen na 2022. Om de lopende meerjarig verplichtingen te kunnen dekking stellen wij een resultaatbestemming voor van € 65.000.</p> <p>Ten tweede, onder deze prestatie is het incidenteel budget opgenomen voor de aanpak van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) waaronder PFAS. In het najaar 2021 is gestart met een plan van aanpak met als doel te komen tot een eenduidige uitvoeringspraktijk en regelgeving in de provincie. Eind 2022 heeft de afronding van het plan van aanpak plaatsgevonden. In 2023 zal gestart worden met de uitvoering. Om deze uitvoering te kunnen dekken stellen wij een resultaatbestemming voor van € 185.000.</p> <p>Tot slot, ook in 2022 is er nog geen meetpunt voor vliegtuiglawaai ingericht. Het hiervoor beschikbare bedrag van € 50.000 willen wij reserveren voor het moment dat dit wel nodig is. Ook voor dit bedrag stellen wij een resultaatbestemming voor.</p> <p>Wij stellen u voor om onder prestatie 2.1.1 (Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid) een bedrag van € 300.000 door te schuiven naar de begroting 2023 en toe te voegen aan prestatie 2.1.1.</p>
2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu	Resultaatbestemming	-56	0	56	-56	<p>Subsidie groene boa's: Eind 2022 is vanuit het Rijk een subsidie ontvangen voor groene boa's. Het betreft een subsidieregeling ten behoeve van een tegemoetkoming in de BOA-onkosten. Deze gelden zullen in 2023 tot een besteding komen en daarom stellen wij voor om deze middelen door te schuiven naar 2023.</p> <p>Wij stellen u voor om een bedrag van € 56.000 middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 2.1.2 (Uitvoeren vergunningverlening, toezicht</p>

2.2.2 Stimuleren van het verwijderen van asbestdaken	GS Begrotingswijziging	-380	0	380	-380	<p>en handhaving milieu) van de begroting 2023.</p> <p>Zoals bij de 2e monitor reeds toegelicht wordt er goed gebruik gemaakt van beide subsidie stimuleringsregelingen. Echter, ten opzichte van de bijgestelde begroting, bij de 2e monitor, zijn de verleende subsidies alsnog achter gebleven. Oorzaken blijven lastig te bepalen maar hangen mogelijk samen met de gestegen (grondstof) prijzen, langere levertijden en problemen vanwege netcongestie (onvoldoende transportcapaciteit van het net). Gelet op de looptijd van dit project (t/m 2027) lopen deze subsidie regelingen door naar latere jaren. Het resterende budget van € 380.000 hebben wij daarom doorgeschoven naar 2023.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om voor prestatie 2.2.2 het restant budget 2022 van € 380.000 door te schuiven naar 2023.</p>
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	GS Begrotingswijziging	-800	0	800	-800	<p>In behandeling zijnde subsidieaanvragen 2022 (UBS Regelingen Nieuwe Energie Overijssel):</p> <p>Eind 2022 hebben wij 22 subsidie aanvragen ontvangen die passen binnen het gepubliceerde subsidieplafonds van een aantal UBS regelingen (onder andere regeling 3.3, 3.1, 3.10 en 3.6). Deze aanvragen zullen begin 2023 worden afgehandeld. Bijbehorende KvO budget van € 0,8 miljoen schuiven wij daarom door naar 2023.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een deel van het restant Kwaliteit van Overijssel budget, ad. € 0,8 miljoen, onder prestatie 2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie door te schuiven naar 2023.</p>
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	Resultaatbestemming	-123	0	123	-123	<p>Restant budget Regionale Energiestrategie:</p> <p>In de meircirculaire 2022 hebben wij extra budget ontvangen van het Rijk voor de Regionale Energiestrategie West Overijssel en de Regionale Energiestrategie Twente. Het bedrag is bedoeld om de RES-organisatiekosten te dekken. De Provincie voert de administratie voor de beide RESsen en fungeert als tussenpersoon. Deze organisatiekosten lopen door naar 2023, omdat het Rijk voor 2023 nog geen nieuw budget beschikbaar heeft gesteld, stellen wij u voor het restantbudget door te schuiven naar 2023.</p> <p>Wij stellen u voor om een bedrag van € 123.000 middels resultaatbestemming door te schuiven naar 2023 van prestatie 2.3.1 (Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie).</p>
Totaal		-1659	0	1659	- 1659	

Doorgevoerde begrotingswijzigingen

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
2.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid	-345	0	345	-345	PS 003 Jaarverslag 2021	<p>Budget (beleidsontwikkeling en kaderstelling) milieu en gezondheid: PS begrotingswijziging</p> <p>Zoals bij de prestatie toegelicht hebben wij in samenwerking met een aantal partijen in 2019 een aantal project opgezet die doorlopen naar 2022 en 2023. Omdat als gevolg van ombuiging (conform opdracht uit ons coalitieakkoord 2019-2023) vanaf 2021 beperkt financiële ruimte is binnen deze prestatie en wij beoogde bijdrage alsnog willen realiseren stellen wij u een resultaatbestemmingsvoorstel voor van € 140.000.</p> <p>Wij stellen u voor het restant budget van € 140.000 voor de uitfinanciering van projecten onder prestatie 2.1.1 door te schuiven naar 2022 en daar opnieuw toe te voegen aan prestatie 2.1.1 (beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid).</p> <p>Budget aanpak Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS):</p> <p>In dit najaar is gestart met het opstellen een plan van aanpak om te komen tot een eenduidige uitvoeringspraktijk en regelgeving in de provincie. Daardoor is in 2021 een beperkt deel, € 6.000, van het beschikbare budget, ad. € 160.000, besteed. Voor het niet bestede deel doen wij u hierbij een voorstel voor resultaatbestemming.</p> <p>Wij stellen u voor het om het niet bestede budget, ad. € 155.000, voor de aanpak ZZS onder prestatie 2.1.1 door te schuiven naar 2022 en toe te voegen aan prestatie 2.1.1 (beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid).</p> <p>Budget voor monitoring Lelystad Airport:</p> <p>In 2021 is er (nog) géén meetpost ingericht voor vliegtuiglawaai. Lelystad Airport was door de Tweede Kamer, tot het aantreden van een nieuw kabinet, controversieel verklaard. Wachten is nu op een behandeling en debat over de wijziging van het luchthavenbesluit van Lelystad Airport in de Tweede</p>

						<p>Kamer. Zolang er geen definitief gewijzigd luchthavenbesluit ligt, heeft het geen zin om een meetpost in te richten. Het budget van € 50.000 willen we daarom doorschuiven naar 2022 ten behoeve van het inrichten van een meetpost.</p> <p>Wij stellen u voor om het beschikbare bedrag voor de monitoring van Lelystad Airport van € 50.000 onder prestatie 2.1.1 volledig door te schuiven naar 2022 en toe te voegen aan prestatie 2.1.1 (beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid).</p> <p>In 2021 is geen meetpunt voor vliegtuiglawaai ingericht. Voor bovengenoemde onderwerpen leggen wij een voorstel voor resultaatbestemming voor.</p>	
2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu	-195	0	195	-195	PS 003 Jaarverslag 2021	<p>Transitiebudget: De Omgevingsdiensten zitten in de transitie van inputgestuurde naar outputgestuurde financiering. Deze ontwikkeling is in volle gang. De kosten die hiervoor in 2021 zijn gemaakt konden worden opgevangen binnen het reguliere budget op prestatie 2.1.2. Het incidenteel beschikbare gestelde budget (Transitiebudget OD) is daardoor nog niet belast. De piek van de kosten voor de ontwikkeling zullen in 2022 (en wellicht 2023) plaatsvinden.</p>	PS begrotingswijziging
2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu	-56	0	56	-56	PS 006 Monitor Overijssel 2022 - I	<p>Wij stellen u voor om een bedrag van €195.000 middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 2.1.2 (Uitvoeren vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu) van de begroting 2022.</p> <p>Herverdeling centraal IPO budget : Onder prestatie 7.3.1 hebben wij het voorstel opgenomen om € 56.000 over te hevelen naar prestatie 2.1.2 om de kosten van het IPO binnen deze prestatie te dekken.</p>	PS begrotingswijziging
2.2.1 Sanering en beheersing (asbest) verontreinigde bodemplaatlocaties	4500	0	-4500	4500	PS 006 Monitor Overijssel 2022 - I	<p>Sanering Blekerijweg IJsselmuiden: Bij het opstellen van de Begroting 2022 hebben wij rekening gehouden met start van de sanering Blekerijweg in 2022 en dekking vanuit de reserve bodemsanering.</p> <p>In het Jaarverslag 2021 hebben wij u gemeld dat wij eind 2021 voor de uitvoering van de sanering Blekerijweg een specifieke uitkering (SPUK) van € 8,9 miljoen toegekend hebben gekregen vanuit het Rijk. Vanuit deze SPUK kunnen de saneringskosten in de periode 2021-2025 worden gedekt. Daarmee wordt de reserve bodemsanering ontlast. Het verschil</p>	PS begrotingswijziging

					tussen de SPUK-bijdrage en de totale projectkosten, circa € 3,1 miljoen, wordt wel gedekt vanuit de reserve bodemsanering. Dit betreffen met name monitoringskosten die gemaakt worden na 2025.	
					Door vertraging in de sanering (zie inhoudelijke toelichting) zijn de bestedingen in 2022 lager dan bij het opstellen van de Begroting 2022 was voorzien. Wij verwachten in 2022 € 1,6 miljoen te besteden. Deze kosten maken wij voor het uitbetalen van schadevergoedingen aan betrokkenen en voor onderzoek.	
					Wij stellen u voor om de begrote lasten van deze prestatie (2.2.1) en de onttrekking daarvan aan de Reserve Bodemsanering te verlagen met € 4,5 miljoen.	
2.2.1 Sanering en beheersing (asbest) verontreinigde bodemlocaties	0	1950	1950	0	GS 104 Monitor Overijssel 2022 - I	GS begrotingswijziging
					Wij hebben besloten om de begrote lasten van deze prestatie met € 1,6 miljoen te verhogen en dit bedrag te onttrekken uit de specifieke uitkering van € 1,6 miljoen in de jaarschijf 2022, prestatie 2.2.1 van de Begroting 2022.	
					Aanpak potentiële spoedlocaties PFAS In het Jaarverslag 2021 hebben wij u gemeld dat wij eind 2021 een SPUK hebben ontvangen voor onderzoek naar potentiële spoedlocaties PFAS. De SPUK bedraagt € 1.286.156 en de middelen kunnen tot oktober 2024 worden aangewend.	
					Wij starten in 2022 met onderzoek naar potentiële PFAS locaties en hebben besloten om hiervoor € 350.000 baten vanuit de SPUK beschikbaar te stellen in de jaarschijf 2022, prestatie 2.2.1 van de Begroting 2022.	
2.2.1 Sanering en beheersing (asbest) verontreinigde bodemlocaties	379	379	0	379	PS 008 Monitor Overijssel 2022 - II	PS begrotingswijziging
					Toelichting begrotingswijziging: Voor de monitoring/sanering van Spoedlocaties hebben we voor het jaar 2022 een Rijksbijdrage (SPUK) verkregen van € 379.236. Hiermee wordt het grootste deel van de kosten voor spoedlocaties vergoed. Voor het resterende deel zijn wij in gesprek met het Rijk. Wij informeren u over de uitkomst van deze gesprekken in het Jaarverslag 2022.	
					Wij hebben besloten om budgettair neutraal de lasten en baten (onttrekking uit de SPUK) op prestatie 2.2.1 te verhogen met € 379.236. Daarnaast stellen wij u voor om de lasten en de bijbehorende onttrekking aan de Reserve Bodemsanering te verlagen met € 379.236.	

2.2.2 Stimuleren van het verwijderen van asbestdaken	-140	77	217	-140	GS 101 Jaarverslag 2021	Doorschrijven restant budget asbestdaken: Zoals inhoudelijk toegelicht is er van de subsidieregeling asbest eraf, zond erop veel gebruik gemaakt in 2021. Een groot deel van de aanvragen die in december 2021 zijn binnengekomen, komt ten laste van de begroting 2022. Daarnaast heeft het rijk een specifieke uitkering verstrekt voor onderzoek naar verwerking van asbestdaken, daarvoor is een opdracht verleend aan TNO die ook grotendeels doorschuift naar 2022. Voor het resterende Kwaliteit van Overijssel budget (€ 140.000) en de specifieke uitkering (€ 76.500) is een begrotingswijziging opgenomen om dit budget door te schuiven naar 2022.	GS begrotingswijziging
2.2.2 Stimuleren van het verwijderen van asbestdaken	-1500	0	1500	-1500	Adm. 202 doorwerking GS 2021	Op basis van de spelregels van de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om het restant Kwaliteit van Overijssel budget, ad. € 140.000, onder prestatie 2.2.2 door te schuiven naar 2022. Daarnaast hebben wij besloten om, budgettair neutraal, de restant middelen uit de doeluitkering Meetstudie verwerking asbestdaken en de bijdragen van provincies en gemeente (baten) en de begrote exploitatielasten voor prestatie 2.2.2 door te schuiven naar 2022 en daarmee te verhogen met € 76.500.	Adm. begrotingswijziging
2.2.2 Stimuleren van het verwijderen van asbestdaken	0	55	55	0	GS 104 Monitor Overijssel 2022 - I	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 203 doorwerking administratieve wijzigingen 2021	GS begrotingswijziging
						Specifieke uitkering Meetstudie verwerking asbestdaken: Naar aanleiding van onzekerheden rondom de risico's van asbestdaken wordt een meetstudie uitgevoerd om inzicht te krijgen in de hoeveelheid asbestvezels die door verwerking van asbestdaken via verschillende routes in het leefmilieu terecht komen. Het Rijk wil de resultaten van deze studie gebruiken voor het vormgeven van het toekomstige asbestbeleid. Hiervoor heeft het rijk in 2021 een specifieke uitkering van € 78.719 beschikbaar gesteld, daarnaast dragen een zevental provincies en een vijftal gemeenten in totaal € 105.500 bij. Een deel van de middelen zijn in 2021 besteed, het restant is in 2022 uitgegeven.	
						Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de onttrekking uit de doeluitkering Meetstudie verwerking asbestdaken en de bijdragen van provincies en gemeente (baten) en de begrote exploitatielasten voor prestatie 2.2.2 in 2022 te verhogen met € 55.000.	

2.2.2 Stimuleren van het verwijderen van asbestdaken	500	0	-500	500 GS 106 Monitor Overijssel 2022 - II	<p>Toelichting lagere besteding: Er wordt goed gebruik gemaakt van beide subsidie stimuleringsregelingen, waarbij ze eveneens ook voldoen aan de verwachting. Echter, ten opzichte van de begroting blijven de verleende subsidies achter waardoor wij hebben besloten om een deel van het beschikbare budget 2022, ad. € 0,5 miljoen, door te schuiven naar 2023. Oorzaken voor het achter blijven zijn voor ons lastig te bepalen maar hangen mogelijk samen met de gestegen (grondstof) prijzen, langere levertijden en problemen vanwege netcongestie (onvoldoende transportcapaciteit van het net). Gelet op het meerjarig karakter van dit project lopen deze subsidie regelingen ook door naar latere jaren, het doorgeschoven budget stellen wij dan beschikbaar voor subsidies in 2023.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om voor prestatie 2.2.2 een budget van € 0,5 miljoen, samen met de bijbehorende onttrekking aan deze reserve, door te schuiven van 2022 naar 2023.</p>	GS begrotingswijziging
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	-255	0	255	-255 PS 003 Jaarverslag 2021	<p>Restant budget Regionale Energiestrategie: In de septembercirculaire 2021 hebben wij extra budget ontvangen van het Rijk (aanvullend op de bestaande RES middelen 2021) voor de Regionale Energiestrategie West Overijssel en de Regionale Energiestrategie Twente. Het bedrag is bedoeld om de RES-organisatiekosten te dekken. De Provincie voert de administratie voor de beide RESsen en fungeert als tussenpersoon. , Deze organisatiekosten lopen door naar 2022, omdat het Rijk voor 2022 nog geen nieuw budget beschikbaar heeft gesteld, stellen wij u voor het restantbudget door te schuiven naar 2022.</p> <p>Wij stellen u voor om een bedrag van € 255.000 middels resultaatbestemming door te schuiven naar 2022 (waarvan € 121.545 voor RES West-Overijssel, € 111.102 voor RES Twente en € 22.093 voor Kennisprogramma NWO) van prestatie 2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie.</p>	PS begrotingswijziging
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	-977	0	977	-977 GS 101 Jaarverslag 2021	<p>Eind 2021 hebben wij diverse subsidie aanvragen ontvangen die passen binnen het gepubliceerde subsidieplafonds van de hierboven genoemde regelingen. Deze aanvragen zullen begin 2022 worden afgehandeld. Bijbehorende KvO budget van € 977.000 schuiven wij daarom door naar 2022.</p>	GS begrotingswijziging

						Op basis van de spelregels van de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een deel van het restant Kwaliteit van Overijssel budget, ad. € 977.000, onder prestatie 2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie door te schuiven naar 2022.	
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	-3912	0	3912	-3912	Adm. 202 doorwerking GS 2021	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 202 doorwerking GS 2021	Adm. begrotingswijziging
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	91	0	-91	91	Adm. 203 doorwerking Adm. 2021	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 203 doorwerking administratieve wijzigingen 2021	Adm. begrotingswijziging
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	0	620	620	0	GS 104 Monitor Overijssel 2022 - I	Specifieke uitkering Ontzorging Maatschappelijk vastgoed: In december 2020 hebben wij de subsidieverlening van € 1,873 miljoen ontvangen. In 2021 is het project opgestart waarbij de eerste rijksmiddelen zijn besteed. In de begroting 2022 zijn nog geen begrote middelen opgenomen.	GS begrotingswijziging
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	-918	0	918	-918	PS 008 Monitor Overijssel 2022 - II	Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de onttrekking uit de doelluitkering Ontzorging Maatschappelijk vastgoed (baten) en de gerealiseerde exploitatie uitgaven (lasten) voor prestatie 2.3.1 in 2022 te verhogen met € 0,6 miljoen. Aanvullend budget voor de Regionale Energiestrategie (RES): Vanuit de meicirculaire 2022 ontvangt de Provincie Overijssel in totaal € 0,918 miljoen van het Rijk (aanvullend op de bestaande RES middelen) voor de Regionale Energiestrategie West Overijssel en de Regionale Energiestrategie Twente. Het bedrag is bedoeld om de RES-organisatiekosten over 2022 te dekken. De Provincie voert de administratie voor de beide RESsen en fungeert als tussenpersoon.	PS begrotingswijziging
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	1750	0	-1750	1750	GS 106 Monitor Overijssel 2022 - II	Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,918 miljoen toe te voegen aan de jaarschijf 2022 (waarvan € 410.401 voor RES West-Overijssel, € 441.527 voor RES Twente en € 66.282 voor Kennisprogramma NWO) van prestatie 2.3.1. De baten worden verantwoord op Kerntaak 20. Vertraging subsidie warmtenetprojecten: In het vierde kwartaal van 2020 is het	GS begrotingswijziging

maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie

stimuleringsprogramma warmtenetten vastgesteld door GS, inclusief de regeling investeringssubsidie warmtenetprojecten. Voor 2022 is € 1,75 miljoen begroot, voor ondersteuning van andere warmtenetprojecten. Evenals in 2021 vonden in 2022 gesprekken plaats met verschillende initiatiefnemers van warmtenetprojecten. Aanvragen zijn echter niet ingediend en worden in het vierde kwartaal van 2022 ook niet voorzien. Gelet hierop is het voorstel om € 1,75 miljoen door te schuiven naar 2023.

Op basis van de spelregels van de reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om voor prestatie 2.3.1 de lasten met € 1,75 miljoen te verlagen onder gelijktijdige verlaging van de onttrekking uit de reserve en dit budget door te schuiven naar 2022 en 2023.

2.4.1 Programma Toekomstgerichte erven	-500	0	500	-500	PS 001 Amendement begroting 2022	Deze wijziging heeft betrekking op PS 001 Amendement begroting 2022	PS begrotingswijziging
2.4.1 Programma Toekomstgerichte erven	30	0	-30	30	GS 101 Jaarverslag 2021	Extra onttrekking bestedingen Toekomstgerichte erven:	GS begrotingswijziging
						Ten opzichte van de begroting 2021 (€ 1,2 miljoen) hebben wij in 2021 € 30.000 meer uitbetaald aan de inzet van Erfcoaches. De meeste erfcoaches hebben een opdracht die over de jaargrens 2021 - 2022 heen gaat. Op basis van de (grote) vraag naar gesprekken hebben erfcoaches hun eigen inzet in 2021 vergroot. De overschrijding in 2021 kan echter opgevangen worden met het beschikbare (Kwaliteit van Overijssel) budget in 2022.	
						Op basis van de spelregels van de Uitvoering reserve Kwaliteit van Overijssel hebben wij voor prestatie 2.4.1 € 30.000 extra onttrokken. In 2022 wordt het beschikbare budget (€ 1,2 miljoen) en de bijbehorende onttrekking uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel verlaagd met € 30.000.	
2.4.1 Programma Toekomstgerichte erven	53	0	-53	53	Adm. 203 doorwerking Adm. 2021	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 203 doorwerking administratieve wijzigingen 2021	Adm. begrotingswijziging
2.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-144	0	144	-144	Adm. 203 doorwerking Adm. 2021	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 203 doorwerking administratieve wijzigingen 2021	Adm. begrotingswijziging
2.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-160	0	160	-160	Adm. 208 diversen maart 2021	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 208 Verrekening flexpool 2022+2023 verdeling	Adm. begrotingswijziging
2.66.66 Toegerekende personeelsgebonden	-141	0	141	-141	PS 006 Monitor Overijssel 2022 - I	Deze wijziging betreft de aanpassing normbedragen naar kerntaken	PS begrotingswijziging

kosten							
2.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-291	0	291	-291	Adm. 221 Mutaties personeel CAO	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 221 Mutaties personeel CAO	Adm. begrotingswijziging
Totaal	-2230	3081	5311	-			
				2230			

Kerntaak 3: Vitaal platteland

Dit is hoe wij denken

Het platteland in Overijssel is van ons allemaal. Onze ambitie is dat landbouw, natuur, recreatie, energieproductie, klimaatadaptatie en toerisme duurzaam samengaan en profijt hebben van elkaar. Al deze sectoren dragen bij aan het welzijn en de welvaart in het landelijk gebied. In het landelijk gebied komen veel verduurzamingsopgaven samen. Deze opgaven beïnvloeden elkaar. Daarom pakken wij deze opgaven in samenhang op.

Wij zijn trots op ons platteland met zijn prachtige (boeren)landschappen en afwisselende natuur. We willen deze landschappen voor de toekomst behouden door ze te koesteren én te ontwikkelen. Onze ambitie om de biodiversiteit te herstellen, draagt bij aan een aantrekkelijke leefomgeving voor onze inwoners, nu en in de verre toekomst. Dit vergt verbetering van de leefgebieden van planten en dieren, zowel in beschermde natuurgebieden, als in de stad en in het agrarische cultuurlandschap.

Gezonde natuur en een gevarieerd landschap zijn ook belangrijk voor de waterhuishouding, een goed woon- en vestigingsklimaat en voor recreatie en toerisme. Groen-blauwe dooradering van het landelijk gebied is van belang voor klimaatadaptatie, biodiversiteit en de beleving van het landschap. De natuur voorziet ook in onze basisbehoeften: voedselproductie dankzij bodemvruchtbaarheid, schoon water uit de kraan dankzij natuurgebieden, koelte en zuivere lucht dankzij bomen, en bestuiving van onze gewassen dankzij insecten. Daarnaast levert ze ons grondstoffen, zoals hout. Wij willen het 'natuurlijk kapitaal' van Overijssel duurzaam beheren en benutten.

Natuur is noodzakelijk, mooi en kwetsbaar. Sinds de uitspraak van de Raad van State van 29 mei 2019 over het Programma Aanpak Stikstof is duidelijk dat we geen hypotheek op de toekomst mogen nemen met betrekking tot kwetsbare natuur. Het rapport van het Adviescollege Stikstofproblematiek geeft aan dat we aanvullende maatregelen moeten nemen om de Natura 2000 gebieden te herstellen, onder andere door de stikstofdepositie terug te brengen tot onder de grens van de kritische depositie waarde. Deze uitdagende opgave willen we in samenhang met andere opgaven oppakken maar zal desondanks ingrijpende keuzes vragen.

We pakken onze verantwoordelijkheid voor het natuurbeleid breed op en we zetten in op beleven, benutten en beschermen van natuur. Natuur is belangrijk voor het welzijn van onze inwoners. Wij willen ook dat onze inwoners zich verbonden voelen met natuur en landschap en daarvoor verantwoordelijkheid nemen. Daarom brengen we natuur dichterbij mensen zodat natuur meer beleefbaar wordt.

We stimuleren plannen voor de inrichting van het platteland die zowel voordelen voor de economie als de natuur hebben. Hierdoor houden we het platteland vitaal. De agrarische sector willen we toekomstbestendig maken door innovaties in de agrarische keten – van boer tot consument - te stimuleren en te faciliteren.

Overijssel in cijfers

Alle voor deze kerntaak relevante kengetallen zijn hier te vinden.

Dit is wat wij doen

3.1 Beschermen: behouden en vergroten van biodiversiteit

Met beleidsontwikkeling en kaderstelling rondom natuur en landbouw spelen we in op nieuwe ontwikkelingen (3.1.1). Met de andere provincies en het Rijk spelen we in op en beïnvloeden waar mogelijk het Europese natuurbeleid. Door onderzoeken krijgen we inzicht in maatschappelijke vraagstukken. Wij borgen de basiskwaliteit van de natuur en landbouw door vergunningen te verlenen voor de Wet Natuurbescherming en te controleren of regels

nageleefd worden (3.1.2). Voor de Europees beschermde Natura2000-gebieden stellen we plannen op voor het beheer en we houden deze plannen actueel (3.1.3). We werken aan herstel van de biodiversiteit door het subsidiëren van natuurbeheer (3.1.4), agrarisch natuurbeheer (3.1.5) en projecten om de leefomgeving van bedreigde soorten te herstellen (3.1.6). Door te monitoren en te evalueren zien we hoe natuurwaarden zich ontwikkelen en kunnen we bijsturen (3.1.7).

Prestaties

3.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling natuur en landschap

Acties 2022

1. Wij doen beleidsontwikkeldend onderzoek in relatie tot natuur en landschap, biodiversiteit en klimaat, voor stedelijk en landelijk gebied.
2. Wij bepalen, op basis van onze ervaringen bij de uitvoering van ons natuurbeleid, welke onderdelen van het beleid om bijstelling vragen. Deze verwerken wij bij de herziening van de Omgevingsvisie.
3. Wij beoordelen of relevante ontwikkelingen, zoals nieuwe kennis, of jurisprudentie, aanleiding zijn voor bijstelling van beleid.
4. Wij ontwikkelen producten en instrumenten waarmee we het voor initiatiefnemers gemakkelijker maken te voldoen aan de Wet natuurbescherming.
5. Wij stellen het jaarprogramma vergunningverlening, toezicht en handhaving vast voor 31 december.
6. Wij organiseren jaarlijks een natuurcongres.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Het natuurdossier is flink in beweging en blijft dat de komende jaren, voornamelijk als gevolg van de Europese biodiversiteitsstrategie 2020-2030 en de voorgestelde EU-verordening Natuurherstel, het Nationaal Programma Landelijk gebied, de ruimtelijke arrangementen en het Programma Natuur. We zijn betrokken bij en benutten onderzoeken van het Interprovinciaal Overleg (IPO), het ministerie van LNV en de onderzoeksagenda van het Kennisnetwerk Ontwikkeling en Beheer Natuurkwaliteit (OBN) om onze effectiviteit te vergroten.

In het Fundament van de omgevingsvisie versterken we het natuurbeleid op een aantal punten. In de hele provincie zetten we in op het bereiken van Basiskwaliteit Natuur en in overgangsgebieden rondom de natuurgebieden streven we naar perspectief voor (agrarische) ondernemers en natuur. We streven naar een netwerk van 10% groenblauwe dooradering door het landschap en naar gebieden met natuurinclusieve landbouw. In de herziening van de omgevingsvisie worden de samenhangende beleidskeuzes in 2023 verder uitgewerkt.

In 2022 startten we met de ontwikkeling van een Overijsselse methodiek voor Basiskwaliteit Natuur. Onderdeel van de methodiek is een benchmark waarin we de huidige natuurwaarden in het Overijsselse landelijk en bebouwd gebied in kaart brengen. Met behulp van duidelijke landschapstegels en maatregelen kunnen grondeigenaren streven naar een basiskwaliteit natuur of pluskwaliteit op hun gronden. Het instrumentarium voor Basiskwaliteit Natuur wordt verder uitgewerkt in aanloop naar de nieuwe omgevingsvisie.

Eind 2022 stelden we de Overijsselse realisatiestrategie NNN vast, waarmee we aangeven hoe we in Overijssel onze resterende inrichtingsambitie voor nieuwe natuur invullen.

Daarmee voldoen we aan onze inspanningsverplichting en geven we net als andere provincies aan hoe we de afspraken tussen Rijk en provincies in het Natuurpact opvolgen.

We onderzochten de aanwezigheid van gebouwbewonende soorten en werkten aan diverse producten die het voldoen aan de Wet Natuurbescherming vereenvoudigen. Zo zijn massawinterverblijfplaatsen van Gewone dwergvleermuizen in de drie grootste steden van Overijssel (Deventer, Enschede en Zwolle) in kaart gebracht. Om de gebouwbewonende soorten te beschermen en inwoners te ontlasten, ontwikkelden we een catalogus voor particulieren om het verlies aan nest- en verblijfplaatsen door woningisolatie op een juiste manier te mitigeren. We zijn doorgegaan met het bevorderen van soortenmanagementplannen (SMP's) en voerden daarover verscheidende gesprekken met gemeenten. Eén gemeente is inmiddels gestart met het opstellen, drie andere gemeenten hebben de intentie om dit te gaan doen in combinatie met een pre-SMP. Ook ontwikkelen we een beleidskader natuurvriendelijk isoleren, dat gebruikt kan worden in combinatie met een pre-SMP. We verwachten deze begin 2023 te kunnen vaststellen. Samen met het beleidskader ontwikkelen we ook een handreiking, die we integraal opnemen in de handreiking Soortenbescherming Overijssel. We stelden het jaarprogramma voor vergunningverlening, toezicht en handhaving eind 2022 vast.

In november vond de 4e editie van het congres Natuurlijk! plaats en mochten we op het provinciehuis meer dan 300 professionals voor hét congres over natuurinclusief bouwen ontvangen. Op het congres presenteerden jongeren van de Nationale DenkTank hun tien oplossingen voor de biodiversiteitscrisis. Ook presenteerde ODIN landschapsontwerpers in opdracht van Overijssel het "Recept voor onze Randen", een nieuw concept voor natuurinclusieve uitbreidingswijken in Overijssel. Gemeente Wierden nodigde provincie Overijssel uit om het recept in Wierden uit te proberen.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Bestedingen conform budget.

Statenvoorstellen en -besluiten

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap

Acties 2022

1. Wij verlenen vergunningen en ontheffingen en handelen meldingen af binnen de wettelijke termijn. In overleg met de aanvrager kunnen wij van de wettelijke termijn afwijken.
2. Wij voeren het toezicht op de naleving uit overeenkomstig het jaarprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving.
3. Wij voeren onze wettelijke coördinatietaak met betrekking tot handhaving van de groene wetten uit.

4. Wij informeren inwoners, ondernemers en medeoverheden over de regelgeving om de bekendheid te vergroten.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Een groot deel van de werkvoorraad is nog steeds 'bevroren'. Dit komt door verschillende uitspraken rondom RAV-codes en de beperkingen rondom extern salderen. Rondom het legalisatietraject van PAS- melder bereidden wij diverse besluiten voor, maar concreet zicht op stikstofruimte daarvoor ontbreekt nog.

Voor soortenbescherming is er een blijvende groei in het aantal aanvragen. Er waren 100 aanvragen voorzien voor 2022. Er zijn uiteindelijk 123 nieuwe aanvragen ingediend afgelopen jaar. Uiteindelijk is door extra inzet van medewerkers toch nog in 60% van de gevallen de wettelijke termijn gehaald.

Voor het onderdeel houtopstanden zijn ongeveer 80% van de ontheffingen en 85% van de meldingen binnen de wettelijke termijn afgehandeld. In de gevallen dat dit niet is gebeurd is er sprake van een complexere aanvraag of melding, waarbij extra overleg leidt tot een langere doorlooptermijn.

Toezicht is voor een groot deel conform het Jaarprogramma VTH (vergunningverlening, toezicht en handhaving)- uitgevoerd. We hebben niet alle geplande controles bij agrarische bedrijven uitgevoerd, omdat de afhandeling van handhavingsverzoeken uit 2021 tegen 50 PAS-melders en de vervolgpcedures van handhavingsverzoeken uit 2018 en 2019 veel capaciteit vroegen.

Risico hierbij is dat we achterstand oplopen in onze geplande controlefrequentie. In de risicoanalyse van ons VTH Beleidsplan is opgenomen dat we 1 keer in de 10 jaar de agrarische bedrijven met Wet natuurbescherming (Wnb)-vergunning bezoeken. Uiteindelijk heeft dit tot gevolg dat we minder vaak kunnen bijsturen op de naleving van die Wnb-vergunningen.

Door de krapte op de arbeidsmarkt verloopt de werving van toezichthouders en tijdelijke inhuur niet succesvol, waardoor er sprake is van onderbezetting.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Vanwege het bevroren van een deel van de werkvoorraad (zie inhoudelijke toelichting) is het beschikbaar gestelde budget voor uitvoering VTH-taken stikstof voor een deel niet benut. Daarnaast is het budget voor de PAS-meldingen (€ 0,1 miljoen opgenomen n.a.v. belastingverordening 2022) nog niet ingezet in afwachting van besluitvorming. Tot slot wordt voor het bij de begroting 2022 aanvullend toegekende bedrag voor handhaving buitengebied (€ 0,4 miljoen) de plannen in 2023 opgesteld, waardoor er nog geen bestedingen zijn gedaan op dit budget.

Door bovenstaande ontwikkelingen ontstaat er een onderbesteding, waardoor deze prestatie nu oranje kleurt.

Het budget voor VTH-stikstof blijft beschikbaar in de reserve. Voor de PAS-meldingen hebben wij besloten om deze budgetneutraal door te schuiven naar 2023. Voor het budget handhaving buitengebied stellen wij u voor om het resultaat door te schuiven naar 2023.

Wij hebben besloten om de baten en lasten voor een bedrag van € 0,1 miljoen (PAS-meldingen) budget neutraal door te schuiven naar 2023 op prestatie 3.1.2.

Wij stellen u voor om de lasten van € 0,4 miljoen (handhaving buitengebied) middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 3.1.2 (Uitvoeren vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap) van de begroting 2023.

Statenvoorstellen en -besluiten

Begrotingswijziging

- 1. GS Begrotingswijziging**
- 2. Resultaatbestemming**

Baten begrotingswijziging

120

Lasten begrotingswijziging

120

Resultaatbestemming

400

Resultaatbestemming toelichting

3.1.3 Opstellen en actualisatie beheerplannen Natura2000

Acties 2022

1. Wij stellen het beheerplan (1.0) voor Bergvennen en Brecklenkampse Veld vast.
2. Wij stellen de verlengingsbesluiten van de in 2022 aflopende Natura 2000 beheerplannen vast .
3. Wij leveren een actieve bijdrage aan de landelijke Actualisatie van het Natura 2000 doelensysteem met als inzet om VHR-doelbereik effectiever en efficiënter te maken, kansen te benutten en knelpunten op te lossen.
4. Wij starten de (uiterlijk in 2024 vast te stellen) herziene Natura 2000 beheerplannen (2.0) op.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Het beheerplan voor Bergvennen en Brecklenkampse Veld stelden wij op 30 augustus 2022 vast. Het opstellen van dit beheerplan liep gelijk op met het Provinciaal inpassingsplan voor de uitvoering van de Natura 2000-maatregelen in en rondom het gebied. Dat inpassingsplan stelden Provinciale Staten vast op 7 december 2022. Het beheerplan en het inpassingsplan publiceerden we op 11 januari 2023 (zie: Provinciaal blad 2023, 99).

Op 29 maart 2022 besloten wij om de geldende Natura 2000-beheerplannen te verlengen (zie: Provinciaal blad 2022, 3854).

Wij leverden een actieve bijdrage aan de landelijke Actualisatie van het Natura 2000 doelensysteem, doordat we ambtelijk zitting hebben in het landelijke kernteam voor de actualisatie en ambtelijk specialisten deelnemen aan afzonderlijke kennissessies.

Wij stelden in 2022 de aanpak op om in 2023 te starten met het herzien van de eerste drie beheerplannen (de planning en prioritering is erop gericht om met ingang van 2024 jaarlijks drie of vier herziene beheerplannen vast te stellen). Om twee redenen is het niet gelukt om in 2022 al daadwerkelijk een start te maken met de herzieningsprocessen. Enerzijds omdat begin 2022 duidelijk werd dat wij per Natura 2000-gebied een natuurdoelanalyse moesten opstellen (vanuit het landelijke Programma Stikstofreductie en Natuurverbetering), wat de nodige personele capaciteit kostte. Anderzijds omdat het in 2022, wegens krapte op de arbeidsmarkt, niet gelukt is gekwalificeerd personeel aan te trekken om de herzieningsprocessen op te starten. Vanwege dat laatste zetten we nu een opdracht uit bij een adviesbureau om ons te ondersteunen bij het herzien van de eerste drie beheerplannen

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Resultaatbestemming opstellen en actualiseren beheerplannen N2000:

Zoals bij de 2e monitor 2022 reeds gemeld blijven de bestedingen achter bij de begroting 2022. Belangrijkste reden voor de vertraging is dat begin 2022 duidelijk werd dat wij per Natura 2000-gebied Natuurdoelanalyses moesten opstellen (vanuit het landelijke Programma Stikstofreductie en Natuurverbetering). Deze natuurdoelanalyses stellen wij op met eigen inzet, waardoor er relatief weinig programmakosten zijn gerealiseerd. Maar ook problemen om personeel aan te nemen hebben geleid tot vertraging. Inmiddels is een plan van aanpak gereed voor het herzien van de beheerplannen. Op basis van dit plan van aanpak is eind 2022 / begin 2023 gestart met de herziening van beheerplannen. Het bijbehorende budget dat samenhangt met het herzien van de beheerplannen zal daarom voor het grootste deel doorschuiven naar 2023 en 2024. Bij de 2e monitor 2022 hebben wij de incidentele middelen reeds doorgeschoven naar 2024. Voor het structurele budget leggen wij nu een voorstel voor resultaatbestemming voor om € 0,2 miljoen door te schuiven naar 2023.

Wij stellen u voor om het restant budget van € 0,2 miljoen onder prestatie 3.1.3 (Opstellen en actualiseren beheerplannen N2000) door te schuiven naar 2023 en toe te voegen aan prestatie 3.1.3.

Statenvoorstellen en -besluiten

Begrotingswijziging

1. Resultaatbestemming

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

225

Resultaatbestemming toelichting

Voorstel resultaatbestemming restant middelen Beheerplannen:

Zoals bij de financieel toelichting beschreven doen wij het voorstel om de restant middelen op het structurele budget van € 70.000 door te schuiven naar 2022 voor het voorbereiden en opstellen van tweede generatie beheerplannen.

Wij stellen u voor om € 70.000 onder prestatie 3.1.3 (Opstellen en actualiseren beheerplannen Natura 2000) door te schuiven naar 2022 en toe te voegen aan prestatie 3.1.3 (Opstellen en actualiseren beheerplannen Natura 2000).

3.1.4 Beheer natuurterreinen

Acties 2022

1. Wij subsidiëren het beheer van natuur volgens het Natuurbeheerplan.
2. Wij actualiseren jaarlijks het Natuurbeheerplan. We benutten kunstmatige intelligentie (Natura AI) om de beheertypenkaart eenvoudiger te actualiseren.
3. Wij werken samen met de beheerders aan de verdere verbetering van de kwaliteit van het natuurbeheer.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

In 2022 subsidieerden we het beheer van circa 49.049 hectare natuur. Ook actualiseerden we het Natuurbeheerplan.

Met de beheerders voeren we 'goede gesprekken' over het uitgevoerde beheer en eventueel benodigde aanpassingen in afspraken. Dit jaar hebben we deze gesprekken voortgezet. Daarnaast zijn meerdere medewerkers regelmatig in het veld aanwezig om samen met de beheerders het gesprek te voeren over mogelijkheden voor verbetering van de kwaliteit van het natuurbeheer. Met behulp van een tool die gebruik maakt van Artificial Intelligence verbeteren we op een vernieuwende wijze de beheertypekaart.

In april 2022 stelden wij de ambitiekaart potenties vast. Op die kaart geven we de potentiële ontwikkelrichting aan voor de natuur binnen het NNN. Dit is grotendeels gebaseerd op de eerder door u vastgestelde Wezenlijke kenmerken en waarden en beheerplannen N2000. De ambitiekaart is vastgesteld als onderdeel van het natuurbeheerplan 2023. Hier hebben wij u per brief over geïnformeerd (2022/0041396).

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Bestedingen conform begroting.

Statenvoorstellen en -besluiten

- 2022/0041396

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

3.1.5 Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied

Acties 2022

1. Wij subsidiëren agrarisch natuurbeheer volgens het Natuurbeheerplan.
2. Wij actualiseren jaarlijks het Natuurbeheerplan.
3. Wij stimuleren dat de agrarische collectieven maatregelen uitvoeren voor behoud en inrichting van de leefgebieden voor weidevogels.
4. Wij verkennen de mogelijkheden om een extra impuls aan het weidevogelbeheer te geven met het nationale Aanvalsplan grutto.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

In 2022 is in totaal 7.200 hectare agrarisch natuurbeheer gesubsidieerd. Dat is een toename van 550 hectare ten opzichte van vorig jaar. Dit betreft 5.925 hectare open grasland voor weidevogels en 1.275 hectare in de droge dooradering (landschapselementen en botanisch beheer).

Wij voerden met de collectieven intensief overleg om ons zo goed mogelijk voor te bereiden op de uitvoering van het Agrarisch natuur- en landschapsbeheer (ANLb) binnen het nieuwe

Gemeenschappelijk Landbouwbeleid – Nationaal Strategisch Plan (GLB-NSP). Met name de afstemming op de nieuwe ecoregeling vraagt veel nieuwe kennis. Daarvoor zijn onder andere voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd. Vanwege de late vaststelling van het NSP en de nieuwe ecoregeling, werkten wij landelijk aan een technische oplossing zodat de collectieven eind 2022 hun aanvraag konden indienen conform de eisen vanuit de EU, maar er tot medio 2023 nog ruimte is voor maatwerk in de beschikking.

In overleg met de agrarische collectieven, stelden wij de jaarlijkse kleine wijzigingen in de begrenzing van te subsidiëren gebieden in het Natuurbeheerplan vast. Ook is de nieuwe categorie voor klimaatmaatregelen toegevoegd aan het Natuurbeheerplan, die voortkomt uit het nieuwe GLB-NSP.

In landelijk en lokaal verband werkten we samen met onze collectieven verder aan het Aanvalsplan Grutto. Voor het beheer van de drie gebieden (IJsseldelta, Blankenhammerpolder-Leeuwterveld-Barsbekerbinnenpolder, Lierder- en Molenbroek) zijn en worden nog nieuwe deelnemers gezocht. Door onzekerheden maken veel agrariërs even pas op de plaats. De voorbereiding is gestart voor het uitvoeren van een aantal inrichtingsmaatregelen als uitvoering van uw motie 'Aanvullende ambities (onderdeel groenblauwe dooradering)' van 10 november 2021. De uitvoering daarvan is voorzien in 2023.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

GS begrotingswijziging Maatwerk inrichting Boerenland en Weidevogels:

Naar aanleiding van de behandeling van de begroting 2022 is een aanvullende ambitie (PS/2021/1104511) opgenomen in de begroting 2022 voor Groen Blauwe Dooradering. Deel van deze ambitie, ad. € 0,4 miljoen, heeft betrekking op maatwerk voor inrichting ten behoeve van het boerenland en weidevogels (waaronder de grutto). Zoals inhoudelijk toegelicht is de uitvoering van deze motie vertraagd als gevolg van de langere doorlooptijd voor het realiseren van het aanvalsplan Grutto en de onzekerheden over de maatregelen vanuit het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG). De voorbereiding zijn inmiddels gestart en wij verwachten dat ook de uitvoering zal starten in 2023. Daarom hebben wij besloten om de beschikbare middelen door te schuiven naar 2023.

Op basis van de spelregels van de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om € 0,4 miljoen door te schuiven naar de begroting 2023 en toe te voegen aan prestatie 3.1.5.

Resultaatbestemming restant transitiekosten budget GLB:

Voor de transitie van Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB) is bij de Perspectiefnota 2021 € 0,8 miljoen beschikbaar gesteld. Het grootste deel van deze transitiemiddelen is ingezet vanwege het (deels) wegvallen van Europese cofinanciering op agrarisch natuurbeheer. Voor de toekomst is het nodig om het restantbudget, ad. € 30.000, beschikbaar te houden voor deze transitie vanwege de verder invoering van het nieuwe GLB en de financiële afspraken met het rijk die nog verder moeten worden uitgekristalliseerd. Wij stellen u voor om het restant transitiebudget € 30.000 onder prestatie 3.1.5 (Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied) door te schuiven naar 2023 en toe te voegen aan prestatie 3.1.5.

Statenvoorstellen en -besluiten

Begrotingswijziging

1. GS Begrotingswijziging

2. Resultaatbestemming

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

350

Resultaatbestemming

30

Resultaatbestemming toelichting

3.1.6 Projecten voor verbeteren biodiversiteit

Acties 2022

1. Wij ontwikkelen, ondersteunen en stimuleren maatregelen om de condities voor aandachtsoorten te verbeteren, onder andere met subsidie en door kennis beschikbaar te stellen.
2. Wij voeren onderzoek uit en stimuleren dat kennis wordt gedeeld om de leefgebieden en populaties van aandachtsoorten te versterken.
3. Wij stimuleren ecologisch bermbeheer door gemeenten.
4. Wij stimuleren activiteiten om de samenleving te betrekken bij de soorten die Overijssel rijk is, onder meer via artikelen en via de facebookgroep 'Mooi Leven Overijssel'.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Binnen deze prestatie is de aandacht gericht op het verbeteren van de leefomstandigheden van aandachtsoorten. Dit zijn soorten waarvoor Overijssel een belangrijk leefgebied is, waarvan de trend niet goed is en waarvoor onvoldoende beleid is ontwikkeld. Bekende soorten zijn de Grote Vuurvlinder, de Wilde Kievitsbloem, de Steenanjer, de Otter en de Boomkikker.

We geven prioriteit aan maatregelen waarmee meerdere soorten gebaat zijn. Zoals het verbinden van kleine heideterreinen, verbeteren van het netwerk van poelen, structuurrijke bosranden en natuurvriendelijke erven. Er zijn vijf heideprojecten gefinancierd, vooral op landgoederen. Drie ervenprojecten zijn gestart, met in totaal 43 erven. Voor de Boomkikker en Knoflookpad is in samenwerking met RAVON, de natuurbeschermingsorganisaties en de landgoederen een poelenproject opgezet dat in 2023 kan worden uitgevoerd. Op een tweetal landgoederen worden structuurrijke bosranden aangelegd.

Daar waar inmiddels de leefomstandigheden voor soorten zijn verbeterd herintroduceren we soorten. Het betreft vooral planten. Hierbij is de inzet van enthousiaste vrijwilligers onontbeerlijk gebleken. Met terreineigenaren langs de IJssel zijn afspraken gemaakt over aanleg en beheer van akkertjes voor Handjesereprijs. Voor andere soorten onderzochten we welke eisen gesteld worden aan het leefgebied om te komen tot een goede herintroductie. De gemeente Hellendoorn heeft de blijde berm verkiezing gewonnen. Bermen vormen in het huidige soortenarme cultuurlandschap een belangrijk leefgebied voor flora en fauna zowel vanwege hun oppervlakte en vanwege hun verbindende functie. We ondersteunden zeven gemeenten om te komen tot ecologisch bermbeheer.

Met onze "dichterbijtjes", themabijeenkomsten, excursies, facebookpagina "mooi leven", en de vliegende ecologen verstrekken we kennis over het verbeteren van de biodiversiteit. Ook ondersteunen we kleinere initiatieven van inwoners en organisaties die maatregelen treffen om het leefgebied van aandachtsoorten te verbeteren.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Resultaatbestemming (via kerntaak 20) decentralisatie uitkering natuurinclusief na-isoleren:

Bij de Perspectiefnota 2023 is voor het jaar 2023 € 1,25 miljoen beschikbaar gesteld voor de subsidieregeling soortenmanagementplannen (SMP) die begin 2023 is opengesteld.

Aanvullende daarop heeft het Rijk via de decembercirculaire een decentralisatie-uitkering beschikbaar gesteld voor natuurinclusief na-isoleren van € 0,6 miljoen. Tijdens de voorbereiding van de subsidieregeling bleek dat de interesse van gemeenten groter was dan verwacht. Om alle Overijsselse gemeenten de gewenste ondersteuning te kunnen bieden via de subsidieregeling stellen wij u voor om de ontvangen rijksmiddelen aanvullend in te zetten voor deze subsidieregeling en andere kosten rondom het (pre-) SMP-beleid.

Onder kerntaak 20 is de resultaatbestemming opgenomen om het beschikbaar gestelde rijksbudget van € 0,6 miljoen toe te voegen aan KVO-middelen voor deze prestatie en gelijktijdig toe te voegen aan de begroting 2023 onder prestatie 3.1.6.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Impuls voor Natuur
- Besluit Impuls voor Natuur

Begrotingswijziging

1. Resultaatbestemming

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

560

Resultaatbestemming toelichting

3.1.7 Monitoring en evaluatie natuur en landschap

Acties 2022

1. Wij monitoren het Natuur Netwerk Nederland in Overijssel en beoordelen de ontwikkeling van de kwaliteit.
2. Wij leveren de benodigde gegevens aan voor de landelijke Voortgangsrapportage natuur.
3. Wij leveren een financiële bijdrage aan de Nationale Database Flora en Fauna die telgegevens verzamelt, beheert en beschikbaar stelt.
4. Wij voeren de monitoring van het agrarisch natuurbeheer uit.
5. Wij voeren de monitoring van Natura2000 en het programma Natuur uit.
6. Wij monitoren soorten buiten het Natuur Netwerk Nederland.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Voor de bepaling van de kwaliteit van de natuur en voor het uit te voeren natuurbeheer binnen het Natuurnetwerk Nederland in Overijssel worden alle natuurterreinen gemonitord. Hierbij hanteren we een meerjarige cyclus.

Jaarlijks leveren wij data over inrichting, verwerving en beheer aan voor de Landelijke Voortgangsrapportage Natuur.

In 2022 leverden we een financiële bijdrage voor de Nationale Database Flora en Fauna aan BIJ12.

In het kader van het agrarisch natuurbeheer monitoren wij jaarlijks de weidevogels. Binnen de Natura 2000-gebieden worden maatregelen uitgevoerd voor het behoud en verbetering van de natuurwaarden. De effecten van deze maatregelen zijn vaak pas op lange termijn zichtbaar. Om op korte termijn inzicht te krijgen in de verwachte effectiviteit van de maatregelen monitoren we zogenaamde procesindicatoren de Natura 2000-gebieden. De vraag naar gegevens over onze natuurgebieden is in 2022 toegenomen, bijvoorbeeld vanuit het Programma Natuur.

Landelijk zijn afspraken gemaakt over het in beeld brengen van de habitatrichtlijn- en vogelrichtlijnsoorten. Hiervoor vergaarden wij informatie over slakken, kevers, vissen en amfibieën door externen onderzoek te laten uitvoeren.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Staat van de biodiversiteit in Overijssel:

Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

Dit is wat wij doen

3.2 Beleven: een versterkte verbondenheid van mensen met natuur

De natuur toont zich in het landschap. Om ons mooie Overijsselse landschap te kunnen blijven beleven, moeten we dit beheren. Wij bevorderen dat lokale gemeenschappen zich eigenaar voelen van hun landschap en ondersteunen het beheer (3.2.1). Het beleven van de natuur bevorderen we door projecten uit te voeren waarin natuur en mensen elkaar ontmoeten (3.2.2). Wij brengen kinderen in aanraking met de natuur door het vergroenen van schoolpleinen, en door speelnatuur en natuureducatie te stimuleren. We stimuleren het vergroenen van steden en dorpen, waarmee we ook negatieve effecten van klimaatverandering als hittestress en wateroverlast verminderen. In projecten stimuleren we dat mensen die weinig toegang hebben tot de natuur, bijvoorbeeld vanwege ziekte of gezondheidsproblemen, van de natuur kunnen profiteren.

Prestaties

3.2.1 Beheer landschap

Acties 2022

1. Wij stimuleren het opstellen en uitvoeren van plannen voor landschapsbeheer, onder meer door financiering van Streekeigen Landschapsbeheer en de inzet van de landschapscoördinator.
2. Wij brengen landschapselementen in beeld en onderzoeken of aanvullend beleid ter bescherming van deze elementen nodig is. De inventarisatie wordt ook gebruikt voor

uitwerking van Groenblauwe dooradering in de nieuwe omgevingsvisie en voor de uitvoering van het Nationaal Strategisch Plan als uitwerking van het nieuwe Europees Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB-NSP).

3. Wij zorgen voor structurele basisondersteuning van vrijwilligers in natuur en landschap, onder andere door onderlinge samenwerking te vergroten, het aanbieden van gereedschapsdepots en borging van veilig werken.
4. Wij verbreden samen met partners het vrijwilligerswerk in de natuur, waarbij we nieuwe vormen van vrijwilligerswerk verkennen die aansluiten bij de moderne vrijwilliger.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Samen met Landschap Overijssel voeren wij het Streekeigen landschapsbeheer uit. De Landschapscoördinator onderhoudt contact met de lopende pilots, stimuleert onderlinge samenwerking en ondersteunt nieuwe initiatieven. De nieuwe maatwerkregeling voor landschapsbeheer blijkt goed aan te sluiten bij de ambities en mogelijkheden van de initiatieven. We verstrekten subsidie voor het opstellen van een bidbook in 2 gebieden en voor de uitvoering van het bidbook van Lonneker. Voor de maatwerkregeling zijn 7 aanvragen ingediend en zijn er 8 in voorbereiding. We organiseerden 2 kennisbijeenkomsten gericht op samenwerkende groepen en brachten 12 podcasts uit over landschapsthema's. Met de boomdeeldagen plantten 338 deelnemers in 16 gemeenten 2654 bomen en ruim 55.000 stuks bosplantsoen. De motie groenblauwe dooradering voerden we uit onder coördinatie van Landschap Overijssel, waarmee in plantseizoen 2022/2023 bij circa 60 grondeigenaren zo'n 70.000m² opgaande landschapselementen worden hersteld en aangelegd.

Samen met provincie Gelderland voerden we, met ondersteuning van Ministerie van BZK, een project uit voor het ontwikkelen van een innovatief registratie- en monitoringsysteem voor landschapselementen: LASREG. Daarmee krijgen we een actueel beeld van aanwezige landschapselementen en de veranderingen ervan in de tijd. De resultaten komen begin 2023 beschikbaar voor algemeen gebruik en gebruiken we bij het verder invullen van de nieuwe Omgevingsvisie en bijbehorende instrumenten.

Samen met de gemeenten voerden we een verkenning uit over hoe momenteel landschapselementen beschermd worden, waar knelpunten zitten en waar ambities en wensen liggen. Wij verwachten begin 2023 de resultaten te kunnen delen en werken inmiddels samen met gemeenten aan een Handreiking voor een goede bescherming van landschapselementen.

In 2022 ondervond het vrijwilligerswerk gelukkig veel minder hinder van de coronabeperkingen dan de twee voorgaande jaren. De werkzaamheden werden zoveel mogelijk weer op de oude voet opgepakt waarbij nieuwe inzichten zoals cursussen online een plek kregen in het reguliere aanbod. Naast het bieden van de basisfaciliteiten voor vrijwilligers is er een start gemaakt met de PLUS-projecten Meten is Weten en de Groene Schoolpleinenbrigade. Ook heeft er weer in elke gemeente een uitreiking van de Overijsselse Vrijwilligersprijs plaatsgevonden aan groene vrijwilligers(groepen) die zich op een bijzondere manier inzetten.

In 2022 versterkten we de onderlinge samenwerking bij de ondersteuning van vrijwilligerswerk op de verschillende provinciale thema's. Naast natuur en landschap betreft dit het sociaal domein, cultuur en mobiliteit. Ter uitvoering van uw motie van 6 juli 2022 'Vrijwilligers, cruciaal voor Overijssel', verstrekten we gezamenlijk een onderzoeksopdracht voor het in beeld brengen van de knelpunten binnen de vrijwillige inzet. Daarnaast organiseerden we een vrijwilligerscongres en een thematafel voor de kwetsbare vrijwilliger. In 2023 geven we hieraan een vervolg.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Gebundelde resultaatbestemming UBS regeling 4.10 en 4.11:

Wij leggen u bij dit jaarverslag een gebundelde resultaatbestemming voor van (een deel van) de nog in behandeling zijnde subsidieaanvragen uit 2022. In december 2022 is een aantal aanvragen met een omvang van € 75.000 ontvangen die volledig passen binnen het gepubliceerde plafond van 2022. Deze aanvragen kunnen gedekt worden uit het restant budget 2022 onder prestatie 3.2.1 Beheer Landschap.

Voor deze regeling is in het gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel van € 75.000 opgenomen om toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 3.2.1 (Beheer Landschap) van de begroting 2023.

GS begrotingswijziging Streekeigen landschapsbeheer:

Zoals bij de 2e monitor reeds toegelicht is er behoefte gebleken aan maatwerkregelingen voor landschapsbeheer die passen bij de ambities en mogelijkheden van de initiatieven. Daarom is eind 2021 een nieuwe regeling vastgesteld voor kleinschalig streekeigen landschapsbeheer (kenmerk 2021/0239135). Deze regeling is aanvullend op de regeling voor het opstellen en uitvoeren van bidbooks. Sindsdien hebben wij meer projecten kunnen ondersteunen. Desondanks blijft de financiële realisatie op landschapsbeheer achter bij de actuele begroting 2022. Het effect van de aanvullende regeling voor kleinschalige initiatieven is momenteel nog beperkt, waardoor wij hebben besloten om het niet bestede deel van de coalitieakkoord middelen, ad. € 0,5 miljoen, door te schuiven naar 2023.

Op basis van de spelregels van de Reserve Kwaliteit van Overijssel hebben wij voor prestatie 3.2.1 besloten om € 0,5 miljoen door te schuiven naar de begroting 2023 en toe te voegen aan prestatie 3.2.1 (Beheer Landschap).

Statenvoorstellen en -besluiten

- Aanpak Streekeigen Landschapsbeheer
- Actieplan bomen
- Gezamenlijke bossenstrategie Rijk en provincies
- Statenvoorstel Impuls voor Natuur:
- Besluit Impuls voor Natuur

Begrotingswijziging

1. GS Begrotingswijziging

2. Resultaatbestemming

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

500

Resultaatbestemming

75

Resultaatbestemming toelichting

Voorstel resultaatbestemming beheer landschap:

Zoals beschreven bij de Financiële toelichting is een groot deel van het budget niet besteed. Bij de 2e monitor hebben wij eerder al de Coalitieakkoord middelen doorgeschoven naar latere jaren. Ook voor het incidentele budget voor landschap beheer, dat niet tot besteding is gekomen in 2021, willen wij bij het jaarverslag een voorstel voor resultaatbestemming voorleggen.

Wij stellen u voor het restant budget van € 0,7 miljoen onder prestatie 3.2.1 door te schuiven naar 2022 en daar toe te voegen aan prestatie 3.2.1 (Beheer Landschap).

3.2.2 Projecten die relatie tussen natuur en mensen bevorderen

Acties 2022

1. Wij ondersteunen samen met partners basisscholen bij het realiseren van groene schoolpleinen via inspiratie, subsidies en het toegankelijk maken van kennis. We ontwikkelen op maat ondersteuning voor scholen in wijken met een lage sociaal economische status.
2. Wij werken samen met gemeenten aan het vergroenen van de bebouwde omgeving. Vijf gemeenten werken al aan gemeentelijke Natuur voor Elkaar plannen. Wij ondersteunen hen daarbij.
3. Wij bevorderen met communicatie- en netwerkactiviteiten het bewustzijn over de betekenis van natuur voor mensen, o.a. via projecten binnen Natuur in de Stad en Overijssel Tuiniert.
4. Wij stimuleren initiatieven uit de samenleving, onder andere via de subsidieregeling 'Natuur en Samenleving', met Natuurateliers en door "verbindingsofficieren" aan te stellen die midden in de maatschappij staan.
5. Wij bouwen verder aan het netwerk van professionals in de zorg en ontwikkelen samen met zorgpartijen concrete projecten waarbij natuur wordt ingezet in de zorg. Ook zoeken we samenwerking met zowel het groen- als het zorgonderwijs waardoor de toekomstige professionals bekend zijn met succesvolle groen toepassingen in de zorg.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Groene schoolpleinen

In 2022 ondersteunden we 32 scholen bij het realiseren van een groen schoolplein. We zien een stijgende lijn in het aantal aanvragen, na twee jaren waarin er minder aanvragen zijn gedaan. We versterkten de samenwerking met de gemeenten nog verder. Daarnaast zijn scholen met een hoge schoolweging benaderd, en werken we met drie van hen aan het vergroenen van hun schoolplein.

Vergroenen bebouwde omgeving en stimuleren van initiatieven

We zijn in 2022 verdergegaan met het versterken van de relatie met de Vijf Natuur voor Elkaar-gemeenten Almelo, Enschede, Hof van Twente, Kampen en Steenwijkerland. Deze gemeenten ondersteunden we met het realiseren van een eigen Natuur voor Elkaar plan. We organiseerde een verdiepende sessie waarbij deze vijf gemeenten ervaringen rondom vergroening met elkaar konden uitwisselen. In 2022 hielden we twee keer het doe- en leernetwerk voor groene gemeenteambtenaren, met de thema's 'bermen' en 'natuurinclusief bouwen en het natuuratelier'. In 2022 zijn er zestien natuurateliers georganiseerd. In Steenwijkerland heeft een dergelijk natuuratelier geleid tot een vernieuwd masterplan voor een nieuwe woonwijk met meer natuur. Vanuit de subsidieregeling 'Natuur en Samenleving' ondersteunden we zestien vergroeningsprojecten. Daarnaast organiseerden we samen met Groene Huisvesters en IVN een cursus voor woningbouwcorporaties. Onze initiatievencoach (voorheen verbindingsofficier) ondersteunde 27 initiatieven.

Natuur en zorg

Zorginstellingen zien steeds meer kansen en mogelijkheden voor vergroening. In 2022 is met zeven zorginstellingen gewerkt aan vergroeningsprojecten. Twee zorginstellingen zijn financieel ondersteund, twee dienden een aanvraag in en bij drie instellingen vond een natuuratelier plaats. Verbinding met zorginstellingen realiseerden we via netwerken en met het organiseren van bijeenkomsten. Zo is er in 2022 een inspiratiebijeenkomst over groen en gezondheid voor huisartsen en praktijkondersteuners in Twente georganiseerd, met meer

dan 100 deelnemers. Ook is er een bijeenkomst over vergroening georganiseerd voor ziekenhuizen.

Communicatie

In 2022 zijn we gestart met de Groene Karavaan Salland, waarbij we de provincie intrekken om mensen te verbinden met natuur. Verder communiceren we regelmatig over de betekenis van natuur voor mensen. Met onze communicatie bevorderden we dat mensen en natuur dichterbij elkaar komen. We communiceren regelmatig via onze Facebookpagina Mooi Leven, bijvoorbeeld met de 'dichterbijtjes'. Dit zijn korte en vermakelijke artikeltjes over (aandachts-)soorten. We informeerden in 2022 op het tuinevenement Gardenista mensen over biodiversiteit in tuinen.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Gebundelde resultaatbestemming UBS regeling 4.2:

Wij leggen u bij dit jaarverslag een gebundelde resultaatbestemming voor van (een deel van) de nog in behandeling zijnde subsidieaanvragen uit 2022. In december 2022 zijn totaal 3 aanvragen met een omvang van € 0,2 miljoen ontvangen die volledig passen binnen het gepubliceerde plafond van 2022. Deze aanvragen kunnen gedekt worden uit het restant budget 2022 onder prestatie 3.2.2 Projecten die relatie tussen natuur en mensen bevorderen.

Voor deze regeling is in het gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel € 0,2 miljoen opgenomen om toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 3.2.2 (Projecten die relatie tussen natuur en mensen bevorderen) van de begroting 2023.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Impuls voor Natuur
- Besluit Impuls voor Natuur

Begrotingswijziging

1. Resultaatbestemming

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

166

Resultaatbestemming toelichting

Dit is wat wij doen

3.3 Benutten: een duurzaam samengaan van mensen met natuur

We blijven - binnen de juridische kaders van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn - werken aan de balans tussen natuur en economie. We versterken de natuur, ook om ruimte te creëren voor economische ontwikkelingen (3.3.1). De Nationale Parken richten zich op de bescherming en ontwikkeling van natuur en landschap en op het versterken van natuurgerichte recreatie. Wij ondersteunen deze ontwikkeling (3.3.2). We bevorderen natuurinclusief denken en werken in de bouw en infrastructuur (3.3.3). Soms staan natuur en economische belangen op gespannen voet. Door het beheren van in het wild levende dieren minimaliseren we economische schade (3.3.4). Ook bieden wij, onder voorwaarden,

een tegemoetkoming in de schade. Tot slot bestrijden wij schadelijke invasieve exoten (3.3.5).

Prestaties

3.3.1 Beleidsontwikkeling stikstof

Acties 2022

1. Wij dragen bij aan de gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie van provincies voor het stikstofbeleid, waaronder een bijdrage voor het programma Aerius.
2. Wij werken nationale wetgeving en interprovinciale afspraken uit tot passend Overijssels beleid op het gebied van stikstof zoals het ontwikkelen van beleidsregels, uitvoering van bronmaatregelen, en verdeling van stikstofruimte.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Wij leverden een actieve bijdrage in de diverse ambtelijke werkgroepen ter voorbereiding op de bestuurlijke overleggen. Vanuit Overijssel vervulden wij bij een aantal beëindigingsregelingen (zoals MGA-1 (maatregel gerichte aankoop)) een belangrijke rol. Financieel is bijgedragen aan onder andere het programma Aerius en jaarlijks aan BIJ12 voor de Interprovinciale Programmaorganisatie Stikstof (IPS). In juli stemde u in met ons voorstel om te komen tot een oplossing voor de PAS-melders. Hiervoor is het noodzakelijk dat extern salderen weer mogelijk wordt. Wij besloten in bijzondere gevallen extern salderen weer mogelijk te maken. Dit betekent dat wij per gebied beoordelen of er voldoende onderbouwing is voor het behalen van de natuurdoelen. Deze onderbouwing is nodig om juridisch houdbare vergunningen te verlenen en om extern salderen te hervatten. Wij werken actief mee aan het ontwikkelen van beleid voor het realiseren van de omgevingswaarden zoals deze voor 2025, 2030 en 2035 (conform Wet stikstof en natuurherstel (Wsn)) gaan gelden.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Bestedingen conform begroting.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Investeringsvoorstel Aanpak Stikstof

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

3.3.2 Nationale parken

Acties 2022

1. Wij zetten de resterende middelen voor de Nationale Parken in voor uitvoering van aanvullende plannen van de beide Nationale Parken, die in 2021 werden opgesteld. De aanvullende plannen leggen we ter goedkeuring aan uw Staten voor.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

In 2022 kenden wij de tweede en laatste bijdrage voor de periode 2020-2023 toe aan het Nationaal Park Sallandse Heuvelrug en Twents Reggedal voor het uitvoeren van diverse projecten. Nationaal Park Weerribben-Wieden zal in 2023 de tweede bijdrage ontvangen.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Bestedingen conform begroting.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Subsidieverzoeken Nationale Parken Weerribben-Wieden, Sallandse Heuvelrug en Twents Reggedal
- Statenbesluit Nationale Parken

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

3.3.3 Stimuleren natuurinclusief denken en werken

Acties 2022

1. In het kader van Natuur en welzijn bevorderen we het realiseren van meer groen en de inzet van groene activiteiten in versteende wijken in o.a. Deventer en Kampen.
2. In het kader van Natuur en wonen werken we onder andere aan community's of practice voor verschillende bouwende stakeholders. We trekken samen op met gemeenten met een grote bouwopgave en helpen hen drempels weg te nemen opdat de nieuwbouw natuurinclusief plaatsvindt.
3. Wij voeren het Plan van Aanpak Natuurlijk Kapitaal uit met onze partners. We stimuleren recreatieondernemers, ondernemers op bedrijventerreinen en agrariërs om te ondernemen met groen.
4. Wij maken in ons provinciaal beleid zoveel mogelijk gebruik van natuurinclusieve oplossingen bij ruimtelijke opgaven, zoals bij Klimaat, Woonagenda en Toekomstbestendige werklocaties.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Wonen en welzijn

In het kader van het thema Welzijn, zijn we doorgegaan met de samenwerking met Deventer en Kampen. In beide steden werken wij aan een uitvoeringsproject om samen met bewoners versteende wijken te vergroenen waarbij de focus is gericht op het vergroten van welzijn van bewoners. Daarnaast zijn er gesprekken met twee nieuwe gemeenten om eenzelfde aanpak te realiseren.

We brachten het thema Natuurinclusief bouwen onder de aandacht van gemeenten. We maakten met Enschede een maatwerkplan en met twee andere gemeenten verkennen we hetzelfde traject. De Community of Practice (het leren van én met elkaar over Natuurinclusief bouwen) is in 2022 vier keer gehouden. Aan het begin van 2022 is de brochure Natuur Inclusief Bouwen uitgebracht, als inspiratie voor particulieren en architecten.

Natuur en economie verbinden

In 2022 hielpen wij 12 bedrijventerreinen op weg naar vergroening, bijvoorbeeld met natuurateliers, advies, veldwerk, en het begeleiden van vergroeningsplannen. In de vrijetijdseconomie-sector werken we ook aan vergroening. Zo zijn er twee vouchers voor bedrijfsnatuurplannen toegekend, is er een natuuratelier georganiseerd voor een camping en ontvingen vijf bedrijven een maatwerkadvies. Momenteel wordt er geen invulling gegeven aan de plannen richting agrariërs in verband met de samenloop met de opgaven voor het Overijssels Programma Landelijk Gebied.

Natuurinclusieve oplossingen

In 2022 zetten we verdere stappen richting natuurinclusief werken, waarbij we natuur in ander beleid integreren. Zo verkenden we hoe we natuurinclusief bermbeheer langs provinciale wegen kunnen verbeteren. In 2022 is ook het Launching costumer project 'Mohawk – pilot slim bermbeheer' afgerond. Het Mohawk-camera-systeem heeft in 2022 de Innovatie Award van De Groene Sector Vakbeurs gewonnen. We laten het nu aan de markt het product verder te brengen.

Bij de behandeling van de Begroting 2022 heeft u een 10-tal aanvullende ambities (2021/1104511) vastgesteld waaronder het verlengen van de tijdelijke regeling 'gescheperde schaapskuddes'. In 2022 ondersteunden wij totaal 7 schaapskuddes.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Bestedingen conform begroting.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Impuls voor Natuur
- Besluit Impuls voor Natuur
- (2021/1104511)

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

3.3.4 Faunabeheer

Acties 2022

1. Wij verlenen, binnen de meerjarensubsidie 2021-2024, subsidie aan de Faunabeheereenheid (FBE).
2. Wij betalen tegemoetkomingen in faunaschade conform beleidsregels.
3. Wij monitoren populaties van wilde dieren, in relatie tot het handhaven van een goede balans tussen natuurwaarden en hinder (vraatschade, ecologische schade, verkeersveiligheid).
4. Wij actualiseren indien nodig het beleid voor schade veroorzakende diersoorten, in overleg met de FBE en terreinbeherende organisaties.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Naar aanleiding van ontwikkelingen in het faunabeleid is door de Faunabeheereenheid in 2022 een aanvullende subsidie verstrekt om de behandeling van nesten van de grauwe gans te intensiveren met inzet van drones.

Net als voorgaande jaren is er een toename te zien van het aantal aanvragen voor tegemoetkoming van schade aan landbouwgewassen. Op basis van wet- en regelgeving voerde de Faunabeheereenheid, in samenwerking met de verschillende Wildbeheereenheden, tellingen uit om zicht te houden op de ontwikkeling van populaties van schadeveroorzakende in het wild levende dieren. Besluitvorming over de actualisatie van het beleid voor schadeveroorzakende in het wild levende dieren dient nog plaats te vinden in de Provinciale Staten.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Reservering bestedingen faunaschade op basis van beschikbaar budget:

In de provinciale omgevingsverordening en beleidsregels voor faunaschade staan de uitgangspunten voor het toewijzen van tegemoetkomingen in geleden schade. Op dit moment is het beleid om alle schade te vergoeden, waardoor de kosten steeds verder oplopen. In 2022 is het faunabeleid herijkt. We hebben aandacht voor onderzoek, preventie en extra maatregelen om verdere stijging van de schadekosten te voorkomen. Op de langere termijn moet dat leiden tot lagere kosten. Bij de Perspectiefnota 2023 (PS/2022/1104254) hebben wij daarom voor 2022 € 0,5 miljoen toegevoegd aan de begroting 2022.

Omdat eind 2022 nog circa 25% van de shadedossiers in behandeling zijn (BIJ12) hebben wij het restant budget van € 0,5 miljoen opgenomen als nog te betalen kosten in 2022. De verwachting is dat medio april 2023 alle schade dossier zullen zijn afgehandeld. Mocht de reservering 2022 van een € 0,5 miljoen niet voldoende zijn dan zullen wij u daarover bij 1e monitor 2023 informeren.

GS begrotingswijziging - Actualisatie faunabeleid:

In 2022 hebben wij verder gewerkt aan het actualiseren van het faunabeleid. Hiervoor is budget beschikbaar gesteld waarvan nog € 0,1 miljoen beschikbaar is. Het laatste deel van de werkzaamheden zal worden afgerond in 2023.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om het restantbudget van € 0,1 miljoen door te schuiven naar 2023 en toe te voegen aan prestatie 3.3.4 Faunabeheer in 2023.

Statenvoorstellen en -besluiten

Begrotingswijziging

1. GS Begrotingswijziging Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

98,5

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

3.3.5 Invasieve exoten

Acties 2022

1. Wij bestrijden of beheersen schadelijke plant- en diersoorten die van nature niet in Nederland voorkomen.
2. Wij verstrekken subsidie voor de bestrijding of beheersing van invasieve exoten op basis van de prioritering uit het plan van aanpak Invasieve exoten Overijssel.
3. Wij voeren onderzoek uit of monitoren exoten waar weinig over bekend is en dragen nieuwe inzichten uit voor bestrijding of beheersing.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Met behulp van een interventieteam bestrijden wij invasieve faunasoorten. Hiervoor zijn buitengewone opsporingsambtenaren aangewezen. Het interventieteam is enkele keren uitgerukt voor met name de bestrijding van de Wasbeer en de Wasbeerhond. In de buurt van Markelo bestreden we succesvol een nest met Aziatische Hoornaars. Daarbij is gebruik gemaakt van gezenderde Hoornaars om het nest op te sporen en vervolgens te vernietigen. Dit vraagt specialistische kennis die door EIS Kenniscentrum is geleverd.

Wij ondersteunden diverse partijen die maatregelen hebben getroffen om invasieve planten te bestrijden. De grootste behoefte ging uit naar bestrijding van invasieve waterplanten binnen N2000-gebieden. Vanwege de grote kans op verspreiding en aangroei van deze waterplanten geven wij prioriteit aan de bestrijding hiervan. Het betreft planten als Waterwaaier, Ongelijkbladig vederkruid, Grote waternavel, Waterteunisbloem en Parelvederkruid. Samen met het waterschap, de terreinbeherende organisaties en de gemeente Steenwijkerland werken we aan een plan van aanpak voor de bestrijding van deze invasieve waterplanten in de Weerribben en De Wieden. Om een beeld te krijgen van het voorkomen van deze waterplanten voerden we een inventarisatie uit. Ook ondersteunden we de bestrijding van landplanten zoals Rododendrons en Amerikaanse Vogelkers door gemeenten.

Met gemeenten, waterschappen en terreinbeherende organisaties overleggen wij in de taakgroep Invasieve exoten. Hierin delen wij kennis met elkaar en maken we afspraken over de aanpak van exoten. Voor de gemeenten ontwikkelden we factsheets met publieksgerichte informatie over invasieve exoten. Deze factsheets worden door ons en door gemeenten verspreid. Op deze wijze stimuleren wij dat de signalering en bestrijding van invasieve exoten door gemeenten maar ook door inwoners toeneemt.

Wij lieten onderzoek doen door de Stichting Bargerveen naar de verspreiding en beheersingsmogelijkheden van de invasieve waterplant Watercrassula. In het onderzoek naar het gedrag van de Wasbeerhond gaan wij na op welke wijze de Wasbeerhond bestreden kan worden.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

In behandeling genomen subsidieaanvragen (Regeling 4.17 Aanpak van Invasieve Exoten 2.0):

Wij leggen u bij dit jaarverslag een gebundelde resultaatbestemming voor van de nog in behandeling zijnde subsidieaanvragen uit 2022. De subsidieregeling 4.17 Aanpak van Invasieve Exoten 2.0 wordt verantwoord onder deze prestatie.

Voor deze regeling is in de gebundelde resultaatbestemming het voorstel opgenomen om € 73.000 toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 3.3.5 (Invasieve exoten) van de begroting 2023.

Resultaatbestemming restant middelen invasieve exoten:

De aandacht voor invasieve exoten neemt toe. In 2022 informeren we gemeenten met factsheets over invasieve exoten en het belang van vroegtijdig ingrijpen. Ook inventariseren we het voorkomen en verspreiding van invasieve exoten om onze aanpak te kunnen optimaliseren. De subsidieregeling Aanpak invasieve exoten hebben we verruimd waardoor ook particulieren aanvragen kunnen indienen. Hierdoor verwachten we een toename in het aantal aanvragen voor de bestrijding van invasieve exoten. De restant middelen die in 2022 niet zijn besteed kunnen hiervoor worden ingezet.

Wij stellen u voor om aanvullend op de gebundelde resultaatstemmingsvoorstel, de restant middelen van € 89.000, toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 3.3.5 van de begroting 2023.

Statenvoorstellen en -besluiten

Begrotingswijziging

1. Resultaatbestemming

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

162

Resultaatbestemming toelichting

Dit is wat wij doen

3.4 Ontwikkelen: een toekomstbestendig landbouw- en voedselsysteem

Het Rijk is primair verantwoordelijk voor het landbouwbeleid. We ontwikkelen aanvullend beleid gericht op een toekomstbestendige Agro & Food-keten. Daarbij willen we helpen om - waar mogelijk - de regelgeving te vereenvoudigen en experimenteerruimte te zoeken (3.4.1). Wij leveren een bijdrage aan de verduurzaming van de Agro & Food-keten door innovaties te stimuleren, concrete initiatieven te ondersteunen en zo te komen tot nieuwe verdienmodellen. We voeren dit uit met ons innovatieprogramma Agro & Food (3.4.2). Door het uitvoeren van een herverkavelingsprogramma (3.4.3) helpen wij de sector zich voor te bereiden op de toekomst.

Prestaties

3.4.1 Beleidsontwikkeling verduurzaming landbouw

Acties 2022

1. Wij werken met partijen de afspraken uit die voortvloeien uit het Perspectief op de landbouw dat eind 2021/begin 2022 wordt vastgesteld.
2. Wij werken het Nationaal Strategisch Plan (NSP) als uitwerking van het nieuwe Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) uit in diverse regelingen en openstellingen.
3. Wij werken diverse instrumenten uit op basis van het Perspectief op de landbouw om de omschakeling naar kringlooplandbouw te bevorderen.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Het jaar 2022 bracht veel onduidelijkheid voor de agrarische sector. Aan het eind van 2022 zijn er meerdere brieven van het rijk verschenen. Het betreft een brief van het ministerie van I&W over de structurerende keuze: water en bodem sturend, en een brief van de nieuwe minister van LNV, over een aantal aspecten van de landbouw, namelijk bodem, water, mest, pacht en dierenwelzijn. Daarbij komt dat het Nationaal Programma Landelijk Gebied is geïntroduceerd, bedoeld als antwoord op de stikstofproblematiek, klimaatopgave en wateropgave. Parallel hieraan liep ook de derogatiediscussie met Brussel, die voor veel onzekerheid zorgt.

In juni presenteerden wij de uitwerking van de 7 instrumenten van het Perspectief voor de Landbouw. Deze uitwerking omvat 9 transitiepaden waarmee we nieuw perspectief kunnen bieden aan agrariërs. We werken deze instrumenten in 2023 verder uit om in te kunnen zetten in de gebiedsprocessen. Op 20 december hebben wij de contouren van de landbouwvisie van Overijssel vastgesteld. De landbouwvisie is een van de bouwstenen voor het Provinciaal Programma Landelijk gebied (PPLG).

Naast de landbouwvisie is ook het Nationaal Strategisch Plan (NSP; de uitwerking van het nieuwe Gemeenschappelijk Landbouw Beleid) opgesteld en goedgekeurd in 2022. Op dit moment wordt gewerkt aan de openstellingskalender en aan verschillende regelingen.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Zoals inhoudelijk toegelicht zijn de instrumenten die op basis van het Perspectief op de landbouw om de omschakeling naar kringlooplandbouw te bevorderen nog niet uitgewerkt. Dit is ook een belangrijke reden waarom de realisatie in 2022 is achtergebleven.

Statenvoorstellen en -besluiten

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

3.4.2 Innovatieprogramma Agro&Food

Acties 2022

1. Wij faciliteren en stimuleren agrariërs, ondernemers in de Agro & Food keten, en hun partners, bij een transitie naar kringlooplandbouw.
2. Wij zetten een voucherregeling in voor ondernemers met kennisvragen om hun innovatieve ideeën verder te brengen.
3. Wij zetten een subsidieregeling in ter bevordering van de transitie naar kringlooplandbouw bij grote groepen en het realiseren van verdienmodellen hiervoor.
4. Wij voeren met Rijk, gemeente en het waterschap het Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland Twente uit, waarin Twente is aangewezen als experimenteergebied voor kringlooplandbouw.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

In 2022 lagen er grote uitdagingen voor de Agro&Food-sector. Het Agro&Food uitvoeringsprogramma en de daarbij horende subsidieregelingen zijn ingezet om oplossingen in de praktijk te ontwikkelen om noodzakelijke transitiestappen te zetten. Vanuit het Agro&Food uitvoeringsprogramma zijn verschillende initiatieven (kennisbijeenkomsten, gerichte opdrachten, netwerksessies en gerichte en brede communicatie) van agrariërs, en andere ondernemers in de Agro & Food keten, en hun partners gefaciliteerd, waarmee zij zijn gestimuleerd om stappen te zetten in de transitie richting kringlooplandbouw. Onze subsidieregelingen zijn goed benut. Voor de regeling Advies en ondersteuning Agro&Food in Overijssel, waarbij ondernemers subsidie kunnen krijgen voor kennisvragen of een bedrijfstransitieplan voor verduurzaming van hun bedrijf kunnen laten opstellen, zijn ongeveer 30 aanvragen ingediend.

Voor de regeling 'Stimulering toekomstbestendige verduurzaming Agro&Food sector' zijn 9 projecten opgestart door inzet van de subsidie. Daarmee is kennisverspreiding richting verduurzaming van de sector op gang gekomen.

De Twentse pilot van het Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland (pilot IBP-VP) was in 2022 volop in uitvoering. De pilot bestaat uit een groot aantal deelprojecten. Naast thematische projecten, waaronder de proeftuinen Mineral Valley Twente (nu De Land Bouwers Twente), de kennisagenda landelijk gebied, aanpak biodiversiteit en toekomstperspectief kringlooplandbouw, waren in 2022 een negental gebiedsprojecten in uitvoering, waarin op verschillende manieren aan de complexe opgaven in het landelijk gebied wordt gewerkt. In deze projecten staan het samenhangend aanpakken van de opgaven in het landelijk gebied en de daarvoor benodigde samenwerking van gebiedspartijen en overheden centraal. Met de gebiedsprojecten wordt geleerd en voorgesorteerd op de komende gebiedsaanpak voor de uitvoering van Provinciaal Programma Landelijk Gebied. Zo zijn onder meer in de projecten Duurzaam Markelo Noord, Groene Poort Borne en Agenda voor de Broekheurne gebiedsagenda's opgesteld en wordt actief aansluiting gezocht bij de gebiedsaanpak van de provincie. De Twentse pilot IBP-VP wordt in 2023 afgerond.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

GS-Begrotingswijzigingen:

Subsidieregeling UBS 6.2 Agro & Food ondersteuning business case (oud)

In 2020 is een beschikking afgegeven die in fases uitgekeerd wordt op basis van go/no go

momenten. Het laatste go/no go moment is verschoven naar 2023, waardoor we ook dit budget doorschuiven naar 2023.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,1 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 3.4.2 van de begroting 2023.

LNV L7 Specifieke uitkering (SPUK) IBP Twente

In 2020 is een bedrag ontvangen van het Rijk ad € 1,9 miljoen. In 2021 is door de Provincie een beschikking afgegeven van € 1,5 miljoen. In 2022 is het laatste deel van € 0,4 miljoen beschikt. De lasten zijn verdeeld over 3 jaar conform de uitgavenplanning. € 0,4 miljoen heeft betrekking op 2021, € 0,7 miljoen heeft betrekking op 2022 en 0,8 miljoen zal in 2023 worden ingezet. Omdat de werkelijke lasten anders verdeeld zijn dan in de oorspronkelijke beschikking was aangegeven schuiven wij de overgebleven middelen uit 2022 door naar 2023.

Wij hebben besloten om de lasten van prestatie 3.4.2 op de jaarschijf 2023 te verhogen met € 0,3 miljoen en dit bedrag gelijktijdig te onttrekken aan de SPUK.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Investeringsvoorstel Agro & Food: kringlopen sluiten 2020-2023
- Statenbesluit Investeringsvoorstel Agro & Food: kringlopen sluiten 2020-2023
- Uitvoeringsprogramma Agro & Food

Begrotingswijziging

1. GS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

277

Lasten begrotingswijziging

385

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

3.4.3 Landbouwstructuurversterking

Acties 2022

1. Wij voeren het lopende landinrichtingsproject Blokzijl-Vollenhove uit en ronden landinrichting Staphorst af.
2. Wij ondersteunen de lopende vrijwillige planmatige kavelruilprojecten via subsidie en Revolving Fund.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Voor wat betreft de wettelijke nog lopende landinrichtingsprojecten: met de aktepassering is de ruilverkaveling van het landinrichtingsproject Staphorst inhoudelijk afgerond. Het project zit nu in de laatste wettelijke fase, de zogenaamde procedure Lijst der Geldelijke Regelingen. De financiële afwikkeling verwachten we in 2025 af te ronden.

Met de aktepassering 8 december jl. is de ruilverkaveling van het landinrichtingsproject Blokzijl-Vollenhove inhoudelijk afgerond. In de 1e helft van 2023 start ook bij deze ruilverkaveling de laatste wettelijke fase: de procedure Lijst der Geldelijke Regelingen. Deze financiële afwikkeling verwachten we ook in 2025 af te ronden.

Voor wat betreft de lopende vrijwillige planmatige kavelruilprojecten: Het betreft de projecten Albergen Noord, Holten-Rijssen, Markelo-Noord en Wijhe-Laag Zuthem. De projecten blijven in uitvoering ondanks het feit dat, door verschillende (markt) omstandigheden minder ruilingen tot stand kunnen worden gebracht.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Hogere opbrengsten ten opzichte van de begroting:

In 2022 hebben wij de POP declaratie voor project Staphorst, die wij in 2021 hebben ingediend bij RvON, uitbetaald gekregen. Deze opbrengst is via de doeluitering als extra, niet begrote, baat geboekt op het landinrichtingsproject Staphorst. De kosten voor het provinciaal aandeel voor deze subsidie hebben wij reeds in een eerder jaar verantwoordt als last.

Extra kosten Landinrichtingsproject Staphorst:

Zoals bij (drie) eerdere P&C documenten (jaarverslag 2021 en 1e en 2e monitor 2022) gemeld is het de verwachting dat het beschikbare budget voor het landinrichtingsproject Staphorst onvoldoende zal zijn. Naar verwachting wordt een tekort voorzien van maximaal € 1,5 - € 2 miljoen. Dit wordt veroorzaakt door hogere proceskosten als gevolg van vertragingen binnen het project. Ook de vele zienswijzen (132) en weerstand tegen de wettelijke verkaveling hebben bijgedragen aan de vertraging, die tevens heeft geleid tot extra kosten binnen het project. Momenteel is het toekomstige tekort, waarvan de omvang nog niet exact te bepalen is, binnen het project niet gedekt. Als er meer duidelijkheid is over de definitieve omvang van het tekort zullen we een voorstel voorleggen om dit tekort te dekken. Mogelijk kunnen de restant middelen vanuit de Reserve afrekening ILG / pMJP die beschikbaar zijn gesteld voor de afwikkeling van het ILG / pMJP daarvoor worden ingezet. De planning is nu gericht op het versturen van de eindafrekening in 2025.

Toelichting resultaat Revolving Fund (prestatie 3.4.3):

Voor het realiseren van landbouwdoelen hebben wij in 2002 het Revolving Fund ingesteld. Als gevolg van het opheffen van Dienst Landelijk Gebied (DLG) zijn de gronden in het Revolving Fund in 2014 juridisch overgedragen aan de provincie waardoor het Revolving Fund in 2014 is gewijzigd van een financieringsfonds naar een grond voorraadpositie. Financieel uitgangspunt van het Revolving Fund is dat dit een meerjarig budgettair neutraal resultaat oplevert voor de provincie. Het resultaat over de jaren kan echter wel fluctueren. Zo is in de afgelopen jaren (2014-2021) een positief resultaat gerealiseerd van € 1,4 miljoen.

Op basis van aan- en verkopen is in 2022 een positief resultaat gerealiseerd van € 54.000. Dit positieve resultaat zal bij het jaarverslag 2022 toegevoegd worden aan de algemene reserve.

Statenvoorstellen en -besluiten

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

Dit is wat wij doen

3.5 Ontwikkelen: Ontwikkelopgave en Veenweideprogramma

In het programma Ontwikkelopgave Natura 2000 werken we aan het herstel van de biodiversiteit door de realisatie van het Natuurnetwerk Nederland (3.5.1). We nemen maatregelen om de natuur te behouden, herstellen en versterken. Dit is noodzakelijk om ruimte te creëren voor economische ontwikkeling. De 24 projecten van Natura2000 worden in Overijssel uitgevoerd door 'Samen werkt beter'. Hierin zijn natuurorganisaties, landbouworganisaties en gemeenten verenigd. We hanteren een gebiedsgerichte aanpak die recht doet aan de verschillende belangen.

Elk van de 24 Natura 2000-gebieden in Overijssel is uniek en heeft specifieke maatregelen nodig voor behoud en herstel van biodiversiteit. In het kader van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn onderzoeken we voor elk Natura 2000-gebied welke herstelmaatregelen nodig zijn en voeren deze uit.

Om de klimaatverandering tegen te gaan, moet de uitstoot van broeikasgassen in het Veenweidegebied worden teruggedrongen. Dat heeft gevolgen voor de hier gevestigde agrarische bedrijven. Voor het Veenweidegebied maken we met de huidige gebruikers een gebiedsprogramma waarin de opgaven voor dit gebied in onderlinge samenhang worden uitgewerkt (3.5.2).

Op 28 oktober 2020 zijn door Provinciale Staten de inhoudelijke en procesmatige kaders voor de Gebiedsgerichte Aanpak Stikstof (GGA) vastgesteld. Met de GGA starten we een proces waarbij we samen met inwoners, bedrijven, overheden en maatschappelijke organisaties op zoek gaan naar oplossingen voor de stikstofproblematiek die passen bij de gebieden, zodat we samen kunnen blijven bouwen aan Overijssel. Aan prachtige natuur, voldoende woningen, een krachtige economie, een prettige leefomgeving, goede bereikbaarheid en een vitaal platteland.

Prestaties

3.5.1 Realisatie Natuurnetwerk Nederland

Acties 2022

1. Wij ronden voor 8 Natura-2000 gebieden de (voor)ontwerp ruimtelijke plannen voor de externe maatregelen af.
2. Wij starten voor 5 Natura-2000 gebieden de feitelijke uitvoering van de externe maatregelen op en hebben voor 8 gebieden de externe maatregelen afgerond.
3. Wij starten voor 15 Natura-2000 gebieden de feitelijke uitvoering van de interne maatregelen op en hebben voor 10 gebieden de interne maatregelen afgerond.
4. Wij stimuleren de afronding van de verbetervoorstellen, als onderdeel van het NNN en hebben de knelpunten in de voortgang inzichtelijk.
5. Wij voeren in alle gebieden gesprekken over schadeloosstelling met de grondeigenaren die geraakt worden door de uitvoering van de herstelmaatregelen.
6. Wij realiseren de aanvullende natuurherstelmaatregelen die met het Rijk zijn afgesproken in het kader van het Programma Natuur.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Deze prestatie voeren wij uit via het programma Ontwikkelopgave Natura 2000. Algemeen gesproken ervaart het programma, in lijn met vorige jaren, dat de voortgang lastig is door voortdurende inhoudelijke discussies en ruimtelijke procedures. Rond de zomer is daar ook de spanning rond het stikstof-dossier bijgekomen, inmiddels onderdeel van het Nationaal

Programma Landelijk Gebied. Deze onzekerheid heeft vertragende invloed op lopende gebiedsprocessen voor de externe maatregelen en het beschikbaar krijgen van de benodigde gronden. Desondanks boekten wij verdere voortgang in de uitvoering van onze herstelmaatregelen binnen de Natura 2000-gebieden (interne maatregelen) en de verdere planvoorbereiding voor de externe maatregelen (rond Natura 2000-gebieden). Bij de externe maatregelen hebben we niet alle geplande maatregelen kunnen uitvoeren, vooral door uitspraken van de Raad van State op enkele plannen. De realisatie op de acties is als volgt:

- In 2022 stelden wij 6 ontwerp en/of definitieve ruimtelijke plannen vast (actie 1).
- Voor de externe maatregelen startten we de feitelijke uitvoering in 3 gebieden, de uitvoering is eind 2022 afgerond in 10 (deel)gebieden afgerond (actie 2).
- Voor de interne maatregelen loopt de uitvoering in 16 gebieden (deels inrichting en deels beheermaatregelen), de inrichtingsmaatregelen uit de eerste beheerplanperiode zijn eind 2022 afgerond in 16 gebieden (actie 3).
- Wij zijn in gesprek met enkele partners waar de realisatie van de geplande hectares nieuwe natuur achterblijft (actie 4).
- De gesprekken met grondeigenaren worden gevoerd (actie 5).
- De uitvoering van Programma Natuur – 1e fase loopt door tot eind 2025. In 2022 startten wij met uitvoering van een pakket aan interne maatregelen. Ook zijn enkele grondtransacties tot stand gekomen (actie 6).

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

De totale lasten voor de ontwikkelopgave liggen in lijn met de begroting. Wel zijn er meer opbrengsten gerealiseerd door resultaten op verkoop van gronden en hogere onttrekkingen uit de specifieke uitkeringen Programma Natuur en LIFE. Op onderliggende onderdelen zien we wel afwijkingen in de gerealiseerde lasten. Dit worden hoofdzakelijk veroorzaakt door de lagere lasten van (grond)verwerving doordat het steeds lastiger wordt om met grondeigenaren overeenstemming te bereiken. De onderliggende reden hiervoor is het later tot stand komen van de PIP's en de sterk toenemende onrust binnen het landelijk gebied als gevolg van het nieuw landelijk (stikstof-fonds kabinet Rutte IV) en internationaal (EU- GLB) beleid. Tot slot is er een negatief effect van de waardering van de gronden op de balans gerealiseerd.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenbesluiten over EHS/Ontwikkelopgave Natura 2000:

- Samen verder aan de slag met de EHS
- Besluit decentralisatie natuurbeleid - Natuurpact ontwikkeling en beheer van natuur in Nederland - Advies Commissie-Jansen 2 - Bestuursovereenkomst grond
- Besluit addendum kerntakenbegroting 2014
- Besluit uitvoeringsreserve EHS

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

3.5.2 Gebiedsgerichte Aanpak Noordwest Overijssel

Acties 2022

1. Wij werken, samen met de andere overheden en maatschappelijke partners, aan een integraal toekomstperspectief voor het gebied. De Gebiedsagenda stikstof (GGA Stikstof) en Regionale Veenweidestrategie (Klimaatakkoord) zijn hier onderdeel van.
2. Wij maken samen met de andere overheden en maatschappelijke partners een Startdocument voor het gebiedsprogramma op basis van de Gebiedsanalyse.
3. Wij maken samen met de andere overheden en maatschappelijke partners een Regionale Veenweidestrategie 1.0.
4. Wij besteden de rijksmiddelen van de specifieke uitkering Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland (IBP-VP) aan de met het rijk afgesproken projecten van onszelf en de andere gebiedspartners. Het gaat om projecten voor het tegengaan van bodemdaling, het vasthouden van CO2 en het versterken van landbouw, natuur en toerisme.
5. Wij besteden de rijksmiddelen uit de specifieke uitkering Impuls Veenweiden conform de afspraak met het rijk aan de aankoop en vernatting van landbouwgronden binnen de bestaande plannen voor de uitwerkingsgebieden N2000. Aanvullend kunnen we (op vrijwillige basis) grond of bedrijven in het veenweidegebied aankopen als hefboom voor het gebiedsproces.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Op 6 april 2022 heeft u het investeringsvoorstel Gebiedsgerichte aanpak Noordwest Overijssel (€ 2,8 miljoen) aangenomen. Dit investeringsvoorstel is gebaseerd op het Startdocument dat wij samen met de gebiedspartners maakten, in samenhang met de Gebiedsagenda stikstof. Dit startdocument is ook onze regionale Veenweidestrategie 1.0. Op basis van de het investeringsvoorstel en de Gebiedsgerichte aanpak stikstof begonnen we in 2022 met onderzoek, pilotprojecten en gebiedsinitiatieven, die input zullen leveren voor het Toekomstperspectief NWO, inclusief de regionale Veenweidestrategie 2.0.

Naar aanleiding van de Hoofdlijnenbrief van de minister voor Stikstof en Natuur van 1 april 2022, besloten 2 partners (LTO en NMV (Nederlandse Melkveehouders Vakbond)) hun samenwerking voor de gehele Gebiedsgerichte Aanpak (GGA) Stikstof op te schorten. Dit geldt daarmee eveneens voor de GGA Noordwest Overijssel (NWO). Hoewel het Startdocument daardoor op dit moment niet door alle partijen in de Regiegroep NWO wordt onderschreven, werken we op basis daarvan wel verder aan de doelen.

De CO2 reductiedoelstelling voor het veenweidegebied is onderdeel van de Klimaatdoelen van het Nationaal Programma voor het Landelijk Gebied (NPLG). In het Ontwikkeldocument Nationaal Programma Landelijk Gebied van 25 november 2022 bevestigt de minister dat de opgave voor veenweide in samenhang met de andere opgaven voor water, natuur en klimaat via het spoor van het NPLG moeten worden opgepakt. Het gebiedsproces in Noordwest Overijssel wordt daarmee onderdeel van het PPLG.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

SPUK Impulsgelden Veenweide:

Vanuit de impulsgelden Veenweide is in de begroting 2022 totaal € 5,5 miljoen opgenomen. In 2022 hebben wij hiervan € 3,2 miljoen gerealiseerd. De lagere realisatie wordt veroorzaakt doordat de aktepassering van één transactie is doorgeschoven naar 2023.

Wij hebben besloten om de niet bestede lasten, ad. € 2,3 miljoen en de daarbij behorende onttrekking (baten) uit de doeluitkering Impulsgelden Veenweide (budgettair neutraal) door te schuiven naar 2023 en toe te voegen aan prestatie 3.5.2.

SPUK Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland (IBP-VP) Veenweide:

Bij de 2e monitor hebben wij op basis van verwacht besteding ritme voor de specifieke uitkering IBP-VP de begroting verlaagd van € 2,5 miljoen naar € 1,5 miljoen . Eind 2022 is ook de € 1,5 miljoen nog niet besteed, daarom hebben wij besloten om het budget van € 1,5 miljoen door te schuiven naar 2023.

Wij hebben besloten om het niet bestede budget van € 1,5 miljoen en de daarbij behorende onttrekking uit de doeluitkering IBP-VP Veenweide door te schuiven naar 2023 en toe te voegen aan prestatie 3.5.2.

Statenvoorstellen en -besluiten

<https://overijssel.notubiz.nl/document/11259751/1/Statenvoorstel+investeringsvoorstel+Gebiedsgerichte+aanpak+Noordwest+Overijssel> (PS 30 maart 2022) en

<https://overijssel.notubiz.nl/document/11390183/1/document> (besluit PS 30 maart 2022)

Begrotingswijziging

1. GS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

3800

Lasten begrotingswijziging

3800

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

3.5.3 Afronding natuuropgave pMJP-projecten

Acties 2022

1. Wij handelen de jaarbijdrage Groenfondsleningen (via het Nationaal Groenfonds en Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) ten behoeve van particuliere natuurrealisatie (SKNL) administratief af.
2. Wij handelen de subsidieregeling Tender Particuliere Natuurrealisatie, gericht op het realiseren van 70 ha nieuwe natuur, administratief af.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

De jaarlijkse aflossing aan het Groenfonds vond plaats.

Voor de beoogde realisatie van 70 hectare nieuwe natuur zijn de nodige subsidies verstrekt door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Met de afgegeven beschikkingen is 73 hectare nieuwe natuur gerealiseerd. Voor een aantal projecten zijn de eindbeschikkingen afgegeven. Voor enkele projecten dient nog afronding van het subsidieproces plaats te vinden. Binnen de openstelling van deze Tender is nog voor 5 hectare financiële ruimte om nieuwe natuur te realiseren. De openstelling van de SKNL voor deze Tender eindigt op 31 december 2023.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

GS wijziging: Particulier natuurontwikkeling en Tender particuliere natuurrealisatie:

Bij de 1e Monitor 2016 is door PS besloten om € 6 miljoen van de middelen voor particuliere natuurontwikkeling in te zetten voor de Tender nieuwe particuliere natuuraanleg en beheer. In de begroting 2022 is hiervoor € 0,8 miljoen opgenomen. Van de ingediende aanvragen (waaronder ook uitfinanciering van eerder toegekende aanvragen) is in 2022 € 0,4 miljoen gerealiseerd; het restant van het budget van € 0,4 miljoen schuift door naar 2023.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om voor prestatie 3.5.3 het restant budget van € 0,4 miljoen, samen met de bijbehorende onttrekking aan deze reserve, door te schuiven naar 2023.

Statenvoorstellen en -besluiten

Begrotingswijziging

1. GS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

400

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

3.5.4 Gebiedsgerichte aanpak Stikstof

Acties 2022

1. Wij stellen, in afstemming met de gebiedspartners, Gebiedsagenda's op voor de zes GGA-gebieden in Overijssel.
2. Wij geven uitvoering aan de LNV-regeling gerichte opkoop veehouderijen nabij natuurgebieden.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

De gebiedsagenda's voor de zes gebiedsgerichte aanpak (GGA)-gebieden zijn in 2022 niet afgerond. In de statenbrief van 11 oktober 2022 (kenmerk 2022/1109206) over de stand van zaken en vooruitblik aanpak stikstof is vermeld dat de GGA Stikstof onderdeel wordt van de bredere gebiedsgerichte aanpak van het Provinciaal Plan Landelijk Gebied Overijssel (PPLG). In onze brief van 4 januari 2023 (kenmerk D2022-12-005725) over de 1e versie van het PPLG Overijssel gaven we aan dat de zes concept gebiedsagenda's GGA de input vormen voor het opstellen van de (deel)gebiedsprogramma's PPLG. Deze (deel)gebiedsprogramma's worden, als onderdeel van het ontwerp-PPLG, met u besproken. Als provincie voerden wij de LNV-regeling provinciale aankoop veehouderijbedrijven (Rpav) nabij natuur gebieden uit. In dit kader bereikten wij overeenstemming met een zestal agrarische bedrijven. Hierover informeerden wij uw Staten op 7 september 2022 door middel van toezending van het persbericht dat hierover is verschenen. Het legaliseren van de PAS-melders is gedurende het jaar toegevoegd aan deze prestatie. Ondanks de inspanning heeft dit nog niet geleid tot het daadwerkelijk legaliseren van PAS-meldingen.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Begrotingswijziging PAS melders:

Via het Statenvoorstel 2022/1104105 Werken aan een oplossing voor de PAS-melders heeft u besloten om bij de 1e monitor 2022(2022/1103254) maximaal € 25 miljoen als voorfinanciering beschikbaar te stellen voor subsidiëring van technische maatregelen en het opkopen van stikstofrechten die benodigd zijn voor de legalisatie van PAS-melders.

Via de 1e monitor is uit de Algemene Risicoreserve € 15 miljoen toe gevoegd aan 2022 en € 10 miljoen aan 2023. Conform het Statenvoorstel zijn wij na de zomer gestart met het uitwerken van een eigen regeling voor het uit de markt halen van stikstofrechten. Dit is een complex traject, waardoor het niet gelukt is om een eigen regeling in 2022 operationeel te krijgen. De bestedingen hebben betrekking op het deels overnemen van schadevorderingen op het Rijk. Er is slecht € 15.000 van het voorfinancieringsbudget, ad. € 15 miljoen, besteed in 2022. Van het rijk hebben wij nog geen definitieve duidelijkheid ontvangen over rijks financiering ontvangen. Bij het jaarverslag 2022 leggen we u een voorstel voor resultaatbestemming neer voor de restant middelen 2022.

Wij stellen u voor om het restant budget van € 14,985 miljoen onder prestatie 3.5.4 door te schuiven naar 2023 en toe te voegen aan prestatie 3.5.4.

GS begrotingswijziging proceskosten opkoopregeling Veehouderij:

Als provincie voeren wij de rijksregeling provinciale aankoop veehouderij bedrijven nabij natuur gebieden uit. In dit kader hebben wij in 2022 overeenstemming bereikt met een zestal agrarische bedrijven. In 2022 is één overeenkomst financieel afgewikkeld. De kosten, waaronder afkoop productierechten, sloopkosten en afwaardering van € 706.000 zijn ten laste gebracht van door het Rijk beschikbaar gestelde middelen. Voor de overige bedrijven zal de afwikkeling in 2023 plaatsvinden. De provinciaal gefinancierde proceskosten die momenteel verplicht zijn schuiven daarom ook door naar 2023.

Op basis van de spelregels van de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om € 60.000 door te schuiven naar 2023 en toe te voegen aan prestatie 3.5.4.

Overheveling budget naar Provinciaal programma Landelijk Gebied.

In januari 2023 is het statenvoorstel nr. PS22-000125 Investeringsvoorstel Provinciaal programma Landelijk Gebied vastgesteld. In de budgettaire gevolgen van dit voorstel is onder andere opgenomen om € 0,3 miljoen over te hevelen van prestatie 3.5.4 naar prestatie 3.5.6. Deze overheveling is ten laste gebracht van het budget 2023 terwijl deze betrekking heeft op het budget 2022. Deze financieel technische correctie hebben wij hersteld door bij het jaarverslag € 0,3 miljoen door te schuiven naar 2023.

Op basis van de spelregels van de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om € 0,3 miljoen door te schuiven naar 2023 en toe te voegen aan prestatie 3.5.4.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Gebiedsgerichte Aanpak Stikstof
- Statenbesluit Gebiedsgerichte Aanpak Stikstof
- Investeringsvoorstel Aanpak Stikstof

Begrotingswijziging

- 1. GS Begrotingswijziging**
- 2. PS Begrotingswijziging**

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

15345

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

3.5.5 Bossenstrategie en boscompensatie

Acties 2022

1. Wij bieden uw Staten de Overijsselse uitwerking aan van de bossenstrategie.
2. Wij starten met de uitvoering van de provinciale acties zoals die naar verwachting begin 2022 worden vastgesteld met de Overijsselse bossenstrategie. We zetten de realisatie van 60 ha bos voort, die in 2021 is gestart.
3. Wij leveren de Overijsselse inbreng in het landelijke uitwerking en uitvoering van de bossenstrategie.
4. Wij verbinden partijen die bomen willen planten met grondeigenaren als uitvoering van het actieplan 1,1 mln bomen.
5. Wij bevorderen het bewustzijn onder inwoners van het belang van bomen en wij stimuleren partners en maatschappelijke initiatieven om bomen te planten, als uitvoering van het actieplan 1,1 mln bomen

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Nadat wij de bossenstrategie vaststelden hebben wij direct een subsidieregeling opgesteld genaamd "Meer bos in Overijssel". Met deze subsidie wordt 170 ha bos buiten NNN aangelegd.

Eind 2022 is er voor circa 100 ha een pre-toets aangevraagd door grondeigenaren. Daarvan zijn 6 aanvragen ook goedgekeurd voor subsidieverlening. De noodzakelijke wijziging van bestemmingsplannen door gemeenten kosten meer tijd waardoor de aanleg van de 170 ha bos trager verloopt dan verwacht. Ook hebben sommige gemeenten een afwachtende houding vanwege het Provinciaal Programma Landelijk Gebied dat extra ruimtelijke opgaven met zich meebrengt.

We zijn goed aangesloten bij landelijke overleggen over de Bossenstrategie. We nemen deel aan het kernteam landelijke programma Bossenstrategie en het boscoördinatoren overleg. De teller van 1,1 miljoen bomen telt gestaag door en staat nu (januari 2023) al op 444.114 bomen. Niet iedereen registreert de geplante bomen. Mensen die bomen planten worden er elke keer op gewezen dat ze de teller kunnen aanvullen.

Met behulp van initiatieven zoals de Groene Karavaan worden bomen geplant en vergroten we het bewustzijn bij onze doelgroepen.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Vanuit provinciale grondvoorraad is circa 20 ha aan gronden ingezet voor boscompensatie, de afwaardering van circa € 1,6 miljoen komt ten laste van de specifieke rijksuitkering Programma Natuur. De inrichting, waaronder het inplanten, van deze hectares zal starten in februari 2023.

Daarnaast hebben wij in 2022 via de subsidieregelingen 6 aanvragen ontvangen met een financiële omvang van circa € 2,2 miljoen. Deze hectares zullen begin 2023 worden beschikt en financieel worden afgewikkeld.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenbrief Actieplan 1,1 miljoen bomen
- Gezamenlijke bossenstrategie Rijk en provincies

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

3.5.6 Provinciaal programma landelijk gebied

Acties 2022

1. Wij stellen het provinciaal programma landelijk gebied op en geven daar invulling aan.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

In het najaar 2022 is gestart met opstellen van het Provinciaal Programma Landelijk Gebied Overijssel (PPLG Overijssel). In de Statenbrief van 8 november 2022 (2022/0192501) ontving u de Handout Houtskoolschets, een uitwerking op hoofdlijnen van de 3x3 aanpak van het PPLG Overijssel. Deze hebben we ook gedeeld met onze gebiedspartners. De reacties van de gebiedspartners en de analyse van de vier Rijksbrieven van 25 november 2022 zijn verwerkt in de eerste versie PPLG Overijssel. Deze legden wij op 4 januari 2023 aan u voor (kenmerk D2022-12-005725).

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Het beschikbare Kwaliteit van Overijssel (KvO) budget van € 0,57 miljoen is grotendeels niet besteed omdat wij eind 2022 een specifieke uitkering hebben ontvangen van het rijk voor de voorbereidingskosten landelijk gebied 2022 en 2023. De bestedingen van € 0,35 miljoen zijn volledig ten laste van deze specifieke uitkering gebracht. De per saldo lagere besteding ten opzichte van het begrote bedrag wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de lasten van de voorbereiding vooral in 2023 zullen vallen.

Zoals hierboven toegelicht zijn in 2022 middelen beschikbaar gesteld voor de voorbereidingskosten landelijk gebied, versnellingsvoorstellen en PAS-melders in de vorm van een specifieke uitkering. Van de € 2,4 miljoen is er € 1,1 miljoen besteed en ten laste van de specifieke uitkering gebracht. Deze besteding was deels gepland bij deze prestatie (€ 0,35 miljoen), deels bij prestatie 3.5.4 en 1.4.3 (€ 0,4 miljoen) en het personeelsbudget (€ 0,35 miljoen). De verdere besteding van de specifieke uitkering zal in 2023 plaatsvinden. Tevens zijn in 2022 er middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de versnellingsvoorstellen transitie landelijk gebied in de vorm van een specifieke uitkering. Er zijn geen bestedingen gedaan die ten laste van deze specifieke uitkering gebracht kunnen worden. De bestedingen zullen plaatsvinden in de periode 2023 tot en met 2024. Het niet bestede KvO budget van € 0,56 miljoen blijft beschikbaar in de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Bij de 1e monitor in 2023 zullen we een voorstel doen om de middelen van de specifieke uitkering voorbereidingskosten landelijk gebied, versnellingsvoorstellen en PAS-melders vanuit de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel ten gunste (vrijval) van de Algemene Risico Reserve. Dit geheel in lijn met het

statenvoorstel nummer PS22-000125 die in januari 2023 door Provinciale Staten is aangenomen.

Statenvoorstellen en -besluiten

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

Financiën

In onderstaande tabel staan de lasten, baten en saldo van deze kerntaak. De tabel is uit te klappen voor meer details.

Bedragen x €1.000

Financiën	Primitieve begroting 2022	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2022	Begroting 2022	Realisatie 2022	Ruimte 2022	Voorgestelde wijziging / resultaatbestemming
Lasten						
3.1 Beschermen: behouden en vergroten van biodiversiteit						
3.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling natuur en landschap	440	34	474	426	47	0
3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap	2.669	400	3.069	1.288	1.782	520
3.1.3 Opstellen en actualisatie beheerplannen Natura2000	440	-178	262	35	226	225
3.1.4 Beheer natuurterreinen	19.780	2.319	22.099	21.505	594	0
3.1.5 Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied	4.745	350	5.095	4.783	312	380
3.1.6 Projecten voor verbeteren biodiversiteit	1.287	48	1.335	1.242	93	560
3.1.7 Monitoring en evaluatie natuur en landschap	872	245	1.117	652	465	0
Totaal 3.1 Beschermen: behouden en vergroten van biodiversiteit	30.234	3.218	33.452	29.932	3.520	1.685
3.2 Beleven: een versterkte verbondenheid van mensen met natuur						
3.2.1 Beheer landschap	2.151	113	2.264	1.631	634	575
3.2.2 Projecten die relatie tussen natuur en mensen bevorderen	1.295	43	1.338	1.009	328	166
Totaal 3.2 Beleven: een versterkte verbondenheid van mensen met natuur	3.446	156	3.602	2.640	962	741
3.3 Benutten: een duurzaam samengaan van natuur en economie						

Financiën	Primitieve begroting 2022	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2022	Begroting 2022	Realisatie 2022	Ruimte 2022	Voorgestelde wijziging / resultaatbestemming
3.3.1 Beleidsontwikkeling stikstof	1.453	-222	1.231	1.220	10	0
3.3.2 Nationale parken	150	80	230	229	0	0
3.3.3 Stimuleren natuurinclusief denken en werken	475	40	515	516	0	0
3.3.4 Faunabeheer	1.917	667	2.584	2.482	102	99
3.3.5 Invasieve exoten	306	72	378	216	162	162
Totaal 3.3 Benutten: een duurzaam samengaan van natuur en economie	4.301	637	4.938	4.663	275	261
3.4 Ontwikkelen: een toekomstbestendig landbouw- en voedselsysteem						
3.4.1 Beleidsontwikkeling verduurzaming landbouw	282	-79	203	119	84	0
3.4.2 Innovatieprogramma Agro&Food	1.500	1.305	2.805	2.415	390	386
3.4.3 Landbouwstructuurversterking	1.770	1.000	2.770	2.176	594	0
Totaal 3.4 Ontwikkelen: een toekomstbestendig landbouw- en voedselsysteem	3.552	2.226	5.778	4.709	1.069	386
3.5 Ontwikkelen: Ontwikkelopgave, Veenweideprogramma, Gebiedsgerichte Aanpak Stikstof, Bossenstrategie						
3.5.1 Realisatie Natuurnetwerk Nederland	63.733	-25.079	38.654	39.516	-862	0
3.5.2 Gebiedsgerichte Aanpak Noordwest Overijssel	0	7.465	7.465	3.508	3.957	3.800
3.5.3 Afronding natuuropgave pMJP-projecten	5.206	750	5.956	5.549	407	400
3.5.4 Gebiedsgerichte aanpak Stikstof	3.624	13.822	17.446	2.627	14.819	15.345
3.5.5 Bossenstrategie en boscompensatie	0	2.406	2.406	2.176	230	0
3.5.6 Provinciaal programma landelijk gebied	0	570	570	1.083	-513	0
Totaal 3.5 Ontwikkelen: Ontwikkelopgave, Veenweideprogramma, Gebiedsgerichte Aanpak Stikstof, Bossenstrategie	72.563	-66	72.498	54.459	18.038	19.545
3.66 Totaal personeelsgebonden kosten						
3.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	10.338	1.728	12.066	10.991	1.074	0
Totaal Lasten	124.434	7.899	132.333	107.395	24.939	22.617
Baten						
3.1 Beschermen: behouden en vergroten van biodiversiteit						
3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap	787	0	787	331	456	120
3.1.5 Beheer natuurwaarden	0	0	0	71	-71	0

Financiën	Primitieve begroting 2022	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2022	Begroting 2022	Realisatie 2022	Ruimte 2022	Voorgestelde wijziging / resultaatbestemming
in agrarisch gebied						
Totaal 3.1 Beschermen: behouden en vergroten van biodiversiteit	787	0	787	401	385	120
3.2 Beleven: een versterkte verbondenheid van mensen met natuur						
3.2.1 Beheer landschap	0	0	0	78	-78	0
3.4 Ontwikkelen: een toekomstbestendig landbouw- en voedselsysteem						
3.4.2 Innovatieprogramma Agro&Food	0	980	980	703	278	278
3.4.3 Landbouwstructuurversterking	0	1.000	1.000	1.971	-971	0
Totaal 3.4 Ontwikkelen: een toekomstbestendig landbouw- en voedselsysteem	0	1.980	1.980	2.673	-693	278
3.5 Ontwikkelen: Ontwikkelopgave, Veenweideprogramma, Gebiedsgerichte Aanpak Stikstof, Bossenstrategie						
3.5.1 Realisatie Natuurnetwerk Nederland	0	15.560	15.560	19.458	-3.898	0
3.5.2 Gebiedsgerichte Aanpak Noordwest Overijssel	0	7.000	7.000	3.152	3.848	3.800
3.5.4 Gebiedsgerichte aanpak Stikstof	0	0	0	706	-706	0
3.5.5 Bossenstrategie en boscompensatie	0	2.148	2.148	1.923	225	0
3.5.6 Provinciaal programma landelijk gebied	0	0	0	1.076	-1.076	0
Totaal 3.5 Ontwikkelen: Ontwikkelopgave, Veenweideprogramma, Gebiedsgerichte Aanpak Stikstof, Bossenstrategie	0	24.708	24.708	26.315	-1.607	3.800
3.66 Totaal personeelsgebonden kosten						
3.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	0	0	0	148	-148	0
Totaal Baten	787	26.689	27.475	29.616	-2.141	4.198
Resultaat	-123.647	18.789	-104.858	-77.778	-27.080	-18.420

Voorgestelde begrotingswijzigingen

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Baten Lasten			Saldo Financiële toelichting
		begrotingswijziging / resultaatbestemming			
3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap	GS Begrotingswijziging	0	120	120	0 Vanwege het bevroren van een deel van de werkvoorraad (zie inhoudelijke toelichting) is het beschikbaar gestelde budget voor uitvoering VTH-taken stikstof voor een deel niet benut. Daarnaast is het budget voor de PAS-meldingen (€ 0,12 miljoen opgenomen n.a.v. belastingverordening 2022) nog niet ingezet in afwachting van besluitvorming. Tot slot wordt voor het bij de begroting 2022 aanvullend toegekende bedrag voor handhaving buitengebied (€ 0,4 miljoen) de plannen in 2023 opgesteld, waardoor er nog geen bestedingen zijn gedaan op dit budget. Door bovenstaande ontwikkelingen ontstaat er een onderbesteding, waardoor deze prestatie nu oranje kleurt. Het budget voor VTH-stikstof blijft beschikbaar in de reserve. Voor de PAS-meldingen hebben wij besloten om deze budgetneutraal door te schuiven naar 2023. Voor het budget handhaving buitengebied stellen wij u voor om het resultaat door te schuiven naar 2023. Wij hebben besloten om de baten en lasten voor een bedrag van € 0,12 miljoen (PAS-meldingen) budget neutraal door te schuiven naar 2023 op prestatie 3.1.2.
3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap	Resultaatbestemming	-400	0	400	-400 Vanwege het bevroren van een deel van de werkvoorraad (zie inhoudelijke toelichting) is het beschikbaar gestelde budget voor uitvoering VTH-taken stikstof voor een deel niet benut. Daarnaast is het budget voor de PAS-meldingen (€ 0,12 miljoen opgenomen n.a.v. belastingverordening 2022) nog niet ingezet in afwachting van besluitvorming. Tot slot wordt voor het bij de begroting 2022 aanvullend toegekende bedrag voor handhaving buitengebied (€ 0,4 miljoen) de plannen in 2023 opgesteld, waardoor er nog geen bestedingen zijn gedaan op dit budget. Door bovenstaande ontwikkelingen ontstaat er een onderbesteding, waardoor deze prestatie nu oranje kleurt. Wij stellen u voor om de lasten van € 0,4 miljoen (handhaving buitengebied) middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 3.1.2 (Uitvoeren vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap) van de begroting 2023.
3.1.3 Opstellen en actualisatie beheerplannen Natura2000	Resultaatbestemming	-225	0	225	-225 Opstellen en actualiseren beheerplannen N2000: Zoals bij de 2e monitor 2022 reeds gemeld blijven de bestedingen achter bij de begroting 2022. Belangrijkste reden voor de vertraging is dat begin 2022 duidelijk werd dat wij per

						<p>Natura 2000-gebied Natuurdoelanalyses moesten opstellen (vanuit het landelijke Programma Stikstofreductie en Natuurverbetering). Deze natuurdoelanalyses stellen wij op met eigen inzet, waardoor er relatief weinig programmakosten zijn gerealiseerd. Maar ook problemen om personeel aan te nemen hebben geleid tot vertraging. Inmiddels is een plan van aanpak gereed voor het herzien van de beheerplannen. Op basis van dit plan van aanpak is eind 2022 / begin 2023 gestart met de herziening van beheerplannen. Het bijbehorende budget dat samenhangt met het herzien van de beheerplannen zal daarom voor het grootste deel doorschuiven naar 2023 en 2024. Bij de 2e monitor 2022 hebben wij de incidentele middelen reeds doorgeschoven naar 2024. Voor het structurele budget leggen wij bij het jaarverslag een voorstel voor resultaatbestemming voor, waarbij voorstellen om een bedrag van € 225.000 door te schuiven naar 2023.</p> <p>Wij stellen u voor om het restant budget van € 225.000 onder prestatie 3.1.3 (Opstellen en actualiseren beheerplannen N2000) door te schuiven naar 2023 en toe te voegen aan prestatie 3.1.3.</p>
3.1.5 Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied	GS Begrotingswijziging	-350	0	350	-350	<p>Maatwerk inrichting Boerenland en Weidevogels: Naar aanleiding van de behandeling van de begroting 2022 is een aanvullende ambitie (PS/2021/1104511) opgenomen in de begroting 2022 voor Groen Blauwe Dooradering. Deel van deze ambitie, ad. € 350.000, heeft betrekking op maatwerk voor inrichting ten behoeve van het boerenland en weidevogels (waaronder de grutto). Zoals inhoudelijk toegelicht is de uitvoering van deze motie vertraagd als gevolg van de langere doorlooptijd voor het realiseren van het aanvalsplan Grutto en de onzekerheden over de maatregelen vanuit het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG). De voorbereiding zijn inmiddels gestart en wij verwachten dat ook de uitvoering zal starten in 2023. Daarom hebben wij besloten om de beschikbare middelen door te schuiven naar 2023.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om € 350.000 door te schuiven naar de begroting 2023 en toe te voegen aan prestatie 3.1.5.</p>
3.1.5 Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied	Resultaatbestemming	-30	0	30	-30	<p>Restant transitiekosten budget GLB: Voor de transitie van Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB) is bij de Perspectiefnota 2021 € 800.000 beschikbaar gesteld. Het grootste deel van deze transitiebudget is ingezet vanwege het (deels) wegvallen van Europese cofinanciering op agrarisch natuurbeheer. Voor de toekomst is het nodig om het restantbudget, ad. € 30.000, beschikbaar te houden voor deze transitie vanwege de verder invoering van het nieuwe GLB en de financiële afspraken met het rijk die nog verder moeten worden uitgekristaliseerd.</p>

3.1.6 Projecten voor verbeteren biodiversiteit	Resultaatbestemming	-560	0	560	-560	<p>Wij stellen u voor om het restant transitiebudget € 30.000 onder prestatie 3.1.5 (Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied) door te schuiven naar 2023 en toe te voegen aan prestatie 3.1.5.</p> <p>Decentralisatie uitkering natuurinclusief na-isoleren: Bij de Perspectiefnota 2023 is voor het jaar 2023 € 1,25 miljoen beschikbaar gesteld voor de subsidieregeling soortenmanagementplannen (SMP) die begin 2023 is opengesteld. Aanvullende daarop heeft het Rijk via de decembercirculaire een decentralisatie-uitkering beschikbaar gesteld voor natuurinclusief na-isoleren van € 560.361. Tijdens de voorbereiding van de subsidieregeling bleek dat de interesse van gemeenten groter was dan verwacht. Om alle Overijsselse gemeenten de gewenste ondersteuning te kunnen bieden via de subsidieregeling stellen wij u voor om de ontvangen rijksmiddelen aanvullend in te zetten voor deze subsidieregeling en andere kosten rondom het (pre-) SMP-beleid.</p> <p>Onder kerntaak 20 is de resultaatbestemming opgenomen om het beschikbaar gestelde rijksbudget van € 560.000 toe te voegen aan KVO-middelen voor deze prestatie en gelijktijdig toe te voegen aan de begroting 2023 onder prestatie 3.1.6.</p>
3.2.1 Beheer landschap	GS Begrotingswijziging	-500	0	500	-500	<p>Streekeigen landschapsbeheer: Zoals bij de 2e monitor reeds toegelicht is er behoefte gebleken aan maatwerkregelingen voor landschapsbeheer die passen bij de ambities en mogelijkheden van de initiatieven. Daarom is eind 2021 een nieuwe regeling vastgesteld voor kleinschalig streekeigen landschapsbeheer (kenmerk 2021/0239135). Deze regeling is aanvullend op de regeling voor het opstellen en uitvoeren van bidbooks. Sindsdien hebben wij meer projecten kunnen ondersteunen. Desondanks blijft de financiële realisatie op landschapsbeheer achter bij de actuele begroting 2022. Het effect van de aanvullende regeling voor kleinschalige initiatieven is momenteel nog beperkt, waardoor wij hebben besloten om het niet bestede deel van de coalitieakkoord middelen, ad. € 500.000, door te schuiven naar 2023.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve Kwaliteit van Overijssel hebben wij voor prestatie 3.2.1 besloten om € 500.000 door te schuiven naar de begroting 2023 en toe te voegen aan prestatie 3.2.1 (Beheer Landschap).</p>
3.2.1 Beheer landschap	Resultaatbestemming	-75	0	75	-75	<p>UBS regeling 4.10 en 4.11: Wij leggen u bij dit jaarverslag een gebundelde resultaatbestemming voor van (een deel van) de nog in behandeling zijnde subsidieaanvragen uit 2022. In december 2022 zijn een aantal aanvragen met een omvang van € 75.569 ontvangen die volledig passen binnen het gepubliceerde plafond van 2022. Deze aanvragen kunnen gedekt worden uit het restant budget 2022 onder prestatie 3.2.1 Beheer Landschap.</p>

3.2.2 Projecten die relatie tussen natuur en mensen bevorderen	Resultaatbestemming	-166	0	166	<p>Voor deze regeling is in het gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel van € 75.000 opgenomen om toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 3.2.1 (Beheer Landschap) van de begroting 2023.</p> <p>UBS regeling 4.2: Wij leggen u bij dit jaarverslag een gebundelde resultaatbestemming voor van (een deel van) de nog in behandeling zijnde subsidieaanvragen uit 2022. In december 2022 zijn totaal 3 aanvragen met een omvang van € 165.524 ontvangen die volledig passen binnen het gepubliceerde plafond van 2022. Deze aanvragen kunnen gedekt worden uit het restant budget 2022 onder prestatie 3.2.2 Projecten die relatie tussen natuur en mensen bevorderen.</p> <p>Voor deze regeling is in het gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel € 166.000 opgenomen om toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 3.2.2 (Projecten die relatie tussen natuur en mensen bevorderen) van de begroting 2023.</p>
3.3.4 Faunabeheer	GS Begrotingswijziging	-99	0	99	<p>-99 Reservering bestedingen faunaschade op basis van beschikbaar budget: In de provinciale omgevingsverordening en beleidsregels voor faunaschade staan de uitgangspunten voor het toewijzen van tegemoetkomingen in geleden schade. Op dit moment is het beleid om alle schade te vergoeden, waardoor de kosten steeds verder oplopen. In 2022 is het faunabeleid herijkt. We hebben aandacht voor onderzoek, preventie en extra maatregelen om verdere stijging van de schadekosten te voorkomen. Op de langere termijn moet dat leiden tot lagere kosten. Bij de Perspectiefnota 2023 (PS/2022/1104254) hebben wij daarom voor 2022 € 0,525 miljoen toegevoegd aan de begroting 2022.</p> <p>Omdat eind 2022 nog circa 25% van de schadedossiers in behandeling zijn (BIJ12) hebben wij het restant budget van € 0,5 miljoen opgenomen als nog te betalen kosten in 2022. De verwachting is dat medio april 2023 alle schade dossier zullen zijn afgehandeld. Mocht de reservering 2022 van een € 0,5 miljoen niet voldoende zijn dan zullen wij u daarover bij 1e monitor 2023 informeren.</p> <p>Actualisatie faunabeleid: In 2022 hebben wij verder gewerkt aan het actualiseren van het faunabeleid. Hiervoor is budget beschikbaar gesteld waarvan nog € 98.500 beschikbaar is. Het laatste deel van de werkzaamheden zal worden afgerond in 2023.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om het restantbudget van € 98.500 door te schuiven naar 2023 en toe te voegen aan prestatie 3.3.4 Faunabeheer in 2023.</p>

3.3.5 Invasieve exoten	Resultaatbestemming	-162	0	162	<p>-162 In behandeling zijnde subsidieaanvragen (Regeling 4.17 Aanpak van Invasieve Exoten 2.0): Wij leggen u bij dit jaarverslag een gebundelde resultaatbestemming voor van de nog in behandeling zijnde subsidieaanvragen uit 2022. De subsidieregeling 4.17 Aanpak van Invasieve Exoten 2.0 wordt verantwoord onder deze prestatie.</p> <p>Voor deze regeling is in de gebundelde resultaatbestemming het voorstel opgenomen om € 73.000 toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 3.3.5 (Invasieve exoten) van de begroting 2023.</p> <p>Restant middelen invasieve exoten: De aandacht voor invasieve exoten neemt toe. In 2022 informeren we gemeenten met factsheets over invasieve exoten en het belang van vroegtijdig ingrijpen. Ook inventariseren we het voorkomen en verspreiding van invasieve exoten om onze aanpak te kunnen optimaliseren. De subsidieregeling Aanpak invasieve exoten hebben we verruimd waardoor ook particulieren aanvragen kunnen indienen. Hierdoor verwachten we een toename in het aantal aanvragen voor de bestrijding van invasieve exoten. De restant middelen die in 2022 niet zijn besteed kunnen hiervoor worden ingezet.</p> <p>Wij stellen u, aanvullen op de gebundelde resultaatstemmingsvoorstel, het voorstel om de restant middelen, ad. € 89.000, toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 3.3.5 van de begroting 2023.</p>
3.4.2 Innovatieprogramma Agro&Food	GS Begrotingswijziging	-107	278	385	<p>-107 Subsidieregeling UBS 6.2 Agro & Food ondersteuning business case (oud): In 2020 is een beschikking afgegeven die in fases uitgekeerd wordt op basis van go/no go momenten. Het laatste go/no go moment is verschoven naar 2023, waardoor we ook dit budget doorschuiven naar 2023.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,1 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 3.4.2 van de begroting 2023.</p> <p>LNV L7 Specifieke uitkering (SPUK) IBP Twente: In 2020 is een bedrag ontvangen van het Rijk ad € 1,9 miljoen. In 2021 is door de Provincie een beschikking afgegeven van € 1,5 miljoen. In 2022 is het laatste deel van € 0,4 miljoen beschikbaar. De lasten zijn verdeeld over 3 jaar conform de uitgavenplanning. € 0,4 miljoen heeft betrekking op 2021, € 0,7 miljoen heeft betrekking op 2022 en 0,8 miljoen zal in 2023 worden ingezet. Omdat de werkelijke lasten anders verdeeld zijn</p>

						dan in de oorspronkelijke beschikking was aangegeven schuiven wij de overgebleven middelen uit 2022 door naar 2023.
						Wij hebben besloten om de lasten van prestatie 3.4.2 op de jaarschijf 2023 te verhogen met € 0,28 miljoen en dit bedrag gelijktijdig te onttrekken aan de SPUK.
3.5.2 Gebiedsgerichte Aanpak Noordwest Overijssel	GS Begrotingswijziging	0	3800	3800	0	<p>SPUK Impulsgelden Veenweide: Vanuit de impulsgelden Veenweide is in de begroting 2022 totaal € 5,5 miljoen opgenomen. In 2022 hebben wij hiervan € 3,2 miljoen gerealiseerd. De lagere realisatie wordt veroorzaakt doordat de aktepassering van één transactie is doorgeschoven naar 2023.</p> <p>Wij hebben besloten om de niet bestede lasten, ad. € 2,3 miljoen en de daarbij behorende onttrekking (baten) uit de doeluitkering Impulsgelden Veenweide (budgettair neutraal) door te schuiven naar 2023 en toe te voegen aan prestatie 3.5.2.</p> <p>SPUK Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland (IBP-VP) Veenweide: Bij de 2e monitor hebben wij op basis van verwacht besteding ritme voor de specifieke uitkering IBP-VP de begroting verlaagd van € 2,5 miljoen naar € 1,5 miljoen . Eind 2022 is ook de € 1,5 miljoen nog niet besteed, daarom hebben wij besloten om het budget van € 1,5 miljoen door te schuiven naar 2023.</p> <p>Wij hebben besloten om het niet bestede budget van € 1,5 miljoen en de daarbij behorende onttrekking uit de doeluitkering IBP-VP Veenweide door te schuiven naar 2023 en toe te voegen aan prestatie 3.5.2.</p>
3.5.3 Afronding natuuropgave pMJP-projecten	GS Begrotingswijziging	-400	0	400	-400	<p>Particulier natuurontwikkeling en Tender particuliere natuurrealisatie: Bij de 1e Monitor 2016 is door PS besloten om € 6 miljoen van de middelen voor particuliere natuurontwikkeling in te zetten voor de Tender nieuwe particuliere natuuraanleg en beheer. In de begroting 2022 is hiervoor € 750.000 opgenomen. Van de ingediende aanvragen (waaronder ook uitfinanciering van eerder toegekende aanvragen) is in 2022 € 350.000 gerealiseerd; het restant van het budget van € 400.000 schuift door naar 2023.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om voor prestatie 3.5.3 het restant budget van € 400.000, samen met de bijbehorende onttrekking aan deze reserve, door te schuiven naar 2023.</p>
3.5.4 Gebiedsgerichte aanpak Stikstof	GS Begrotingswijziging	-360	0	360	-360	<p>Proceskosten opkoopregeling Veehouderij: Als provincie voeren wij de rijksregeling provinciale aankoop veehouderij bedrijven nabij natuur gebieden uit. In dit kader hebben wij in 2022 overeenstemming bereikt met een zestal agrarische bedrijven. In 2022 is één overeenkomst financieel</p>

afgewikkeld. De kosten, waaronder afkoop productierechten, sloopkosten en afwaardering van € 706.000 zijn ten laste gebracht van door het Rijk beschikbaar gestelde middelen. Voor de overige bedrijven zal de afwikkeling in 2023 plaatsvinden. De provinciaal gefinancierde proceskosten die momenteel verplicht zijn schuiven daarom ook door naar 2023.

Op basis van de spelregels van de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om € 60.000 door te schuiven naar 2023 en toe te voegen aan prestatie 3.5.4.

Overheveling budget naar Provinciaal programma Landelijk Gebied:

In januari 2023 is het statenvoorstel nr. PS22-000125 Investeringsvoorstel Provinciaal programma Landelijk Gebied vastgesteld. In de budgettaire gevolgen van dit voorstel is onder andere opgenomen om € 300.000 over te hevelen van prestatie 3.5.4 naar prestatie 3.5.6. Deze overheveling is ten laste gebracht van het budget 2023 terwijl deze betrekking heeft op het budget 2022. Deze financieel technische correctie hebben wij hersteld door bij het jaarverslag € 300.000 door te schuiven naar 2023.

Op basis van de spelregels van de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om € 300.000 door te schuiven naar 2023 en toe te voegen aan prestatie 3.5.4.

3.5.4 Gebiedsgerichte
aanpak Stikstof PS Begrotingswijziging

-14985 0 14985

- PAS melders:
14985 Via het Statenvoorstel 2022/1104105 Werken aan een oplossing voor de PAS-melders heeft u besloten om bij de 1e monitor 2022(2022/1103254) maximaal € 25 miljoen als voorfinanciering beschikbaar te stellen voor subsidiëring van technische maatregelen en het opkopen van stikstofrechten die benodigd zijn voor de legalisatie van PAS-melders.

Via de 1e monitor is uit de Algemene Risicoreserve € 15 miljoen toe gevoegd aan 2022 en € 10 miljoen aan 2023. Conform het Statenvoorstel zijn wij na de zomer gestart met het uitwerken van een eigen regeling voor het uit de markt halen van stikstofrechten. Dit is een complex traject, waardoor het niet gelukt is om een eigen regeling in 2022 operationeel te krijgen. De bestedingen hebben betrekking op het deels overnemen van schadevorderingen op het Rijk. Er is slecht € 15.000 van het voorfinancieringsbudget, ad. € 15 miljoen, besteed in 2022. Van het rijk hebben wij nog geen definitieve duidelijkheid ontvangen over rijks financiering ontvangen. Bij het jaarverslag 2022 leggen we u een voorstel voor resultaatbestemming neer voor de restant middelen 2022.

Wij stellen u voor om het restant budget van € 14,985 miljoen onder prestatie 3.5.4 door te schuiven naar 2023 en toe te

voegen aan prestatie 3.5.4.

Totaal **-18419 4198 22617 -**
18419

Doorgevoerde begrotingswijzigingen

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
3.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling natuur en landschap	-34	0	34	-34	PS 006 Monitor Overijssel 2022 - I	Herverdeling centraal IPO budget: Onder prestatie 7.3.1 hebben wij het voorstel opgenomen om € 34.000 over te hevelen naar prestatie 3.1.1 om de kosten van het IPO binnen deze prestatie te dekken.
3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap	-400	0	400	-400	PS 001 Amendement begroting 2022	Deze wijziging heeft betrekking op PS 001 Amendement begroting 2022
3.1.3 Opstellen en actualisatie beheerplannen Natura2000	-70	0	70	-70	PS 003 Jaarverslag 2021	Bij de 2e monitor 2021 hebben wij de beschikbare middelen die in het investeringsvoorstel aanpak stikstof (2020/1101921) onder prestatie 3.1.3 zijn opgenomen, (in 2021) af geraamd en geparkeerd voor uitvoering in latere jaren in de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Deze middelen zijn beschikbaar gesteld voor de "schakel" natuurherstel, waarbij de volgende activiteiten zijn beschreven: 1) opstellen provinciale inzet Programma Natuur, 2) inhoud en proces actualisatie beheerplannen N2000, 3) proceskosten intensivering / versnelling natuurherstel. Zoals inhoudelijk toegelicht is het opstellen van de tweede generatie beheerplannen afhankelijk van de landelijke Actualisatie van de Doelensystematiek en Natuurdoelanalyses; die zijn in 2021 niet gereed gekomen. Naast het "parkeren" van de tijdelijke investeringsmiddelen is dit is ook terug te zien bij het structurele deel van het budget: van het beschikbare budget € 186.000 is € 115.000 uitgegeven. Gelet op de omvang van de uit te voeren werkzaamheden stellen wij voor om het niet gerealiseerde budget door te schuiven naar 2022.

					Wij stellen u voor om € 70.000 onder prestatie 3.1.3 (Opstellen en actualiseren beheerplannen Natura 2000) door te schuiven naar 2022 en toe te voegen aan prestatie 3.1.3 (Opstellen en actualiseren beheerplannen Natura 2000).	
3.1.3 Opstellen en actualisatie beheerplannen Natura2000	93	0	-93	93 Adm. 211 Personeelsgebonden kosten voorjaarswijziging 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 211 Personeelsgebonden kosten voorjaarswijziging 2022	Adm. begrotingswijziging
3.1.3 Opstellen en actualisatie beheerplannen Natura2000	155	0	-155	155 GS 106 Monitor Overijssel 2022 - II	Toelichting begrotingswijziging: De bestedingen op zowel het structurele als incidentele budget, die via het investeringsvoorstel aanpak stikstof (2020/1101921) aan prestatie 3.1.3 zijn toegevoegd, blijven achter bij de begroting 2022. Belangrijkste reden voor de vertraging is dat begin 2022 duidelijk werd dat wij per Natura 2000-gebied Natuurdoelanalyses moesten opstellen (vanuit het landelijke Programma Stikstofreductie en Natuurverbetering). Deze natuurdoelanalyses stellen wij op met eigen inzet, waardoor er relatief weinig programma kosten zijn gerealiseerd. Inmiddels is een plan van aanpak in concept gereed voor het herzien van de beheerplannen. Op basis van een definitief plan van aanpak kan eind 2022 gestart worden met het herzien van de beheerplannen. Het bijbehorende budget dat samenhangt met het herzien van de beheerplannen zal daarom voor het grootste deel doorschuiven naar 2023 en 2024. Daarom hebben wij besloten om het incidentele budget, ad. € 155.000, door te schuiven naar 2024. Voor het structurele budget leggen wij, naar verwachting, eind 2022 een voorstel voor een resultaatbestemming voor om de restant middelen (omvang eind 2022 te bepalen) beschikbaar te stellen voor het begrotingsjaar 2023.	GS begrotingswijziging
3.1.4 Beheer natuurterreinen	-2319	0	2319	-2319 PS 003 Jaarverslag 2021	Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om voor prestatie 3.1.3 een budget van € 155.000, samen met de bijbehorende onttrekking aan deze reserve, door te schuiven van 2022 naar 2024. (Overhead, financiering en dekkingsmiddelen) Resultaatbestemming aanvullend budget via decembercirculaire 2021 voor Natuurbeheer	PS begrotingswijziging

(verhoging 75% naar 84%):

Vanuit de decembercirculaire 2021 ontvangt de Provincie Overijssel in totaal € 2,3 miljoen (extra) vanwege de verhoging van de beheervergoeding vanuit het Subsiestelsel Natuur en Landschap (SNL), welke onderdeel is van het Uitvoeringsprogramma Natuur. De Provincies voeren het SNL uit en vergoeden tot 75% van de standaardkostprijs voor het beheren van natuur. De vergoeding wordt met ingang van het beheerjaar 2021 verhoogd naar 84%. De provincies gaan de beheersubsidies dus met ingang van 2021 verhogen naar 84% van de standaardkostprijs. Voor 2021 is landelijk totaal een bedrag van € 17,96 miljoen beschikbaar gesteld. Voor Overijssel komt dit neer op € 2,32 miljoen voor 2021. Over de bedragen voor 2022 en verder volgt meer informatie in een volgende circulaire. De aanpassing van deze verhoging over het beheerjaar 2021 is grotendeels financieel verwerkt in 2022.

3.1.5 Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied	-350	0	350	-350 PS 001 Amendement begroting 2022	Deze wijziging heeft betrekking op PS 001 Amendement begroting 2022	PS begrotingswijziging
3.1.6 Projecten voor verbeteren biodiversiteit	-48	0	48	-48 PS 003 Jaarverslag 2021	In behandeling zijnde subsidieaanvragen (Regeling 4.05 Verbetering condities voor Aandachtsoorten 4.0):	PS begrotingswijziging

Wij leggen u bij dit jaarverslag een gebundelde resultaatbestemming voor van (een deel van) de nog in behandeling zijnde subsidieaanvragen uit 2021. Voor deze regeling is in 2021 een meerjarig (2021 en 2022) subsidieplafond gepubliceerd. In december 2021 zijn totaal 14 aanvragen met een omvang van € 0,485 miljoen ontvangen die voldoen aan de gestelde voorwaarde(n). Van deze aanvragen wordt het grootste deel gedekt uit de Coalitieakkoord middelen, die beschikbaar zijn in de begroting 2022 en de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Een klein deel wordt gedekt uit het structurele budget onder prestatie 3.1.6 Projecten voor verbetering biodiversiteit. Voor dit laatste deel doen wij een voorstel voor resultaatbestemming om het restant budget van € 48.000 door te schuiven naar 2022.

Voor deze regeling is daarin het voorstel

					opgenomen om € 48.000 middels het collectieve resultaatbestemmingsvoorstel voor ingediende subsidieaanvragen, toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 3.1.6 (Projecten voor verbetering) van de begroting 2022. Overige aanvragen worden gedekt uit de beschikbare Coalitieakkoord middelen die gekoppeld zijn aan prestatie 3.1.6.	
3.1.7 Monitoring en evaluatie natuur en landschap	-245	0	245	-245 PS 003 Jaarverslag 2021	Monitoring Natuur en landschap: Een aantal voorgenomen activiteiten in 2021, zoals monitoringswerkzaamheden voor het opstellen van de Staat van de Biodiversiteit zijn niet of deels uitgevoerd in 2021. Ook bereiden we ons in 2022 voor om aankomende vragen vanuit stikstof, natuur en landelijk gebied adequaat te kunnen beantwoorden, onder meer door verbetering van onze bedrijfsvoering via het verbetertraject 'Samen optimaliseren Monitoring (SOM)'. Om deze activiteiten volledig te kunnen uitvoeren in 2022 doen wij een voorstel voor resultaatbestemming.	PS begrotingswijziging
3.2.1 Beheer landschap	-400	0	400	-400 PS 001 Amendement begroting 2022	Wij stellen u voor een deel van het restant budget, namelijk € 245.000, voor de financiering van voorgenomen activiteiten 2021 in 2022 onder prestatie 3.1.7 middels resultaatbestemming door te schuiven naar 2022 en daar toe te voegen aan prestatie 3.1.7 (monitoring en evaluatie natuur en landschap).	
3.2.1 Beheer landschap	-670	0	670	-670 PS 003 Jaarverslag 2021	Deze wijziging heeft betrekking op PS 001 Amendement begroting 2022	PS begrotingswijziging
					Beheer landschap: Zoals beschreven bij de Financiële toelichting is een groot deel van het budget niet besteed. Bij de 2e monitor hebben wij eerder al de Coalitieakkoord middelen doorgeschoven naar latere jaren. Ook voor het incidentele budget voor landschap beheer, dat niet tot besteding is gekomen in 2021, willen wij bij het jaarverslag een voorstel voor resultaatbestemming voorleggen.	PS begrotingswijziging
3.2.1 Beheer landschap	207	0	-207	207 Adm. 201 doorwerking	Wij stellen u voor het restant budget van € 670.000 onder prestatie 3.2.1 door te schuiven naar 2022 en daar toe te voegen aan prestatie 3.2.1 (Beheer Landschap).	Adm.
					Deze wijziging heeft betrekking op	

				PS 2021	Administratieve wijziging 201 doorwerking PS 2021	begrotingswijziging
3.2.1 Beheer landschap	750	0	-750	750 GS 106 Monitor Overijssel 2022 - II	<p>Toelichting begrotingswijziging: Tijdens de uitvoering van het Streekeigen landschapsbeheer aan de hand van de bidbooks, bleek meer behoefte te bestaan aan maatwerkregelingen voor landschapsbeheer passend bij de ambities en mogelijkheden van de initiatieven. Daarom hebben we eind vorig jaar een nieuwe regeling vastgesteld voor kleinschalig streekeigen landschapsbeheer die ruimte geeft voor flexibiliteit in activiteiten, beheergebied en beheertermijn (kenmerk 2021/0239135). Deze regeling is aanvullend op de regeling voor het opstellen en uitvoeren van bidbooks. Sindsdien hebben we meer subsidie kunnen verstrekken. Bovendien zijn er weer een aantal aanvragen voor het uitvoeren van bidbooks in behandeling. Desondanks blijft de financiële realisatie op landschapsbeheer achter bij de actuele begroting 2022. Het effect van de aanvullende regeling voor kleinschalige initiatieven is momenteel nog beperkt, waardoor wij hebben besloten om een deel van de coalitieakkoord middel, ad. € 750.000, door te schuiven naar 2023.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve Kwaliteit van Overijssel hebben wij voor prestatie 3.2.1 besloten om € 750.000 vanuit de begroting 2022 door te schuiven naar de begroting 2023.</p>	GS begrotingswijziging
3.2.2 Projecten die relatie tussen natuur en mensen bevorderen	-43	0	43	-43 PS 003 Jaarverslag 2021	<p>In behandeling zijnde subsidieaanvragen (Regeling 4.3 Natuur en Samenleving 2.0):</p> <p>Wij leggen u bij dit jaarverslag een gebundelde resultaatbestemming voor van (een deel van) de nog in behandeling zijnde subsidieaanvragen uit 2021. In december 2021 zijn totaal 10 aanvragen met een omvang van € 215.195 ontvangen, waarvan € 145.885 passen binnen het gepubliceerde plafond van 2021. Een deel van de aanvragen (€ 43.000) kan gedekt worden uit het restant budget 2021 onder prestatie 3.2.2 Projecten die relatie tussen natuur en mensen bevorderen. Het overige deel van de aanvragen wordt gedekt uit het beschikbare budget 2022.</p> <p>Voor deze regeling is in het gebundelde</p>	PS begrotingswijziging

					resultaatbestemmingsvoorstel € 43.000 opgenomen om toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 3.2.2 (Projecten die relatie tussen natuur en mensen bevorderen) van de begroting 2022.	
3.3.1 Beleidsontwikkeling stikstof	77	0	-77	77 Adm. 202 doorwerking GS 2021	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 202 doorwerking GS 2021	Adm. begrotingswijziging
3.3.1 Beleidsontwikkeling stikstof	145	0	-145	145 Adm. 211 Personeelsgebonden kosten voorjaarswijziging 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 211 Personeelsgebonden kosten voorjaarswijziging 2022	Adm. begrotingswijziging
3.3.2 Nationale parken	-80	0	80	-80 GS 106 Monitor Overijssel 2022 - II	Toelichting begrotingswijziging: Het beschikken van de middelen voor de Nationale parken loopt voorspoedig. Naar verwachting zal het restant van de reserve de komende periode nodig zijn om gemaakte afspraken na te komen. Wij hebben dan ook besloten om het bedrag van € 95.000 uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel te halen en toe te kennen aan de jaarschijf 2022 en 2023. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 95.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en een bedrag van € 80.000 toe te voegen aan de jaarschijf 2022 en een bedrag van € 15.000 toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 3.3.2 van de begroting 2022.	GS begrotingswijziging
3.3.3 Stimuleren natuurinclusief denken en werken	-240	0	240	-240 PS 001 Amendement begroting 2022	Deze wijziging heeft betrekking op PS 001 Amendement begroting 2022	PS begrotingswijziging
3.3.3 Stimuleren natuurinclusief denken en werken	25	0	-25	25 GS 101 Jaarverslag 2021	Extra onttrekking Natuur voor Elkaar - Natuurinclusief denken en werken: In 2021 hebben wij ten opzichte van de begroting € 25.000 meer uitgegeven voor het Stimuleren van natuur inclusief denken en werken. Binnen het meerjarig beschikbare budget vanuit het Coalitieakkoord is nog voldoende budget beschikbaar in 2022 en 2023. Op basis van de spelregels van de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij	GS begrotingswijziging

						voor prestatie 3.3.3 € 25.000 extra onttrokken. In 2022 wordt het beschikbare budget (€ 0,475 miljoen) en de bijbehorende onttrekking uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel verlaagd met € 25.000.	
3.3.3 Stimuleren natuurinclusief denken en werken	175	0	-175	175	Adm. 211 Personeelsgebonden kosten voorjaarswijziging 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 211 Personeelsgebonden kosten voorjaarswijziging 2022	Adm. begrotingswijziging
3.3.4 Faunabeheer	-22	0	22	-22	GS 101 Jaarverslag 2021	Actualisatie faunabeleid: In 2021 is gewerkt aan het actualiseren van het faunabeleid. Bij de 2e monitor 2020 hebben wij hiervoor budget beschikbaar gesteld, hiervan is in 2021 nog € 21.500 beschikbaar. Het laatste deel van de werkzaamheden loopt door naar 2022.	GS begrotingswijziging
3.3.4 Faunabeheer	-525	0	525	-525	PS 004 Perspectiefnota 2023	Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om het restantbudget van € 21.500 door te schuiven naar 2022 en toe te voegen aan prestatie 3.3.4 Faunabeheer. Tevens wordt de bijbehorende onttrekking uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hierop aangepast. Faunaschade en faunaonderzoek: In de provinciale omgevingsverordening en beleidsregels voor faunaschade staan de uitgangspunten voor het toewijzen van tegemoetkomingen in geleden schade. Op dit moment is het beleid om alle schade te vergoeden, waardoor de kosten steeds verder oplopen. Ruim 90% daarvan betreft schade door ganzen. De schade door de wolf was de afgelopen jaren zeer beperkt. In 2022 wordt het faunabeleid herijkt. We hebben aandacht voor onderzoek, preventie en extra maatregelen om verdere stijging van de schadekosten te voorkomen. Op de langere termijn moet dat leiden tot lagere kosten. Voor 2022 is € 525.000 en 2023 is € 385.000 extra nodig om de schade aanvragen te kunnen dekken.	PS begrotingswijziging
3.3.4 Faunabeheer	-121	0	121	-121	PS 006 Monitor Overijssel 2022 - I	Actualisatie faunabeleid: Voor het actualiseren van het faunabeleid is (incidenteel) extra capaciteit ingezet. Binnen het frictiekostenbudget landelijk gebied	PS begrotingswijziging

					(prestatie 3.5.3) is hiervoor budget gereserveerd om deze extra kosten te kunnen dekken.	
					Wij stellen u voor binnen de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel een bedrag € 120.500 over te hevelen van prestatie 3.5.3 en toe te voegen aan prestatie 3.3.4 van de begroting 2022 en te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel.	
3.3.5 Invasieve exoten	-72	0	72	-72 PS 003 Jaarverslag 2021	In behandeling zijnde subsidieaanvragen (Regeling 4.17 Aanpak van Invasieve Exoten 2.0):	PS begrotingswijziging
					Wij leggen u bij dit jaarverslag een gebundelde resultaatbestemming voor van de nog in behandeling zijnde subsidieaanvragen uit 2021. De subsidieregeling 4.17 Aanpak van Invasieve Exoten 2.0 wordt verantwoord onder deze prestatie en heeft volledig betrekking op het resultaatbestemmingsvoorstel.	
					Voor deze regeling is in de gebundelde resultaatbestemming het voorstel opgenomen om € 72.000 toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 3.3.5 (Invasieve exoten) van de begroting 2022.	
3.4.1 Beleidsontwikkeling verduurzaming landbouw	103	0	-103	103 Adm. 203 doorwerking Adm. 2021	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 203 doorwerking administratieve wijzigingen 2021	Adm. begrotingswijziging
3.4.1 Beleidsontwikkeling verduurzaming landbouw	-24	0	24	-24 PS 006 Monitor Overijssel 2022 - I	Herverdeling centraal IPO budget: Onder prestatie 7.3.1 hebben wij het voorstel opgenomen om € 24.000 over te hevelen naar prestatie 3.4.1 om de kosten van het IPO binnen deze prestatie te dekken.	PS begrotingswijziging
3.4.2 Innovatieprogramma Agro&Food	-125	729	854	-125 GS 101 Jaarverslag 2021	Subsidieregeling UBS 6.2 Agro & Food ondersteuning business case (oud):	GS begrotingswijziging
					In 2020 is een beschikking afgegeven die in fases uitgekeerd wordt op basis van go/no go momenten. Het laatste go/no go moment is verschoven naar 2022, waardoor we ook dit budget doorschuiven naar 2022.	
					Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 125.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de	

					jaarschijf 2022 van prestatie 3.4.2 van de begroting 2022.	
					LNV L7 Specifieke uitkering (SPUK) IBP Twente:	
					In 2020 is een bedrag ontvangen van het Rijk ad € 1,9 miljoen. In 2021 is door de Provincie een beschikking afgegeven van € 1,5 miljoen. De lasten zijn verdeeld over 3 jaar conform de uitgavenplanning. € 0,4 miljoen heeft betrekking op 2021 en is als last verantwoord in 2021. De overige middelen van de Specifieke Uitkering worden ingezet in 2022 en 2023.	
					Wij hebben besloten om de lasten van prestatie 3.4.2 op de jaarschijven 2022 en 2023 te verhogen met respectievelijk € 0,7 miljoen en € 0,8 miljoen en deze bedragen gelijktijdig te onttrekken aan de SPUK.	
3.4.2 Innovatieprogramma Agro&Food	-200	252	452	-200	GS 106 Monitor Overijssel 2022 - II	GS begrotingswijziging
					Uitvoeringsbudget Agro & Food: Een deel van de gelden van het Agro&Food-programma zijn gebruikt voor het ontwikkelen van het perspectief voor de landbouw. Deze gelden zijn uitgeven aan o.a. personeelskosten, evenementen en onderzoeken door externen. Deze kosten vallen binnen hetzelfde doel als het Agro&Food programma. Doordat deze kosten gemaakt worden voegen we nu geld uit de reserve toe aan het budget van 2022.	
					Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,2 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 3.4.2 van de begroting 2022.	
					IBP Twente: In 2020 is een bedrag ontvangen van het Rijk ad € 1,9 miljoen. In 2021 is door de Provincie een beschikking afgegeven van € 1,5 miljoen. In 2022 is het laatste deel van € 0,4 miljoen beschikt. Deze middelen staan geraamd in jaarschijf 2023. Omdat de lasten van deze laatste beschikking worden verdeeld over 2022 en 2023 is het noodzakelijk om een deel van deze middelen naar voren te halen.	

3.4.3 Landbouwstructuurversterking	0	1000	1000	0	GS 101 Jaarverslag 2021	<p>Wij hebben besloten om de baten en lasten voor prestatie 3.4.2 in 2022 budgettair neutraal te verhogen met € 252.000 en in 2023 te verlagen met €252.000.</p> <p>POP3 subsidie kavelaanvaardingswerkzaamheden in landinrichtingsproject Staphorst:</p> <p>In 2018 heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RvON) aan de provincie Overijssel een aantal POP3 (plattelandsontwikkelingsprogramma) subsidies verleend voor onder andere investeringen in biodiversiteit, natuur, landschap en hydrologische maatregelen PAS en kavelaanvaardingswerkzaamheden in een landinrichtingsproject. Deze POP3 subsidies bedragen circa € 10 miljoen en moeten op basis van het BBV (Besluit begroting en verantwoording) verantwoord worden via een doeluitkering. In de begroting 2021 is onder prestatie 3.4.3 - € 1 miljoen opgenomen als POP bijdrage voor de kavelaanvaarderingswerkzaamheden binnen het project Staphorst. De declaratie hiervan is voor de zomer ingediend bij RvON, de ontvangst van deze middelen heeft echter niet plaatsgevonden in 2021, deze schuift door naar 2022.</p> <p>Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de onttrekking uit de doeluitkering POP3 (baten) en de begrote exploitatielast voor prestatie 3.4.3 te verhogen met € 1 miljoen in 2022.</p>	GS begrotingswijziging
3.5.1 Realisatie Natuurnetwerk Nederland	103	0	-103	103	Adm. 203 doorwerking Adm. 2021	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 203 doorwerking administratieve wijzigingen 2021	Adm. begrotingswijziging
3.5.1 Realisatie Natuurnetwerk Nederland	28722	14267	-14455	28722	GS 104 Monitor Overijssel 2022 - I	<p>Begrotingswijziging / onttrekking SPUK Natuur: In 2021 zijn er via het Rijk middelen beschikbaar gekomen via het Programma Natuur. Deze middelen zijn via een specifiek uitkering aan de provincie beschikbaar gesteld. Bij het opstellen van de begroting 2022 is er geen rekening mee gehouden dat een deel van de lasten via specifieke uitkeringen zou gaan verlopen (beschikking was nog niet afgegeven). In deze Monitor is dit verwerkt door een deel van de onttrekkingen ten laste van de SPUK Natuur (€ 11,5 miljoen) te brengen. Tegelijk</p>	GS begrotingswijziging

worden er middelen ten laste van de SPUK Veenweide (€ 3,5 miljoen) gebracht, deze wordt verantwoord onder prestatie 3.5.2.

Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de onttrekking uit de doeluitkering SPUK Natuur (baten) en de exploitatie uitgaven (lasten) voor prestatie 3.5.1 in 2022 te verhogen met € 11,5 miljoen.

Begrotingswijziging / onttrekking doeluitkering POP3:

In 2018 heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RvON) aan de provincie Overijssel een aantal POP3 (plattelandsontwikkelingsprogramma) subsidies verleend voor onder andere investeringen voor biodiversiteit, natuur, landschap en hydrologische maatregelen PAS en kavel aanvaardingswerkzaamheden in een landinrichtingsproject. In 2022 verwachten wij voor € 2,7 miljoen aan subsidies te gaan ontvangen op basis van ingediende declaraties.

Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de onttrekking uit de doeluitkeringen POP3 (baten) en de exploitatie uitgaven (lasten) voor prestatie 3.5.1 in 2022 te verhogen met € 2,7 miljoen.

Begrotingswijziging bestedingsritme ten laste van de Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Nederland:

Door bovenstaande wijzigingen zal de onttrekking, per saldo, aan de Uitvoeringsreserve NNN met € 29 miljoen worden teruggebracht van € 63 miljoen naar € 34 miljoen, door lagere bestedingen (€13 miljoen) en dekking vanuit de genoemde SPUK's (€ 15 miljoen) en een administratieve correctie van € 1 miljoen.

Op basis van de spelregels voor de reserve uitvoering Natuurnetwerk Nederland verlagen wij de lasten op prestatie 3.5.1 met € 28,7 miljoen onder gelijktijdige verlaging van de onttrekking van de reserve uitvoering NNN.

3.5.1 Realisatie Natuurnetwerk
Nederland

314 323

9

314 Adm. 211
Personeelsgebonden
kosten

Deze wijziging heeft betrekking op
Administratieve wijziging 211
Personeelsgebonden kosten voorjaarswijziging

Adm.
begrotingswijziging

				voorjaarswijziging 2022	2022	
3.5.1 Realisatie Natuurnetwerk Nederland	11500	970 -10530	11500	GS 106 Monitor Overijssel 2022 - II	<p>Onttrekking SPUK Natuur: In 2021 zijn er via het Rijk middelen beschikbaar gekomen via het Programma Natuur. Deze middelen zijn via een specifiek uitkering aan de provincie beschikbaar gesteld. In deze Monitor is een stijging van de onttrekkingen ten laste van de SPUK Natuur (€ 1,4 miljoen) verwerkt. Tegelijk worden er extra middelen ten laste van de SPUK Veenweide (€ 2 miljoen) gebracht, deze wordt verantwoord onder prestatie 3.5.2.</p> <p>Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de onttrekking uit de doeluitkering SPUK Natuur (baten) en de exploitatie uitgaven (lasten) voor prestatie 3.5.1 in 2022 te verhogen met € 1,4 miljoen.</p> <p>Onttrekking doeluitkering POP3 en Life: In 2018 heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RvON) aan de provincie Overijssel een aantal POP3 (plattelandsontwikkelingsprogramma) subsidies verleend voor onder andere investeringen voor biodiversiteit, natuur, landschap en hydrologische maatregelen PAS en kavel aanvaardingswerkzaamheden in een landinrichtingsproject. In 2022 verwachten wij voor € 0,63 miljoen minder aan subsidies te gaan ontvangen op basis van ingediende declaraties.</p> <p>In 2019 heeft de Europese Commissie een LIFE subsidieaanvraag toegekend. LIFE is een subsidiecompetitie waarbij met andere Europese natuurprojecten wordt geconcurrereerd om een subsidie binnen te krijgen. De toegekende aanvraag van de provincie Overijssel heeft betrekking op het natuurherstel in het gebied Engbertsdijkvenen. In 2022 verwachten wij € 0,2 miljoen te ontvangen.</p> <p>Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de onttrekking uit de doeluitkeringen POP3 en LIFE+ (baten) en de exploitatie uitgaven (lasten) voor prestatie 3.5.1 in 2022 te verlagen met € 0,43 miljoen, waarvan € 0,2 miljoen verhoging betrekking heeft op LIFE+</p>	GS begrotingswijziging

					en € 0,63 miljoen verlaging op POP3.	
					Bestedingsritme ten laste van de Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Nederland: Door bovenstaande wijzigingen zal de onttrekking, per saldo, aan de Uitvoeringsreserve NNN met € 11,5 miljoen worden teruggebracht van € 34,6 miljoen naar € 23,1 miljoen, door lagere bestedingen (€ 8,6 miljoen), dekking vanuit de genoemde SPUK's (€ 3,4 miljoen) en lagere onttrekking van genoemde doeluitkering (€ 0,5 miljoen).	
					Op basis van de spelregels voor de reserve uitvoering Natuurnetwerk Nederland verlagen wij de lasten op prestatie 3.5.1 met € 11,5 miljoen onder gelijktijdige verlaging van de onttrekking van de reserve uitvoering NNN.	
					Ondanks dat de bestedingsruimte op peildatum van deze Monitor negatief is, zijn de voorgestelde aanpassingen (verlaging) passend. De lastneming van een belangrijk deel van de openstaande (subsidie)verplichtingen zal voor jaareinde namelijk nog verschuiven naar latere jaren .	
3.5.2 Gebiedsgerichte Aanpak Noordwest Overijssel	-165	2500	2665	-165 GS 101 Jaarverslag 2021	Specifieke uitkering Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland (IBP-VP) gebiedsplan Noordwest Overijssel:	GS begrotingswijziging
					In de begroting 2021 hebben wij, van de toegekende middelen (€ 4,295 miljoen) voor IBP-VP, € 3,170 miljoen opgenomen. Hiervan is € 1,795 miljoen besteed. Voor twee projecten, waarvoor nog geen subsidieaanvraag is gedaan, is € 1,5 miljoen gereserveerd en voor het provinciale uitvoeringsproject nog € 0,75 miljoen. Voor de impuls gelden (totaal € 15 miljoen) zijn in 2021 nog geen begrote middelen opgenomen, er zijn ook nog geen bestedingen gerealiseerd. Voor beide specifieke uitkering is de looptijd nog tot eind 2025.	
					Wij hebben besloten om de restant begrote middelen uit 2021 van € 1,375 miljoen en de restant middelen in de doeluitkering van de specifieke uitkering IBP-VP van € 1,125 miljoen, toe te voegen aan de begroting 2022 en toe te wijzen aan prestatie 3.5.2.	

						Coalitieakkoord middelen Veenweide (€ 3 miljoen): Van de in het coalitieakkoord beschikbare middelen is voor proceskosten veenweideproblematiek € 0,2 miljoen opgenomen in de begroting 2021. Hiervan is in 2021 beperkt gebruik gemaakt (€ 35.000). De restant proces middelen schuiven wij door naar 2022. Begin 2022 wordt met een investeringsvoorstel (PS 2022/0015017) voorgesteld om de resterende gereserveerde middelen voor veenweideproblematiek (€ 2,8 miljoen) beschikbaar te stellen. Als het voorstel door de Staten wordt goedgekeurd dan zullen wij met een begrotingswijziging € 1 miljoen in 2022 beschikbaar stellen voor de uitvoering.	
						Op basis van de spelregels van de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om € 165.000 door te schuiven naar de begroting 2022 en toe te voegen aan prestatie 3.5.2.	
3.5.2 Gebiedsgerichte Aanpak Noordwest Overijssel	-1000	0	1000	-1000	GS 102 Investeringsvoorstel Veenweide	Deze wijziging heeft betrekking op GS 102 Investeringsvoorstel Veenweide	GS begrotingswijziging
3.5.2 Gebiedsgerichte Aanpak Noordwest Overijssel	0	3500	3500	0	GS 104 Monitor Overijssel 2022 - I	Voor de impuls gelden Veenweiden (totaal € 15 miljoen) zijn in 2022 nog geen begrote middelen opgenomen. In 2022 verwachten wij zoals opgenomen onder actie 5 grond en bedrijven aan te kopen voor een bedrag van € 3,5 miljoen.	GS begrotingswijziging
						Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de onttrekking uit de doeluitkering Impuls gelden Veenweiden (baten) en de exploitatie uitgaven (lasten) voor prestatie 3.5.2 in 2022 te verhogen met € 3,5 miljoen.	
3.5.2 Gebiedsgerichte Aanpak Noordwest Overijssel	700	1000	300	700	GS 106 Monitor Overijssel 2022 - II	SPUK Impuls gelden Veenweide: Voor de impuls gelden Veenweiden (totaal € 15 miljoen) is momenteel € 3,5 miljoen opgenomen in de begroting 2022. In 2022 verwachten wij zoals opgenomen onder actie 5 in elk gevel 0,5 mln te besteden aan de afwaardering van vernatte gronden. Daarnaast is aankoop van grond en bedrijven voor natuur (onderdeel PIP's) en vernatting in beeld aan te kopen voor een bedrag van ca € 9 miljoen waarvan momenteel duidelijk is dat € 5,5 miljoen in 2022 gerealiseerd zal gaan worden	GS begrotingswijziging

Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de onttrekking uit de doeluitkering Impulsgelden Veenweide (baten) en de exploitatie uitgaven (lasten) voor prestatie 3.5.2 in 2022 te verhogen met € 2 miljoen.

SPUK Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland (IBP-VP) Veenweide:
In de huidige begroting is € 2,5 miljoen opgenomen voor IBP VP Veenweide. Wij verwachten echter in 2022 €1,5 mln te besteden, daarom hebben wij besloten om € 1 miljoen door te schuiven naar 2023.

Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de onttrekking uit de doeluitkering IBP-VP Veenweide (baten) en de exploitatie uitgaven (lasten) voor prestatie 3.5.2 in 2022 te verlagen met €1 miljoen en dit door te schuiven naar 2023.

Provinciale investeringsmiddelen Veenweide:
Van het provinciale investeringsbudget voor veenweide is op dit moment in 2022 concreet zicht op de besteding van €330.000 aan projecten, onderzoeken en initiatieven. In de begroting 2022 is momenteel € 1,165 miljoen opgenomen. Het verwachte niet bestede deel schuiven wij door naar 2023.

Op basis van de spelregels van de Reserve Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om voor prestatie 3.5.2 € 0,7 miljoen door te schuiven van 2022 naar 2023.

3.5.3 Afronding natuuropgave
pMJP-projecten

-750   0   750   -750 GS 101 Jaarverslag
2021

Particulier natuurontwikkeling en Tender
particuliere natuurrealisatie: GS
begrotingswijziging

Bij de 1e Monitor 2016 is door PS besloten om € 6 miljoen van de middelen voor particuliere natuurontwikkeling in te zetten voor de Tender nieuwe particuliere natuuraanleg en beheer. In de begroting 2021 is hiervoor € 1,35 miljoen opgenomen. Van de ingediende aanvragen is in 2021 € 0,6 miljoen gerealiseerd; het restant van het budget van € 0,75 miljoen schuift door naar 2022.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om voor prestatie 3.5.3 het restant

3.5.4 Gebiedsgerichte aanpak Stikstof	945	0	-945	945 PS 004 Perspectiefnota 2023	budget van € 0,75 miljoen, samen met de bijbehorende onttrekking aan deze reserve, door te schuiven van 2021 naar 2022. Wij gaan er vanuit dat het Rijk voor deze onderwerpen middelen vanuit het Transitiefonds voor het NPLG beschikbaar zal stellen (met terugwerkende kracht). Op basis hiervan stellen wij voor de aanvullende impuls voor de planvoorbereiding van in totaal € 11,3 miljoen als voorfinanciering in te boeken. Wij willen nog voor de begroting in het najaar zekerheid proberen te verkrijgen over de rijksvergoeding. Hier dringen wij voortdurend op aan. Van het totale bedrag is € 3,1 miljoen benodigd in 2022 en € 8,2 miljoen in 2023. De voorfinanciering stellen we voor tijdelijk te dekken uit zeer waarschijnlijk resterende budgetten in 2022 voor GGA Stikstof van circa € 3,4 miljoen (€ 0,9 miljoen in 2022). Het voorstel is om de resterende voorfinanciering van € 7,9 miljoen zo nodig te dekken vanuit de Algemene risicoreserve.	PS begrotingswijziging
3.5.4 Gebiedsgerichte aanpak Stikstof	-15000	0	15000	- PS 007 Aanpak PAS-15000 melders	Deze wijziging heeft betrekking op PS 007 Aanpak PAS-melders	PS begrotingswijziging
3.5.4 Gebiedsgerichte aanpak Stikstof	233	0	-233	233 GS 106 Monitor Overijssel 2022 - II	Personele inzet tbv GGA in 2023: Zoals via de Perspectiefnota 2023 gemeld blijven de inspanningen en inzet op het stikstofdossier hoog. Daarom hebben wij besloten ter dekking van de personeelskosten in 2023 vanuit GGA dekking beschikbaar te stellen. Deze overheveling van programmabudget naar personeelsbudget past bij de eerder ingezette beweging naar een betere balans tussen vast, flexibel en inhuur zoals opgenomen in de Perspectiefnota 2021 en betekent een verlenging van de einddatum van de KVO-middelen tot en met 2023. Op basis van spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om voor prestatie 3.5.4 een budget van € 233.000 samen met de bijbehorende onttrekking aan deze reserve, door te schuiven naar 2023 en daarmee de dekking van de personeelskosten 2023 mogelijk te maken	GS begrotingswijziging
3.5.5 Bossenstrategie en boscompensatie	-51	0	51	-51 GS 101 Jaarverslag 2021	Subsidieregelingen 4.13 Iedere Inwoner een Boom in het Bos en 4.16 Iedereen een Boom: Doordat enkele onderzoeken die gefinancierd	GS begrotingswijziging

					worden vanuit de specifieke uitkering Programma natuur zijn vertraagd, is een (klein) deel van dit budget besteed in 2021. Met betrekking tot het budget Actieplan 1,1 miljoen bomen wordt het saldo van de bestedingen verlaagd omdat wij in 2021 de gemeente bijdrage voor "Iedereen een boom" als opbrengst hebben verantwoord. Voor de subsidie regelingen 4.13 (Iedere Inwoner een Boom in het Bos) en 4.16 (Iedereen een Boom) zijn in december 2021 nog diverse aanvragen (totale omvang € 51.000) binnengekomen die niet zijn beschikt in 2021. Voor dit deel leggen wij een begrotingswijziging voor om het bijbehorende budget door te schuiven naar 2022.		
					Op basis van de spelregels van de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om € 51.000 door schuiven naar 2022 en toe te voegen aan prestatie 3.5.5 (Bossenstrategie en Boscompensatie).		
3.5.5 Bossenstrategie en boscompensatie	-207	0	207	-207	Adm. 201 doorwerking PS 2021	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 201 doorwerking PS 2021	Adm. begrotingswijziging
3.5.5 Bossenstrategie en boscompensatie	0	500	500	0	Adm. 202 doorwerking GS 2021	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 202 doorwerking GS 2021	Adm. begrotingswijziging
3.5.5 Bossenstrategie en boscompensatie	0	5100	5100	0	GS 104 Monitor Overijssel 2022 - I	SPUK Boscompensatie / Programma Natuur: De verwachting is dat er voor het eind van dit jaar circa 50 – 60 hectare beschikbaar komt voor boscompensatie. Dit is eerder dan verwacht waardoor de begroting vanuit de SPUK geactualiseerd moet worden.	GS begrotingswijziging
						Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de onttrekking uit de doeluitkering SPUK Natuur / onderdeel Boscompensatie (baten) en de exploitatie uitgaven (lasten) voor prestatie 3.5.5 in 2022 te verhogen met € 5,1 miljoen.	
3.5.5 Bossenstrategie en boscompensatie	0	322	322	0	Adm. 211 Personeelsgebonden kosten voorjaarswijziging 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 211 Personeelsgebonden kosten voorjaarswijziging 2022	Adm. begrotingswijziging
3.5.5 Bossenstrategie en boscompensatie	0	-3800	-3800	0	GS 106 Monitor Overijssel 2022 - II	SPUK Boscompensatie / Programma Natuur: Door de wettelijke procedures zoals het wijzigingen van bestemmingsplannen zal er dit jaar minder bos worden aangelegd (beschikt)	GS begrotingswijziging

						dan gepland. De verwachting is dat er voor het eind van dit jaar circa 20 hectare beschikt zal worden via de subsidieregeling die recentelijk is opengesteld. De eerdere verwachting (bij 1e Monitor 2022) was nog maximaal 60 hectare. Het niet benodigde budget, ad. €3,8 miljoen, schuiven wij door naar de begroting 2023.	
						Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de onttrekking uit de doeluitkering SPUK Natuur / onderdeel Boscompensatie (baten) en de exploitatie uitgaven (lasten) voor prestatie 3.5.5 in 2022 te verlagen met € 3,8 miljoen en door te schuiven naar 2023.	
3.5.5 Bossenstrategie en boscompensatie	0	26	26	0	Adm. 217 Personeelsgebonden kosten najaarswijziging	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 217 Personeelsgebonden kosten najaarswijziging	Adm. begrotingswijziging
3.5.6 Provinciaal programma landelijk gebied	-3070	0	3070	-3070	PS 004 Perspectiefnota 2023	Wij gaan er vanuit dat het Rijk voor deze onderwerpen middelen vanuit het Transitiefonds voor het NPLG beschikbaar zal stellen (met terugwerkende kracht). Op basis hiervan stellen wij voor de aanvullende impuls voor de planvoorbereiding van in totaal € 11,3 miljoen als voorfinanciering in te boeken. Wij willen nog voor de begroting in het najaar zekerheid proberen te verkrijgen over de rijksvergoeding. Hier dringen wij voortdurend op aan. Van het totale bedrag is € 3,1 miljoen benodigd in 2022 en € 8,2 miljoen in 2023. De voorfinanciering stellen we voor tijdelijk te dekken uit zeer waarschijnlijk resterende budgetten in 2022 voor GGA Stikstof van circa € 3,4 miljoen. Het voorstel is om de resterende voorfinanciering van € 7,9 miljoen zo nodig te dekken vanuit de Algemene risicoreserve.	PS begrotingswijziging
3.5.6 Provinciaal programma landelijk gebied	2500	0	-2500	2500	PS 008 Monitor Overijssel 2022 - II	Toelichting begrotingswijziging: Wij verwachten dat de totale lasten voor prestatie 3.5.6 in 2022 circa € 2,5 miljoen lager zullen uitvallen. De middelen blijven nodig voor verdere uitvoering van dit programma. Wij stellen u dan ook voor de einddatum voor deze KVO-middelen te verschuiven van 2022 naar 2023.	PS begrotingswijziging
						Deze lagere besteding wordt voor een deel veroorzaakt door vertraging vanwege het uitblijven van concreetheid in de te realiseren opgaven en vertraging over de maatregelen van het Rijk voor het perspectief voor de	

landbouw. Zoals in onze brief van (6 oktober) aangeven zal in afwachting van, helderheid van het Rijk, in de laatste maanden van 2022 gewerkt worden aan 80% versie van het Gebiedsprogramma PPLG Overijssel.

De personeelsinzet hiervoor wordt, als voorfinanciering, grotendeels bekostigd uit het reguliere personeelsbudget en de capaciteit en expertise van het programma Gebiedsgerichte Aanpak Stikstof, die in 2022 onder prestatie 3.5.4. wordt verantwoord.

Wij stellen u voor om voor prestatie 3.5.6 een budget van € 2,5 miljoen, samen met de bijbehorende onttrekking aan deze reserve, door te schuiven van 2022 naar 2023.

3.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-206	0	206	-206	Adm. 203 doorwerking Adm. 2021	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 203 doorwerking administratieve wijzigingen 2021	Adm. begrotingswijziging
3.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-160	0	160	-160	Adm. 208 diversen maart 2021	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 208 Verrekening flexpool 2022+2023 verdeling	Adm. begrotingswijziging
3.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-234	0	234	-234	PS 006 Monitor Overijssel 2022 - I	Deze wijziging betreft de aanpassing normbedragen naar kerntaken	PS begrotingswijziging
3.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-727	0	727	-727	Adm. 211 Personeelsgebonden kosten voorjaarswijziging 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 211 Personeelsgebonden kosten voorjaarswijziging 2022	Adm. begrotingswijziging
3.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-402	0	402	-402	Adm. 221 Mutaties personeel CAO	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 221 Mutaties personeel CAO	Adm. begrotingswijziging
Totaal	18789	26689	7899	18789			

Kerntaak 4: Mobiliteit

Dit is hoe wij denken

Goede bereikbaarheid is een voorwaarde voor (economische) ontwikkeling en draagt bij aan een goed vestigingsklimaat. In de Omgevingsvisie en de Koersdocumenten fiets, OV, auto en goederenvervoer is de koers bepaald voor acties op het gebied van mobiliteit. Aan de hand van de Integrale Netwerkvisie Overijssel (INO, 2018) maken wij per verbinding de afweging tussen mogelijke investeringen in weginfrastructuur, OV en/of fiets.

We voeren de wettelijke regie en coördineren de inbreng van alle betrokken partijen binnen het beleidsveld mobiliteit. Als beheerder van provinciale (vaar)wegen werken we aan een veilig en goed onderhouden (vaar-) wegennet. Maar hoe goed de wegen ook zijn, veiligheid heeft steeds meer te maken met gedrag. Daarom stimuleren we veilig gedrag van weggebruikers.

Om de alsmat toenemende mobiliteit te verwerken, zetten we in op duurzaam Openbaar Vervoer en stimulering van fietsgebruik naast een betere autobereikbaarheid. Dat draagt tevens bij aan schonere lucht en daarmee aan een gezonder leefmilieu. We stimuleren het maken van bewuste, duurzame en slimme keuzes en combinaties van de verschillende manieren om je te verplaatsen.

Overijssel in cijfers

Alle voor deze kerntaak relevante kengetallen zijn hier te vinden.

Dit is wat wij doen

4.1 Slimme combinatie van systemen en netwerken

We optimaliseren de (benutting van) vervoerssystemen en netwerken. Op basis van de Integrale Netwerkvisie Overijssel (INO) maken we keuzes ten aanzien van de kwaliteitsniveaus van onze infrastructuur. In onze mobiliteitsaanpak zetten we met gemeenten en partners in op gedragsbeïnvloeding en een betere onderlinge aansluiting van verschillende vervoerswijzen voor personen en goederen (4.1.2). Voor een betere bereikbaarheid stimuleren we het bewust kiezen of, hoe, en op welk tijdstip men zich verplaatst. Ook het slim combineren van systemen en netwerken draagt bij aan optimale bereikbaarheid (4.1.3 en 4.1.4).

Prestaties

4.1.1 Beleidsontwikkeling mobiliteit

Acties 2022

1. Wij verankeren de resultaten uit de vorig jaar uitgevoerde verkenning naar interactie tussen transitie, mobiliteit en ruimte (Strategische Koers Ruimte & Mobiliteit) als mobiliteitslijn in de Nieuwe Omgevingsvisie Overijssel. Daarbij toetsen we de huidige koersdocumenten aan de recente inzichten rondom mobiliteit en actualiseren deze indien nodig.
2. We bundelen het Overijssels mobiliteitsbeleid en werken samen met de gemeenten een Regionaal Mobiliteitsplan (RMP) uit.
3. Wij verwerken de effecten spreiden en mijden, als gevolg van Covid-19, uit voor het beleidsveld mobiliteit.
4. Wij voeren studies uit ter onderbouwing van mobiliteitsvraagstukken en/of lobbydossiers.

5. Wij zijn samen met de provincies Friesland en Drenthe met het Rijk in gesprek over mogelijke decentralisatie van de stoptreinverbinding Leeuwarden-Zwolle per 2025.
6. Wij voeren een onderzoek uit op welke wijze Openbare Mobiliteit werkbaar kan zijn voor Overijssel.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Actie 1

De strategische koers ruimte & mobiliteit zijn ingebracht en gebruikt bij de ontwikkeling van de fundering van de Omgevingsvisie en zijn nu onderwerp van gesprek aan de gebiedstafels in het vervolgproces om te komen tot de Nieuwe Omgevingsvisie Overijssel.

Actie 2

Een eerste concept inhoud van het Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP) Overijssel is in 2022 besproken met de Overijsselse gemeenten. In 2023 wordt er geschreven aan een volgende versie. Insteek is nu om het RMP zo op te stellen dat dit meteen een update en vervanging van onze koersdocumenten voor afzonderlijke mobiliteitsthema's zal zijn. In 2023 verwachten wij het RMP voor te kunnen leggen aan uw Staten.

Actie 3

De ervaringen en effecten van de maatregelen passen wij toe in onze lopende programma's en nemen wij mee als bouwsteen voor ons RMP.

Actie 4

Er zijn diverse studies uitgevoerd zoals de analyses om te komen tot een integrale visie op het belang van versterking van de corridor Zwolle-Twente-Münster, een bereikbaarheidsvisie met HUB-ontwikkeling en een studie opwaardering en verduurzaming spoor (zie 4.2.4).

Actie 5

Het initiatief ligt bij de noordelijke provincies, eind 2022 zijn de gesprekken over mogelijke decentralisaties van een aantal spoorlijnen weer opgestart.

Actie 6

Ons idee om te komen tot openbare mobiliteit heeft zich in 2022 vertaald naar onze visie op bereikbaarheid en de HUB-ontwikkeling met van daaruit de start van een eerste tranche met 5 te ontwikkelen HUB locaties. Beide vormen ook bouwstenen voor ons RMP in ontwikkeling.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Corridor Zwolle Twente Münster

Met ingang van 2023 wordt het project Corridor Zwolle Twente Münster verantwoord onder prestatie 4.1.1. In dit jaarverslag is de overheveling van dit budget bij prestatie 4.2.6 toegelicht.

Statenvoorstellen en -besluiten

Begrotingswijziging

- 1. GS Begrotingswijziging**
- 2. PS Begrotingswijziging**

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

59

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

4.1.2 Regionale Mobiliteitsaanpak

Acties 2022

1. Wij actualiseren samen met onze partners ons meerjarig investeringsprogramma Mobiliteit op basis van onze Koersdocumenten en Strategische programma's.
2. Wij stellen samen met onze partners de bestedingsplannen Mobiliteit 2023 op en verwerken dit in onze begroting.
3. Wij stellen samen met de gemeenten het uitvoeringsprogramma (UVP) voor 2023 op waarin gemeentelijke en provinciale projecten en/of maatregelen worden gesubsidieerd.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Actie 1

In het eerste kwartaal hebben wij gesprekken gevoerd met onze partners over het meerjarig investeringsprogramma Mobiliteit en mogelijke nieuwe ontwikkelingen op het gebied van mobiliteit. De bestuurlijke overleggen Mobiliteit hebben dit inhoudelijk meerjarenprogramma vastgesteld. Dit heeft geleid tot het bestedingsplan.

Actie 2

Samen met de gemeenten in Overijssel hebben we het jaarlijkse bestedingsplan voor de inzet van beschikbare regionale mobiliteitsgelden opgesteld. Dit bestedingsplan is de basis voor het integraal meerjarig uitvoeringsprogramma Mobiliteit (UVP). In het UVP zijn de projecten, acties en maatregelen van gemeenten en provincie opgenomen waarvoor financiële middelen uit de regionale mobiliteitsgelden beschikbaar zijn gesteld.

Actie 3

Het uitvoeringsprogramma geeft een goed beeld van de mobiliteitsopgaven en de daarvoor benodigde financiële middelen. In 2022 is circa € 20 miljoen beschikbaar gesteld voor gemeentelijke en provinciale mobiliteitsprojecten in Overijssel op het gebied van bereikbaarheid, fietsinfrastructuur, verkeersveiligheid en gedragsbeïnvloeding. Het totale investeringsbedrag in de Overijsselse infrastructuur van provincie en gemeenten samen komt neer op circa € 60 miljoen.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Integrale Netwerkvisie Overijssel
- Statenvoorstel Koersdocument Fiets
- Uitwerking Koersdocument Fiets
- Koersdocument Openbaar Vervoer
- Koersdocument Goederenvervoer en Logistiek
- Beleidsimpuls Verkeersveiligheid
- Uitvoeringsagenda Verkeersveiligheid Overijssel 2021-2024

Begrotingswijziging

1. Geen Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken

Acties 2022

1. Wij maken met het Rijk afspraken over het programma Slimme, Duurzame en Veilige mobiliteit en voeren deze uit .
2. Wij geven invulling aan de uitwerking van het Klimaatakkoord om onze systemen te verduurzamen. Dit doen we onder andere door de aanleg van openbare laadinfrastructuur te stimuleren.
3. Wij werken samen met de wegbeheerders aan de digitaliseringsopgave mobiliteit.
4. Wij werken binnen de Werkgeversaanpak aan de vermindering van autogebruik en het veranderd mobiliteitsgebruik door in te zetten op bewustwording en beloning. Covid-19 heeft deze gedragsverandering een stimulans gegeven. Wij werken de ervaringen verder uit.
5. Wij stimuleren de ontwikkeling van hubs voor de overstap van personen en goederenoverslag.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Actie 1

Vanwege de verlengde kabinetsformatie is er in november 2021 geen BO MIRT overleg geweest en zijn er geen aanvullende afspraken gemaakt over de financiering en uitvoering van het programma Veilig, Slim en Duurzaam . Wel is er in 2022 uitvoering gegeven aan de eerdere (meerjarige) afspraken uit het BO MIRT. In het BO MIRT van november 2022 zijn principe-afspraken gemaakt over de gezamenlijke inzet op deelmobiliteit/hubontwikkeling, doelgroepenaanpak en fietsstimulering. In de komende maanden worden deze afspraken omgezet naar (afspraken over) concrete initiatieven en projecten.

Actie 2

Met het ondertekenen van de samenwerkingsovereenkomst in juni 2020 tussen provincies Gelderland en Overijssel, het ministerie van I&W en Netbeheer Nederland vormen Gelderland en Overijssel 'NAL-Samenwerkingsregio Oost'. In november 2020 is de Gelders-Overijsselse Regionale Aanpak Laadinfrastructuur (GO RAL) vastgesteld en gestart met de uitvoering. In 2022 is er een nieuwe concessie met Vattenfall gestart voor het plaatsen van laadpalen in Gelderland en Overijssel. Alle Overijsselse gemeenten doen hier aan mee. Inwoners kunnen via een portal een openbare laadpaal aanvragen.

Daarnaast is in 2022 onder meer gestart met het opstellen van plankaarten voor bedrijventerreinen. Deze kaarten moeten inzicht geven in waar bedrijven hun laadbehoefte op eigen terrein kunnen realiseren, waar collectieve laadinfrastructuur nodig is en waar slimme oplossingen nodig zijn in verband met netcongestie.

Actie 3

Provincie Overijssel heeft de regierol bij de digitalisering van mobiliteitsdata en is als wegbeheerder koploper in de levering van mobiliteitsdata. Wij ondersteunen gemeenten in deze technische, maar zeker ook organisatorische opgave. Vanuit de regierol van Overijssel

organiseren wij kennissessies en 1-op-1 gesprekken met gemeenten. Eind 2022 zijn de volgende data-items al goed op orde: geplande wegwerkzaamheden, evenementen, regelscenario's bij onder andere omleidingsroutes, logistieke data zoals beperkingen voor vrachtverkeer en ZE-zones, parkeerdata en iVRI-data. Daarnaast is een start gemaakt met maximumsnelheden en fietsdata. Tot slot is in 2022 de focus gelegd op het orde houden van de data door de datalevering te koppelen aan de werkprocessen bij gemeenten.

Actie 4

Met de werkgeversaanpak is in 2022 door het inzetten van fietsstimuleringsinterventies een bijdrage geleverd aan het mijden van de spits en het stimuleren van schoner vervoer. Inmiddels zet 34% van de 100+ werkgevers (in de geselecteerde gebieden) zich actief in voor duurzaam reisgedrag van hun werknemers. Met werkgevers is kennis gedeeld over borging van hybride werken om woon-werk mobiliteit te spreiden over de dag en de week.

Actie 5

Hubs zijn een essentieel onderdeel van ons mobiliteitsnetwerk waarmee we invulling willen geven aan de totale bereikbaarheidsopgave in Overijssel. Dit jaar werkte de provincie daarom aan een aanpak voor regionale hubs: de routekaart hubontwikkeling. In totaal gaat het om zo'n 50 locaties die onderling snel met elkaar verbonden moeten worden zodat een totaal regionaal mobiliteitsnetwerk ontstaat. Concreet starten we nu met vijf locaties (station Kampen- Zuid, station Steenwijk, station Dalfsen, Zwolle Hessenpoort en Enschede Zuiderval. We hebben voor de ontwikkeling van deze locaties €850.000,- gereserveerd.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Binnen beleidsdoel 4.1 is er aan lasten € 2,2 miljoen geraamd voor prestatie 4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken. Hiervan is ruim € 1,8 miljoen gerealiseerd. Verder zijn er baten gerealiseerd voor bijna € 0,9 miljoen ten opzichte van een raming van bijna € 0,6 miljoen; er is € 0,3 miljoen meer aan baten gerealiseerd. Deze hogere baten zijn specifieke rijksuitkeringen voor mobiliteitsprojecten (Specifieke uitkering (SPUK) Laadinfrastructuur GO-Ral en Specifieke uitkering (SPUK) Veilige Duurzame Doelmatige Verkeersinfrastructuur). Door deze specifieke uitkeringen was het mogelijk kosten van mobiliteitsprojecten die ten laste van reguliere budgetten komen gedeeltelijk toe te rekenen aan de specifieke rijksuitkeringen. Dit heeft mede geresulteerd in een meevaller van € 0,4 miljoen op de lasten.

Laadinfrastructuur GO-Ral

Op de cofinanciering voor Laadinfrastructuur GO-Ral is in 2022 € 37.000 niet gerealiseerd. Dit bedrag is in 2023 nodig voor doorlopende verplichtingen. Wij hebben besloten dit bedrag beschikbaar te houden voor de uitvoering in 2023.

GS begrotingswijziging

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 37.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken van de begroting 2023.

Gebundelde resultaatbestemming

Voor in behandeling zijnde subsidieaanvragen van de regeling Slimme Mobiliteit Overijssel (werkgeversaanpak), nemen wij €31.000 op in het gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel voor subsidies. Daarmee kunnen de subsidieaanvragen wordt afgewikkeld in 2023. Wij stellen u voor om € 31.000 van uit het gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 4.1.3.

Statenvoorstellen en -besluiten

Begrotingswijziging

- 1. GS Begrotingswijziging**
- 2. Resultaatbestemming**

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

37

Resultaatbestemming

31

Resultaatbestemming toelichting

4.1.4 Slimmer maken van systemen en netwerken

Acties 2022

1. Wij voeren meerjarig samen met onze partners innovatieve slimme mobiliteitsprojecten uit, waaronder: slimme verkeerslichten, open data (ten behoeve van Talking Traffic), innovaties rond fiets (zoals B-ITS) en innovatieve mobiliteitsdiensten (MaaS = Mobility as a Service).

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Sinds 2018 is provincie Overijssel partner in het innovatieve partnerschap Talking Traffic, een samenwerkingsverband tussen overheden en marktpartijen. Samen met een aantal gemeenten, hebben wij in 2022 ingezet op het (verder) uitrollen van slimme verkeerslichten, de zogenaamde iVRI's, in de steden Almelo, Enschede en Hengelo. Deze zijn mede mogelijk gemaakt door cofinanciering vanuit het Uitvoeringsprogramma (UVP) 2022 en het Rijk. Ook in 2023 geven we hier een vervolg aan.

De Goan-App, de innovatieve mobiliteitsdienst MaaS (Mobility as a Service) Twente, is op 16 juni 2021 als één van de zeven landelijke pilots, operationeel geworden. Deze App maakte het mogelijk een reis te plannen, boeken en te betalen. De pilot is in oktober 2022 gestopt. Betrokken partijen hebben besloten om er in deze vorm niet mee door te gaan. We verzamelen in 2023 de leerervaring uit de pilot en volgen landelijk de ontwikkelingen met betrekking tot MaaS.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

Begrotingswijziging

- 1. Geen**

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

Dit is wat wij doen

4.2 Toekomstbestendig en duurzaam openbaar vervoer

Als opdrachtgever voor het regionale openbaar vervoer verlenen wij OV-concessies voor bus en trein. Wij zetten in op kwaliteitsverbetering en het overstappen op schone energie in het openbaar vervoer. Daarvoor stemmen we het vervoersaanbod af op de vraag, versterken het kernnet en vinden alternatieven voor de nog overblijvende vraag naar vervoer. We stimuleren en realiseren maatregelen om het trein- en busvervoer te verbeteren en duurzamer te maken (4.2.3 t/m 4.2.6). We werken mee aan het Rijksprogramma 'Toekomstbeeld OV 2040' en behartigen daarin de belangen van Overijssel. We werken aan gezamenlijke kennisontwikkeling (4.2.1).

Prestaties

4.2.1 Transitie Openbaar Vervoer

Acties 2022

1. Wij werken mee aan de uitwerking van het Rijksprogramma 'Toekomstbeeld OV 2040' en vertalen de concrete betekenis hiervan voor Overijssel. We identificeren de mogelijke maatregelen op regionaal en gemeentelijk niveau en maken plannen voor realisatie in de lopende concessies of aan te besteden concessies.
2. Wij verkennen samen met de bestuurlijke partners in Overijssel het vormgeven van passende openbare mobiliteit, waarbij we vervoersvraag en vervoersaanbod verder op elkaar laten aansluiten.
3. Wij stellen kaders en begeleiden de vervoerders bij de uitrol van nieuwe betaalwijzen in het openbaar vervoer.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Actie 1

Het toekomstbeeld OV 2040 hebben we voor Overijssel vertaald naar een concept visie op bereikbaarheid en de concretisering daarvan in het programma voor hub ontwikkelingen. Hiermee werken we aan een sterk mobiliteitsnetwerk waarin OV, met aanvulling van andere mobiliteitsoplossingen, een belangrijke rol heeft om de bereikbaarheid in zowel het stedelijk als landelijk gebied te organiseren.

Actie 2

Met de bestuurlijke partners in Overijssel geven we vorm aan passend openbare mobiliteit. Dit heeft geleid tot een intentieverklaring met de gemeenten Zwolle en Hardenberg om te werken aan de verkenning van oplossingen op het gebied van openbare mobiliteit.

Actie 3

De nieuwe betaalwijzen, OV-pay (betalen met de bankpas), zijn in de Overijsselse concessies ingevoerd, met uitzondering van IJsselmond; die zal in 2023 starten met OV-pay.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Op deze prestatie zijn de begrote lasten van bijna € 1,7 miljoen voor bijna € 0,6 miljoen niet tot besteding gekomen. De begrote baten van € 0,9 miljoen zijn grotendeels gerealiseerd.

De onderbesteding op de lasten wordt veroorzaakt doordat vrijwel geen gebruik is gemaakt van de subsidieregeling 'nieuwe mobiliteit'. Deze middelen blijven beschikbaar in de uitvoeringsreserve Kwaliteit van Overijssel.

Statenvoorstellen en -besluiten

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

4.2.2 Verduurzamen spoorlijnen

Acties 2022

1. Wij zetten de vervolgstappen voor de verduurzaming van de treinverbinding Almelo-Mariënberg-Hardenberg, op basis van de heroverweging verduurzaming door ProRail (najaar 2021), de afspraken met het Rijk in het kader van BO MIRT 2021, en de door ProRail uitgevoerde Verkenning elektrificatie.
2. Wij zetten de vervolgstappen voor de verduurzaming van de treinverbinding Zutphen-Hengelo-Oldenzaal, op basis van de heroverweging verduurzaming door ProRail (najaar 2021), de afspraken met het Rijk en Gelderland in het kader van BO MIRT 2021, en de door ProRail uitgevoerde Verkenning elektrificatie.
3. Wij zetten de vervolgstappen voor de elektrificatie van het spoor Enschede-grens(-Gronau-Münster) ten behoeve van de treinverbinding Münster-Enschede(-Zwolle), op basis van afspraken met de partners van de INTERREG-studie EuregioRail, de afspraken met het Rijk in het kader van BO MIRT 2021.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Actie 1 en 2

ProRail heeft dit jaar gewerkt aan een advies/rapportage voor de verduurzaming van de spoorlijnen Almelo-Mariënberg en Zutphen-Hengelo (Oldenzaal). Dit heeft geleid tot afspraken met Gelderland, het ministerie van IenW en ProRail over het verdere proces. In het BO-MIRT van november 2022 is besloten om in het eerste kwartaal van 2023 de techniekkeuze van de verduurzaming van de spoorlijnen Almelo-Mariënberg en Zutphen-Hengelo (Oldenzaal) te bepalen. Einde Q1-2023 zal de hiervoor samengestelde projectgroep een advies voor de techniekkeuze opleveren, waarna besluitvorming gestart kan worden.

Actie 3

In het BO MIRT zijn afspraken gemaakt met het ministerie van IenW over de volgende fase (verkenning door ProRail) en heeft IenW een toezegging gedaan voor een cofinancieringsbijdrage van € 30 miljoen in de elektrificatie van Enschede-grens(-Gronau-Münster).

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Op deze prestatie is een positief resultaat te zien van € 0,75 miljoen. Dit resultaat is te verklaren doordat het bestedingsritme en het declareren door Prorail van de onderzoekskosten voor de verduurzaming van de spoorlijnen Almelo-Mariënberg en Zutphen-Hengelo afwijkt van het verwachte bestedingsritme en het geraamde bedrag in de begroting. De overgebleven gelden zullen in 2023 voor doorlopende verplichtingen op deze prestatie worden ingezet. Dit wordt gedekt uit de Reserve Sporen en Wegen.

PS begrotingswijziging

Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,75 miljoen te onttrekken aan Reserve Sporen en Wegen en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 4.2.2 Verduurzamen spoorlijnen van de begroting 2023.

Statenvoorstellen en -besluiten

Begrotingswijziging

1. PS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

755

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein

Acties 2022

1. Wij beheren de concessies en contracten van het regionale openbaar vervoer.
2. Wij gunnen de aanbesteding OV-concessie IJssel-Vecht en begeleiden de implementatie (december 2022).
3. Wij bereiden de aanbesteding van het openbaar busvervoer in Twente voor (december 2023).
4. Wij gunnen de Europese aanbesteding voor een kortlopende concessie in verband met de verduurzaming van de treindienst Zutphen-Hengelo-Oldenzaal (zie prestatie 4.2.2) en starten met de voorbereiding van de implementatie van deze concessie.
5. Wij begeleiden de wervingsacties van vervoerders voor nieuwe reizigers.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Actie 1

Het beheer van concessies en contracten is goed verlopen. De aanpassingen naar aanleiding van de corona-crisis hebben het OV beheersbaar gehouden. Er is een basis voor verder herstel en groei. Wel is er een zorg over de arbeidsmarktsituatie en de gevolgen daarvan op het voorzieningenniveau van het OV.

Actie 2

De aanbesteding van de OV concessie IJssel-Vecht is succesvol afgerond. De concessie is gegund aan vervoerder EBS en het voorzieningen niveau is vergelijkbaar met het niveau voor corona. De overname van het materieel (elektrische bussen) is succesvol afgerond.

Actie 3 en 4

De aanbesteding van de OV concessie Twente - ZHO (busvervoer Twente en treindienst Zutphen - Hengelo - Oldenzaal) is succesvol afgerond. De concessie is gegund aan

vervoerder Arriva en het voorzieningenniveau is vergelijkbaar met het niveau van voor corona. De concessie gaat in december 2023 van start met een volledige zero-emissie busvloot.

Actie 5

Overijssel heeft, samen met Gelderland en Flevoland, meerdere acties uitgevoerd onder de vlag van 'Ervaar het OV' om reizigers na de corona-crisis weer van het OV gebruik te laten maken. De reizigers hebben grotendeels hun weg naar het OV teruggevonden.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Prestatie 4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein geeft laat per saldo een positief resultaat van € 10,9 miljoen zien. Dit geeft een vertekend beeld. In dit resultaat loopt namelijk de specifieke uitkering (SPUK) decentraal spoor van € 9,7 miljoen mee. Dit betreft een structurele rijksbijdrage die voorheen als decentralisatie uitkering werd ontvangen (en begroot op de algemene dekkingsmiddelen), maar nu als SPUK op de prestatie zelf wordt verantwoord. Dit levert een niet begrote baat (voordeel) op van € 9,7 miljoen op de prestatie 4.2.3, maar een niet gerealiseerde baat (nadeel) bij de algemene dekkingsmiddelen. Per saldo heeft dit geen effect het jaarrekeningresultaat van de provincie. Tegenover de geraamde baat van € 39 miljoen staat een realisatie van € 54 miljoen. In de gerealiseerde baten zijn incidentele bijdragen van het Rijk (Specifieke uitkering) opgenomen voor in totaal € 13,2 miljoen. Dit betreft de beschikbaarheidsvergoeding regionale OV-bedrijven voor € 4,4 miljoen (bestaande uit € 8,8 miljoen toezeggingen voor 2022 verminderd met € 4,4 miljoen terug te betalen in verband met lagere vaststellingen 2021) en de specifieke uitkering decentraal spoor € 9,7 miljoen. De beschikbaarheidsvergoeding regionale OV-bedrijven compenseert weggevallen reizigersopbrengsten.

Exploitatie OV concessies

De structurele lasten van exploitatiesubsidies voor het openbaar vervoer komen circa € 0,9 miljoen lager uit dan begroot (€ 99,0 miljoen begroot en € 98,1 miljoen gerealiseerd) als gevolg van incidentele meevallers (ca. € 3,4 miljoen) uit eerdere jaren. De baten in 2022 € 0,3 miljoen hoger dan begroot vanwege niet begrote doorbelaste kosten.

Spoorlijn Hengelo Bielefeld

De exploitatie van de spoorlijn Hengelo Bielefeld laat op de incidentele middelen een exploitatietekort zien van € 317.000 als gevolg van hogere indexatie en lagere reizigersinkomsten (geen aanspraak op beschikbaarheidsvergoeding regionale OV-bedrijven). Dit leidt tot een tijdelijke overschrijding op boekjaar 2022 ten laste van het resultaat. Voor de dekking hiervan zijn middelen beschikbaar in de reserve mobiliteitsprojecten. Binnen kerntaak 4 is de extra onttrekking aan de reserve mobiliteitsprojecten per saldo € 184.000.

PS begrotingswijziging Reserve mobiliteitsprogramma's verkeer en vervoer ten gunste van het resultaat

Wij stellen u voor om een bedrag van € 184.000 te onttrekken aan Reserve mobiliteitsprogramma's verkeer en vervoer en middels begrotingswijziging in 2023 toe te voegen aan de Algemene reserve.

Niet Actief Beveiligde Overwegen (NABO's)

Via PS 2020/0058230 is € 2,5 miljoen beschikbaar gesteld voor de aanpak van NABO's. Hiervan is € 2,0 miljoen gedekt uit KVO middelen en € 0,5 miljoen binnen de regulier mobiliteitsmiddelen (prestatie 4.2.3). Er zijn enkele subsidieverzoeken ontvangen van de betrokken gemeenten. De niet bestede middelen dienen beschikbaar te blijven voor de aanpak van NABO's. Wij schuiven de niet bestede KVO middelen (€ 0,4 miljoen) door naar 2023.

Verder hebben wij ter dekking van de subsidieverplichtingen besloten voor 2023 de lasten

van prestatie 4.2.3 'Concessie- en contractmanagement van bus en trein' in 2023 te verhogen met € 195.000 onder gelijktijdige onttrekking van hetzelfde bedrag aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel.

Actualisatie begrotingsritme verplichtingen NABO's

Verder is de lastneming van de meerjarig verleende subsidies voor de periode 2023-2024 geactualiseerd en dit leidt tot een wijziging in het begrotingsritme van de lasten met bijbehorende onttrekking aan de uitvoeringsreserve Kwaliteit van Overijssel.

GS begrotingswijziging

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,6 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein van de begroting 2023.

Verder hebben wij besloten de lasten van prestatie 4.2.3 'Concessie- en contractmanagement van bus en trein' in 2024 met € 0,6 miljoen te verlagen en de lasten in 2023 met hetzelfde bedrag te verhogen. Tevens de bijbehorende onttrekkingen aan de uitvoeringsreserve Kwaliteit van Overijssel te wijzigen.

Haltevoorzieningen IJssel-Vecht

Bij de jaarrekening 2021 heeft u via resultaatbestemming middelen beschikbaar gesteld voor aanpassingen aan de halte infrastructuur IJssel-Vecht in verband met wijzigingen in de dienstregeling van de concessie IJssel-Vecht. De halte aanpassingen die gemeente Zwolle moet doen hebben op zich laten wachten in verband met onzekerheid over lijnvoering vanuit de nood-concessie IJssel-Vecht 2020-2022 en de recentelijk gegunde concessie IJssel-Vecht 2022-2035. In 2023 zal Zwolle de haltes aanpassen zodat deze voldoen aan lijnvoering van vervoerder EBS en zullen wij Zwolle hiervoor subsidie verlenen op basis van het besluit uit 2020.

Resultaatbestemming Haltevoorzieningen IJssel-Vecht

Voor dekking van doorlopende verplichtingen stellen wij voor middels resultaatbestemming € 0,4 miljoen beschikbaar te houden en toe te voegen aan de begroting 2023 op prestatie 4.2.3.

Gebundelde resultaatbestemming

Voor nog in behandeling zijnde subsidieaanvragen, die gezien het gepubliceerde plafond nog toegewezen dienen te worden, doen wij u een gebundeld resultaatbestemmingsvoorstel. Onderdeel hiervan is een subsidie aanvraag van € 8.000 in het kader van de subsidieregeling Inzet vrijwilligers bij buurtbussen in Overijssel.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel Ontwerp PvE kortlopende concessie Twente - ZHO

Besluit Ontwerp PvE kortlopende concessie Twente - ZHO

Statenbrief Publicatie aanbestedingsstukken OV concessie Twente - ZHO

Begrotingswijziging

1. GS Begrotingswijziging

2. Resultaatbestemming

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

1240

Resultaatbestemming

384

Resultaatbestemming toelichting

4.2.4 Verbeteren infrastructuur openbaar vervoer

Acties 2022

1. Wij voeren onderzoeken uit naar de opwaardering van de diverse treinverbindingen in Overijssel waarbij prioriteit wordt gegeven aan de treinverbinding Zwolle – Enschede (-Münster).
2. Wij werken samen met ProRail en de betreffende gemeenten aan de uitvoering van het programma 'niet actief beveiligde overwegen' (NABO). In 2021 is voor de openbare NABO's de verkenningsfase afgerond. In 2022 wordt verder samengewerkt aan planuitwerking en planuitvoering. Realisatie van de werkzaamheden zal plaatsvinden in 2022 en 2023.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Actie 1

In 2022 is de studie door Euregio afgerond. De lijn biedt grote kansen bij, voor spoorse begrippen, relatief beperkte investeringen. In de komende jaren werken we samen met IenW en ProRail de studie van Euregio verder uit om te komen tot elektrificatie van de spoorlijn Enschede-grens (Gronau-Münster) en doorkoppeling van de verbindingen op Enschede, zodat de Duitse treinen makkelijker in Nederland kunnen (door)rijden.

Actie 2

Wij hebben samen met ProRail en de betreffende gemeenten aan de uitvoering van het programma 'niet actief beveiligde overwegen' (NABO) gewerkt. Voor alle openbare NABO's is een realisatieovereenkomst afgesloten. Realisatie van het grootste deel van de werkzaamheden vindt in 2023 plaats. Werkzaamheden aan enkele NABO's in Borne en Deventer zijn reeds afgerond. Voor een drietal NABO's in Deventer en Olst vindt de realisatie begin 2024 plaats. Dit vanwege inzichten vanuit ecologisch onderzoek. Behoudens deze kleine afwijking is de verwachting dat de doelstelling om de openbare NABO's uiterlijk in 2023 te sluiten, zal worden behaald.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Aanpak niet actief beveiligde overwegen
- Besluit Aanpak niet actief beveiligde overwegen

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

4.2.6 Spoor Zwolle - Enschede

Acties 2022

1. Wij leggen uw Staten in de eerste helft van 2022 een Investeringsvoorstel voor inzake verdere kwaliteitsverbeteringen van de treinverbinding Zwolle-Enschede (versnellen intercity en verbeteren perronveiligheid Heino en Raalte). Basis hiervoor zijn de uitkomsten van de onderzoeken welke eind 2021 zijn afgerond. Hierbij houden wij rekening met onze lange termijn-ambities zoals verwoord in onze Integrale Netwerkvisie Overijssel (INO).

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Wij hebben in het MIRT met het Rijk afspraken kunnen maken over de financiering van dit project: samen met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) en ProRail investeren wij voor in totaal circa € 31 miljoen in deze treinverbinding om de punctualiteit en de perronveiligheid van deze treinverbinding op de korte termijn te verbeteren. Door de cofinanciering vanuit het Rijk en vanuit ProRail valt ons deel van de financiering (€ 14,2 miljoen) binnen de nog beschikbare middelen voor verbetering van deze spoorverbinding. Daarom is het aan uw Staten toegezegde Investeringsvoorstel niet nodig. Wel zijn er financiële zorgen over de toenemende hogere materiaalkosten e.d. In dat geval zullen wij met ProRail en het Rijk in overleg treden.

Uw Staten zijn op 19 april 2022 per brief geïnformeerd over de investeringen in de spoorlijn Zwolle-Wierden.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Op prestatie 4.2.6 Spoor Zwolle – Enschede is het geraamde budget van ruim € 0,76 miljoen voor € 0,2 miljoen niet tot besteding gekomen. De geraamde baat van € 0,94 miljoen is volledig gerealiseerd. De geraamde baat betreft een Rijksbijdrage voor een verkenningsstudie naar verbetermaatregelen van de treinverbinding Zwolle-Enschede. De onderbesteding op de lasten (€ 0,2 miljoen) is te verklaren doordat het bestedingsritme en het declareren door ProRail van de kosten van een verkenningsstudie afwijkt van het verwachte bestedingsritme.

De overgebleven gelden zullen in 2023 voor doorlopende verplichtingen op deze prestatie worden ingezet. Dit wordt gedekt uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en het restant Rijksbijdrage.

PS wijziging

Verder is er op de post Corridor Zwolle Twente Münster € 21.000 minder besteed dan geraamd. In de begroting 2023 is de actie met betrekking tot de Corridor Zwolle Twente Münster ondergebracht bij prestatie 4.1.1 Beleidsontwikkeling mobiliteit. Wij stellen u voor de overgebleven gelden uit 2022 in 2023 beschikbaar te houden voor doorlopende verplichtingen op prestatie 4.1.1 Beleidsontwikkeling mobiliteit. Verder stellen wij voor de in de reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel gereserveerde middelen van € 0,38 miljoen voor de Corridor Zwolle Twente Münster te koppelen aan prestatie 4.1.1 Beleidsontwikkeling mobiliteit.

GS begrotingswijziging

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om € 0,2 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 4.2.6 van de begroting 2023.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenbrief investeringen in de spoorlijn Zwolle -Wierden (Blauwnet Zwolle-Enschede)

Begrotingswijziging

1. GS Begrotingswijziging

2. PS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

181

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

Dit is wat wij doen

4.3 Vaker op de fiets

Wij stimuleren het gebruik van de (elektrische) fiets op afstanden tot ongeveer vijftien kilometer als alternatief voor de auto en het openbaar vervoer. En ook als vervoermiddel van en naar stations of carpoolplaatsen (4.3.1). Een kwalitatief goed en veilig fietsnetwerk is belangrijk voor woon-werkverkeer, en daarmee ook voor de werkgelegenheid. (4.3.2.)

Prestaties

4.3.1 Stimuleren fietsgebruik

Acties 2022

1. Wij stimuleren het fietsgebruik door infrastructurele projecten te ontwikkelen en uit te voeren in samenhang met gedragsbeïnvloeding en techniek. De door uw Staten toegezegde financiële impuls maakt versnelling mogelijk. Dit doen wij samen met onze partners.
2. Wij maken afspraken met gemeenten en het Rijk over de nadere voorbereiding om tot realisatie over te gaan van de 10 vastgestelde regionale snelle fietsroutes en deeltrajecten van de F35.
3. Wij onderzoeken samen met onze partners op welke wijze fietsparkeren een plek moet krijgen binnen de knooppuntontwikkeling (hubs) in Overijssel.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Actie 1

Aan de hand van de drie pijlers: infrastructuur, gedrag en techniek hebben wij in 2022 samen met gemeenten, Rijk, Fietsersbond, onderwijsinstellingen en Stichting 365 dagen fietsen uitvoering gegeven aan fietsstimulering in Overijssel.

Gedragsbeïnvloeding en de koppeling met infrastructuur projecten

De werkgeversaanpak heeft zich in 2022 met fietsstimulering gericht op probeeracties rondom e-bike en speed pedelec gebruik, in relatie tot het woon-werkverkeer rondom de steden Zwolle en Enschede. 25% van de deelnemers heeft hierna aangegeven vaker op de fiets naar het werk te gaan. Ook zijn werkgevers in de provincie Overijssel geïnformeerd over de fiscale mogelijkheden rondom de inzet van de fiets in het woon-werkverkeer.

In Twente heeft de "aanjager fiets" de gemeenten geholpen om gedragsinterventies te koppelen aan infrastructurele maatregelen. Er is een toolbox ontwikkeld waarin de diverse lopende projecten inzichtelijk zijn gemaakt en die het gemeentes eenvoudiger maakt om

slimme verbanden te leggen. Daarnaast zijn met diverse gemeentes gesprekken gevoerd om ze te ondersteunen bij het uitvoeren van gedragsinterventies rondom de aanleg van nieuwe infrastructuur.

In 2022 zijn er fietsstimuleringsprojecten uitgevoerd op scholen gericht op gedragsbeïnvloeding en verkeersveiligheid. Leerlingen denken zelf actief mee over fietsstimulering en verkeersveiligheid in de omgeving rondom hun school. Het gaat onder andere om concrete acties in de schoolomgeving of met behulp van een app en VR brillen interactieve virtuele verkeerslessen volgen.

Voor de oudere fietser is het project Doortrappen in Overijssel doorontwikkeld. Er zijn doortraproutes in de gemeenten Raalte, Rijssen-Holten en Oldenzaal van 25 km per route om senioren te stimuleren te blijven fietsen over infrastructuur die senior-proof is. Coaches van de Fietzersbond begeleiden de activiteiten voor de senior fietsers.

Techniek

Overijssel was in 2022 lead partner in het project Bicycle and ITS (fiets en slimme technieken). Hier werden meer dan 30 pilots in 5 landen uitgevoerd met als doel het fietsen te stimuleren door het veiliger en comfortabeler te maken met behulp van slimme technieken. In Zwolle is dynamische verlichting in het buitengebied toegepast en fietskoeriers krijgen voorrang bij verkeerslichten. In Hengelo is de fietsketting toegepast, waar fietsers als ze in groepen fietsen voorrang krijgen bij het verkeerslicht. Met het BITS project lopen we wereldwijd voorop als het gaat om slimme toepassingen voor de fiets en dit willen wij een vervolg geven met onze inschrijving op MEGABITS (Mobilizing Europe's Green Ambition through Bicycle and Information Technology Systems).

Actie 2

In 2022 zijn op onder andere de trajecten Zwolle–Hardenberg, Zwolle–Staphorst–Meppel en Zwolle–Nijverdal verbeteringen aangebracht. Gemeente Raalte en Deventer hebben een verkenning uitgevoerd naar de kanaalroute tussen Deventer en Raalte. In Twente is gewerkt aan de fietsverbindingen tussen Haaksbergen en Enschede en Vriezenveen en Vroomshoop. De gemeenten Enschede, Borne en Almelo hebben onderdelen van de F35 gerealiseerd en/of verbeterd. Er zijn bestuurlijke afspraken gemaakt over het vervolg van het traject Enschede–Oldenzaal. Gerealiseerde projecten zijn onder andere de F340 Zwolle-Dalfsen, de F340 Vechtdalverbinding (Dalfsen-Ommen), deel van de F35 Borne, de F35 Enschede-West en de doorfietsroutes Kampen-Dronten, Enschede-Haaksbergen en Zwolle-Meppel (deel Staphorst).

Actie 3

Dit jaar is gewerkt aan de verdere concretisering van de visie op hubs. Er is met diverse partijen/partners binnen Overijssel gesproken over concrete plannen op locaties om tot de ontwikkeling van hubs te komen.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Op deze prestatie zijn de geraamde lasten van € 14,8 miljoen voor € 7,9 miljoen gerealiseerd en € 6,9 miljoen niet tot besteding gekomen. Dit valt uiteen in twee onderdelen (het UVP en het programma Koers Fiets) die we hieronder separaat toelichten. De belangrijkste verklaringen van de onderbesteding van € 6,9 miljoen zijn:

Uitvoeringsprogramma mobiliteit UVP (gefinancierd uit algemene middelen)

Op prestatie 4.3.1 Stimuleren fietsgebruik is de uitvoering van het UVP 2022 voor € 6,6 miljoen volledig gerealiseerd. Van de onderbesteding is € 3,2 miljoen veroorzaakt doordat de lastneming van subsidies met ingang van het boekjaar 2021 is gewijzigd. Meerjarig verleende subsidies moeten nu aan de volledige meerjarige uitvoeringsperiode van gesubsidieerde projecten worden toegerekend. Dit is een administratieve onderbesteding, de

middelen zijn niet meer beschikbaar.

Verder is er een onderbesteding van € 1,8 miljoen op projecten die conform het UVP zal worden ingezet voor sluitstukprojecten die in 2023 tot uitvoering komen. De (gespaarde) middelen uit 2022 zijn beschikbaar voor de uitvoering in 2023. Wij stellen u voor zoals bij Monitor II aangekondigd deze middelen beschikbaar te houden voor de uitvoering van projecten in 2023.

Tenslotte is er € 0,3 miljoen vrijval ontstaan als gevolg van lagere subsidievestigingen uit eerdere jaren.

Resultaatbestemmingen:

Lastneming meerjarige verleende subsidies

Wij stellen u voor middels resultaatbestemming € 3,2 miljoen toe te voegen aan de reserve Verstrekte subsidies voor dekking van de lasten van meerjarig verleende subsidies.

Uitvoering projecten 2023

Wij stellen u voor middels resultaatbestemming € 1,8 miljoen beschikbaar te houden voor de uitvoering van projecten in 2023 en toe te voegen aan de lasten van prestatie 4.3.1

Stimuleren fietsgebruik jaarschijf 2023.

Uitvoeringsprogramma mobiliteit UVP (vrijval subsidieverplichtingen voorgaande jaren)

Zoals bij het Statenvoorstel voor de Herprioritering nr. 2020/1102400 is opgenomen stellen wij u voor middels resultaatbestemming de vrijval ontstaan als gevolg van lagere subsidievestigingen uit eerdere jaren meerjarig beschikbaar te houden voor toekomstige uitvoeringsprogramma's Mobiliteit en in totaal € 259.000 door te schuiven naar 2024 waarvan € 157.000 op prestatie 4.3.1 Stimuleren fietsgebruik en € 103.000 op prestatie 4.6.10 Infrastructurele maatregelen bereikbaarheid.

Leefbaarheid Engbertsdijksvenen, additioneel begroting 2022

Bij de begroting 2022 heeft u eenmalig een bedrag van € 0,52 miljoen beschikbaar gesteld voor de leefbaarheid Engbertsdijksvenen, door bijvoorbeeld de aanleg van een fietspad.

Opgenomen in de motie als: "Impuls voor de fiets, voor het mede-investeren in fietspaden en fietsvoorzieningen, zoals fietspad Engbertsdijksvenen."

Dit bedrag zetten we middels subsidie in voor de leefbaarheid in het gebied, zoals een fietspad. Het projectvoorstel is in voorbereiding, subsidieaanvraag wordt eind 2023 verwacht.

Wij stellen u voor dit bedrag via resultaatbestemming beschikbaar te houden en dit toe te voegen aan de begroting 2023 prestatie 1.4.3 Leefbaar Platteland

Uitvoering Koers Fiets (gefinancierd uit uKvO)

Op deze prestatie is € 2,4 miljoen beschikbaar gesteld voor uitvoering van het koersdocument Fiets. In totaal gaat het om een onderbesteding van € 1,1 miljoen die wij in komende jaren willen inzetten voor realisatie van Koers Fiets. Voor het hele bedrag geldt dat dit wordt gedekt uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel.

GS begrotingswijziging

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten € 1,1 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 4.3.1 van de begroting 2023.

PS begrotingswijziging (lastneming verstrekte subsidies)

De regelgeving met betrekking tot de lastneming van subsidies is met ingang van het boekjaar 2021 is gewijzigd. Meerjarig verleende subsidies moeten nu aan de volledige meerjarige uitvoeringsperiode van gesubsidieerde projecten worden toegerekend. Voor de administratieve afhandeling van verstrekte subsidies is de reserve verstrekte subsidies ingesteld.

Als gevolg van deze werkwijze stellen wij voor de begroting 2023 voor zover van toepassing

te wijzigen. Dat betekent dat de begroting 2023 financieel technisch wordt aangepast door eerst het al geraamde bedrag van € 0,3 miljoen voor de dekking van meerjarige subsidies te storten in de reserve verstrekte subsidies en vervolgens dit zelfde bedrag te onttrekken aan de reserve verstrekte subsidies en toe te voegen aan prestatie 4.3.1.

Wij stellen u voor de lasten van prestatie 4.3.1 in 2023 met € 0,3 miljoen te verlagen onder gelijktijdige toevoeging van dit bedrag aan de reserve verstrekte subsidies en vervolgens ditzelfde bedrag te onttrekken aan de reserve verstrekte subsidies en toe te voegen aan prestatie 4.3.1.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Investerings Fiets
- Besluit Investeringsvoorstel Fiets
- Atlas van Overijssel (Kernnet Fiets Overijssel)

Begrotingswijziging

- 1. GS Begrotingswijziging**
- 2. PS Begrotingswijziging**
- 3. Resultaatbestemming**

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

833

Resultaatbestemming

5279

Resultaatbestemming toelichting

4.3.2 Goed en veilig fietsnetwerk

Acties 2022

1. Wij (mede) financieren gemeentelijke en provinciale fietsinfrastructuur om te komen tot een kwalitatief goed en veilig fietsnetwerk.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

We investeren gezamenlijk met gemeenten in snelle fietsroutes en de F35, zie actie 4.3.1 actie 2. Daarnaast investeren we ook gezamenlijk in de regionale en lokale routes.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

Begrotingswijziging

- 1. Geen**

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

Dit is wat wij doen

4.4 Robuuste, slimme en duurzame logistiek

Met onze partners (4.4.1) werken we aan efficiënt (4.4.2) en schoon (4.4.3) goederenvervoer. Dat vergroot de bereikbaarheid, de werkgelegenheid en de toegevoegde waarde van de logistieke sector. We zorgen voor een optimale bereikbaarheid van de logistieke hotspots in Overijssel zodat ze goed kunnen opereren op de Europese corridors (4.4.4).

Prestaties

4.4.1 Port of Logistics Overijssel (POLO)

Acties 2022

1. Wij geven onder regie van Port of Logistics Overijssel (POLO), samen met de logistieke stakeholders, uitvoering aan het meerjarenprogramma Goederenvervoer en logistiek.
2. Wij ondersteunen de POLO (secretariaat, aanjager kernteam en werktafels) en de logistieke netwerkorganisaties bij cluster- en netwerkactiviteiten.
3. Wij geven via de thema's ruimte en bereikbaarheid, onderwijs en arbeidsmarkt, profilering en acquisitie en innovatie uitvoering aan het meerjarenprogramma.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Actie 1

We hebben actief uitvoering gegeven aan het Meerjarenprogramma Goederenvervoer en Logistiek. De urgentie van samenwerking is door ondernemers, onderwijs en overheid benadrukt. Door de oorlog in Oekraïne en de energiecrisis wordt dit alleen maar versterkt.

Actie 2

Samen met onze partners zijn diverse Webinars en congressen georganiseerd, zoals het Havendebat Zwolle, congres logistiek vastgoed, Summit logistieke hotspots 2022 en een bijeenkomst over elektrisch laden en de uitdagingen rond laadinfrastructuur. Ook is verder ingezet op campagnes STAP IN voor Zero Emissie Stadslogistiek (ZES) en 'combineer weg, water & spoor in Overijssel'.

Actie 3

Via ontwikkelde programma's geven we samen met onze stakeholders uitvoering aan onze ambitie. Dit doen we voor vrachtwagenparkeren, binnenvaart, aanpak laadinfrastructuur GO-RAL en ZES. Via de subsidieregelingen voor stimulering van efficiënte en duurzame logistiek worden goede initiatieven ondersteund. Met Oost NL en onze partners is een gezamenlijke profileringsdocument opgesteld. Ook hebben we actief lobby gevoerd om onze netwerksamenwerking op de NorthSeaBaltic-corridor te versterken.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Binnen beleidsdoel 4.4 is op prestatie 4.4.1 Port of Logistics Overijssel (POLO) van de geraamde lasten van € 0,9 miljoen ruim € 0,4 miljoen besteed in 2022. € 0,5 miljoen is niet tot besteding gekomen hetgeen voornamelijk veroorzaakt wordt doordat er minder aanvragen zijn geweest voor de beschikbare subsidiegelden. De subsidieregeling loopt door in 2023 en daarvoor dienen de resterende middelen beschikbaar te blijven. Wij schuiven deze door naar de jaarschijf 2023 van de begroting 2023.

GS begrotingswijziging

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,5 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 4.4.1 Port of Logistics Overijssel(POLO) van de begroting 2023.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Investerings Goederenvervoer en Logistiek
- Besluit Investerings Goederenvervoer en Logistiek

Begrotingswijziging

1. GS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

479

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

4.4.2 Slimme logistiek (Smart Logistics)

Acties 2022

1. Wij bedenken met partners maatwerkoplossingen voor logistieke vragen, onder meer stadslogistiek (koppeling met het Klimaatakkoord), afvallogistiek, zorglogistiek en bouwlogistiek.
2. Wij realiseren slimme infrastructuur door het uitvoeren van projecten als Talking Traffic en Blauwe Golf, het slim ontsluiten en toepassen van data en door innovatieve projecten aan te jagen (zoals autonoom rijden).

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Actie 1

Via onder andere de inzet van onze logistiek makelaar adviseren wij over nieuwe logistieke concepten voor Zero Emissie Stadslogistiek (ZES) en bespreken we dit in een klankbordgroep met stakeholders en de betrokken gemeenten. Ook hebben we kennis ingebracht over nieuwe logistieke concepten voor de bouwlogistiek, met daarbij de koppeling naar de binnenvaart.

Actie 2

Het project Blauwe Golf is in gebruik voor heel Overijssel. Samen met de havenbedrijven verkennen we de mogelijkheden van doorontwikkeling. In Deventer en Almelo lopen initiatieven om de logistieke sector prioriteit te verlenen bij iVRI's (slimme verkeerslichten).

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Investerings Goederenvervoer en Logistiek
- Besluit Investerings Goederenvervoer en Logistiek

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

4.4.3 Verduurzaming goederenvervoer

Acties 2022

1. Wij versterken via de Green Deal Binnenvaart de positie van de binnenvaart, door een actief verandering van vervoerswijze beleid (modal shift) te voeren van weg naar water.
2. Wij stimuleren via de Green Deal Binnenvaart de vergroening van de binnenvaartvloot.
3. Wij organiseren mede de regiotafel binnenvaart Oost Nederland en geven uitvoering aan de uitvoeringsagenda.
4. Wij geven samen met onze partners uitvoering aan de landsdelige aanpak Zero Emissie Stadslogistiek Oost-Nederland.
5. Samen met onze partners werken we aan beleidsontwikkeling voor het verduurzamen van het vervoeren van goederen en geven we hier uitvoering aan via projecten als Clean Energy Hubs, Gelderland-Overijssel Regionale Aanpak Laadinfrastructuur en Smart Energy Hubs.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Actie 1

Samen met de Topsector Logistiek hebben we in het kader van ons Off Road programma bijeenkomsten georganiseerd met de inzet om modal shift te organiseren van weg naar water en spoor. Ook hebben we samen met de gemeente Zwolle en Coalition of the Willing (ondernemers) een eerste verkenning uitgevoerd naar een railterminal Hessenpoort in Zwolle.

Actie 2

We hebben ondersteuning geleverd aan enkele ondernemers die de overstap willen maken naar het zelf duurzaam produceren van waterstof alsook het varen op waterstof.

Actie 3

Via de regiotafel Binnenvaart Oost-Nederland geven we uitvoering aan de gezamenlijke Uitvoeringsagenda. Onderwerpen waar we op inzetten zijn o.a. de laagwaterproblematiek, vergroening van de binnenvaart en doorvaartproblematiek spoorbrug Zutphen.

Actie 4

We hebben actief campagne gevoerd voor Zero Emissie Stadslogistiek, een onderzoek

uitgevoerd naar de ontwikkeling van Regiohubs en zetten actief logistiek makelaars in ter ondersteuning van de ondernemers. Met het Rijk en gemeenten zijn afspraken gemaakt over de gezamenlijke inzet voor de komende jaren.

Actie 5

Vanuit onze gezamenlijke aanpak met Gelderland op Regionale Aanpak Laadinfrastructuur (GO RAL) zijn we gestart met het opstellen van plankaarten van bedrijventerreinen. Daarbij leggen we ook de verbinding met de ontwikkeling van Smart en Clean Energy Hubs. Tevens dragen wij bij aan marktinitiatieven.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Investerings Goederenvervoer en Logistiek
- Besluit Investerings Goederenvervoer en Logistiek

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

4.4.4 Robuust goederenvervoer netwerk

Acties 2022

1. Wij voeren een actieve lobby in Europa voor het realiseren van een innovatieve en duurzame logistieke corridor en voor het versterken van de netwerksamenwerking op de North Sea Baltic Corridor.
2. Wij creëren een robuust vaarwegennet, onder meer door onze betrokkenheid bij het verruimen van de Twentekanalen, project sluis Kornwerderzand en verkenning spoorbrug Zutphen.
3. Wij geven samen met onze partners uitvoering aan het Meerjarenprogramma vrachtwagenparkeren Overijssel.
4. Wij behartigen de belangen van Overijssel op het dossier Vrachtwagenheffing.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Actie 1

Samen met EU partners gelegen aan de North Sea Baltic corridor hebben we gezamenlijk een actieve lobby gevoerd voor het versterken van de netwerksamenwerking. Ook hebben we actieve lobby gevoerd richting rijk en EU voor financieringsmogelijkheden Kornwerderzandsluis.

Actie 2

We hebben ons actief ingezet tijdens de laag water periode om Overijssel bereikbaar te houden via het water, lobby gevoerd voor Twentekanalen en Kornwerderzandsluis

Actie 3

We zijn in gesprek met initiatiefnemers voor het realiseren van truckparkings. Hierbij leggen we actief de koppeling met initiatieven als Clean Energy Hubs en laadvoorzieningen.

Actie 4

We hebben onder andere via het IPO actief lobby gevoerd om de belangen van Overijssel te behartigen op onderwerpen als routing provinciaal wegennet, de effecten van invoering van Vrachtwagenheffing en monitoring. Dit hebben wij in afstemming gedaan met de provinciaal wegbeheerders.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Binnen beleidsdoel 4 is op prestatie 4.4.4. Robuust goederenvervoer netwerk op de geraamde lasten van € 0,7 miljoen ruim € 0,5 miljoen besteed in 2022.

Van de begrote lasten is € 0,2 miljoen niet gerealiseerd. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt doordat er voor de ontwikkeling van de logistieke plankaarten middelen gereserveerd waren binnen deze prestatie. Uiteindelijk is de dekking voor de plankaarten binnen prestatie 4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken in het kader van de GO-RAL gevonden.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Visie vrachtwagenparkeren Overijssel, informatiebrief februari 2020
- Statenvoorstel Investeringsvoorstel Project Verruiming sluiscomplex Kornwerderzand

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

Dit is wat wij doen

4.5 Iedereen elke dag veilig thuis

Verkeersveiligheid is essentieel voor het welzijn in Overijssel. Op basis van het landelijke Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 dragen wij bij aan de ambitie '0 verkeersslachtoffers'. Dat doen we door gedragsbeïnvloeding (4.5.2) en door het veiliger maken van het wegennetwerk (4.5.1).

Prestaties

4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid

Acties 2022

1. Wij (mede) financieren gemeentelijke en provinciale infrastructurele projecten ter verbetering van verkeersveiligheid en dragen op die wijze samen met het Rijk bij aan de uitvoering van het landelijk Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

In 2022 hebben we, in afstemming met de wegbeheerders in Overijssel, infrastructurele projecten gesubsidieerd gericht op het verbeteren van de verkeersveiligheid. Enkele Overijsselse gemeenten hebben als aanvulling op deze subsidie ook maatregelen kunnen uitvoeren op basis van een aanvraag op de cofinancieringsregeling van de Investeringsimpuls Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV). Bij deze verkeersveiligheidsmaatregelen gaat het onder meer om het aanpassen van kruispunten, veilig inrichten van schoolomgevingen en verbreden van fietspaden.

De gevolgen van corona hebben nog steeds invloed op de uitvoering van infrastructurele verkeersveiligheidsmaatregelen met name ten aanzien van de vertraging van het leveren van materialen. Dit leidt vervolgens tot vertraging in de uitgaven.

Overijssel heeft een co-financieringsaanvraag ingediend voor de 2e tranche van de Regeling Stimulering Verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023 van het Rijk. De aanvraag betreft € 0,47 miljoen en is voor de uitvoering van infrastructurele maatregelen op de provinciale wegen.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Financieel resultaat prestatie 4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid

Op deze prestatie zijn de geraamde lasten van € 9,1 miljoen voor € 7,0 miljoen besteed en is ruim € 1,9 miljoen niet tot besteding gekomen. Van de geraamde baat van € 1,4 miljoen is € 1,1 miljoen gerealiseerd. De geraamde baten betreft Rijksbijdragen voor stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen. De onderbesteding op de lasten kan als volgt worden verklaard:

UVP 2022

Op prestatie 4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid is de uitvoering van het UVP 2022 voor € 1,7 miljoen volledig gerealiseerd. In totaal € 519.000 van de onderbesteding wordt veroorzaakt doordat vrijval is ontstaan als gevolg van lagere subsidievestigingen uit eerdere jaren. Verder is er een onderbesteding van € 38.000 op projecten die conform het UVP zal worden ingezet voor sluitstukprojecten die in 2023 tot uitvoering komen. Deze (gespaarde) middelen uit 2022 zijn beschikbaar voor de uitvoering in 2023. Wij stellen u voor zoals bij monitor II aangekondigd deze middelen beschikbaar te houden voor de uitvoering van projecten in 2023.

Resultaatbestemming Uitvoeringsprogramma mobiliteit UVP 2022

Zoals bij het Statenvoorstel voor de Herprioritering nr. 2020/1102400 is opgenomen stellen wij u voor middels resultaatbestemming de vrijval ontstaan als gevolg van lagere subsidievestigingen uit eerdere jaren van meerjarig beschikbaar te houden voor toekomstige uitvoeringsprogramma's Mobiliteit en € 519.000 door te schuiven naar 2024, waarvan € 47.000 naar prestatie 4.3.1 Stimuleren fietsgebruik en € 472.000 naar prestatie 4.6.10 Infrastructurele maatregelen bereikbaarheid.

Resultaatbestemming Uitvoering projecten 2023

Wij stellen u voor middels resultaatbestemming € 38.000 beschikbaar te houden voor de uitvoering van projecten in 2023 en toe te voegen aan de lasten van prestatie 4.3.1 Stimuleren fietsgebruik.

Realisatie verkeersveiligheid maatregelen (resultaatbestemming)

(Besteding meeropbrengsten Motorrijtuigenbelasting MRB)

Voor de realisatie verkeersveiligheid maatregelen was in 2021 een bedrag van € 4,0 miljoen geraamd waarvan € 3,3 miljoen is gerealiseerd. Een bedrag van € 717.000 is niet tot

besteding gekomen. De onderbesteding wordt zoals bij de 2e monitor gesignaleerd veroorzaakt doordat voorbereiding, programmering en besluitvorming van infrastructurele projecten relatief veel tijd vergen voordat projecten worden uitgevoerd. Tegelijkertijd geldt wel dat voor de start van de voorbereiding van projecten de financiering moet zijn geregeld. Wij stellen u voor middels resultaatbestemming € 717.000 beschikbaar te houden voor de realisatie van verkeersveiligheidsmaatregelen en daarvan € 0,3 miljoen in 2023 te storten in de reserve dekking kapitaallasten activa voor het investeringsproject N760 IJsselmuiden-Genemuiden fase I (prestatie 4.7.3) en € 0,4 miljoen te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid.

Specifieke uitkeringen stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen

Voor uitvoering van verkeersveiligheidsmaatregelen is een rijksbijdrage van € 1,4 miljoen geraamd. Voor de niet bestede middelen (€ 0,4 miljoen) en de bijbehorende dekking uit de rijksbijdrage hebben wij besloten deze door te schuiven naar 2023.

GS begrotingswijziging

Conform ons begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten om de niet bestede middelen van € 396.000 van de specifieke uitkeringen stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen op prestatie 4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid voor zowel de lasten als baten door te schuiven en toe te voegen aan de begroting 2023.

GS begrotingswijziging, Cofinanciering verkeersveiligheidsprojecten

Voor de uitvoering van verkeersveiligheidsprojecten ontvangen wij rijksbijdragen onder de voorwaarde van 50% cofinanciering door de Provincie. De dekking van deze cofinanciering komt uit de gereserveerde middelen in de reserve kwaliteit van Overijssel. Wij hebben besloten € 0,4 miljoen aan niet gerealiseerde middelen van 2022 door te schuiven naar 2023.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten € 0,4 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 4.5.1 van de begroting 2023

PS begrotingswijziging, lastneming verstrekte subsidies

De regelgeving met betrekking tot de lastneming van subsidies is sinds 2021 gewijzigd. Meerjarig verleende subsidies moeten nu aan de volledige meerjarige uitvoeringsperiode van gesubsidieerde projecten worden toegerekend. Voor de administratieve afhandeling van verstrekte subsidies is de reserve verstrekte subsidies ingesteld.

Als gevolg van deze werkwijze stellen wij voor de begroting 2023 voor zover van toepassing te wijzigen. Dat betekent dat de begroting 2023 financieel technisch wordt aangepast door eerst het al geraamde bedrag van € 0,3 miljoen voor de dekking van meerjarige subsidies te storten in de reserve verstrekte subsidies en vervolgens dit zelfde bedrag te onttrekken aan de reserve verstrekte subsidies en toe te voegen aan prestatie 4.5.1.

Resultaatbestemming meeropbrengsten motorrijtuigenbelasting :

Ultimo 2022 komt vanuit de extra opbrengsten van de MRB nog eens € 0,7 miljoen beschikbaar voor verkeersveiligheid en fietsprojecten. Wij stellen voor om dit bedrag via resultaatbestemming beschikbaar te stellen voor het verwachte tekort op investeringsproject N760 IJsselmuiden-Genemuiden fase I (prestatie 4.7.3), door dit bedrag in 2023 te storten in de reserve dekking kapitaallasten activa. Deze mutatie wordt verwerkt in Kerntaak 20.

Statenvoorstellen en -besluiten

Begrotingswijziging

- 1. GS Begrotingswijziging**
- 2. PS Begrotingswijziging**
- 3. Resultaatbestemming**

Baten begrotingswijziging

396

Lasten begrotingswijziging

792

Resultaatbestemming

974

Resultaatbestemming toelichting

4.5.2 Educatie en voorlichting verkeersveiligheid

Acties 2022

1. Wij starten met de realisatie van het gezamenlijk opgestelde Uitvoeringsprogramma Verkeersveiligheid Overijssel 2030 en geven daarmee uitvoering aan het landelijk Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV) 2030
2. Wij bezien in 2021 onze samenwerking met provincie Gelderland in het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid (ROV) Oost-Nederland. Afhankelijk van de uitkomst voert het ROV Oost-Nederland, een nieuwe organisatievorm voor deze samenwerking of wijzelf (het Overijsselse deel) van het werkplan 2022 uit.
3. Wij verlenen subsidiebijdragen aan gemeentelijke projecten en programma's op het gebied van gedragsbeïnvloeding.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Actie 1

Gezamenlijk met de verkeersveiligheidspartners is er gewerkt aan het Uitvoeringsprogramma Verkeersveiligheid voor de regionale samenwerking. Hiermee zetten we een plus op de inzet per wegbeheerder en op de opgaves uit het landelijke Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV) 2030.

Actie 2

Wij hebben u op 17 december 2021 geïnformeerd over het wijzigen van de samenwerking van het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Oost-Nederland per 1 januari 2022.

Gedragsbeïnvloeding en verkeersveiligheid maken nu integraal onderdeel uit van de projecten en programma's binnen Gelderland en Overijssel. Het Team Mobiliteit stelt nu jaarlijks een werkplan op gericht op gedragsbeïnvloeding en verkeersveiligheid. Het werkplan verkeersveiligheid en gedragsbeïnvloeding van 2022 met een werkbudget van € 0,5 miljoen is geheel uitgevoerd en besteed.

Actie 3

Gemeenten hebben subsidiebijdragen ontvangen voor het uitvoeren van projecten gericht op gedragsbeïnvloeding en verkeersveiligheid.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Van de geraamde lasten van circa € 4,7 miljoen is € 3,8 miljoen besteed in 2022. Daarnaast is er voor € 0,5 miljoen aan baten gerealiseerd die niet begroot waren. Dit brengt het resultaat op € 1,4 miljoen. De belangrijkste verklaringen voor deze onderbesteding betreft:

Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2022 (UVP 2022)

De onderbesteding wordt voor € 0,4 miljoen veroorzaakt doordat de lastneming van subsidies met ingang van het boekjaar 2021 is gewijzigd. Meerjarig verleende subsidies moeten nu aan de volledige meerjarige uitvoeringsperiode van gesubsidieerde projecten worden toegerekend. Dit is een administratieve onderbesteding, de middelen zijn niet meer beschikbaar.

De niet bestede middelen zijn nodig voor de dekking van deze verplichting in de komende jaren. Voor de afwikkeling van meerjarige subsidies is de reserve Verstrekte subsidies ingesteld.

Resultaatbestemming afwikkeling van meerjarige subsidies

Wij stellen u voor middels resultaatbestemming € 0,4 miljoen toe te voegen aan de reserve verstrekte subsidies voor de afwikkeling van meerjarige subsidies binnen prestatie 4.5.2. Verder is er € 0,9 miljoen vrijval ontstaan uit eerdere jaren doordat een aantal verleende subsidies lager zijn vastgesteld. Overeenkomstig het Statenvoorstel Herprioritering (2020/1102400) stellen wij voor dit bedrag toe te voegen aan de begroting 2024.

Resultaatbestemming vrijval voorgaande jaren

Wij stellen u voor middels resultaatbestemming de vrijval ontstaan als gevolg van lagere subsidievaststellingen uit eerdere jaren van meerjarig beschikbaar te houden voor toekomstige uitvoeringsprogramma's Mobiliteit en € 0,9 miljoen door te schuiven naar 2024, waarvan € 0,3 miljoen naar prestatie 4.3.1 Stimuleren fietsgebruik en € 0,6 miljoen naar prestatie 4.6.10 Infrastructurele maatregelen bereikbaarheid.

Resultaatbestemming Uitvoering projecten 2023

Verder is er een onderbesteding van € 0,1 miljoen op projecten die conform het UVP zal worden ingezet voor sluitstukprojecten die in 2023 tot uitvoering komen. De (gespaarde) middelen uit 2022 zijn beschikbaar voor de uitvoering in 2023. Wij stellen u voor zoals bij monitor II aangekondigd deze middelen beschikbaar te houden voor de uitvoering van projecten in 2023 en toe te voegen aan prestatie 4.3.1 Stimuleren fietsgebruik.

PS begrotingswijziging , lastneming verstrekte subsidies

De regelgeving met betrekking tot de lastneming van subsidies is sinds 2021 gewijzigd. Meerjarig verleende subsidies moeten nu aan de volledige meerjarige uitvoeringsperiode van gesubsidieerde projecten worden toegerekend. Voor de administratieve afhandeling van verstrekte subsidies is de reserve verstrekte subsidies ingesteld.

Als gevolg van deze werkwijze stellen wij voor de begroting 2023 voor zover van toepassing te wijzigen. Dat betekent dat de begroting 2023 financieel technisch wordt aangepast door eerst het al geraamde bedrag van € 0,3 miljoen voor de dekking van meerjarige subsidies te storten in de reserve verstrekte subsidies en vervolgens dit zelfde bedrag te onttrekken aan de reserve verstrekte subsidies en toe te voegen aan prestatie 4.5.2.

Wij stellen u voor de lasten van prestatie 4.5.2 in 2023 met € 0,3 miljoen te verlagen onder gelijktijdige toevoeging van dit bedrag aan de reserve verstrekte subsidies en vervolgens ditzelfde bedrag te onttrekken aan de reserve verstrekte subsidies en toe te voegen aan prestatie 4.5.2

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenbrief wijzigen van de samenwerking van het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Oost-Nederland

Begrotingswijziging

1. PS Begrotingswijziging

2. Resultaatbestemming

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

0

Resultaatbestemming

1375

Resultaatbestemming toelichting

Dit is wat wij doen

4.6 Goede bereikbaarheid voor wegverkeer

Goede en veilige bereikbaarheid voor het autoverkeer van en naar stedelijke netwerken en streekcentra is van groot belang voor onze economie. Vanuit de Integrale Netwerkvisie Overijssel (INO) werken we onze wegenvisie met de andere wegbeheerders uit in een actieprogramma wegen (4.6.1 t/m 4.6.10).

Prestaties

4.6.1 A1

Acties 2022

1. Wij werken samen met de gemeenten langs de A1 de gebiedsplannen verder uit en begeleiden de uitvoering ervan (zoals bijvoorbeeld fietspassages Schipbeek, versterking landschap nabij buurtschap Azelo en uitkijktoren Rijssense berg).

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

In 2022 hebben we verder vorm gegeven aan de uitwerking van de gebiedsplannen waaronder delen van de versterking van het landschap nabij buurtschap Azelo.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Voor de verbreding van de A1 en aanvullende landschappelijke inpassing is in 2015 € 102,7 miljoen overgemaakt aan Rijkswaterstaat. Het gedeelte dat als lening beschikbaar gesteld (€ 28,4 miljoen) zal in 2024 worden terugbetaald onder aftrek van de kosten die Overijssel zelf maakt voor de aanvullende maatregelen (met een maximum van € 10,85 miljoen). In 2022 hebben wij geen kosten gemaakt.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenbrief Stand van zaken A1 en gebiedsplannen A1-zone

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

4.6.10 Infrastructurele maatregelen bereikbaarheid

Acties 2022

1. Wij (mede)financieren gemeentelijke/provinciale projecten ter verbetering van de bereikbaarheid.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

In 2022 hebben wij aan diverse mobiliteitsprojecten van gemeenten/provincie bijgedragen ter verbetering van het verkeer- en vervoernetwerk in Overijssel. De maatregelen richten zich onder meer op het veiliger inrichten van wegen, fietspaden en kruispunten op locaties waar relatief veel ongevallen gebeuren. In het kader van de bereikbaarheid en de doorstroming zijn onder meer bijdragen verleend voor intelligente verkeersregelininstallaties (iVRi).

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Op prestatie 4.6.10 Infrastructurele maatregelen bereikbaarheid is op een begroot bedrag van € 2,1 miljoen voor € 1,9 miljoen gerealiseerd voor de uitvoering van het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2022.

Resultaatbestemming Uitvoering projecten 2023

De restant gelden in 2022 van € 158.000 op projecten zal conform het UVP worden ingezet voor sluitstukprojecten die in 2023 tot uitvoering komen. De (gespaarde) middelen uit 2022 zijn beschikbaar voor de uitvoering in 2023. Wij stellen u voor zoals bij monitor II aangekondigd deze middelen beschikbaar te houden voor de uitvoering van projecten in 2023 en toe te voegen aan jaarschijf 2023 van prestatie 4.3.1 Stimuleren fietsgebruik.

Lastneming meerjarig verleende subsidies

De lastneming van de meerjarig verleende subsidies is geactualiseerd en dit leidt tot een wijziging in het begrotingsritme van de lasten met bijbehorende onttrekking aan de reserve mobiliteitsprojecten. Wij stellen u voor het restant aan middelen van 2022 (€ 96.000) beschikbaar te houden voor dekking van de lasten uit meerjarig verleende subsidies in 2024 en aanvullend € 36.000 voor 2024 te onttrekken aan de Reserve mobiliteitsprogramma's verkeer en vervoer

Wij stellen u voor de lasten van prestatie 4.6.10 van de jaarschijf 2024 met € 132.000 te verhogen onder gelijktijdige onttrekking van dit bedrag aan de Reserve mobiliteitsprogramma's verkeer en vervoer.

Statenvoorstellen en -besluiten

Begrotingswijziging

- 1. GS Begrotingswijziging**
- 2. PS Begrotingswijziging**
- 3. Resultaatbestemming**

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

158

Resultaatbestemming toelichting

4.6.2 A28

Acties 2022

1. Wij ronden het Gebiedsgerichte MIRT onderzoek 'Bereikbaarheid Zwolle en omgeving' medio 2022 af. In het BO Leefomgeving worden vervolgspraken gemaakt voor vervolgacties als input voor het BO MIRT 2022, najaar.
2. Wij zetten de gezamenlijke werkgeversaanpak langs de A28 van de provincies Drenthe, Gelderland en Overijssel voort. Rijkswaterstaat gaat verder met de voorbereiding van de uitvoering van inframaatregelen op de A28.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Actie 1

Het Gebiedsgericht MIRT onderzoek 'Bereikbaarheid Zwolle en omgeving' is in 2022 afgerond en op 1 februari 2023 door de stuurgroep Verstedelijkingsstrategie Regio Zwolle vastgesteld. De hierin opgenomen mobiliteitsmaatregelen die gekoppeld zijn aan de grootschalige woningbouwlocatie Spoorzone zijn in het najaar 2022 opgevoerd en vastgelegd in de BOMIRT afspraken met het Rijk. De komende periode worden deze afspraken nader uitgewerkt als input voor de BO Leefomgeving voorjaar 2023.

Actie 2

We hebben in 2022 regie gevoerd op de afstemming tussen de provincies Drenthe, Gelderland en Overijssel rondom afstemming van een gezamenlijke inzet van de werkgeversaanpak langs de A28. Vanuit Overijssel onderzoeken we middels een pilot de combinatie van een gedragsaanpak voor zowel herkomst als bestemmingsverkeer rondom specifieke knelpunten op de A28.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

Informatiebrief over Verstedelijkingsstrategie Regio Zwolle /MIRT Onderzoek Bereikbaarheid Zwolle e.o.

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

4.6.3 N35 – Lopende projecten

Acties 2022

1. Project opwaardering Nijverdalen-Wierden
Wij bewaken het proces richting een onherroepelijk Tracébesluit door Minister I&W en de voorbereiding van de realisatie van een autoweg met gescheiden rijbanen; 2x2 rijstroken met een maximum snelheid van 100 km/uur met ongelijkvloerse kruisingen.

2. Project Meer Veilig 3 Wijthmen-Nijverdal
Wij bewaken de voorbereiding van de realisatie van de maatregelen voor de verbetering van de verkeersveiligheid waaronder een circulair viaduct bij Haarle en een pakket aan maatregelen bij Marienheem en twee bajonetten bij Heino.
3. Project knooppunt Raalte
Wij ronden de planstudie Knooppunt Raalte af en bereiden de realisatiefase voor.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Actie 1

Door de landelijke stikstofproblematiek (uw Staten zijn hierover geïnformeerd bij de diverse monitors) is het project in de tijd vertraagd. In 2023 wordt een doorstart gemaakt met het actualiseren c.q. opnieuw opstellen van het te nemen Tracé besluit. Dit als nummer 4 van de 10 geselecteerde landelijke (aanleg) projecten. Informatie met betrekking tot de prioritering stikstof is opgenomen in de MIRT brief 2022 van 14 november 2022.

Actie 2

De bestemmingsplannen voor de bajonetten Heino zijn vastgesteld. Het circulaire viaduct Haarle is in voorbereiding evenals de maatregelen bij Mariënheem.

Actie 3

Hoewel voor de indexering van de provinciale bijdrage (€ 9,3 miljoen) in de Perspectiefnota 2023 aanvullende middelen beschikbaar zijn gesteld, kent het project Knooppunt Raalte een fors budgettekort. Het projectteam heeft samen met de partners (Rijk, provincie en gemeente Raalte) verschillende versoberingsmaatregelen en aanvullende financiering onderzocht. De conclusie van het onderzoek was dat zonder extra budget een toekomstbestendige oplossing niet mogelijk is. Ook met veranderingen in het ontwerp kan er geen ontwerp gemaakt worden welke past binnen het beschikbaar budget. Partijen zijn daarom gesprekken gestart om de mogelijkheden over het vervolg van het project te verkennen. Het bedrag waar naar gezocht wordt ligt tussen de € 20 en 25 miljoen. De geplande fietstunnel onder het spoor bij Station Raalte zal gecombineerd worden met perronopgangen. In de bestuurlijke begeleidingsgroep is besloten om de aanleg uit te voeren binnen het project Spoorverbetering Zwolle-Enschede. Hiervoor wordt een bedrag van € 2 miljoen apart gezet.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Exploitatie

Het exploitatiebudget van de prestatie heeft volledig betrekking op het project N35 knooppunt Bos. Als gevolg van de projectontwikkelingen is in 2022 € 0,5 miljoen minder uitgegeven dan in de begroting was voorzien. De resterende middelen schuiven wij door naar 2023.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,5 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 4.6.3 van de begroting 2023.

Investeringsen

De financiële toelichting op de investeringen is opgenomen in de paragraaf investeringen.

Statenvoorstellen en -besluiten

Nieuwsbrief naar de Staten september N35

Motie van Moorsel fietstunnel Haarle 2020/1105434

- Statenvoorstel Provinciale bijdrage aan de opwaardering van de N35 Zwolle-Twente, 25e wijziging van de Kerntakenbegroting 2013 [PS/2013/793] (bijbehorend besluit).
- Investeringsvoorstel N35 Nijverdal - Wierden [PS/2014/439] (bijbehorend besluit).
- Investeringsvoorstel Knooppunt Raalte [PS/2017/168].
- Principebesluit Gedeputeerde Staten stikstof ruimte N35 Nijverdal - Wierden
- MIRT brief Tweede Kamer d.d. 14 november 2022

Begrotingswijziging

1. GS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

480

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

4.6.4 N35 – Marsroute

Acties 2022

1. Wij hebben samen met het Rijk en partners de Startbeslissing van de MIRT Verkenning Marsroute N35 afgerond. Op basis daarvan starten we in 2022 de Verkenning voor de N35 tussen Wijthmen- Raalte en omleiding Mariënheem. In 2023 zal de verkenning naar verwachting afgerond worden.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Wij zijn gestart met de MIRT Verkenning Wijthmen - Nijverdal. Het heeft iets meer tijd nodig dan aanvankelijk gedacht in verband met het te doorlopen participatieproces. De verkenning wordt in 2024 afgerond.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel cofinanciering N35 MIRT afspraak Wijthmen – Raalte, Mariënheem en kruispunten
- Besluit Statenvoorstel cofinanciering N35 MIRT afspraak Wijthmen - Raalte, Mariënheem en kruispunten
- Toezegging Statenvoorstel cofinanciering N35 MIRT afspraak Wijthmen - Raalte, Mariënheem
- Verdiepend onderzoek N35 - informatiebrief

Begrotingswijziging

1. Geen Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

4.6.5 N50

Acties 2022

1. Wij tekenen naar verwachting begin 2022 de Bestuursovereenkomst (BOK) indien besluitvorming over aanvullend budget tussen Rijk en regio heeft plaatsgevonden tijdens BO MIRT november 2021. Door de stikstofuitspraak Raad van Staten over de Via15 is ook de Planstudie N50 Kampen Zuid-Kampen vertraagd en zal naar verwachting tweede helft 2022 opgeleverd worden. Uw Staten zijn hierover in 2021 per brief geïnformeerd.
2. De regio is van plan om in 2022 een verdere opwaardering van de N50 voor het gedeelte Hattemberbroek-Kampen bij het Rijk op de agenda te zetten. Een lobbystrategie hiervoor inclusief kostenindicatie regio wordt eerste helft 2022 uitgewerkt binnen de regio. Bespreking tijdens BO MIRT najaar 2022. Uw Staten zijn hierover in 2021 per brief geïnformeerd.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Actie 1

De Bestuursovereenkomst N50 Kampen – Kampen-Zuid is in december 2022 namens de provincie Overijssel en de deelnemende regionale partijen ondertekend door de commissaris van de Koning. Met de ondertekening zijn de voorwaarden voor cofinanciering door de regio vastgelegd.

De planstudie N50 Kampen - Kampen Zuid.

Door een aantal oorzaken, waaronder te weinig personeel bij Rijkswaterstaat en de Via15 uitspraak over stikstof, is de uitvoering van het project vertraagd. Het wegvak Kampen - Kampen Zuid is door de minister van I&W als een prioritair MIRT project aangemerkt, waarbij in een indicatieve planning het Ontwerp-Tracébesluit in 2026 wordt genomen.

Actie 2

Een door ons opgestelde kostenraming van de opwaardering is ter toetsing aangeboden aan het Rijk (nodig omdat dit een Rijksweg is). Door gebrek aan personeel bij het Rijk is deze raming tot op heden niet getoetst en zodoende niet ingebracht in het BO MIRT najaar 2022. Het Gebiedsgericht MIRT onderzoek Bereikbaarheid Zwolle en omgeving laat zien dat ook na realisatie van een maatregelpakket gericht op een regionale mobiliteitstransitie de doorstromingsproblemen blijven op de N50. Het onderzoek naar de verkeersveiligheid op de N50 naar aanleiding van de Tweede Kamer motie Geurts wordt begin 2023 afgerond. Resultaten van beide onderzoeken worden in 2023 gebruikt om de lobbystrategie inclusief kostenindicatie uit te werken binnen de regio.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

4.6.6 N307

Acties 2022

1. Wij werken onder regie van Flevoland verder aan de realisatie van de aanpassingen aan de N307. Onze infra-aanpassingen lopen mee in het maatregelenpakket waarbij ook de Roggebotsluis en de Roggebotkering worden verwijderd, vaarvoorzieningen worden getroffen en een nieuwe brug wordt gerealiseerd. Dit met de doelstelling eind 2022 de watergerelateerde onderdelen op te leveren en de weginfrastructuur medio 2023.
2. Wij voeren het project uit in nauwe samenhang met het IJsseldelta Programma (zie ook prestatie 1.2.7 IJsseldelta Programma).

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Actie 1 en 2

Zoals aan uw Staten gemeld in voorgaande Monitor liepen er gesprekken over het contract met de opdrachtnemer. Eind december 2022 zijn deze met een vaststellingsovereenkomst afgerond. De financiële consequenties van deze afspraak passen binnen het beschikbare projectbudget.

Inmiddels is het duidelijk dat de nieuwe brug waarschijnlijk op 1 april 2023 operationeel is. De planning voor de watergerelateerde delen is nu eind 2023. Op dat moment is het Roggebot sluiscomplex geheel verwijderd en het definitieve doorstroomprofiel ter plaatse van de nieuwe brug bereikt. De oplevering van de weginfrastructuur zal waarschijnlijk medio 2024 plaatsvinden.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

De financiële toelichting op de investeringen zijn opgenomen in de paragraaf investeringen.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Investeringsvoorstel Ombouw provinciale weg N307 Roggebot-Kampen
- Plan in Hoofdlijnen en Reactienota N307 Roggebot - Kampen en Plan in Hoofdlijnen, inclusief Reactienota N307 Ontsluiting Schansdijk

Begrotingswijziging

1. GS Begrotingswijziging

2. Resultaatbestemming

Baten begrotingswijziging

666

Lasten begrotingswijziging

-359

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

4.6.7 Vechtdalverbinding (N340/N377 en N48)

Acties 2022

1. Wij ronden de werkzaamheden af aan de bestaande N340.
2. Wij verzorgen de oplevering en overdracht N340 en N377 voor het hoofdcontract
3. Wij starten met de uitvoering van de groencompensatie.
4. Wij voeren de werkzaamheden aan de N377 uit en nemen deze in gebruik.
5. Wij starten met de uitvoering van de spooronderdoorgang N340 (door ProRail).

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

De werkzaamheden op de N340 en N377 zijn voorspoedig verlopen, beide werkzaamheden zijn opgeleverd in 2022 en de wegen zijn in gebruik genomen. Daarnaast is er gestart met de aanplant van de groencompensatie, en de spooronderdoorgang N340 (door ProRail).

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Zie toelichting in de paragraaf investeringen.

Statenvoorstellen en -besluiten

Inpassingsplan Vechtdalverbinding [PS/2018/167]

Begrotingswijziging

1. **GS Begrotingswijziging**
2. **PS Begrotingswijziging**

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

4.6.9 Verkenning, planstudies en realisatie overige projecten

Acties 2022

1. Wij ronden het project N348 Raalte-Ommen (1e en 2e fase) financieel af.
2. Wij realiseren de rotonde De Meente Olst (N337).
3. Wij bereiden de realisatie van rondweg Weerselo (N343) voor.
4. Wij bereiden de realisatie van de aansluiting N315/N768 Danspaleis voor.

5. Wij ronden de planstudie fietsverbinding F35 Enschede-Oldenzaal af (zie ook prestatie 4.3.1).
6. Wij realiseren diverse faunavoorzieningen langs provinciale wegen.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Actie 1

De financiële afronding is grotendeels gereed. De bijdragen van de gemeenten worden begin 2023 geïnd en de laatste restgronden overgedragen.

Actie 2

Door het vastlopen van gesprekken over minnelijke grondverwerving is het project vertraagd. Inmiddels is overeenstemming bereikt, de werkzaamheden aan de rotonde starten in Q3 2023.

Actie 3

De voorbereiding voor rondweg Weerselo ligt op schema. Het bestemmingsplan is in voorbereiding. De geplande jaar van start uitvoering is 2026. De indexering is inmiddels aanzienlijk hoger dan het bedrag (€ 300.000) wat in de Perspectiefnota 2022 voor dit project is gereserveerd. Bij Monitor I 2023 zult u op basis van een geactualiseerde raming hier verder over worden geïnformeerd.

Actie 4

De werkzaamheden verlopen volgens plan. De uitvoering wordt in 2023 aanbesteed.

Actie 5

In de Jaarstukken 2021 is gemeld dat de planstudie is herstart in de vorm van een haalbaarheidsonderzoek. Deze is nagenoeg afgerond. Begin 2023 wordt er binnen het programma Fiets (4.3.1) besloten of en hoe dit project gerealiseerd gaat worden. Het tracé maakt onderdeel uit van het vastgestelde Masterplan F35.

Actie 6

Op basis van recente gegevens is de lijst met knelpunten geactualiseerd en de contractvorming loopt. De aanleg van de faunavoorzieningen start in 2023.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

De financiële toelichting op de projecten is opgenomen in de paragraaf investeringen.

Statenvoorstellen en -besluiten

Begrotingswijziging

1. **GS Begrotingswijziging**
2. **PS Begrotingswijziging**

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

4.6.12 Vloedbeltverbinding

Acties 2022

1. Wij starten de ruimtelijke procedure, op basis van het Investeringsvoorstel welke aan uw Staten in het najaar 2021 is voorgelegd, voor de Vloedbeltverbinding, dit doen we samen met de betrokken partijen (provincie, gemeente Borne en Almelo).

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Het ontwerp PIP is vastgesteld door Gedeputeerde Staten en vrij gegeven voor inspraak. We hebben een zorgvuldig participatieproces doorlopen. Uw Staten zijn meerdere keren op de hoogte gebracht van de voortgang van het project door middel van technische informatiesessies en Statenbrief d.d. 19 december 2022.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- SV en IV Start ruimtelijke procedure aanleg Vloedbeltverbinding middels Provinciaal Inpassingsplan
- Besluit en Investeringsvoorstel start ruimtelijke procedure aanleg Vloedbeltverbinding middels Provinciaal Inpassingsplan
- Statenbrief Ontwerp Provinciaal Inpassingsplan Vloedbeltverbinding

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

Dit is wat wij doen

4.7 Goed functionerende provinciale infrastructuur

Wij werken aan de instandhouding van onze provinciale infrastructuur (4.7.1). Wij houden daarbij rekening met verkeersveiligheid, doorstroming, leefbaarheid en het milieu. (4.7.2 en 4.7.3).

Prestaties

4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur

Acties 2022

1. Wij voeren metingen, inspecties en onderzoek uit om de kwaliteit van de infrastructuur vast te stellen. De gemeten kwaliteit gebruiken wij om te bepalen of én

- welke maatregelen nodig zijn om duurzaam te voldoen aan de gestelde kwaliteitseisen. Dit is de basis voor de uitvoering van het dagelijks onderhoud.
2. Wij stellen het beheerplan infrastructurele kapitaalgoederen (BIK) op voor de periode 2024-2027, met een doorkijk naar 2031 en leggen deze aan uw Staten voor.
  3. Wij bevorderen een verkeersveilige doorstroming door het beter benutten van de bestaande infrastructuur. Dit doen wij door samen met de andere wegbeheerders in Overijssel verkeersmanagement uit te voeren. Daarnaast handelen wij incidenten op onze infrastructuur af.
  4. Wij zien er op toe dat (vaar)wegen niet anders gebruikt worden dan vanuit wet- en regelgeving bepaald is. Waar nodig wordt gehandhaafd.
  5. Wij bedienen bruggen en sluizen om doorgang te verlenen aan beroeps- en pleziervaart op de gepubliceerde tijden.
  6. Wij voeren gladheidsbestrijding uit om ook in winterse omstandigheden de wegen begaanbaar te houden.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Actie 1

Wij hebben de actiepunten 2022 uitgevoerd. Het inspectieprogramma en het daaruit voortvloeiende beheer en onderhoud is conform planning uitgevoerd.

Actie 2

Het beheerplan infrastructurele kapitaalgoederen (BIK) op voor de periode 2024-2027 heeft u inmiddels vastgesteld. Een verwijzing naar dit document vindt u hieronder bij de sectie "statenvoorstellen en -besluiten".

Actie 4

Conform de opgestelde Waterplannen, waarin we samenwerken met politie, waterschap, gemeenten en natuurorganisaties, hebben we toezicht en handhaving uitgevoerd.

Actie 3 en 5

De calamiteitendienst en het verkeersmanagement op wegen en de brug- en sluisbediening heeft bijgedragen aan een vlotte en veilige doorstroming op de provinciale (vaar)wegen.

Actie 6

Vanwege gunstige weersomstandigheden is er minder gladheidsbestrijding uitgevoerd dan het vijfjaarlijkse gemiddelde.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Exploitatie

De niet bestede middelen hebben vooral betrekking op de budgetten van de gladheidsbestrijding en de energiekosten.

- Omdat er minder strooiacties uitgevoerd hoefden te worden, is er sprake van een onderbesteding ad € 613.000 op het budget gladheidsbestrijding.
- Bij de 2e monitor 2022 is er voor 2022 en 2023 van jaarlijks € 425.000 extra budget toegekend om de stijgende energiekosten mee te dekken. Op het extra budget 2022 is € 214.000 besteed. De eindafrekening volgt in 2023. Wij verwachten dat het extra budget voor 2023 hiervoor toereikend zal zijn. De onderbesteding op het extra budget voor 2022 (€ 211.000) kan daarom vrijvallen. Mochten de hogere energiekosten na 2023 aanhouden dan komen we daarop terug.

Investerings

De financiële toelichting op de investeringen is opgenomen in de paragraaf investeringen.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Beheerplan Infrastructurele kapitaalgoederen 2020-2023
- Beheerplan Infrastructurele kapitaalgoederen 2024-2027

Begrotingswijziging

1. GS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

4.7.2 Groot onderhoud provinciale infrastructuur

Acties 2022

1. Wij voeren het geprogrammeerde onderhoud aan de provinciale infrastructuur uit conform de tabel in bijlage 'Meerjarenuitvoeringsprogramma groot onderhoud provinciale infrastructuur'.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Een deel van het geprogrammeerde onderhoud is vertraagd (zie paragraaf onderhoud kapitaalgoederen). Dit wordt deels veroorzaakt door leveringsproblemen van materiaal waardoor onderhoudswerkzaamheden niet volledig kunnen worden uitgevoerd. Daarnaast is bij een aantal (investerings)projecten de voorbereidingstijd langer dan gepland waardoor het gekoppelde groot onderhoud ook vertraagd is. De vertragingen hebben geen effect op het afgesproken kwaliteitsniveau van de infrastructuur doordat we door klein onderhoud de kwaliteit op peil houden. Dit leidt ook tot lagere lasten ten laste van de Voorziening beheer en onderhoud.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

De toelichting op de verloop van de voorziening van het jaar 2022 is terug te vinden in de toelichting op de balans in het onderdeel voorzieningen.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Beheerplan Infrastructurele kapitaalgoederen 2020-2023
- Beheerplan Infrastructurele kapitaalgoederen 2024-2027

Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

4.7.3 Vervangen provinciale infrastructuur

Acties 2022

1. Wij vervangen provinciale infrastructuur conform het Beheerplan Infrastructurele Kapitaalgoederen, zoals vastgesteld door PS voor de jaren 2016-2019 (PS/2016/300) en 2020-2023 (PS/2018/414), en het door Provinciale Staten vastgestelde uitvoeringsprogramma.
2. Wij halen de infrastructurele investeringen in het Overijsselse herstel- en transitieaanpak coronacrisis naar voren.
3. Wij werken verschillende scenario's voor een (gedeeltelijke) vervanging van de Zwartewaterbrug in Hasselt uit.
4. Wij treffen de voorbereidingen voor de aanleg van een bediencentrale voor vijf bruggen in Noordwest Overijssel.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Algemeen

Als gevolg van extreme prijsstijgingen in de markt en leveringsproblemen staan veel projecten onder zware financiële druk. Ook wordt de beschikbaarheid van (tijdelijk) personeel steeds problematischer. Om de druk op de projecten te verlichten zijn er keuzes gemaakt in het temporiseren van projecten en herprioritering van maatregelen.

Vervanging wegen (actie 1 en 2)

De eerste fase van de rehabilitatie in de tranche 2016-2019, de N760 IJsselmuiden - Genemuiden, is nagenoeg afgerond. Deze weg loopt grotendeels over een inklinkende veendijk en kent een bezwijkende fundering. Bij de voorbereiding is gebleken dat er meer werkzaamheden uitgevoerd moeten worden en tegen aanzienlijk hogere kosten dan oorspronkelijk gedacht. Om de huidige werkzaamheden binnen het beschikbaar budget toch uit te kunnen voeren zijn de maatregelen in de tijd gefaseerd. Een deel is nu in uitvoering (fase1), een volgend deel (incl. vervanging van de Thomsonbrug) is geprogrammeerd voor 2023. De fasen lopen daarmee in elkaar over. Hoewel in de Perspectiefnota 2023 voor fase 1 al besloten is tot een compensatie prijsstijgingen (indexering € 1 miljoen) blijkt dit niet voldoende. Voor 2023 is aanvullend € 1 miljoen nodig om tegenvallers om de huidige fase (1) te kunnen afronden. Hiervoor doen wij een resultaatbestemmingsvoorstel (zie hieronder bij Financiën)

In het nieuwe Beheerplan Infrastructurele Kapitaalgoederen 2024-2027 heeft u voor de volgende fase een aanvullend budget van € 8 miljoen toegekend. De laatste inzichten laten zien dat voor de vervanging meer middelen nodig zijn alsook om de weg verkeersveiliger te maken (wegverbreding, kominrichting, oversteken, berminrichting etc.). Over het vervolg zullen we u nader informeren.

Vervanging kunstwerken: machine- en arboveiligheid (actie 1)

Voor de werkzaamheden in het kader van machine- en arboveiligheid zijn de werkzaamheden vanwege een budgettekort op basis van de technische toestand geprioriteerd. De eerste 15 van de 25 objecten zijn aanbesteed, waaronder de Beukerssluis met bijbehorende ophaalbrug (versneld vanuit Overijsselse aanpak Coronacrisis). Op basis van het aanbestedingsresultaat is er voor de resterende objecten (waaronder negen in Kanaal Almelo-De Haandrik) onvoldoende budget beschikbaar om deze ook allemaal te pakken. Deze maatregelen zijn opnieuw geprogrammeerd en opgenomen in het Beheerplan Infrastructurele Kapitaalgoederen 2024-2027. Door leveringsproblemen van met name

elektrotechnische componenten is de planning van het project aangepast. De financiële consequenties hiervan worden op dit moment in beeld gebracht. Hierover wordt u bij Monitor I 2023 geïnformeerd.

Vervanging kunstwerken: rehabilitatie (actie 1 en 2)

De ramingen voor het project Rehabilitatie Kunstwerken 2020-2023 laten op dit moment een tekort van € 8 miljoen zien op een budget van € 8 miljoen. De scope zelf is duurder geworden (€ 2,9 miljoen). Belangrijkste oorzaak hiervoor is dat prijzen zijn gestegen (€ 2 miljoen) en het projectbudget vanaf 2019 niet is geïndexeerd. Vervolgens zijn er bij onderzoeken aanvullende noodzakelijke maatregelen aan het licht gekomen (€ 3,3 miljoen). Daarnaast zijn er nog risico's gesignaleerd (€ 1,8 miljoen) die kunnen optreden. Gezien het verwachte budgettekort is in het nieuwe Beheerplan Infrastructurele Kapitaalgoederen 2024-2027 al om een aanvullend budget gevraagd van € 4 miljoen. De aanbesteding voor de voorbereiding van de werkzaamheden is opgestart om met de aannemer de scope verder te optimaliseren en de kosten daarmee naar beneden te krijgen. Daarnaast wordt er gekeken naar herprioritering van maatregelen in het totale onderhoudsprogramma om ruimte te maken voor deze werkzaamheden.

Vervanging kunstwerken: constructieve veiligheid (actie 1)

De bruggen over de Schipbeekbrug en Bolksbeekbrug moeten vervangen worden. Het project zit in de voorbereidingsfase. Het budget van € 2 miljoen wordt gegeven de ervaring op de andere projecten als krap ingeschat en is nog niet geïndexeerd. Er is onderzocht of versterken i.p.v. vervangen nog een optie was. Gebleken is dat de objecten in een dusdanige staat staan verkeren dat versterken niet meer mogelijk is. De verwachting is dat € 1 à 2 miljoen extra nodig is om beide objecten te vervangen.

Vervanging vaarwegen (actie 1)

De werkzaamheden aan de oeverbeschoeiing van Kanaal Almelo - De Haandrik in de tranche 2016-2019 zijn afgerond. De voorbereiding van het vervangen van de oeverbeschoeiing van Kanaal Almelo - De Haandrik is weer opgestart. Vanaf medio 2023 start een bouwteam met de voorbereidende onderzoeken en engineering.

Vervanging Zwartewaterbrug (actie 3)

De planstudie naar de scenario's voor het toekomstbestendig maken van de Zwartewaterbrug is opgestart. Als gevolg van een moeizame werving van personeelsleden voor het projectteam, kon dit pas in het najaar starten. Begin 2023 wordt duidelijk welke consequenties dit heeft voor de planning. Voor dit project wordt te zijner tijd een investeringsvoorstel bij u ingediend.

Bediencentrale (actie 4)

De voorbereidende werkzaamheden voor de aanleg van een bediencentrale hebben een half jaar stilgelegen vanwege openstaande vacatures in het projectteam. De werkwzaamheden worden begin 2023 weer opgestart. Dan wordt ook duidelijk welke consequenties dit heeft voor de planning. De projectbegroting zal worden geactualiseerd. Dan zal blijken of het toegekende (ongeïndexeerde) budget nog toereikend zal zijn. Wij houden u hierover op de hoogte via de P&C-cyclus.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

De financiële toelichting op de investeringen is opgenomen in de paragraaf investeringen.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel PS/2016/300 Uitvoeringsprogramma vervangingsinvesteringen provinciale infrastructuur 2016 -2019

Besluit PS/2016/300 Uitvoeringsprogramma vervangingsinvesteringen provinciale infrastructuur 2016-2019

Statenvoorstel PS/2018/414 Beheerplan Infrastructurele Kapitaalgoederen 2020-2023
Statenvoorstel Uitvoeringsprogramma vervangingsinvesteringen provinciale infrastructuur
2020-2023
Statenvoorstel Overijsselse herstel- en transitieaanpak coronacrisis
Uitkomsten verkenning vervanging N331 Zwartewaterbrug Hasselt

Begrotingswijziging

1. GS Begrotingswijziging

2. PS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

100

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

4.7.4 Aanpak schades langs Kanaal Almelo de Haandrik

Acties 2022

1. Wij voeren de schaderegeling uit die in oktober 2020 aan Provinciale Staten ter besluitvorming is voorgelegd.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

De aandacht gaat nu vooral uit naar het uitvoeren van de schaderegeling. Alle schademelders hebben van ons bericht gekregen over de afhandeling van hun schade. Schademelders zonder funderingsonderzoek of met een uitslag van het funderingsonderzoek dat de fundering van hun pand goed is, zijn gestart of kunnen starten met schadeherstel. Bijna alle funderingsonderzoeken zijn fysiek afgerond. Schademelders van wie hun pand funderingsverbetering nodig heeft zijn gestart met funderingsverbetering, zijn hiervoor voorbereidingen aan het treffen of zijn bezig met het maken van een keuze tussen funderingsverbetering en nieuwbouw.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Het schadedossier kent een totaalbudget van € 40 miljoen, dat is opgebouwd uit een voorziening (als dekking voor de schadevergoedingen en subsidies waartoe de provincie zich bij het vaststellen van de schaderegeling heeft verplicht), een exploitatiebudget (als dekking voor ambtelijke kosten en onderzoek) en een risicoreservering. In de periode 2019-2022 is in totaal circa € 13 miljoen van dit bedrag uitgegeven.

De lasten die betrekking hebben op het boekjaar 2022 bestaan uit twee onderdelen. Vanuit het exploitatiebudget is in 2022 € 1,4 miljoen uitgegeven, waar een bedrag van € 1,8 miljoen was begroot. Daarnaast is er € 17,1 miljoen gestort in de voorziening om een toereikend niveau te bieden voor de kosten die nog voor de verdere afhandeling worden verwacht. Hiervan is € 9,5 miljoen gestort bij de 2e monitor en is bij deze jaarrekening besloten tot een additionele storting van € 7,6 miljoen op basis van actuele inzichten. Van dit aanvullende bedrag is € 2,6 miljoen gedekt uit de Algemene Risicoreserve en de resterende € 5 miljoen ten laste gegaan van het rekeningresultaat.

Voor de bestedingen vanuit de voorziening wordt verwezen naar de toelichting op de voorzieningen (als onderdeel van de balans).

Wij stellen u voor om het restant budget van € 0,4 miljoen door te schuiven naar 2023 en toe te voegen aan prestatie 4.7.4 onder gelijktijdige verhoging van de onttrekking van de Reserve Waterwegen in 2023.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel aanpak schades langs Kanaal Almelo de Haandrik 1 juli 2020

PS besluit (geammendeerd voorstel) 1 juli 2020

Vaststelling regeling aanpak schades langs kanaal Almelo-De Haandrik 17 november 2021

Aangepaste regeling vergoeden schade Kanaal Almelo - De Haandrik 26 oktober 2021

Begrotingswijziging

1. PS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

435

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

Financiën

In onderstaande tabel staan de lasten, baten en saldo van deze kerntaak. De tabel is uit te klappen voor meer details.

Bedragen x €1.000

Lasten	Primitieve begroting 2022	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2022	Begroting 2022	Realisatie 2022	Ruimte 2022	Voorgestelde wijziging / resultaatbestemming
Lasten						
4.1 Slimme combinatie van systemen en netwerken						
4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken	1.321	870	2.191	1.783	408	67
4.2 Toekomstbestendig en duurzaam openbaar vervoer						
4.2.1 Transitie Openbaar Vervoer	760	915	1.675	1.100	575	0
4.2.2 Verduurzamen spoorlijnen	0	482	482	-274	755	755
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	96.937	4.683	101.620	105.345	-3.725	1.623
4.2.6 Spoor Zwolle - Enschede	0	766	766	564	203	203
Totaal 4.2 Toekomstbestendig en duurzaam openbaar vervoer	97.697	6.846	104.543	106.734	-2.191	2.581
4.3 Vaker op de fiets						

Lasten	Primitieve begroting 2022	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2022	Begroting 2022	Realisatie 2022	Ruimte 2022	Voorgestelde wijziging / resultaatbestemming
4.3.1 Stimuleren fietsgebruik	13.895	967	14.862	7.960	6.901	6.889
4.4 Robuuste, slimme en duurzame logistiek						
4.4.1 Port of Logistics Overijssel(POLO)	600	267	867	375	492	479
4.4.4 Robuust goederenvervoer netwerk	814	-123	691	495	196	0
Totaal 4.4 Robuuste, slimme en duurzame logistiek	1.414	143	1.558	870	688	479
4.5 Iedereen elke dag veilig thuis						
4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid	3.830	5.223	9.053	7.146	1.907	1.766
4.5.2 Educatie en voorlichting verkeersveiligheid	5.854	-1.181	4.674	3.810	863	1.375
Totaal 4.5 Iedereen elke dag veilig thuis	9.684	4.043	13.727	10.957	2.770	3.141
4.6 Goede bereikbaarheid voor wegverkeer						
4.6.1 A1	0	0	0	0	0	0
4.6.10 Infrastructurele maatregelen bereikbaarheid	1.748	399	2.147	1.857	290	158
4.6.3 N35 – Lopende projecten	0	1.029	1.029	550	480	480
4.6.5 N50	0	7.500	7.500	7.500	0	0
4.6.6 N307	77	0	77	22	56	0
4.6.9 Verkenning, planstudies en realisatie overige projecten	6.708	0	6.708	5.615	1.093	0
Totaal 4.6 Goede bereikbaarheid voor wegverkeer	8.533	8.928	17.461	15.543	1.918	637
4.7 Goed functionerende provinciale infrastructuur						
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	13.507	1.637	15.144	14.246	898	73
4.7.2 Groot onderhoud provinciale infrastructuur	19.040	1.336	20.377	20.395	-19	121
4.7.3 Vervangen provinciale infrastructuur	730	100	830	344	486	25

Lasten	Primitieve begroting 2022	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2022	Begroting 2022	Realisatie 2022	Ruimte 2022	Voorgestelde wijziging / resultaatbestemming
4.7.4 Aanpak schades langs Kanaal Almelo de Haandrik	0	11.325	11.325	18.491	-7.165	435
Totaal 4.7 Goed functionerende provinciale infrastructuur	33.277	14.398	47.675	53.476	-5.800	653
4.66 Totaal personeelsgebonden kosten						
4.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	12.329	1.043	13.373	14.034	-662	0
Totaal Lasten	178.151	37.238	215.389	211.356	4.033	14.447
Baten						
4.1 Slimme combinatie van systemen en netwerken						
4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken	0	585	585	880	-295	0
4.2 Toekomstbestendig en duurzaam openbaar vervoer						
4.2.1 Transitie Openbaar Vervoer	0	915	915	836	79	0
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	36.414	3.021	39.435	54.085	-14.650	0
4.2.6 Spoor Zwolle - Enschede	0	94	94	94	0	0
Totaal 4.2 Toekomstbestendig en duurzaam openbaar vervoer	36.414	4.030	40.443	55.015	-14.572	0
4.4 Robuuste, slimme en duurzame logistiek						
4.4.1 Port of Logistics Overijssel (POLO)	0	0	0	19	-19	0
4.4.4 Robuust goederenvervoer netwerk	0	0	0	43	-43	0
Totaal 4.4 Robuuste, slimme en duurzame logistiek	0	0	0	62	-62	0
4.5 Iedereen elke dag veilig thuis						
4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid	0	1.362	1.362	1.144	218	396
4.5.2 Educatie en	1.500	-1.500	0	522	-522	0

Lasten	Primitieve begroting 2022	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2022	Begroting 2022	Realisatie 2022	Ruimte 2022	Voorgestelde wijziging / resultaatbestemming
voorlichting verkeersveiligheid						
Totaal 4.5 Iedereen elke dag veilig thuis	1.500	-138	1.362	1.665	-303	396
4.6 Goede bereikbaarheid voor wegverkeer						
4.6.5 N50	0	1.770	1.770	1.770	0	0
4.6.9 Verkenning, planstudies en realisatie overige projecten	0	0	0	0	0	0
Totaal 4.6 Goede bereikbaarheid voor wegverkeer	0	1.770	1.770	1.770	0	0
4.7 Goed functionerende provinciale infrastructuur						
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	377	0	377	394	-17	0
4.7.2 Groot onderhoud provinciale infrastructuur	0	0	0	19	-19	0
Totaal 4.7 Goed functionerende provinciale infrastructuur	377	0	377	413	-35	0
4.66 Totaal personeelsgebonden kosten						
4.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	0	0	0	225	-225	0
Totaal Baten	38.291	6.246	44.537	60.029	-15.492	396
Resultaat	-139.861	-30.992	-170.852	-151.327	-19.526	-14.051

Voorgestelde begrotingswijzigingen

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Baten Lasten			Saldo Financiële toelichting
		begrotingswijziging /			
		resultaatbestemming			
4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken	Resultaatbestemming	-31	0	31	-31 Voor in behandeling zijnde subsidieaanvragen van de regeling Slimme Mobiliteit Overijssel (werkgeversaanpak), nemen wij € 31.000 op in het gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel voor subsidies. Daarmee kunnen de subsidieaanvragen wordt afgewikkeld in 2023. Wij stellen u voor om € 31.000 van uit het gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 4.1.3.
4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken	GS Begrotingswijziging	-37	0	37	-37 Binnen beleidsdoel 4.1 is er aan lasten € 2,2 miljoen geraamd voor prestatie 4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken. Hiervan is ruim € 1,8 miljoen gerealiseerd. Verder zijn er baten gerealiseerd voor bijna € 0,9 miljoen ten opzichte van een raming van bijna € 0,6 miljoen; er is € 0,3 miljoen meer aan baten gerealiseerd. Deze hogere baten zijn specifieke rijksuitkeringen voor mobiliteitsprojecten (Specifieke uitkering (SPUK) Laadinfrastructuur GO-Ral en Specifieke uitkering (SPUK) Veilige Duurzame Doelmatige Verkeersinfrastructuur). Door deze specifieke uitkeringen was het mogelijk kosten van mobiliteitsprojecten die ten laste van reguliere budgetten komen gedeeltelijk toe te rekenen aan de specifieke rijksuitkeringen. Dit heeft mede geresulteerd in een meevaller van € 0,4 miljoen op de lasten. Laadinfrastructuur GO-Ral: Op de cofinanciering voor Laadinfrastructuur GO-Ral is in 2022 € 37.000 niet gerealiseerd. Dit bedrag is in 2023 nodig voor doorlopende verplichtingen. Wij hebben besloten dit bedrag beschikbaar te houden voor de uitvoering in 2023. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 37.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken van de begroting 2023.
4.2.2 Verduurzamen spoorlijnen	PS Begrotingswijziging	-755	0	755	-755 Op deze prestatie is een positief resultaat te zien van € 0,75 miljoen. Dit resultaat is te verklaren doordat het bestedingsritme en het declareren door Prorail van de onderzoekskosten voor de verduurzaming van de spoorlijnen Almelo-Mariënberg en Zutphen-Hengelo afwijkt van het verwachte bestedingsritme en het geraamde bedrag in de begroting. De overgebleven gelden zullen in 2023 voor doorlopende verplichtingen op deze prestatie worden ingezet. Dit wordt gedekt uit de Reserve Sporen en Wegen.

4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	GS Begrotingswijziging	-1240	0	1240	-1240	<p>Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,75 miljoen te onttrekken aan Reserve Sporen en Wegen en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 4.2.2 Verduurzamen spoorlijnen van de begroting 2023.</p> <p>Prestatie 4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein geeft laat per saldo een positief resultaat van € 10,9 miljoen zien. Dit geeft een vertekend beeld. In dit resultaat loopt namelijk de specifieke uitkering (SPUK) decentraal spoor van € 9,7 miljoen mee. Dit betreft een structurele rijksbijdrage die voorheen als decentralisatie uitkering werd ontvangen (en begroot op de algemene dekkingsmiddelen) , maar nu als SPUK op de prestatie zelf wordt verantwoord. Dit levert een niet begrote baat (voordeel) op van € 9,7 miljoen op de prestatie 4.2.3, maar een niet gerealiseerde baat (nadeel) bij de algemene dekkingsmiddelen. Per saldo heeft dit geen effect het jaarrekeningresultaat van de provincie.</p> <p>Tegenover de geraamde baat van € 39 miljoen staat een realisatie van € 54 miljoen. In de gerealiseerde baten zijn incidentele bijdragen van het Rijk (Specifieke uitkering) opgenomen voor in totaal € 13,2 miljoen. Dit betreft de beschikbaarheidsvergoeding regionale OV-bedrijven voor € 4,4 miljoen (bestaande uit € 8,8 miljoen toezeggingen voor 2022 verminderd met € 4,4 miljoen terug te betalen in verband met lagere vaststellingen 2021) en de specifieke uitkering decentraal spoor € 9,7 miljoen. De beschikbaarheidsvergoeding regionale OV-bedrijven compenseert weggevallen reizigersopbrengsten.</p> <p>Exploitatie OV concessies: De structurele lasten van exploitatiesubsidies voor het openbaar vervoer komen circa € 0,9 miljoen lager uit dan begroot (€ 99,0 miljoen begroot en € 98,1 miljoen gerealiseerd) als gevolg van incidentele meevallers (ca. € 3,4 miljoen) uit eerdere jaren. De baten in 2022 € 0,245 miljoen hoger dan begroot vanwege niet begrote doorbelaste kosten.</p> <p>Spoorlijn Hengelo Bielefeld: De exploitatie van de spoorlijn Hengelo Bielefeld laat op de incidentele middelen een exploitatietekort zien van € 317.000 als gevolg van hogere indexatie en lagere reizigersinkomsten (geen aanspraak op beschikbaarheidsvergoeding regionale OV-bedrijven). Voor de dekking hiervan zijn middelen beschikbaar in de reserve mobiliteitsprojecten. Binnen kerntaak 4 is de extra onttrekking aan de reserve mobiliteitsprojecten per saldo € 184.000.</p> <p>Resultaatbestemming, onttrekking aan Reserve mobiliteitsprogramma's verkeer en vervoer ten gunste van het resultaat Wij stellen u voor om een bedrag van € 184.000 te onttrekken</p>
---	------------------------	-------	---	------	-------	---

aan Reserve mobiliteitsprogramma's verkeer en vervoer en middels resultaatbestemming toe te voegen aan de Algemene reserve.

Niet Actief Beveiligde Overwegen (NABO's):
Via PS 2020/0058230 is € 2,5 miljoen beschikbaar gesteld voor de aanpak van NABO's. Hiervan is € 2,0 miljoen gedekt uit KVO middelen en € 0,5 miljoen binnen de regulier mobiliteitsmiddelen (prestatie 4.2.3). Er zijn enkele subsidieverzoeken ontvangen van de betrokken gemeenten. De niet bestede middelen dienen beschikbaar te blijven voor de aanpak van NABO's. Wij schuiven de niet bestede KVO middelen (€ 0,4 miljoen) door naar 2023. Verder hebben wij ter dekking van de subsidieverplichtingen besloten voor 2023 de lasten van prestatie 4.2.3 'Concessie- en contractmanagement van bus en trein' in 2023 te verhogen met € 195.000 onder gelijktijdige onttrekking van hetzelfde bedrag aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel.

Actualisatie begrotingsritme verplichtingen NABO's
Verder is de lastneming van de meerjarig verleende subsidies voor de periode 2023-2024 geactualiseerd en dit leidt tot een wijziging in het begrotingsritme van de lasten met bijbehorende onttrekking aan de uitvoeringsreserve Kwaliteit van Overijssel.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,6 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein van de begroting 2023.

Verder hebben wij besloten de lasten van prestatie 4.2.3 'Concessie- en contractmanagement van bus en trein' in 2024 met € 0,62 miljoen te verlagen en de lasten in 2023 met hetzelfde bedrag te verhogen. Tevens de bijbehorende onttrekkingen aan de uitvoeringsreserve Kwaliteit van Overijssel te wijzigen.

4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	Resultaatbestemming	-384	0	384	-384	<p>Haltevoorzieningen IJssel-Vecht: Bij de jaarrekening 2021 heeft u via resultaatbestemming middelen beschikbaar gesteld voor aanpassingen aan de halte infrastructuur IJssel-Vecht in verband met wijzigingen in de dienstregeling van de concessie IJssel-Vecht. De halte aanpassingen die gemeente Zwolle moet doen hebben op zich laten wachten in verband met onzekerheid over lijnvoering vanuit de nood-concessie IJssel-Vecht 2020-2022 en de recentelijk gegunde concessie IJssel-Vecht 2022-2035. In 2023 zal Zwolle de haltes aanpassen zodat deze voldoen aan lijnvoering van EBS en zullen wij Zwolle hiervoor subsidie verlenen op basis van het besluit uit 2020.</p>
---	---------------------	------	---	-----	------	---

						<p>Resultaatbestemming Haltevoorzieningen IJssel-Vecht Voor dekking van doorlopende verplichtingen stellen wij voor middels resultaatbestemming € 0,376 miljoen beschikbaar te houden en toe te voegen aan de begroting 2022 op prestatie 4.2.3.</p> <p>Gebundelde resultaatbestemming: Voor nog in behandeling zijnde subsidieaanvragen, die gezien het gepubliceerde plafond nog toegewezen dienen te worden, doen wij u een gebundeld resultaatbestemmingsvoorstel. Onderdeel hiervan is een subsidie aanvraag van € 8.000 in het kader van de subsidieregeling Inzet vrijwilligers bij buurtbussen in Overijssel.</p>
4.2.6 Spoor Zwolle - Enschede	GS Begrotingswijziging	-181	0	181	-181	<p>Op prestatie 4.2.6 Spoor Zwolle – Enschede is het geraamde budget van ruim € 0,76 miljoen voor € 0,2 miljoen niet tot besteding gekomen. De geraamde baat van € 0,94 miljoen is volledig gerealiseerd. De geraamde baat betreft een Rijksbijdrage voor een verkenningsstudie naar verbetermaatregelen van de treinverbinding Zwolle-Enschede.</p> <p>De onderbesteding op de lasten (€ 0,2 miljoen) is te verklaren doordat het bestedingsritme en het declareren door Prorail van de kosten van een verkenningsstudie afwijkt van het verwachte bestedingsritme. De overgebleven gelden zullen in 2023 voor doorlopende verplichtingen op deze prestatie worden ingezet. Dit wordt gedekt uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en het restant Rijksbijdrage .</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om € 0,2 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 4.2.6 van de begroting 2023.</p>
4.2.6 Spoor Zwolle - Enschede	PS Begrotingswijziging	-21	0	21	-21	<p>Op de post Corridor Zwolle Twente Münster is € 21.000 minder besteed dan geraamd. In de begroting 2023 is de actie met betrekking tot de Corridor Zwolle Twente Münster ondergebracht bij prestatie 4.1.1 Beleidsontwikkeling mobiliteit.</p> <p>Wij stellen u voor de overgebleven gelden uit 2022 in 2023 beschikbaar te houden voor doorlopende verplichtingen op prestatie 4.1.1 Beleidsontwikkeling mobiliteit. Verder stellen wij voor de in de reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel gereserveerde middelen van € 0,38 miljoen voor de Corridor Zwolle Twente Münster te koppelen aan prestatie 4.1.1 Beleidsontwikkeling mobiliteit.</p>
4.3.1 Stimuleren fietsgebruik	GS Begrotingswijziging	-1088	0	1088	-1088	<p>Uitvoering Koers Fiets (gefinancierd uit uKvO): Op deze prestatie is € 2,4 miljoen beschikbaar gesteld voor uitvoering van het koersdocument Fiets. In totaal gaat het om een onderbesteding van € 1,1 miljoen die wij in komende jaren willen inzetten voor realisatie van Koers Fiets. Voor het hele</p>

						bedrag geldt dat dit wordt gedekt uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel.
						Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten € 1,1 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 4.3.1 van de begroting 2023.
4.3.1 Stimuleren fietsgebruik	PS Begrotingswijziging	0	0	0	0	<p>Lastneming verstrekte subsidies: De regelgeving met betrekking tot de lastneming van subsidies is met ingang van het boekjaar 2021 is gewijzigd. Meerjarig verleende subsidies moeten nu aan de volledige meerjarige uitvoeringsperiode van gesubsidieerde projecten worden toegerekend. Voor de administratieve afhandeling van verstrekte subsidies is de reserve verstrekte subsidies ingesteld. Als gevolg van deze werkwijze stellen wij voor de begroting 2023 voor zover van toepassing te wijzigen. Dat betekent dat de begroting 2023 financieel technisch wordt aangepast door eerst het al geraamde bedrag van € 0,3 miljoen voor de dekking van meerjarige subsidies te storten in de reserve verstrekte subsidies en vervolgens dit zelfde bedrag te onttrekken aan de reserve verstrekte subsidies en toe te voegen aan prestatie 4.3.1</p> <p>Wij stellen u voor de lasten van prestatie 4.3.1 in 2023 met € 0,3 miljoen te verlagen onder gelijktijdige toevoeging van dit bedrag aan de reserve verstrekte subsidies en vervolgens ditzelfde bedrag te onttrekken aan de reserve verstrekte subsidies en toe te voegen aan prestatie 4.3.1</p>
4.3.1 Stimuleren fietsgebruik	Resultaatbestemming	-5799	0	5799	-5799	<p>Lastneming meerjarige verleende subsidies: Wij stellen u voor middels resultaatbestemming € 3,2 miljoen toe te voegen aan de reserve Verstrekte subsidies voor dekking van de lasten van meerjarig verleende subsidies.</p> <p>Uitvoering projecten 2023: Wij stellen u voor middels resultaatbestemming € 1,8 miljoen beschikbaar te houden voor de uitvoering van projecten in 2023 en toe te voegen aan de lasten van prestatie 4.3.1 Stimuleren fietsgebruik jaarschijf 2023.</p> <p>Via prestaties 4.5.1, 4.5.2 en 4.6.10 wordt voorgesteld de ontstane vrijval op die prestaties van respectievelijk € 38.000, € 106.000 en € 158.000 door te schuiven naar 2023 naar prestatie 4.3.1 Stimuleren fietsgebruik voor de uitvoering van projecten in 2023.</p> <p>Uitvoeringsprogramma mobiliteit UVP: Zoals bij het Statenvoorstel voor de Herprioritering nr. 2020/1102400 is opgenomen stellen wij u voor middels resultaatbestemming de vrijval ontstaan als gevolg van lagere subsidievaststellingen uit eerdere jaren van meerjarig</p>

beschikbaar te houden voor toekomstige uitvoeringsprogramma's Mobiliteit en in totaal € 259.000 door te schuiven naar 2024 waarvan € 157.000 op prestatie 4.3.1 Stimuleren fietsgebruik en € 103.000 op prestatie 4.6.10 Infrastructurele maatregelen bereikbaarheid.

Via prestaties 4.5.1 en 4.5.2 wordt voorgesteld de ontstane vrijval op die prestaties van respectievelijk € 47.000 en € 261.000 door te schuiven naar 2024 naar prestatie 4.3.1 Stimuleren fietsgebruik voor toekomstige uitvoeringsprogramma's Mobiliteit.

Impuls fiets, (incidenteel budget):

Voor de uitvoering van de aanvullende ambities bij de begroting 2022 (PS/2021/1104511) heeft u een motie aangenomen over de verbetering van de leefbaarheid Engbertsdijksvenen. Dit is in de motie specifiek verwoord als: "Impuls voor de fiets, voor het mede-investeren in fietspaden en fietsvoorzieningen, zoals fietspad Engbertsdijksvenen". Overleg met de gemeente heeft met een bijdrage van € 0,520 miljoen van de Provincie niet tot een haalbaar projectvoorstel geleid. Wij stellen u voor de middelen beschikbaar te houden voor een impuls in de leefbaarheid Engbertsdijksvenen en verwachten hiervoor een subsidieaanvraag door de gemeenten die in afstemming met inwoners wordt opgesteld en in 2023 uitgekeerd.

Wij stellen u voor € 0,52 miljoen via resultaatbestemming beschikbaar te houden en dit toe te voegen aan de begroting 2023 prestatie 1.4.3 Leefbaar Platteland.

4.4.1 Port of Logistics Overijssel(POLO) GS Begrotingswijziging

-479 0 479

-479 Binnen beleidsdoel 4.4 is op prestatie 4.4.1 Port of Logistics Overijssel (POLO) van de geraamde lasten van € 0,87 miljoen ruim € 0,38 miljoen besteed in 2022. € 0,5 miljoen is niet tot besteding gekomen hetgeen voornamelijk veroorzaakt wordt doordat er minder aanvragen zijn geweest voor de beschikbare subsidiegelden. De subsidieregeling loopt door in 2023 en daarvoor dienen de resterende middelen beschikbaar te blijven. Wij schuiven deze door naar de jaarschijf 2023 van de begroting 2023.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,5 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 4.4.1 Port of Logistics Overijssel(POLO) van de begroting 2023.

4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid GS Begrotingswijziging

-396 396 792

-396 Specifieke uitkeringen stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen:
Voor uitvoering van verkeersveiligheidsmaatregelen is een rijksbijdrage van € 1,4 miljoen geraamd. Voor de niet bestede middelen (€ 0,4 miljoen) en de bijbehorende dekking uit de rijksbijdrage hebben wij besloten deze door te schuiven naar

2023.

Conform ons begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten om de niet bestede middelen van € 396.000 van de specifieke uitkeringen stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen op prestatie 4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid voor zowel de lasten als baten door te schuiven en toe te voegen aan de begroting 2023.

Cofinanciering verkeersveiligheidsprojecten:
Voor de uitvoering van verkeersveiligheidsprojecten ontvangen wij rijksbijdragen onder de voorwaarde van 50% cofinanciering door de Provincie. De dekking van deze cofinanciering komt uit de gereserveerde middelen in de reserve kwaliteit van Overijssel. Wij hebben besloten € 0,4 miljoen aan niet gerealiseerde middelen van 2022 door te schuiven naar 2023.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten € 0,4 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 4.5.1 van de begroting 2023

4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid PS Begrotingswijziging

0 0 0

0 Lastneming verstrekte subsidies:
De regelgeving met betrekking tot de lastneming van subsidies is met ingang van het boekjaar 2021 is gewijzigd. Meerjarig verleende subsidies moeten nu aan de volledige meerjarige uitvoeringsperiode van gesubsidieerde projecten worden toegerekend. Voor de administratieve afhandeling van verstrekte subsidies is de reserve verstrekte subsidies ingesteld. Als gevolg van deze werkwijze stellen wij voor de begroting 2023 voor zover van toepassing te wijzigen. Dat betekent dat de begroting 2023 financieel technisch wordt aangepast door eerst het al geraamde bedrag van € 0,3 miljoen voor de dekking van meerjarige subsidies te storten in de reserve verstrekte subsidies en vervolgens dit zelfde bedrag te onttrekken aan de reserve verstrekte subsidies en toe te voegen aan prestatie 4.5.1.

Wij stellen u voor de lasten van prestatie 4.5.1 in 2023 met € 0,3 miljoen te verlagen onder gelijktijdige toevoeging van dit bedrag aan de reserve verstrekte subsidies en vervolgens dit zelfde bedrag te onttrekken aan de reserve verstrekte subsidies en toe te voegen aan prestatie 4.5.1.

4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid Resultaatbestemming

-974 0 974 -974

UVP 2022:
Op prestatie 4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid is de uitvoering van het UVP 2022 voor € 1,7 miljoen volledig gerealiseerd. In totaal € 519.000 van de onderbesteding wordt veroorzaakt doordat vrijval is ontstaan als gevolg van lagere subsidievestigingen uit eerdere jaren. Verder is er een onderbesteding van € 38.000 op projecten die conform het UVP zal worden ingezet voor sluitstukprojecten die in 2023

tot uitvoering komen. Deze (gespaarde) middelen uit 2022 zijn beschikbaar voor de uitvoering in 2023. Wij stellen u voor zoals bij monitor II aangekondigd deze middelen beschikbaar te houden voor de uitvoering van projecten in 2023.

Uitvoeringsprogramma mobiliteit UVP 2022:
 Zoals bij het Statenvoorstel voor de Herprioritering nr. 2020/1102400 is opgenomen stellen wij u voor middels resultaatbestemming de vrijval ontstaan als gevolg van lagere subsidievestigingen uit eerdere jaren van meerjarig beschikbaar te houden voor toekomstige uitvoeringsprogramma's Mobiliteit en € 519.000 door te schuiven naar 2024, waarvan € 47.000 naar prestatie 4.3.1 Stimuleren fietsgebruik en € 472.000 naar prestatie 4.6.10 Infrastructurele maatregelen bereikbaarheid.

Uitvoering projecten 2023:
 Wij stellen u voor middels resultaatbestemming € 38.000 beschikbaar te houden voor de uitvoering van projecten in 2023 en toe te voegen aan de lasten van prestatie 4.3.1 Stimuleren fietsgebruik.

Realisatie verkeersveiligheid maatregelen (Besteding meeropbrengsten Motorrijtuigenbelasting MRB):
 Voor de realisatie verkeersveiligheid maatregelen was in 2021 een bedrag van € 4,0 miljoen geraamd waarvan € 3,3 miljoen is gerealiseerd. Een bedrag van € 717.000 is niet tot besteding gekomen. De onderbesteding wordt zoals bij de 2e monitor gesignaleerd veroorzaakt doordat voorbereiding, programmering en besluitvorming van infrastructurele projecten relatief veel tijd vergen voordat projecten worden uitgevoerd. Tegelijkertijd geldt wel dat voor de start van de voorbereiding van projecten de financiering moet zijn geregeld.

Wij stellen u voor middels resultaatbestemming € 717.000 beschikbaar te houden voor de realisatie van verkeersveiligheidsmaatregelen en daarvan € 0,3 miljoen in 2023 te storten in de reserve dekking kapitaallasten activa voor het investeringsproject N760 IJsselmuiden-Genemuiden fase I (prestatie 4.7.3) en € 0,4 miljoen te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid.

4.5.2 Educatie en voorlichting verkeersveiligheid

PS Begrotingswijziging

0 0 0

0 Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2022 (UVP 2022):
 Lastneming verstrekte subsidies
 De regelgeving met betrekking tot de lastneming van subsidies is met ingang van het boekjaar 2021 is gewijzigd. Meerjarig verleende subsidies moeten nu aan de volledige meerjarige uitvoeringsperiode van gesubsidieerde projecten worden toegerekend. Voor de administratieve afhandeling van verstrekte subsidies is de reserve verstrekte subsidies ingesteld.

					Als gevolg van deze werkwijze stellen wij voor de begroting 2023 voor zover van toepassing te wijzigen. Dat betekent dat de begroting 2023 financieel technisch wordt aangepast door eerst het al geraamde bedrag van € 0,3 miljoen voor de dekking van meerjarige subsidies te storten in de reserve verstrekte subsidies en vervolgens dit zelfde bedrag te onttrekken aan de reserve verstrekte subsidies en toe te voegen aan prestatie 4.5.2.	
					Wij stellen u voor de lasten van prestatie 4.5.2 in 2023 met € 0,3 miljoen te verlagen onder gelijktijdige toevoeging van dit bedrag aan de reserve verstrekte subsidies en vervolgens ditzelfde bedrag te onttrekken aan de reserve verstrekte subsidies en toe te voegen aan prestatie 4.5.2	
4.5.2 Educatie en voorlichting verkeersveiligheid	Resultaatbestemming	-1375	0	1375	-1375	<p>Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2022 (UVP 2022): Afwikkeling van meerjarige subsidies: Wij stellen u voor middels resultaatbestemming € 0,4 miljoen toe te voegen aan de reserve verstrekte subsidies voor de afwikkeling van meerjarige subsidies binnen prestatie 4.5.2.</p> <p>Vrijval voorgaande jaren: Verder is er € 0,9 miljoen vrijval ontstaan uit eerdere jaren doordat een aantal verleende subsidies lager zijn vastgesteld. Overeenkomstig het Statenvoorstel Herprioritering (2020/1102400) stellen wij voor dit bedrag toe te voegen aan de begroting 2024.</p> <p>Wij stellen u voor middels resultaatbestemming de vrijval ontstaan als gevolg van lagere subsidievestigingen uit eerdere jaren van meerjarig beschikbaar te houden voor toekomstige uitvoeringsprogramma's Mobiliteit en € 0,9 miljoen door te schuiven naar 2024, waarvan € 0,3 miljoen naar prestatie 4.3.1 Stimuleren fietsgebruik en € 0,6 miljoen naar prestatie 4.6.10 Infrastructurele maatregelen bereikbaarheid.</p> <p>Uitvoering projecten 2023: Verder is er een onderbesteding van € 0,1 miljoen op projecten die conform het UVP zal worden ingezet voor sluitstukprojecten die in 2023 tot uitvoering komen. De (gespaarde) middelen uit 2022 zijn beschikbaar voor de uitvoering in 2023. Wij stellen u voor zoals bij monitor II aangekondigd deze middelen beschikbaar te houden voor de uitvoering van projecten in 2023 en toe te voegen aan prestatie 4.3.1 Stimuleren fietsgebruik.</p>
4.6.3 N35 – Lopende projecten	GS Begrotingswijziging	-480	0	480	-480	<p>Het exploitatiebudget van de prestatie heeft volledig betrekking op het project N35 knooppunt Bos. Als gevolg van de projectontwikkelingen is in 2022 € 480.000 minder uitgegeven dan in de begroting was voorzien. De resterende middelen schuiven wij door naar 2023.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 480.000</p>

4.6.10 Infrastructurele maatregelen bereikbaarheid	PS Begrotingswijziging	0	0	0	<p>te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 4.6.3 van de begroting 2023.</p>
					<p>0 Uitvoeringsprogramma mobiliteit UVP: Zoals bij het Statenvoorstel voor de Herprioritering nr. 2020/1102400 is opgenomen stellen wij u voor middels resultaatbestemming de vrijval ontstaan als gevolg van lagere subsidievaststellingen uit eerdere jaren van meerjarig beschikbaar te houden voor toekomstige uitvoeringsprogramma's Mobiliteit.</p> <p>Via prestaties 4.3.1, 4.5.1 en 4.5.2 wordt voorgesteld de ontstane vrijval op die prestaties van respectievelijk € 103.000, € 472.000 en € 587.000 door te schuiven naar 2024 naar prestatie 4.6.10.</p> <p>Lastneming meerjarig verleende subsidies: De lastneming van de meerjarig verleende subsidies is geactualiseerd en dit leidt tot een wijziging in het begrotingsritme van de lasten met bijbehorende onttrekking aan de reserve mobiliteitsprojecten. Wij stellen u voor het restant aan middelen uKVO van 2022 (€ 96.000) beschikbaar te houden voor dekking van de lasten uit meerjarig verleende subsidies en aanvullend € 36.000 te onttrekken aan de Reserve mobiliteitsprogramma's verkeer en vervoer</p> <p>Wij hebben besloten om de lasten van prestatie 4.6.10 op de jaarschijf 2024 met € 96.000 te verhogen en dit bedrag gelijktijdig te onttrekken aan de uitvoeringsreserve Kwaliteit van Overijssel.</p> <p>Wij stellen u voor de lasten van prestatie 4.6.10 van de jaarschijf 2024 met € 36.000 te verhogen onder gelijktijdige onttrekking van dit bedrag aan de Reserve mobiliteitsprogramma's verkeer en vervoer.</p>
4.6.10 Infrastructurele maatregelen bereikbaarheid	Resultaatbestemming	-158	0	158	<p>-158 Uitvoering projecten 2023: De restant gelden in 2022 van € 158.000 op projecten zal conform het UVP worden ingezet voor sluitstukprojecten die in 2023 tot uitvoering komen. De (gespaarde) middelen uit 2022 zijn beschikbaar voor de uitvoering in 2023.</p> <p>Wij stellen u voor zoals bij monitor II aangekondigd deze middelen beschikbaar te houden voor de uitvoering van projecten in 2023 en toe te voegen aan jaarschijf 2023 van prestatie 4.3.1 Stimuleren fietsgebruik.</p> <p>Uitvoeringsprogramma mobiliteit UVP: Zoals bij het Statenvoorstel voor de Herprioritering nr. 2020/1102400 is opgenomen stellen wij u voor middels resultaatbestemming de vrijval ontstaan als gevolg van lagere</p>

					subsidievaststellingen uit eerdere jaren van meerjarig beschikbaar te houden voor toekomstige uitvoeringsprogramma's Mobiliteit.
					Via prestaties 4.3.1, 4.5.1 en 4.5.2 wordt voorgesteld de ontstane vrijval op die prestaties van respectievelijk € 103.000, € 472.000 en € 587.000 door te schuiven naar 2024 naar prestatie 4.6.10.
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	PS Begrotingswijziging	-73	0	73	-73 De budgetten voor beheer- en onderhoud (onderdeel prestatie 4.7.1) wordt structureel met € 72.750 per jaar verhoogd.
4.7.2 Groot onderhoud provinciale infrastructuur	PS Begrotingswijziging	-121	0	121	-121 De budgetten voor beheer- en onderhoud (onderdeel prestatie 4.7.2) wordt structureel met afgerond € 0,12 miljoen per jaar verhoogd.
4.7.3 Vervangen provinciale infrastructuur	PS Begrotingswijziging	-25	0	25	-25 Onderdeel Vaarwegen: Van het in 2022 beschikbaar gestelde budget van € 0,1 miljoen aan onderzoekskosten voor het onderzoek naar de vervroegde aanpak voor het vervangen van de damwanden Kanaal Almelo – de Haandrik is € 25.000 niet besteed. Dit budget is wel benodigd om het onderzoek in 2023 te vervolgen.
4.7.4 Aanpak schades langs Kanaal Almelo de Haandrik	PS Begrotingswijziging	-435	0	435	-435 Het schadedossier kent een totaalbudget van € 40 miljoen, dat is opgebouwd uit een voorziening (als dekking voor de schadevergoedingen en subsidies waartoe de provincie zich bij het vaststellen van de schaderegeling heeft verplicht), een exploitatiebudget (als dekking voor ambtelijke kosten en onderzoek) en een risicoreservering. In de periode 2019-2022 is in totaal circa € 13 miljoen van dit bedrag uitgegeven. De lasten die betrekking hebben op het boekjaar 2022 bestaan uit twee onderdelen. Vanuit het exploitatiebudget is in 2022 € 1,4 miljoen uitgegeven, waar een bedrag van € 1,8 miljoen was begroot. Daarnaast is er 17,1 miljoen gestort in de voorziening om een toereikend niveau te bieden voor de kosten die nog voor de verdere afhandeling worden verwacht. Hiervan is € 9,5 miljoen gestort bij de 2e monitor en is bij de jaarrekening besloten tot een additionele storting van 7,6 miljoen op basis van actuele inzichten. Van dit aanvullende bedrag wordt € 2,6 miljoen gedekt uit de Algemene Risicoreserve en de resterende € 5 miljoen ten laste gebracht van het jaarresultaat. Voor de bestedingen vanuit de voorziening wordt verwezen naar de toelichting op de voorzieningen (als onderdeel van de balans). Wij stellen u voor om het restant budget van € 0,4 miljoen door te schuiven naar 2023 en toe te voegen aan prestatie 4.7.4 onder gelijktijdige verhoging van de onttrekking van de Reserve

Waterwegen in 2023.

Totaal **-14052** **396 14448** **-**
14052

Doorgevoerde begrotingswijzigingen

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken	-285	485	770	-285	GS 104 Monitor Overijssel 2022 - I	<p>Onttrekking Specifieke uitkering Regionale Aanpak Laadinfrastructuur 2020 – 2023 (E15): Van de Specifieke uitkering Regionale Aanpak Laadinfrastructuur 2020 – 2023 die wij van het Rijk via de Provincie Gelderland hebben ontvangen is nog € 0,7 miljoen beschikbaar. De bijdrage betreft financiering in de kosten voor het opstellen, actualiseren en uitvoeren van een plan van aanpak Regionale Aanpak Laadinfrastructuur 2020-2023 op basis van de onderwerpen zoals beschreven in de samenwerkingsovereenkomst. Voor 2022 is een benodigd bedrag geraamd van € 285.000</p> <p>Conform het begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten de lasten en baten op prestatie 4.1.3 te verhogen met € 285.000 voor de Regionale Aanpak Laadinfrastructuur in 2022 en dit bedrag te onttrekken aan de doeluitkering.</p> <p>Cofinanciering Regionale Aanpak Laadinfrastructuur: Voor de Specifieke uitkering Regionale Aanpak Laadinfrastructuur is een provinciale cofinanciering van 50% voorgeschreven. De dekking hiervan is beschikbaar in de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Wij hebben besloten voor 2022 de cofinanciering van € 285.000 aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel te onttrekken.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 285.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken van de begroting 2022.</p> <p>Onttrekking Specifieke uitkering doelmatig en duurzaam gebruik verkeersinfrastructuur 2021 (E56): Van de Specifieke uitkering doelmatig en duurzaam gebruik verkeersinfrastructuur 2021 (E56) die wij van</p>

					<p>het Rijk hebben ontvangen is nog € 0,2 miljoen beschikbaar. Via deze regeling wordt bijgedragen aan projecten en maatregelen die door Rijk en regio zijn afgesproken in de Bestuurlijke Overleggen MIRT. De projecten en maatregelen zijn gericht op het stimuleren van doelmatiger en duurzamer gebruik van verkeersinfrastructuur.</p> <p>Conform het begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten de lasten en baten op prestatie 4.1.3 te verhogen met € 0,2 miljoen voor projecten en maatregelen zijn gericht op het stimuleren van doelmatiger en duurzamer gebruik van verkeersinfrastructuur.</p>	
4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken	0	100	100	0 GS 106 Monitor Overijssel 2022 - II	<p>Onttrekking Specifieke uitkering doelmatig en duurzaam gebruik verkeersinfrastructuur 2021 (E56): Van het Rijk ontvangen wij de Specifieke uitkering doelmatig en duurzaam gebruik verkeersinfrastructuur 2021 (E56) als cofinanciering van 50% in de kosten van projecten en maatregelen die zijn gericht op het stimuleren van doelmatiger en duurzamer gebruik van verkeersinfrastructuur.</p>	GS begrotingswijziging
4.2.1 Transities Openbaar Vervoer	0	915	915	0 GS 106 Monitor Overijssel 2022 - II	<p>Conform het begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten de lasten en baten op prestatie 4.1.3 te verhogen met € 0,1 miljoen voor projecten en maatregelen zijn gericht op het stimuleren van doelmatiger en duurzamer gebruik van verkeersinfrastructuur.</p> <p>Concessies IJssel-Vecht en Twente/ZHO: Er zijn hogere aanbestedingskosten voor de concessies IJssel-Vecht en Twente/ZHO en kosten inhuur in verband met overnameregeling IJssel-Vecht. Verder maken wij het restant van de opgelegde boete aan Keolis over naar Gelderland en Flevoland voor hun aandeel in de OV concessies. Aan de batenzijde belasten wij een gedeelte van de hogere aanbestedingskosten door naar Gelderland en Flevoland en ontvangen wij een opgelegde boete aan Keolis.</p>	GS begrotingswijziging
4.2.2 Verduurzamen spoorlijnen	-482	0	482	-482 PS 003 Jaarverslag 2021	<p>Wij verhogen voor 2022 budgettair neutraal de lasten en baten van prestatie 4.2.1 met € 0,915 miljoen.</p> <p>Op deze prestatie is van het geraamde budget aan lasten van € 1,7 miljoen voor € 0,5 miljoen niet tot besteding gekomen.</p> <p>De onderbesteding op de lasten (€ 0,5 miljoen) is te verklaren doordat het bestedingsritme en het declareren door Prorail van de onderzoekskosten voor de verduurzaming van de spoorlijnen Almelo-</p>	PS begrotingswijziging

						<p>Mariëberg en Zutphen-Hengelo afwijkt van het verwachte bestedingsritme. De overgebleven gelden zullen in 2022 voor doorlopende verplichtingen op deze prestatie worden ingezet. Dit wordt gedekt uit de Reserve Sporen en Wegen.</p>	
						<p>Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,5 miljoen te onttrekken aan Reserve Sporen en Wegen en toe voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 4.2.2 Verduurzamen spoorlijnen van de begroting 2022.</p>	
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	-376	0	376	-376	PS 003 Jaarverslag 2021	<p>Haltevoorzieningen IJssel-Vecht:</p> <p>Als gevolg van wijzigingen in de dienstregeling van de concessie IJssel-Vecht worden er aanpassingen aangebracht aan de halte infrastructuur. Inmiddels is van het beschikbaar gestelde bedrag € 0,349 miljoen gerealiseerd.</p>	PS begrotingswijziging
						<p>Wij stellen u voor om voor dekking van doorlopende verplichtingen € 0,376 miljoen middels resultaatbestemming beschikbaar te houden en toe te voegen aan de begroting 2022 op prestatie 4.2.3.</p>	
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	-1622	0	1622	-1622	GS 101 Jaarverslag 2021	<p>Niet Actief Beveiligde Overwegen (NABO's):</p> <p>Via PS 2020/0058230 is € 2,5 miljoen beschikbaar gesteld voor de aanpak van NABO's. Hiervan is € 2,0 miljoen gedekt uit KVO middelen en € 0,5 miljoen binnen de regulier mobiliteitsmiddelen (prestatie 4.2.3). Er zijn tot en met 2021 slechts enkele subsidieverzoeken ontvangen van de betrokken gemeenten. De niet bestede middelen dienen beschikbaar te blijven voor de aanpak van NABO's. Wij schuiven de niet bestede KVO middelen (€ 1,55 miljoen) door naar 2022.</p>	GS begrotingswijziging
						<p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 1,55 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein van de begroting 2022.</p>	
						<p>Sociale veiligheid Openbaar Vervoer:</p> <p>In 2021 is op de post Sociale veiligheid Openbaar Vervoer (uKvO) per saldo € 71.500 niet besteed. Wij schuiven deze middelen door naar 2022 en zetten deze in om de sociale veiligheid op stations te verbeteren.</p>	

4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	-265	0	265	-265 PS 006 Monitor Overijssel 2022 - I	<p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om € 71.500 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 4.2.3 van de begroting 2022.</p> <p>Herverdeling centraal IPO budget: Onder prestatie 7.3.1 hebben wij het voorstel opgenomen om € 100.000 structureel over te hevelen naar prestatie 4.2.3 (Concessie- en contractmanagement bus en trein) om de kosten van het IPO binnen deze prestatie te dekken.</p> <p>Treindienst Hengelo-Bielefeld en Deventer-Almelo: Op basis van een actualisatie van de exploitatie van de treindienst Hengelo-Bielefeld en Deventer-Almelo verwachten wij een tekort op de lasten (€ 0,165 miljoen). Voor de dekking van dit tekort zijn middelen beschikbaar in de reserve mobiliteitsprojecten verkeer en vervoer.</p> <p>Wij stellen voor de lasten van de begroting 2022 op prestatie 4.2.3 'Concessie- en contractmanagement van bus en trein' met € 0,165 miljoen te verhogen en dit te dekken door eenzelfde bedrag te onttrekken aan de bestemmingsreserve mobiliteitsprogramma's verkeer en vervoer.</p>	PS begrotingswijziging
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	-290	0	290	-290 GS 104 Monitor Overijssel 2022 - I	<p>Sociale veiligheid Openbaar Vervoer: Vanuit het Investeringsvoorstel Sociale veiligheid Openbaar Vervoer is € 1,0 miljoen beschikbaar gesteld om de sociale veiligheid in het OV en op stations te verbeteren. Conform het investeringsvoorstel zetten wij de nog beschikbare incidentele middelen voor een bedrag van € 289.500 in 2022 in behoeve van de Sociale Veiligheid in het Openbaar Vervoer in Overijssel</p>	GS begrotingswijziging
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	890	0	-890	890 PS 008 Monitor Overijssel 2022 - II	<p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 289.500 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 4.2.3 'Concessie- en contractmanagement van bus en trein' van de begroting 2022.</p> <p>Niet Actief Beveiligde Overwegen (NABO's): Via PS 2020/0058230 is € 2,5 miljoen beschikbaar gesteld voor de aanpak van NABO's. Hiervan is € 2,0 miljoen gedekt uit KVO middelen en € 0,5 miljoen binnen de regulier mobiliteitsmiddelen. Voor dekking</p>	PS begrotingswijziging

<p>4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein</p>	<p>0 3021 3021</p>	<p>0 GS 106 Monitor Overijssel 2022 - II</p>	<p>van de subsidieverplichtingen in 2023 en 2024 stellen wij voorin totaal € 0,89 miljoen door te schuiven naar volgende jaren. Tevens stellen wij voor de einddatum voor deze middelen te verlengen tot 31-12-2024.</p> <p>Wij stellen u voor de jaarschijf 2022 van prestatie 4.2.3 in de begroting 2022 te verlagen met € 0,89 miljoen onder gelijktijdige verlaging van de begrote onttrekking aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Verder stellen voor de middelen door te schuiven naar de jaarschijf 2023 (€ 0,27 miljoen) en de jaarschijf 2024 (€ 0,62 miljoen) en de einddatum voor het budget te verlengen naar 31-12-2024.</p> <p>Exploitatiesubsidies OV en indexering: Onze structurele lasten van exploitatiesubsidies voor het openbaar vervoer zullen in 2022 hoger uitvallen dan begroot. De belangrijkste oorzaak daarvan wordt gevormd door de OV-index waarmee de exploitatiesubsidies - ter compensatie van kostenstijgingen waarmee vervoerders worden geconfronteerd - worden geïndexeerd. De verwachting is dat deze OV-index over 2022 hoger zal uitvallen dan begroot als gevolg van met name stijgende brandstof-/energieprijzen. Het effect hiervan is circa € 5,8 miljoen op basis van de indexcijfers tot en met augustus 2022. De hogere exploitatiekosten worden in 2022 gedeeltelijk gedempt door circa € 2,7 miljoen hogere baten op onze regionale treindiensten. Deze zijn voornamelijk het gevolg van hoger aandeel in de vergoeding voor het studentenreisproduct. Daarnaast zullen de lasten incidenteel circa € 2,7 miljoen. lager uitvallen als gevolg van nu lager vastgestelde verplichtingen uit subsidies uit voorgaande jaren. Het tekort nu becijfert op circa € 0,4 miljoen. kan worden opgevangen door de bestemmingsreserve openbaar vervoer.</p> <p>In december 2022 start het busvervoer in IJssel-Vecht met EBS. Vervolgens zal in december 2023 de nieuwe concessie Twente-ZHO starten waarbij gelijktijdig de huidige concessie IJsselmond instroomt in de concessie IJssel-Vecht. Voor deze contracten zijn maatregelen genomen die helpen om het structurele evenwicht tussen vraag en aanbod te herstellen waarbij de kosten beheersbaar blijven. In de aanbestedingsprocedures van beide concessies is bijvoorbeeld uitgegaan van een lager opbrengstenniveau in verband met mogelijke structurele gevolgen van ander reisgedrag, bestaan er mogelijkheden tot meer- en minderwerk en</p>	<p>GS begrotingswijziging</p>
--	--------------------	--	--	-----------------------------------

4.2.6 Spoor Zwolle - Enschede	-239	0	239	-239 GS 101 Jaarverslag 2021	garanderen wij deze vervoerders tot en met 2025 het meegegeven lagere opbrengstenniveau waarbij eventuele tekorten worden gedekt uit de bestemmingsreserve openbaar vervoer.	GS begrotingswijziging
					Op prestatie 4.2.6 Spoor Zwolle – Enschede is het geraamde budget van ruim € 0,75 miljoen voor € 0,33 miljoen niet tot besteding gekomen. Van de geraamde baat van € 0,38 miljoen is € 0,28 miljoen gerealiseerd. De geraamde baat betreft een Rijksbijdrage voor een verkenningsstudie naar verbetermaatregelen van de treinverbinding Zwolle-Enschede.	
					De onderbesteding op de lasten (€ 0,33 miljoen) is te verklaren doordat het bestedingsritme en het declareren door Prorail van de kosten van een verkenningsstudie afwijkt van het verwachte bestedingsritme. De overgebleven gelden zullen in 2022 voor doorlopende verplichtingen op deze prestatie worden ingezet. Dit wordt gedekt uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en het restant op de Rijksbijdrage.	
					Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om € 0,239 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 4.2.6 van de begroting 2022.	
4.2.6 Spoor Zwolle - Enschede	-770	94	864	-770 GS 104 Monitor Overijssel 2022 - I	Gebiedsprogramma Zwolle-Twente- Munster: Met Statenvoorstel Inzet projecten Nationaal Groeifonds (PS/2021/1103334) heeft u procesmiddelen en middelen voor het voorbereiden en ondersteunen van projectaanvragen voor het Nationaal Groeifonds ter beschikking gesteld. Daarin is € 0,5 miljoen opgenomen voor de voorbereiding van een aanvraag voor het gebiedsprogramma Zwolle-Twente- Munster (ZTM). Wij hebben besloten voor de kosten van inhuur en visieontwikkeling corridor ZTM voor 2022 € 0,12 miljoen aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel te onttrekken ter dekking van de kosten op prestatie 4.2.6 'Spoor Zwolle – Enschede'.	GS begrotingswijziging
					Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,12 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 4.2.6 'Spoor Zwolle – Enschede' van de begroting 2022.	

Verbetering treindienst Zwolle-Enschede:
 Met de statenbrief van 19 april 2022 bent u geïnformeerd over de verdere verbetering van de treinverbinding Zwolle-Wierden (Biauwnetverbinding Zwolle-Enschede) en de aanpak van de perrons in Heino en Raalte. Voor de provinciale bijdrage is € 14,2 miljoen gereserveerd binnen daarvoor beschikbaar gestelde middelen. Voor de planuitwerking fase die door Prorail wordt uitgevoerd wordt vanuit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel 0,8 miljoen toegevoegd aan de begroting waarvan € 0,650 miljoen in de jaarschijf 2022 en € 0,150 miljoen in de jaarschijf 2023.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,8 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en € 0,650 miljoen toe te voegen aan de jaarschijf 2022 en € 0,150 miljoen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 4.2.6 'Spoor Zwolle – Enschede' van de begroting 2022.

Onttrekking Specifieke uitkering verkenningstudie verbetermaatregelen Zwolle – Enschede (E73):
 Van de Specifieke uitkering verkenningstudie verbetermaatregelen Zwolle – Enschede (E73) die wij van het Rijk hebben ontvangen is nog € 94.000 beschikbaar. De bijdrage betreft financiering in de kosten van een verkenningstudie naar verbetermaatregelen van de treinverbinding Zwolle-Enschede.

Conform het begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten de lasten en baten op prestatie 4.2.6 Spoor Zwolle – Enschede te verhogen met € 94.000 in 2022 en dit bedrag te onttrekken aan de doeluitkering specifieke uitkering verkenningstudie verbetermaatregelen Zwolle – Enschede (E73).

4.2.6 Spoor Zwolle -
 Enschede

336 0 -336 336 GS 106 Monitor
 Overijssel 2022 - II

Creditfactuur elektrificatieproject Zwolle-Wierden:
 Op prestatie 4.2.6 verwachten wij lagere lasten als gevolg van een ontvangen creditfactuur van ProRail betreffende de eindafrekening van elektrificatieproject Zwolle-Wierden

GS
 begrotingswijziging

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om het budget voor prestatie 4.2.6 in 2022 te verlagen met € 0,336 miljoen, en gelijktijdig de begrote onttrekking

						aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel met hetzelfde bedrag te verlagen.	
4.3.1 Stimuleren fietsgebruik	-520	0	520	-520	PS 001 Amendement begroting 2022	Deze wijziging heeft betrekking op PS 001 Amendement begroting 2022	PS begrotingswijziging
4.3.1 Stimuleren fietsgebruik	-974	0	974	-974	PS 003 Jaarverslag 2021	Uitvoeringsprogramma mobiliteit UVP 2020: Zoals bij het Statenvoorstel voor de Herprioritering nr. 2020/1102400 is opgenomen stellen wij u voor middels resultaatbestemming de vrijval ontstaan als gevolg van lagere subsidievaststellingen uit eerdere jaren meerjarig beschikbaar te houden voor toekomstige uitvoeringsprogramma's Mobiliteit en € 0,3 miljoen door te schuiven naar 2023 op prestatie 4.3.1 Stimuleren fietsgebruik.	PS begrotingswijziging
						Lastneming meerjarige verleende subsidies: Wij stellen u voor middels resultaatbestemming € 1,0 miljoen door te schuiven voor dekking van de lasten van meerjarig verleende subsidies. Waarvan € 0,9 miljoen naar de begroting 2022 en € 0,1 miljoen naar de jaarschijf 2023.	
4.3.1 Stimuleren fietsgebruik	-880	0	880	-880	GS 101 Jaarverslag 2021	Uitvoering Koers Fiets: Op deze prestatie is € 4,5 miljoen beschikbaar gesteld voor uitvoering van het koersdocument Fiets. In totaal gaat het om een onderbesteding van € 0,88 miljoen die wij in komende jaren willen inzetten voor realisatie van Koers Fiets. Voor het hele bedrag geldt dat dit wordt gedekt uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel.	GS begrotingswijziging
						Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten € 0,88 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 4.3.1 van de begroting 2021.	
4.3.1 Stimuleren fietsgebruik	-2021	0	2021	-2021	Adm. 201 doorwerking PS 2021	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 201 doorwerking PS 2021	Adm. begrotingswijziging
4.3.1 Stimuleren fietsgebruik	1196	0	-1196	1196	PS 006 Monitor Overijssel 2022 - I	Snelfietsroute Zwolle- Wijhe: Voor de realisatie van de snelfietsroute Zwolle- Wijhe geldt dat de dekking voor de helft uit de structurele middelen verkeer en vervoer plaatsvindt (€ 0,58 miljoen) en de andere helft via de beschikbaar gestelde middelen bij de P-nota 2022 voor de uitvoering van provinciale fietsprojecten. Hiervoor is de dekking van de kapitaallasten al in de begroting opgenomen zodat per saldo € 1,2 miljoen kan worden	PS begrotingswijziging

					gestort in de reserve Dekking kapitaallasten activa (RDKA).	
					Wij stellen voor de lasten van 4.3.1 Stimuleren fietsgebruik met € 1,2 miljoen te verlagen en hetzelfde bedrag toe te voegen aan de reserve Dekking kapitaallasten activa (RDKA). De storting aan de reserve Dekking kapitaallasten activa (RDKA) worden bij kerntaak 20 verwerkt.	
4.3.1 Stimuleren fietsgebruik	-132	0	132	-132 PS 008 Monitor Overijssel 2022 - II	Uitvoering Uitvoeringsprogramma Mobiliteit (UVP) 2022: Bij de uitvoering van het UVP 2022 is gebleken dat op prestaties 4.4.4 en 4.5.2. een onderbesteding wordt verwacht van ca. € 132.000 door lagere aanvragen voor een subsidiebijdrage. Conform het UVP wordt voorgesteld de onderbesteding in te zetten voor sluitstukprojecten. In 2022 voor het project Fietstunnel Haardijk. Wij stellen u voor de inzet van de middelen over de verschillende beleidsthema's (fiets, verkeersveiligheid, bereikbaarheid, goederenvervoer) en bijbehorende prestaties aan te passen.	PS begrotingswijziging
					Wij stellen u voor in 2022 de lasten van prestatie 4.3.1 met € 132.000 te verhogen en de lasten op prestaties 4.4.4 en 4.5.2. in 2022 met hetzelfde bedrag te verlagen.	
4.3.1 Stimuleren fietsgebruik	2365	0	-2365	2365 GS 106 Monitor Overijssel 2022 - II	Uitvoering Koers Fiets: Op deze prestatie is € 4,8 miljoen beschikbaar gesteld voor uitvoering van het koersdocument Fiets. Hiervan wordt voor 2022 een onderbesteding van € 2,4 miljoen verwacht die wij in komende jaren willen inzetten voor realisatie van Koers Fiets. Voor het hele bedrag geldt dat dit wordt gedekt uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel.	GS begrotingswijziging
					Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten de lasten van prestatie 4.3.1. met € 2,4 miljoen te verlagen en dit bedrag toe te voegen aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel gelabeld aan prestatie 4.3.1.	
4.4.1 Port of Logistics Overijssel(POLO)	-267	0	267	-267 GS 101 Jaarverslag 2021	Binnen beleidsdoel 4.4 is op prestatie 4.4.1 Port of Logistics Overijssel(POLO) van de geraamde lasten van € 0,8 miljoen is ruim € 0,5 miljoen besteed in 2021. Afgerond € 0,3 miljoen is niet tot besteding gekomen hetgeen voornamelijk veroorzaakt wordt doordat er minder aanvragen zijn geweest voor de beschikbare subsidiegelden. De subsidieregeling loopt door in 2022 en daarvoor dienen de resterende middelen beschikbaar te blijven. Wij schuiven deze	GS begrotingswijziging

					door naar de jaarschijf 2022 van de begroting 2022.	
					Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 266.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 4.4.1 Port of Logistics Overijssel(POLO) van de begroting 2022.	
4.4.4 Robuust goederenvervoer netwerk	93	0	-93	93 Adm. 211 Personeelsgebonden kosten voorjaarswijziging 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 211 Personeelsgebonden kosten voorjaarswijziging 2022	Adm. begrotingswijziging
4.4.4 Robuust goederenvervoer netwerk	30	0	-30	30 PS 008 Monitor Overijssel 2022 - II	Uitvoering Uitvoeringsprogramma Mobiliteit (UVP) 2022: Bij de uitvoering van het UVP 2022 is gebleken dat op prestatie 4.4.4 een onderbesteding wordt verwacht van ca. € 30.000 door lagere aanvragen voor een subsidiebijdrage. Conform het UVP wordt voorgesteld de onderbesteding in te zetten voor sluitstukprojecten. In 2022 voor het project Fietstunnel Haardijk (€ 30.000). Wij stellen u voor de inzet van de middelen over de verschillende beleidsthema's (fiets, verkeersveiligheid, bereikbaarheid, goederenvervoer) en bijbehorende prestaties aan te passen. Wij stellen u voor in 2022 de lasten van prestatie 4.4.4 met € 30.000 te verlagen ten gunste van prestatie 4.3.1.	PS begrotingswijziging
4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid	-299	0	299	-299 PS 003 Jaarverslag 2021	Verkeersveiligheidsmaatregelen aan de gebiedsontsluitingsweg N377 Hasselt-Lichtmis: Wij stellen u voor middels resultaatbestemming € 0,965 miljoen in te zetten voor verkeersveiligheidsmaatregelen aan de gebiedsontsluitingsweg N377 Hasselt-Lichtmis. Bij prestatie 4.7.3. 'Vervangen provinciale infrastructuur' is een nadere toelichting opgenomen. De middelen worden conform de financiële regelgeving toegevoegd aan de Reserve dekking kapitaallasten. Lastneming meerjarige verleende subsidies: Wij stellen u voor middels resultaatbestemming € 0,6 miljoen door te schuiven voor dekking van de lasten van meerjarig verleende subsidies. Waarvan € 0,3 miljoen naar de begroting 2022 en € 0,3 miljoen naar de jaarschijf 2023.	PS begrotingswijziging
4.5.1 Infrastructurele maatregelen	-3562	1362	4924	-3562 Adm. 201 doorwerking PS 2021	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 201 doorwerking PS 2021	Adm. begrotingswijziging

verkeersveiligheid							
4.5.2 Educatie en voorlichting verkeersveiligheid	-421	0	421	-421	PS 003 Jaarverslag 2021	UVP: Zoals bij het Statenvoorstel voor de Herprioritering nr. 2020/1102400 is opgenomen stellen wij u voor middels resultaatbestemming de vrijval ontstaan als gevolg van lagere subsidievaststellingen uit eerdere jaren meerjarig beschikbaar te houden voor toekomstige uitvoeringsprogramma's Mobiliteit en € 0,6 miljoen door te schuiven naar 2023 op prestatie 4.3.1. Stimuleren fietsgebruik. Lastneming meerjarige verleende subsidies: Wij stellen u voor middels resultaatbestemming € 0,7 miljoen door te schuiven voor dekking van de lasten van meerjarig verleende subsidies. Hiervan schuift € 0,4 miljoen door naar de begroting 2022 en € 0,3 miljoen naar de jaarschijf 2023 voor prestatie 4.5.2.	PS begrotingswijziging
4.5.2 Educatie en voorlichting verkeersveiligheid	0	-1500	-1500	0	GS 104 Monitor Overijssel 2022 - I	Beëindiging Samenwerkingsovereenkomst ROV Oost-Nederland: Ingaande 2022 is de Samenwerkingsovereenkomst ROV Oost-Nederland 2019–2022 beëindigd. Het ROV, als een apart samenwerkingsverband, en het jaarlijkse werkbudget van € 1,5 miljoen komt daarmee te vervallen. Er wordt een nieuwe samenwerkingsrelatie met de provincie Gelderland aangegaan die gericht is op het vastleggen van werkafspraken voor het uitvoeren van projecten op een aantal landelijke verkeersveiligheidsthema's. Conform het begrotingswijzigingenbeleid hebben wij besloten de baten en lasten van prestatie 4.5.2 Educatie en voorlichting verkeersveiligheid structureel met € 1,5 miljoen te verlagen (budgettair neutrale wijziging).	GS begrotingswijziging
4.5.2 Educatie en voorlichting verkeersveiligheid	102	0	-102	102	PS 008 Monitor Overijssel 2022 - II	Uitvoering Uitvoeringsprogramma Mobiliteit (UVP) 2022: Bij de uitvoering van het UVP 2022 is gebleken dat op prestatie 4.5.2 een onderbesteding wordt verwacht van ca. € 208.000 door lagere aanvragen voor een subsidiebijdrage. Conform het UVP wordt voorgesteld de onderbesteding in te zetten voor sluitstukprojecten. In 2022 voor het project Fietstunnel Haardijk (€ 102.000) en voor 2023 voor het sluitstukproject F35 Onderdoorgang Bornerbroeksestraat (€ 106.000). Voor de verschuiving van de middelen naar prestatie 4.3.1 in 2022 stellen wij u onderstaande begrotingswijziging voor. Voor het doorschuiven van de middelen naar 2023 doen wij u bij de jaarrekening	PS begrotingswijziging

					2022 een voorstel voor resultaatbestemming.	
					Wij stellen u voor in 2022 de lasten van prestatie 4.5.2 met € 0,1 miljoen te verlagen ten gunste van prestatie 4.3.1.	
4.6.10 Infrastructurele maatregelen bereikbaarheid	-221	0	221	-221 Adm. 201 doorwerking PS 2021	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 201 doorwerking PS 2021	Adm. begrotingswijziging
4.6.10 Infrastructurele maatregelen bereikbaarheid	-178	0	178	-178 PS 006 Monitor Overijssel 2022 - I	Restant middelen Regionaal Mobiliteitsfonds Twente (RMF): De resterende middelen van het Regionaal Mobiliteitsfonds Twente (RMF) zijn gestort in de Reserve mobiliteitsprogramma`s verkeer en vervoer. Vanuit het resterende saldo van het RMF Regionaal Mobiliteitsfonds Twente stellen wij voor € 0,178 miljoen toe te voegen aan de begroting 2022 op prestatie 4.6.10 voor het (mede)financieren van gemeentelijke/provinciale projecten ter verbetering van de bereikbaarheid. Het resterende saldo wordt ingezet voor Twentse mobiliteitsprojecten en de afwikkeling hiervan valt onder het beheer van de Provincie. De dekking wordt onttrokken aan de bestemmingsreserve mobiliteitsprogramma`s verkeer en vervoer.	PS begrotingswijziging
					Wij stellen voor € 0,178 miljoen toe te voegen aan de begroting van 2022 prestatie 4.6.10 voor Twentse mobiliteitsprojecten (afwikkelen Regionaal Mobiliteitsfonds Twente en dit bedrag te onttrekken aan de bestemmingsreserve mobiliteitsprogramma`s.	
4.6.3 N35 – Lopende projecten	-229	0	229	-229 GS 101 Jaarverslag 2021	De voorbereidingsfase is nog niet afgerond. Derhalve zijn de beschikbaar gestelde uitvoeringskosten dit jaar deels gebruikt. De resterende middelen schuiven wij door naar 2022.	GS begrotingswijziging
					Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 229.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 4.6.3 van de begroting 2022.	
4.6.3 N35 – Lopende projecten	-1300	0	1300	-1300 GS 104 Monitor Overijssel 2022 - I	De voorbereidingsfase is nog niet afgerond. Voor het budget van 2022 wordt een bedrag van € 1,3 miljoen onttrokken uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toegevoegd aan de begroting 2022. Hiermee komt de begroting van 2022 op € 3,3 miljoen.	GS begrotingswijziging
					Dit heeft tevens een verschuiving van het	

						investeringskrediet tot gevolg.	
						Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 1.3 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 4.6.3 N35 – Lopende projecten van de begroting 2022. Voor de jaren 2023 tot en met 2025 hebben wij respectievelijk € 1,9 miljoen, € 1,45 miljoen en € 3,5 miljoen vanuit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel toegevoegd aan deze prestatie.	
						Tevens stellen wij u voor het investeringskrediet voor de N35 in de jaren 2022, 2026 en 2027 te verhogen met respectievelijk € 0,8 miljoen, € 10,1 miljoen en € 0,5 miljoen. De ramingen voor 2023 tot en met 2025 worden verlaagd met in totaal € 11,4 miljoen.	
4.6.3 N35 – Lopende projecten	500	0	-500	500	GS 106 Monitor Overijssel 2022 - II	<p>Toelichting begrotingswijziging: In afwachting van de besluitvorming over knooppunt Raalte worden in 2022 minder kosten gemaakt dan begroot. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om voor prestatie 4.6.3 een budget van € 0,5 miljoen, samen met de bijbehorende onttrekking aan deze reserve, door te schuiven van 2022 naar 2023.</p> <p>Deze wijziging heeft ook invloed op het bestedingsritme van het investeringskrediet voor dit project. Conform het beleid voor begrotingswijzigingen hebben wij besloten het investeringskrediet in 2022 te verlagen met € 0,45 miljoen en toe te voegen aan de daaropvolgende jaren.</p>	GS begrotingswijziging
4.6.5 N50	-3200	1180	4380	-3200	Adm. 201 doorwerking PS 2021	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 201 doorwerking PS 2021	Adm. begrotingswijziging
4.6.5 N50	-620	0	620	-620	Adm. 202 doorwerking GS 2021	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 202 doorwerking GS 2021	Adm. begrotingswijziging
4.6.5 N50	-1910	0	1910	-1910	PS 004 Perspectiefnota 2023	N50 (Kampen – Kampen zuid): De N50 Kampen Zuid-Kampen is in 2014 door een regionale toezegging van een bijdrage van 50% van de kosten bij IenW op de agenda komen te staan. Op dat moment werd uitgegaan van uitvoeringskosten van € 10 miljoen. Door een aantal oorzaken waaronder te weinig personeel bij Rijkswaterstaat en de Via15 uitspraak over stikstof is de uitvoering van het project vertraagd tot 2023/2024. Bij het maken van een preciezere raming in kader Planstudie is in 2021 naar boven gekomen dat uitvoering in	PS begrotingswijziging

					2023/2024 nu rond de € 15 miljoen zou uitkomen, onder meer door verkeersveiligheidsmaatregelen (verleggen as weg i.v.m. boogstralen). De meerkosten zijn (indien definitief besloten door Rijk en regio en behoudens goedkeuring door de staten) weer voor Rijk en regio. Uitgaande van de eerdere regionale verdeling van de kosten is de bijdrage van de provincie Overijssel € 1,9 miljoen (76,4% van de regionale bijdrage). Met het Rijk is afgesproken dat dit bedrag in 2022 wordt overgemaakt, zodat er vanuit de regio geen indexering hoeft te worden toegepast. Dit is sinds 2014 ook niet gebeurd.	
4.6.5 N50	0	590	590	0 GS 106 Monitor Overijssel 2022 - II	Toelichting begrotingswijziging: De Rijksweg N50 tussen Kampen en Kampen-Zuid wordt verbreed en voorzien van een fysieke rijbaanscheiding voor een betere doorstroming van het verkeer en verbeterde verkeersveiligheid. Hiervoor wordt dit najaar een bestuursovereenkomst getekend waarin afspraken tussen Rijk en regio zijn vastgelegd. In de Planstudie in 2021 is naar boven gekomen dat bij uitvoering de realisatiekosten rond de € 15 miljoen zou uitkomen, onder meer door verhoogde kosten voor materiaal en personeel en door extra verkeersveiligheidsmaatregelen. De meerkosten van € 5 miljoen zijn weer voor Rijk en regio. De totale regionale bijdrage komt daarmee op € 7,5 miljoen. Bij de Perspectiefnota 2023 hebben Uw Staten hiervoor € 1,91 miljoen beschikbaar gesteld. De totale Overijsselse bijdrage is hiermee € 5,73 miljoen. De bijdragen van gemeenten Zwolle, Kampen en Dronten en de provincie Flevoland is in de begroting opgenomen voor € 1,18 miljoen en dient te worden verhoogd met € 0,590 miljoen naar in totaal € 1,77 miljoen.	GS begrotingswijziging
					Wij hebben besloten de lasten en baten van prestatie 4.6.5 te verhogen met € 0,59 miljoen.	
4.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-23	0	23	-23 Adm. 202 doorwerking GS 2021	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 202 doorwerking GS 2021	Adm. begrotingswijziging
4.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-160	0	160	-160 Adm. 208 diversen maart 2021	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 208 Verrekening flexpool 2022+2023 verdeling	Adm. begrotingswijziging
4.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-321	0	321	-321 PS 006 Monitor Overijssel 2022 - I	Deze wijziging betreft de aanpassing normbedragen naar kerntaken	PS begrotingswijziging
4.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-210	0	210	-210 Adm. 211 Personeelsgebonden kosten	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 211 Personeelsgebonden kosten voorjaarswijziging 2022	Adm. begrotingswijziging

					voorjaarswijziging 2022	
4.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	277	0	-277	277	Adm. 217 Personeelsgebonden kosten najaarswijziging	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 217 Personeelsgebonden kosten najaarswijziging Adm. begrotingswijziging
4.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-606	0	606	-606	Adm. 221 Mutaties personeel CAO	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 221 Mutaties personeel CAO Adm. begrotingswijziging
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	-681	0	681	-681	GS 101 Jaarverslag 2021	De niet bestede middelen op deze prestatie hebben vooral betrekking op het incidenteel beschikbaar gestelde budget op openbare verlichting. In het kader van het stimuleren van de economie in 'coronatijd' is voor de verduurzaming van openbare verlichting eenmalig € 2 miljoen beschikbaar gesteld. Ondanks de relatief korte voorbereidingstijd, de vertraging door de politieke commotie over het verwijderen van lichtmasten en de langere levertijden van materialen, is in 2021 ruim € 1,3 miljoen besteed aan de genoemde opgaven en ca. € 0,5 miljoen verplicht. De resterende opgave is al voorbereid maar moet nog verplicht en uitgevoerd worden. De verwachting is dat dit in de eerste helft van 2022 zal plaatvinden. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 681.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 4.7.1 van de begroting 2022. Indexeringen programma's en projecten Wegen en Kanalen: Het indexcijfer waarmee de begroting 2022 is geïndexeerd was 1,8%. Daarmee loopt onze begroting op sommige onderdelen nu al uit de pas. Om deze reden stellen we voor om op een aantal begrotingsposten dit jaar al extra middelen beschikbaar te stellen. Daarnaast voorzien we op een aantal projecten en programma's nog meer indexeringstekorten, bijvoorbeeld de kosten voor Faunaschade en verschillende infrastructurele projecten zoals de Vloedbeltverbinding. Bij deze perspectiefnota doen we enkel voorstellen om budgetten te verhogen als de tekorten onvermijdelijk en onontkoombaar zijn, bijvoorbeeld vanwege lopende contracten. Bij projecten waar nog moet worden aanbesteed kijken we eerst of de hogere kosten binnen bestaande budgetten en/of met scopewijzigingen kunnen worden opgevangen. GS begrotingswijziging
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	-630	0	630	-630	PS 004 Perspectiefnota 2023	Indexeringen programma's en projecten Wegen en Kanalen: Het indexcijfer waarmee de begroting 2022 is geïndexeerd was 1,8%. Daarmee loopt onze begroting op sommige onderdelen nu al uit de pas. Om deze reden stellen we voor om op een aantal begrotingsposten dit jaar al extra middelen beschikbaar te stellen. Daarnaast voorzien we op een aantal projecten en programma's nog meer indexeringstekorten, bijvoorbeeld de kosten voor Faunaschade en verschillende infrastructurele projecten zoals de Vloedbeltverbinding. Bij deze perspectiefnota doen we enkel voorstellen om budgetten te verhogen als de tekorten onvermijdelijk en onontkoombaar zijn, bijvoorbeeld vanwege lopende contracten. Bij projecten waar nog moet worden aanbesteed kijken we eerst of de hogere kosten binnen bestaande budgetten en/of met scopewijzigingen kunnen worden opgevangen. PS begrotingswijziging

					We stellen voor om als gevolg van vastgelegde contractafspraken voor het beheer en onderhoud van onze wegen in totaal € 2,6 miljoen aanvullend beschikbaar te stellen. Voor 2022 is dit een bedrag van € 0,6 miljoen.	
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	76	0	-76	76 Adm. 211 Personeelsgebonden kosten voorjaarswijziging 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 211 Personeelsgebonden kosten voorjaarswijziging 2022	Adm. begrotingswijziging
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	-125	0	125	-125 PS 008 Monitor Overijssel 2022 - II	Toelichting begrotingswijziging: Zoals ook aangegeven onder kerntaak 10 onderdeel Bedrijfsvoering zijn de huidige budgetten door het nieuwe afgesloten energiecontract, ontoereikend. Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,425 miljoen te onttrekken aan de bij de Perspectiefnota 2023 toegekende buffer voor prijsindexeringen en structureel toe te voegen aan prestatie 4.7.1. van de begroting 2022 en 2023. Het is lastig te voorspellen wat de energieprijzen exact gaan doen. Indien nodig zullen we hier bij u op terugkomen.	PS begrotingswijziging
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	-277	0	277	-277 Adm. 217 Personeelsgebonden kosten najaarswijziging	Bij prestatie 4.7.3 stellen wij voor om van het budget voor deze prestatie 4.7.1 € 0,3 miljoen toe te voegen aan de Reserve dekking kapitaallasten activa ter dekking van extra benodigde middelen voor de investering in de kademuur Ossenzijl. Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 217 Personeelsgebonden kosten najaarswijziging	Adm. begrotingswijziging
4.7.2 Groot onderhoud provinciale infrastructuur	-25	0	25	-25 Adm. 201 doorwerking PS 2021	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 201 doorwerking PS 2021	Adm. begrotingswijziging
4.7.2 Groot onderhoud provinciale infrastructuur	23	0	-23	23 Adm. 202 doorwerking GS 2021	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 202 doorwerking GS 2021	Adm. begrotingswijziging
4.7.2 Groot onderhoud provinciale infrastructuur	-1267	0	1267	-1267 PS 004 Perspectiefnota 2023	Indexeringen programma's en projecten Wegen en Kanalen: Het indexcijfer waarmee de begroting 2022 is geïndexeerd was 1,8%. Daarmee loopt onze begroting op sommige onderdelen nu al uit de pas. Om deze reden stellen we voor om op een aantal begrotingsposten dit jaar al extra middelen beschikbaar te stellen. Daarnaast voorzien we op een aantal projecten en programma's nog meer indexeringstekorten, bijvoorbeeld de kosten voor Faunaschade en verschillende infrastructurele projecten zoals de Vloedbeltverbinding. Bij deze	PS begrotingswijziging

					<p>perspectiefnota doen we enkel voorstellen om budgetten te verhogen als de tekorten onvermijdelijk en onontkoombaar zijn, bijvoorbeeld vanwege lopende contracten. Bij projecten waar nog moet worden aanbesteed kijken we eerst of de hogere kosten binnen bestaande budgetten en/of met scopewijzigingen kunnen worden opgevangen.</p> <p>We stellen voor om als gevolg van vastgelegde contractafspraken voor het beheer en onderhoud van onze wegen in totaal € 2,6 miljoen aanvullend beschikbaar te stellen. Voor 2022 is dit een bedrag van € 1,3 miljoen.</p>	
4.7.2 Groot onderhoud provinciale infrastructuur	-67	0	67	-67 PS 008 Monitor Overijssel 2022 - II	<p>Toelichting begrotingswijziging: Aan de voorziening Beheer en Onderhoud wordt op basis van het saldo bij de jaarrekening jaarlijks een instandhoudingsbijdrage toegekend. Het bedrag dat wij hiervoor in de begroting 2022 berekend hebben, is € 67.000 te laag.</p> <p>Wij stellen u voor om de storting van de instandhoudingsbijdrage in de voorziening Beheer en Onderhoud bij prestatie 4.7.2 in 2022 met € 67.000 te verhogen ten laste van de algemene middelen.</p> <p>Het meerjarig uitvoeringsprogramma onderhoud provinciale infrastructuur is geactualiseerd op basis van het financieel werkplan 2022. Overeenkomstig dit financieel werkplan stellen wij voor het kasritme bij van de bestedingen ten laste van de voorziening beheer en onderhoud provinciale infrastructuur in 2022 te verlagen met € 0,491 miljoen. Echter merken we momenteel dat bij de huidige marktomstandigheden (o.a. vertraging levering materiaal) het moeilijk is om de geplande werkzaamheden uitgevoerd te krijgen. Wij verwachten dan ook dat een groot deel van de geplande werkzaamheden doorlopen in of geheel doorgeschoven zullen worden naar volgend jaar.</p>	PS begrotingswijziging
4.7.3 Vervangen provinciale infrastructuur	-100	0	100	-100 PS 008 Monitor Overijssel 2022 - II	<p>Vervanging vaarwegen: Vervroegde aanpak damwanden Kanaal Almelo- de Haandrik: Om te kunnen bepalen welke maatregelen en middelen voor de vervroegde aanpak voor het vervangen van de damwanden nodig zijn, is eerst onderzoek nodig. In het Statenvoorstel Kanaal Almelo - de Haandrik (2020/1101455) is de optie om de voor de schadeproblematiek gereserveerde middelen in de Algemene Risico Reserve in te zetten voor maatregelen in het gebied aangenomen. Het</p>	PS begrotingswijziging

4.7.4 Aanpak schades langs Kanaal Almelo de Haandrik

-321 0 321 -321 PS 003 Jaarverslag 2021

vervangen van de damwanden is daarbij specifiek genoemd. Het betreft een omvangrijke opgave waarvoor momenteel nog geen budget beschikbaar is gesteld.

Wij stellen u voor om een bedrag van € 1 miljoen te onttrekken aan de risicoreservering voor Kanaal Almelo - De Haandrik in de algemene risico reserve en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 voor een bedrag van € 0,1 miljoen en aan jaarschijf 2023 voor een bedrag van € 0,9 miljoen van prestatie 4.7.3. van de begroting.

Kademuur Ossenzijl:

De kosten voor vervanging van de kademuur Ossenzijl vallen € 0,56 miljoen hoger uit dan in eerste instantie geraamd was. Voor € 0,26 miljoen wordt dit veroorzaakt door prijsindexeringen. Voor € 0,3 miljoen hangt de kostenstijging samen met de inhoudelijke wijzigingen die worden toegelicht in de inhoudelijke toelichting bij deze prestatie.

Wij stellen voor het investeringskrediet voor de kademuur Ossenzijl te verhogen met € 0,56 miljoen. Ter dekking daarvan stellen wij voor om een bedrag van € 0,26 miljoen te onttrekken aan de bij de Perspectiefnota 2023 toegekende buffer voor prijsindexeringen en toe te voegen aan de Reserve Dekking Kapitaallasten (RDKA) . Voor de dekking van het resterende bedrag stellen wij voor om € 0,3 miljoen van de dit jaar niet benodigde middelen voor prestatie 4.7.1 toe te voegen aan de RDKA.

Bij de 2e monitor is de begroting 2021 bijgesteld naar € 5 miljoen voor opdrachten (dekking Reserve Waterwegen). Van het budget voor opdrachten is € 0,3 miljoen niet besteed. Dit restant budget willen wij doorschuiven naar 2022. Voor de subsidieregeling, schadevergoedingen en coulancevergoeding is in 2021 € 5,5 miljoen opgenomen in de begroting, deze middelen zijn beschikbaar in de Voorziening KAdH. In 2021 is totaal € 0,8 miljoen uitbetaald. Daarnaast zijn er in 2021 € 2,5 miljoen (stand eind december 2021) diverse besluiten verzonden voor de subsidieregeling, schadevergoedingen en coulancevergoeding, deze besluiten worden verwerkt op boekjaar 2022.

PS
begrotingswijziging

Wij stellen u voor om het restant budget van € 0,3 miljoen voor opdrachten door te schuiven naar 2022 en toe te voegen aan prestatie 4.7.4 onder gelijktijdige verhoging van de onttrekking van de

						Reserve Waterwegen in 2022.	
4.7.4 Aanpak schades langs Kanaal Almelo de Haandrik	-1500	0	1500	-1500	Adm. 201 doorwerking PS 2021	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 201 doorwerking PS 2021	Adm. begrotingswijziging
4.7.4 Aanpak schades langs Kanaal Almelo de Haandrik	-45	0	45	-45	PS 006 Monitor Overijssel 2022 - I	In de Reserve Waterwegen zijn middelen beschikbaar voor de uitvoering van deze prestatie. Een deel van deze middelen is benodigd voor dekking van de kosten voor in te zetten uitvoeringscapaciteit.	PS begrotingswijziging
						Wij stellen u voor om voor de jaren 2022, 2023 en 2024 een bedrag van respectievelijk € 45.000, € 85.000 en € 45.000 bij te ramen voor deze prestatie. Deze bedragen worden onttrokken aan de voor deze prestatie beschikbare middelen in de Reserve Waterwegen.	
4.7.4 Aanpak schades langs Kanaal Almelo de Haandrik	40	0	-40	40	Adm. 211 Personeelsgebonden kosten voorjaarswijziging 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 211 Personeelsgebonden kosten voorjaarswijziging 2022	Adm. begrotingswijziging
4.7.4 Aanpak schades langs Kanaal Almelo de Haandrik	-9500	0	9500	-9500	PS 008 Monitor Overijssel 2022 - II	Toelichting begrotingswijziging: Wij hebben de raming van het bestedingsritme van de schadeafhandeling ten laste van de Voorziening geactualiseerd. Bovendien kent het totale programma voor de schadeafhandeling hogere kosten dan bij aanvang van het programma werd verondersteld. Hiervoor is het noodzakelijk de verliesvoorziening met 9,5 miljoen euro te verhogen. In een afzonderlijke PS brief (2022/1108516) is nader op de oorzaken hiervan ingegaan.	PS begrotingswijziging
						Vanwege de onzekerheid die bij aanvang bestond over de uiteindelijke kosten is binnen de Algemene Risico Reserve € 15 miljoen gereserveerd voor het shadedossier. Ter dekking van de verhoging van de "Voorziening Kanaal Almelo de Haandrik schadeloosstelling" stellen wij u voor het budget voor prestatie 4.7.4 in 2022 te verhogen met € 9,5 miljoen, ten laste van de Algemene Risico Reserve.	
Totaal	-30992	6246	37238	-	30992		

Kerntaak 5: Regionale economie

Dit is hoe wij denken

Er is in Overijssel een tekort aan vakmensen in technische en IT-beroepen (MBO) en een beperkte beschikbaarheid van hoogopgeleid talent (HBO, WO). Wij willen daarom de arbeidsmobiliteit en de wendbaarheid van de beroepsbevolking vergroten.

Het kabinet zet stevig in op samenwerking met regionale overheden, zodat regionale knelpunten kunnen worden weggenomen en nationale doelstellingen gerealiseerd. Dat is een zeer effectieve en productieve keuze. Opgaven spelen decentraal en moeten daar ook worden aangepakt. Voor Overijssel geldt dat de lijntjes kort zijn. Wij kennen de mensen, de bedrijven, de kennisinstellingen, de maatschappelijke organisaties en gemeenten en waterschappen, zij kennen ons.

Een aantrekkelijke vestigingslocatie is cruciaal om bedrijfsleven met een hoge toegevoegde waarde voor de regio's in Overijssel te interesseren en te behouden. Dit vraagt om goed bereikbare werkomgevingen op strategische knooppunten in de provincie en verbinding met kennisinstellingen en innovatielabs.

Bedrijven staan voor de uitdaging in te spelen op nieuwe bedrijfsprocessen en verdienmodellen die ontstaan door maatschappelijke en technologische veranderingen over de sectoren heen. Als bedrijven niet tijdig innoveren, verslechtert de concurrentiepositie en leidt dit tot verlies van banen. Structurele ondersteuning voor het MKB, gericht op het verkrijgen van kennis, financiën en het opzetten van nieuwe samenwerkingsvormen, is onmisbaar. Daarom ondersteunen wij bedrijven en start-ups bij het innoveren.

De vrijetijdseconomie is voor Overijssel een sector die voor veel werkgelegenheid zorgt. Wij willen de potentie ten volle benutten. Samen met beeldbepalende evenementen draagt deze sector bij aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat.

Overijssel in cijfers

Alle voor deze kerntaak relevante kengetallen zijn hier te vinden.

Dit is wat wij doen

5.1 Arbeidsmarkt en onderwijs in verbinding

Samen met het onderwijs, ondernemers en andere overheden werken we aan een inclusieve, wendbare en toekomstgerichte arbeidsmarkt. (5.1.1). Wij richten ons op de prioriteiten inclusiviteit, tegengaan van krapte en mismatch en werken met nieuwe technologieën.

Prestaties

5.1.1 Arbeidsmarkt en onderwijs

Acties 2022

1. Sturing, monitoring en kennisdeling

Waar nodig laten wij bovenregionaal onderzoek uitvoeren en stimuleren wij kennisuitwisseling via bijvoorbeeld symposia. Wij delen de ervaringen in de leernetwerken inclusie, talent en het op te zetten leernetwerk publiek private samenwerkingsverbanden. Wij voeren zoveel mogelijk datagedreven beleid om te komen tot een betere feitelijke onderbouwing van beleid en besluitvorming. In 2022 maken wij een keuze over de voortgang van het online arbeidsmarkt dashboard. Wij monitoren de voortgang en resultaten van de regiodeals Twente, Zwolle en Cleantechregio. In de taskforce Arbeidsmarkt Overijssel voeren wij overleg met de

- regionale ontwikkelfondsen, de arbeidsmarktregio's, het mbo-platform over een provincie dekkende infrastructuur voor leven lang ontwikkelen en implementatie van rijksbeleid. Er is een koepelplan gemaakt van de technische O&O fondsen. Dit plan is ter besluitvorming aangeboden in de zomer van 2021.
2. Cross-overs arbeidsmarkt met provinciale (kern)opgaven
Wij verbinden onze rol en inzet voor de Overijsselse arbeidsmarkt met de uitvoering van onze provinciale ambities en opgaven. Concreet willen wij dat uitwerken met cross-overs tussen de arbeidsmarkt en de provinciale opgaven.
  3. Publiek-private samenwerkingsverbanden en vernieuwende opleidingsconcepten
Wij ondersteunen vooral vernieuwende manieren van opleiden en werken, zowel voor jongeren als voor werkenden die bijdragen aan het realiseren van onze provinciale hoofdoggaven en een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt tot stand brengen.
  4. Talent behouden en aantrekken
Wij blijven met onze partners investeren om talent te behouden en aan te trekken voor de regio. Wij zetten in op de randvoorwaarden, zoals een aantrekkelijk woonwerk en leefklimaat, employer branding door werkgevers, kennisdeling, en gezamenlijk onderzoek en monitoring. En wij ondersteunen de technische ontwikkeling van platforms voor personeels- en arbeidsmobiliteit met als doel vraag naar personeel en aanbod van personeel bij elkaar te brengen.
  5. Uitbouwen Techniekpacten en doorontwikkeling wetenschap en techniek in het onderwijs
  6. Wij zien kansen voor de Techniekpacten om zich te verbinden aan de thema's klimaat, energietransitie, leven lang ontwikkelen en circulaire economie. Wij stimuleren dat de drie Overijsselse techniekpacten zoveel mogelijk aansluiten bij de regionale human capital agenda's en/of regiodeals en bepalen eind 2021/ begin 2022 over voortzetting van de techniekpacten in de huidige vorm.
Wetenschap en techniek als basisvaardigheid voor jongeren
In 2023 willen we dat alle scholen in Overijssel W&T activiteiten uitvoeren en minimaal 50% van de scholen dit structureel aanbieden. Hiervoor verstrekken wij subsidie voor het stimuleren van wetenschap en techniek, inclusief digitale vaardigheden, in het primair onderwijs. Tevens gaan wij wetenschap en techniek in het onderwijs verbinden aan de transities waar wij als samenleving voor staan: circulair, digitalisering, duurzaamheid en energie.
  7. Eén grensoverschrijdende arbeidsmarkt
Wij zetten in op één goed werkende grensoverschrijdende arbeidsmarkt waar de grens niet als belemmering wordt ervaren.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. Sturing, monitoring en kennisdeling

Om datagedreven beleid te voeren maken wij gebruik van het arbeidsmarktdashboard 'ArbeidsmarktInzicht'. In 2022 hebben we ook een verkenning laten uitvoeren naar Overijsselse arbeidsmarkt van de energietransitie. Daarnaast zijn er verschillende artikelen gepubliceerd over actuele arbeidsmarktthema's.

Tevens is de portal Overijsselleertverder.nl actueel gehouden. Dit platform voorziet in een behoefte van MKB bedrijven en biedt een up-to-date overzicht van regelingen en financieringsmogelijkheden gericht op een Leven Lang Ontwikkelen in de provincie Overijssel.

In 2022 zijn de leernetwerken inclusie en talent voortgezet. Vanuit het leernetwerk Talent is een verkenning uitgevoerd om te komen tot een gezamenlijke strategie. Resultaat hiervan is

dat er een community manager is aangesteld om gezamenlijke activiteiten uit te voeren met zes talentcommunities in de drie regio's Zwolle, Twente en Deventer die zich richten op het behouden en aantrekken van talent.

Sinds de start van het Twents Fonds voor Vakmanschap (onderdeel regiodeal Twente) in 2019 zijn er 6.627 aanvragen geweest die resulteerden in 1.311 loopbaangesprekken en 2.314 toewijzingen van scholingscheques.

Binnen de HCA Regio Zwolle (onderdeel regiodeal Zwolle) bestaat een infrastructuur voor leven lang ontwikkelen via het Ontwikkelfonds Regio Zwolle. Het fonds is bedoeld voor het ontwikkelen, leren en opleiden van (potentiële) werknemers. Vanaf de start tot met 2022 zijn 4.383 inwoners ondersteund met loopbaanbegeleiding, matching, scholingsadvies, financieringsadvies of daadwerkelijke financiering en zijn aan 1187 werkgevers scholingsvouchers voor hun medewerkers verstrekt.

Het ontwikkelfonds Cleantech Regio (onderdeel regiodeal Cleantech Regio) is in april 2021 van start gegaan. Het ontwikkelfonds biedt scholingsvouchers aan voor om-, bij-, of nascholing. Er zijn in de periode t/m 2022 233 individuele vouchers zijn toegekend en aan 54 bedrijven zijn scholingsvouchers verstrekt.

Er zijn in 2022 een serie podcasts (titel De werkbank) opgenomen over de onderwerpen werken in de energietransitie, talent aantrekken en vasthouden en de inclusieve arbeidsmarkt (voor het luisteren van de podcast: Arbeidsmarkt - Provincie Overijssel).

2. Cross-over provinciale kernopgaven

Er wordt zoveel mogelijk samenwerking gezocht met de andere provinciale programma's zoals Nieuwe Energie Overijssel, Circulaire Economie en Sociale Kwaliteit. Hiermee verbinden we onze kennis en ervaring op het gebied van arbeidsmarkt-vraagstukken aan de provinciale opgaven. Eén van de projecten die is ondersteund is de sociale coöperatie in de gemeente Hardenberg.

3. Publiek-private samenwerkingsverbanden en vernieuwende opleidingsconcepten

Er is in 2022 bijgedragen aan het opzetten van een Regionaal Techniek Centrum in Steenwijkerland. Het RTC richt zich op een de volgende 3 leerlijnen:

- Aantrekken en opleiden van (jong) talent
- Aantrekken en opleiden van zij-instromers d.m.v. om-, her-, en bijscholing
- Leven lang leren voor werknemers van lidbedrijven (future skills, aanbieden associate degree hbo)

Tevens is bijgedragen aan de publiek private samenwerking (PPS) Horeca College Weerribben.

Voor het Groeifonds 'Opschaling publiek-private samenwerkingen' zijn binnen de twee gekozen prioritaire thema's – Smart Industry en Digitalisering MKB & Cybersecurity - twee opdrachten verstrekt. Deze opdrachten zijn naar onze bestaande en reeds succesvolle PPS'en gegaan met als doel om, als opgeschaald consortium, verdere samenwerking aan te gaan en te komen tot planvorming voor een aanvraag richting de groeifondsgelden.

4. Talent behouden en aantrekken

Er zijn in 2022 3 talentprojecten gericht op het aantrekken en ondersteunen van talent ondersteund met een totale bijdrage van € 114.255,-. Een van deze projecten is de Perron 038 Academy in de spoorzone in Zwolle, Het doel hiervan is om de leercultuur te stimuleren en medewerkers, studenten en docenten te betrekken bij innovatie.

5. Uitbouwen Techniekpacten

Er is in 2022 € 300.000,- geïnvesteerd in de techniekpacten voor het stimuleren van kiezen, leren en werken in de techniek. De invulling van het techniekpact en de uitgevoerde activiteiten verschillen per regio. De provincie ondersteunt de techniekpacten en monitort de voortgang.

6. Doorontwikkeling wetenschap en techniek als basisvaardigheid voor jongeren

Er is geïnvesteerd in Wetenschap en technologie in het basis- voorgezet onderwijs middels de W&T voucherregeling. In de corona periode lagen er voor de scholen andere prioriteiten en is er nog te beperkt gebruikt gemaakt van de regeling. Daarom is er eind 2022 in overleg

met TechYourFuture, uitvoerder van W&T trajecten voor de scholen, extra communicatie geweest richting de besturen van de scholenkoepels.

7. Een grensoverschrijdende arbeidsmarkt

Jaarlijks ondersteunt de provincie het 'GrensInfoPunt (GIP)' van de Euregio. Het GIP biedt informatie aan werkzoekenden en werkgevers over werken, wonen, leren en/of ondernemen over de grens. Daarnaast zijn we betrokken bij diverse Interregprojecten. Er zijn 2 Interregprojecten in uitvoering te weten EKW (Euregionale Kenniswerkplaatsen van ROC Twente) en SSL (Smart Solution Labs van Wirtschaftsförderung Kreis Borken).

Evaluatie en actualisatie arbeidsmarktprogramma

In de periode oktober – december 2021 is er een beleidsevaluatie uitgevoerd naar het arbeidsmarktprogramma. Deze evaluatie heeft in mei 2022 geleid tot een actualisatie van het programma. De hiervoor beschreven succesvolle acties zetten wij voort. Daarnaast leggen wij de focus op de leerrijke regio waarbij we bijdragen aan voldoende deskundige vakmensen voor de klimaatopgaven.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Programma periode

In 2021 is een convenant gesloten ten behoeve van de financiering van het GrensInfoPunt Euregio Gronau (GIP). Het GIP Euregio adviseert ondernemers, werknemers, werkzoekenden en studenten die willen wonen, werken, ondernemen of studeren in Duitsland over zaken als sociale zekerheid, pensioenen en belastingen. Daarmee draagt het GIP Euregio bij aan het bevorderen van een grensoverschrijdende arbeidsmarkt door het wegnemen van drempels en belemmeringen en het versterken van het internationale profiel van de Overijsselse beroepsbevolking.

Wij adviseren om het GrensInfoPunt ook na 2023 te blijven ondersteunen. Om het grensinfo punt in 2024 te blijven ondersteunen adviseren we om middelen vanuit dit programma nog een jaar langer beschikbaar te houden om de arbeidsmarkt in grensgebieden te versterken. Tevens zal de ontwikkeling van de skillstool in 2023 plaatsvinden, de uitrol en eventuele doorontwikkeling zal in 2024 voortzetten.

Wij stellen voor om de middelen van dit programma t/m 2024 beschikbaar te houden.

Resultaat 2022

Van het begrote bedrag 2022 is een restant van € 0,3 miljoen nog niet besteed. Om lopende afspraken met betrekking tot Arbeidsmarkt en Onderwijs na te komen hebben we besloten om dit bedrag van € 0,3 miljoen mee te nemen naar 2023. Daarbij hebben wij tevens besloten om het restantsaldo van € 0,4 miljoen uit Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel te halen en toe te kennen aan de jaarschijf 2023.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,7 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 5.1.1 van de begroting 2023.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Samen naar een wendbare, inclusieve en toekomstgerichte arbeidsmarkt 2020-2023
- Motie vergrijzing als kans i.p.v. bedreiging
- GS Reactie motie vergrijzing als kans i.p.v. bedreiging
- Beantwoording Statenvragen over subsidie Jongeren in het MKB
- Evaluatie en actualisatie arbeidsmarktprogramma
- Beantwoording Statenvragen 'Infarct op de arbeidsmarkt'

Begrotingswijziging
1. GS Begrotingswijziging
Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

663

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

Dit is wat wij doen

5.2 Regiodeals

Met onder andere de regiodeals dragen we bij aan de regionale agenda's (5.2.1 t/m 5.2.4). Met een helikopterview en vanuit onze ongebonden positie organiseren we de zaken slim, brengen we partijen met elkaar in contact, verknopen we initiatieven en jagen we innovaties aan.

Prestaties

5.2.1 Regio Deal Twente

Acties 2022

1. Wij monitoren de uitvoering van de Regio Deal Twente. Het actieprogramma heeft vier actielijnen: Techniek als motor, Arbeidsmarkt & Talent, Bereikbaarheid & Vestigingsklimaat en Circulaire Economie & Duurzaamheid.
2. Wij investeren in de vorm van een lening van € 10 miljoen met het Rijk, de provincies Noord-Brabant en Gelderland en regio's, bedrijven en kennisinstellingen in het nationale fotonica-innovatieprogramma PhotonDelta dat een looptijd heeft van acht jaar. Daarnaast investeert Oost NL met risicofinanciering in bedrijven die actief zijn in deze snel groeiende hightech markt.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Alle Rijksmiddelen voor de Regio Deal Twente zijn belegd (30 miljoen euro). Twee projecten hebben in 2022 extra middelen gekregen vanwege succesvolle resultaten en aanvullende ambities (Creatieve Broedplaatsen en Twents Fonds voor Vakmanschap). Bij aanvang van de Regio Deal is 30 miljoen euro aan cofinanciering van provincie en regio toegezegd. Aan deze afspraak wordt inmiddels voldaan. In 2022 is een aanvraag voor een nieuwe Regio Deal Twente bij het Rijk ingediend (vierde tranche).

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

De Regio Deal Twente loopt financieel goed, de meeste beschikkingen zijn inmiddels genomen. De komende jaren zullen de kosten van de gemaakte afspraken inzichtelijk blijven binnen de monitoren en jaarrekeningen. Om de kosten te matchen met de jaren zullen wij het restant van 2022 en een deel uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel met een totaal bedrag € 0,18 miljoen herverdelen voor de komende jaarschijven.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,18 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel van prestatie 5.2.1 en als volgt toe te voegen aan de jaarschijven van de begroting 2023;

€ 0,17 miljoen aan de jaarschijf 2023

€ 0,09 miljoen aan de jaarschijf 2024

€ 0,10 miljoen aan de jaarschijf 2025

€ 0,17 miljoen verminderen van de jaarschijf 2026

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Kansen in Overijssel Regio Deal Twente
- Statenvoorstel Investeringsvoorstel fotonica

Begrotingswijziging

1. GS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

168

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

5.2.2 Regio Deal Zwolle

Acties 2022

1. Wij monitoren de uitvoering van de Regio deal.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Uitvoering loopt overeenkomstig de verwachtingen en conform de afspraken met de Regio Zwolle, zoals vastgelegd in de Kassiersovereenkomst. Met het rijk wordt de voortgang en de prestaties bestuurlijk afgestemd, ook in het licht van de uitvoering van de Specifieke uitkering.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Regio Deal Zwolle

Bij de jaarrekening 2021 is aangegeven dat de aanvragen voor de projecten zijn ontvangen en de beschikkingen zijn verwerkt. De beschikkingen hebben betrekking op verschillende jaren, waardoor de lasten op meerdere jaren betrekking hebben. De bijdrage vanuit de op onze balans opgenomen specifieke uitkering (SPUK) dient in gelijke mate aan die jaren te worden toegerekend. In 2022 zal een bedrag van € 2,33miljoen moeten worden doorgezet naar 2023.

Wij hebben besloten om de lasten van prestatie 5.2.2 op de jaarschijf 2023 te verhogen met respectievelijk € 2,3 miljoen en deze bedragen gelijktijdig te onttrekken aan de SPUK.

Statenvoorstellen en -besluiten

Begrotingswijziging

1. GS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

2330

Lasten begrotingswijziging

2330

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

5.2.3 Cleantech Regio

Acties 2022

1. Wij monitoren de uitvoering van de Regiodeal. De Regiodeal heeft als ambitie om samen te investeren en randvoorwaarden te creëren om de (economische) veerkracht van de CTR te versterken. Dit doen we door een duurzame en inclusieve economische groei te bewerkstelligen met behoud van de groene omgeving.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Alle acht projecten zijn beschikt en wij zijn daarmee een partner om de veerkracht van de regio te versterken. Er zijn twee aandachtspunten.

Project Tankvoorziening A1 Bedrijvenpark

Allereerst het project 'Tankvoorziening A1 Bedrijvenpark in combinatie met regionale overslag vanaf Container Terminal Deventer' met een bedrag van € 0,3 miljoen. In dit kader is inmiddels al € 0,1 miljoen beschikt. De resterende € 0,2 miljoen konden wij niet beschikken omdat er anders subsidiestapeling ontstond. De aanvrager heeft in zelf extra geïnvesteerd in dit project en gevraagd om binnen de PS-kaders aanvullend met een subsidieaanvraag te mogen komen voor maximaal € 0,2 miljoen. In 2022 hebben wij het voorstel ontvangen en dit beoordeeld binnen de PS-kaderstelling en de afspraken van de Regiodeal CTR. Hieruit is naar voren gekomen dat de aanvraag niet voldoet aan de afspraken en daar zijn deze middelen resterend in 2022. De komende periode zullen we kijken of deze middelen alsnog kunnen worden ingezet voor dit project of dat deze middelen overblijven.

Project Warmtenet Zandweerd

Daarnaast is er een bedrag van afgerond € 0,7 miljoen voor project "Warmtenet Zandweerd" toegekend aan de Gemeente Deventer. Bij de jaarrekening was de verwachting dat de verplichting in 2022 zou vallen, echter zijn vanuit dit project nog niet ingezet vanwege vertraging in het project. De verwachting is dat dit in 2023 alsnog zou kunnen, mocht dit niet zo zijn dan komen wij terug met een nieuw voorstel.

Deze € 0,9 miljoen (€ 0,2 + € 0,7 miljoen) is onderdeel van de regionale cofinanciering in de Regiodeal en is randvoorwaardelijk in de verhouding 1:1. Het voorgaande betekent dat het geven van een andere bestemming aan deze € 0,9 miljoen per definitie met de andere partners in de Regiodeal moet worden afgestemd.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Bij de jaarrekening 2021 was de verwachting dat de resterende middelen van € 0,9 miljoen in 2022 benut zouden worden, echter is dit niet het geval. Bij de Inhoudelijke toelichting is aangegeven dat de bedragen van zowel Project Tankvoorziening A1 Bedrijvenpark als van Project Warmtenet Zandweerd nog niet zijn beschikbaar. De komende periode zullen we kijken of deze middelen alsnog kunnen worden ingezet voor deze projecten of dat deze middelen over blijven.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,9 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 5.2.3 van de begroting 2023.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Cleantech Regio Regiodeal, PS/2019/1101201
- Besluit Cleantech Regio Regiodeal, PS/2019/1101327
- Stand van zaken Regiodeals derde tranche Regio Zwolle en Cleantech Regio, PS/2020/1102303

Begrotingswijziging

1. GS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

899

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

5.2.4 Meerjarenprogramma Leefbaar Giethoorn

Acties 2022

1. Wij ondersteunen de door de gemeente Steenwijkerland ingediende projecten ter uitvoering van het programma Leefbaar Giethoorn 2020-2023.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

In 2022 werden opnieuw projecten uit het programma uitgevoerd. Het programma kent door de Coronacrisis een achterstand in de uitvoering en besteding van (provinciale) middelen. Mogelijk komt het programma voor eind 2023 niet tot volledige realisatie.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

De lastneming van de beschikkingen heeft voorgaande jaren plaatsgevonden. Bij de eindafrekening zou het mogelijk kunnen zijn dat er middelen terug worden betaald aan de Provincie. De komende periode zal dit goed worden gemonitord en zal er gekeken worden of de Provincie kan bijdragen aan andere plannen die het programma Regio Deal Giethoorn ondersteunen.

Statenvoorstellen en -besluiten

- PS/2019/13 voor het programma Leefbaar Giethoorn 2019-2021
- PS/2020/1101129 Perspectiefnota 2021

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

0

Lasten begrotingswijziging

0

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

5.2.5 Nationaal Groeifonds

Acties 2022

1. Wij voeren een verkenning uit naar de potentie voor het vormen van een samenwerkingscoalitie voor een investeringsproject op het gebied van Smart Energy Hubs en/of Human capital/Arbeidsmarkt
2. Wij ondersteunen aanvragen waarbij Overijsselse bedrijven, kennisinstellingen en overheden zijn betrokken.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

De inschrijving voor de 3e ronde van het Nationaal Groeifonds is in februari 2023 gesloten. Naast departementen konden bedrijven, maatschappelijke organisaties, overheden en kennisinstellingen deze ronde ook rechtstreeks een voorstel indienen via de subsidieroute. Deze aanvragen gaan ter beoordeling naar de adviescommissie Nationaal Groeifonds. De adviescommissie brengt het advies uit in de zomer van 2023 voor alle voorstellen, waarna het uiteindelijke besluit in het 3e kwartaal zal volgen.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

In 2022 zijn aanvragen in behandeling genomen, dit heeft echter in 2022 nog niet geleid tot het beschikken van middelen. Om de aanvragen zorgvuldig af te handelen nemen wij meer tijd. We hebben dan ook besloten om de resterende middelen van 2022 mee te nemen naar 2023.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,3 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 5.2.5 van de begroting 2023.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel inzet projecten Nationaal Groeifonds

Nationaal Groeifonds (NGF) - 2e ronde projecten en vooruitblik op vervolg

Begrotingswijziging

1. GS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

311

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

Dit is wat wij doen

5.3 Aantrekkelijke vestigingslocatie

Wij brengen bestaande werklocaties op orde door te sturen op de kwantiteit en kwaliteit van werklocaties (5.3.1). Door het verbinden van (overheids)partijen, kenniscentra en bedrijfsleven creëren wij bovenregionale topwerklocaties (5.3.3). Wij nemen deel in XL Business Park Twente, Technology Base en Special Purpose Vehicle / Stork Hengelo (5.3.2). Hiermee zijn wij een aantrekkelijke vestigingsplaats voor binnen- en buitenlandse ondernemingen (5.3.4). Wij trekken deze bedrijven actief aan via Oost NL.

Prestaties

5.3.1 Werklocaties: basis op orde

Acties 2022

1. Wij monitoren de uitvoering van de met de gemeenten gemaakte programmeringsafspraken en werken aan een herziening van deze afspraken in 2022.
2. Wij geven uitvoering aan de gebiedsgerichte aanpak werklocaties met gerichte investeringen door de Herstructureringsmaatschappij Overijssel.
3. Wij geven uitvoering aan het Statenvoorstel "Aanpak Toekomstbestendige Werklocaties 2021-2023 (PS/2021/1102064) middels drie actielijnen:
  - a. Organiseren van denk- en slagkracht in de vorm van een "Versnellingspool" voor toekomstbestendige werklocaties
  - b. Investeren in projecten die bijdragen aan toekomstbestendige werklocaties in Overijssel
  - c. Delen van kennis met onze partners

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. In de programmeringsafspraken ligt de focus op het in balans brengen van vraag en aanbod van bedrijventerreinen zodat er weer ruimte ontstaat voor economische groei. We monitoren de afspraken om overzicht te houden waar de uitgiftes sneller gaan dan verwacht (en toevoeging van nieuwe locaties legitiem is) of waar ze minder snel gaan dan verwacht. Samen met de regio's hebben we gewerkt aan het maken van kwantitatieve en nu ook kwalitatieve afspraken. De kwalitatieve afspraken zijn daarbij ondersteund met het Fundament van de Omgevingsvisie. De herziening van de programmeringsafspraken bevindt zich nu in de laatste fase van aanscherpingen, waarna de regio's de afspraken kunnen vaststellen.
2. De HMO heeft in 2022 geïnvesteerd in alle typen werklocaties (bedrijventerreinen, kantoren en binnensteden). Het Actieplan van HMO vormde hiervoor de leidraad. HMO is betrokken bij de ontwikkeling van de Topwerklocaties Kennispark (Enschede), TechBase

(Enschede), High Tech Systems Park (Hengelo), Polymer Science Park (Zwolle) en S/Park (Deventer). Vanuit het Actieplan is HMO verder betrokken bij de ontwikkeling van werklocaties in Nijverdal (Ten Cate), Raalte (spoorzone) en Zwolle (diverse locaties). Daarnaast is HMO met haar investeringen actief in onder andere- Almelo (centrum, Hardenberg (De Spinde), Hengelo (Lambertuspassage), Wijthmen en Zwolle (spoorzone, Dominicanenklooster en Broerenkwartier).

3. Het statenvoorstel Aanpak Toekomstbestendige Werklocaties 2021-2023 (PS/2021/1102064) is door u vastgesteld in 2021. We zijn volop bezig met de uitvoering waarbij onze partners zoals gemeenten, ondernemersverenigingen, parkmanagers en de werkgeversorganisaties VNO-NCW en MKB Nederland nauw zijn betrokken. Met het Versnellingsteam Toekomstbestendige werklocaties helpen we ondernemers, die gezamenlijk op een bedrijventerrein tot uitvoering van opgaven willen komen. Het team vult daarmee de behoefte in met projectleiderscapaciteit en ontsluiting van kennis. Op 20 verschillende bedrijventerreinen zijn inmiddels initiatieven van samenwerkende ondernemers gaande, waarbij het Versnellingsteam ondersteuning biedt. Daarnaast hebben we een subsidieregeling opengesteld voor het investeren in de versnelling van toekomstbestendige werklocaties. Na een aanvankelijke rustige start werd deze regeling in de tweede helft van het jaar ruim overschreden met mooie projecten van ondernemerscollectieven. We sluiten hierbij aan bij de investeringsbereidheid van ondernemers in maatschappelijke opgaven op de bedrijventerreinen.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Programmering bedrijventerreinen

Op een begroot bedrag van € 0,4 miljoen is een bedrag van € 0,2 miljoen overgebleven. De monitoring van bedrijven terreinen is qua uitgaven lager uitgevallen van verwacht. De monitoring van werklocaties zal de komende jaren blijven plaatsvinden. Wij hebben dan ook besloten om het restant bedrag mee te nemen naar 2023.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,2 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 5.3.1 van de begroting 2023.

Programma Aanpak toekomstbestendige werklocaties 2021-2023

Op een begroot bedrag van € 1,4 miljoen is een bedrag van € 1,3 miljoen overgebleven. Het openstellen van UBS 6.9 Toekomstbestendige werklocaties heeft geleid tot een hoger dan verwacht aantal aanvragen. Deze aanvragen zijn eind 2022 nog in behandeling. De verwachting is dat in 2023 de kosten genomen gaan worden. Wij hebben dan ook besloten om het restant bedrag mee te nemen naar 2023.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 1,3 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 5.3.1 van de begroting 2023.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel "Aanpak Toekomstbestendige Werklocaties 2021-2023"

Begrotingswijziging

1. GS Begrotingswijziging Baten begrotingswijziging

0

Lasten begrotingswijziging

1505

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

5.3.2 Werklocaties provinciale participaties

Acties 2022

1. Wij beheren de bestaande participaties Regionaal Bedrijventerrein Twente, Special Purpose Vehicle Stork en Technology Base.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

RBT

De uitgifte van het XL Businesspark verloopt zeer voorspoedig. Naar verwachting zijn alle kavels in 2024 uitgegeven.

SPV

De contractuele afspraken tussen de SPV en Stork worden nagekomen.

Technology Base

In 2021 besloten de colleges van Gedeputeerde Staten van Overijssel en Burgemeester en Wethouders van Enschede tot een evaluatie van de gemeenschappelijke regeling Technology Base. Deze evaluatie is in 2022 afgerond. Op basis daarvan komen de colleges met voorstellen voor de toekomst van Technology Base.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

Gebiedsstrategie Kennispark Twente (PS/2018/286)

Statenvoorstel investeren met rendement en risico (2020/1101002)

Jaaroverzicht 2021 Overijsselse Fondsen

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

5.3.3 Topwerklocaties

Acties 2022

1. Wij maken en houden samen met overheden, ondernemers en kennisinstellingen de topwerklocaties aantrekkelijk.
2. Wij voeren een evaluatie uit op deze topwerklocaties.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Onze inzet is maatwerkgericht per locatie. Binnen de topwerklocaties werken private partijen, de gemeenten en/of betrokken onderwijs- en kennisinstellingen aan het ontwikkelingsperspectief. De wijze waarop de onderlinge samenwerking met partners is georganiseerd, verschilt per topwerklocatie. Ook bepaalt de eigen dynamiek op een topwerklocatie het tempo van de doorontwikkeling. Binnen de gevormde samenwerkingsorganisaties zijn gezamenlijke thema's benoemd die men door collectieve samenwerking effectief wil versterken.

In 2022 hebben wij een lichte evaluatie onder de 9 topwerklocaties uitgevoerd. Dit heeft geleid tot aanbevelingen om de relatie met de topwerklocaties te versterken, ook onderling. Het voeren van het predicaat heeft een positief marketing effect. De uitwerking van de aanbevelingen gebeurt in samenspraak met de topwerklocaties en de Twenteboard en Economic Board Regio Zwolle.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Investeringsvoorstel Technology Base Twente

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

5.3.4 Internationaliseren

Acties 2022

De voortgang en resultaten van het 'Investeringsprogramma MKB 2020-2023' worden via beleidsprestaties 5.3.4, 5.5.1 en 5.5.2 gerapporteerd. Het investeringsprogramma kent 7 actielijnen.

Actielijn E: Investeren in internationalisering (Investeringsprogramma MKB 2020-2023)

1. Wij dragen bij aan een verdere internationalisering van onze economie door internationale handel te bevorderen bij ons MKB en door internationale investeerders aan te trekken. In relatie tot de Overijsselse topwerklocaties en topclusters zetten we in op strategische acquisitie. Bij handelsbevordering gaan wij door met het succesvolle programma GO4EXPORT dat landelijk wordt gezien als voorbeeld van regionale exportbevordering.

2. Wij stimuleren de acquisitie van bedrijven en de uitbreidingsinvesteringen van buitenlandse bedrijven. Hiervoor zetten wij Oost NL in, de regionale ontwikkelingsmaatschappij.
3. Wij ondersteunen het MKB in Overijssel bij de voorbereiding en marktentry ten behoeve van export door middel van het programma GO4EXPORT. Het GO4EXPORT programma ondersteunt 400 unieke bedrijven bij het internationaliseren.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

In 2022 hebben er 505 deelnemers meegedaan aan in totaal 30 GO4EXPORT activiteiten zoals webinars, beursbezoeken en handelsmissies. De deelnemende bedrijven beoordelen deze activiteiten met gemiddeld een 7.6 en 95% geeft aan hierdoor hun kennis en netwerk te hebben vergroot.

Duitsland blijft een belangrijke handelspartner voor Nederland en Overijssel en daarom faciliteren we samen met de provincie Gelderland twee makelaars. Dit zijn de agro-food en HTSM (Hightech Systems & Materials) makelaars. Deze makelaars leggen actief verbinding met netwerken in Duitsland over de grens om zo handel en innovatieve samenwerking te faciliteren.

Via OostNL faciliteren we de acquisitie van bedrijven en uitbreidingsinvesteringen van buitenlandse bedrijven. De acquisitie is gericht op het stimuleren van innovatie door het gericht aantrekken op de thema's waar Overijssel sterk in is. . Inmiddels heeft bijna 40% van de aangetrokken bedrijven een R&D component. Hiermee leveren we een bijdrage aan de maatschappelijke opgaven in Overijssel.

Met de regio's Twente en Zwolle hebben we afspraken gemaakt over additionele acquisitiec capaciteit voor deze regio's op thema's die de economie in deze regio versterken. In Twente heeft dit geleid tot 215 nieuwe arbeidsplaatsen en bijna 47 miljoen euro aan nieuwe investeringen op het gebied van Health en Tech. In de regio Zwolle heeft dit in 2022 geleid tot 75 extra arbeidsplaatsen en 2 miljoen aan investeringen.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel 2019/1101899 Investeringsprogramma MKB 2020-2023

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

0

Lasten begrotingswijziging

100

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

Dit is wat wij doen

5.4 Vrijtijdseconomie als banenmotor

Wij dagen de vrijetijdsector uit om vernieuwende, toeristische concepten in samenwerking met ondernemers uit onder sectoren te exploiteren. De sector werkt samen in het programma Gastvrij Overijssel 2020 – 2023. Wij nemen actief deel aan dit netwerk. Daarnaast ondersteunen wij festivals en evenementen die uitnodigen tot bezoek en (meerdaags-) verblijf in Overijssel (5.4.2). Overijssel is en blijft daarmee een aantrekkelijke bestemming (5.4.1).

Prestaties

5.4.1 Gastvrij Overijssel

Acties 2022

1. Wij ondersteunen de netwerkorganisatie Gastvrij Overijssel in de uitvoering van het Investeringsprogramma 'Overijssel een bewuste en gastvrije bestemming 2020-2023'. Het programma kent 5 programmaliijnen: Ondernemers kennisgedreven aan zet, Verbindend Landschap, Ontsluiten en Vermarkten, Routenetwerken en Organisatie. Hierbinnen worden in totaal circa 15 grote projecten voorbereid en uitgevoerd.
2. Wij faciliteren het Expertisecentrum Vitale Vakantieparken Overijssel. Het expertisecentrum ondersteunt gemeenten bij de revitalisering van vakantieparken, waarbij het vraagstuk vanuit de disciplines economie, ondermijning/ veiligheid (zie prestatie 7.1.5) en ruimtelijke ordening aangepakt wordt. Het gaat in Overijssel om zo'n 85 parken in minimaal 13 gemeenten. Dit doet het expertisecentrum door werkwijzen, instrumenten en kennis beschikbaar te stellen aan gemeenten en parken en door leerervaringen te delen. Daarbij wordt de koppeling gelegd met de landelijke actieagenda Vitale Vakantieparken 2021-2022.
3. Wij evalueren de provincie dekkende aanpak vitale vakantieparken eind 2022.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Na vertragingen als gevolg van de Corona pandemie is het programma in rustiger vaarwater gekomen en wordt voortvarend verder gewerkt aan de uitvoering van het programma. In 2023 vindt een inhaalslag plaats voor enkele programmaliijnen. Het Expertisecentrum Vitale Vakantieparken Overijssel is sinds juni 2022 volledig operationeel. Wij hebben u op 4 november 2022 per brief (2022/0176425) geïnformeerd over de voortgang van de provincie dekkende aanpak vitale vakantieparken. Zoals aangeven in de Monitor 2022-II wordt de evaluatie bedoeld onder actie 3 verschoven naar de tweede helft van 2023.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Op deze prestatie lijkt een bedrag van € 1,9 miljoen resterend echter is een bedrag van € 1,5 miljoen al beschikt aan Marketing Oost. Vanwege gewijzigde regelgeving met betrekking tot de lastneming van beschikkingen boven de € 1,5 miljoen mogen alleen de kosten worden genomen van de gemaakte uitgaven van de gesubsidieerde partij. De verwachting is dat in 2023 deze middelen door Marketing Oost kunnen worden ingezet.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 1,5 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit

van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 5.4.1 van de begroting 2023.

Resultaatbestemming Vitale Vakantie parken

Met het Regionale Informatie- en Expertise Centrum Oost Nederland (RIEC-ON) is afgesproken om het Expertisecentrum Vitale Vakantieparken Overijssel in 2022 en 2023 gezamenlijk te financieren, waarbij de versterkingsgelden uit het rijksondermijningsfonds die het ministerie van J&V via RIEC ON aan ons beschikbaar heeft gesteld op prestatie 7.1.5, eerst tot besteding worden gebracht. Hierdoor zijn in 2022 op deze prestatie minder middelen besteed. De middelen zijn nodig in 2023 voor de provincie dekkende aanpak niet-vitale vakantieparken.

Wij stellen voor om een bedrag van € 0,4 miljoen door te schuiven naar de jaarschijf 2023 en toe te voegen aan prestatie 5.4.1 van de begroting 2023.

Wij hebben besloten om de lasten van prestatie 5.4.1 op de jaarschijf 2023 te verhogen met € 8.000 en dit bedrag gelijktijdig te onttrekken aan de verzameluitkering BZK (C99).

Statenvoorstellen en -besluiten

- Investeringsvoorstel Gastvrij Overijssel 2020-2023
- Corona-oplegger Investeringsvoorstel 'Overijssel een bewuste en gastvrije bestemming 2020-2023'
- Motie Hof c.s. - Verpaupering recreatieparken
- Statenvoorstel - Beleidsaanpassing omgevingsbeleid voor verblijfsrecreatie 2020/1100794 (bijbehorend besluit).
- Motie Hof c.s. - Ondermijning door verpaupering
- Statenvoorstel - Perspectiefnota 2022 2021/1103154 (bijbehorend besluit)
- Motie Recreatie & Waterbed (aangenomen). Link naar Notubiz
- Motie Wissink c.s. - Aanvullende ambities deel 1
- Statenvoorstel - Aanvullende ambities begroting 2022 PS/2021/110451 (bijbehorend besluit).

Begrotingswijziging

- 1. GS Begrotingswijziging**
- 2. Resultaatbestemming**

Baten begrotingswijziging

8

Lasten begrotingswijziging

1475

Resultaatbestemming

395

Resultaatbestemming toelichting

5.4.2 Festivals en evenementen

Acties 2022

1. Wij ondersteunen beeldbepalende, bijzondere kleinere én incidentele, onvoorziene cultuur- en sportevenementen in Overijssel.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Met het opheffen van het vanwege corona ingestelde landelijke evenementenverbod op 8 maart 2022, zijn de door ons gesubsidieerde cultuur- en sportevenementen weer in volle omvang uitgevoerd. Ook de monitoring publieksbeleving bij de beeldbepalende cultuur- en sportevenementen kon na twee jaar corona weer plaats vinden.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Om lopende afspraken met betrekking tot Festivals en Evenementen na te komen hebben we besloten om het restant bedrag van € 0,2 miljoen mee te nemen naar 2023.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,2 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 5.4.2 van de begroting 2023.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Evenementenbeleid 2020-2023

Begrotingswijziging

1. GS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

0

Lasten begrotingswijziging

204

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

Dit is wat wij doen

5.5 Krachtig MKB

In Overijssel investeren wij in de basisinfrastructuur met Oost NL, Novel-T en innovatieloketten en open innovatiecentra van waaruit het MKB wordt geholpen met ondernemerschaps-, innovatie- en internationaliseringsvraagstukken (5.5.1). De vele MKB en familiebedrijven vormen de motor van de Overijsselse economie. Om als MKB te blijven verdienen, is het nodig om te vernieuwen. Bedrijven staan voor de uitdaging van digitalisering en verduurzaming. Met behulp van instrumentarium en projecten van de provincie wordt het MKB daarbij ondersteund (5.5.2). In Europees verband werken Gelderland en Overijssel samen. Wij bevorderen regionale concurrentiekracht door het benutten van de Europese mogelijkheden door programma's als EFRO, POP/LEADER en Interreg (5.5.3). Met het verstrekken van risicokapitaal aan Overijsselse ondernemers dragen wij bij aan het verbeteren van de toegang tot financiering (5.5.4). Met generieke en specifieke instrumenten en interventies stimuleren wij de ontwikkeling naar een duurzame, circulaire economie (5.5.5).

Prestaties

5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie

Acties 2022

De voortgang en resultaten van het 'Investeringsprogramma MKB 2020-2023' worden via beleidsprestaties 5.3.4, 5.5.1 en 5.5.2 gerapporteerd. Het investeringsprogramma kent 7 actielijnen.

Actielijn A - Onderhouden van een effectieve en ondernemersvriendelijke basisinfrastructuur

Ondernemers hebben belang bij professionele advisering en toegang tot de juiste hulpbronnen en financiering. Vanuit het investeringsprogramma MKB zorgen we voor een efficiënte ondersteuning aan het brede MKB, waarbij de vraag en behoefte van de ondernemer steeds centraal staat. Dat wordt verzorgd via Oost NL, Novel-T en de regionale loketten (basisinfrastructuur). Er is specifiek aandacht voor thema's als duurzaamheid en digitalisering.

1. Wij zorgen dat ondernemers toegang hebben tot kennis, kapitaal en afzetmarkt. Om dit te realiseren maken we afspraken met de regionale ontwikkelingsmaatschappij Oost NL, Novel-T en regionale innovatieloketten.
2. Wij bewaken of de gemaakte afspraken (Q4 2021) met Oost NL, Novel-T en Kennispoort worden gerealiseerd. Jaarlijks maken wij via de jaarrekening inzichtelijk wat de resultaten geweest zijn van de basisinfrastructuur qua bereik (mkb en studenten), aantal ondernemerscontacten, begeleidingstrajecten en outcome. In 2022 verwachten we onder andere op basis van >2500 ondernemerscontacten minimaal 1000 begeleidingstrajecten te realiseren, en > € 30 miljoen aan innovatie-investeringen en € 75 miljoen aan aangetrokken investeringen als gevolg van acquisitie.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Actielijn A - Onderhouden van een effectieve en ondernemersvriendelijke basisinfrastructuur

Regio Twente

Novel-T is in 2022 met ruim 1.877 contactmomenten met ondernemers opnieuw van betekenis geweest voor de regionale economie. Deze contacten hebben geleid tot 800 begeleidingstrajecten. Voor bijna 300 bedrijven is een nadere analyse gemaakt voor een vervolgstap in de vernieuwing, ontwikkeling of groei van het bedrijf. Via persoonlijke support en programma's als Innovate GO en Building the Future (dat speciaal met en voor bouwbedrijven is opgezet in Rijssen-Holten) zijn een kleine 100 business cases gevalideerd. Daardoor zijn er 34 nieuwe business cases ontstaan met potentie. Ook heeft Novel-T 114 bedrijven ondersteund op het gebied van financiering, waarbij voor meer dan 50 bedrijven verbindingen zijn gelegd met diverse kapitaalverschaffers (fondsen, banken). In totaal heeft Novel-T in 2022 meer dan 5.300 personen bereikt (studenten, onderzoekers en ondernemers). Voor een overzicht van showcases, klik [hier](#).

Regio Zwolle en Regio Deventer

Kennispoort regio Zwolle heeft in 2022 met 862 nieuwe ondernemers contact gehad en hiervan 538 begeleid op het gebied van vernieuwend ondernemen, innovatie en internationalisering. 351 van de door Kennispoort ondersteunde ondernemers hebben deelgenomen aan een van de programma's die Kennispoort (mede) uitvoert. Wat opvalt is dat het aandeel ondernemersvraagstukken met betrekking tot internationalisering en digitalisering toegenomen is ten opzichte van eerdere jaren. Daarnaast zijn er relatief meer ondernemers begeleid met 6-50 medewerkers die in een groeifase verkeren. Verder organiseerde Kennispoort 83 bijeenkomsten met in totaal 3.587 bezoekers. Ondernemers beoordeelden de dienstverlening van Kennispoort gemiddeld met een 8,5. Voor inspirerende cases zie [Cases | Kennispoort](#). Vanaf 2021 wordt de

ondernemersdienstverlening voor Deventer ook vanuit Kennispoort verzorgd. In 2022 zijn 63 Deventer ondernemers door Kennispoort begeleid. Novel-T en Kennispoort hebben gezamenlijk meer dan 2.735 ondernemerscontacten gehad, wat heeft geleid tot 1.338 begeleidingstrajecten.

Oost NL

Wij hebben de afspraken die we met Oost NL hebben gemaakt gemonitord via één Algemene Vergadering en reguliere overleggen. Over het verloop van de Algemene Vergadering hebben wij u op 12 juli 2022 per brief geïnformeerd (2022/0107061). De tweede Algemene Vergadering, welke op 8 december gepland stond, kon geen doorgang vinden. In plaats daarvan hebben twee informele bestuurlijke overleggen plaatsgevonden met betrokken portefeuillehouders van Gedeputeerde Staten en de Directie van Oost NL.

De targets die voor de business units International, Capital en Business Development zijn gesteld zijn grotendeels gerealiseerd en overtroffen. Ondanks de uitlopers van de coronacrisis, die de eerste maanden van 2022 nog een rol speelden en de veranderende economische omstandigheden in de tweede helft 2022, hebben de business units goede resultaten weten te behalen. Voor een overzicht van showcases klik hier. Verdere informatie over de deelneming Oost NL is te vinden in de paragraaf verbonden partijen – naamloze vennootschappen – Oost NL.

De volgende resultaten zijn geboekt in 2022:

- Innovatie-investeringen: € 41,3 miljoen
- Aangetrokken investeringen als gevolg van acquisitie: € 86,99 miljoen
- Directe arbeidsplaatsen als gevolg van acquisitie: 450

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Op deze prestatie is op een begroot bedrag van € 5,1 miljoen een bedrag van € 0,35 miljoen overgebleven.

Resultaatbestemming Economic Boards

Zoals aangegeven bij de jaarrekening 2021 is via de perspectiefnota 2022 € 0,6 miljoen beschikbaar gesteld voor de Economic Boards in de regio's Zwolle, Twente en Deventer. Dat is voor € 0,3 miljoen in 2021, € 0,2 miljoen in 2022 en € 0,1 miljoen in 2023 gebudgetteerd. Deze middelen worden ingezet via subsidies met een looptijd t/m 2023. Het beschikken van aanvragen zal in 2023 ook nog door gaan. Wij willen het restant van € 0,2 miljoen van 2022 daarom meenemen naar 2023.

Wij stellen u voor om het restant bedrag van € 0,2 miljoen via een resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 5.5.1 van de begroting 2022.

Resultaatbestemming Lopende verplichting

Op deze prestatie rusten een tweetal verplichtingen die financieel tot uitdrukking komen in 2023. We stellen voor om eenmalig de middelen mee te nemen naar 2023 om te voorkomen dat er in 2023 onvoldoende ruimte is om bestaande afspraken. Wij stellen u voor om van de structurele middelen een restant bedrag van € 0,1 miljoen eenmalig via een resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 5.5.1 van de begroting 2023.

Wij stellen u voor om van de structurele middelen een restant bedrag van € 0,1 miljoen eenmalig via een resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 5.5.1 van de begroting 2023.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel 2019/1101899 Investeringsprogramma MKB2020-2023
- Factsheet MKB-programma juni 2021 inclusief Infographic Arbeidsmarkt
- Onderzoek naar mkb-dienstverlening provincie Overijssel

- Presentaties en infographics Stateninfosessie d.d. 15-06-2022

Begrotingswijziging

1. Resultaatbestemming

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

324

Resultaatbestemming toelichting

5.5.2 Bevorderen innovatie en ondernemerschap

Acties 2022

(De voortgang en resultaten van het 'Investeringsprogramma MKB 2020-2023' worden via beleidsprestaties 5.3.4, 5.5.1 en 5.5.2 gerapporteerd. Het investeringsprogramma kent 7 actielijnen.

Actielijn B - MKB-vriendelijke dienstverlening Provincie Overijssel

Wij bedienen ondernemers op een zo MKB-vriendelijk mogelijke manier. De komende jaren gaan we onder andere ons voucherinstrumentarium vereenvoudigen, de online dienstverlening (website) verbeteren en regelgeving reduceren.

1. MKB vriendelijke dienstverlening

Wij bedienen ondernemers op een zo MKB-vriendelijk mogelijke manier. In 2022 werken we aan een laagdrempelige en zo compleet mogelijke digitale informatievoorziening voor MKB'ers. Wij onderzoeken met een klankbordgroep, bestaande uit brancheverenigingen, bedrijfsleven, gemeenten en provincie, waar knelpunten zitten t.a.v. regelgeving, regeldruk, informatievoorziening en contact met de overheid. Hieruit destilleren wij verbeterpunten die wij omzetten in acties.

2. Launching customership (actielijn MKB vriendelijke dienstverlening)

Wij begeleiden 30 LC-trajecten in de uitvoeringsfase naar de vervolgfase (of naar afronding) en vervolgens richting besluitvorming over wel/niet eerste inkoop. Van de in 2020 gestarte Startup in Residence Energie Innovatie realiseren wij de 10 praktijktesten met ondernemers en sturen wij aan op het inkopen van minimaal 3 innovaties met uitgewerkte businesscase (beoogd 2022-2023), die bij toepassing substantieel bijdragen aan het aandeel nieuwe energie en/of energiebesparing.

Actielijn C – Investeren in ondernemerschap

Wij leggen hier de focus op familiebedrijven, starters, startups & scale-ups en sociaal ondernemen. Familiebedrijven vormen binnen het MKB een grote groep. Wij gaan onder andere door met de regeling Jonge Bedrijfsopvolgers en geven uitvoering aan de MKB deal 'Family Next'.

3. Familiebedrijven (programmaliijn Investeren in ondernemerschap)

Wij bewaken de realisatie van het project Family Next. Het doel is in de periode 2020-2022 1.000 ondernemers te begeleiden/informereren.

4. Starters, startups, scale-ups (programmaliijn investeren in ondernemerschap)

Wij bewaken de voortgang van het programma Starversneller dat Oost NL samen met een aantal ondernemershubs uitvoert. Voor coaching zijn ondersteuningsvouchers beschikbaar. In 2022 nemen 100 startende ondernemers deel. Wij ondersteunen daarnaast de 3 regio's bij de uitvoering van hun startup plannen.

5. Impact Ondernemen (programmaliijn investeren in ondernemerschap)

Wij versterken impact ondernemers in hun ondernemersvaardigheden (10 tot 15 deelnemers starten in een ondersteuningstraject en 10 tot 15 deelnemers doen mee aan de Startversneller). We betrekken Overijsselse gemeenten in het ontwikkelen van beleid voor

impact ondernemen; hiervoor organiseren we 6 tot 10 inspiratie- en kennissessies voor gemeenten.

Actielijn D – Investeren in innovatief MKB en missies

In de periode 2020-2023 richten wij ons op zowel bedrijfsgerichte als missiegerichte innovaties. Wij committeren ons aan de landelijke MKB Innovatiestimulering Topsectoren (MIT)-regeling en investeren in projectontwikkeling voor maatschappelijke opgaven aansluitend op de landelijke Kennis en Innovatie Agenda's (KIA's).

6. Investeren in innovatief MKB en missies

Voor de MIT-regelingen is € 4 miljoen beschikbaar; wij stellen vanuit ons investeringsprogramma MKB € 2 miljoen beschikbaar en het Rijk draagt € 2 miljoen bij. Deze rijksbijdrage financieren wij voor. Met MIT haalbaarheidsprojecten ondersteunen we 50-60 ondernemers. Innovatieve ondernemers die samenwerken met ander MKB ondersteunen we financieel met MIT R&D-samenwerkingsprojecten (15 projecten).

Actielijn F - Investeren in digitalisering binnen het MKB

Voor een toekomstgericht MKB is het van belang om een digitaliseringsslag te maken. Digitalisering is niet een keuze maar een vereiste. Elk bedrijf zal een doorontwikkeling moeten maken naar een meer digitale bedrijfsvoering. Dit geldt zowel voor bedrijfsprocessen als de digitale vaardigheden van werknemers. Digitalisering is noodzakelijk om de productiviteit van het MKB te verhogen. Wij streven ernaar om Overijsselse bedrijven stappen te laten zetten op het pad van digitalisering en cyberweerbaarheid.

7. Investeren in digitalisering

In 2022 zetten we ons in om meer impact te bereiken qua digitalisering. Voor de maakindustrie doen wij dit door het netwerk BOOST (Oost- Nederlandse samenwerking voor slimme maakindustrie) te transformeren tot een European Digital Innovation Hub Oost Nederland. Het Europese aanvraagtraject voor deze status en bijbehorende extra Europese middelen zal naar verwachting Q1/2-2022 zijn beslag krijgen. Daarnaast zetten we in op Digitaal vaardig MKB: bewustwording digitalisering best practices), bewustwording cyberveiligheid, verbinding digitale werkplaatsen naar breed MKB, doorontwikkeling MKB voucher, beter benutten van huidige faciliteiten en het versterken van de samenwerking Rijk-regio, zodat er meer samenhang komt in het beschikbare instrumentarium.

Actielijn G – Investeren in kennis en innovatie voor één of meerdere specifieke thema's (topclusters)

8. Investeren in kennis en innovatie voor één of meerdere specifieke topclusters

Binnen de SIIA's zijn diverse projecten initiatieven benoemd die moeten bijdrage aan versterking van het Oost-Nederlandse innovatieprofiel. Langs de lijn van de 5 SIIA's (Strategische Innovatie en Investeringsagenda Oost Nederland), investeren we in strategische projecten

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Actielijn B - MKB vriendelijke dienstverlening

1. MKB-vriendelijke dienstverlening

In 2022 werkten we verder aan een laagdrempelige en zo compleet mogelijke digitale informatievoorziening voor Mkb'ers. Het Kennisnetwerk Regionale Economie Overijssel (KREO) is gerealiseerd. Dit netwerk richt zich op de intermediairs (waaronder branches en gemeenten) die dienen als aanspreekpunt en adviseurs voor Mkb'ers. Zij vinden hier op één centrale plek informatie en kunnen elkaar inspireren en raadplegen. Wij werken aan de bekendheid en innesteling van KREO. Inmiddels heeft de website van de provincie een andere uitstraling gekregen en is er een keuzeoptie voor ondernemers, waar alle informatie

voor ondernemers gecentraliseerd terug is te vinden.

2. Launching Customership

Launching Customership: Er lopen 44 trajecten rond vraagstukken als de energietransitie, circulaire economie, natuurbehoud en mobiliteit. Hierbij zijn 18 praktijktesten voorbereid of gestart. Een praktijktest met landelijke spelers betreft de test met Intelligente Snelheidsaanpassing (ISA) om Overijssel (en de rest van Nederland) ISA-proof te maken. Vanuit Startup in Residence Energie-Innovatie (in samenwerking met NEO, gemeenten en woningcorporaties) lopen 11 praktijktesten. Meerdere trajecten krijgen landelijke aandacht, waaronder het gebruik van kunstgrasvelden als warmtebron en hoge temperatuur hoog rendement warmtepomp voor het Provinciehuis. Blijken deze innovaties geschikt, dan dragen ze substantieel bij aan energiebesparing, opwek of opslag van energie. Meer informatie en enkele actuele ontwikkelingen vindt u op de webpagina over Launching Customership.

Actielijn C - Investeren in ondernemerschap

3. Familiebedrijven

Via het project Family next zijn t/m 2022 meer dan 1.000 ondernemers bereikt met events en leren-van-elkaar kringen. Familiebedrijven konden met behulp van de MKB-deal Family Next één op één ondersteuning krijgen op het gebied van bedrijfsopvolging, digitalisering en duurzaamheid. Hiervan hebben tot eind 2022 113 bedrijven gebruik gemaakt. Deze begeleiding blijft, o.a. door een wisseling van partners, achter in de doelstellingen. Het wordt nog aanpoten in 2023 om het aantal van 150 te halen.

9 bedrijven hebben een subsidie in het kader van de Jonge Bedrijfsopvolgersregeling ontvangen.

Er is een digitaal inspiratiemagazine voor en over familiebedrijven tot stand gekomen: Cover-Family Next - NL (maglr.com)

4. Starters, startups en scale-ups

De Startversneller helpt startende ondernemers door coaching en intervisiebijeenkomsten bij de ontwikkeling van hun ondernemersvaardigheden. In 2022 zijn 60 deelnemers toegelaten. Omdat van culturele ondernemers ook een steeds meer ondernemende houding wordt gevraagd is de Startversneller voor de culturele sector gestart. Hieraan hebben 7 culturele ondernemers deelgenomen. Ter tegemoetkoming in de kosten van de coaching zijn 58 coaching vouchers door onze provincie verleend. Deze aantallen blijven achter bij de beoogde aantallen. Een van de oorzaken is de scherpere doelgroep die is bepaald voor dit programma, met focus op starters die impact willen maken (groei of maatschappelijk).

Op 18 november 2022 vond de verkiezing 'Starter met Impact 2022 Oost-Nederland' plaats, Verkiezing - de Startversneller. Aan deze verkiezing deden 70 Overijsselse starters mee. DuSpot uit Enschede, een matchingstool dat vragers en aanbieders van vrijkomend bouw materiaal matcht en daarmee bijdraagt aan circulaire bouw, was de Overijsselse winnaar Duspot.

In 2022 hebben wij de regio's Zwolle, Twente en Deventer ondersteund bij de uitvoering van hun startup plannen. Voorbeelden van activiteiten die zijn uitgevoerd, zijn: het scouten van startende bedrijven en nieuwe ideeën in de regio, het betrekken van studenten bij het oplossen van (technische) problemen waar deze starters tegenaan lopen en 1-op-1 coaching voor startende ondernemers. Door de drie regionale initiatieven bij elkaar te brengen, zorgen we voor meer samenhang in de regionale ondersteuning van startups. En zo dragen we bij aan een beter startup ecosysteem in de provincie.

5. Impact Ondernemen

Impactondernemers zijn ondersteund via o.a. de startershubs. Om impact ondernemers goed te kunnen ondersteunen is in 2022 een behoefte-onderzoek uitgevoerd onder impact ondernemers. Uitkomsten hiervan worden in 2023 o.a. gebruikt voor de doorontwikkeling van Move2Social, een versnellingsprogramma voor (startende) impact ondernemers. Kennis en ervaring over impact ondernemen wordt actief gedeeld via het Kennisnetwerk Regionale Economie Overijssel en het Leernetwerk Impact Ondernemen (met gemeenten). Op 14 september vond voor Statenleden een werkbezoek plaats met als thema 'inclusie'. Hier hebben ook de impact ondernemers Saeed en Strobos zich gepresenteerd.

Actielijn D – Investeren in innovatief MKB en missies

6. Investeren in innovatief MKB en missies

Voor de MIT Haalbaarheidsregeling kwamen 266 volledige aanvragen binnen. De subsidie bedroeg een vast bedrag van € 20.000 (beschikbaar budget: € 1.344.000). Hiermee konden we 67 aanvragen honoreren. Voor de MIT-regeling R&D samenwerkingsprojecten zijn 16 aanvragen ontvangen en 11 aanvragen op basis van een voldoende beoordeling goedgekeurd (beschikbaar budget: € 3.136.000, aangevraagd: € 2.793.872). Daarmee zijn de beschikbare middelen in 2022 niet volledig tot besteding gebracht. De projecten die een aanvraag doen voor een MIT-subsidie dragen met hun innovatie bij aan de oplossing van verschillende maatschappelijke uitdagingen. In 2022 werden veel aanvragen gedaan op de thema's Energie en Duurzaamheid, Sleuteltechnologieën en Gezondheid en Zorg. Mooie voorbeelden zijn het onderzoek naar de haalbaarheid van muurverf op basis van gerecycled textielpoeder en de ontwikkeling van kunstmatig intelligente software waarmee de voetzorg voor patiënten met diabetes geoptimaliseerd wordt.

Actielijn F – Investeren in digitalisering binnen het MKB

7. Investeren in digitalisering

In 2022 hebben we ons samen met Gelderland ingezet om meer impact te bereiken qua digitalisering bij het MKB. De nationale- en Europese subsidie aanvragen voor de European Digital Innovation Hub (EDIH) BOOST Robotics East NL zijn in november en december 2022 toegekend. Daarmee krijgt de EDIH 4,3 miljoen subsidie voor de komende 3 jaar om het industriële MKB in Oost-Nederland te ondersteunen bij digitalisering.

Daarnaast hebben we ingezet op een Digitaal vaardig MKB. Via de drie digitale werkplaatsen in Overijssel zijn de afgelopen drie jaar meer dan 350 ondernemers geholpen met hun digitaliseringsvraagstuk en wordt ondernemers via bijeenkomsten kennis bijgebracht van best practices, laatste trends, en ontwikkelingen. Oost-Nederlandse partijen hebben in 2022 de handen ineengeslagen om samen een aanvraag in te dienen bij het PPS nationaal groeifonds initiatief op het thema digitalisering MKB en cybersecurity. Het Centrum voor Veiligheid en Digitalisering (CVD) is hierin de kartrekker. De aanvraag zal in 2023 gedaan worden.

In 2022 is er ingezet op versterking van de samenwerking met collega -provincies en het Rijk om zo de huidige faciliteiten te versterken en te zorgen voor betere samenhang in het digitaliseringsinstrumentarium. De regioscan digitalisering uit de Rijk-Regio agenda is hier een concreet voorbeeld van. Ook is in 2022 een verbeterde MKB-voucher digitalisering opengesteld waarbij 283 digitaliseringsplannen zijn gemaakt en 116 ondernemers een subsidie hebben ontvangen om activiteiten uit het plan uit te voeren. In totaal is voor € 1.010.000, - aan subsidies verstrekt.

Actielijn G – Investeren in kennis en innovatie voor één of meerdere specifieke thema's (topclusters)

8. Investeren in kennis en innovatie voor één of meerdere specifieke topclusters

Think East Netherlands (TEN) en de Strategische Innovatie Investeringsagenda (SIIA) zijn twee naast elkaar ontwikkelde (profilering-) strategieën om de positie van Oost-Nederland op gebied van innovatie te versterken richting Europese Commissie en Den Haag (Rijksoverheid). Beide zijn gebaseerd op de Regionale Innovatie Strategie Oost Nederland (S3). November 2022 heeft de bestuurlijke regiegroep Think East Netherlands besloten beide agenda's samen te voegen onder de noemer 'Think East Netherlands - Dé innovatie-agenda van Oost-Nederland'. Deze richt zich op twee doelen: 1. Het gezamenlijk nationaal en internationaal positioneren van Oost-Nederland; 2. Het vergroten van de kansen van bedrijven en kennisinstellingen in Oost-Nederland om Europese en nationale middelen te verwerven.

Hieronder zijn in 2022 verschillende Nationaal Groeifonds (NGF) voorstellen uitgewerkt (zoals Batterij Competence Cluster-NL), en worden reeds gegunde NGF-projecten geïmplementeerd, zoals AI HUB Oost NL. Daarnaast is in 2022 een impuls gegeven aan het cluster MedTech Twente waarmee de regio een flinke impuls heeft gekregen om zich als regio (inter)nationaal te versterken en te profileren.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Ondanks het niet volledig kunnen in zetten van de middelen van de MIT liggen de uitgaven op totaal niveau in lijn met de begroting. Het restant bedrag over het jaar 2022 van € 0,39 miljoen willen we doorschuiven naar 2023. Tevens willen we in verband met reeds aangegane verplichtingen voor 2023 een extra bedrag van € 1,8 miljoen onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toevoegen aan de jaarschijf van prestatie 5.5.2 van de begroting 2023.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 2,2 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 5.5.2 van de begroting 2023.

Specifieke Uitkering (SPUK) MIT 2022

Binnen dit programma wordt de SPUK MIT verantwoord. Vanwege een lagere inschrijving is er op dit moment op de SPUK 2022 € 0,8 miljoen overgebleven. Dit restant kan eventueel nog worden ingezet bestedingen voor de regeling van 2022, echter is de verwachting dat een deel van deze middelen terug zullen vloeien naar het rijk. De vaststelling vindt eind 2027 plaats.

Specifieke Uitkering (SPUK) MKB Deal Family next

Doel van de MKB-deal 'Family Next' is het verbeteren van de economische stabiliteit en de productiviteit van familiebedrijven. Daarvoor zet 'Family Next' in op digitalisering, verduurzaming en bedrijfsopvolging. Het versterken van ondernemerschap en het verbeteren van ondernemersvaardigheden zijn andere belangrijke aandachtspunten. In 2022 is een bedrag van € 0,2 miljoen overgebleven. Het restant van € 0,2 miljoen nemen we mee naar 2023.

Wij hebben besloten om de lasten van prestatie 5.5.2 op de jaarschijf 2023 te verhogen met respectievelijk € 0,2 miljoen deze bedragen gelijktijdig te onttrekken aan de SPUK

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel 2019/1101899 Investeringsprogramma MKB 2020-2023
- Factsheet MKB-programma juni 2021 inclusief Infographic Arbeidsmarkt Onderzoek naar MKB-dienstverlening

- Overzicht mkb-subsidies - Uitvoering Motie Jonker c.s. SMART
- Presentaties en infographics Stateninfosessie d.d. 15-06-2022

Begrotingswijziging

1. GS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

201

Lasten begrotingswijziging

2389

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

5.5.3 Europese programma's

Acties 2022

1. Wij voeren het programmamanagement voor het Overijsselse deel van de Europese Programma's EFRO, Interreg en ELFPO. Wij zien toe op tijdige realisatie van projecten en zorgen dat wij binnen de door EU gestelde kaders blijven.
2. Wij lobbyen gezamenlijk met Gelderland voor de onder 1. genoemde programma's voor de periode 2021-2027, zodat deze optimaal bijdragen aan onze provinciale opgaven.
3. Wij starten, na goedkeuring van de programma's door de Europese Commissie, het programmamanagement van de onder 1. genoemde Europese programma's voor de periode 2021-2027. We zetten het Europese geld slim in om, binnen de door de EU gestelde kaders, via projecten een bijdrage te leveren aan maatschappelijke opgaven.
4. Wij bevorderen dat Overijssel, en in het bijzonder het MKB, de Europese (Thematische) fondsen benut. Daartoe voeren wij onder meer het Actieplan Innovatieprofiel Oost-Nederland (Think East Netherlands) uit.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Europese programma's en fondsen

In de jaarlijkse monitor "Europese euro's in Overijssel" blijkt dat vanaf het begin van de huidige programmaperiode 2014-2020 tot de peildatum 1 juli 2022 in totaal bijna € 517 miljoen Europese subsidie is toegekend aan organisaties (overheden, kennisinstellingen, bedrijfsleven) in Overijssel binnen 3.060 projecten. Ook overheden, kennisinstellingen en bedrijfsleven dragen bij aan projecten, de totale investeringsimpuls voor projecten in Overijssel die hiermee in deze periode gemoed is, is daarom hoger, ruim € 902 miljoen. Dit bedrag is exclusief de inkomenssteun aan landbouwers, dit betreft een bedrag van ruim € 658 miljoen. In de afgelopen periode hebben we u geïnformeerd over de Europese programma's 2014-2020, de voorbereidingen van de Europese programma's 2021-2027 via brieven (o.a. 2020/1102025, 2021/1104340, 2021/1104507?, 2022/1110002 en via de reguliere P&C cyclus. In mei 2021 heeft u ingestemd met de Provinciale cofinanciering voor de Europese programma's 2021-2027 (2021/1103304).

Actie 1: Programmamanagement Europese Programma's 2014-2020

Onderdeel Interreg

De laatst beschikbare middelen van het Interreg A programma 2014-2020 zijn beschikbaar (€ 222 miljoen EU-middelen). In totaal zijn tot nu toe 182 projecten gerealiseerd cq. in

uitvoering die zich met name richten op innovatie, duurzaamheid, vervoer en sociale samenhang.

In het Interreg VB NWE 2014-2020 programma zijn in totaal 102 projecten goedgekeurd.

Deze projecten zijn inmiddels gerealiseerd of bijna aan het einde van de projectlooptijd. De projecten waren toegespitst op innovatie, koolstofarm of efficiënt gebruik van hulpbronnen en materialen. Voor deze projecten was er in totaal €370 miljoen EU-middelen beschikbaar gesteld.

In het Interreg VB NSR 2014-2020 programma zijn in totaal 73 projecten goedgekeurd.

Deze projecten zijn inmiddels gerealiseerd of bijna aan het einde van de projectlooptijd. De projecten richtten zich op een slimmer, groener en leefbaarder Noordzeegebied. Voor deze projecten was er in totaal €177 miljoen EU-middelen beschikbaar gesteld.

Binnen het Interreg Europe programma is verdere uitvoering gegeven aan de projecten Aerial Uptake en Inside Out.

Onderdeel EFRO en REACT-EU programma OP Oost

Het Operationeel Programma Oost Nederland 2014-2020 (EFRO) ondersteunt projecten op het gebied van innovatie, productontwikkeling en netwerken in de sectoren High Tech Systems and Materials, Agrofood en Health en in de Energie en Milieutechnologie, inclusief Biobased Economy. Dit programma ligt goed op koers en nadert haar einde. Begin 2021 is het laatste budget toegekend.

In totaal is er subsidie verleend aan 479 projecten in Oost-Nederland (provincies Overijssel en Gelderland). Het EFRO programma heeft tot nu toe € 167 miljoen aan subsidie verleend. Van de projecten zijn er inmiddels 368 afgerond. Uiterste termijn voor afronding van de resterende projecten is 30 juni 2023.

REACT-EU is een Europees COVID-herstelfonds gericht op een groen, digitaal en veerkrachtig herstel van de regionale economie. Voor REACT-EU wordt geen provinciale cofinanciering gevraagd. In 2021 en 2022 is in totaal voor bijna 100 miljoen aan Europese subsidie toegezegd aan 47 projecten in Gelderland en Overijssel. Uiterste termijn voor afronding van deze projecten is 31 december 2023.

Het beschikbare budget voor Overijssel inclusief overcommitting, is volledig benut. REACT-EU wordt uitgevoerd samen met de provincie Gelderland.

Onderdeel Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP 3/NSP/LEADER)

Het Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP3/LEADER) draagt bij aan realisatie van de doelen van het Europese Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB). POP3 is verlengd tot eind 2022. In 2023 start het nieuwe Europese Programma. In de afgelopen jaren heeft POP3 onder meer bijgedragen aan verduurzaming van de landbouw (voorbeeldproject BioPlusKwaliteit) en de leefbaarheid op het platteland (voorbeeldprojecten LEADER). Daarnaast wordt geïnvesteerd in versterking van de natuur en waterhuishouding in Overijssel.

In 2021 en 2022 is vooral ingezet op borgen van de besteding van de Europese middelen en de mogelijkheid om extra Europese middelen naar Overijssel te halen middels overcommitting. Helaas hebben veel projecten te maken gehad met de gevolgen van de Stikstofcrisis, Coronacrisis en de oorlog in Oekraïne, waardoor relatief veel projecten niet maximaal zijn gerealiseerd of zelfs ingetrokken. Daarnaast is hard gewerkt aan de voorbereiding op het NSP.

Actie 2: Gezamenlijke Lobby 2021-2027

In de afgelopen periode zijn grote stappen gemaakt in de ontwikkeling van de regionale programma's 2021-2027 (zie voor toelichting per programma actie 3). De gezamenlijke lobby is voortgezet. T.a.v. het resultaat van de stevige inzet t.a.v. de budgetverdeling EFRO/REACT-EU hebben wij u december '20 geïnformeerd 2020/1105528. Door de Europese Commissie is het Meerjarig Financieel Kader (MFK) vastgesteld en door ons geanalyseerd op kansen. Besluitvorming over inhoudelijke EU-verordeningen is ondertussen afgerond. Een nieuwe Europa agenda 2021-2027, dat onder meer de inzet op de fondsen omvat, heeft u in maart '21 ter informatie ontvangen (2021/1101554). Deze is op dit moment in uitvoering.

Actie 3: starten uitvoering Europese programma's '21-'27

Onderdeel Interreg

Het Interreg VI-A Nederland Duitsland '21-'27 programma en bijbehorende subsidievoorwaarden zijn samen met de Interreg partners ontwikkeld. Het nieuwe programma richt zich, conform de verplichtingen in de EU verordeningen wederom op innovatie, duurzaamheid en sociale samenhang. Waar mogelijk zijn verdere vereenvoudigingen doorgevoerd voor projectuitvoerders en Interreg partners. De EC heeft het programma in het voorjaar 2022 goedgekeurd. Het programma ontvangt € 240M van de Europese Commissie. Door cofinanciering van de Interreg partners en de eigen bijdrage van projectuitvoerders wordt een programma voorzien van €600 à €700M totale kosten. De eerste Interreg VI-A projecten zijn goedgekeurd en gestart.

Overijssel valt in de programmagebieden van Interreg B programma North West Europe en North Sea Region. Beide programma's (2021-2027) zijn in zomer 2022 door de Europese Commissie goedgekeurd. De eerste projecten voor deze programma's zijn goedgekeurd en gestart. Interreg North West Europe (NWE) is een transnationaal programma met deelname van partijen uit 6 landen. Het doel is het bevorderen van een groene, slimme en rechtvaardige transitie voor alle NWE-gebieden. Daarnaast wil de EU met NWE een evenwichtige ontwikkeling ondersteunen en alle regio's veerkrachtiger maken. Het programma ontvangt €310M van de Europese Commissie. Door de eigen bijdrage van projectuitvoerders wordt een programma voorzien van €517M totale kosten.

Interreg NSR is ook een transnationaal programma en richt zich op de samenwerking van partijen uit 7 verschillende landen rondom de Noordzee. De algemene doelstelling is het stimuleren van innovatie en duurzame economische groei in de Noordzeeregio. Het programma ontvangt €171M van de Europese Commissie. Door de eigen bijdrage van projectuitvoerders wordt een programma voorzien van €285M totale kosten.

Onderdeel EFRO en REACT-EU programma OP Oost

Het EFRO programma 2021-2027 heeft als doel de regionale economie te versterken door het aanjagen van innovatie in het mkb. Daarnaast levert EFRO een innovatieve bijdrage aan de energietransitie in Oost-Nederland. Projecten worden uitgevoerd door samenwerkingsverbanden van mkb'ers, met grote bedrijven en met kennisinstellingen. Het nieuwe EFRO programma is voor de zomer goedgekeurd door de Europese Commissie, de eerste openstelling was op 15 september 2022. Overijssel voert het programma samen uit met Gelderland. Gedurende dit jaar zijn potentiële aanvragers geïnformeerd over de inhoud van het programma en de administratieve vereenvoudigingen die zijn doorgevoerd.

Het programma 2021-2027 krijgt € 82 miljoen van de Europese Commissie. Naast deze Europese bijdrage is er een Rijksbijdrage van € 23 miljoen en de twee provincies dragen samen € 21 miljoen bij, 30% van het budget is gereserveerd voor projecten op het gebied van hernieuwbare energie en energiesystemen.

Onderdeel Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP 3/NSP/LEADER)

Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB) en Nationaal Strategisch Plan (NSP)

In dit nieuwe Europese landbouwprogramma, Nationaal Strategisch Programma (NSP) ligt de focus net als in voorloper POP3 op doelen op het gebied van biodiversiteit, klimaat, water, verduurzaming van de sector en leefbaarheid op het platteland. In september '22 is het NSP inediend. Intussen werken genoemde partijen intensief samen aan de voorbereiding voor de uitvoering van het programma. Omdat het NSP zowel het Europees Landbouw Garantiefonds (ELGF, de zgn. "hectarepremies") als het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO, het deel dat voorheen onder POP3 viel) omvat, heeft uitvoering van het ELFPO, dat voor een belangrijk deel bij de provincies ligt, te maken met op te lossen (uitvoerings)vraagstukken in het kader van het ELGF. Als gevolg daarvan zijn provinciale openstellingen waarschijnlijk pas vanaf het 3e kwartaal 2023 mogelijk. Er wordt gezocht naar mogelijkheden om eerder openstellingen te faciliteren om voortgang te borgen, zoals voor het agrarisch natuur- en landschapsbeheer (ANLb, dit is al in vergevorderd stadium) en LEADER.

Actie 4: Think East Netherlands en thematische fondsen

De periode 2014 - 2020 laat zien dat de regionale fondsen optimaal benut worden. Wij hebben de ambitie om de mogelijkheden die de overige (thematische) fondsen bieden, voor de periode 2021-2027 nog beter te gaan benutten. De benchmark laat zien dat er voor Overijssel ruimte voor groei is. Hiervoor zijn goede projecten, die bijdragen aan de Europese thema's én passen in provinciaal beleid, nodig. Wij zetten in op projectontwikkeling binnen Th!nk East Netherlands, hét innovatieprofiel van Oost Nederland. Daarbij betrekken wij onze partners in de provincie (overheden, kennisinstellingen, bedrijven). De provincie wil hierbij een verbindende, informerende en initiërende rol spelen.

Voor provinciaal beleid is voor de prioriteiten uit de Europa-agenda een EU-scan traject gestart. Hierbij wordt de match van onze beleidsdoelen met de Europese prioriteiten en mogelijkheden gemaakt. Doel is om – nog meer dan nu al het geval is – onze beleidsopgaven te koppelen aan fondsen en netwerken op Europees niveau.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Europese programma 2021-2027

In de monitor I 2022 hebben we een begrotingswijziging voorgesteld om de € 59 miljoen cofinanciering maximaal in te zetten binnen de Europese programma's. Er is geen extra cofinanciering gevraagd, per saldo was dit voorstel budgetneutraal. Deze wijziging was nodig om de hoogte van de besteding (verwachte bestedingen) over de komende jaren te actualiseren met de kennis van dat moment. Reden hiervoor was dat de goedkeuring van de Europese programma's 'van Brussel' later is gekomen dan vooraf verwacht. Hierdoor is de uitvoering van de programma's later gestart, dan waar ten tijde van de PS nota (PS/2021/11033) vanuit werd gegaan. De besteding van deze middelen is verschoven naar de komende jaren.

Terugkijkend op 2022 is na deze verlaging van het nieuwe begrote bedrag van € 5,1 miljoen nog 3,3 miljoen overgebleven. Gedurende 2022 zijn de programma's goedgekeurd en van start gegaan (met uitzondering van NSP) met de eerste openstellingen voor het indienen van aanvragen. Dit verloopt goed, echter zit er ruime tijd tussen de openstelling en het afgeven van de subsidie en daarmee de vastlegging in de financiële administratie. Ter illustratie, als gevolg van de vertraging zijn projecten die in najaar zijn ingediend eind 2022 beoordeeld en worden beschikt in 2023.

We kunnen dan ook niet anders dan concluderen dat de inschatting begin dit jaar, gezien alle eerder genoemde vertragingen en voorbereidingen, te optimistisch was voor het kalenderjaar 2022. Dit neemt niet weg dat de programma's EFRO, Interreg en de inzet op thematische fondsen ondertussen van start zijn en NSP in de startblokken staat. De bestedingen zullen in de komende jaren dan ook alsnog volgen. In Monitor I 2023 komen we, indien nodig, met een begrotingswijziging voor de komende jaren op basis van de nieuwste stand van zaken. Wederom zal dit een budgettair neutrale wijziging in de toedeling naar jaren en evt. programma's betreffen.

Europese programma's 2014-2020

Er is sprake van onderbesteding van € 1,6 miljoen t.o.v. begroting van € 4,3 miljoen in 2022. Dit betreft met name het POP3(+) budget. In 2022 zijn in dit programma ongeveer € 500.000 vanuit dit budget gefinancierd. Tevens zijn er nog voor ongeveer € 500.000 aanvragen in behandeling, die in 2022 zijn aangevraagd maar in 2023 worden beschikt. Daar staat echter tegenover dat er heel veel subsidieaanvragen zijn ingetrokken of lager zijn vastgesteld. Dit betreft met name aanvragers van de regeling Jonge landbouwers, maar ook van bijvoorbeeld LEADER of de maatregel Innovatie voor landbouwers (Fysieke investeringen of Samenwerking) zijn projecten lager vastgesteld dan aangevraagd. Redenen hiervoor zijn veelal de onzekere situatie voor boerenbedrijven in het afgelopen jaar, en

daarvoor de gevolgen van de stikstofcrisis (PAS), de coronacrisis en de oorlog in Oekraïne. Per saldo is er daardoor minder verplicht dan begroot in 2022.

Europese programma 2007-2013

Bij de 2e monitor 2022 hebben we gemeld dat wij de afrekening van het oude EFRO voor het Europese programma 2007-2013 zien als een afsluiting. Voor de zekerheid hebben we het jaar 2022 als buffer jaar genomen om er zeker van te zijn dat het programma gesloten kan worden. Bij deze willen wij u melden dat deze reserve daadwerkelijk opgeheven kan worden. In de reserve Europese Programma's zit voor dit programma nog voor € 2,3 miljoen aan middelen. Wij willen u voorstellen om van deze € 2,3 miljoen een bedrag van € 0,4 miljoen te gebruiken om de risicobuffer binnen de reserve Europese Programma's te herstellen. Deze risico buffer wordt zowel door het Europese programma 2014-2020 gebruikt als voor het nieuwe programma 2021-2027. Door de oorspronkelijke buffer te herstellen naar € 5 miljoen heeft het nieuwe programma toegang tot dezelfde risicobuffer als de oude programma's. Het restant van € 1,9 miljoen kan terug vloeien naar de algemene middelen.

Wij stellen u voor om een bedrag van €1,9 miljoen vanuit de Reserve Europese Programma's toe te voegen aan de Algemene Reserve. Onder Kerntaak 20 Financiering en dekkingsmiddelen wordt dit voorstel meegenomen.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Overijssel en Europa, realisatie 2014-2020 en vooruitblik 2021-2027 Provincie Overijssel 2022/1110002
- Statenvoorstel Provinciale cofinanciering Europese programma's 2021-2027 Provincie Overijssel (2021/1103304)
- Statenvoorstel Integrale Public Affairs Agenda en Europa/Duitsland Agenda Provincie Overijssel (2021/1101554)
- Oorspronkelijk besluit cofinanciering Europese programma's 2014 -2020 (PS/2016/7)

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

5.5.4 Verstreken risicokapitaal

Acties 2022

1. Wij dragen financieel bij aan het Participatiefonds Oost NL Capital.
2. Wij dragen financieel bij aan het Innovatiefonds Overijssel.
3. Wij dragen financieel bij aan Wadinko.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Participatiefonds Oost NL

Het Participatiefonds heeft het afgelopen jaar € 29,3 miljoen geïnvesteerd in innovatieve bedrijven. Meer dan een verdubbeling van de investeringen ten opzichte van vorig jaar, qua impact voor namelijk in de Tech en Health sector. Met deze investeringen heeft OostNL tot Q3 van 2022 143 miljoen aan investeringen weten uit te lokken. Q3 2022 werkten er bijna 2000 mensen bij de bedrijven die financiering hebben ontvangen uit het participatiefonds van OostNL. In 2022 heeft OostNL ook een drietal mooie exits gerealiseerd, maar ze hebben wel in de tweede helft van het jaar de voorzieningen, met name in de energie- en health sector, zien oplopen.

Innovatiefonds Overijssel (cijfers t/m Q4 2022)

Het Innovatiefonds heeft in 2022 geïnvesteerd in 2 nieuwe participaties en 2 fonds-in-fonds investeringen. Er zijn 2 leningen en 4 innovatiekredieten afgelost. Einde 2022 zijn er 21 investeringen in beheer. Daarmee heeft het Innovatiefonds sinds de oprichting 14 participaties en 7 fonds-in-fonds investeringen gedaan en 15 voorloop leningen en 18 innovatiekredieten verstrekt. In totaal is er door het Innovatiefonds € 28,3 miljoen geïnvesteerd.

Eind 2022 is binnen het Innovatiefonds VFF (Vroege Fase Financiering) Overijssel opgericht. Dit fonds richt zich op innovatieve starters in de 'proof-of-concept' fase en is daarmee een nieuw type investering wat aansluit bij de vraag vanuit de markt.

Met de hiervoor genoemde investeringen heeft het Innovatiefonds tot dusver € 95 miljoen (t/m Q3 2022) weten uit te lokken. Dit bestaat uit investeringen van het Innovatiefonds zelf en uit private co-financiering.

In totaal heeft het Innovatiefonds een werkgelegenheid gerealiseerd van 901 fte (t/m Q3 2022). Dit bestaat uit behouden en gecreëerde arbeidsplaatsen.

Er wordt geïnvesteerd in verschillende sectoren. Op basis van aantallen is einde 2022 de volgende verdeling ontstaan: energy (5%), high tech systems & materials (43%), life sciences & health (10%), maakindustrie (5%), agro & food (5%) en fonds-in-fonds investeringen (33%).

Door een succesvolle exit is de revolverendheid van het Innovatiefonds gestegen tot 82% (t/m Q3 2022).

Wadinko

Participatiemaatschappij Wadinko heeft in 2022 een belang genomen in de bedrijven Kroek & Partners Interim Zorg, Travelbags en Inreda Diabetic. Kroek & Partners Interimzorg levert tijdelijke zorgprofessionals voor de zorg. De participatie door Wadinko in Travelbags ondersteunt de overdracht binnen het familiebedrijf en voorziet ook in een kapitaalsversterking van de succesvolle webwinkel. Inreda Diabetic B.V. ontwikkelt een kunstmatige alveesklier die AP wordt genoemd. Het apparaat is bedoeld voor mensen met diabetes die behandeld worden met insuline, voor gebruik in de thuissituatie. Met de investering van Wadinko gaat Inreda de AP verder ontwikkelen.

Wadinko heeft haar participaties in Cycloon Post & Fietskoeriers en IJssel Technologie verminderd. Bol.com heeft een meerderheidsbelang in Cycloon genomen en een deel van de participatie in IJssel Technologie is overgenomen door Argos Wityu.

Daarnaast heeft Wadinko WMKB (Waardenvol MKB) gelanceerd. Dit nieuwe initiatief van Wadinko is een moderne netwerkorganisatie die MKB-ondernemers in Overijssel, Noordelijk Flevoland en Zuidwest Drenthe faciliteert bij het aanjagen en het stap voor stap uitrollen van duurzame en toekomstbestendige bedrijfsvoeringen en -initiatieven. Meer informatie over de ontwikkelingen in 2022 en de mutaties in de participaties van Wadinko is te vinden op de website van Wadinko.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Dividend Wadinko

Zoals gemeld in de 2e Monitor 2022 heeft de aandeelhoudersvergadering van Wadinko op 22 mei 2022 besloten tot een uitkering van een interim dividend 2022 aan de aandeelhouders van € 3 miljoen. Voor de provincie Overijssel gaat het om € 0,8 miljoen. Omdat wij oorspronkelijk geen dividendopbrengst van Wadinko in de begroting 2022 hadden geraamd (op basis van de toen bekende gegevens), is deze dividendbete bij de 2e Monitor (via kerntaak Overhead, financiering en dekkingsmiddelen) opgenomen in de begroting 2022.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel 'Investeren met rendement en risico'

Reactie van GS op brief van Audit Commissie over het Statenvoorstel

'Investeren met rendement en risico'

Statenvoorstel Aanpassing kaders Innovatiefonds Overijssel (2021/1104717)

Jaaroverzicht Overijsselse fondsen (2021) - Groot bestand, lang wachten tot het geladen is
Statenvoorstel Voortgang harmonisatie Overijsselse fondsen

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

5.5.5 Circulaire economie

Acties 2022

1. Wij voeren de acties in het Uitvoeringsprogramma uit via ons algemene instrumentarium én met de middelen uit prestatie 5.5.5.
2. Wij bewaken met de sectoren de voortgang en waar nodig faciliteren we de actualisering van de Regionale Transitieagenda's.
3. Wij rapporteren uiterlijk in maart over de implementatie van de aanbevelingen van de Rekenkamer Oost Nederland over circulair inkopen.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. Wij voeren de acties in het Uitvoeringsprogramma uit via ons algemene instrumentarium én met de middelen uit prestatie 5.5.5. De jaarlijkse actualisering van het Uitvoeringsprogramma was in mei 2022 gereed.
2. Bij de Transitieagenda's (RTA) Bouw en Biomassa & Voedsel lopen wij voor op schema. Voor de RTA Maakindustrie en RTA Textiel was meer voorbereidingstijd nodig om de gewenste kwaliteit neer te zetten voor een aantal acties. Deze acties starten daarom in 2023, in plaats van 2022.
3. Op 10 mei 2022 hebben wij Provinciale Staten geïnformeerd (brief 2022/0076390) over

de implementatie van de aanbevelingen van de Rekenkamer Oost Nederland over circulair inkopen.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Van het begrote bedrag van € 1,4 miljoen is een bedrag van € 0,5 miljoen overgebleven. In 2022 zijn aanvragen ontvangen die meer tijd nodig hebben om af te handelen, naar verwachting zullen de meeste aanvragen in 2023 worden afgehandeld. Echter om onze gemaakte afspraken na te komen zien we dat de afspraken mogelijk langer doorlopen waardoor kosten ook in 2024 kunnen vallen. Wij willen u dan ook voorstellen om het programma een jaar langer door te laten lopen om het huidige programma correct af te ronden. Het restant van 2022 willen wij meenemen naar 2023,

Wij stellen voor om de middelen van dit programma t/m 2024 beschikbaar te houden.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,5 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 5.5.5 van de begroting 2023.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel 2020/1100634 Circulaire Economie 2020-2023
- Besluit 2020/1100805 Circulaire Economie 2020-2023
- Statenvoorstel 2021/1105225 bij rapport RON Circulaire Economie
- Statenbrief Voortgang Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie 2020-2023
- Statenbrief 2022/0076390 Voortgang Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie 2020-2023

Begrotingswijziging

1. GS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

492

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

Financiën

In onderstaande tabel staan de lasten, baten en saldo van deze kerntaak. De tabel is uit te klappen voor meer details.

Bedragen x €1.000

Financiën	Primitieve begroting 2022	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2022	Begroting 2022	Realisatie 2022	Ruimte 2022	Voorgestelde wijziging / resultaatbestemming
Lasten						
5.1 Arbeidsmarkt en onderwijs in verbinding						
5.1.1 Arbeidsmarkt en onderwijs	998	457	1.455	1.332	123	663

Financiën	Primitieve begroting 2022	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2022	Begroting 2022	Realisatie 2022	Ruimte 2022	Voorgestelde wijziging / resultaatbestemming
5.2 Regiodeals en Nationaal Groeifonds						
5.2.1 Regio Deal Twente	0	1.874	1.874	1.869	5	168
5.2.2 Regio Deal Zwolle	1.350	7.211	8.561	6.231	2.330	2.330
5.2.3 Cleantech Regio	0	899	899	0	899	899
5.2.5 Nationaal Groeifonds	0	311	311	0	311	311
Totaal 5.2 Regiodeals en Nationaal Groeifonds	1.350	10.295	11.645	8.100	3.545	3.707
5.3 Aantrekkelijke vestigingslocatie						
5.3.1 Werklocaties: basis op orde	1.095	815	1.910	171	1.740	1.505
5.3.2 Werklocaties provinciale participaties	82	0	82	26	55	0
5.3.3 Topwerklocaties	50	335	385	379	6	0
5.3.4 Internationaliseren	600	240	840	781	59	0
Totaal 5.3 Aantrekkelijke vestigingslocatie	1.827	1.390	3.217	1.357	1.860	1.505
5.4 Vrijtijdseconomie als banenmotor						
5.4.1 Gastvrij Overijssel	1.113	1.511	2.625	755	1.870	1.870
5.4.2 Festivals en evenementen	1.225	-49	1.176	973	204	204
Totaal 5.4 Vrijtijdseconomie als banenmotor	2.338	1.463	3.801	1.727	2.074	2.074
5.5 Innovatief bedrijfsleven						
5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie	4.952	286	5.238	4.902	336	324
5.5.2 Bevorderen innovatie en ondernemerschap	4.146	1.912	6.057	7.349	-1.292	2.389
5.5.3 Europese programma's	20.131	-10.528	9.603	6.375	3.227	0
5.5.4 Verstrekken risicokapitaal	0	0	0	-1.860	1.860	0
5.5.5 Circulaire economie	0	1.454	1.454	961	493	493
Totaal 5.5 Innovatief bedrijfsleven	29.229	-6.877	22.352	17.728	4.624	3.206
5.66 Totaal						

Financiën	Primitieve begroting 2022	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2022	Begroting 2022	Realisatie 2022	Ruimte 2022	Voorgestelde wijziging / resultaatbestemming
personeelsgebonden kosten						
5.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	3.263	692	3.955	4.332	-376	0
Totaal Lasten	39.005	7.420	46.425	34.576	11.850	11.155
Baten						
5.1 Arbeidsmarkt en onderwijs in verbinding						
5.1.1 Arbeidsmarkt en onderwijs	0	0	0	160	-160	0
5.2 Regiodeals en Nationaal Groeifonds						
5.2.2 Regio Deal Zwolle	0	7.211	7.211	4.881	2.330	2.330
5.3 Aantrekkelijke vestigingslocatie						
5.3.2 Werklocaties provinciale participaties	0	461	461	460	1	0
5.3.3 Topwerklocaties	0	0	0	39	-39	0
Totaal 5.3 Aantrekkelijke vestigingslocatie	0	461	461	499	-38	0
5.4 Vrijtijdseconomie als banenmotor						
5.4.1 Gastvrij Overijssel	0	14	14	6	8	8
5.5 Innovatief bedrijfsleven						
5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie	100	0	100	118	-18	0
5.5.2 Bevorderen innovatie en ondernemerschap	0	271	271	1.954	-1.683	201
5.5.3 Europese programma's	0	99	99	1.825	-1.725	0
Totaal 5.5 Innovatief bedrijfsleven	100	371	471	3.897	-3.426	201
5.66 Totaal personeelsgebonden kosten						
5.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	0	0	0	103	-103	0
Totaal Baten	100	8.057	8.157	9.546	-1.389	2.539
Resultaat	-38.905	637	-38.268	-25.030	-13.238	-8.616

Voorgestelde begrotingswijzigingen

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Baten Lasten Saldo Financiële toelichting begrotingswijziging / resultaatbestemming				
5.1.1 Arbeidsmarkt en onderwijs	GS Begrotingswijziging	-663	0	663	-663	<p>Programma periode:</p> <p>In 2021 is een convenant gesloten ten behoeve van de financiering van het GrensInfoPunt Euregio Gronau (GIP). Het GIP Euregio adviseert ondernemers, werknemers, werkzoekenden en studenten die willen wonen, werken, ondernemen of studeren in Duitsland over zaken als sociale zekerheid, pensioenen en belastingen. Daarmee draagt het GIP Euregio bij aan het bevorderen van een grensoverschrijdende arbeidsmarkt door het wegnemen van drempels en belemmeringen en het versterken van het internationale profiel van de Overijsselse beroepsbevolking. Wij adviseren om het GrensInfoPunt ook na 2023 te blijven ondersteunen. Om het grensinfo punt in 2024 te blijven ondersteunen adviseren we om middelen vanuit dit programma nog een jaar langer beschikbaar te houden om de arbeidsmarkt in grensgebieden te versterken. Tevens zal de ontwikkeling van de skillstool in 2023 plaatsvinden, de uitrol en eventuele doorontwikkeling zal in 2024 voortzetten.</p> <p>Wij stellen voor om de middelen van dit programma t/m 2024 beschikbaar te houden.</p> <p>Resultaat 2022:</p> <p>Van het begrote bedrag 2022 is een restant van € 0,3 miljoen nog niet besteed. Om lopende afspraken met betrekking tot Arbeidsmarkt en Onderwijs na te komen hebben we besloten om dit bedrag van € 0,3 miljoen mee te nemen naar 2023. Daarbij hebben wij tevens besloten om het restantsaldo van € 0,4 miljoen uit Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel te halen en toe te kennen aan de jaarschijf 2023.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,7 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 5.1.1 van de begroting 2023.</p>
5.2.1 Regio Deal Twente	GS Begrotingswijziging	-168	0	168	-168	<p>De Regio Deal Twente loopt financieel goed, de meeste beschikkingen zijn inmiddels genomen. De komende jaren zullen de kosten van de gemaakte afspraken inzichtelijk blijven binnen de monitoren en jaarrekeningen. Om de kosten te matchen met de jaren zullen wij het restant van 2022 en een deel uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel met een totaal bedrag € 0,18 miljoen herverdelen voor de komende jaarschijven.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van</p>

					Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,18 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel van prestatie 5.2.1 en als volgt toe te voegen aan de jaarschijven van de begroting 2023;
					€ 0,17 miljoen aan de jaarschijf 2023 € 0,09 miljoen aan de jaarschijf 2024 € 0,10 miljoen aan de jaarschijf 2025 € 0,17 miljoen verminderen van de jaarschijf 2026
5.2.2 Regio Deal Zwolle	GS Begrotingswijziging	0	2330	2330	0 Regio Deal Zwolle: Bij de jaarrekening 2021 is aangegeven dat de aanvragen voor de projecten zijn ontvangen en de beschikkingen zijn verwerkt. De beschikkingen hebben betrekking op verschillende jaren, waardoor de lasten op meerdere jaren betrekking hebben. De bijdrage vanuit de op onze balans opgenomen specifieke uitkering (SPUK) dient in gelijke mate aan die jaren te worden toegerekend. In 2022 zal een bedrag van € 2,33 miljoen moeten worden doorgezet naar 2023.
5.2.3 Cleantech Regio	GS Begrotingswijziging	-899	0	899	-899 Wij hebben besloten om de lasten van prestatie 5.2.2 op de jaarschijf 2023 te verhogen met respectievelijk € 2,33 miljoen en deze bedragen gelijktijdig te onttrekken aan de SPUK. Bij de jaarrekening 2021 was de verwachting dat de resterende middelen van € 0,9 miljoen in 2022 benut zouden worden, echter is dit niet het geval. Bij de Inhoudelijke toelichting is aangegeven dat de bedragen van zowel Project Tankvoorziening A1 Bedrijvenpark als van Project Warmtenet Zandweerd nog niet zijn beschikbaar. De komende periode zullen we kijken of deze middelen alsnog kunnen worden ingezet voor deze projecten of dat deze middelen over blijven.
5.2.5 Nationaal Groefonds	GS Begrotingswijziging	-311	0	311	-311 Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,9 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 5.2.3 van de begroting 2023. In 2022 zijn aanvragen in behandeling genomen, dit heeft echter in 2022 nog niet geleid tot het beschikbaar van middelen. Om de aanvragen zorgvuldig af te handelen nemen wij meer tijd. We hebben dan ook besloten om de resterende middelen van 2022 mee te nemen naar 2023.
5.3.1 Werklocaties: basis op orde	GS Begrotingswijziging	-1505	0	1505	-1505 Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,3 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 5.2.5 van de begroting 2023. Programmering bedrijventerreinen: Op een begroot bedrag van € 0,4 miljoen is een bedrag van € 0,2 miljoen overgebleven. De monitoring van bedrijven terreinen is qua

uitgaven lager uitgevallen van verwacht. De monitoring van werklocaties zal de komende jaren blijven plaatsvinden. Wij hebben dan ook besloten om het restant bedrag mee te nemen naar 2023.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,2 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 5.3.1 van de begroting 2023.

Programma Aanpak toekomstbestendige werklocaties 2021-2023:
Op een begroot bedrag van € 1,4 miljoen is een bedrag van € 1,3 miljoen overgebleven. Het openstellen van UBS 6.9 Toekomstbestendige werklocaties heeft geleid tot een hoger dan verwacht aantal aanvragen. Deze aanvragen zijn eind 2022 nog in behandeling . De verwachting is dat in 2023 de kosten genomen gaan worden. Wij hebben dan ook besloten om het restant bedrag mee te nemen naar 2023.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 1,3 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 5.3.1 van de begroting 2023.

5.4.1 Gastvrij
Overijssel

GS Begrotingswijziging

-1467 8 1475 -1467

Op deze prestatie lijkt een bedrag van € 1,86 miljoen resterend echter is een bedrag van € 1,47 miljoen al beschikt aan Marketing Oost. Vanwege gewijzigde regelgeving met betrekking tot de lastneming van beschikkingen boven de € 1,5 miljoen mogen alleen de kosten worden genomen van de gemaakte uitgaven van de gesubsidieerde partij. De verwachting is dat in 2023 deze middelen door Marketing Oost kunnen worden ingezet.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 1,47 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 5.4.1 van de begroting 2023.

Vitale Vakantie parken:

Met het Regionale Informatie- en Expertise Centrum Oost Nederland (RIEC-ON) is afgesproken om het Expertisecentrum Vitale Vakantieparken Overijssel in 2022 en 2023 gezamenlijk te financieren, waarbij de versterkingsgelden uit het rijksondermijningsfonds die het ministerie van J&V via RIEC ON aan ons beschikbaar heeft gesteld op prestatie 7.1.5, eerst tot besteding worden gebracht. Hierdoor zijn in 2022 op deze prestatie minder middelen besteed. De middelen zijn nodig in 2023 voor de provincie dekkende aanpak niet-vitale vakantieparken.

Wij hebben besloten om de lasten van prestatie 5.4.1 op de

5.4.1 Gastvrij Overijssel	Resultaatbestemming	-395	0	395	-395	<p>jaarschijf 2023 te verhogen met € 8.245 en dit bedrag gelijktijdig te onttrekken aan de verzameluitkering BZK (C99).</p> <p>Vitale Vakantie parken: Met het Regionale Informatie- en Expertise Centrum Oost Nederland (RIEC-ON) is afgesproken om het Expertisecentrum Vitale Vakantieparken Overijssel in 2022 en 2023 gezamenlijk te financieren, waarbij de versterkingsgelden uit het rijksondermijningsfonds die het ministerie van J&V via RIEC ON aan ons beschikbaar heeft gesteld op prestatie 7.1.5, eerst tot besteding worden gebracht. Hierdoor zijn in 2022 op deze prestatie minder middelen besteed. De middelen zijn nodig in 2023 voor de provincie dekkende aanpak niet-vitale vakantieparken.</p> <p>Wij stellen voor om een bedrag van € 0,39 miljoen door te schuiven naar de jaarschijf 2023 en toe te voegen aan prestatie 5.4.1 van de begroting 2023.</p>
5.4.2 Festivals en evenementen	GS Begrotingswijziging	-204	0	204	-204	<p>Om lopende afspraken met betrekking tot Festivals en Evenementen na te komen hebben we besloten om het restant bedrag van € 0,2 miljoen mee te nemen naar 2023.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,2 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 5.4.2 van de begroting 2023.</p>
5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie	Resultaatbestemming	-324	0	324	-324	<p>Economic Boards: Zoals aangegeven bij de jaarrekening 2021 is via de perspectiefnota 2022 € 0,6 miljoen beschikbaar gesteld voor de Economic Boards in de regio's Zwolle, Twente en Deventer. Dat is voor € 0,3 miljoen in 2021, € 0,2 miljoen in 2022 en € 0,1 miljoen in 2023 gebudgetteerd. Deze middelen worden ingezet via subsidies met een looptijd t/m 2023. Het beschikken van aanvragen zal in 2023 ook nog door gaan. Wij willen het restant van € 0,2 miljoen van 2022 daarom meenemen naar 2023.</p> <p>Wij stellen u voor om het restant bedrag van € 0,2 miljoen via een resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 5.5.1 van de begroting 2022.</p> <p>Lopende verplichting: Op deze prestatie rusten een tweetal verplichtingen die financieel tot uitdrukking komen in 2023. We stellen voor om eenmalig de middelen mee te nemen naar 2023 om te voorkomen dat er in 2023 onvoldoende ruimte is om bestaande afspraken. Wij stellen u voor om van de structurele middelen een restant bedrag van € 0,1 miljoen eenmalig via een resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 5.5.1 van de begroting 2023.</p> <p>Wij stellen u voor om van de structurele middelen een restant bedrag van € 0,1 miljoen eenmalig via een resultaatbestemming</p>

5.5.2 Bevorderen innovatie en ondernemerschap	GS Begrotingswijziging	-2188	201	2389	-2188	<p>toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 5.5.1 van de begroting 2023.</p> <p>Ondanks het niet volledig kunnen in zetten van de middelen van de MIT liggen de uitgaven op totaal niveau in lijn met de begroting. Het restant bedrag over het jaar 2022 van € 0,39 miljoen willen we doorschuiven naar 2023. Tevens willen we in verband met reeds aangegane verplichtingen voor 2023 een extra bedrag van € 1,8 miljoen onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toevoegen aan de jaarschijf van prestatie 5.5.2 van de begroting 2023.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 2,2 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 5.5.2 van de begroting 2023.</p> <p>Specifieke Uitkering (SPUK) MIT 2022: Binnen dit programma wordt de SPUK MIT verantwoord. Vanwege een lagere inschrijving is er op dit moment op de SPUK 2022 € 0,8 miljoen overgebleven. Dit restant kan eventueel nog worden ingezet bestedingen voor de regeling van 2022, echter is de verwachting dat een deel van deze middelen terug zullen vloeien naar het rijk. De vaststelling vindt eind 2027 plaats.</p> <p>Specifieke Uitkering (SPUK) MKB Deal Family next: Doel van de MKB-deal 'Family Next' is het verbeteren van de economische stabiliteit en de productiviteit van familiebedrijven. Daarvoor zet 'Family Next' in op digitalisering, verduurzaming en bedrijfsopvolging. Het versterken van ondernemerschap en het verbeteren van ondernemersvaardigheden zijn andere belangrijke aandachtspunten. In 2022 is een bedrag van € 0,2 miljoen overgebleven. Het restant van € 0,2 miljoen nemen we mee naar 2023.</p>
5.5.5 Circulaire economie	GS Begrotingswijziging	-492	0	492	-492	<p>Wij hebben besloten om de lasten van prestatie 5.5.2 op de jaarschijf 2023 te verhogen met respectievelijk € 0,2 miljoen deze bedragen gelijktijdig te onttrekken aan de SPUK</p> <p>Van het begrote bedrag van € 1,4 miljoen is een bedrag van € 0,5 miljoen overgebleven. In 2022 zijn aanvragen ontvangen die meer tijd nodig hebben om af te handelen, naar verwachting zullen de meeste aanvragen in 2023 worden afgehandeld. Echter om onze gemaakte afspraken na te komen zien we dat de afspraken mogelijk langer doorlopen waardoor kosten ook in 2024 kunnen vallen. Wij willen u dan ook voorstellen om het programma een jaar langer door te laten lopen om het huidige programma correct af te ronden. Het restant van 2022 willen wij meenemen naar 2023,</p> <p>Wij stellen voor om de middelen van dit programma t/m 2024 beschikbaar te houden.</p>

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,5 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 5.5.5 van de begroting 2023.

Totaal **-8616 2539 11155 -**
8616

Doorgevoerde begrotingswijzigingen

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
5.1.1 Arbeidsmarkt en onderwijs	-807	0	807	-807	GS 101 Jaarverslag 2021	Regeling Arbeidsmarkt Overijssel: GS begrotingswijziging Het restant van € 0,86 miljoen op prestatie 5.1.1 wordt grotendeels veroorzaakt door UBS 6.34 Regeling Arbeidsmarkt Overijssel. In 2021 is gebleken dat er meer tijd nodig is om aanvragen te ontvangen. Wij hebben dan ook besloten om de openstelling van de regeling te verlengen en door te laten lopen in 2022. Om de afspraken na te komen binnen dit programma hebben we besloten om de restant middelen van € 0,81 miljoen voor UBS 6.34 Regeling Arbeidsmarkt Overijssel over te hevelen naar 2022. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,81 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 5.1.1 van de begroting 2022.
5.1.1 Arbeidsmarkt en onderwijs	350	0	-350	350	GS 106 Monitor Overijssel 2022 - II	Toelichting begrotingswijziging: GS begrotingswijziging In mei 2022 is het programma Arbeidsmarkt en Onderwijs geactualiseerd (2022/0072766) om beter te kunnen aansluiten bij de huidige maatschappelijk situatie. Deze omschakeling vergt tijd waardoor nog niet alle middelen op korte termijn kunnen worden beschikt. We hebben dan ook besloten om € 350.000 van 2022 door te schuiven naar 2023. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om voor prestatie 5.1.1 een budget van € 350.000, samen met de bijbehorende onttrekking aan deze reserve, door te schuiven van 2022 naar 2023.
5.2.1 Regio Deal	-1874	0	1874	-1874	PS 003 Jaarverslag 2021	Regio Deal Twente: PS

Twente

begrotingswijziging

In 2021 is het begrote bedrag van € 5,3 miljoen voor de Regio Deal Twente niet volledig beschikt en is er een bedrag van € 3,5 miljoen overgebleven. De belangrijkste reden voor dit restant is dat de beschikking van MedTech Fund met een bedrag van € 2 miljoen verdeeld is over de komende jaren en de kosten niet volledig in 2021 konden worden genomen. Daarnaast zijn er een aantal aanvragen zoals Textile Identification and Recycled Content Tracking Library en Grenslandmonitor nog in behandeling. Om de Regio Deal Twente zorgvuldig af te ronden zal het restant meegenomen moeten worden naar komende jaren.

Looptijd Regio Deal Twente

In het investeringsvoorstel Regio Deal Twente (PS/2019/14) is aangegeven dat de Regio Deal Twente loopt tot en met 2022. Echter zijn er verplichtingen die langer lopen dan deze periode. Om de gemaakte afspraken na te komen met betrekking tot de Regio Deal Twente stellen wij dan ook voor om de middelen langer beschikbaar te houden om het programma op een correcte manier uit te voeren.

Wij stellen u voor de middelen van de Regio Deal Twente t/m 2026 beschikbaar te houden.

Wij stellen u voor, na goedkeuring voor verlenging van de beschikbaarheid van de middelen, om de nog beschikbare kvo-middelen al volgt toe te voegen aan de jaarschijven van prestatie 5.2.1 van de begroting 2022;

€ 1,9 miljoen aan de jaarschijf 2022
€ 0,8 miljoen aan de jaarschijf 2023
€ 0,5 miljoen aan de jaarschijf 2024
€ 0,2 miljoen aan de jaarschijf 2025
€ 0,2 miljoen aan de jaarschijf 2026

5.2.2 Regio Deal
Zwolle

0 6505 6505 0 GS 101 Jaarverslag 2021

Regio Deal Zwolle:

GS
begrotingswijziging

In 2020 is de Regio Deal Zwolle opgestart. Voor de uitvoering van deze regiodeal hebben wij specifieke uitkering van het Rijk ontvangen ter grootte van € 21,3 miljoen. De aanvragen voor de projecten zijn inmiddels ontvangen en de beschikkingen zijn verwerkt. De beschikkingen hebben betrekking op verschillende jaren, waardoor de lasten op meerdere jaren betrekking hebben. De bijdrage vanuit de op

					<p>onze balans opgenomen specifieke uitkering dient in gelijke mate aan die jaren te worden toegerekend. De verdeling zie er als volgt uit; in 2021 € 8,1 miljoen, in 2022 € 6,5 miljoen en in 2023 € 5,7 miljoen.</p> <p>Wij hebben besloten om de lasten van prestatie 5.2.2 op de jaarschijven 2022 en 2023 te verhogen met respectievelijk € 6,5 miljoen en € 5,7 miljoen en deze bedragen gelijktijdig te onttrekken aan de SPUK.</p>	
5.2.2 Regio Deal Zwolle	0	705	705	0 GS 106 Monitor Overijssel 2022 - II	<p>Toelichting begrotingswijziging: Zoals aangegeven bij de jaarrekening 2021, hebben we voor de uitvoering van deze regiodeal een specifieke uitkering van het Rijk ontvangen ter grootte van € 21,3 miljoen. In 2022 is gebleken dat er ruimte is om extra te kunnen beschikken en kosten te verantwoorden. Om deze beschikking te dekken hebben we besloten om budgettair neutraal € 705.000 toe te voegen aan deze prestatie.</p>	GS begrotingswijziging
5.2.3 Cleantech Regio	-899	0	899	-899 GS 101 Jaarverslag 2021	<p>Wij hebben besloten om de baten en lasten voor prestatie 5.2.2 in 2022 budgettair neutraal te verhogen met € 705.000.</p> <p>Het resterende bedrag van € 0,9 miljoen binnen 5.2.3. Cleantech Regio is bestemd voor twee projecten:</p> <p>Project Tankvoorziening A1 Bedrijvenpark:</p> <p>Allereerst het project 'Tankvoorziening A1 Bedrijvenpark in combinatie met regionale overslag vanaf Container Terminal Deventer' met een bedrag van € 0,3 miljoen. In dit kader is inmiddels al € 0,1 miljoen beschikt. De resterende € 0,2 miljoen konden wij niet beschikken omdat er anders subsidiestapelings ontstond. De aanvrager heeft nu zelf extra geïnvesteerd in dit project en gevraagd om binnen de PS-kaders aanvullend met een subsidieaanvraag te mogen komen voor maximaal € 0,2 miljoen. Wij wachten dit voorstel af en zullen dit beoordelen binnen de PS-kaderstelling en de afspraken van de Regiodeal CTR. Deze resterende € 0,2 miljoen zijn onderdeel van de cofinanciering van de middelen van het Rijk. Op dit moment zijn we bezig met de voorbereidingen om de middelen volgens de richtlijnen te mogen beschikken.</p> <p>Project Warmtenet Zandwinning:</p> <p>Daarnaast is er een bedrag van afgerond € 0,7 miljoen voor project "Warmtenet Zandwinning"</p>	GS begrotingswijziging

					toegekend aan de Gemeente Deventer. De beschikking drukt op 2022 waardoor er onderuitputting ontstaat op 2021.		
					Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,9 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 5.2.3 van de begroting 2022.		
5.2.5 Nationaal Groeifonds	-61	0	61	-61	GS 101 Jaarverslag 2021	In 2021 is het statenvoorstel Nationaal Groeifonds (PS/2021/1103334) door u behandeld. Ter voorbereiding is er € 0,5 miljoen toegevoegd aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Wij hebben hiervan € 125.000 gebudgetteerd voor 2021 om de verwachte aanvragen te kunnen behandelen. Inmiddels zijn de eerste aanvragen beschikbaar, maar is er een bedrag van € 60.000 overgebleven in 2021. Wij hebben besloten om deze middelen mee te nemen naar 2022 om de voorbereidingen voort te zetten.	GS begrotingswijziging
					Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 60.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 5.2.5 van de begroting 2022.		
5.2.5 Nationaal Groeifonds	-250	0	250	-250	Adm. 202 doorwerking GS 2021	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 202 doorwerking GS 2021	Adm. begrotingswijziging
5.3.1 Werklocaties: basis op orde	-1015	0	1015	-1015	GS 101 Jaarverslag 2021	Programma Bedrijven terreinen: Op een begroot bedrag van € 0,66 miljoen is een bedrag van € 0,39 miljoen overgebleven. De monitoring van bedrijven terreinen is qua uitgaven lager uitgevallen van verwacht. De monitoring van werklocaties zal de komende jaren blijven plaatsvinden. Wij hebben dan ook besloten om het restant bedrag mee te nemen naar 2022.	GS begrotingswijziging
					Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,39 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 5.3.1 van de begroting 2022.		
					Programma Aanpak toekomstbestendige werklocaties 2021-2023:		
					Op een begroot bedrag van € 0,69 miljoen is een		

						<p>bedrag van € 0,63 miljoen overgebleven. Dit nieuwe programma is nog in de opstartfase waarbij de voorbereiding in gang is gezet. De uitgaven worden na 2021 verwacht. Wij hebben dan ook besloten om het restant bedrag mee te nemen naar 2022.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,63 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 5.3.1 van de begroting 2022.</p>	
5.3.1 Werklocaties: basis op orde	200	0	-200	200	GS 106 Monitor Overijssel 2022 - II	<p>Toelichting begrotingswijziging: Het programma herstructureren bedrijven terreinen loopt stabiel waarbij periodiek een aanvraag wordt ontvangen. Echter zijn de bedragen lager dan vooraf verwacht. Daarom hebben we besloten de middelen van 2022 te verlagen met € 200.000 en door te schuiven naar 2023.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om voor prestatie 5.3.1 een budget van € 200.000, samen met de bijbehorende onttrekking aan deze reserve, door te schuiven van 2022 naar 2023.</p>	GS begrotingswijziging
5.3.2 Werklocaties provinciale participaties	461	461	0	461	PS 006 Monitor Overijssel 2022 - I	<p>RBT: Het resultaat van RBT 2021 is € 2,3 miljoen positief. Hiervan wordt in 2022 ca € 2,0 miljoen aan de deelnemers uitgekeerd. Dit bedrag ad € 0,461 miljoen (23%) wordt als ontvangst geraamd in het boekjaar 2022.</p> <p>Wij stellen voor de baten van prestatie 5.3.2. met € 0,461 mln te verhogen.</p>	PS begrotingswijziging
5.3.3 Topwerklocaties	-50	0	50	-50	GS 101 Jaarverslag 2021	<p>Technology Base:</p> <p>In 2011 hebben wij € 7 miljoen subsidie verleend voor de gebiedsontwikkeling van de luchthaven Twente. Deze bijdrage is afgesproken in de bestuursovereenkomst met het Rijk en de gemeente Enschede bij de start van de herontwikkeling. De einddatum van deze overeenkomst en de subsidie was 31 december 2020. Een groot deel van de subsidie is besteed, vooral in nieuwe natuur, aanleg van groen, water en (fiets)infrastructuur. Wij hebben besloten om deze subsidie niet te verlengen, zie ook onze brief aan uw Staten van 11 mei 2021 "Evaluatie en zienswijze ontwerpbegroting 2022 Technology Base" (2021/0107554). In de 1e Monitor was een indicatief resterend subsidiebedrag van € 1,4 miljoen</p>	GS begrotingswijziging

					genoemd. De lagere vaststelling van een subsidie voor Tec Base heeft geleid tot een terugvordering van € 1,1 miljoen welke terugvalt in de Uitvoeringsreserve Kwaliteit van Overijssel omdat het Tec Base programma loopt tot en met 2023. Hiervan zetten wij € 50.000 in voor het evaluatieonderzoek in 2022.	
					Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 50.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 prestatie 5.3.3 Topwerklocaties.	
5.3.3 Topwerklocaties	-180	0	180	-180 PS 006 Monitor Overijssel 2022 - I	Bij Techbase is het bedrag van de instandhoudingsbijdrage (€ 0,18 miljoen) voor de Voorziening grondexploitatie voor 2022 niet geraamd. Dit dient bij de 1e monitor verwerkt te worden.	PS begrotingswijziging
5.3.3 Topwerklocaties	-25	0	25	-25 GS 104 Monitor Overijssel 2022 - I	Voor het budget van 2022 wordt een bedrag van € 25.000 onttrokken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toegevoegd aan de begroting 2022 in verband met een evaluatie onderzoek naar de topwerklocaties (actie 2).	GS begrotingswijziging
5.3.3 Topwerklocaties	-80	0	80	-80 PS 008 Monitor Overijssel 2022 - II	Luchthavenexploitatie: Voor Techbase is in de begroting rekening gehouden met een bijdrage van € 50.000 voor het tekort op de luchthavenexploitatie over 2022. Op basis van huidige inzichten zal het provinciale deel (50%) van het tekort € 0,13 miljoen bedragen. Wij stellen u voor om de lasten voor prestatie 5.3.3 in 2022 te verhogen met € 80.000.	PS begrotingswijziging
5.3.4 Internationaliseren	-240	0	240	-240 Adm. 202 doorwerking GS 2021	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 202 doorwerking GS 2021	Adm. begrotingswijziging
5.4.1 Gastvrij Overijssel	-397	0	397	-397 GS 101 Jaarverslag 2021	Gastvrij Overijssel 2020-2023: Eind 2021 resteert bij het programma Gast Vrij Overijssel een bedrag van € 1,8 miljoen. De voornaamste reden voor dit restant is het bedrag van € 1 miljoen dat bij perspectiefnota 2022 is toegekend voor de continuering van de huidige inzet van Marketing Oost. Dit bedrag is volledig toegekend aan de jaarschijf 2021, in de verwachting om dit tijdig te kunnen beschikken. Vanwege de coronamaatregelen vergt het meer tijd om de middelen zorgvuldig en efficiënt in te zetten. De komende jaren zullen deze middelen naar verwachting worden ingezet. Deze middelen blijven vooralsnog beschikbaar binnen de uitvoeringsreserve Kwaliteit van Overijssel. Daarnaast zijn er lasten naar 2022 verschoven	GS begrotingswijziging

						<p>waarvan verwacht werd dat deze betrekking zouden hebben op 2021. Het gaat om € 0,4 miljoen.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,4 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 5.4.1 van de begroting 2022.</p>	
5.4.1 Gastvrij Overijssel	-400	0	400	-400	PS 006 Monitor Overijssel 2022 - I	<p>Via de perspectiefnota 2022 heeft u € 0,45 miljoen extra beschikbaar gesteld om samen met gemeenten niet-vitale vakantieparken te vitaliseren om daarmee uitvoering te geven aan de motie 'Verloedering vakantieparken' (Hof c.s. 2017). Samen met de reeds eerder door u beschikbaar gestelde middelen is in 2021 een start gemaakt met het inrichten van het Expertisecentrum vitale vakantieparken Overijssel en de uitvoering van parkgerichte onderzoeken. Voor de periode 2022-2023 is in totaal nog € 0,7 miljoen beschikbaar onder prestatie 1.3.2 Toekomstbestendig maken van de woningvoorraad. Dit bedrag is inclusief € 0,1 miljoen die in 2021 niet tot besteding is gekomen en waarvoor bij de jaarrekening 2021 is voorgesteld deze toe te voegen aan de jaarschijf 2022.</p> <p>Vanwege de aard van de opgave en voor de sturing van het project is het gewenst om het totaal bedrag van € 0,7 miljoen toe te voegen aan prestatie 5.4.1 "Gastvrij Overijssel". Wij stellen dan ook voor om deze middelen over te hevelen. Tevens maakt van deze overheveling de verzameluitkering BZK (C99) m.b.t. actie agenda vakantieparken deel uit.</p> <p>Wij stellen u voor om voor het bedrag van € 0,7 miljoen over te heven van prestatie 1.3.2 Toekomstbestendig maken van de woningvoorraad naar prestatie 5.4.1 "Gastvrij Overijssel" en daarvan een bedrag van € 0,4 miljoen toe te kennen aan de jaarschijf 2022 en € 0,3 miljoen aan de jaarschijf 2023.</p>	PS begrotingswijziging
5.4.1 Gastvrij Overijssel	0	14	14	0	GS 104 Monitor Overijssel 2022 - I	<p>Wij hebben besloten (na goedkeuring overheveling vakantieparken naar deze prestatie) om de lasten van prestatie 5.4.1 op de jaarschijf 2022 te verhogen met € 14.165 en dit bedrag gelijktijdig te onttrekken aan de verzameluitkering BZK (C99).</p>	GS begrotingswijziging
5.4.1 Gastvrij Overijssel	-700	0	700	-700	GS 106 Monitor Overijssel 2022 - II	<p>Gastvrij Overijssel: Bij de eerste monitor 2021 is aangegeven dat het beschikken van middelen sneller gaat dan vooraf gedacht. Door het snelle beschikken kan Marketing Oost haar taak, de Gastvrijheid van Overijssel te</p>	GS begrotingswijziging

					verbeteren, sneller en beter uitvoeren. Wij hebben dan ook besloten om de resterende middelen binnen de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel te verdelen over de jaarschijven 2022 en 2023.	
					Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 1,4 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en € 0,7 miljoen toe te voegen aan de jaarschijf 2022 en € 0,7 miljoen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 5.4.1 van de begroting 2022.	
5.4.2 Festivals en evenementen	49	0	-49	49 GS 104 Monitor Overijssel 2022 - I	Eind 2021 is er een bedrag overgebleven van € 14.500. In 2022 zijn deze middelen nodig om de gemaakte afspraken na te komen.	GS begrotingswijziging
					Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 14.500 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 5.4.2 "Festivals en evenementen" van de begroting 2022.	
					In 2021 is een bezwaarschrift ontvangen en gehonoreerd waarbij een deel van de kosten betrekking hebben op 2023. Dit bedrag van €63.150 zal vanuit de jaarschijf 2022 moeten worden doorschoven om deze kosten te denken.	
					Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om de jaarschijf van 2022 van prestatie 5.4.2 te verlagen met een bedrag van € 63.150 en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 5.4.2 "Festivals en evenementen" van de begroting 2022.	
5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie	-260	0	260	-260 PS 003 Jaarverslag 2021	Economic Boards: Bij prestatie 5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie is op een begroot bedrag van € 5,3 miljoen een bedrag van € 0,3 miljoen overgebleven. Dit restant heeft voornamelijk betrekking op het budget van de Economic Boards. Met de perspectiefnota 2022 is € 0,6 miljoen beschikbaar gesteld voor de Economic Boards in de regio's Zwolle, Twente en Deventer. Dat is voor € 0,3 miljoen in 2021, € 0,2 miljoen in 2022 en € 0,1 miljoen in 2023 gebudgetteerd. Deze middelen worden ingezet via subsidies met een looptijd t/m 2023. Bij de 2e monitor is aangegeven dat het beschikken in 2021 meer tijd nodig heeft. Wij willen het restant van	PS begrotingswijziging

					€ 0,26 miljoen van 2021 daarom meenemen naar 2022.	
					Wij stellen u voor om het restant bedrag van € 0,26 miljoen via resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 5.5.1 van de begroting 2022.	
5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie	-26	0	26	-26 PS 006 Monitor Overijssel 2022 - I	Herverdeling centraal IPO budget: Onder prestatie 7.3.1 hebben wij het voorstel opgenomen om € 26.000 over te hevelen naar prestatie 5.5.1 om de kosten van het IPO binnen deze prestatie te dekken.	PS begrotingswijziging
5.5.2 Bevorderen innovatie en ondernemerschap	-810	221	1031	-810 GS 101 Jaarverslag 2021	Op een begroot bedrag van € 10,4 miljoen is bij prestatie 5.5.2 Bevorderen innovatie en ondernemerschap een bedrag van € 3,4 miljoen overgebleven. € 2,4 miljoen van dit restantbedrag is veroorzaakt doordat een deel van de verstrekte beschikkingen voor de MIT -regeling (zie programmaliijn D) is voorgefinancierd uit de Reserve Uitvoering Kwaliteit Van Overijssel. Later in het jaar 2021 is voor dit deel een Specifieke Uitkering van het Rijk ontvangen, waardoor dit bedrag terug kan vloeien naar de Reserve Uitvoering Kwaliteit Van Overijssel.	GS begrotingswijziging
					Hieronder wordt per programmaliijn een financiële toelichting gegeven.	
					Programmaliijn B Ondernemersvriendelijkheid Op een begroot bedrag van € 0,33 miljoen in 2021 is € 20.000 over gebleven. Om dit programma voor te zetten hebben we besloten om deze middelen mee te nemen naar 2022. Het totaal besluit vindt plaats na de verantwoording van de laatste programma lijn.	
					Programmaliijn C Ondernemerschap Op een begroot bedrag van € 1,4 miljoen in 2021 is € 117.000 over gebleven. Hiervan is € 81.000 benodigd voor lopende aanvragen. Om dit programma voort te zetten hebben we besloten om het gehele bedrag van € 117.000 mee te nemen naar 2022. Het totaal besluit vindt plaats na de verantwoording van de laatste programma lijn.	
					Programmaliijn D Innovatie In 2021 zijn de beschikkingen voor de MIT verzonden. Om de aanvragen naar behoren te beschikken is gebruik gemaakt van voorfinanciering. In december zijn de rijksmiddelen ontvangen via een SPUK waardoor deze voorfinanciering kan worden	

gecorrigeerd. Voornamelijk door de ontvangen SPUK middelen is een bedrag van € 2,4 miljoen uit de Reserve Uitvoering Kwaliteit Van Overijssel niet aangesproken. Deze € 2,4 miljoen blijven we beschikbaar houden in de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel.

Om dit programma voort te zetten hebben we besloten om € 27.000 op te nemen in 2022. Tevens hebben we besloten om een restant bedrag van € 15.000 van het restant MKB en fotonica mee te nemen naar 2022. Het totaal besluit vindt plaats na de verantwoording van de laatste programma lijn.

Programmalijn F Digitalisering

Op een begroot bedrag van € 0,86 miljoen is € 0,15 miljoen overgebleven.

Om dit programma voort te zetten hebben we besloten om deze middelen mee te nemen naar 2022. Het totaal besluit vindt plaats na de verantwoording van de laatste programma lijn.

Programmalijn G Investeren in kennis en innovatie voor één of meerdere specifieke topclusters

De uitgaven binnen dit programma liggen in lijn met de begroting. Om dit programma voort te zetten hebben we besloten om het geringe restant bedrag mee te nemen naar 2022. Het totaal besluit vindt plaats na de verantwoording van de laatste programma lijn.

Startup in Residence

Op een begroot bedrag van € 0,66 miljoen is € 0,47 miljoen overgebleven. Om dit programma voort te zetten hebben we besloten om deze middelen mee te nemen naar 2022. Het totaal besluit vindt plaats na de verantwoording van de laatste programma lijn.

Getotaliseerd besluit

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om getotaliseerd een bedrag van € 0,81 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 5.5.2 van de begroting 2022.

Specifieke Uitkering (SPUK) MKB Deal Family next: Doel van de MKB-deal 'Family Next' is het verbeteren van de economische stabiliteit en de productiviteit van familiebedrijven. Daarvoor zet 'Family Next' in op digitalisering, verduurzaming en bedrijfsopvolging. Het versterken van ondernemerschap en het

					verbeteren van ondernemersvaardigheden zijn andere belangrijke aandachtspunten. Eind 2021 is er van de € 0,39 miljoen die oorspronkelijk beschikbaar is gesteld, een bedrag van € 0,22 miljoen resterend. Wij hebben besloten dit mee te nemen naar 2022.	
					Wij hebben besloten om de lasten van prestatie 5.5.2 op de jaarschijf 2022 te verhogen met € 0,22 miljoen en dit bedrag gelijktijdig te onttrekken aan de SPUK.	
5.5.2 Bevorderen innovatie en ondernemerschap	81	0	-81	81 Adm. 203 doorwerking Adm. 2021	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 203 doorwerking administratieve wijzigingen 2021	Adm. begrotingswijziging
5.5.2 Bevorderen innovatie en ondernemerschap	-912	50	961	-912 GS 106 Monitor Overijssel 2022 - II	Programmalijn B Ondernemersvriendelijkheid: Volgens de begroting is in 2022 € 0,24 miljoen beschikbaar voor deze programmalijn. Dit is niet toereikend in 2022 voor de uitvoering van de activiteiten in deze programmalijn. Bij monitor II voegen wij € 0,1 miljoen uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel toe aan de begroting voor Ondernemersvriendelijkheid.	GS begrotingswijziging
					Programmalijn C Ondernemerschap: Voor de subsidieregeling voor Jonge Bedrijfsopvolgers is in deze coalitieperiode € 800.000 gereserveerd. De belangstelling is in deze periode aanzienlijk lager dan in de voorgaande coalitieperiode. Tot op heden is voor ca. € 200.000 beschikt. Wij onderzoeken de mogelijkheid om een deel van het beschikbare budget op een andere manier in te zetten t.b.v. de programmalijn Ondernemerschap.	
					Programmalijn D Innovatie: In de programmalijn Innovatie zijn de bedragen voor de MIT 2022 opgenomen. De beoordeling van de aanvragen MIT R&D is nog niet afgerond. In december worden de beschikkingen verzonden. Op dit moment lijkt een bedrag van € 340.000 over te blijven van het gereserveerde budget. Vermoedelijk leiden hoge kosten (zoals energiekosten en de huidige grondstofprijzen) en het tekort aan personeel tot minder innovatie. Hoewel voor het eerst in jaren sprake is van onderuitputting, hebben we besloten om bij monitor II € 0,31 miljoen voor de jaarschijf 2022 en € 0,31 miljoen voor de jaarschijf 2023 uit de Reserve Kwaliteit voor Overijssel toe te voegen. Dit i.v.m. een gehonoreerd bezwaarschrift van een MIT-subsidie 2021 en extra richting het Rijk toegezegde bijdragen aan de MIT 2022 en 2023. Ook zijn voor de MIT 2022 bezwaarschriften ontvangen die nog beoordeeld moeten worden.	

Programmalijn F Digitalisering:
Alle onderdelen zijn volop in uitvoering.

Programmalijn G:
In 2022 is er een bedrag van € 15.000 begroot. Dit is niet toereikend in 2022 voor de uitvoering van de activiteiten in deze programmalijn.
Een bedrag van € 120.000 is per september reeds besteed/verplicht. Daarnaast wordt voor eind december een subsidieaanvraag van € 435.000 beschikbaar voor het MedTech Cluster Twente, waarbij Oost NL als penvoerder fungeert.
Bij monitor II voegen wij € 0,5 miljoen uit de Reserve uitvoering Kwaliteit toe aan de begroting voor topclusters MKB.

Totale programma wijziging:
Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 1,2 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en € 0,91 miljoen toe te voegen aan de jaarschijf 2022 en een bedrag van € 0,31 miljoen aan jaarschijf 2023 van prestatie 5.5.2.

SPUK MIT:
Voor de kosten van de MIT 2021 is in 2022 een extra onttrekking nodig uit de daarvoor bestemde reserve om de baten en lasten in evenwicht te brengen. Wij hebben dan ook besloten om een budget neutrale onttrekking te doen van € 50.000 uit de daarvoor bestemde reserve.

Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de begrote onttrekking uit de doeluitkering MKB MIT 2021 (baten) en de begrote exploitatielasten voor prestatie 5.5.2 in 2022 te verhogen met € 50.000.

5.5.3 Europese programma's

10523 0 -10523 10523 PS 006 Monitor Overijssel 2022 - I

Europese Programma's 2014-2020:
Wij hebben aan het begin van de periode 2014-2020 ca. € 50 miljoen (cofinanciering) gereserveerd, daarbij is ook een indicatieve verdeling gegeven over de verschillende onderdelen (EFRO, INTERREG, POP, Thematische fondsen) en de 7 jaren van het tijdvak. In het Statenvoorstel (PS 2016/7) waarmee de € 50 miljoen cofinanciering is vastgelegd, is ook aangegeven dat er jaarlijks ruimte is om de indicatieve toedeling (budgettair neutraal) over programma's en jaarschijven te herverdelen, omdat op voorhand niet precies te voorzien is hoe e.e.a. zich

PS
begrotingswijziging

gedurende de 7 jaren ontwikkelt.

Om de € 50 miljoen cofinanciering maximaal in te zetten binnen de Europese programma's stellen wij een begrotingswijziging van de begroting 2022 en de meerjarenraming voor. Er wordt geen geld gevraagd, per saldo is het voorstel budgettair neutraal. Deze wijziging is nodig om enerzijds een herverdeling van de cofinanciering tussen de programma's tot stand te brengen en anderzijds de hoogte van de besteding over de komende jaren te actualiseren. We passen hierbij het bestedingsritme aan op basis van de nu nog beschikbare middelen in de Reserve Europese programma's. Voor 2022 vragen wij een extra onttrekking van € 2,0 miljoen uit deze reserve. Voor de jaren 2023, 2024 en 2025 vragen wij respectievelijk € 0,3 miljoen, € 0,4 miljoen en € 0,2 miljoen extra te onttrekken uit deze reserve. De reden voor de herverdeling is dat aan het begin van het tijdvak 2014-2020 nog niet precies te voorzien was hoeveel cofinanciering per programma per jaar nodig zou zijn.

Wij stellen u voor om een bedrag van € 2,0 miljoen te onttrekken aan Reserve Europese programma's en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 5.5.3. Voor 2023 t/m 2025 stellen wij u respectievelijk de volgende mutaties voor. Een extra onttrekking uit de reserve van € 0,3 miljoen voor 2023, een bedrag van € 0,4 miljoen voor 2024 en een bedrag van € 0,2 miljoen voor 2025.

Europese programma 2021-2027:

Voor de Europese Programma 2021-2027 is een bedrag van € 59 miljoen (cofinanciering) gereserveerd, daarbij is ook een indicatieve verdeling gegeven over de verschillende onderdelen (EFRO, INTERREG, POP/NSP, Thematische fondsen en Water) en de 7 jaren van het tijdvak. In het Statenvoorstel (PS/2021/11033) is de € 59 miljoen cofinanciering vastgelegd en is ook aangegeven dat er jaarlijks ruimte is om de indicatieve toedeling (budgettair neutraal) over programma's en jaarschijven te herverdelen, omdat op voorhand niet precies te voorzien is hoe e.e.a. zich gedurende de 7 jaren ontwikkelt.

Om de € 59 miljoen cofinanciering maximaal in te zetten binnen de Europese programma's stellen wij een begrotingswijziging van de begroting 2022 en de meerjarenraming voor. Er wordt geen geld gevraagd, per saldo is het voorstel budgettair neutraal. Deze wijziging is nodig de hoogte van de besteding over de

						komende jaren te actualiseren. We passen hierbij het bestedingsritme aan op basis van de nu nog beschikbare middelen in de Reserve Europese programma's. Voor 2022 vragen wij een verlaging van de jaarschijf van € 12,5 miljoen. Reden hiervoor is dat de goedkeuring van de Europese programma's 'van Brussel' later komt dan vooraf verwacht, waardoor de uitvoering van de programma's later start dan waar ten tijde van de PS nota (PS/2021/11033) vanuit werd gegaan. De besteding van deze middelen verschuift dan ook naar de komende jaren. Voor de volgende jaren vragen wij:	
						2023 € 0,1 miljoen verlaging 2024 € 4,1 miljoen onttrekking 2025 € 3,8 miljoen onttrekking 2026 € 2,7 miljoen onttrekking 2027 € 2,5 miljoen onttrekking 2028 € 1,7 miljoen onttrekking 2029 € 0,8 miljoen onttrekking	
						Wij stellen u voor om het budget voor 2022 met €12,5 miljoen te verlagen onder gelijk tijdige verlaging van de onttrekking reserve Europese programma's van prestatie 5.5.3. Voor 2024 t/m 2029 stellen wij u respectievelijk de mutaties voor zoals benoemd in bovenstaande tekst.	
5.5.3 Europese programma's	105	0	-105	105	Adm. 211 Personeelsgebonden kosten voorjaarswijziging 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 211 Personeelsgebonden kosten voorjaarswijziging 2022	Adm. begrotingswijziging
5.5.3 Europese programma's	0	99	99	0	GS 106 Monitor Overijssel 2022 - II	SPUK CETSI: Vanuit het Rijk hebben wij op 31 augustus 2022, doormiddel van een specifieke uitkering, een bedrag van € 0,1 miljoen ontvangen met betrekking tot het programma interreg NWE project "Bicycles and ITS". Om uitgaven toe te kennen aan deze SPUK hebben we besloten om het bedrag budget neutraal toe te kennen aan deze prestatie.	GS begrotingswijziging
5.5.5 Circulaire economie	-454	0	454	-454	GS 101 Jaarverslag 2021	Wij hebben besloten om de baten en lasten voor prestatie 5.5.3 in 2022 budgettair neutraal te verhogen met € 0,1 miljoen. De uitgaven zijn in 2021 toegenomen ten opzichte van 2020. Het programma begint op gang te komen waarbij andere programma's inmiddels ook bijdragen aan het circulaire denken binnen de Provincie. Voor het restant van € 0,45 miljoen van 2021 zijn inmiddels voldoende projecten, een deel van de goedgekeurde aanvragen is inmiddels in 2022	GS begrotingswijziging

						geboekt.	
						Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,45 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 5.5.5 van de begroting 2022.	
5.5.5 Circulaire economie	-1000	0	1000	-1000	GS 103 Actualisatie Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie 2020-2023	Deze wijziging heeft betrekking op GS 103 Actualisatie Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie 2020-2023	GS begrotingswijziging
5.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-81	0	81	-81	Adm. 203 doorwerking Adm. 2021	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 203 doorwerking administratieve wijzigingen 2021	Adm. begrotingswijziging
5.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-160	0	160	-160	Adm. 208 diversen maart 2021	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 208 Verrekening flexpool 2022+2023 verdeling	Adm. begrotingswijziging
5.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-84	0	84	-84	PS 006 Monitor Overijssel 2022 - I	Deze wijziging betreft de aanpassing normbedragen naar kerntaken	PS begrotingswijziging
5.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-105	0	105	-105	Adm. 211 Personeelsgebonden kosten voorjaarswijziging 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 211 Personeelsgebonden kosten voorjaarswijziging 2022	Adm. begrotingswijziging
5.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-105	0	105	-105	PS 008 Monitor Overijssel 2022 - II	Omlabeling Algemene Financieringsreserve SPV Hengelo - IFO: Jaarlijks ontvangen we een aflossing op onze verstrekte lening aan SPV-Hengelo. Voor 2022 betreft deze aflossing € 1,1 miljoen. Conform de gemaakte afspraken bij de ontvlechting van de houdstermaatschappij HFO is een deel hiervan (€ 0,1 miljoen) beschikbaar ter dekking van interne salariskosten van 1 formatieplaats om daarmee de wegvallende werkzaamheden van HFO op te kunnen vangen. Het restant wordt, zoals afgesproken, via een storting op agio (€ 1,0 miljoen) overgedragen aan het Innovatiefonds Overijssel (IFO). Daarmee is het noodzakelijk om de reservering binnen de Algemene Financieringsreserve van de SPV en IFO te wijzigen. We stellen u voor om binnen de Algemene financieringsreserve (jaarschijf 2022) een bedrag van € 1,1 miljoen voor de SPV lening vrij te laten vallen, € 0,1 miljoen toe te voegen aan het salarisbudget en het restant van € 1,0 miljoen te storten in de Algemene Financieringsreserve t.b.v. IFO. Ook stellen	PS begrotingswijziging

5.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-157	0	157	-157	Adm. 221 Mutaties personeel CAO	wij voor om deze budgettair neutrale begrotingswijziging toe te passen op de toekomstige SPV aflossingen gedurende de looptijd van de SPV- lening. Daarmee voorkomt u dat we deze technische begrotingswijziging jaarlijks aan u moeten voorleggen. Dit sluit aan bij uw eerdere besluitvorming uit de 2e Monitor 2020 waarin u een vergelijkbaar besluit genomen heeft, toen nog onder de vlag van HFO.	
Totaal	637	8057	7420	637		Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 221 Mutaties personeel CAO	Adm. begrotingswijziging

Kerntaak 6: Cultuur en sociale kwaliteit

Dit is hoe wij denken

Wij streven naar een initiatiefrijk en cultureel levendig Overijssel. Cultuur en sociale kwaliteit verbinden mensen, heden en verleden en verschillende domeinen. Cultuur geeft uitdrukking aan de Overijsselse identiteit en bepaalt en vormt deze. Een rijke cultuur draagt bij aan een aantrekkelijke woon- en werkomgeving. Wij zijn trots op het culturele klimaat in Overijssel. Dat is levendig, geworteld in onze boeiende historie met veel ruimte voor experiment en ontwikkeling. Iedereen krijgt de kans om mee te doen.

Er ontstaan nieuwe vormen van noaberschap, diensten en voorzieningen in een veranderend samenspel tussen organisaties, ondernemers, inwoners en gemeenten. Dit past bij Overijssel met zijn rijke verenigingsleven, krachtige lokale netwerken en actieve ondernemers. Onze prachtige omgeving en slim ingerichte openbare ruimte dagen uit tot activiteiten, individueel en samen. We stimuleren en ondersteunen deze initiatieven.

Wij dragen bij aan behoud en ontwikkeling van de Overijsselse culturele identiteit door onze inzet op erfgoed (waaronder streektaal en streekcultuur), cultureel aanbod, cultuureducatie, cultuurparticipatie, talentontwikkeling, erfgoed en op bibliotheken.

Overijsselaars bewegen hun leven lang, op hun eigen niveau en met hun een eigen doel.

Vitale en gezonde Overijsselaars hebben meer energie om voor zichzelf te zorgen en initiatieven voor anderen te ontplooien. Sport is ook een verbindende factor. We werken actief mee aan een betere sportinfrastructuur voor talentontwikkeling en –herkenning.

Iedereen doet mee. We investeren in kansrijke initiatieven die het zelforganiserend vermogen van inwoners versterken en bijdragen aan levendige gemeenschappen in de stad en op het platteland. We werken samen met partners zoals andere overheden, organisaties, initiatiefnemers en bedrijven en benutten elkaars kennis, netwerken en talent. Als regenboogprovincie vinden wij het belangrijk dat iedereen in Overijssel zich veilig voelt om zichzelf te kunnen zijn.

Overijssel in cijfers

Alle voor deze kerntaak relevante kengetallen zijn hier te vinden.

Dit is wat wij doen

6.1 Cultureel erfgoed met waarde voor de toekomst

Op basis van de Erfgoedwet worden wij eigenaar van archeologische vondsten in Overijssel en zijn wij verplicht deze op te slaan en beschikbaar te stellen voor onderzoek en bruikleen (6.1.1.). Wij zetten ons in voor grote restauraties van rijksmonumenten en het behoud van cultureel erfgoed (6.1.2). Met ons provinciebrede programma voor streektaal en streekcultuur en met het stimuleren van initiatieven die het verhaal van Overijssel vertellen houden we het verleden levend (6.1.3.).

Prestaties

6.1.1 Materieel erfgoed

Acties 2022

1. Wij bewaren en beheren onze archeologische vondsten in het provinciale depot voor bodemvondsten.
2. Wij ontsluiten onze archeologische bodemvondsten en monitoren gemaakte afspraken hierover met het provinciale depot voor bodemvondsten door middel van het publieksprogramma 'Vondst van Overijssel'.

3. Wij monitoren gemaakte afspraken met de Monumentenwacht Overijssel-Flevoland over de inspecties van monumenten.
4. Wij maken met de regeling 'Restauratie rijksmonumenten' ten minste 15 projecten mogelijk en wij stimuleren binnen deze projecten in afstemming met het programma Nieuwe Energie Overijssel duurzaamheidsmaatregelen.
5. Wij spreken met Stichting RIBO af dat ten minste 20 leerlingen worden begeleid naar een leerling-werkplek in de restauratiebouw.
6. Wij monitoren gemaakte afspraken met het Steunpunt Cultureel Erfgoed Overijssel over de ondersteuning van de Overijsselse gemeenten bij de uitvoering van hun wettelijke taken op het gebied van monumentenzorg.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. Vondsten worden bewaard en beheerd in het depot voor bodemvondsten in Deventer. Wij hebben de reparatie van de klimaatkamer mogelijk gemaakt die ervoor zorgt dat vondsten op de juiste wijze worden bewaard. Daarnaast hebben wij actief meegewerkt aan verschillende bruikleenverzoeken: er zijn 19 nieuwe verzoeken en vier verzoeken tot verlenging van een bruikleen ingediend. De aanlevering van vondsten en documentatie van archeologisch onderzoek door bedrijven is het hele jaar door gegaan.
2. In het kader van de Vondst van Overijssel en het publieksbereik zijn de volgende publieksactiviteiten uitgevoerd: twee basisscholen hebben het depot in Deventer bezocht; op 17 september vond de tweejaarlijkse Archeologiedag Overijssel plaats te Heeten. Er waren circa 60 deelnemers; In juni en oktober heeft het depot samen met museum Natura Docet een archeologiemiddag in het museum georganiseerd; Tijdens de Open Monumentdagen was het depot geopend voor bezoekers. Op deze beide dagen tezamen trok het depot circa 250 bezoekers.
3. Met onze afspraken met de Monumentenwacht Overijssel-Flevoland hebben we in 2022 laagdrempelige inspecties van monumenten mogelijk gemaakt. Hiermee signaleert de Monumentenwacht vroegtijdig onderhoudsvraagstukken, voorkomen we onnodige kosten en stimuleren we dat de monumenten in goede staat worden gehouden. De meerwaarde van een dergelijke inspectie wordt gezien door de eigenaren van rijksmonumentale panden. Het aantal abonnees groeide in 2022 tot 1880.
4. Wij matchen de middelen die het Rijk beschikbaar stelt voor het restaureren van Rijksmonumenten. In 2022 maakten wij de restauratie van 14 rijksmonumenten mogelijk, zoals de hervormde kerk in Kuinre en de Braakmolen in Goor. Door de grotere omvang van de restauraties was het verleende subsidiebedrag per project hoger dan gemiddeld en is het subsidieplafond bij minder projecten bereikt dan de voorgenomen 15. Aan duurzaamheidsmaatregelen hebben wij gewerkt door middel van het actueel houden van De Groene Menukaart die in samenwerking met het programma Nieuwe Energie Overijssel is ontwikkeld als aanvulling op het Duurzaam Bouwloket. Met de vernieuwde Cultuurhistorische Waardenkaart hebben we al ons cultureel erfgoed geïnventariseerd, geactualiseerd, gewaardeerd en op de kaart gezet. Op de kaart zijn alle Overijsselse Rijksmonumenten opgenomen en deze bevat informatie over archeologie tot historische landschappen en immaterieel erfgoed. Deze kaart vormt de basis om erfgoed te positioneren en te verbinden aan andere opgaven zoals die voortkomen uit het PPLG Overijssel en de omgevingsvisie.
5. In 2022 ontvingen 19 studenten hun diploma voor de opleiding 'Technicus Hout en Restauratie' en 3 studenten voor de opleiding Professional Restauratie. Alle geslaagden hebben aansluitend een baan gevonden, of zijn een eigen bedrijf gestart. 17 nieuwe studenten stroomden in 2022 in voor de opleiding Technicus Hout en Restauratie.
6. Wij hebben de afspraken met Het Oversticht gemonitord. Veel gemeenten maken gebruik van het Steunpunt. Dit zien we onder meer terug in onze toezichthoudende rol bij erfgoed

op gemeenten. Het Steunpunt organiseerde 31 keer een spreekuur. Daarbij zijn 39 planbesprekingen geweest, waarvan 12 uitgebreide sessies op locaties. Daarnaast organiseerden wij samen met het Steunpunt Cultureel Erfgoed op 8 december de kennisbijeenkomst 'Erfgoed is leefgoed' voor alle Overijsselse gemeenten. 17 gemeenten hebben zich aangemeld. De aanwezigen zijn gedurende die dag geïnformeerd over toekomstbestendig erfgoed en geïnspireerd door (herbestemd) religieus erfgoed.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Op een begroot bedrag van € 4,1 miljoen is € 57.000 overgebleven. Om lopende afspraken met betrekking tot Archeologische vondsten na te komen hebben we besloten om van het restant een bedrag van € 55.000 mee te nemen naar 2023 en 2024.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 55.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en een bedrag van € 27.500 toe te voegen aan de jaarschijf 2023 en 2024 van prestatie 6.1.1 van de begroting 2023.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Cultuurbeleid 2021-2024
- Cultureel erfgoed op orde (brief PS/2022/0164644)
- Cultureel erfgoed op orde (Motie Leferink d.d. 06.07.2022)
- Uitvoering Cultuurbeleid 2023-2024 (voorstel PS/2022/1107857)
- Uitvoering Cultuurbeleid 2023-2024 (besluit PS/2022/1108455)

Begrotingswijziging

1. GS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

27

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

6.1.2 Immaterieel erfgoed

Acties 2022

1. Wij monitoren gemaakte afspraken met het Historisch Centrum Overijssel over de inzet van de Nedersaksische taal en cultuur in verschillende maatschappelijke domeinen.
2. Wij monitoren gemaakte afspraken met het Historisch Centrum Overijssel en het Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland over ondersteuning van een netwerk van Overijsselse kleinere erfgoedorganisaties en erfgoedgemeenschappen.
3. Met de subsidieregeling 'Verhaal van Overijssel' maken wij ten minste 20 projecten mogelijk die het verhaal achter ons erfgoed vertellen.
4. Wij monitoren gemaakte en maken arrangementsafspraken met Landschap Overijssel en het Overijssels Particulier Grondbezit over het vertellen van onze geschiedenis en het slim inzetten van ons erfgoed in verschillende maatschappelijke opgaven.

5. Wij werken samen met het programma vrijetijdseconomie om ons erfgoed slim in de markt te zetten en zo een bijdragen te laten leveren aan de Overijsselse economie, dit doen we door kennis te bundelen en in te zetten op gezamenlijke thema's zoals de Hanze en de Koloniën van Weldadigheid.
6. Wij maken ten minste 65 kleinschalige projecten mogelijk via een storting in het Fonds Kleine Culturele Initiatieven Overijssel (KCIPO) van het Prins Bernhard Cultuur Fonds Overijssel (zie ook 6.3.1).

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. Onze samenwerking met Collectie Overijssel heeft verschillende projecten opgeleverd. Onder andere is er op het gebied van Nedersaksisch wederom ingezet op de veelbeluisterde Podcast 'De Nedersaksen' waarbij de waarde van de taal en de Nedersaksische cultuur besproken en uitgelicht wordt. Daarnaast is ook het tijdschrift 'Wiesneus' weer uitgegeven en verspreid onder Overijsselse basisscholen en zijn er gastlessen op het MBO gegeven over het gebruik van streektaal op de werkvloer, in het bijzonder in de zorg. Ook is er gewerkt aan de verbetering van Fietsroutenetwerk Twente waarbij op speciale panelen de historische verhalen én de Twentse vertaling daarvan wordt weergegeven om zo het verhaal van Overijssel te vertellen.
2. We hebben het Erfgoedplatform Overijssel doorontwikkeld door mee te werken aan uitbreiding van het cursusaanbod en intensivering van de samenwerking met het landelijke platform Erfgoedvrijwilliger.nl (OPEN). We hebben bijgedragen aan de professionalisering van Overijsselse erfgoedvrijwilligers door het aanbieden van informatie in de kennisbank en het actief delen van erfgoednieuws. Het ledenbestand van de nieuwsbrief is het afgelopen jaar bijna verdriedubbeld en het aantal actieve websitebezoekers is gestegen naar bijna 600 actieve gebruikers per maand. Gemiddeld hebben we drie keer per maand diverse erfgoedinstellingen in Overijssel geadviseerd en geholpen bij uiteenlopende vragen op het gebied van (digitaal) erfgoed. Met de door het platform georganiseerde workshops en cursussen zijn in 2022 in totaal zo'n 175 actief deelnemende erfgoedvrijwilligers bereikt.
3. Met de regeling Verhaal van Overijssel hebben we 37 uiteenlopende projecten mogelijk gemaakt. Zoals 'een tweede leven voor een schoorsteen', behoud van het carnaval als vorm van immaterieel erfgoed en het project "We Zwemmen nog" van Theater De Makers mogelijk gemaakt. Dit laatste project won de Erfgoedvrijwilligersprijs 2022.
4. Met onze arrangementsafspraken met Landschap Overijssel en het Overijsselse particuliere grondbezit dragen wij bij aan het onderzoek naar en de inzet van groen erfgoed. Met deze integrale aanpak stimuleren we de verbinding tussen erfgoed, natuur en milieu.
5. Wij werken samen met de Overijsselse gemeenten aan de positionering van de Koloniën van Weldadigheid. In 2022 lag de nadruk op het inventariseren, uitbreiden en clusteren van het bestaande aanbod om dat op een verantwoorde en aansprekende wijze te etaleren.
6. Met onze storting in het KCIPO hebben wij 52 initiatieven mogelijk gemaakt. Zoals een film over de historie en het herstel van station Deventer en het concert 'Veur in de kerke' van Quo Vadis. Door de Coronacrisis is het aantal initiatieven wat achtergebleven bij het voorgenomen aantal. (zie ook prestatie 6.3.1)

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Op een begroot bedrag van € 2,5 miljoen is € 0,2 miljoen overgebleven. Om lopende afspraken met betrekking tot Toekomstbestendig erfgoed na te komen hebben we besloten om van het restant een bedrag van € 0,2 miljoen mee te nemen naar 2023.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,2 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 6.1.2 van de begroting 2023.

Religieus erfgoed (Decembercirculaire) Resultaatbestemming

Religieus erfgoed (Decembercirculaire)

Wij willen een impact-meting kerkenvisies laten uitvoeren om meer te kunnen zeggen over de impact van dit type instrument. Het ministerie van OCW heeft hiervoor in de december 2022 € 21.000 beschikbaar vanuit het programma Toekomst Religieus Erfgoed aan de provincie Overijssel. Deze middelen willen in 2023 inzetten.

Wij stellen u voor om deze middelen via resultaatbestemming toe te voegen aan de begroting 2023 van prestatie 6.1.2. Deze mutatie wordt onder Kerntaak 20 Financiering en dekkingsmiddelen opgenomen.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Cultuurbeleid 2021-2024
- Statenvoorstel Gastvrij Overijssel 2020-2023
- Uitvoering Cultuurbeleid 2023-2024 (voorstel PS/2022/1107857)
- Uitvoering Cultuurbeleid 2023-2024 (besluit PS/2022/1108455)

Begrotingswijziging

- 1. GS Begrotingswijziging**
- 2. Resultaatbestemming**

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

217

Resultaatbestemming

21

Resultaatbestemming toelichting

Dit is wat wij doen

6.2 Breed en professioneel cultureel aanbod

Het Cultuurmanifest Oost-Nederland 2017-2020 bevat ambities voor de culturele infrastructuur en vormt een basis voor cofinanciering met het Rijk en ambities voor de lange termijn. In een cultuurconvenant 2017-2020 heeft het Rijk samen met de overheden in landsdeel Oost afspraken gemaakt over de cofinanciering van instellingen en de route naar een vernieuwd cultuurbestel vanaf 2021 (6.2.1). Wij stimuleren een gezond productieklimaat, waarin makers en podia het cultureel aanbod zorgen voor een levendig en spannend cultureel aanbod. Wij ondersteunen nieuwe makers en culturele instellingen in hun ontwikkeling, in samenwerking en in profilering (6.2.2).

Prestaties

6.2.1 Een basis voor cultureel aanbod

Acties 2022

1. Wij monitoren de gemaakte cofinancieringsafspraken met culturele instellingen in Overijssel die voor 2021-2024 subsidie van het Rijk ontvangen (BIS en cultuurfondsen, zie ook 6.3.2). Dit geldt ook voor de gemaakte afspraken met een aantal Gelderse instellingen die rijksgefinancierd worden en die van belang zijn voor heel Oost-Nederland.
2. Wij monitoren de gemaakte prestatieafspraken met Museum De Fundatie, ons museum met nationale uitstraling, over zijn activiteitenplan voor 2021-2024 en geven het museum opdracht tot beheer, onderhoud en vernieuwing van de provinciale collectie.
3. Wij monitoren de gemaakte prestatieafspraken met het Filmkenniscentrum over de versterking van de filminfrastructuur in Overijssel.
4. Wij maken samenwerkingsafspraken met onze partners in Landsdeel Oost (stedelijke regio's en provincie Gelderland) en het Rijk voor 2021-2024.
5. Wij monitoren de gemaakte afspraken met acht culturele instellingen en de drie regionale projecten die voor 2021-2024 subsidie ontvangen voor de versterking van het professionele maaklimaat voor Kunst en Cultuur (vloeit voort uit Programma Culturele sector Overijssel).
6. Wij voeren het programma Versterking Culturele sector Overijssel uit. We volgen de uitvoering van de in 2021 ontwikkelde instrumenten die gaan over deskundigheidsbevordering en de experimentenregeling. En ontwikkelen waar nodig nog nieuwe instrumenten en acties om onze ambities waar te maken.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. Wij hebben cofinancieringsafspraken gemaakt en gemonitord met de culturele instellingen in Overijssel en Gelderland die in de periode 2021-2024 rijksfinanciering ontvangen op grond van de regeling Culturele basisinfrastructuur dan wel via de landelijke cultuurfondsen. Deze instellingen zijn: TETEM, Sonnevand, De Nederlandse Reisopera, Museum De Fundatie, De Nieuwe Oost, PHION, Introdans en Oostpool (BIS); Rijksmuseum Twente (Erfgoedwet), Kunstenlab en Drawing Centre Diepenheim (Mondriaanfonds), het Britten, het Theaterschip, Kunstbende en Prinses Christina Concours (Fonds voor Cultuurparticipatie).

2. Afgelopen jaar was voor museum De Fundatie een turbulent jaar. Begin 2022 bleek dat veiligheid en vertrouwen in de arbeidsomstandigheden binnen Museum de Fundatie al enkele jaren in het geding was. Wel heeft het museum ook in dit jaar aan de afgesproken prestaties voldaan. Wij zijn op vier momenten in 2022 bestuurlijk geïnformeerd over de ontwikkelingen binnen de organisatie. Inmiddels zijn er verbeteringen doorgevoerd en is per 1 januari 2023 een nieuwe directeur benoemd.

Ook qua bezoekersaantallen kwam het jaar lastig op gang, onder andere door Corona. Vanaf de tweede helft 2022 trad verbetering op. De Neo Rauch overzichtstentoonstelling 'Die Mitte' droeg hieraan bij. De collectie Overijssel is uitgebreid met een kunstwerk van Lotta Blokker.

3. Door Corona was het aantal adviesvragen en ondersteuningsverzoeken van Overijsselse filmvertoners aan het Filmkenniscentrum groter dan ooit.

Op 1 april organiseerde het Filmkenniscentrum het Overijsselse Filmfestival (OFF) met als thema 'Boeren, burgers en buitenlui': een conferentie, drie voorpremières en drie prijswinnende films. Bij die gelegenheid werd ook de nieuwe Vereniging van Filmhuizen opgericht. Een initiatief van het Filmkenniscentrum, waarmee een hiaat in de belangenvereniging van filmvertoners is opgevuld, een kennis- en lobbyplatform voor kleinere filmvertoners ontbrak tot dat moment.

4. Met het cultuurconvenant 2021-2024 hebben het ministerie van OCW, de provincies Overijssel en Gelderland en de vijf cultuurregio's in dit landsdeel afspraken gemaakt over onderwerpen zoals de culturele infrastructuur, cultuureducatie en -participatie, publieke collecties, het naleven van de culturele codes, toezicht op erfgoed en het onderling uitwisselen van informatie. De onder 1. vermelde instellingen zijn in het cultuurconvenant opgenomen. In 2022 zijn de afspraken gemonitord en is gezamenlijk de doorontwikkeling van de stedelijke regio's besproken. Ook het cultuurbestel voor de beleidsperiode 2025-2028 was onderwerp van gesprek.

5. Wij hebben de uitvoering van de eerste acht projecten die wij met onze regeling 'Versterking maakklimaat Overijssel' in 2021 mogelijk hebben gemaakt, gemonitord. Begin 2022 hebben wij aanvullend drie regioprojecten ondersteund en ook de afspraken daarover gemonitord (zie ook onder 6.). Dit hebben wij gedaan in voortgangsgesprekken met de instellingen die deze projecten uitvoeren en aan de hand van de voortgangsrapportages die wij halverwege het jaar ontvingen. Hierover heeft onze onafhankelijke adviescommissie advies uitgebracht. Deze adviezen hebben wij de instellingen meegegeven. Ook hebben wij de netwerkbijeenkomst van deze instellingen over het thema 'Impact' gefaciliteerd (zie ook 6.2.2.)

6. Het programma Versterking culturele sector, dat wij in 2021 zijn gestart om de culturele sector weerbaarder, wendbaarder en innovatiever te maken, hebben wij in 2022 doorontwikkeld. Het programma omvat drie sporen: 1. Versterking maakklimaat, 2. Kennis en 3. Faciliteiten. Binnen spoor 1 hebben wij aanvullend op de acht projecten die wij met onze regeling Versterking maakklimaat in 2021 mogelijk gemaakt (zie ook onder 5.) ook drie regioprojecten ondersteund: De Werf in de Stedendriehoek, Cross-TIC in Twente en Vaktor in regio Zwolle. Daarnaast hebben wij de motie 'Productieregeling cultuur 2022' uitgevoerd die door Provinciale Staten bij de behandeling van de Begroting 2022 is aangenomen. Met deze regeling hebben wij acht projecten mogelijk gemaakt. Elk project omvat ten minste twee culturele producties die tot en met 2024 kunnen worden uitgevoerd. Het gaat hierbij onder andere om projecten van Vuur en Vlam Dansproducties, Theaterfirma LINEA REKTA, Theaterproducties Twente en van Sibyl Heijnen (beeldend kunstenaar).

Binnen spoor 2, de Kennislijn, hebben wij masterclasses georganiseerd voor de culturele sector en een aantal projecten mogelijk gemaakt. Zo hebben 15 leiders in cultuur deelgenomen aan het leerprogramma Leiderschap in Cultuur (LinC) Overijssel, dat door de Universiteit van Utrecht is ontwikkeld en voor Overijssel op maat is gemaakt. Ook hebben wij met het project De Generator, een initiatief van podiumkunst- en ondersteunende instellingen uit Oost-Nederland, een ontwikkeltraject mogelijk gemaakt voor acht zakelijke talenten uit Oost-Nederland die de ambitie hebben om door te groeien naar zakelijk leider of creative producer in de culturele sector. De deelnemers hebben dit traject in 2022 afgerond. Binnen spoor 3, de Faciliteitenlijn, hebben wij crossovers van cultuur met andere beleidssectoren en maatschappelijke opgaven gestimuleerd. Zo hebben wij de regelingen 'MKB -vouchers digitalisering' en Startversneller ook expliciet opengesteld voor de culturele sector, hebben wij met onze regeling 'Experimenten powered by cultuur' 11 experimenten mogelijk gemaakt en hebben wij vijf challenges onder begeleiding van het MakersPlatform uitgevoerd. (zie ook 6.2.2.).

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

De uitgaven binnen deze prestatie liggen grotendeels in lijn met de begroting. Op een begroot bedrag van € 7,8 miljoen is een bedrag van € 1,3 miljoen overgebleven.

Versterking van de culturele sector

Zoals aangegeven bij de 2e monitor 2022 zijn voor de versterking van de culturele sector

middelen gereserveerd. Een aantal acties in dit verband zijn uitgevoerd. Door Corona, waardoor deze sector het langste dicht is gebleven, heeft de sector tijd nodig gehad om weer op orde te komen. Een deel van de middelen is niet besteed, echter zullen deze middelen de komende jaren alsnog worden ingezet.

Overijsselse Aanpak coronacrisis

Bij het voorstel Overijsselse Aanpak Coronacrisis (2020/1101493) heeft u besloten noodmaatregelen te treffen om de culturele basisinfrastructuur in stand te houden en de kosten tot een maximum van € 5 miljoen te dekken vanuit de Algemene Risicoreserve. In 2022 is vanuit de Algemene Risicoreserve € 1,3 miljoen beschikbaar ten behoeve van de afwikkeling van subsidieaanvragen schadecompensatie voor de eerste helft 2021. In 2022 is vanuit het Rijk hiervoor compensatie ad € 1,3 miljoen ontvangen. Deze compensatie is bij de Monitor 2022 - II gebruikt om de middelen die vanuit de Algemene Risicoreserve zijn voorgefinancierd, aan te zuiveren. De subsidieaanvragen zijn in 2022 afgehandeld en er is voor een bedrag van € 1,1 miljoen beschikt voor de eerste helft 2021. Naast de compensatie voor de eerste helft 2021 is er door het Rijk in 2022 een bedrag van € 0,8 miljoen beschikbaar gesteld voor de tweede helft 2021. Hiervan is ultimo 2022 € 0,3 miljoen resterend. Resterende middelen zullen terugvloeien naar de algemene middelen.

Restant KVO middelen 2022

De resterende KVO-programmamiddelen van € 0,8 miljoen op deze prestatie zullen we meenemen naar 2023 om de gemaakte afspraken met betrekking tot "Een basis voor cultureel aanbod" na te komen.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,8 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 6.2.1 van de begroting 2023.

Fundatie middelen

Op deze prestatie worden middelen beschikbaar gesteld aan Museum De Fundatie. om de provinciale kunstcollectie (collectie Overijssel) te actualiseren (nieuwe aankopen doen). Van het bedrag dat hiervoor beschikbaar was, is een bedrag van € 26.000 aan structurele middelen overgebleven. Dit wordt veroorzaakt door het feit dat de markt van kunstaankopen niet in lijn is met onze begroting die in jaarschijven is ingericht. Wij stellen voor om dit restantbedrag mee te nemen naar 2023 om daarmee de collectie-uitbreiding maximaal kwalitatief te kunnen doen.

Wij stellen u voor om van de structurele middelen een restant bedrag van € 26.000 miljoen eenmalig via een resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 6.2.1 van de begroting 2023.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Cultuurbeleid 2021-2024
- Uitvoering Cultuur 2023-2024 (PS/2022/1107857)
- Cultuurconvenant 2021-2024 ministerie OCW en Landsdeel Oost
- Uitvoering Cultuurbeleid 2023-2024 (voorstel PS/2022/1107857)
- Uitvoering Cultuurbeleid 2023-2024 (besluit PS/2022/1108455)

Begrotingswijziging

1. GS Begrotingswijziging

2. Resultaatbestemming

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

766

Resultaatbestemming

26

Resultaatbestemming toelichting Fundatie middelen

Op deze prestatie worden middelen beschikbaar gesteld aan Museum De Fundatie. om de provinciale kunstcollectie (collectie Overijssel) te actualiseren (nieuwe aankopen doen). Van het bedrag dat hiervoor beschikbaar was, is een bedrag van 26.000 euro aan structurele middelen overgebleven. Dit wordt veroorzaakt door het feit dat de markt van kunstaankopen niet in lijn is met onze begroting die in jaarschijven is ingericht. Wij stellen voor om dit restantbedrag mee te nemen naar 2023 om daarmee de collectie-uitbreiding maximaal kwalitatief te kunnen doen.

6.2.2 Cultureel aanbod vernieuwen en ontwikkelen

Acties 2022

1. Wij maken prestatieafspraken met het OKTO (Overijssels Overleg Kleine Theaters) over de professionalisering van de aangesloten theaters en de hun programmering van het zgn. kwetsbare aanbod, waaronder nieuw Overijssels talent.
2. Wij maken experimenten mogelijk die cultuur en zorg & welzijn en andere beleidsterreinen en -programma's verbinden (zie ook 6.2.1 Programma versterking culturele sector Overijssel).
3. Wij monitoren de afspraken met Stichting 4Oost over de inzet van het Programmeringsfonds.
4. Wij maken de resultaten van ons cultuurbeleid zichtbaar onder andere tijdens ons Cultuurcongres en via ons Cultuurmagazine.
5. Wij monitoren de gemaakte afspraken met de acht culturele organisaties en de drie regionale projecten ter versterking van het professionele maakklimaat in Overijssel (zie ook 6.2.1)
6. Wij voeren het programma ter versterking van de culturele sector in Overijssel uit. (zie ook 6.2.1) .

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. Wij hebben afspraken gemaakt met het OKTO waarmee wij de professionalisering en netwerkvorming van de aangesloten theaters ondersteunen. Het principe van 'de grote theaters helpen de kleinere' vormt hierbij een uitgangspunt . Corona heeft grote impact gehad op de theaters , waardoor een deel van de voorgenomen acties uit 2022 wordt doorgeschoven naar 2023. Een voorbeeld hiervan is de programmering van het zogenaamd kwetsbaar aanbod, waaronder Overijssels talent.
2. Wij hebben met onze regeling 'Experimenten powered by cultuur' 10 projecten mogelijk gemaakt, waaronder cross overs met Sociale kwaliteit (thema's inclusie en bestrijding en vermindering van eenzaamheid) en duurzaamheid.
3. We hebben de afspraken gemonitord. Stichting 4Oost heeft onder andere in overleg met ons een Coronasteunregeling in het leven geroepen zodat het maken van producties gecontinueerd werd. Daarnaast heeft de stichting zich in gezet voor het mogelijk maken van grootschalige theaterproducties op locatie, zoals Gelijkspel.
4. Op 20 mei organiseerden wij ons jaarlijkse cultuurcongres, dit keer met als thema 'Comeback cultuur' in de Stadsgehoorzaal van Kampen. Een bijeenkomst die door de circa 200 deelnemers uit de culturele sector en betrokken overheden als een inspirerende kennis- en netwerkbijeenkomst wordt ervaren. Tijdens het congres werden diverse workshops aangeboden, bijvoorbeeld op gebied van Impact, Fondsenwerving Veiligheid op de werkvloer en konden deelnemers in gesprek met de voorzitter van de Raad voor Cultuur, Kristel Baele.

5. Wij hebben de uitvoering van de 8 projecten + de drie regioprojecten die wij met onze regeling 'Versterking maakklimaat Overijssel' hebben gemaakt, gemonitord. Dit hebben wij gedaan in voortgangsgesprekken met de instellingen die deze projecten uitvoeren en aan de hand van de voortgangsrapportages die wij halverwege het jaar ontvingen. Hierover heeft onze onafhankelijke adviescommissie advies uitgebracht. Deze adviezen hebben wij de instellingen meegegeven. Ook hebben wij de netwerkbijeenkomst van deze instellingen over het thema 'Impact' gefaciliteerd (zie ook 6.2.1.)

6. Het programma Versterking culturele sector, dat wij in 2021 zijn gestart om de culturele sector weerbaarder, wendbaarder en innovatiever te maken, hebben wij in 2022 doorontwikkeld. Het programma omvat drie sporen: 1. Versterking maakklimaat, 2. Kennis en 3. Faciliteiten. Binnen spoor 1 hebben wij aanvullend op de acht projecten die wij met onze regeling Versterking maakklimaat in 2021 mogelijk gemaakt (zie ook onder 5.) ook drie regioprojecten ondersteund: De Werf in de Stedendriehoek, Cross-TIC in Twente en Vaktor in regio Zwolle. Daarnaast hebben wij de motie 'Productieregeling cultuur 2022' uitgevoerd, die door Provinciale Staten bij de behandeling van de Begroting 2022 is aangenomen. Met deze regeling hebben wij acht projecten mogelijk gemaakt. Elk project omvat ten minste twee culturele producties die tot en met 2024 kunnen worden uitgevoerd. Het gaat hierbij onder andere om projecten van Vuur en Vlam Dansproducties, Theaterfirma LINEA REKTA, Theaterproducties Twente en Sibyl Heijnen (beeldend kunstenaar).

Binnen spoor 2, de Kennislijn, hebben wij masterclasses georganiseerd voor de culturele sector en een aantal projecten mogelijk gemaakt. Zo hebben 15 leiders in cultuur deelgenomen aan het leerprogramma Leiderschap in Cultuur (LinC) Overijssel, dat door de Universiteit van Utrecht is ontwikkeld en voor Overijssel op maat is gemaakt. Ook hebben wij met het project De Generator, een initiatief van podiumkunst- en ondersteunende instellingen uit Oost-Nederland, een ontwikkeltraject mogelijk gemaakt voor acht zakelijke talenten uit Oost-Nederland die de ambitie hebben om door te groeien naar zakelijk leider of creative producer in de culturele sector. De deelnemers hebben dit traject in 2022 afgerond. Binnen spoor 3, de Faciliteitenlijn, hebben wij crossovers van cultuur met andere beleidssectoren en maatschappelijke opgaven gestimuleerd. Zo hebben wij de regelingen 'MKB -vouches digitalisering' en Startversneller ook expliciet opengesteld voor de culturele sector, hebben wij met onze regeling 'Experimenten powered by cultuur' 11 experimenten mogelijk gemaakt en hebben wij vijf challenges onder begeleiding van het MakersPlatform uitgevoerd. (zie ook 6.2.2.).

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

In 2021 zijn wij het programma 'Versterking culturele sector Overijssel' gestart, waarmee we de sector willen helpen om weerbaarder, wendbaarder en innovatiever te worden. We hebben in 2021 en 2022 voor de drie sporen binnen dit programma: Versterking Maakklimaat, Kennis- en Faciliteitenlijn nieuwe activiteiten mogelijk gemaakt, nieuwe instrumenten ontwikkeld danwel aansluiting gezocht bij bestaande regelingen (zoals die binnen het MKB-programma).

In 2022 is de besteding van de middelen voor het versterkingsprogramma achtergebleven bij de raming. Door de maatregelen in het kader van de Coronacrisis is de culturele sector het laatst van alle sectoren weer opengegaan, waarna de sector alle zeilen moest bij zetten om weer op orde te komen waardoor de focus lag op de kernactiviteiten.

Om de sector te blijven helpen in haar versterking, hebben wij besloten om van het restant een bedrag van € 0,34 miljoen mee te nemen naar 2023.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,34 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering

Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 6.2.2 van de begroting 2023.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Cultuurbeleid 2021-2024
- Uitvoering Cultuurbeleid 2023-2024 (voorstel PS/2022/1107857)
- Uitvoering Cultuurbeleid 2023-2024 (besluit PS/2022/1108455)

Begrotingswijziging

1. GS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

342

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

Dit is wat wij doen

6.3 Cultuur voor iedereen en kansen voor talent

Op basis van het landelijke Bestuurlijk Kader Cultuur en Onderwijs 2013 – 2023 en het Cultuurmanifest Oost-Nederland 2017-2020 stimuleren wij dat onze partners zich inzetten voor de keten van cultuuronderwijs (6.3.1), actieve cultuurparticipatie (6.3.2.) en talentontwikkeling (6.3.3).

Prestaties

6.3.1 Cultuur is jong geleerd en meedoen is de kunst

Acties 2022

1. Wij maken in ten minste vijf gemeenten de ontwikkeling van lokale convenanten mogelijk, waarin lokale partners zoals scholen, bedrijven en culturele en maatschappelijke partners zich verbinden aan goed cultuuronderwijs.
2. Wij maken afspraken met scholen en gemeenten over goed cultuuronderwijs, waarin de financiering en borging centraal staan.
3. Wij maken afspraken met Rijnbrink over de ondersteuning van scholen, gemeenten en culturele organisaties om goed cultuuronderwijs mogelijk te maken.
4. Wij maken ten minste 15 projecten mogelijk met de subsidieregeling 'Cultuurparticipatie' .
5. Wij maken ten minste 5 projecten mogelijk met de tenderregeling 'Experimenten powered by cultuur' op het gebied van cultuurparticipatie (zie ook 6.2.2.)
6. In ten minste 15 gemeenten maken wij met de subsidieregeling 'Overijssel Toont Talent' de organisatie van amateurkunstpodia mogelijk.
7. Wij maken met ten minste 12 gemeenten afspraken om cultuurmakelaars in te zetten om nieuwe culturele initiatieven te starten, deskundigheid in de sector te vergroten en slimme verbindingen te maken met andere sectoren.
8. Wij maken ten minste 65 kleinschalige projecten mogelijk via een storting in het Fonds Kleine Culturele Initiatieven Overijssel (KCIPO) van het Prins Bernhard Cultuurfonds Overijssel (zie ook 6.1.2.)

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. De 'lokale convenanten cultuuronderwijs' zijn een uitwerking op gemeentelijk niveau van het convenant Bestuurlijk Kader Cultuur & Onderwijs Overijssel 2019-2026, getekend door alle 25 gemeenten en het grootste deel van de school(besturen) in Overijssel. Dit Overijsselse convenant is een vertaling van het landelijk Bestuurlijk Kader voor Cultuuronderwijs. Door Corona heeft de voorbereiding van lokale convenanten in verschillende gemeenten vertraging opgelopen.
2. Met alle 25 gemeenten en het basisonderwijs (inclusief speciaal onderwijs) investeren wij opnieuw in cultuuronderwijs voor de periode 2021-2024. Wij hebben met onze partners, gemeenten en scholen, afspraken gemaakt over een nieuwe manier van financieren, namelijk een methodiek met staffels. In 2022 zijn de gemeenten en het onderwijs opnieuw uitgedaagd extra te investeren in cultuureducatie van kinderen in het primair onderwijs in Overijssel. Vijf gemeenten, waaronder Zwolle en Rijssen-Holten, hebben hun eigen investeringen of die van het onderwijs opgehoogd. De provincie heeft ter 'beloning' van deze gemeenten, zoals afgesproken in het Bestuurlijk Kader Cultuur en Onderwijs, meer bijgedragen per leerling aan cultuureducatie (€6,50 of €7,50 per leerling, al naar gelang de gekozen staffel).
3. Wij hebben afspraken gemaakt met Rijnbrink, penvoerder van het Overijsselse programma waarmee wij het landelijke programma Cultuureducatie met Kwaliteit voor 2021-2024 cofinancieren. Dit programma is gericht op de ondersteuning van scholen, gemeenten en culturele organisaties op het gebied van cultuuronderwijs. Met de grote steden in Overijssel, zelf penvoerder van het programma Cultuureducatie met Kwaliteit, zijn wij doorlopend in gesprek over cultuureducatie in het primair onderwijs, voorgezet onderwijs én speciaal onderwijs binnen hun gemeenten.
4. Met onze subsidieregeling 'Cultuurparticipatie' hebben wij 22 uiteenlopende projecten mogelijk gemaakt, zoals het Hanzestad Koren Festival in Kampen, Jubileumjaar concert van het Twents Jeugd Symfonieorkest, de opera Orphee et Euridice van Vocaal Ensemble Ex Arte en het Witte Muren schilderproject van Kunstcircuit in een stadswijk in Deventer.
5. Voor de nieuwe regeling 'Experimenten powered by cultuur' zijn geen aanvragen ontvangen die invulling geven aan het beleidsdoel Cultuurparticipatie.
6. In 12 Gemeenten hebben wij met onze matchingsregeling 'Overijssel toont talent' weken van de amateurkunst mogelijk gemaakt. Vanwege de Corona-crisis, met name de angst om in groepsverband op te treden of het ontbreken van voldoende repetitietijd, zijn er minder toonmomenten of te wel weken voor Amateurkunst, geweest in 2022. Het aantal deelnemende gemeenten is daardoor iets lager dan de voorgenomen 15.
7. Wij hebben met 13 gemeenten afspraken gemaakt over de inzet van cultuurmakelaars. Deze hebben in 2022 mee ontwikkeld aan en een start gemaakt met de zogenaamde 'revitalisering van de Amateurkunst' naar aanleiding van een onderzoek door DSP naar de stand van zaken van de amateurkunst en cultuurparticipatie na de Coronacrisis. Alle 12 provincies trekken hierin op met het Fonds voor Cultuurparticipatie en uitvoeringsinstellingen cultuur. In Overijssel heeft Rijnbrink Cultuureducatie daar een opdracht voor gekregen.
8. Met onze storting in het KCIPO fonds hebben wij 52 kleinschalige initiatieven mogelijk gemaakt, zoals de concertreeks Jazz at the bieb van Stichting Twentse Cultuur Projecten en de kunstroute 'Weerlicht 2022' van Stichting Centrum Beeldende Kunst Deventer. Door Corona is het aantal initiatieven achtergebleven bij het voorgenomen aantal van 65.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Op deze prestatie is op een begroot bedrag van € 2,3 miljoen een bedrag van € 0,96 miljoen overgebleven.

Correctie lastneming Rijnbrink

Het grootste deel van het restant wordt verklaard door de lastneming van de beschikking aan Rijnbrink. Vanwege de omvang van de beschikking dienen de lasten verdeeld te worden over de jaren waarin de kosten vallen. Hierdoor is er op deze kostenplaats € 0,6 miljoen overgebleven die, samen met een extra € 0,14 miljoen uit de Reserve kwaliteit van Overijssel, nodig is om kosten in de komende jaarschijven te dekken. In totaal is er dus € 0,74 miljoen nodig om gemaakte afspraken met Rijnbrink te dekken in de komende jaren. Tot slot is er een bedrag van € 0,22 miljoen resterend in 2022 wat nodig is in 2023 om overige afspraken met betrekking tot "Cultuur is jong geleerd en meedoen is de kunst" na te kunnen komen.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,96 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en € 0,9 miljoen toe te voegen aan de jaarschijf 2023 en € 0,06 miljoen toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 6.3.1 van de begroting 2023.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Cultuurbeleid 2021-2024
- Uitvoering Cultuurbeleid 2023-2024 (voorstel PS/2022/1107857)
- Uitvoering Cultuurbeleid 2023-2024 (besluit PS/2022/1108455)

Begrotingswijziging

1. GS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

897

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

6.3.3 Talent heeft de toekomst

Acties 2022

1. Wij maken met de regeling 'Nieuwe Makers Overijssel' ten minste twee ontwikkelingstrajecten van nieuwe makers mogelijk die de artistieke en de zakelijke kwaliteit van de nieuwe makers versterken. Daarnaast zetten wij met deze regeling specifiek in op versterking van het ondernemerschap van nieuwe makers door middel van het verstrekken van vouchers.
2. Wij maken prestatieafspraken met de drie poppodia en Poppunt Overijssel over de versterking van hun netwerkfunctie op het gebied van talentontwikkeling in de popmuziek.
3. Wij maken cofinancieringsafspraken met culturele instellingen uit Overijssel die voor 2021-2024 subsidie van het Rijk ontvangen (BIS of cultuurfondsen, zie ook 6.2.1).
4. Wij maken de resultaten van ons beleid zichtbaar, onder andere door ondersteuning van de Cultuurprijs Overijssel die door de gelijknamige stichting wordt georganiseerd.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. De regeling 'Nieuwe Makers Overijssel' is opgegaan in een nieuwe regeling 'Versterking maakklimaat Overijssel' als onderdeel van het Versterkingsprogramma culturele sector. In het kader van deze nieuwe regeling zijn acht projecten plus drie regioprojecten mogelijk gemaakt, waarbij de ontwikkeling van nieuw talent een belangrijke rol speelt (zie ook 6.2.1. en 6.2.2.).

2. Met de prestatieafspraken met Stichting Poppunt Overijssel hebben wij de uitvoering van de talentontwikkelingsprogramma's van de drie poppodia Hedon, Burgerweeshuis en Metropool mogelijk gemaakt, de netwerkfunctie van poppunt in de popsector verder versterkt en het uitdragen van talentontwikkeling in de popmuziek binnen en buiten Overijssel (zoals tijdens de Overijsselse ambassade ter gelegenheid van Eurosonic Noorderslag) gestimuleerd. Een voorbeeld is de lancering van het kansenplatform Sonar, een samenwerking met het Vlaamse vi.be, dat vraag en (nieuw) aanbod binnen de popsector met elkaar verbindt.

3. Wij hebben cofinancieringsafspraken gemaakt met de landelijk gefinancierde instellingen TETEM, Sonnevanck, PHION, De Nederlandse Reisopera, Introdans, Theatergroep Oostpool en De Nieuwe Oost (BIS), Kunstenlab en Drawing Centre Diepenheim (Mondriaanfonds) en Britten, Prinses Christina Concours, Kunstbende en het Theaterschip (Fonds voor Cultuurparticipatie). Hiermee geven wij tevens uitvoering aan het Cultuurconvenant Landsdeel Oost 2021-2024 dat tussen OCW, de provincies Overijssel en Gelderland en de cultuurregio's in dit landsdeel is ondertekend.

4. Samen met het Prins Bernhard Cultuurfonds hebben wij de uitreiking van de Cultuurprijs Overijssel 2022 mogelijk gemaakt. Op 19 september werd tijdens een feestelijke avond in schouwburg De Spiegel te Zwolle de Cultuurprijs Overijssel 2022 uitgereikt aan Hendrik Jan Bökkers en de talentprijs aan Nathalie Schaap. De uitreiking werd voorafgegaan door een cultuurdiner, waarbij jonge makers in contact werden gebracht met verschillende culturele instellingen ter vergroting van hun netwerk.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

De uitgaven liggen in lijn met de begroting. Om lopende afspraken met betrekking tot Talent heeft de toekomst na te komen hebben we besloten om het restant bedrag van € 95.000 mee te nemen naar 2023.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 95.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 6.3.3 van de begroting 2023.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Cultuurbeleid 2021-2024
- Uitvoering Cultuurbeleid 2023-2024 (voorstel PS/2022/1107857)
- Uitvoering Cultuurbeleid 2023-2024 (besluit PS/2022/1108455)

Begrotingswijziging

1. GS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

95

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

Dit is wat wij doen

6.4 Toekomstbestendige bibliotheken in Overijssel

Op basis van de Wet Stelsel Openbare Bibliotheken ondersteunen wij het Overijsselse bibliotheeknetwerk, bevorderen wij het interbibliothecair leenverkeer en stimuleren wij bibliotheekinnovatie. De bibliotheek beperkt zich niet tot het uitlenen van materiaal, maar is een ontmoetingsplaats in de lokale samenleving, een plek om te leren, voor lokale organisaties en initiatieven. Bibliotheken worden met succes ingezet bij leesbevordering en bestrijding van laaggeletterdheid.

Prestaties

6.4.1 Een leven lang lezen èn leren

Acties 2022

1. Wij maken prestatieafspraken met Rijnbrink over de uitvoering van onze wettelijke taken en over het beheer en uitlenen van bladmuziek aan Overijsselse amateurorkesten en -musici (Musidesk).
2. Wij maken prestatieafspraken met Rijnbrink en het Netwerk van Overijsselse Bibliotheken over (bovenlokale) bibliotheekinnovatie.
3. Wij maken prestatieafspraken met gemeenten, Rijnbrink en het Netwerk van Overijsselse Bibliotheken over het provinciale convenant dat zich richt op het leesoffensief, (de bestrijding van) laaggeletterdheid en digitale inclusie. Hierbij verbinden wij verdergaand de domeinen Cultuur (in het bijzonder bibliotheken), Human Capital, Sociale Kwaliteit en Onderwijs.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. Met Rijnbrink zijn prestatieafspraken gemaakt over de ondersteuning en uitvoering van het Overijssels bibliotheekwerk. Naast de wettelijke taken ten aanzien van interbibliothecair leenverkeer (IBL) en de ontwikkeling van innovaties ten behoeven van lokale bibliotheken, heeft Rijnbrink in 2022 bibliotheken en gemeenten in drie webinars geïnformeerd over de aankomende wijzigingen in het bibliotheekbestel, de toekomstige zorgplicht en de extra middelen die vanaf 2023 beschikbaar worden gesteld. Het aantal E-book uitleningen is in 2022 iets achtergebleven bij het jaar daarvoor. Hier is sprake van het Corona-effect: meer mensen leenden in 2022 weer fysieke boeken ten opzichte van het jaar daarvoor. Het aantal uitleningen door Musidesk is in 2022 fors gestegen. Het aantal verenigingen uit Overijssel dat lid is van Musidesk is ongeveer gelijk gebleven (180). Musidesk heeft na een aanlooptraject van 6 jaar de digitale uitleen-applicatie e-Musidesk open gesteld voor alle leden. Hiermee is Musidesk een pionier, want de eerste partij die een digitaal uitleensysteem voor bladmuziek heeft opgezet.

2. Rijnbrink heeft bibliotheken en gemeenten geadviseerd bij het aanvragen voor de provinciale regeling Bibliotheken van de Toekomst, waarin innovatie van bibliotheken centraal staat. Met onze inzet geven we invulling aan onze wettelijke taak ten aanzien van bibliotheekbeleid: bevorderen van innovatie. In 2022 heeft Rijnbrink met 15 bibliotheekstichtingen een proces te doorlopen dat heeft geleid tot inhoudelijke (transitie)plannen. Hiermee zijn wij voorloper op het gebied van bibliotheekinnovatie. Planvorming is leidend geweest in 2022. Deze leidt in 2023 en 2024 tot aanvragen voor onze meerjarige regeling 'Bibliotheek van de toekomst', bij positieve besluitvorming hierover

zal uitvoering met name in 2023 en 2024 zichtbaar worden. Met deze samenwerking tussen gemeenten, provincie en Rijnbrink sorteren wij voor op de zorgplicht voor bibliotheken die vanaf 2025 gaat gelden voor gemeenten en provincies.

3. In bestuurlijk met wethouders en bibliotheken is verkend op welke wijze in Overijssel het steeds verder afnemend leesniveau van kinderen een halt kan worden toegeroepen. Uit een bestuurlijke ronde langs alle gemeenten en bibliotheken en uit het Bestuurlijk Overleg Bibliotheken Overijssel (BOBO), werd duidelijk dat er geen behoefte was aan een Overijssels convenant. Men wilde vooral aan de slag met methodes die resultaat boeken. Een werkgroep bestaande uit onderwijs, gemeenten, provincie en bibliotheken, heeft verkend op welke wijze de methode De Bibliotheek op School, op zo veel mogelijk scholen uitgerold kan worden. Hiervoor hebben wij eind 2022 de regeling Bibliotheek op School ontwikkeld, waarmee op 45 scholen in Overijssel De Bibliotheek op School mogelijk gemaakt kan worden. De regeling wordt begin januari 2023 opengesteld.

Wij voeren het investeringsprogramma Basisvaardigheden uit. Samen met de gemeenten, bedrijven en de maatschappelijke partners waaronder Rijnbrink, Leerwerkloketten en Stichting Lezen en Schrijven zijn we in 2022 projecten gestart waarmee we investeren in basisvaardigheden van onze inwoners. We hebben gebouwd aan projecten binnen 3 programmaliijnen (1) Preventie en onderwijs, (2) Arbeidsmarkt en (3) Brede inclusie. In de programmaliijn Preventie en onderwijs zijn we gestart met een project gericht op het voorkomen van taalachterstanden bij de kleinste kinderen tussen 2,5 - tot 6 jaar. We werken in dit project samen met de gemeenten Kampen, Hardenberg, Dalfsen, Almelo, Twenterand en Losser. We hebben analyses uitgevoerd en de buurten met de meesten kansenongelijkheid in beeld gebracht. We hebben maatwerk aanpak vormgegeven voor de samenwerking in deze buurten met voorschoolse en basisonderwijs aan een gezamenlijke ambitie dat er geen kinderen groep 3 starten met een taalachterstand. Daarnaast hebben we de aanpak vormgegeven voor het stimuleren van de Bibliotheek op School.

In de programmaliijn Arbeidsmarkt zijn we samenwerking gestart met 9 grote Overijsselse bedrijven: Asito, Atalian, Brookhuis, deltaWonen, Novon, PLUS Retail, QiZiNi, Schagengroep en SWB Midden Twente voor het investeren in basisvaardigheden van werknemers. In oktober 2022 hebben we aan dit project een gezamenlijke startschot gegeven. We hebben de eerste intakegesprekken met de bedrijven gevoerd voor maatwerk aanpak per bedrijf. We hebben met gemeenten en maatschappelijke partners een gezamenlijke aanpak gemaakt voor de begeleiding van mensen met een vergrote afstand tot de arbeidsmarkt naar duurzaam werk. We zijn gestart met een samenwerkingsproject met de gemeente Deventer en met samenwerkingsafspraken met de gemeenten Zwolle, Steenwijkerland over de mogelijkheden van de implementatie en opschaling van dit project.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Op een begroot bedrag van € 4,6 miljoen is een bedrag van € 1,3 miljoen overgebleven. Het restant betreft onderuitputting op de subsidieregeling UBS 7.14 Bibliotheek van de toekomst.

Resultaatbestemming

De subsidieregeling Bibliotheek van de toekomst (UBS 7.14) is in 2021 opengesteld. Deze subsidie is bedoeld voor activiteiten die bijdragen aan het toekomstbestendig maken van bibliotheken in Overijssel. Deze subsidie is opgezet als een meerjarige subsidieregeling met één plafond tot en met 2024 waarbij partijen meerjarig middelen krijgen om het doel te realiseren. De middelen uit 2021 en 2022 die hiervoor bestemd zijn, zijn nog niet tot besteding gekomen, omdat het beschikken van subsidies meer tijd nodig heeft. Om de regeling te kunnen handhaven stellen wij u voor om het structurele bedrag van € 1,1 miljoen over te hevelen naar 2023.

Wij stellen u voor om een bedrag van € 1,1 miljoen aan structurele middelen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 6.4.1 van de begroting 2023.

GS- begrotingswijziging

Tevens worden op deze prestatie KvO middelen ingezet. Het resterende bedrag van € 0,2 miljoen willen we dan ook doorzetten naar 2023.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,2 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 6.4.1 van de begroting 2023.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Cultuurbeleid 2021-2024
- Uitvoering Cultuurbeleid 2023-2024 (voorstel PS/2022/1107857)
- Uitvoering Cultuurbeleid 2023-2024 (besluit PS/2022/1108455)
- Investeringsprogramma Basisvaardigheden 2022-2024 (voorstel PS/2021/1104405)
- Investeringsprogramma Basisvaardigheden 2022-2024 (besluit PS/2021/1104471)

Begrotingswijziging

- 1. GS Begrotingswijziging**
- 2. Resultaatbestemming**

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

204

Resultaatbestemming

1100

Resultaatbestemming toelichting

Dit is wat wij doen

6.5 Vitale en gezonde Overijsselaars die meer bewegen

De ambitie #levenlangbewegen wordt verder verrijkt en krijgt in de praktijk inhoud.. Samen met gemeenten en maatschappelijke organisaties gaan we, ieder vanuit onze eigen kennis, rol en ervaring – aan de slag (6.5.1) met het vitaliteit, gezondheid en bewegen. Wij doen dit door bij te dragen aan een goede kennisinfrastructuur en ruimte te geven aan innovatieve, bovenlokale projecten. We doen graag mee in experimenten. Als financier, partner of living lab. Bijvoorbeeld via projecten die inzetten op talentontwikkeling of meer bewegen voor kinderen of senioren.

Samen met initiatiefnemers ontdekken we wat werkt en wat niet, benutten en delen kennis en passen leerervaringen toe. We werken aan een inclusieve Overijsselse samenleving, waarin iedereen mee kan doen (6.5.2). Nieuwe experimenten en ervaringen in het vergroten van welzijn van inwoners zijn nodig. Door initiatieven van gemeenten en maatschappelijke organisaties en initiatiefgroepen te bundelen in arrangementen of deals, krijgen we beter zicht hoe vitale gemeenschappen zicht succesvol ontwikkelen.

Om te zorgen dat iedereen in Overijssel zicht veilig voelt om zichzelf te kunnen zijn, stimuleren we gemeenten en andere partners om hiertoe activiteiten te organiseren. We richten ons daarbij specifiek op de doelgroep LHBTI (6.5.3).

Prestaties

6.5.1 Overijsselaars bewegen een leven lang

Acties 2022

1. Wij voeren het statenvoorstel 'Op naar een vitale, inclusieve samenleving!' uit, evalueren het uitvoeringsplan voor 2021-2022 en komen met een aangepast uitvoeringsplan voor 2023-2024.
2. Wij faciliteren en monitoren de alliantie Sport Netwerk Overijssel (SNO) om te komen tot een duurzame krachtige samenwerkings- en kennisinfrastructuur voor sport en bewegen in Overijssel.
3. Wij werken mee aan de uitvoering van het provinciaal sportakkoord door samen met partners ten minste vijf projecten (al dan niet via een subsidieregeling sportakkoord) mogelijk te maken.
4. Wij ondersteunen de Special Olympics in 2022 en dragen bij aan de 'legacy' van dit evenement in Overijssel door inclusief sporten en bewegen op de agenda te zetten.
5. Wij faciliteren kennisuitwisseling en samenwerking op het gebied van zwemvaardigheden naar aanleiding van door Statenleden ingebrachte signalen.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. In 2022 hebben we ons uitvoeringsplan geëvalueerd en een Sociale Agenda 2023-2024 opgesteld. De Sociale Agenda hebben wij aan PS voorgelegd met het voorstel, vanwege de rol van Sociale Kwaliteit in de Omgevingsvisie en PPLG en het mogelijk maken van duurzame samenwerkingen, het onderliggende beleid tot en met 2026 vast te stellen. Provinciale Staten hebben hiermee ingestemd.
2. Wij werkten in 2022 nauw samen met Sportnetwerk Overijssel. Deze netwerkorganisatie heeft in 2022 zijn positie in het netwerk in Overijssel verstevigd en legt nu verbindingen tussen landelijke netwerken en lokale partners. Daarnaast coördineren, monitoren en stimuleren ze de uitvoering van het provinciaal Sport- en beweegakkoord.
3. In 2022 hebben wij de subsidieregeling 'Overijssel in Beweging' geopend. Met deze subsidieregeling dragen we bij aan een uitnodigend sport- en beweegaanbod voor iedereen in Overijssel. Via deze regeling zijn 6 bovenlokale beweeginitiatieven en 20 lokale aanbodverbeteringen in behandeling. Daarnaast zijn we een samenwerking aangegaan met de 4 betaald voetbalorganisaties in Overijssel.
4. Aan de Special Olympics Nationale Spelen Twente 2022 deden ruim 3.000 sporters en coaches mee. In aanloop naar de Spelen hebben wij mede mogelijk gemaakt dat diverse evenementen werden georganiseerd om aangepast sporten onder de aandacht te brengen, zoals bijvoorbeeld de sportcarroussel in alle 14 Twentse gemeenten. Daarnaast hebben wij bijgedragen aan een onderzoek, vanuit Windesheim Hogeschool naar de impact van deze spelen.
5. In 2022 zijn met partners en belanghebbenden diverse gesprekken geweest over zwemvaardigheden en zwemveiligheid, hier is de behoefte tot kennisdelen veelvuldig benoemd. Ten gevolge hiervan hebben we in samenwerking met Sportnetwerk Overijssel, Zwembaden Oost-Nederland en Sportbedrijf Raalte de eerste Overijsselse Zwemontmoeting georganiseerd. Op deze dag werden Overijsselse voorbeelden uitgelicht en kennis gedeeld.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Voor de in behandeling zijnde subsidieaanvragen uit 2022 leggen wij u een gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel voor bij dit jaarverslag. De subsidieregeling "Overijssel in bewegen" (UBS 7.5) en "Sociale hypotheek" (UBS 7.11) worden beide verantwoord onder

deze prestatie. Beide maken deel uit van dit gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel. Van dit resultaatbestemmingsvoorstel is € 171.000 bestemd voor "Overijssel in bewegen" en € 95.000 voor de regeling "Sociale hypotheek".

Wij stellen u voor om € 266.000 van uit het gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 6.5.1.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Sociale Kwaliteit 2020-2024
- Statenvoorstel Provinciale inzet op het Overijssels Sport- en Beweegakkoord
- Statenvoorstel Beleid Sociale Kwaliteit vaststellen tot en met 2026

Begrotingswijziging

1. Resultaatbestemming

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

266

Resultaatbestemming toelichting

6.5.2 Iedereen doet mee

Acties 2022

1. Wij voeren het statenvoorstel 'Op naar een vitale, inclusieve samenleving!' uit, evalueren het uitvoeringsplan voor 2021-2022 en komen met een aangepast uitvoeringsplan voor 2023-2024.
2. Wij maken als Regenboogprovincie met onze regeling 'Impuls aan sociale acceptatie en veiligheid' ten minste vier projecten mogelijk.
3. Wij organiseren dialoog met partners en gemeenten over toegankelijkheid, inclusie, sociale acceptatie en veiligheid (mede aan de hand van de uitkomsten van het samenlevingsonderzoek 2021)
4. Wij zetten onze geleerde vaardigheden vanuit de training inclusief denken en doen in voor de uitvoering van ons beleid en helpen onze eigen organisatie bewuster te maken over het onderwerp inclusie.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. In 2022 hebben we ons uitvoeringsplan geëvalueerd en een Sociale Agenda 2023-2024 opgesteld. De Sociale Agenda hebben wij aan PS voorgelegd met het voorstel, vanwege de rol van Sociale Kwaliteit in de Omgevingsvisie en PPLG en het mogelijk maken van duurzame samenwerkingen, het onderliggende beleid tot en met 2026 vast te stellen. Provinciale Staten hebben hiermee ingestemd.

2. Via de subsidieregeling 'impuls aan sociale acceptatie en veiligheid' maakten we 6 lokale projecten mogelijk, daarmee dragen we bij aan sociale acceptatie en veiligheid door zichtbaarheid te geven aan het onderwerp en in te zetten op netwerken en dialoog. We faciliteren daarnaast in samenwerking met de provincie Gelderland en Movisie een leernetwerk voor gemeenten.

3. In opdracht van ons heeft eenkwartiermaker onze Overijsselse partners en gemeenten bezocht om te inventariseren hoe iedereen aan de slag is met inclusie en diversiteit. Dit heeft geresulteerd in een verslag met aanbevelingen voor Overijssel en het symposium

'Inclusief Overijssel' waarin de resultaten en aanbevelingen uit dit verslag zijn gedeeld en via workshops kennis en inspiratie is gedeeld.

4. Inclusieve samenleving is de rode draad in ons beleid Sociale Kwaliteit. We werken op dit onderwerp samen met bijvoorbeeld Arbeidsmarktbeleid en het programma Basisvaardigheden en zetten we onze kennis in op inclusievraagstukken.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Voor de in behandeling zijn de subsidieaanvragen uit 2022 leggen wij u een gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel voor bij dit jaarverslag. De subsidieregeling "Impuls aan sociale acceptatie en veiligheid" (UBS 7.12) wordt verantwoord onder deze prestatie. Dit voorstel maakt deel uit van dit gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel. Van dit resultaatbestemmingsvoorstel is € 3.000 bestemd voor de regeling "Impuls aan sociale acceptatie en veiligheid" (UBS 7.12).

Wij stellen u voor om € 3.000 van uit het gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 6.5.2.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Sociale Kwaliteit 2020-2024
- Statenvoorstel Beleid Sociale Kwaliteit vaststellen tot en met 2026

Begrotingswijziging

1. Resultaatbestemming

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

3

Resultaatbestemming toelichting

6.5.4 Verbetering van gezondheid voor iedereen

Acties 2022

1. Wij voeren het statenvoorstel 'Op naar een vitale, inclusieve samenleving!' uit, evalueren het uitvoeringsplan voor 2021-2022 en komen met een aangepast uitvoeringsplan voor 2023-2024.
2. Wij intensiveren onze relatie met de GGD en gemeenten gericht op preventie en lokale preventieakkoorden, door gezamenlijk drie innovatieve projecten te realiseren.
3. Wij realiseren samen met het Rijk ten minste twee projecten of initiatieven die bijdragen aan onze doelen op het gebied van preventie, positieve gezondheid of urgente zorgthema's.
4. Wij geven uitvoering aan het Statenvoorstel 'Urgente zorgthema's' dat in oktober 2021 met PS is besproken.
5. Wij nemen deel aan de kopgroep Gezondheid als rode draad in de omgevingsvisie.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. In 2022 hebben we ons uitvoeringsplan geëvalueerd en een Sociale Agenda 2023-2024 opgesteld. De Sociale Agenda hebben wij aan PS voorgelegd met het voorstel, vanwege de rol van Sociale Kwaliteit in de Omgevingsvisie en PPLG en het mogelijk maken van duurzame samenwerkingen, het onderliggende beleid tot en met 2026 vast te stellen. Provinciale Staten hebben hiermee ingestemd.

2. Afgelopen jaar hebben wij met de GGD'en in Overijssel is een samenwerkingsagenda opgesteld met daarin de thema's: gezonde leefomgeving, Positieve gezondheid en data en monitoring. Via de regio-aanpak positieve gezondheid werken we in 3 regio's met gemeenten, (zorg)partners, waaronder de GGD, aan het faciliteren van dit netwerk en aan concrete projecten. Voorbeelden hiervan zijn: Kansrijke Start, Leefstijl en Preventie Twente, JOGG Twente, innovatiegarage, Vriendendiensten, Ouder worden in Salland, E-health Deventer Ziekenhuis.

3. In 2022 hebben wij, samen met het Rijk, uitvoering gegeven aan de volgende gezamenlijke projecten: Nationale Zorgreservisten, Fieldlab Grozterdam Deventer en Onderzoeksproject Healthtech in Society (SPRONG).

4. Wij hebben uitvoering gegeven aan het Statenvoorstel 'Urgente zorgthema's' en monitoren de projecten waarin vanuit dit Statenvoorstel is geïnvesteerd: Waar is Wally Salland (Waar is Wally? - HCDO), IMEAN en Positief Gezond IJsselland.

5. Vanuit Sociale Kwaliteit nemen wij deel aan de kopgroep Gezondheid waarin we gezamenlijk werken aan de rode draad gezondheid in de omgevingsvisie.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Sociale Kwaliteit 2020-2024
- Statenvoorstel Investeringsvoorstel Actieplan urgente Overijsselse zorgthema's 2021-2023
- Statenvoorstel Beleid Sociale Kwaliteit vaststellen tot en met 2026

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

Dit is wat wij doen

6.6 Een sterk zelforganiserend vermogen

Het zelforganiserend vermogen van Overijsselaars is zichtbaar in hun inzet in de ontwikkeling van een duurzaam voorzieningenniveau. Zowel op het platteland als in steden ontstaan experimenten en initiatieven die bijdragen bereikbare voorzieningen. In de

gemeenschap of door samenwerkingsverbanden in een regio. Lokale agenda's en visies op maatschappelijk vastgoed laten zien wat nodig is om in een gemeenschap zelfstandig te kunnen leven en welke maatschappelijk vastgoed voldoende potentie heeft als duurzame ontmoetingsplek. Er is behoefte aan meer kennisuitwisseling tussen gemeenten, organisaties en initiatiefnemers. We waarderen vrijwillige inzet en ondersteunen initiatiefnemers met kennis en informatie. Nieuwe organisaties, zoals lokale zorgcoöperaties en digitale diensten ontstaan. Het momentum is nu om deze pilots te helpen om op eigen kracht door te groeien tot duurzame ondernemingen (6.6.1). Gemeenten zoeken naar nieuwe manieren om met initiatieven om te gaan en willen ontdekken hoe deze onderdeel kunnen worden van duurzaam beleid. Dit resulteert in vraagstukken over een betere samenwerking tussen vrijwilligers en professionals, inkoop van welzijn en zorg, versterken van mantelzorgers en voorkomen van eenzaamheid. We waarderen vrijwillige inzet en ontzorgen vrijwilligers door kennisontwikkeling en – spreiding (6.6.2).

Prestaties

6.6.1 Duurzame en eigentijdse voorzieningen en diensten

Acties 2022

1. Wij voeren het statenvoorstel 'Op naar een vitale, inclusieve samenleving!' uit, evalueren het uitvoeringsplan voor 2021-2022 en komen met een aangepast uitvoeringsplan voor 2023-2024.
2. Wij maken ten minste 10 vernieuwende maatschappelijke initiatieven mogelijk die bijdragen aan een vitale, inclusieve samenleving door het beschikbaar stellen van aanjaag subsidies.
3. Wij maken met de subsidieregeling 'Sociale hypotheek' ten minste 20 projecten mogelijk .
4. Wij faciliteren een werkatelier voor het vergroten van expertise van maatschappelijke voorzieningen, waaronder Kulturhusen en multifunctionele sportvoorzieningen.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. In 2022 hebben we ons uitvoeringsplan geëvalueerd en een Sociale Agenda 2023-2024 opgesteld. De Sociale Agenda hebben wij aan PS voorgelegd met het voorstel, vanwege de rol van Sociale Kwaliteit in de Omgevingsvisie en PPLG en het mogelijk maken van duurzame samenwerkingen, het onderliggende beleid tot en met 2026 vast te stellen. Provinciale Staten hebben hiermee ingestemd.
2. We hebben via onze subsidiemogelijkheden (Overijssel in Beweging, Experimenten powered by cultuur, sociale acceptatie en veiligheid, Overijssels noaberschapsfonds, ASV) tientallen initiatieven mogelijk gemaakt. Voorbeelden hiervan zijn: Tijd voor thuis, Goed bezig!, Roma aan zet. Daarnaast hebben we succesvol geëxperimenteerd met een fondsenfestival en de crowdfundingssite om initiatieven verder te helpen.
3. In 2022 heeft de provincie 12 initiatieven verder geholpen met de sociale hypotheek van €15.000 en 33 initiatieven met €5.000. Hiermee is in totaal een subsidiebedrag van € 340.000 geïnvesteerd in maatschappelijk vastgoed via de sociale hypotheek en daarmee circa 22.000 uur vrijwillige inzet gegenereerd.
4. Het werkatelier is doorontwikkeld in een netwerksamenwerking met onder andere OVKK, Onze Gebouwen en Saxion Hogescholen. We hebben in 2022 invulling gegeven aan deskundigheid bevordering (webinars en kennisbijeenkomsten) en het ontwikkelen van de Leergang ('Huswerk'). Waarmee 67 kandidaten de leergang succesvol hebben afgerond.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Voor de in behandeling zijnde subsidieaanvragen uit 2022 leggen wij u een gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel voor bij dit jaarverslag. De subsidieregeling "Sociale Hypotheek 3.0" (UBS 7.11) wordt verantwoord onder deze prestatie. Dit voorstel maakt deel uit van dit gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel. Van dit resultaatbestemmingsvoorstel is € 62.000 bestemd voor de regeling "Sociale Hypotheek 3.0" (UBS 7.11).

Wij stellen u voor om € 62.000 van uit het gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 6.6.1.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Sociale Kwaliteit 2020-2024
- Statenvoorstel Beleid Sociale Kwaliteit vaststellen tot en met 2026

Begrotingswijziging

1. Resultaatbestemming

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

62

Resultaatbestemming toelichting

6.6.2 Versterking maatschappelijke initiatieven en inzet vrijwilligers

Acties 2022

1. Wij voeren het statenvoorstel 'Op naar een vitale, inclusieve samenleving!' uit, evalueren het uitvoeringsplan voor 2021-2022 en komen met een aangepast uitvoeringsplan voor 2023-2024.
2. Wij zijn partner in de uitvoering van het actieprogramma Leefbaar Platteland, ingeval van sociale vraagstukken.
3. Wij ontwikkelen samen met onze partners het digitale platform 'Samen voor elkaar' door.
4. Wij organiseren de Overijsselse Vrijwilligersprijs.
5. Wij zetten 4D-makelaars (Durven, Denken, Delen en Doen) in voor het ondersteunen van initiatieven van onderop.
6. Wij voeren de motie Kleinsman 'investeren in deskundigheidsbevordering en binden van vrijwilligers aan verenigingen' uit.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. In 2022 hebben we ons uitvoeringsplan geëvalueerd en een Sociale Agenda 2023-2024 opgesteld. De Sociale Agenda hebben wij aan PS voorgelegd met het voorstel, vanwege de rol van Sociale Kwaliteit in de Omgevingsvisie en PPLG en het mogelijk maken van duurzame samenwerkingen, het onderliggende beleid tot en met 2026 vast te stellen. Provinciale Staten hebben hiermee ingestemd.

2. Wij zijn partner in de uitvoering van het actieprogramma Leefbaar Platteland en hebben onze kennis op diverse sociaal-maatschappelijke vraagstukken ingezet.

3. In 2022 is ingezet op groei van het platform Samen voor elkaar, waarbij het platform met 200 deelnemers is gestegen. Daarnaast is het platform uitgebreid met een crowdfundingmogelijkheid, waarbij in de pilot de eerste initiatieven succesvol hun campagne hebben afgerond. Bij deze campagnes waren 412 mensen (donateurs) betrokken is er in totaal € 42.051 opgehaald.

4. Voor de 22e keer is de Overijsselse vrijwilligersprijs uitgereikt aan 100 vrijwilligers en organisaties die werken met vrijwillige inzet in alle Overijsselse gemeenten.

5. De 4D-makelaars zijn in 2022 onderdeel geworden van het team Sociale Kwaliteit als initiatievencoaches om de verbinding met provinciaal beleid te vergroten. In 4 regio's hebben zij in 2022 ruim 250 gesprekken gevoerd om initiatieven verder te helpen. Daarnaast is in 2022 een samenwerking aangegaan met Natuur voor Elkaar, wat heeft geresulteerd in een uitbreiding met een groene initiatievencoach.

6. In 2022 hebben we onderzoek gedaan en behoefte gepeild op gebied van deskundigheidsbevordering binnen vrijwilligerswerk. In samenwerking met Saxion Hogeschool, Onze Gebouwen en VOSVI zijn kennismodules ontwikkeld voor bestuurlijke vrijwilligers en/of vrijwilligers die werken met vrijwilligers. De module vrijwilligerswerk is voor minimaal 100 vrijwilligers beschikbaar gesteld.

Daarnaast is de motie "Vrijwilligers, cruciaal voor Overijssel" aangenomen. Ten gevolge daarvan deed Verwey-Jonker instituut onderzoek om in beeld te brengen welke knelpunten en aanbevelingen er zijn om de vrijwilligersorganisaties te versterken. Deze aanbevelingen zijn input voor de uitvoering van ons beleid.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel Sociale Kwaliteit 2020-2024

Statenvoorstel Sociale Kwaliteit vaststellen tot en met 2026

Informatiebrief Provinciale Staten uitvoering van de motie 'Vrijwilligers, cruciaal voor Overijssel

Onderzoek Verwey-Jonker instituut: Vrijwilligers cruciale krachten in Overijssel

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

Financiën

In onderstaande tabel staan de lasten, baten en saldo van deze kerntaak. De tabel is uit te klappen voor meer details.

Bedragen x €1.000

Lasten	Primitieve begroting 2022	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2022	Begroting 2022	Realisatie 2022	Ruimte 2022	Voorgestelde wijziging / resultaatbestemming
Lasten						

Lasten	Primitieve begroting 2022	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2022	Begroting 2022	Realisatie 2022	Ruimte 2022	Voorgestelde wijziging / resultaatbestemming
6.1 Cultureel erfgoed met waarde voor de toekomst						
6.1.1 Materieel erfgoed	4.046	84	4.131	4.073	58	27
6.1.2 Immaterieel erfgoed	2.430	63	2.493	2.276	217	238
Totaal 6.1 Cultureel erfgoed met waarde voor de toekomst	6.476	147	6.624	6.349	275	265
6.2 Breed en professioneel cultureel aanbod						
6.2.1 Een basis voor cultureel aanbod	4.632	3.690	8.321	6.963	1.359	792
6.2.2 Cultureel aanbod vernieuwen en ontwikkelen	511	220	730	383	347	342
Totaal 6.2 Breed en professioneel cultureel aanbod	5.142	3.910	9.052	7.346	1.706	1.134
6.3 Cultuur voor iedereen en kansen voor talent						
6.3.1 Cultuur is jong geleerd en meedoen is de kunst	2.105	205	2.310	1.352	957	897
6.3.3 Talent heeft de toekomst	1.350	98	1.448	1.323	125	95
Totaal 6.3 Cultuur voor iedereen en kansen voor talent	3.455	303	3.757	2.676	1.082	992
6.4 Toekomstbestendige bibliotheken in Overijssel						
6.4.1 Een leven lang lezen en leren	3.436	1.170	4.606	3.300	1.305	1.304
6.5 Vitale en gezonde Overijsselaars die meer bewegen						
6.5.1 Overijsselaars bewegen een leven lang	763	-79	684	409	275	266
6.5.2 Iedereen doet mee	1.173	0	1.173	1.113	60	3
6.5.4 Verbetering van gezondheid voor iedereen	0	75	75	75	0	0
Totaal 6.5 Vitale en gezonde Overijsselaars die meer bewegen	1.936	-4	1.932	1.597	335	270
6.6 Een sterk zelforganiserend vermogen						
6.6.1 Duurzame en eigentijdse	1.503	-408	1.095	894	201	62

Lasten	Primitieve begroting 2022	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2022	Begroting 2022	Realisatie 2022	Ruimte 2022	Voorgestelde wijziging / resultaatbestemming
voorzieningen en diensten						
6.6.2 Versterking maatschappelijke initiatieven en inzet vrijwilligers	121	579	700	616	84	0
Totaal 6.6 Een sterk zelforganiserend vermogen	1.624	171	1.795	1.509	285	62
6.66 Totaal personeelsgebonden kosten						
6.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	718	182	900	890	10	0
Totaal Lasten	22.787	5.879	28.666	23.667	4.998	4.027
Baten						
6.2 Breed en professioneel cultureel aanbod						
6.2.1 Een basis voor cultureel aanbod	333	174	508	508	0	0
6.66 Totaal personeelsgebonden kosten						
6.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	0	0	0	0	0	0
Totaal Baten	333	174	508	508	0	0
Resultaat	-22.454	-5.704	-28.158	-23.159	-4.999	-4.027

Voorgestelde begrotingswijzigingen

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Baten Lasten Saldo Financiële toelichting			begrotingswijziging / resultaatbestemming	
6.1.1 Materieel erfgoed	GS Begrotingswijziging	-27	0	27	-27	Op een begroot bedrag van € 4,1 miljoen is € 57.000 overgebleven. Om lopende afspraken met betrekking tot Archeologische vondsten na te komen hebben we besloten om van het restant een bedrag van € 55.000 mee te nemen naar 2023 en 2024.
						Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 55.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en een bedrag van € 27.500 toe te voegen aan de jaarschijf 2023 en 2024 van prestatie 6.1.1 van de begroting 2023.
6.1.2 Immaterieel erfgoed	GS Begrotingswijziging	-217	0	217	-217	Op een begroot bedrag van € 2,5 miljoen is € 0,2 miljoen overgebleven. Om lopende afspraken met betrekking tot Toekomstbestendig erfgoed na te komen hebben we besloten om van het restant een bedrag van € 0,2 miljoen mee te nemen naar 2023.
						Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,2 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 6.1.2 van de begroting 2023.
6.1.2 Immaterieel erfgoed	Resultaatbestemming	-21	0	21	-21	Religieus erfgoed (Decembercirculaire): Wij willen een impact-meting kerkenvisies laten uitvoeren om meer te kunnen zeggen over de impact van dit type instrument. Het ministerie van OCW heeft hiervoor in de december 2022 € 21.000 beschikbaar vanuit het programma Toekomst Religieus Erfgoed aan de provincie Overijssel. Deze middelen willen in 2023 inzetten.
						Wij stellen u voor om deze middelen via resultaatbestemming toe te voegen aan de begroting 2023 van prestatie 6.1.2. Deze mutatie wordt onder Kerntaak 20 Financiering en dekkingsmiddelen opgenomen.
6.2.1 Een basis voor cultureel aanbod	GS Begrotingswijziging	-766	0	766	-766	Restant KVO middelen 2022: De resterende KVO-programmamiddelen van € 0,8 miljoen op deze prestatie zullen we meenemen naar 2023 om de gemaakte afspraken met betrekking tot "Een basis voor cultureel aanbod" na te komen.
						Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,8 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 6.2.1 van de begroting 2023.
6.2.1 Een basis voor cultureel aanbod	Resultaatbestemming	-26	0	26	-26	Fundatie middelen: Op deze prestatie worden middelen beschikbaar gesteld aan Museum De Fundatie. om de provinciale kunstcollectie (collectie Overijssel) te

actualiseren (nieuwe aankopen doen). Van het bedrag dat hiervoor beschikbaar was, is een bedrag van € 26.000 aan structurele middelen overgebleven. Dit wordt veroorzaakt door het feit dat de markt van kunstaankopen niet in lijn is met onze begroting die in jaarschijven is ingericht. Wij stellen voor om dit restantbedrag mee te nemen naar 2023 om daarmee de collectie-uitbreiding maximaal kwalitatief te kunnen doen.

Wij stellen u voor om van de structurele middelen een restant bedrag van € 26.000 miljoen eenmalig via een resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 6.2.1 van de begroting 2023.

6.2.2 Cultureel aanbod vernieuwen en ontwikkelen	GS Begrotingswijziging	-342	0	342	-342	<p>In 2021 zijn wij het programma 'Versterking culturele sector Overijssel' gestart, waarmee we de sector willen helpen om weerbaarder, wendbaarder en innovatiever te worden. We hebben in 2021 en 2022 voor de drie sporen binnen dit programma: Versterking Maakklimaat, Kennis- en Faciliteitenlijn nieuwe activiteiten mogelijk gemaakt, nieuwe instrumenten ontwikkeld danwel aansluiting gezocht bij bestaande regelingen (zoals die binnen het MKB-programma. In 2022 is de besteding van de middelen voor het versterkingsprogramma achtergebleven bij de raming. Door de maatregelen in het kader van de Coronacrisis is de culturele sector het laatst van alle sectoren weer opengegaan, waarna de sector alle zeilen moest bij zetten om weer op orde te komen waardoor de focus lag op de kernactiviteiten.</p> <p>Om de sector te blijven helpen in haar versterking, hebben wij besloten om van het restant een bedrag van € 0,34 miljoen mee te nemen naar 2023 .</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,34 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 6.2.2 van de begroting 2023.</p>
6.3.1 Cultuur is jong geleerd en meedoen is de kunst	GS Begrotingswijziging	-897	0	897	-897	<p>Correctie lastneming Rijnbrink: Het grootste deel van het restant wordt verklaard door de lastneming van de beschikking aan Rijnbrink. Vanwege de omvang van de beschikking dienen de lasten verdeeld te worden over de jaren waarin de kosten vallen. Hierdoor is er op deze kostenplaats € 0,6 miljoen overgebleven die, samen met een extra € 0,14 miljoen uit de Reserve kwaliteit van Overijssel, nodig is om kosten in de komende jaarschijven te dekken. In totaal is er dus € 0,74 miljoen nodig om gemaakte afspraken met Rijnbrink te dekken in de komende jaren.</p> <p>Tot slot is er een bedrag van € 0,22 miljoen resterend in 2022 wat nodig is in 2023 om overige afspraken met betrekking tot "Cultuur is jong geleerd en meedoen is de kunst" na te kunnen komen.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,96 miljoen te</p>

					onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en € 0,9 miljoen toe te voegen aan de jaarschijf 2023 en € 0,06 miljoen toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 6.3.1 van de begroting 2023.
6.3.3 Talent heeft de toekomst	GS Begrotingswijziging	-95	0	95	-95 De uitgaven liggen in lijn met de begroting. Om lopende afspraken met betrekking tot Talent heeft de toekomst na te komen hebben we besloten om het restant bedrag van € 95.000 mee te nemen naar 2023.
					Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 95.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 6.3.3 van de begroting 2023.
6.4.1 Een leven lang lezen en leren	GS Begrotingswijziging	-204	0	204	-204 Op deze prestatie worden KvO middelen ingezet, het resterende bedrag van € 0,2 miljoen willen we dan ook doorzetten naar 2023.
					Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,2 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 6.4.1 van de begroting 2023.
6.4.1 Een leven lang lezen en leren	Resultaatbestemming	-1100	0	1100	-1100 De subsidieregeling Bibliotheek van de toekomst (UBS 7.14) is in 2021 opengesteld. Deze subsidie is bedoeld voor activiteiten die bijdragen aan het toekomstbestendig maken van bibliotheken in Overijssel. Bij de jaarrekening 2021 is aangegeven dat de deze subsidie is opgezet als een meerjarige subsidieregeling met één plafond tot en met 2024 waarbij partijen meerjarig middelen krijgen om het doel te realiseren. Echter zijn de structurele middelen voor 2021 en 2022 die hiervoor bestemd zijn nog niet tot besteding gekomen, omdat het beschikken van subsidies meer tijd nodig heeft. Om subsidieaanvragen conform de regeling te kunnen afhandelen stellen wij u voor om het structurele bedrag van € 1,1 miljoen over te hevelen naar 2023.
					Wij stellen u voor om een bedrag van € 1,1 miljoen aan structurele middelen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 6.4.1 van de begroting 2023.
6.5.1 Overijsselaars bewegen een leven lang	Resultaatbestemming	-266	0	266	-266 Voor de in behandeling zijnde subsidieaanvragen uit 2022 leggen wij u een gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel voor bij dit jaarverslag. De subsidieregeling "Overijssel in bewegen" (UBS 7.5) en "Sociale hypotheek" (UBS 7.11) worden beide verantwoord onder deze prestatie. Beide maken deel uit van dit gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel. Van dit resultaatbestemmingsvoorstel is € 171.000 bestemd voor "Overijssel in bewegen" en € 95.000 voor de regeling "Sociale hypotheek".
					Wij stellen u voor om € 266.000 van uit het gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 6.5.1.
6.5.2 Iedereen	Resultaatbestemming	-3	0	3	-3 Voor de in behandeling zijn de subsidieaanvragen uit 2022 leggen wij u

doet mee

een gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel voor bij dit jaarverslag. De subsidieregeling "Impuls aan sociale acceptatie en veiligheid" (UBS 7.12) wordt verantwoord onder deze prestatie. Dit voorstel maakt deel uit van dit gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel. Van dit resultaatbestemmingsvoorstel is € 3.000 bestemd voor de regeling "Impuls aan sociale acceptatie en veiligheid" (UBS 7.12).

Wij stellen u voor om € 3.000 van uit het gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 6.5.2.

6.6.1 Duurzame Resultaatbestemming
en eigentijdse
voorzieningen en
diensten

-62 0 62 -62

Voor de in behandeling zijnde subsidieaanvragen uit 2022 leggen wij u een gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel voor bij dit jaarverslag. De subsidieregeling "Sociale Hypotheek 3.0" (UBS 7.11) wordt verantwoord onder deze prestatie. Dit voorstel maakt deel uit van dit gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel. Van dit resultaatbestemmingsvoorstel is € 62.000 bestemd voor de regeling "Sociale Hypotheek 3.0" (UBS 7.11).

Wij stellen u voor om € 62.000 van uit het gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 6.6.1.

Totaal

-4026 0 4026 -
4026

Doorgevoerde begrotingswijzigingen

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
6.1.1 Materieel erfgoed	-84	0	84	-84	GS 101 Jaarverslag 2021	De uitgaven liggen in lijn met de begroting. Om lopende afspraken met betrekking tot Archeologische vondsten na te komen hebben we besloten om van het restant een bedrag van € 84.000 mee te nemen naar 2022. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 84.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 6.1.1 van de begroting 2022.
6.1.2 Immaterieel erfgoed	-50	0	50	-50	GS 101 Jaarverslag 2021	De uitgaven liggen in lijn met de begroting. Om toekomstbestendig erfgoed na te komen hebben we besloten om van het restant een bedrag van € 50.000 mee te nemen naar 2022. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een

					bedrag van € 50.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 6.1.2 van de begroting 2022.	
6.1.2 Immaterieel erfgoed	-13	0	13	-13 PS 006 Monitor Overijssel 2022 - I	Herverdeling centraal IPO budget: Onder prestatie 7.3.1 hebben wij het voorstel opgenomen om € 13.000 over te hevelen naar prestatie 6.1.2 om de kosten van het IPO binnen deze prestatie te dekken.	PS begrotingswijziging
6.2.1 Een basis voor cultureel aanbod	-240	0	240	-240 PS 001 Amendement begroting 2022	Deze wijziging heeft betrekking op PS 001 Amendement begroting 2022	PS begrotingswijziging
6.2.1 Een basis voor cultureel aanbod	-1377	0	1377	-1377 PS 003 Jaarverslag 2021	In 2021 is UBS 7.17 "Versterking maakklimate kunst en cultuur Overijssel" open gesteld om activiteitenprogramma's van culturele instellingen uit het zogenaamde middensegment van de culturele sector meerjarig te ondersteunen. Deze subsidie is bestemd voor de uitvoering van de activiteiten gericht op nieuw professioneel cultureel aanbod en/of talentontwikkeling van professionele makers, waarmee het maakklimaat in Overijssel wordt versterkt. Een deel van deze subsidie is mogelijk gemaakt door de inzet van structurele middelen. Dit budget valt bij onderuitputting normaliter vrij aan het eind van het jaar. Inmiddels zijn de meerjarige beschikkingen afgegeven waarbij structurele middelen van 2021 van deze prestatie nodig zijn om onze afspraken na te komen. Wij willen u voorstellen om het restant aan structurele middelen beschikbaar te houden. Wij stellen u voor om een bedrag van € 77.000 aan structurele middelen via resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 6.2.1 van de begroting 2022. Corona steun: Bij het voorstel Overijsselse Aanpak Coronacrisis (2020/1101493) heeft u besloten noodmaatregelen te treffen om de culturele basisinfrastructuur in stand te houden en de kosten tot een maximum van € 5 miljoen te dekken vanuit de Algemene Risicoreserve. Bij de perspectiefnota 2022 is vanuit deze reserve € 0,75 miljoen beschikbaar gesteld aan de jaarschijf 2021. Bij de tweede monitor 2021 is een toelichting gegeven op de corona ontwikkelingen binnen cultuur en is besloten om het bedrag te verhogen naar € 1,3 miljoen om de verwachte subsidieaanvragen te kunnen dekken. Inmiddels zijn de aanvragen ontvangen met een bedrag van € 1,1 miljoen en worden de aanvragen	PS begrotingswijziging

6.2.1 Een basis voor cultureel aanbod	-1130	174	1305	-1130	GS 101 Jaarverslag 2021	<p>afgehandeld, de verwachting is dat in 2022 deze beschikt zullen worden. Om de aanvragen zorgvuldig af te handelen willen wij u voorstellen om de middelen volledig mee te nemen naar 2022.</p> <p>Wij stellen u voor om een bedrag van € 1,3 miljoen te onttrekken aan de Algemene Risicoreserve en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 6.2.1 van de begroting 2022.</p> <p>UBS 7.17 Versterking maakklimaat kunst en cultuur Overijssel:</p> <p>Voor deze regeling is een bedrag van € 1,3 miljoen ingezet vanuit de Reserve kwaliteit van Overijssel. Wij hebben besloten om deze middelen mee te nemen naar 2022, 2023 en 2024 om de meerjarige afspraken na te kunnen komen</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 1,3 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en € 0,53 miljoen toe te voegen aan de jaarschijf 2022 een bedrag van € 0,4 miljoen aan de jaarschijf 2023 en € 0,4 miljoen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 6.2.1 van de begroting 2022.</p> <p>UBS 7.18 Experiment powered by cultuur:</p> <p>In 2021 is UBS 7.18 Experiment powered by cultuur opgezet. Met deze regeling wil de provincie bijdragen aan een toekomstbestendige culturele sector die veerkrachtig, innovatief en ondernemend is. De provincie wil de cultuursector stimuleren om het culturele aanbod in Overijssel te vernieuwen. Deze regeling richt zich op het ontwikkelen én in de praktijk toepassen, testen of uitproberen van een nieuw product, een dienst, een methode of aanpak (experiment) eventueel in samenwerking met andere sectoren. Vanwege het experimentele karakter, het feit dat deze regeling nieuw was en in Coronatijd werd opengesteld was het onzeker hoeveel partijen er daadwerkelijk een aanvraag zouden doen. Na de sluiting is gebleken dat het aantal aanvragen lager was dan gedacht. Hierdoor zijn er in 2021 middelen overgebleven op deze prestatie die we komend jaar opnieuw willen inzetten om de cultuur sector te blijven ondersteunen. Wij hebben besloten om deze middelen samen met de</p>	GS begrotingswijziging
---------------------------------------	-------	-----	------	-------	-------------------------	---	------------------------

6.2.1 Een basis voor cultureel aanbod

-768 0 768 -768 PS 008 Monitor Overijssel 2022 - II

overige programma middelen mee te nemen naar 2022.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,6 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 6.2.1 van de begroting 2022.

SPUK impuls regionale culturele infrastructuur 'verbreding en vernieuwing':

Bij de 2e monitor hebben we aangegeven dat op 6 juli de SPUK "impuls regionale culturele infrastructuur 'verbreding en vernieuwing'" is ontvangen waarbij we jaarlijks een bedrag ontvangen van € 0,33 miljoen voor de periode 2021 t/m 2024 met een totaal van €1,33 miljoen. Deze middelen worden op deze prestatie verantwoord en zijn tevens onderdeel geworden van deze UBS regeling. In 2021 is van de € 0,33 miljoen € 0,16 miljoen besteed. Het restant van deze SPUK zal worden benut voor de meerjarige beschikkingen.

We hebben besloten het restant mee te nemen naar 2022 en de lasten van prestatie 6.2.1 op de jaarschijf 2022 te verhogen met € 0,17 miljoen en dit bedrag gelijktijdig te onttrekken aan de SPUK "impuls regionale culturele infrastructuur 'verbreding en vernieuwing'".

Versterking van de culturele sector:

Voor versterking van de culturele sector zijn middelen gereserveerd. Een aantal acties in dit verband wordt al uitgevoerd. Door Corona, waardoor deze sector het langste dicht is gebleven, heeft de sector tijd nodig gehad om weer op orde te komen. Naar verwachting zal een deel van de middelen in 2022 niet worden uitgegeven, echter zullen deze middelen komende jaren alsnog worden ingezet.

Overijsselse Aanpak

:Bij het voorstel Overijsselse Aanpak Coronacrisis heeft u besloten noodmaatregelen te treffen om de culturele basisinfrastructuur in stand te houden en de kosten tot een maximum van € 5 miljoen te dekken vanuit de Algemene Risicoreserve (ARR).

Middels de perspectiefnota 2022 en de tweede monitor 2021 is een totaalbedrag van € 1,3 miljoen

PS
begrotingswijziging

6.2.2 Cultureel aanbod vernieuwen en ontwikkelen	-220	0	220	-220 GS 101 Jaarverslag 2021	<p>beschikbaar gesteld vanuit de ARR ten behoeve van de schadecompensatie binnen cultuur als gevolg van corona voor de 1e helft van 2021. Bij de jaarrekening 2021 is het bedrag van € 1,3 miljoen meegenomen naar de jaarschijf 2022 om zodoende de subsidieaanvragen af te kunnen handelen. Inmiddels zijn de subsidieaanvragen afgehandeld en is voor een bedrag van € 1,1 miljoen beschikt voor de 1e helft 2021.</p> <p>In de meicirculaire 2022 is door het Rijk een compensatie toegezegd van € 1,3 miljoen voor de 1e helft van 2021 en € 0,77 miljoen voor de 2e helft 2021.</p> <p>Wij stellen u voor om de ontvangen compensatie vanuit het Rijk voor de 1e helft van 2021 ad € 1,3 miljoen te storten in de Algemene Risicoreserve. Dit wordt verwerkt onder kerntaak 20. Daarnaast stellen wij u voor om de ontvangen compensatie vanuit het Rijk voor de 2e helft van 2021 ad € 0,77 miljoen toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 621.</p> <p>UBS 7.18 Experiment powered by cultuur:</p> <p>In 2021 is UBS 7.18 Experiment powered by cultuur opgezet. Met deze regeling wil de provincie bijdragen aan een toekomstbestendige culturele sector die veerkrachtig, innovatief en ondernemend is. De provincie wil de cultuursector stimuleren om het culturele aanbod in Overijssel te vernieuwen. Deze regeling richt zich op het ontwikkelen én in de praktijk toepassen, testen of uitproberen van een nieuw product, een dienst, een methode of aanpak (experiment) eventueel in samenwerking met andere sectoren. Vanwege het experimentele karakter, het feit dat deze regeling nieuw was en in Coronatijd werd opengesteld was het onzeker hoeveel partijen er daadwerkelijk een aanvraag zouden doen. Na de sluiting is gebleken dat het aantal aanvragen lager was dan gedacht. Hierdoor zijn er in 2021 middelen overgebleven op deze prestatie die we komend jaar opnieuw willen inzetten om de cultuursector te blijven ondersteunen.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,22 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 6.2.2 van de begroting 2022.</p>	GS begrotingswijziging
6.3.1 Cultuur is jong	-205	0	205	-205 GS 101 Jaarverslag	De uitgaven liggen in lijn met de begroting. Om	GS

geleerd en meedoen is de kunst				2021		<p>lopende afspraken met betrekking tot "Cultuur is jong geleerd en meedoen" na te komen hebben we besloten om van het restant een bedrag van € 0,2 miljoen mee te nemen naar 2022.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,2 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 6.3.1 van de begroting 2022.</p>	begrotingswijziging
6.3.3 Talent heeft de toekomst	-31	0	31	-31	PS 003 Jaarverslag 2021	<p>UBS 7.17 Versterking maakklimaat kunst en cultuur Overijssel:</p> <p>In 2021 is UBS 7.17 "Versterking maakklimaat kunst en cultuur Overijssel" open gesteld om activiteitenprogramma's van culturele instellingen uit het zgn. middensegment van de culturele sector meerjarig te ondersteunen. Deze subsidie is bestemd voor de uitvoering van de activiteiten gericht op nieuw professioneel cultureel aanbod en/of talentontwikkeling van professionele makers, waarmee het maakklimaat in Overijssel wordt versterkt.</p> <p>Een deel van deze subsidie is mogelijk gemaakt door de inzet van structurele middelen die bij een onderuitputting vrij vallen aan het eind van het jaar. Inmiddels zijn de meerjarige beschikkingen afgegeven waarbij structurele middelen van 2021 van deze prestatie nodig zijn om onze afspraken na te komen. Wij willen u voorstellen om het restant aan structurele middelen beschikbaar te houden.</p> <p>Wij stellen u voor om een bedrag van € 31.000 aan structurele middelen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 6.3.3 van de begroting 2022.</p>	PS begrotingswijziging
6.3.3 Talent heeft de toekomst	-67	0	67	-67	GS 101 Jaarverslag 2021	<p>De uitgaven liggen in lijn met de begroting. Om lopende afspraken met betrekking tot "Cultuur is jong geleerd en meedoen" na te komen hebben we besloten om van het restant een bedrag van € 67.000 mee te nemen naar 2022. Tevens doen wij u een voorstel om structurele middelen beschikbaar te houden van UBS 7.17 Versterking maakklimaat kunst en cultuur Overijssel.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 67.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 6.3.3 van de</p>	GS begrotingswijziging

6.4.1 Een leven lang lezen en leren	-550	0	550	-550	PS 003 Jaarverslag 2021	begroting 2022 UBS 7.14 Bibliotheek van de toekomst is opengesteld. Deze subsidie is bedoeld voor activiteiten die bijdragen aan het toekomstbestendig maken van bibliotheken in Overijssel. Deze subsidie is opgezet als een meerjaren subsidie waarbij partijen meerjarig middelen krijgen om het doel te realiseren. Echter zijn de structurele middelen voor 2021 die hiervoor bestemd zijn nog niet ingezet. Om te zorgen dat de gemaakte afspraken kunnen worden nagekomen stellen wij u voor om het structurele bedrag van € 0,55 miljoen over te hevelen naar 2022.	PS begrotingswijziging
6.4.1 Een leven lang lezen en leren	-620	0	620	-620	Adm. 202 doorwerking GS 2021	Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,55 miljoen aan structurele middelen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 6.4.1 van de begroting 2022.	Adm. begrotingswijziging
6.5.1 Overijsselaars bewegen een leven lang	79	0	-79	79	Adm. 203 doorwerking Adm. 2021	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 203 doorwerking administratieve wijzigingen 2021	Adm. begrotingswijziging
6.5.4 Verbetering van gezondheid voor iedereen	-150	0	150	-150	Adm. 202 doorwerking GS 2021	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 202 doorwerking GS 2021	Adm. begrotingswijziging
6.5.4 Verbetering van gezondheid voor iedereen	21	0	-21	21	GS 106 Monitor Overijssel 2022 - II	Toelichting begrotingswijziging: Om de doelen voor "Verbeteren van gezondheid voor iedereen" op een juiste manier waar te maken zullen er middelen moeten worden geschoven binnen de jaarschijven. Wij hebben dan ook besloten om € 21.000 van 2022 en €7.800 van 2023 door te schuiven naar de jaarschijf 2024.	GS begrotingswijziging
6.5.4 Verbetering van gezondheid voor iedereen	54	0	-54	54	Adm. 217 Personeelsgebonden kosten najaarswijziging	Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om voor prestatie 6.5.4 een budget van € 21.000 van de jaarschijf 2022 en €7.800 van de jaarschijf 2023, samen met de bijbehorende onttrekking aan deze reserve, door te schuiven naar 2024.	Adm. begrotingswijziging
6.6.1 Duurzame en eigentijdse voorzieningen en diensten	-171	0	171	-171	PS 003 Jaarverslag 2021	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 217 Personeelsgebonden kosten najaarswijziging In behandeling zijnde subsidieaanvragen: Voor de in behandeling zijnde subsidieaanvragen uit 2021 leggen wij u een gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel voor bij dit jaarverslag.	PS begrotingswijziging

					De subsidieregeling UBS 10.2 "Zelfstandig wonen en gezond bewegen" en UBS 10.6 "Sociale hypotheek 2021" worden beiden verantwoord onder deze prestatie. Beiden maken deel uit van dit gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel. Van dit resultaatbestemmingsvoorstel is € 135.000 bestemd voor regeling UBS 10.2 "Zelfstandig wonen en gezond bewegen" en € 36.000 voor de regeling UBS 10.6 "Sociale hypotheek 2021".	
6.6.1 Duurzame en eigentijdse voorzieningen en diensten	579	0	-579	579 PS 008 Monitor Overijssel 2022 - II	Wij stellen u voor om € 171.000 van uit het gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 6.6.1. Toelichting begrotingswijziging: Wij verwijzen naar prestatie 6.6.1 "Duurzame eigentijdse voorzieningen en diensten" waar een begrotingswijziging wordt voorgesteld om voor de begroting 2023 een structureel bedrag van € 0,58 miljoen beschikbaar te stellen als bijdrage aan de uitvoering van 6.6.2 "Versterking maatschappelijke initiatieven en inzet vrijwilligers".	PS begrotingswijziging
6.6.2 Versterking maatschappelijke initiatieven en inzet vrijwilligers	-579	0	579	-579 PS 008 Monitor Overijssel 2022 - II	Wij stellen u voor (ondergoedkeuring van het PS besluit bij prestatie 6.6.1) om voor 2022 en verder een structureel bedrag van € 0,58 miljoen van prestatie 6.6.2 "Versterking maatschappelijke initiatieven en inzet vrijwilligers" toe te voegen aan deze prestatie. Toelichting begrotingswijziging: Op prestatie 6.6.2 "Versterking maatschappelijke initiatieven en inzet vrijwilligers" zijn extra middelen nodig om onze doelen te bereiken. Afgelopen periode is gekeken welke middelen ingezet kunnen worden om de inzet van vrijwilligers te ondersteunen. Op deze prestatie zijn structurele middelen gevonden met een bedrag van € 0,58 miljoen die voor dit doel ingezet kunnen worden.	PS begrotingswijziging
6.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-79	0	79	-79 Adm. 203 doorwerking Adm. 2021	Wij stellen u voor om in 2022 en verder een structureel bedrag van € 0,58 miljoen behorende bij prestatie 6.6.1 "Duurzame eigentijdse voorzieningen en diensten" toe te voegen aan prestatie 6.6.2 "Versterking maatschappelijke initiatieven en inzet vrijwilligers". Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 203 doorwerking administratieve wijzigingen 2021	Adm. begrotingswijziging
6.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-17	0	17	-17 PS 006 Monitor Overijssel 2022 - I	Deze wijziging betreft de aanpassing normbedragen naar kerntaken	PS begrotingswijziging
6.66.66 Toegerekende	-54	0	54	-54 Adm. 217	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve	Adm.

personeelsgebonden kosten				Personeelsgebonden kosten najaarswijziging	wijziging 217 Personeelsgebonden kosten najaarswijziging	begrotingswijziging
6.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-33	0	33	-33 Adm. 221 Mutaties personeel CAO	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 221 Mutaties personeel CAO	Adm. begrotingswijziging
Totaal	-5704	174	5879	- 5704		

Kerntaak 7: Kwaliteit openbaar bestuur

Dit is hoe wij denken

Een betrouwbaar en goed openbaar bestuur in Overijssel is belangrijk voor onze democratie en samenleving. We investeren daarom in het behoud en in de verbetering van de kwaliteit. We streven ernaar dat het vertrouwen van inwoners in het openbaar bestuur groeit of op zijn minst gelijk blijft.

Samenwerken en toezicht houden, vertrouwen geven en controleren, efficiënt en vernieuwend werken: het zijn werkwijzen die op gespannen voet kunnen staan met elkaar. We zoeken steeds naar de juiste balans voor een goed openbaar bestuur in Overijssel. Dat vraagt om een betrokken en flexibele houding.

Ontwikkelingen in de samenleving hebben invloed op wat van het openbaar bestuur wordt verwacht. Om daar goed op in te spelen streven we naar een wendbaar en eigentijds openbaar bestuur. We werken onder de noemer Studio Vers Bestuur met vele partijen samen aan vernieuwingen. We zijn alert en kijken met een open blik naar de ontwikkelingen. We zoeken de dialoog en passen waar nodig onze werkwijze en doelstellingen aan.

Een goed openbaar bestuur begint bij onszelf. We staan voor effectief eigen bestuur, waarbij effectieve samenwerking op alle niveaus (PS-GS, regionaal, landelijk en Europees) het uitgangspunt is.

Overijssel in cijfers

Alle voor deze kerntaak relevante kengetallen zijn [hier](#) te vinden

Dit is wat wij doen

7.1 Goed openbaar bestuur in Overijssel

Voor een goed openbaar bestuur in Overijssel werken wij samen met Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen (7.1.1). Als (financieel) toezichthouder zien wij erop toe dat Overijsselse gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen hun taken zorgvuldig uitvoeren (7.1.2.) en dat zij financieel gezond zijn en blijven (7.1.3). Met Archieftoezicht borgen wij dat de besluitvorming transparant en herleidbaar is (7.1.4.). Wij ondersteunen onze partners in de strijd tegen ondermijning en zetten in op verdere verbetering van de weerbaarheid en integriteit van de eigen organisatie (7.1.5). De Commissaris van de Koning draagt als voorzitter van Provinciale en Gedeputeerde Staten bij aan een transparant en goed openbaar bestuur. Daarnaast geeft hij invulling aan zijn Rijkstaken, zoals de benoeming van burgemeesters en het uitvoeren van ambtsbezoeken bij gemeenten (7.1.6).

Prestaties

7.1.1 Bestuurlijke inrichting en samenwerking

Acties 2022

1. Wij voeren gesprekken met gemeenten, waterschappen en gemeentelijke samenwerkingsverbanden over vraagstukken in het openbaar bestuur en verkennen samen eventuele oplossingen en/of mogelijkheden tot samenwerking.
2. Wij houden de kaartviewers Intergemeentelijke Samenwerking, Interbestuurlijk toezicht en Financieel toezicht up-to-date. Wij brengen de viewers onder de aandacht van gemeenten en stimuleren bestuurders en raadsleden deze te gebruiken.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Ad 1. Wij hebben de nieuwe colleges van B&W ontmoet en daarvoor middagen benut die qua programmering samen met de gemeenten zijn opgezet. Waar nodig/gewenst hebben wij als college van GS ook met individuele gemeenten en waterschappen gesprekken gevoerd.

Daarnaast participeren wij actief in de drie Overijsselse regio's. Tevens doen wij onderzoek samen met Gemeenten. Een onderzoek met Haaksbergen naar uitbesteding bedrijfsvoering is afgerond en op dit moment loopt er nog een onderzoek met Ommen naar het acteren als regiegemeente.

Ad 2. De kaartviewers worden up-to-date gehouden. Wanneer raden dat willen, lichten we de viewers mondeling toe.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

In de planning voor deze prestatie was een aantal onderzoeken/ begeleidingstrajecten voor gemeenten opgenomen met het oog op verbetering van de kwaliteit van het openbaar bestuur.

2022 was het jaar van de gemeenteraadsverkiezingen, waardoor er minder onderzoeken zijn opgestart.

Statenvoorstellen en -besluiten

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

7.1.2 Interbestuurlijk toezicht

Acties 2022

1. Wij houden interbestuurlijk toezicht op basis van een constructieve dialoog met degenen op wie wij toezicht houden.
2. Wij zorgen voor een totaalbeeld van het interbestuurlijk toezicht per gemeente en waterschap en bespreken deze met hen.
3. Wij begeleiden gemeenten en/of waterschappen met een oranje of rode totaal IBT-kleur met als doel het beeld weer groen te laten kleuren.
4. Wij volgen de ontwikkelingen van de agenda 'Toekomst van het toezicht' waarin wordt ingezet op veranderingen van het primaire (IBT) toezicht. Veranderingen worden vervolgens ingebed in onze werkprocessen.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Wij hebben 25 nieuwe bestuursovereenkomsten IBT gesloten met de Overijsselse gemeenten.

We hebben in april 2022 respectievelijk september 2022 zijn de totaalbeelden IBT 2022 voor gemeenten en het waterschap Vechtstromen vastgesteld. Gemeenten, waterschap en staten zijn daarover per brief geïnformeerd. Voor de gemeenten die een oranje totaalkleur hadden, heeft CdK als coördinerend portefeuillehouder IBT een gesprek gevoerd met de burgemeester over de ingezette verbeteringen bij die gemeenten. Wanneer dat nodig was, zijn er ook door vakinhoudelijke portefeuillehouders met hun gemeentelijke collega's gesprekken gevoerd.

In september 2022 is het beoordelingskader IBT voor het domein Huisvesting Statushouders in afstemming met gemeenten aangepast. Dit gebeurde naar aanleiding van de landelijke ontwikkelingen rondom huisvesting statushouders.

Wij houden de ontwikkelingen van de agenda 'Toekomst van het toezicht' nauwgezet in de gaten en voeren, waar nodig, in overleg met de Overijsselse gemeenten aanpassingen door.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Onder dit budget is rekening gehouden met activiteiten die nodig zijn voor het implementeren van de resultaten van de Agenda Toekomst van het toezicht. Dit programma vordert minder snel dan wij hadden gepland waardoor op dit budget minder kosten zijn gemaakt.

Statenvoorstellen en -besluiten

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

7.1.3 Financiële toezicht

Acties 2022

1. Wij houden financieel toezicht op gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen.
2. Wij begeleiden gemeenten die onder preventief toezicht staan, met als doel om zo snel mogelijk terug te keren naar een gezonde situatie waarbij repressief toezicht volstaat.
3. Wij maken financiële analyses en vergelijkingen tussen gemeenten in Overijssel met behulp van de dataviewer Gemeentefinanciën.
4. Wij fungeren als sparringpartner voor bestuurders financiën en financiële ambtenaren bij gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

In 2022 hebben wij financieel toezicht gehouden op onze 25 gemeenten, 17 gemeenschappelijke regelingen en (in samenwerking met provincie Drenthe) 2 waterschappen. Alle gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen vallen onder repressief toezicht. Enkele gemeenten met een moeilijke financiële positie zijn actiever begeleid.

De invoering van de herverdeling van het gemeentefonds pakte voor de meeste gemeenten Overijssel positief uit. Onzekerheid over structurele compensatie Jeugdgeden blijft. Daarnaast is er onzekerheid over de opschalingskorting en de vernieuwing van de financieringssystematiek in 2026.

Dankzij onder andere een eenmalige financiële uitkering voor jeugdzorg kennen de gemeenten in Overijssel een positieve start voor 2023.

De dataviewer is up to date gemaakt.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

In 2022 zijn er geen financiële scans ten behoeve van gemeenten uitgevoerd. In een (onafhankelijke) financiële scan plus advies, krijgen gemeenten beter inzicht in hun financiën. De meeste gemeenten in Overijssel hebben in voorgaande jaren een scan uit laten voeren.

Statenvoorstellen en -besluiten

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

7.1.4 Archieftoezicht

Acties 2022

1. Wij voeren het toezicht uit op het gebied van informatie- en archiefbeheer. Daartoe beoordelen wij jaarlijks de horizontale verantwoording van informatie- en archiefbeheer van de verantwoordelijken voor archiefbeheer (B&W en DB's) naar gemeenteraden en algemene besturen.
2. Wij laten het Historisch Centrum Overijssel (HCO) in opdracht van ons het beheer van het provinciaal archief uitvoeren. Deze afspraken zijn onderdeel van kerntaak 6, prestatie 6.1.3. Wij organiseren (met het HCO) informatiebijeenkomsten om kennis te delen over actuele onderwerpen op het gebied van informatie- en archiefbeheer.
3. Wij leveren een actieve bijdrage aan het landelijke overleg van provinciale archiefinspecteurs en het online Kennisnetwerk Informatie en Archief.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Voor de gemeenten die een oranje totaalkleur hadden, heeft CdK als coördinerend portefeuillehouder IBT een gesprek gevoerd met de burgemeester over de ingezette verbeteringen bij die gemeenten.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Bestedingen zijn in lijn met de begroting.

Statenvoorstellen en -besluiten

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

7.1.5 Ondernijning

Acties 2022

1. Wij maken onze eigen organisatie weerbaarder tegen ondernijning door het uitvoeren van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet Bibob).
2. Wij creëren bewustwording door cursussen, informatiesessies en bijeenkomsten voor medewerkers en gemeenteambtenaren te organiseren.
3. Wij zijn regulier vertegenwoordigd in de Stuurgroep RIEC (Regionaal Informatie- en Expertisecentrum), het Platform Ondernijning en de regiegroepen van de Veiligheidsregio's IJsselland en Twente.
4. Wij werken samen met politie, OM, belastingdienst, gemeenten en andere relevante partners om gezamenlijk de strijd aan te gaan tegen ondernijning.
5. Wij voeren met gemeenten in Overijssel de samenwerkingsagenda Ondernijning uit waarin we onder andere werken aan het versterken van de weerbaarheid van de overheid, informatie delen, criminaliteit en verpaupering in het buitengebied bestrijden, uitvoering geven aan de aanpak van ondernijning/ veiligheid binnen het project Vitale vakantieparken (zie prestatie 1.3.2) en samen met de Duitse partners ook grensoverschrijdende criminaliteit aanpakken.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Afgelopen jaar hebben we onze taken ten aanzien van ondernijning uitgevoerd. Onder andere door het toepassen van de wet BIBOB en het investeren en vergroten van de weerbaarheid van onze provinciale organisatie. Ook zijn we actief in de Informatie en Ondernijningscentra IJsselland, Twente en Milieu en in projecten als Buitengebied, Vakantieparken, Drones, Informatiegestuurd samenwerken en bestuurlijke weerbaarheid. Samen met de gemeenten zetten we in op het verder vergroten van de weerbaarheid en het voorkomen van ondernijning op bestuurlijk en ambtelijk niveau.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Programmaged geld weerbare overheid

2022 heeft voor een groot deel in het teken gestaan om met gemeenten en andere partners tot goede planvorming te komen. Hierdoor is de daadwerkelijke besteding achtergebleven.

Doeluitkering ondermijning op vakantieparken

De gesprekken tussen de gemeenten en de vakantieparken en de daarmee samenhangende besluitvorming hebben, vanwege de complexiteit van de problematiek, meer tijd gekost dan verwacht. Het opzetten van het Expertisecentrum Vitale Vakantieparken Overijssel en de voortgang van te revitaliseren en te transformeren parken en de daarmee samenhangende veiligheids- en ondermijningsaanpak hebben daardoor vertraging opgelopen. Door de vertraging zijn er minder middelen uitgegeven dan begroot. De middelen zijn nodig in 2023 voor de provincie dekkende aanpak niet-vitale vakantieparken.

Op basis van de spelregels voor de doeluitkering hebben wij besloten om de baten en lasten voor prestatie 7.1.5 in 2023 budgettair neutraal te verhogen met € 0,1 miljoen.

Statenvoorstellen en -besluiten

Begrotingswijziging

1. GS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

119

Lasten begrotingswijziging

119

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

7.1.6 (Rijks)taken Commissaris van de Koning

Acties 2022

1. Wij behandelen de procedures voor (nieuwe) benoeming burgemeesters en de herbenoemingsprocedures voor zittende burgemeesters en bereiden de reguliere klankbordgesprekken met alle 25 burgemeesters voor.
2. Wij bereiden de ambtsbezoeken aan de Overijsselse gemeenten voor.
3. Wij adviseren over voorstellen voor Koninklijke onderscheidingen en Koninklijke predicaten.
4. Wij bereiden (werk)bezoeken van leden van het Koninklijk Huis (mede) voor en organiseren jaarlijks een Rijksherenoverleg.
5. Wij behandelen bemiddelingsverzoeken aan de CdK (in het kader van de Ombudsfunctie)

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Rijkstaken van de CdK zijn conform planning uitgevoerd.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Resultaatbestemming

De onderuitputting op deze prestatie wordt veroorzaakt doordat er bij Monitor 2022 - II voor € 0,4 miljoen middelen zijn bijgeraamd voor "weerbaar bestuur kleine gemeenten". Doel van deze uitkering is om de weerbaarheid van met name kleinere gemeenten tegen ondermijnende invloeden te vergroten. In 2022 zijn plannen gemaakt voor besteding van deze middelen. In 2023 zal de uitvoering daarvan plaatsvinden. Daarom stellen wij nu voor om deze middelen door te schuiven naar 2023.

Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,4 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 7.1.6 ((Rijks)taken Commissaris van de Koning) van de begroting 2023.

Statenvoorstellen en -besluiten

Begrotingswijziging

1. Resultaatbestemming

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

400

Resultaatbestemming toelichting

Dit is wat wij doen

7.2 Wendbaar en eigentijds openbaar bestuur

Om tijdig en adequaat in te spelen op ontwikkelingen die relevant zijn voor het openbaar bestuur, volgen wij de trends en ontwikkelingen in de maatschappij. We investeren in kennisontwikkeling en de dialoog over openbaar bestuur en democratie (7.2.1). Via het Trendbureau Overijssel bevorderen we met trendverkenningen een meer toekomstgerichte (politieke) besluitvorming bij Overijsselse overheden (7.2.2). Wij verzamelen en analyseren data en benutten dit om vernieuwing en verbetering van ons beleid te ondersteunen (7.2.3). De vertaling van trends en ontwikkelingen stimuleren we door experimenten en beleidsvorming te ondersteunen waarin de participatie van inwoners en partners centraal staat. Wij grijpen samen met andere overheden binnen Studio Vers Bestuur mogelijkheden aan om te leren en te delen. (7.2.4).

Prestaties

7.2.1 Kennisontwikkeling en -deling

Acties 2022

1. Wij verzorgen Democratiespelen, Provinciespelen, gastlessen op scholen, debatactiviteiten en de democratische Escape Room voor (met name mbo-) jongeren onder de vlag van 'Overijssel doet mee!'.
2. Wij continueren de samenwerking met mbo-instellingen in Overijssel rondom het thema Burgerschap door samen te werken in het programma jongeren en burgerschap in Overijssel en door projecten uit te voeren en uit te laten voeren.

3. Wij begeleiden de Jongerenraad Overijssel in haar rol en taken en stimuleren de raad om adviezen uit te brengen over actuele provinciale onderwerpen. Hierbij richten we ons op minstens twee adviezen per jaar en versterken we de samenwerking tussen de raad en Provinciale Staten.
4. Wij intensiveren de samenwerking met scholen en andere partners in de samenleving rondom het thema democratie, burgerschap en jongeren door jongerenparticipatieprojecten uit te voeren met jongeren.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Na een noodgedwongen terugval in activiteiten vanwege de corona-maatregelen, zijn in 2022 alle activiteiten weer opgepakt. Het Democratiespel is gemoderniseerd, met meer eigen inbreng van de deelnemers, en (nieuwe) begeleiders zijn opgeleid en getraind door Prodemos. De Escaperoom was voor een groot deel van 2022 buiten gebruik vanwege verbouwing van de Oude Statenzaal; naar verwachting is deze vanaf voorjaar 2023 weer beschikbaar en dan wordt deze activiteit weer opgepakt.

Nieuw in 2022 waren activiteiten op en voor basisscholen - te weten de Democratiefabriek en Terra Nova Minimaatschappij, uitbreiding met het spel Tienskip en het starten van digitale dialoogrondes met jongeren via de platforms Facebook en Instagram. Hierdoor werd onder meer invulling gegeven aan een Motie van de Staten om basisschoolleerlingen tot de doelgroep te betrekken, en werd gehoor gegeven aan de expliciete wens in het Initiatiefvoorstel Jongerenparticipatie van de Staten om (meer) digitale media te gebruiken.

In 2022 zijn twee Statenbrieven verstuurd: medio 2022 zijn de resultaten van de basisschoolactiviteiten teruggekoppeld. Eind 2022 is een brief over de voortgang van uitvoering van het initiatiefvoorstel verzonden waarover eind volgend jaar (2023) aan de Staten wordt gerapporteerd.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Deze prestatie bestaat uit een aantal verschillende budgetten, waaronder Overijssel doet mee, Jongerenraad en Jij & Overijssel (internetplatform voor participatie). De budgetten van ODM en Jongerenraad zijn in lijn met de begroting.

Het budget van Jij & Overijssel is nauwelijks benut, omdat het participatieplatform Jij & Overijssel niet meer wordt gebruikt. De aanbesteding hiervoor is niet gelukt en er wordt een afweging gemaakt hoe hiermee verder te gaan.

Statenvoorstellen en -besluiten

Op 13 oktober 2021 is het initiatiefvoorstel 'Krachtige jongerenparticipatie in de Overijsselse democratie' aangenomen. Het betreft een initiatief van de Staten met als doel de mening van jongeren bij beleidsbepaling te benutten en deze frequenter op te halen. Jongeren moeten volgens dit initiatief voor, tijdens en na de beleidsbepaling worden betrokken op een bij hen passende wijze.

In oktober 2020 is motie Burgerschap op het Primair onderwijs. aangenomen. In 2021 is in overleg met de indieners een plan geschreven en is de pilot van start gegaan. Deze wordt in 2022 geëvalueerd. Doel van deze pilot is kinderen kennis laten maken met de democratie en rechtstaat en kinderen gesprek laten gaan over maatschappelijke thema's.

Begrotingswijziging

1. Geen Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

7.2.2 Trendbureau Overijssel

Acties 2022

1. Wij maken toekomstverkenningen samen met relevante partijen (de jaarlijkse programmering wordt vastgesteld door de Programmaraad).
2. Wij organiseren bijeenkomsten over relevante onderwerpen voor de toekomst van Overijssel.
3. Wij houden (op aanvraag) presentaties en workshops en leveren inhoudelijke bijdragen aan activiteiten van derden.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

In 2022 heeft Trendbureau Overijssel gewerkt aan:

- Fysieke producten als 'Trendweb 2022: toekomst onder druk' (publicatie mei 2022), een aantal blogs, een foto tentoonstelling, spoken word en diverse ander producten die via de website www.trendbureauoverijssel.nl zijn gedeeld;
- Uitdragen van de resultaten verkenningen Publiek Leiderschap en Corona Chronicles en Trendweb 2022 via lezingen, workshops en gesprekken met onze doelgroep (bestuurders, volksvertegenwoordigers en hun adviseurs);
- Op verzoek diverse lezingen, workshops en bijdragen geleverd over andere onderwerpen, zowel voor onze doelgroep binnen de provincie als daarbuiten. Trendbureau Overijssel onderhoudt daarmee ook voor ons relevant kennisnetwerk op interprovinciaal en landelijk niveau.
- Toekomst voor Werk - Werk voor Toekomst. Hierbij heeft Trendbureau haar doelgroep (bestuurders, volksvertegenwoordigers en hun adviseurs in Overijssel) intensief betrokken door o.a. het organiseren van denkdiners, werksessies en interviews; Gecombineerd betekent dit dat ruim 200 Overijsselaars actief hebben bijgedragen aan het resultaat van die verkenning.
- Alles bij elkaar betekent dit dat Trendbureau Overijssel in 2022 zo'n vijftig lezingen, workshops heeft gegeven of op andere wijze als expert bevraagd is door derden.
- De focus voor de verkenning naar kunst en cultuur waarmee de eerste fase van die verkenning is afgerond en in 2023 verder zal worden opgepakt.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Bestedingen zijn in lijn met de begroting.

Statenvoorstellen en -besluiten

Begrotingswijziging

1. Geen Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

7.2.3 Digitale overheid, datastrategie en data-analyse

Acties 2022

1. Wij stimuleren datagedreven werken en zorgen voor een solide databasis door goed databeheer en gebruik van de wettelijk verplichte basisregistraties.
2. Wij stimuleren het ontwikkelen en uitwisselen van provinciale kennis door samen te werken met gemeenten en kennisinstellingen, de Kennishub, en het congres Feiten, Feiten, Feiten.
3. Wij zetten in op het ontwikkelen en toepassen van digitaliseringstechnologie en nieuwe kwalitatieve onderzoeksmethodes in programma's en projecten als aanvulling op bestaande methodes.
4. Wij werken samen met de strategen en de planbureaus aan een provinciale kennisagenda waarin het brede welvaartsdenken een belangrijke rol speelt.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. In 2022 hebben we een forse impuls gegeven aan de Basisregistratie Ondergrond (BRO) die nu gevuld is met alle grondwaterdata van de afgelopen 50 jaar.

In 2022 is een implementatieplan opgesteld voor de toekomstvaste-GIS-omgeving, een platform dat gebruikt kan worden door alle eenheden en programma's en zo het data-gedreven werken faciliteert. De financiering hiervan wordt nog onderzocht. In het kader van data-gedreven werken hebben we de eerste stappen gezet in de ontwikkeling van een dataplatform waarin een volgende stap subsidiedata worden ontsloten voor analyse.

2. Het congres 'Feiten, feiten, feiten' werd in 2022 voor het eerst sinds de pandemie weer live georganiseerd voor bijna 150 bezoekers. Het thema was grensoverschrijdend onderzoek, een thema dat aanleiding gaf tot veel gedachtewisseling tussen de bezoekers. De toegankelijkheid van de kennishub is dit jaar door een externe onafhankelijke partij ge-audit. Naar aanleiding van deze audit is de toegankelijkheid nog verder verbeterd en is een certificaat toegekend.

3. In het laatste jaar van deze coalitieperiode hebben we veel ervaring opgedaan met kwalitatieve evaluaties. Daarnaast hebben we meegedacht voor een opzet voor het lerend evalueren binnen het PPLG.

Voor verscheidene programma's zijn digitale oplossingen (door-) ontwikkeld, waaronder het dashboard grondwaterkwaliteit, welke is ontsloten voor professionals en het komende jaar publiekelijk beschikbaar komt.

4. In september is de eerste monitor brede welvaart van provincie Overijssel opgeleverd. De monitor is gebaseerd op data van het CBS en eigen onderzoeksgegevens. In de toekomst zal de monitor gekoppeld worden aan de P&C-cyclus. We verwachten dat de monitor brede welvaart een rol gaat spelen binnen het PPLG en bij de totstandkoming van het nieuwe coalitie-akkoord.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Bestedingen zijn in lijn met de begroting.

Statenvoorstellen en -besluiten

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

7.2.4 Eigentijdse invulling participatie

Acties 2022

1. We voeren op verzoek van gemeenten, waterschappen en andere organisaties in Overijssel pilotprojecten uit waarin participatie en/of initiatieven vanuit de samenleving centraal staan
2. We voeren het uitdaagrecht (Right to Challenge) uit conform vastgesteld beleid met als doel de inwoners en ondernemers in Overijssel te betrekken bij de uitvoering van ons beleid
3. Wij continueren de samenwerking met mbo-instellingen in Overijssel rondom het thema Burgerschap door samen te werken in het programma jongeren en burgerschap in Overijssel en door projecten uit te voeren en uit te laten voeren.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Geholpen door het aflopen van de verschillende beperkingen en lockdowns door Corona zijn de activiteiten van de partners van Studio Vers Bestuur veelal in een stroomversnelling gekomen. De schroom om mensen bij elkaar te roepen is weg en dat zien we in de activiteiten waarbij Studio Vers Bestuur wordt gevraagd. Daarbij ligt de focus steeds meer op trajecten waarin de provincie zelf ook een rol heeft en werken we steeds meer met 'interne' partners. De samenwerking tussen volksvertegenwoordigers, dagelijks bestuur en ambtenaren in het samenspel tussen overheid en de samenleving komt daarin naar boven in bijvoorbeeld drie 'Reflectiekamers' over Studio Vers Bestuur, de Nationale Parken en de nieuwe Omgevingsvisie.

Het uitdaagrecht is geëvalueerd, zoals in het statenvoorstel betreffende de vormgeving van het uitdaagrecht (nr. 2020/1105378 besproken tijdens de statenvergadering van 27 januari 2021) is voorgesteld. De staten zijn over de uitkomsten schriftelijk geïnformeerd in het eerste kwartaal van 2023.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

In 2022 is er geen gebruik gemaakt van de subsidie regeling (totaalbudget € 50.000). Enkele partijen hebben zich wel gemeld, maar bleken bij nader gesprek niet behoefte te hebben aan financiële middelen, maar aan begeleiding, die uit het team van Studio Vers Bestuur geleverd kon worden. Daarnaast is een deel van de capaciteit van het programmateam 'om niet' geleverd vanuit partnerorganisaties en vanuit andere onderdelen van de provinciale organisatie en zijn daarmee operationele programmakosten vermeden.

Statenvoorstellen en -besluiten

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

Dit is wat wij doen

7.3 Effectief eigen bestuur

Wij behartigen de Overijsselse belangen en werken aan maatschappelijke resultaten voor onze provincie. Dit doen wij door samenwerking in ons eigen bestuur en een goede samenwerking met overheden, maatschappelijke organisaties, onderwijs en bedrijfsleven (7.3.1). Door relatiebeheer en lobby bevorderen we de samenwerking en de realisatie van onze doelen (7.3.2). Daarnaast zorgen wij voor een passend en transparant communicatiebeleid (7.3.3). Bij de afhandeling van bezwaar en beroep richten wij ons op de dialoog en het oplossen van conflicten volgens de door ons vastgestelde 'Methode Overijssel' (7.3.4). Gezamenlijk zetten Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten in op de maatschappelijke opgaven en een versteviging van de samenwerking en samenspel (7.3.5).

Prestaties

7.3.1 Samenwerking met partners

Acties 2022

1. Wij werken als partner binnen regionale samenwerkingsverbanden, in het bijzonder de Cleantechregio, regio Twente en regio Zwolle.
2. Wij zetten ons in om de grote thema's binnen het openbaar bestuur (o.a. democratische legitimiteit binnen regionale samenwerking en maatschappelijk vertrouwen), zowel binnen het IPO als de Kring van Commissarissen te agenderen.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Regio Stedendriehoek, Regio Zwolle en Regio Twente zijn de drie regio's waar we bestuurlijk en ambtelijk samenwerken. Voor Regio Zwolle coördineren wij de inzet van de betrokken provincies. In de Regio Stedendriehoek hebben wij de inzet van het bureau Berenschot bij het maken van de Strategische agenda financieel ondersteund (analoog aan Gelderland). Wij

zijn kassier voor de Regio Deals van Regio Zwolle en Regio Twente. Ook in de lobby trekken we nauw samen op met onze drie functionele regio's.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

In 2022 hebben we een teruggave ontvangen van het IPO van ongeveer € 0,2 miljoen voor het jaarrekeningresultaat 2021. Hierdoor is hier een onderuitputting ontstaan. Daarnaast zijn er minder kosten gemaakt voor grensoverschrijdende samenwerking.

Statenvoorstellen en -besluiten

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

7.3.2 Lobby en relatiebeheer

Acties 2022

1. Wij lobbyen op Nederlandse-, Duitse- en Europese schaal op basis van inhoudelijke agenda's die onderling zijn afgestemd en met focus op de opgaven van Overijssel, zoals overeengekomen met onze partners en vastgelegd in het Coalitieakkoord.
2. Wij voeren de samenwerkingsagenda's met Noordrijn-Westfalen, Nedersaksen en het Münsterland uit.
3. Wij trekken, waar mogelijk, samen met de deelstaten en de regio op in Brussel op het gebied van Europese regionale samenwerking.
4. Wij lobbyen samen met onze partners voor het beschikbaar komen van Europese fondsen voor Oost-Nederland/Overijssel in de periode 2021-2027. Zie ook prestatie 5.3.3 Realisatie Europese programma's.
5. Wij organiseren relatie- en netwerkbijsamkomsten en ontmoeten partners in Nederland, Duitsland en Europa: onder andere de externe nieuwjaarsreceptie, werkbezoeken van het college, werkbezoeken van Kamerleden en Europarlementariërs, de Koningsdagreceptie in Düsseldorf en de European Week of Regions and Cities (EWRC) in Brussel.
6. Wij maken één keer per jaar een ronde langs secretarissen en griffiers en benutten dit moment voor het verzamelen van informatie over de waardering van gemeenten van onze eigen prestaties. Deze informatie vertalen we naar concrete verbeteringen in onze werkprocessen.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Op alle prioritaire dossiers uit de Public Affairs Agenda en het Coalitieakkoord is doorlopend lobby-inzet gepleegd, en zijn er gedurende het jaar tal van werkbezoeken en lobbyactiviteiten georganiseerd. We hebben een succesvolle gezamenlijke lobby gevoerd

voor de spoorverbinding Zwolle-Twente-Munster. Ook is er nauw samengewerkt met Twente in het bevorderen van de regionale chipindustrie, onder andere door lobbyinzet op de Europese Chips Act. Uiteraard blijft ook het stikstofdossier onverminderd de aandacht houden.

Na de coronajaren konden een aantal reguliere evenementen, zoals de EWRC en het Overijssels Wilddiner, dit jaar weer fysiek georganiseerd worden. Ook heeft Overijssel in september de externe vergadering van de ECON-commissie van het Europees Comité van de Regio's georganiseerd in Zwolle.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Bestedingen zijn in lijn met de begroting.

Statenvoorstellen en -besluiten

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

7.3.3 Communicatie

Acties 2022

1. Wij werken verder aan de professionalisering van de communicatie en adviseren proactief over wat er speelt in de samenleving.
2. Wij maken thematische communicatieplannen om de langetermijncommunicatiestrategie van de provincie uit te voeren.
3. Wij investeren in een begrijpelijke overheid door medewerkers te scholen in het gebruik van begrijpelijke taal en doorlopend onze bestaande communicatie-instrumenten te verbeteren.
4. Wij ondersteunen de organisatie met aangepaste communicatievormen zoals (maar niet uitsluitend) webinars, webcasts en social media om in contact te blijven met de samenleving en eigen medewerkers. Ook voor de toekomst biedt een breder palet aan communicatiemiddelen ons de mogelijkheid nog beter aan te sluiten op de behoefte van inwoners en partners in Overijssel.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Afgelopen jaar is weer veel inzet gepleegd op een passende communicatie om beleidsdoelstellingen te realiseren.

De social media kanalen van provincie Overijssel zijn gegroeid in aantallen volgers. Daarmee zijn we steeds beter in staat om aanvullende communicatie in te richten bovenop bestaande middelen. We blijven daar zoeken en experimenteren om in toenemende mate relevant te zijn voor de inwoners van Overijssel en overige doelgroepen.

Eind 2022 is een nieuwe website op overijssel.nl opgeleverd. De techniek aan de achterkant is sterk vernieuwd waardoor veiligheid en digitale toegankelijkheid aangescherpt zijn.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Er zijn minder kosten gemaakt voor het beheer van de website overijssel.nl, omdat er wordt overgestapt op een nieuw besturingssysteem.

Statenvoorstellen en -besluiten

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

7.3.4 Bezwaar en beroep

Acties 2022

1. Wij handelen bezwaarschriften, klachten en claims af vanuit een open houding en gericht op een goede communicatie, in een begrijpelijke taal. Indien nodig schakelen wij een mediator of onafhankelijke deskundigen in om te komen tot een duurzame oplossing.
2. Wij benutten bezwaren, klachten en claims als leerpunten om het handelen van de provincie te verbeteren en adviseren intern over kansen voor verbeteringen

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Het aantal bezwaarzaken dat in 2022 in behandeling werd genomen bedraagt 175, vergelijkbaar met het aantal bezwaren in 2021 (172) en iets minder dan het gemiddelde over de afgelopen 5 jaar (183).

Het merendeel van de zaken betrof handhaving van de Wet natuurbescherming (stikstof) en bezwaren tegen schadebesluiten met betrekking tot kanaal Almelo-de Haandrik.

Er werden 148 zaken afgehandeld. Opvallend is dat het aantal zaken dat informeel kon worden afgedaan is gedaald. Indicator daarvoor is het percentage bezwaarschriften dat werd ingetrokken; dat ging van 43% naar 25%. Tegelijk kelderde het percentage bezwaarschriften dat binnen de wettelijke beslistermijn werd afgedaan 58% naar 15%. Deze cijfers weerspiegelen de toegenomen complexiteit en het principiële karakter van veel bezwaarzaken. Dat geldt bij uitstek voor de stikstof- en kanaalzaken.

De 'methode Overijssel' blijft van grote waarde, in de eerste plaats voor bezwaarmakers. Maar met onze open houding en oplossingsgerichte benadering blijft Overijssel ook een voorbeeld voor andere overheden, zo bleek afgelopen jaar onder meer op een congres met andere provincies. Om onze vaardigheden verder te verbeteren hebben onze bezwaar- en klachtjuristen een training gevolgd van de Nationale ombudsman gericht op de omgang met 'vasthoudende' klagers.

Van de beslissingen op bezwaar was 23 geheel of gedeeltelijk gegrond. Ook dat bewijst het belang van de bezwaarprocedure als 'reparatie- en serviceafdeling' van de overheid. Leerpunten uit de bezwaarprocedures hadden veelal te maken met onduidelijke formuleringen in subsidieregelingen. Een ander leerpunt is dat externe organisaties die provinciale bevoegdheden uitoefenen in mandaat (bijvoorbeeld RVO), niet altijd oog hebben voor bijzonderheden in regelingen van de provincie Overijssel, vermoedelijk vanuit een streven naar efficiëntie en uniforme uitvoering voor alle opdrachtgevers. Dat is een aandachtspunt bij de aansturing door de accountmanagers.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Doordat het aantal bezwaarschriften dat informeel kon worden afgedaan is gedaald, zijn meer bezwaar- en beroepszaken gevoerd dan in voorgaande jaren. Dit heeft geleid tot een kostenstijging van de griffierechten ten opzichte van voorgaande jaren. Tevens zijn wij ten opzichte van voorgaande jaren vaker veroordeeld tot het betalen van proceskostenvergoedingen. De redenen en leerpunten leest u in de inhoudelijke toelichting. Doordat wij vaker griffierechten hebben betaald en procesvergoedingen hebben uitgekeerd is het begrote budget in 2022 met circa € 25.000 overschreden.

Statenvoorstellen en -besluiten

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

7.3.5 Verstevigen samenspel PS-GS

Acties 2022

1. Wij brengen focus aan in onze verantwoording aan PS, door bij het gesprek uit te gaan van onze integrale bijdrage aan maatschappelijke opgaven.
2. Wij versterken de informatiepositie van PS, o.a. door meer te werken met startnotities bij het proces van beleidsvorming.
3. Wij stellen in samenwerking met PS een agenda op met strategische onderwerpen

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Er zijn diverse evaluaties verricht met en onder de PS leden. De strategische agenda heeft wat hen betreft weinig meerwaarde gehad. Als planningsinstrument voor de griffie en agendacommissie blijft het wel relevant. PS zien in de volgende periode graag startnotities. De informatiepositie van PS blijft een punt van aandacht. Men was tevreden over de kwaliteit van de stukken van GS. Er is voor de volgende Staten een Overdrachtsdocument vastgesteld met aanbevelingen.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Statenvoorstellen en -besluiten

Begrotingswijziging

1. Geen

Baten begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming toelichting

Financiën

In onderstaande tabel staan de lasten, baten en saldo van deze kerntaak. De tabel is uit te klappen voor meer details.

Bedragen x €1.000

Financiën	Primitieve begroting 2022	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2022	Begroting 2022	Realisatie 2022	Ruimte 2022	Voorgestelde wijziging / resultaatbestemming
Lasten						
7.1 Goed openbaar bestuur in Overijssel						
7.1.1 Bestuurlijke inrichting en samenwerking	220	0	220	17	203	0
7.1.2 Interbestuurlijk toezicht	55	0	55	6	49	0
7.1.3 Financieel toezicht	33	0	33	19	14	0
7.1.4 Archief toezicht	1	0	1	0	0	0
7.1.5 Ondernijning	295	310	604	420	185	119
7.1.6 (Rijks)taken Commissaris van de Koning	245	400	645	208	437	400
Totaal 7.1 Goed openbaar bestuur in Overijssel	848	710	1.558	670	888	519
7.2 Wendbaar en eigentijds openbaar bestuur						
7.2.1 Kennisontwikkeling en -deling	362	0	362	141	221	0
7.2.2 Trendbureau Overijssel	327	-36	291	242	50	0
7.2.3 Digitale overheid, datastrategie en data-analyse	749	-27	723	636	87	0

Financiën	Primitieve begroting 2022	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2022	Begroting 2022	Realisatie 2022	Ruimte 2022	Voorgestelde wijziging / resultaatbestemming
7.2.4 Eigentijdse invulling participatie	375	0	375	255	120	0
Totaal 7.2 Wendbaar en eigentijds openbaar bestuur	1.813	-63	1.751	1.273	478	0
7.3 Effectief eigen bestuur						
7.3.1 Samenwerking met partners	741	-411	330	90	241	0
7.3.2 Lobby en relatiebeheer	451	0	451	370	81	0
7.3.3 Communicatie	572	0	572	298	275	0
7.3.4 Bezwaar en beroep	20	0	20	46	-26	0
7.3.5 Verstevigen samenspel PS-GS	3.947	90	4.037	1.921	2.116	0
Totaal 7.3 Effectief eigen bestuur	5.731	-321	5.410	2.724	2.685	0
7.66 Totaal personeelsgebonden kosten						
7.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	10.247	798	11.045	11.387	-343	0
Totaal Lasten	18.639	1.123	19.763	16.054	3.708	519
Baten						
7.1 Goed openbaar bestuur in Overijssel						
7.1.5 Ondernijning	80	310	390	276	114	119
7.2 Wendbaar en eigentijds openbaar bestuur						
7.2.1 Kennisontwikkeling en -deling	29	0	29	27	2	0
7.2.3 Digitale overheid, datastrategie en data-analyse	55	0	55	52	2	0
Totaal 7.2 Wendbaar en eigentijds openbaar bestuur	83	0	83	79	4	0
7.3 Effectief eigen bestuur						
7.3.2 Lobby en relatiebeheer	42	0	42	83	-42	0
7.3.4 Bezwaar en beroep	0	0	0	1	-1	0
7.3.5 Verstevigen samenspel PS-GS	0	90	90	91	-2	0
Totaal 7.3 Effectief eigen bestuur	42	90	131	176	-45	0
7.66 Totaal						

Financiën	Primitieve begroting 2022	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2022	Begroting 2022	Realisatie 2022	Ruimte 2022	Voorgestelde wijziging / resultaatbestemming
personeelsgebonden kosten						
7.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	0	0	0	95	-95	0
Totaal Baten	205	399	604	625	-21	119
Resultaat	-18.435	-724	-19.159	-15.429	-3.730	-400

Voorgestelde begrotingswijzigingen

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Baten Lasten Saldo Financiële toelichting			
		begrotingswijziging /			
		resultaatbestemming			
7.1.5 Ondermijning	GS Begrotingswijziging	0	119	119	0 Doeluitkering ondermijning op vakantieparken: De gesprekken tussen de gemeenten en de vakantieparken en de daarmee samenhangende besluitvorming hebben, vanwege de complexiteit van de problematiek, meer tijd gekost dan verwacht. Het opzetten van het Expertisecentrum Vitale Vakantieparken Overijssel en de voortgang van te revitaliseren en te transformeren parken en de daarmee samenhangende veiligheids- en ondermijningsaanpak hebben daardoor vertraging opgelopen. Door de vertraging zijn er minder middelen uitgegeven dan begroot. De middelen zijn nodig in 2023 voor de provincie dekkende aanpak niet-vitale vakantieparken. Op basis van de spelregels voor de doeluitkering hebben wij besloten om de baten en lasten voor prestatie 7.1.5 in 2023 budgettair neutraal te verhogen met € 0,12 miljoen.
7.1.6 (Rijks)taken Commissaris van de Koning	Resultaatbestemming	-400	0	400	-400 De onderuitputting op deze prestatie wordt veroorzaakt doordat er bij de 2e monitor voor € 0,4 miljoen middelen zijn bijgeraamd voor "weerbaar bestuur kleine gemeenten". Doel van deze uitkering is om de weerbaarheid van met name kleinere gemeenten tegen ondermijnende invloeden te vergroten. In 2022 zijn plannen gemaakt voor besteding van deze middelen. In 2023 zal de uitvoering daarvan plaatsvinden. Daarom stellen wij nu voor om deze middelen door te schuiven naar 2023. Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,4 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 7.1.6 ((Rijks)taken Commissaris van de Koning) van de begroting 2023.
Totaal		-400	119	519	-400

Doorgevoerde begrotingswijzigingen

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
7.1.5 Ondermijning		0	310	310	0 GS 101 Jaarverslag 2021	Doeluitkering veilige vakantieparken: GS begrotingswijziging Door het Ministerie van Justitie & Veiligheid is een versterkingsplan opgesteld voor de aanpak van georganiseerde criminaliteit en ondermijning. Binnen dit versterkingsplan zijn er gelden beschikbaar gesteld voor het project "veilige vakantieparken Overijssel". De totale bijdrage die beschikbaar is voor de Overijsselse aanpak betreft € 0,6 miljoen. Dit bedrag

					<p>zal in 4 termijnen worden overgemaakt en loopt via het Regionaal Informatie en Expertisecentrum Oost Nederland (RIEC-ON). Volgens de voorschriften van de BBV hebben wij bij de 2e monitor 2020 voor deze bijdrage een doeluitkering ingesteld. In 2021 is de tweede termijn van € 0,2 miljoen uitbetaald. Met de overgebleven middelen uit 2020 was er daarmee € 0,36 miljoen beschikbaar voor 2021. Hiervan is € 51.299 besteed. Het restant schuiven we door naar 2022. Reden van de onderuitputting is dat er nog weinig parken in beeld zijn waarvoor uitgaven gedaan moeten worden in het kader van de ondermijningsproblematiek en er is nog geen geschikte ketenregisseur geworven. Het overgebleven geld schuiven wij door naar 2022.</p> <p>Op basis van de spelregels voor de doeluitkering hebben wij besloten om de baten en lasten voor prestatie 7.1.5 in 2022 budgettair neutraal te verhogen met € 309.000.</p>	
7.1.6 (Rijks)taken Commissaris van de Koning	-400	0	400	-400 PS 008 Monitor Overijssel 2022 - II	<p>Toelichting begrotingswijziging: In de septembercirculaire 2022 heeft de provincie Overijssel een bedrag van € 0,4 miljoen voor "Weerbaar bestuur kleine gemeenten" ontvangen. Doel van deze uitkering is om de weerbaarheid van met name kleinere gemeenten tegen ondermijnende invloeden te vergroten.</p> <p>Onder Kerntaak 20 Financiering en dekkingsmiddelen stellen wij u voor om dit bedrag toe te voegen aan prestatie 7.1.6.</p>	PS begrotingswijziging
7.2.2 Trendbureau Overijssel	36	0	-36	36 Adm. 203 doorwerking Adm. 2021	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 203 doorwerking administratieve wijzigingen 2021	Adm. begrotingswijziging
7.2.3 Digitale overheid, datastrategie en data- analyse	27	0	-27	27 Adm. 211 Personeelsgebonden kosten voorjaarswijziging 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 211 Personeelsgebonden kosten voorjaarswijziging 2022	Adm. begrotingswijziging
7.3.1 Samenwerking met partners	411	0	-411	411 PS 006 Monitor Overijssel 2022 - I	<p>Herverdeling centraal IPO budget Wij stellen u voor om het centrale IPO budget van € 603.755 onder prestatie 7.3.1, te verdelen over prestatie 1.1.1 (Actueel ruimtelijk- en waterbeleid) € 110.000, prestatie 2.1.2 (VTH milieu) € 56.000, prestatie 3.1.1 (Beleid en kaderstelling Natuur en landschap) € 34.000, prestatie 3.4.1 (Beleidsontwikkeling verduurzaming landbouw) € 24.000, prestatie 4.2.3 (Consessies- en contractmngt bus en trein) € 100.000, prestatie 5.5.1 (Basisinfrastructuur innovatie) €26.000, prestatie</p>	PS begrotingswijziging

					6.1.2 (Immaterieel erfgoed) € 13.000 en prestatie 10.0.0 (Bedrijfsvoering) € 48.000. Het restant van € 192.000 blijft onder prestatie 7.3.1 staan voor de IPO-onderdelen die betrekking hebben op Kwaliteit Openbaar Bestuur.		
7.3.5 Verstevenigen samenspel PS-GS	0	90	90	0	GS 106 Monitor Overijssel 2022 - II	Toelichting begrotingswijziging: In verband met een waardeoverdracht van een pensioen naar het APPA-pensioen heeft de Provincie Overijssel een bedrag van 89.712,- euro ontvangen.	GS begrotingswijziging
						Wij stellen u voor om dit bedrag te storten in de voorziening APPA onder prestatie 7.3.5.	
7.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-36	0	36	-36	Adm. 203 doorwerking Adm. 2021	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 203 doorwerking administratieve wijzigingen 2021	Adm. begrotingswijziging
7.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-248	0	248	-248	PS 006 Monitor Overijssel 2022 - I	Deze wijziging betreft de aanpassing normbedragen naar kerntaken	PS begrotingswijziging
7.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-27	0	27	-27	Adm. 211 Personeelsgebonden kosten voorjaarswijziging 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 211 Personeelsgebonden kosten voorjaarswijziging 2022	Adm. begrotingswijziging
7.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-487	0	487	-487	Adm. 221 Mutaties personeel CAO	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 221 Mutaties personeel CAO	Adm. begrotingswijziging
Totaal	-724	399	1123	-724			

Overhead, financiering en dekkingsmiddelen

Overhead

Onder 'overhead' worden baten en lasten verantwoord die niet rechtstreeks aan een taakveld kunnen worden toegerekend. Het zijn veelal kosten die ondersteunend zijn aan alle activiteiten. Dit zou samengevat kunnen worden als 'de kosten van bedrijfsvoering'. Hieronder vallen ondermeer uitgaven aan ict, huisvesting, personeel & organisatie, control & administratie en juridische ondersteuning.

Vanuit de paragraaf Bedrijfsvoering en Kerntaak 7 Kwaliteit openbaar bestuur worden de volgende resultaatbestemmingen voorgesteld:

Inbesteding catering en beveiliging

In 2022 hebben wij besloten onze catering- en beveiligingsdiensten in eigen beheer te nemen. Door het inbesteden van deze diensten zijn wij beter in staat in te spelen op toekomstige ontwikkelingen en te sturen op onze provinciale doelstellingen, bijvoorbeeld op het gebied van duurzaam en regionaal inkopen. In ons vernieuwde hospitalityconcept wordt eigen personeel flexibel ingezet, hetgeen onze gastvrijheid en wendbaarheid ten goede komt.

De inbesteding van deze diensten brengen incidentele opstartkosten met zich mee. Zo moeten wij pin- en kassasystemen aanschaffen, (inkoop)systemen implementeren, producten aanschaffen (zoals kleding, schoonmaakproducten, e.d.) en onze (financiële) administratie inrichten. Deze kosten kunnen wij niet vanuit de lopende exploitatiebegroting 2023 dekken.

Wij stellen u daarom voor om via resultaatbestemming € 150.000 door te schuiven en in 2023 toe te voegen aan het overheadbudget Bedrijfsvoering voor catering en beveiliging.

Wet Open Overheid

Bij de Monitor 2022-II hebben wij u gemeld dat wij u een resultaatbestemming voorleggen voor implementatie en uitvoering van de Wet Open Overheid (WOO). Via het provinciefonds hebben wij in 2022 € 335.000 ontvangen. Wij willen deze middelen inzetten om een projectorganisatie in te richten, onze systemen verder 'WOO-proof' te maken en aan te sluiten op landelijke publicatieplatforms. Zo blijven wij voldoen aan de WOO.

De provinciefondsmiddelen zijn in 2022 nog niet besteed omdat voorbereidende werkzaamheden door vaste formatie is opgepakt. In 2023 verwachten wij een versnelling van onze activiteiten (en daarmee een piek in kosten).

Wij stellen u voor om via resultaatbestemming € 335.000 door te schuiven en in 2023 toe te voegen aan het overheadbudget Bedrijfsvoering voor uitvoering en implementatie van de WOO.

Uitloop projecten Shared Service Center Ons

Shared Service Center Ons (SSC Ons) is in 2022 met toestemming van partners gestart met een aantal projecten om haar dienstverlening en informatieveiligheid te verbeteren (bijvoorbeeld projectkosten Verhogen Digitale Weerbaarheid (VDW)). De benodigde middelen hiervoor waren gereserveerd in onze Begroting 2022. Daadwerkelijke betaling aan Ons vindt plaats op basis van realisatie. Door personele krapte bij Ons, de omvang en complexiteit van projecten heeft Ons meer tijd nodig om de projecten te realiseren. In haar eigen Jaarverslag 2022 zal Ons u hierover informeren. Door uitloop zijn de door Overijssel in 2022 gereserveerde middelen niet besteed. Ons verwacht de projecten in 2023 te realiseren. Als opdrachtgever sturen wij hierop.

Wij stellen u voor om via resultaatbestemming € 455.000 door te schuiven en in 2023 toe te voegen aan het overheadbudget Bedrijfsvoering voor SSC Ons.

Informatiebeveiliging

In de decembercirculaire is voor alle provincies in totaal € 0,8 miljoen beschikbaar gesteld

om provinciale organisaties certificeerbaar te maken voor de ISO 27001 norm. Overijssel ontvangt € 70.000 voor deze taak. Wij streven ernaar om in 2023 certificeerbaar te zijn. Wij stellen u voor om de provinciefondsmiddelen van € 70.000 via resultaatbestemming beschikbaar te houden voor informatiebeveiliging en toe te voegen aan overheadbudget Bedrijfsvoering.

Impulsgelden digitalisering Coalitieakkoord 2020

De urgentie om een versnelling aan te brengen in onze digitaliserings- en datamogelijkheden is hoog. Wegens verloop van personeel en wisseling in aansturing heeft deze versnelling enige tijd stil gelegen en is er sprake van onderbesteding in 2022. In Monitor 2022-II hebben wij voorgesteld om de einddatum van deze KvO middelen te verlengen met een jaar van 2023 naar 2024. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,2 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de begroting 2023.

Financiering

Onder deze alinea worden de resultaatbestemmingsvoorstellen weergegeven die betrekking hebben op de algemene financieringsreserve.

Voorziening participatie Herstructureringsmaatschappij Overijssel (HMO), verbonden partij

Wij hebben HMO op basis van de verstrekte middelen gewaardeerd op € 55,9 miljoen. Het eigen vermogen van HMO bedraagt, op basis van de concept jaarrekening 2022, per 31-12-2022 € 52,3 miljoen. Dat betekent dat de voorziening HMO € 3,6 miljoen moet bedragen. Aangezien er € 3,8 miljoen beschikbaar is in de voorziening, is er € 0,2 miljoen vrijgevallen in 2022. Conform de afspraken verrekenen we de mutaties met de voorziening met de Algemene Financieringsreserve.

Wij stellen u voor een bedrag van € 0,2 miljoen via resultaatbestemming toe te voegen aan de Algemene financieringsreserve.

Voorziening participatie Innovatiefonds Overijssel I (IFO I)

Wij hebben IFO I op basis van de verstrekte middelen gewaardeerd op € 20,0 miljoen. Het eigen vermogen van IFO-I bedraagt, op basis van de concept jaarrekening 2022, per 31-12-2022 € 17,5 miljoen. Dat betekent dat de voorziening IFO-I € 2,5 miljoen moet bedragen. Aangezien er € 4,4 miljoen beschikbaar is in de voorziening, is er € 1,9 miljoen vrijgevallen in 2022. Conform de afspraken verrekenen we de mutaties met de voorziening met de Algemene Financieringsreserve.

Wij stellen u voor een bedrag van € 1,9 miljoen via resultaatbestemming toe te voegen aan de Algemene financieringsreserve.

Voorziening participatie Innovatiefonds Overijssel II (IFO II)

Wij hebben IFO II op basis van de verstrekte middelen gewaardeerd op € 3,82 miljoen. Het eigen vermogen van IFO-II bedraagt, op basis van de concept jaarrekening 2022, per 31-12-2022 € 1,30 miljoen. Dat betekent dat de voorziening IFO-I € 2,52 miljoen moet bedragen. Aangezien er € 2,48 miljoen beschikbaar is in de voorziening, is er € 0,04 miljoen bijgestort in 2022 ten koste van het resultaat. Conform de afspraken verrekenen we de mutaties met de voorziening met de Algemene Financieringsreserve.

Wij stellen u voor een bedrag van € 40.000 te onttrekken aan de Algemene financieringsreserve en via resultaatbestemming toe te voegen aan de algemene reserve.

Financieren van projecten door Energiefonds Overijssel

Het fondsbeheer van Energiefonds Overijssel B.V. wordt uitgevoerd door CL Venture Partners. Voor de uitvoering van het fondsbeheerder heeft CL Venture Partners (handelend onder de naam StartGreen Capital) in 2018 het vergunningstraject MiFID2 (Markets in Financial Instruments Directive II) doorlopen bij de Autoriteit Financiële Markten (AFM). De vergunning en de bijbehorende vereisten worden jaarlijks getoetst door de AFM.

Op basis van de vereisten, die voortvloeien uit MiFID2 en zijn geïmplementeerd in de Wet op het financieel toezicht (Wft), moet het eigen vermogen van Energiefonds Overijssel B.V.

minimaal € 125.000 positief zijn. Als gevolg hiervan moeten participaties, totdat het minimale eigen vermogen van Energiefonds Overijssel B.V. van € 125.000 miljoen is bereikt, gefinancierd worden door middel van agiostortingen.

Energiefonds Overijssel (EFO), verbonden partij

Het (geconsolideerde) eigen vermogen van Energiefonds Overijssel B.V. bedraagt per ultimo 2022 € 1,7 miljoen. Voor het verschil tussen het eigen vermogen van Energiefonds Overijssel B.V. en het totale door de provincie gestorte (agio) vermogen, is in 2022 € 0,2 miljoen van de voorziening vrijgevallen. In de Algemene financieringsreserve (AFR) is, na afboeking van hieronder genoemde verlies, € 0,2 miljoen opgenomen ter dekking van de beoogde omvang van het Energiefonds, een deel daarvan is in voorgaande jaren toegevoegd aan de voorziening. Naar aanleiding van deze vrijval stellen wij u voor om de vrijval van € 0,2 miljoen weer toe te voegen aan de Algemene Financieringsreserve.

Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,2 miljoen via resultaatbestemming te storten in de Algemene financieringsreserve.

Afboeking fondsvermogen als gevolg verliezen EFO I

In 2022 zijn op basis de financieringsovereenkomst (artikel 4.3.1) twee bewijsovereenkomsten vastgesteld in de algemene vergadering van aandeelhouders van EFO I. Door de verkoop met verlies van Empyro B.V. is de investering ter hoogte van € 445.000 verloren gegaan. Daarnaast is door de liquidatie van Streekpellets B.V., de investering door EFO I van totaal € 433.000 verloren gegaan. Deze afboeking van gezamenlijk € 878.000 is onder prestatie 2.3.2 ten laste gekomen van het rekeningresultaat. Door deze afboeking wordt het afgedekte fondsvermogen van € 200 miljoen verlaagd naar € 199,1 miljoen. Naar aanleiding van bovenstaande afboeking stellen wij voor om € 878.000 uit de Algemene financieringsreserve te laten vrijvallen ten gunste van Algemene reserve.

Algemene dekkingsmiddelen

Onder deze alinea worden de resultaatbestemmingsvoorstellen en begrotingswijzigingen weergegeven die betrekking hebben op toevoegingen aan andere reserves dan de algemene financieringsreserve.

Resultaatbestemmingen

- *Decentralisatie uitkering natuurinclusief na-isoleren*
Bij de Perspectiefnota 2023 is voor het jaar 2023 € 1,25 miljoen beschikbaar gesteld voor de subsidieregeling soortenmanagementplannen (SMP) die begin 2023 is opengesteld. Aanvullende daarop heeft het Rijk via de decembercirculaire een decentralisatie-uitkering beschikbaar gesteld voor natuurinclusief na-isoleren van € 560.361. Tijdens de voorbereiding van de subsidieregeling bleek dat de interesse van gemeenten groter was dan verwacht. Om alle Overijsselse gemeenten de gewenste ondersteuning te kunnen bieden via de subsidieregeling stellen wij u voor om de ontvangen rijksmiddelen aanvullend in te zetten voor deze subsidieregeling en andere kosten rondom het (pre-) SMP-beleid.
Wij stellen u voor om het beschikbaar gestelde rijksbudget van € 560.000 toe te voegen aan begroting 2023 onder prestatie 3.1.6.
- *Decentralisatie uitkering Erfgoed Deal*
In februari 2019 hebben 13 partijen de handen ineengeslagen om samen te werken aan een waardevolle leefomgeving. Het gezamenlijke doel is om de relatie tussen erfgoed en de inrichting van de leefomgeving te versterken. In de huidige tijd waarin onze leefomgeving vergaand moet worden aangepast aan klimaatverandering, nieuwe energienetwerken en verstedelijking, kan cultureel erfgoed houvast bieden. De Erfgoed Deal streeft naar een zorgvuldig vormgegeven leefomgeving, waarin het verleden tastbaar is en waar eenieder zich mee verbonden voelt. Het kabinet heeft voor de periode 2019 – 2022 een bedrag van € 20 miljoen uitgetrokken voor de Erfgoed Deal. In de decembercirculaire wordt een zesde ronde toegevoegd aan de

bestaande decentralisatie-uitkering. De provincie Overijssel ontvangt hiervoor € 0,36 miljoen.

Wij stellen u voor om € 360.000 toe te voegen aan prestatie 1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050.

- *Decentralisatie uitkering Religieus erfgoed*

Wij willen een impact-meting kerkenvisies laten uitvoeren om meer te kunnen zeggen over de impact van dit type instrument. Het ministerie van OCW heeft hiervoor in de december 2022 € 21.000 beschikbaar vanuit het programma Toekomst Religieus Erfgoed aan de provincie Overijssel. Deze middelen willen in 2023 inzetten. Wij stellen u voor om deze middelen toe te voegen aan de begroting 2023 van prestatie 6.1.2.

- *Grondbeleid*

Wij stellen u voor om conform ons beleid de voordelen ten opzichte van de begroting voor de onderdelen tijdelijk beheer (€ 0,4 miljoen) en Grond voor Grond (€ 1,4 miljoen) ter grootte van € 1,8 miljoen via resultaatbestemming toe te voegen aan de Algemene reserve grondzaken.

- *Realisatie verkeersveiligheid maatregelen - Besteding meeropbrengsten Motorrijtuigenbelasting*

Ultimo 2022 komt vanuit de extra opbrengsten van de MRB nog eens € 0,7 miljoen beschikbaar voor verkeersveiligheid en fietsprojecten.

Wij stellen voor om dit bedrag via resultaatbestemming beschikbaar te stellen voor het verwachte tekort op investeringsproject N760 IJsselmuiden-Genemuiden fase I (prestatie 4.7.3), door dit bedrag in 2023 te storten in de reserve dekking kapitaallasten activa.

Besteding meeropbrengsten Motorrijtuigenbelasting MRB voor de realisatie verkeersveiligheid maatregelen was in 2021 een bedrag van € 4,0 miljoen geraamd waarvan € 3,3 miljoen is gerealiseerd. Een bedrag van € 717.000 is niet tot besteding gekomen. De onderbesteding wordt zoals bij de 2e monitor gesignaleerd veroorzaakt doordat voorbereiding, programmering en besluitvorming van infrastructurele projecten relatief veel tijd vergen voordat projecten worden uitgevoerd. Tegelijkertijd geldt wel dat voor de start van de voorbereiding van projecten de financiering moet zijn geregeld. Wij stellen u voor middels resultaatbestemming € 717.000 beschikbaar te houden voor de realisatie van verkeersveiligheidsmaatregelen en daarvan € 0,3 miljoen in 2023 te storten in de reserve dekking kapitaallasten activa voor het investeringsproject N760 IJsselmuiden-Genemuiden fase I (prestatie 4.7.3) en € 0,4 miljoen te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid.

- *Indexatiebuffer 2022 (algemeen en voor de N307)*

Hoewel de uitvoeringskosten voor de N307 vanwege uitlopende werkzaamheden wat zijn vertraagd, vallen de uiteindelijke kosten wel hoger uit door de in rekening gebrachte indexatielasten. Bij deze jaarrekening stellen wij u voor om de extra indexatielasten van € 666.000 toe te voegen aan het investeringskrediet (jaarschijf 2023) en ten laste te brengen van de indexatiebuffer die daarvoor is aangelegd (kerntaak 20, post onvoorzien). In 2023 zal er opnieuw een beroep worden gedaan op de algemene reservering voor indexatie.

Wij stellen u voor een bedrag van € 666.000 toe te voegen aan de Reserve dekking kapitaallasten activa voor de N307 en dit te dekken uit de aangelegde buffer voor tekorten die ontstaan als gevolg van inflatoire ontwikkelingen. Verder stellen wij voor om de nog resterende middelen op de buffer 2022 (€ 2,9 miljoen) via resultaatbestemming toe te voegen aan de post onvoorzien in de begroting 2023, aangezien de kostenstijgingen nog aanhouden.

- *N332 Holten - Grens Gelderland (prestatie 4.7.3)*

Het investeringsproject N332 Holten - Grens Gelderland is met een kleine

overschrijding van € 5.000 afgerond als gevolg van inflatoire ontwikkelingen. Ter dekking van de toekomstige kapitaallasten stellen wij u voor om dit bedrag via resultaatbestemming te storten in de reserve dekking kapitaallasten activa.

Begrotingswijzigingen

Om de jaarrekeningresultaten door te vertalen naar de begroting 2023 en verder, worden hieronder de begrotingswijzigingsvoorstellen gepresenteerd. Bij akkoord worden deze verwerkt op de begroting 2023.

- *Kanaal Almelo de Haandrik*
Het schadedossier kent een totaalbudget van € 40 miljoen, dat is opgebouwd uit een voorziening (als dekking voor de schadevergoedingen en subsidies waartoe de provincie zich bij het vaststellen van de schaderegeling heeft verplicht), een exploitatiebudget (als dekking voor ambtelijke kosten en onderzoek) en een risicoreservering. In de periode 2019-2022 is in totaal circa € 13 miljoen van dit bedrag uitgegeven.
De lasten die betrekking hebben op het boekjaar 2022 bestaan uit twee onderdelen. Vanuit het exploitatiebudget is in 2022 € 1,4 miljoen uitgegeven, waar een bedrag van € 1,8 miljoen was begroot. Daarnaast is er € 17,1 miljoen gestort in de voorziening om een toereikend niveau te bieden voor de kosten die nog voor de verdere afhandeling worden verwacht. Hiervan is € 9,5 miljoen gestort bij de 2e monitor en is bij de jaarrekening besloten tot een additionele storting van € 7,6 miljoen op basis van actuele inzichten. Van dit aanvullende bedrag is € 2,6 miljoen gedekt uit de Algemene Risicoreserve en de resterende € 5 miljoen ten laste gebracht van het jaarresultaat. In het gepresenteerde jaarrekeningresultaat van dit jaarverslag is de storting in de voorziening al verwerkt.
Wij stellen u voor € 2,6 miljoen te onttrekken aan de algemene risicoreserve.
- *Spoorlijn Hengelo Bielefeld*
De exploitatie van de spoorlijn Hengelo Bielefeld laat op de incidentele middelen een exploitatietekort zien van € 317.000 als gevolg van hogere indexatie en lagere reizigersinkomsten (geen aanspraak op beschikbaarheidsvergoeding regionale OV-bedrijven). Dit leidt tot een (tijdelijke) overschrijding op boekjaar 2022 ten laste van het resultaat. Voor de dekking hiervan zijn middelen beschikbaar in de reserve mobiliteitsprojecten waaraan we voorstellen om € 184.000 te onttrekken en te storten in de algemene reserve. Daarmee wordt de overschrijding vereffend.
Wij stellen u voor om een bedrag van € 184.000 te onttrekken aan Reserve mobiliteitsprogramma's verkeer en vervoer en middels begrotingswijziging in 2023 toe te voegen aan de Algemene reserve.
Europese programma 2007-2013
Op prestatie 5.5.3. is binnen de Reserve Europese Programma's een bedrag van € 2,3 miljoen resterend voor het Europese programma 2007-2013. Dit programma is afgesloten. Wij stellen u voor om van deze € 2,3 miljoen een bedrag van € 0,4 miljoen te gebruiken om de risicobuffer binnen de Reserve Europese Programma's van € 5 miljoen te herstellen. Het restant van € 1,9 miljoen kan vervolgens terug vloeien naar de algemene middelen.
Wij stellen u voor om een bedrag van € 1,9 miljoen vanuit de Europese Reserve toe te voegen aan de Algemene reserve.
- *Vechtdalverbinding*
De uitvoering van het project Vechtdalverbinding verloopt nog steeds binnen de vastgestelde financiële kaders. De actuele financiële vooruitzichten maken duidelijk dat € 8,2 miljoen van het beschikbaar gestelde krediet niet meer benodigd is voor de afronding van de resterende werkzaamheden. Dit is hoofdzakelijk het gevolg van lager uitgevallen projectkosten (€ 5,7 miljoen) en de inzet van middelen uit de specifieke uitkering voor bermmaatregelen (€ 2,0 miljoen).
In de Algemene Risicoreserve is bij de Jaarrekening 2021 een risicoreservering voor

het project ter hoogte van € 3,1 miljoen gestort. Ook deze reservering is niet langer benodigd en kan vrijvallen ten gunste van de Algemene Reserve.

Bij de instelling van het krediet is aangegeven dat een gedeelte van het investeringsbudget wordt ingezet als dekking voor het toekomstig beheer en onderhoud. Om dit te effectueren wordt het investeringskrediet (in aanvulling op de hierboven genoemde vrijval van € 8,2 miljoen) verlaagd met een bedrag van € 3,9 miljoen. De budgetten voor beheer- en onderhoud (als onderdeel van prestatie 4.7.1 en 4.7.2) worden structureel in totaal met afgerond € 0,2 miljoen per jaar verhoogd ten laste van het budgettaire perspectief.

Conform ons begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten het investeringskrediet en de bijbehorende reservering in de RDKA van project Vechtdalverbinding (prestatie 4.6.7) te verlagen met € 12,1 miljoen. Hiermee resteert een krediet voor 2023 ter hoogte van € 15,4 miljoen.

Wij stellen u voor om een bedrag van € 3,1 miljoen te onttrekken aan de Algemene Risico Reserve en toe te voegen aan de Algemene reserve.

- *SVn leningen*

Conform uw besluit bij de Perspectiefnota 2023 wordt voorzien in afdekking van de deelneming Enexis door vrijvallende middelen binnen de AFR als gevolg van een daling van het uitstaande saldo aan SVn-leningen. Door vervroegde aflossingen is er ultimo 2022 vrije ruimte ontstaan op de SVn startersleningen en SVn duurzaamheidsleningen van respectievelijk € 0,9 miljoen en € 0,5 miljoen. Door deze vervroegde aflossingen liggen de aflossingen in de komende boekjaren op een lager niveau. Om de onttrekkingen uit de Algemene financieringsreserve met oormerking SVn en gelijktijdige toevoeging voor de oormerking Enexis aan te laten sluiten op het gewijzigde aflossingspatroon, stellen wij u de onderstaande begrotingswijzigingen voor:

SVn Startersleningen

2023: € 0,9 miljoen extra onttrekken uit AFR met oormerking Svn Energieleningen en toevoegen aan AFR met oormerking Enexis

2024: € 31.000 minder onttrekken uit AFR met oormerking Svn Energieleningen en minder toevoegen aan AFR met oormerking Enexis

2025: € 31.000 minder onttrekken uit AFR met oormerking Svn Energieleningen en minder toevoegen aan AFR met oormerking Enexis

2026: € 31.000 minder onttrekken uit AFR met oormerking Svn Energieleningen en minder toevoegen aan AFR met oormerking Enexis

2027: € 31.000 minder onttrekken uit AFR met oormerking Svn Energieleningen en minder toevoegen aan AFR met oormerking Enexis

SVn Energieleningen

2023: € 0,5 miljoen extra onttrekken uit AFR met oormerking Svn Energieleningen en toevoegen aan AFR met oormerking Enexis

2024: € 15.000 minder onttrekken uit AFR met oormerking Svn Energieleningen en minder toevoegen aan AFR met oormerking Enexis

2025: € 15.000 minder onttrekken uit AFR met oormerking Svn Energieleningen en minder toevoegen aan AFR met oormerking Enexis

2026: € 15.000 minder onttrekken uit AFR met oormerking Svn Energieleningen en minder toevoegen aan AFR met oormerking Enexis

2027: € 15.000 minder onttrekken uit AFR met oormerking Svn Energieleningen en minder toevoegen aan AFR met oormerking Enexis

- *Grond*

Naast de compartimenten voor tijdelijk beheer en Grond voor Grond bevat de Algemene reserve grondzaken een risicobuffer. Deze risicobuffer is via de Nota grondbeleid genormeerd op 10% van de boekwaarde van de restgronden. Op basis van die normering kan een bedrag van € 1,7 miljoen vrijvallen uit de Algemene

reserve grondzaken (ARG).

Wij stellen u voor dit bedrag toe te voegen aan de Algemene reserve.

Herlabeling binnen de reserve Dekking Kapitaallasten (RDKA)

- **N34**

Het project N732 is afgerond en we verwachten in 2023 budget nodig te hebben voor de N34.

Wij stellen u voor om het resterende krediet van € 18.000 van project N732 in de jaarschijf 2022 te verlagen. Gelijktijdig stellen wij u voor om het investeringskrediet van project N34 in de jaarschijf 2023 van de begroting 2023 met € 18.000 te verhogen. Wij stellen u voor de RDKA hierop aan te passen.

- **N737**

In 2022 is het project N737 Innovatiedriehoek afgerond. Het project is met een positief resultaat van € 85.000 afgesloten. Wij stellen u voor om dit krediet te verlagen en dit restant krediet te gebruiken voor de volgende zaken:

een bedrag van € 66.000 toe te voegen aan het investeringskrediet op de N334 Faunapassage/N344 Dassentunnel in de jaarschijf 2023 van de begroting 2023, omdat we hier in 2023 een tekort verwachten;

een bedrag van € 19.000 toe te voegen aan het investeringskrediet voor F35 Enschede-Oldenzaal in de jaarschijf 2022. Dit project heeft in 2022 een overschrijding op het krediet van € 19.000.

Wij stellen u voor de RDKA hierop aan te passen.

Onderdeel Kunstwerken

In 2022 is het project vervanging kunstwerken 2016-2019 afgerond. Dit project is met een positief budget van € 20.000 afgesloten. Wij stellen u voor om dit investeringskrediet in de jaarschijf 2022 met € 20.000 te verlagen. Gelijktijdig stellen wij u voor om het investeringskrediet van project vervanging (rehab) kunstwerken 2020-2023 in de jaarschijf 2023 van de begroting 2023 met € 20.000 te verhogen.

Wij stellen u voor de RDKA hierop aan te passen.

Financiën

In dit hoofdstuk maken wij alle overige lasten en baten inzichtelijk. Het betreft hier de onderdelen 'overhead' waarin alle bedrijfsvoeringsbudgetten zijn opgenomen en de 'algemene dekkingsmiddelen', waarin met name de algemene inkomsten zijn opgenomen.

Bedragen x €1.000

Financiën	Primitieve begroting 2022	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2022	Begroting 2022	Realisatie 2022	Ruimte 2022	Voorgestelde wijziging / resultaatbestemming
Lasten						
10.0 Overhead						
10.0.0 Overhead	25.780	4.298	30.078	26.742	3.336	1.221
10.66 Totaal personeelsgebonden kosten overhead						
10.66.66 Personeelsgebonden kosten overhead	24.042	-483	23.559	22.526	1.033	0
20.00 Overige algemene dekkingsmiddelen						
20.00.2 Algemene uitkeringen	0	0	0	0	0	0
20.00.3 Dividend	-20	0	-20	-24	4	0
20.00.4 Saldo financieringsfuncties	681	0	681	344	337	0
20.00.5 Overige	-9.806	0	-9.805	-2.184	-7.622	0

Financiën	Primitieve begroting 2022	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2022	Begroting 2022	Realisatie 2022	Ruimte 2022	Voorgestelde wijziging / resultaatbestemming
algemene dekkingsmiddelen						
Totaal 20.00 Overige algemene dekkingsmiddelen	-9.145	0	-9.144	-1.864	-7.281	0
20.20 Onvoorzien						
20.20.1 Onvoorzien	250	3.615	3.865	0	3.865	2.949
Totaal Lasten	40.927	7.430	48.357	47.404	954	4.170
Baten						
10.0 Overhead						
10.0.0 Overhead	721	0	721	772	-51	0
10.66 Totaal personeelsgebonden kosten overhead						
10.66.66 Personeelsgebonden kosten overhead	95	0	95	1.745	-1.651	0
20.00 Overige algemene dekkingsmiddelen						
20.00.1 Lokale heffingen	112.800	4.200	117.000	117.728	-728	0
20.00.2 Algemene uitkeringen	196.836	27.681	224.517	224.392	125	0
20.00.3 Dividend	18.754	5.363	24.117	24.334	-218	0
20.00.4 Saldo financieringsfuncties	4.496	0	4.496	7.568	-3.072	0
20.00.5 Overige algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	1	-1	0
Totaal 20.00 Overige algemene dekkingsmiddelen	332.886	37.244	370.129	374.023	-3.893	0
Totaal Baten	333.701	37.244	370.944	376.540	-5.596	0
Resultaat	292.773	29.814	322.587	329.136	-6.549	-4.170

Voorgestelde begrotingswijzigingen

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Baten begrotingswijziging / resultaatbestemming	Lasten	Saldo	Financiële toelichting
10.0.0 Overhead - Digitalisering	GS Begrotingswijziging	-211	0	211	-211 Impulsgelden digitalisering Coalitieakkoord 2020: De urgentie om een versnelling aan te brengen in onze digitaliserings- en datamogelijkheden is hoog. Wegens verloop van personeel en wisseling in aansturing heeft deze versnelling enige tijd stil gelegen en is er sprake van onderbesteding in 2022. In Monitor 2022-II hebben wij aangekondigd u een resultaatbestemming voor te leggen voor het

beschikbaar houden van de impuls gelden digitalisering. Tevens hebben wij voorgesteld om de einddatum van deze KvO middelen te verlengen met een jaar van 2023 naar 2024.

Wij willen onze inzet in 2023 vergroten. Dit willen wij doen door deze impuls middelen, vooruitlopend op het PPLG, in te zetten voor digitalisering in stikstofvraagstukken. Concreet wordt gesproken over de mogelijkheden van digital-twin (een digitale weergave van de fysieke omgeving) om zo simulaties van verschillende scenario's uit te kunnen voeren. Wij verwachten dat in de gebiedsprocessen bij alle betrokken partijen hieraan behoefte bestaat. Het is de bedoeling dat we door de inzet van dit instrument snel de gevolgen voor de omgeving inzichtelijk kunnen maken.

Het impuls geld wordt ingezet om kennis en competenties van de organisatie te vergroten. Ethische vraagstukken worden daarin meegenomen. Deze versnelling vraagt mogelijk om aanschaf van nieuwe technologie (impuls op instrumenten) en (inhuur van) expertise. Hierover vindt nog nadere afstemming plaats en indien nodig informeren wij u hierover. Wij hebben besloten om vanuit de overheadsbudgetten € 0,21 miljoen door te schuiven en in 2023 toe te voegen aan de budgetten voor impuls digitalisering.

10.0.0 Overhead - Resultaatbestemming
Catering en
beveiliging

-150 0 150 -150

Inbesteding catering en beveiliging:
In 2022 hebben wij besloten onze catering- en beveiligingsdiensten in eigen beheer te nemen. Door het inbesteden van deze diensten zijn wij beter in staat in te spelen op toekomstige ontwikkelingen en te sturen op onze provinciale doelstellingen, bijvoorbeeld op het gebied

						<p>van duurzaam en regionaal inkopen. In ons vernieuwde hospitalityconcept wordt eigen personeel flexibel ingezet, hetgeen onze gastvrijheid en wendbaarheid ten goede komt.</p> <p>De investering van deze diensten brengen incidentele opstartkosten met zich mee. Zo moeten wij pin- en kassasystemen aanschaffen, (inkoop)systemen implementeren, producten aanschaffen (zoals kleding, schoonmaakproducten, e.d.) en onze (financiële) administratie inrichten. Deze kosten kunnen wij niet vanuit de lopende exploitatiebegroting 2023 dekken.</p> <p>Wij stellen u daarom voor om vanuit de overheadsbudgetten € 0,15 miljoen door te schuiven en in 2023 toe te voegen aan de budgetten voor catering en beveiliging.</p>
10.0.0 Overhead - Wet Open Overheid	Resultaatbestemming	-335	0	335	-335	<p>Wet Open Overheid: Bij de Monitor 2022-II hebben wij u gemeld dat wij u een resultaatbestemming voorleggen voor implementatie en uitvoering van de Wet Open Overheid (WOO). Via het provinciefonds hebben wij in 2022 € 335.485 ontvangen. Wij willen deze middelen inzetten om een projectorganisatie in te richten, onze systemen verder 'WOO-proof' te maken en aan te sluiten op landelijke publicatieplatforms. Zo blijven wij voldoen aan de WOO.</p> <p>De provinciefondsmiddelen zijn in 2022 nog niet besteed omdat voorbereidende werkzaamheden door vaste formatie is opgepakt. In 2023 verwachten wij een versnelling van onze activiteiten (en daarmee een piek in kosten).</p> <p>Wij stellen u voor om vanuit de overheadsbudgetten € 0,335 miljoen door te schuiven en in 2023 toe te voegen aan de budgetten voor uitvoering en implementatie van de WOO.</p>
10.0.0 Overhead -	Resultaatbestemming	-455	0	455	-455	Uitloop projecten Shared

Shared Service
Center ONS

Service Center ONS:
Shared Service Center Ons (SSC Ons) is in 2022 met toestemming van partners gestart met een aantal projecten om haar dienstverlening en informatieveiligheid te verbeteren (bijvoorbeeld projectkosten Verhogen Digitale Weerbaarheid (VDW)). De benodigde middelen hiervoor waren gereserveerd in onze Begroting 2022. Daadwerkelijke betaling aan Ons vindt plaats op basis van realisatie. Door personele krapte bij Ons, de omvang en complexiteit van projecten heeft Ons meer tijd nodig om de projecten te realiseren. In haar eigen Jaarverslag 2022 zal Ons u hierover informeren. Door uitloop zijn de door Overijssel in 2022 gereserveerde middelen niet besteed. Ons verwacht de projecten in 2023 te realiseren. Als opdrachtgever sturen wij hierop.

Wij stellen u voor om vanuit de overheadsbudgetten € 0,455 miljoen door te schuiven en in 2023 toe te voegen aan de budgetten voor SSC Ons.

10.0.0 Overhead - Resultaatbestemming Informatiebeveiliging	-70	0	70	-70	Informatiebeveiliging: In de decembercirculaire is voor alle provincies in totaal € 0,8 miljoen beschikbaar gesteld om provinciale organisaties certificeerbaar te maken voor de ISO 27001 norm. Overijssel ontvangt circa € 70.000 voor deze taak.
20.20.1 Onvoorzien Resultaatbestemming	-2949	0	2949	-2949	Wij streven ernaar om in 2023 certificeerbaar te zijn en stellen u voor de provinciefondsmiddelen beschikbaar te houden in 2023 en toe te voegen aan de budgetten voor informatiebeveiliging. Dit budget wordt meegenomen als restant buffer onvoorzien indexering naar 2023
Totaal	-4170	0	4170	- 4170	

Doorgevoerde begrotingswijzigingen

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting	
10.0.0 Bedrijfsvoering	-350	0	350	-350	PS 003 Jaarverslag 2021	<p>Informatiebeveiliging:</p> <p>We hebben achterstand opgelopen in het op peil brengen van onze informatiebeveiliging. De provincie Overijssel heeft de ambitie om haar informatiebeveiliging conform de internationale standaard ISO 27001 te brengen en te houden, dit als aanvulling op de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Dit sluit aan op een interprovinciaal initiatief, om gezamenlijk te komen tot het niveau van certificeerbaarheid op ISO 27001 uiterlijk in 2023.</p> <p>Uit de audit op de ISO 27001 die dit najaar is gehouden, is gebleken dat de provincie Overijssel achterloopt op haar ambities. Met name de controleerbaarheid van de voorgenomen maatregelen is op dit moment onvoldoende. Hierdoor halen we de doelstellingen niet en kunnen we geen garanties afgeven op beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van informatie en kunnen we derhalve niet voldoen aan de minimale eisen op het gebied van informatiebeveiliging. In 2022 werken we de achterstanden in de implementatie van de BIO en de ISO 27001 normering weg, zodat we eind 2022 certificeerbaarheid voor de ISO 27001 norm bereiken. Dit is in lijn met de interprovinciale doelstelling. In 2023 zullen wij dan naar verwachting het besluit tot certificering kunnen nemen.</p> <p>Wij stellen u voor om vanuit de overheadsbudgetten € 0,35 miljoen door te schuiven en in 2022 toe te voegen aan de budgetten voor informatiebeveiliging.</p>	PS begrotingswijziging
10.00 Bedrijfsvoering (informatiebeveiliging)	-170	0	170	-170	PS 003 Jaarverslag 2021	<p>Vervanging websites:</p> <p>Het huidige systeem is</p>	PS begrotingswijziging

						<p>verouderd en niet flexibel genoeg. We zijn beperkt in de mogelijkheid om uit te breiden met benodigde functionaliteit en om beter aan te sluiten op toekomstige ontwikkelingen op het gebied van dienstverlening; kortom om onze dienstverlening up-to-date te houden.</p> <p>De vervanging van het CMS in 2022 kunnen we niet uitstellen, want de organisatie heeft eerder al besloten om het huidige CMS uit te faseren per 31-12-2022 en verlenging van het huidige tijdelijke contract na die datum is juridisch problematisch.</p> <p>Wij stellen u voor om van prestatie 7.2.1 kennisontwikkeling en kennisdeling een bedrag van € 0,17 miljoen door te schuiven van 2021 naar 2022 en over te hevelen naar het onderdeel overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen.</p>	
10.00 Bedrijfsvoering (archivering)	-3294	0	3294	-3294	Adm. 201 doorwerking PS 2021	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 201 doorwerking PS 2021	Adm. begrotingswijziging
10.0.0 Bedrijfsvoering	398	0	-398	398	Adm. 203 doorwerking Adm. 2021	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 203 doorwerking administratieve wijzigingen 2021	Adm. begrotingswijziging
10.0.0 Bedrijfsvoering	-182	0	182	-182	PS 004 Perspectiefnota 2023	Voor de stijgende kosten van SSC-ONS stellen we voor in 2022 € 69.000 en vanaf 2023 € 1,228 miljoen structureel beschikbaar te stellen. Daarnaast stellen we voor om in 2022 € 113.000 incidenteel beschikbaar te stellen.	PS begrotingswijziging
10.0.0 Bedrijfsvoering	-48	0	48	-48	PS 006 Monitor Overijssel 2022 - I	IPO: Onder prestatie 7.3.1 hebben wij het voorstel opgenomen om € 48.000 over te hevelen naar onderdeel 10.0 Bedrijfsvoering van de kerntaak 'Overhead, financiering en dekkingsmiddelen' om de kosten van het IPO binnen deze prestatie te dekken.	PS begrotingswijziging
10.0.0 Bedrijfsvoering	-350	0	350	-350	GS 104 Monitor Overijssel 2022 - I	Slim digitaal Overijssel: Vanuit het coalitieakkoord is € 1 miljoen aan	GS begrotingswijziging

					investeringsimpuls gereserveerd voor "Slim Digitaal Overijssel". Het impulsgeld wordt ingezet om de kennis, competenties en instrumenten van onze organisatie op gebied van digitalisering en data verder te versterken en deze in te zetten bij de opgaven. Bij uw besluit van 15 december 2021 (PS/2021/1104445) heeft u ingestemd met het beschikbaar stellen van deze middelen in de uKvO voor de jaren 2022 en 2023.	
					Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,35 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 aan het onderdeel 10.0 Bedrijfsvoering van de kerntaak 'Overhead, financiering en dekkingsmiddelen' van de begroting 2022.	
10.0.0 Bedrijfsvoering	-200	0	200	-200 Adm. 210 diversen mei 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 210 diversen mei 2022	Adm. begrotingswijziging
10.0.0 Bedrijfsvoering	99	0	-99	99 Adm. 211 Personeelsgebonden kosten voorjaarswijziging 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 211 Personeelsgebonden kosten voorjaarswijziging 2022	Adm. begrotingswijziging
10.0.0 Bedrijfsvoering	-200	0	200	-200 PS 008 Monitor Overijssel 2022 - II	Stijgende energiekosten: Onze exploitatiebudgetten voor gas en elektriciteit zijn gebaseerd op langlopende energiecontracten en genormaliseerde energieprijzen. Het afgelopen jaar is deze situatie drastisch gewijzigd. Vanuit het Ministerie van Economische Zaken hebben wij de opdracht gekregen het langlopende contract met Gazprom, dat wij collectief met omliggende gemeenten hadden afgesloten en zou lopen tot 31-12-2023, vroegtijdig op te zeggen in verband met de geopolitieke situatie en de bijbehorende internationale sancties tegen Rusland.	PS begrotingswijziging

10.66.6
Personeelsgebonden
kosten overhead

-100 0 100 -100 PS 003 Jaarverslag
2021

Het contract met Gazprom is daarop per 1 oktober 2022 opgezegd. Wij nemen nu tegen sterk gestegen variabele energietarieven energie af bij een andere leverancier (Greenchoice).

Om onze CO2 uitstoot te reduceren en energiekosten te besparen hebben wij in 2022 maatregelen genomen. Zo zijn extra zonnepanelen geplaatst, is er een warmtepomp geïnstalleerd voor het verwarmen van tapwater (in gebruik sinds 1 oktober jl.) en is de temperatuur in onze gebouwen met 1 C° naar beneden bijgesteld. In 2023 en 2024 nemen wij omvangrijke maatregelen om ons provinciaal vastgoed verder te verduurzamen. De middelen hiervoor zijn door u toegekend bij de Perspectiefnota 2023 (Provinciehuis) en de Monitor 2022-I (overig provinciaal vastgoed).

Ondanks de reeds genomen maatregelen kunnen wij de gestegen energieprijzen niet langer geheel opvangen in onze exploitatiebudgetten. Wij verwachten dat deze budgetten zowel in 2022 tot en met 2023 ontoereikend zijn. Door verduurzaming van ons provinciaal vastgoed verwachten wij dat vanaf 2024 de budgetten toereikend zijn. Wij monitoren ons energieverbruik en de energiekosten nauwgezet en informeren u hierover in onze P&C-documenten.

Wij stellen u voor in de jaren 2022 tot en met 2023 de exploitatiebudgetten voor gas en elektriciteit met € 200.000 te verhogen ten laste van de buffer voor prijsindexeringen.

Thuiswerkmiddelen:

PS
begrotingswijziging

Bij de Jaarrekening 2020 is vanuit de ruimte op de reis- en verblijfskosten € 0,51 miljoen bestemd voor de thuiswerkmiddelen in

						2021. In 2021 is hiervan € 0,31 miljoen besteed. Wij stellen u voor om het restant beschikbaar te houden voor 2022 en 2023. Thuiswerken is onderdeel geworden van het nieuwe werken. Medewerkers kunnen nog thuiswerkmiddelen aanvragen en ook nieuwe medewerkers moeten hierin worden voorzien.	
						Wij stellen u voor om vanuit de personeelgebonden budgetten € 0,2 miljoen door te schuiven en toe te voegen aan de thuiswerkmiddelen van de jaarschijf 2022 en 2023 (beide € 0,1 miljoen).	
10.66.6 Personeelsgebonden kosten overhead	-398	0	398	-398	Adm. 203 doorwerking Adm. 2021	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 203 doorwerking administratieve wijzigingen 2021	Adm. begrotingswijziging
10.66.6 Personeelsgebonden kosten overhead	800	0	-800	800	Adm. 208 diversen maart 2021	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 208 Verrekening flexpool 2022+2023 verdeling	Adm. begrotingswijziging
10.66.6 Personeelsgebonden kosten overhead	747	0	-747	747	PS 006 Monitor Overijssel 2022 - I	Deze wijziging betreft de aanpassing normbedragen naar kerntaken	PS begrotingswijziging
10.66.6 Personeelsgebonden kosten overhead	-99	0	99	-99	Adm. 211 Personeelsgebonden kosten voorjaarswijziging 2022	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 211 Personeelsgebonden kosten voorjaarswijziging 2022	Adm. begrotingswijziging
10.66.6 Personeelsgebonden kosten overhead	-2738	0	2738	-2738	PS 008 Monitor Overijssel 2022 - II	Neutrale doorvertaling effecten CAO: Via de perspectiefnota 2023 heeft u geld beschikbaar gesteld voor het opvangen van de effecten van de nieuwe CAO. Dit budget is reeds als reservering opgenomen in kerntaak 20. Via deze monitor voegen we in 2022 en verder geld toe aan het budget voor de personeelsgebonden kosten, onder verlaging van de in kerntaak 20 opgenomen reservering.	PS begrotingswijziging
						Wij stellen u voor het budget voor de personeelsgebonden kosten in 2022 te verhogen met € 2,7 miljoen, 2023 met € 5,7 miljoen, 2024 met € 5,5 miljoen, 2025 en 2026 met € 5,4 miljoen en	

10.66.6 Personeelsgebonden kosten overhead	2271	0	-2271	2271	Adm. 221 Mutaties personeel CAO	de reservering in kerntaak 20 met hetzelfde bedrag te verlagen. Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 221 Mutaties personeel CAO	Adm. begrotingswijziging
20.00.1 Lokale heffingen	1200	1200	0	1200	Adm. 201 doorwerking PS 2021	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 201 doorwerking PS 2021	Adm. begrotingswijziging
20.00.1 Lokale heffingen	1500	1500	0	1500	PS 004 Perspectiefnota 2023	Opcenten motorrijtuigenbelasting en verkeersveiligheid: Het kabinet heeft mede naar aanleiding van het ROB onderzoek aangekondigd de provincies te compenseren voor de misgelopen belastingopbrengsten vanwege de vrijstelling van elektrische voertuigen (in het kader van het klimaatakkoord). De compensatie over de jaren 2020-2024 zal in 3 termijnen worden uitgekeerd en levert ons de komende drie jaar incidenteel € 7,2 miljoen per jaar op. Omdat de vrijstelling van EV's vanaf 2025 vervalt verwachten we dat we vanaf dan ook structureel extra opbrengsten ontvangen. Tot slot heeft de Belastingdienst de ramingen voor de ontvangsten naar boven bijgesteld, omdat het wagenpark nog steeds groeit. Vanaf 2022 verwachten we structureel € 1,5 miljoen meer te ontvangen. In het coalitieakkoord is afgesproken dat de meeropbrengsten op de MRB ten gunste komen van maatregelen voor verkeersveiligheid. Bij deze perspectiefnota zijn meerdere voorstellen opgenomen voor aanvullende budgetten die direct te relateren zijn aan verkeersveiligheid. De extra benodigde investeringen voor de N50 (€ 1,9 miljoen), N337 (€ 0,9 miljoen) en de N760 (€ 1,0 miljoen) zijn allen grotendeels in het kader van verkeersveiligheid en bedragen tezamen al meer dan de € 3 miljoen die we	PS begrotingswijziging

						in 2022 en 2023 extra verwachten te ontvangen uit de MRB. Daarnaast verhogen we het budget voor de N35 (knooppunt Raalte) met € 9,3 miljoen, waarmee bovendien een belangrijk deel van de compensatie voor de misgelopen MRB ten gunste komt van verkeersveiligheid.	
20.00.1 Lokale heffingen	1500	1500	0	1500	PS 008 Monitor Overijssel 2022 - II	Actualisatie hogere opbrengsten Motorrijtuigenbelasting (MRB): In 2022 zijn de verwachte opbrengsten van de MRB € 1,5 miljoen hoger dan begroot. Deze hogere raming verwerken we bij deze monitor structureel. Bij het coalitieakkoord is afgesproken meeropbrengsten vanuit de opcenten MRB voor deze coalitie-periode in te zetten voor verkeersveiligheid. Bij de Perspectiefnota 2022 is voorgesteld ook fietsprojecten te financieren uit de extra meeropbrengsten omdat deze investeringen in hoge mate bijdragen aan de verkeersveiligheid. Deze periode is er dus nog sprake van € 3 miljoen extra meeropbrengsten vanuit de MRB (€1,5 miljoen in 2022 en € 1,5 miljoen 2023). Wij stellen u voor de baten aan opcenten in 2022 en verder te verhogen met € 1,5 miljoen. Deze baten komen voor 2022 en 2023 ten gunste van verkeersveiligheid. Wij stellen u voor de lasten van prestatie 4.5.1 in 2023 te verhogen met € 3,0 miljoen.	PS begrotingswijziging
20.00.2 Algemene uitkeringen	4116	4116	0	4116	Adm. 201 doorwerking PS 2021	Deze wijziging heeft betrekking op Administratieve wijziging 201 doorwerking PS 2021	Adm. begrotingswijziging
20.00.2 Algemene uitkeringen	23565	23565	0	23565	PS 008 Monitor Overijssel 2022 - II	Deze wijziging heeft betrekking op PS 008 Monitor Overijssel 2022 - II	PS begrotingswijziging
20.00.3 Dividend	3751	3751	0	3751	PS 004 Perspectiefnota 2023	Naar aanleiding van het behaalde jaarrekeningresultaat keert Enexis haar aandeelhouders extra dividend uit. Voor provincie Overijssel betekent dit een extra incidentele ontvangst	PS begrotingswijziging

20.00.3 Dividend	858	858	0	858 PS 006 Monitor Overijssel 2022 - I	<p>van € 3,8 miljoen in 2022.</p> <p>Leningen BNG Bank: We hebben in 2015 en 2016 leningen verstrekt aan de BNG Bank van in totaal € 74,5 miljoen. Jaarlijks mag de BNG-Bank deze leningen aflossen rond medio mei. De BNG-Bank heeft ervoor gekozen om de 1e lening van € 49,5 miljoen af te lossen in mei 2022 en de 2e lening van € 25 miljoen niet af te lossen. Aangezien we de rentebaten op deze leningen niet meerjarig ramen, maar steeds voor één jaar, heeft dit geen budgettaire gevolgen.</p> <p>We hebben halverwege mei 2022 het nieuwe vijf jaars rentepercentage over de 2e lening ontvangen van de BNG Bank. Dit rentepercentage bedraagt 4,742% (dit was 3,277%), waarmee de rentebaat € 1,2 miljoen bedraagt. We zullen deze rentebaat opnemen in onze begroting, jaarschijf 2022 (half mei t/m december 2022) en jaarschijf 2023 (januari t/m half mei 2023).</p> <p>Wij stellen u voor om de rentebaten over de 2e tranche BNG-lening toe te voegen aan de begroting 2022 (€ 0,8 miljoen) en de begroting 2023 (€ 0,4 miljoen).</p> <p>Aanpassing rentebaten lening Enexis: We hebben een lening verstrekt aan Enexis van € 102 miljoen. Jaarlijks ontvangen we daar rente over. Doordat Enexis een iets andere berekeningsmethode hanteert dan waar wij bij onze begroting van uit zijn gegaan, ontvangen we jaarlijks € 30.068 meer dan begroot. Omdat de rentebaten als dekking dienen voor de storting in de Algemene Financieringsreserve (ter financiering van de lening), moet ook de storting in de Algemene Financieringsreserve verhoogd worden.</p> <p>We stellen u voor de</p>	PS begrotingswijziging
------------------	-----	-----	---	---	--	---------------------------

20.00.3 Dividend	753	753	0	753	PS 008 Monitor Overijssel 2022 - II	<p>rentebaten op de lening aan Enexis met jaarlijks € 30.068 te verhogen en daarmee ook de storting in de Algemene Financieringsreserve met € 30.068 te verhogen.</p> <p>Dividend Wadinko Op 22 mei 2022 heeft de aandeelhoudersvergadering van Wadinko op voorstel van de directie en de RvC besloten tot uitkering van een interim dividend 2022 aan de aandeelhouders van € 3 miljoen. Voor de provincie Overijssel gaat het om € 0,75 miljoen. Dit bedrag is inmiddels ontvangen. Deze dividendbate volgt uit een in 2022 verwacht hoog netto resultaat en hoog liquiditeitssaldo van Wadinko. Dit maakt een voorschot op het dividend 2022 gerechtvaardigd. Omdat wij geen dividendopbrengst van Wadinko in de begroting 2022 hebben geraamd, nemen we bij deze 2e Monitor de dividendopbrengst Wadinko nu op in de begroting 2022 voor € 0,75 miljoen.</p>	PS begrotingswijziging
20.00.5 Overige algemene dekkingsmiddelen	9000	12200	3200	9000	PS 004 Perspectiefnota 2023	<p>Deze wijziging betreft baten voor Compensatie opcenten MRB (€ 7,2 miljoen) en accresontwikkeling regeerakkoord (€ 5,0 miljoen) en lasten voor indexering + CAO personeel (€ 3,2 miljoen).</p>	PS begrotingswijziging
20.00.5 Overige algemene dekkingsmiddelen	462	0	-462	462	PS 006 Monitor Overijssel 2022 - I	<p>Normbedragen 2022 en aanpassing personeelsbudget: Wij stellen u voor de personeelsgebonden budgetten aan te passen in verband met de gewijzigde normbedragen 2022. Dit betreft een verhoging met een bedrag van € 1,7 miljoen (aflopend tot € 1,6 miljoen in 2026) ten laste van de door u ter beschikking gestelde middelen bij de Perspectiefnota 2023 (€ 0,5 miljoen) en de binnen het directiebudget geoormerkte middelen in de meerjarenbegroting (€ 1,2 miljoen).</p>	PS begrotingswijziging
20.00.5 Overige algemene dekkingsmiddelen	-9462	-	-2738	-9462	PS 008 Monitor Overijssel 2022 - II	<p>Neutrale doorvertaling effecten CAO: Via de perspectiefnota</p>	PS begrotingswijziging

						<p>2023 heeft u geld beschikbaar gesteld voor het opvangen van de effecten van de nieuwe CAO. Dit budget is reeds als reservering opgenomen in kerntaak 20. Via deze monitor voegen we in 2022 en verder geld toe aan het budget voor de personeelsgebonden kosten, onder verlagings van de in kerntaak 20 opgenomen reservering.</p> <p>Wij stellen u voor het budget voor de personeelsgebonden kosten in 2022 te verhogen met € 2,7 miljoen, 2023 met € 5,7 miljoen, 2024 met € 5,5 miljoen, 2025 en 2026 met € 5,4 miljoen en de reservering in kerntaak 20 met hetzelfde bedrag te verlagen.</p> <p>De overige wijzigingen kunt u vinden bij "Overhead, financiering en dekkingsmiddelen", onder het kopje "Algemene dekkingsmiddelen".</p>
20.20.1 Onvoorzien	-4500	0	4500	-4500	PS 004 Perspectiefnota 2023	<p>Indexeringen: PS Op dit moment is er sprake begrotingswijziging van zeer ongebruikelijke inflatiecijfers. Dat leidt op verschillende terreinen tot flink hogere kosten die niet binnen budget kunnen worden opgevangen. Op dit moment is moeilijk te overzien wat de lange termijn effecten zijn voor onze begroting. We moeten rekening houden met verschillende scenario's.</p> <p>Normaal gesproken indexerende we de begroting van het volgende jaar (nu 2023) met de indexcijfers van dit moment (maart huidig jaar). De geharmoniseerde consument- en prijsindex (HICP) bedroeg in maart 5,9%. Niet op alle terreinen zal er evenveel last ondervonden worden van de inflatie, op sommige terreinen meer en op andere terreinen minder. In de wegenbouwsector is het indexpercentage bijvoorbeeld veel hoger dan de HICP. Om deze reden stellen wij voor om de gehele structurele</p>

					begroting voor volgend jaar met 3% (circa € 4,5 miljoen) te indexeren en daarnaast een buffer te creëren van nog eens structureel € 4,5 miljoen. De buffer voegen we voorlopig toe aan de post onvoorzien en is bestemd voor begrotingsonderdelen die met onontkoombaar hogere kosten worden geconfronteerd. Bij de begroting 2023 komen we waar nodig terug op een nadere invulling van deze buffer.	
20.20.1 Onvoorzien	885	0	-885	885 PS 008 Monitor Overijssel 2022 - II	Dekking stijgende energiekosten: Wij stellen u voor in de jaren 2022 tot en met 2023 de exploitatiebudgetten voor gas en elektriciteit met € 200.000 te verhogen ten laste van de buffer voor prijsindexeringen.	PS begrotingswijziging
					Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,425 miljoen te onttrekken aan de bij de Perspectiefnota 2023 toegekende buffer voor prijsindexeringen en structureel toe te voegen aan prestatie 4.7.1. van de begroting 2022.	
					Dekking Kademuur Ossenzijl: We vragen daarom om een aanvullend budget in 2023 van € 560.000, bestaande uit € 260.000 indexering (onvoorzien) en € 300.000 als gevolg van de complexere opgave.	
Totaal	29814	37244	7430	29814		

Paragrafen

Provinciale heffingen

Dit is hoe wij denken

Het beleid provinciale heffingen staat in de Belastingverordening Overijssel. We heffen de provinciale opcenten op de Motorrijtuigenbelasting volgens artikel 222 van de Provinciewet. De grondslag voor deze heffing is de Wet Motorrijtuigenbelasting. De opbrengsten uit de opcenten MRB zijn afhankelijk van het opcententarief en de volumes (het aantal voertuigen, de categorie-indeling en het gewicht van de voertuigen). De opcenten motorrijtuigenbelasting worden geheven over het tarief van de hoofdsom van de motorrijtuigenbelasting. Het is een percentage van de hoofdsom zoals die in 1995 opgelegd zou worden. De basis voor de opcentenheffing verandert dus niet als het tarief

voor de hoofdsom wordt verhoogd of verlaagd. De omvang van de hoofdsom is wel afhankelijk van het ledig gewicht van het voertuig (hoe zwaarder, hoe hoger de hoofdsom) en de brandstofsoort (benzine, diesel, LPG). De Belastingdienst int de opcenten voor de provincies.

Dit is wat wij doen

Wij leggen heffingen op in het kader van de opcenten motorrijtuigenbelasting, leges, precario, grondwateronttrekkingen en de nazorg van stortplaatsen. Het beleidskader daarvoor is opgenomen in de Belastingverordening Overijssel. Daar vindt u ook de vastgestelde tarieven.

Opcenten motorrijtuigenbelasting

Het Rijk stelt de maximale hoogte van de opcenten vast. Het maximale opcententarief voor 2022 is bepaald op 118,4% (2021: 116,8%). Het huidige provinciale opcententarief is door Provinciale Staten vastgesteld op 79,9%. In het Coalitieakkoord 2019-2023 is opgenomen dat wij geen lastenstijging willen voor onze inwoners. Daarom blijven de provinciale opcenten tot en met 2023 bevroren op het huidige tarief van 79,9%.

Leges

Leges zijn een heffing voor een door de provincie geleverde administratieve dienst (vooral het verstrekken van stukken en het afgeven van vergunningen). In 2022 heeft de vierjaarlijkse evaluatie plaatsgevonden van de verordening wat geleidt heeft tot enkele aanpassingen. Daarnaast is er een verordening vastgesteld die is aangepast naar de Omgevingswet. Bij de inwerkingtreding van de omgevingswet zal deze verordening ingaan, op dit moment gepland op 1 januari 2024.

Precario

Precario is een heffing voor het hebben van voorwerpen in, op of boven provinciale grond of provinciaal water. Overijssel heft alleen nog precario van benzinepomp installaties. De precario heffen we via een belastingaanslag.

Grondwaterheffing

Op basis van de Waterwet (artikel 7.74) zijn Provinciale Staten bevoegd om een heffing in te stellen op het onttrekken van grondwater. De heffingsopbrengst gebruiken we onder andere voor onderzoeken die voor het grondwaterbeheer noodzakelijk zijn en voor de vergoeding van schade. De heffing leggen we op naar de in het heffingsjaar onttrokken hoeveelheid grondwater, gemeten in kubieke meters per jaar.

Nazorgheffing stortplaatsen

De Wet Milieubeheer regelt dat gesloten stortplaatsen geen of zo weinig mogelijk gevolgen voor het milieu hebben (Leemtewet genoemd). De Leemtewet legt de financiële- en bestuurlijke verantwoordelijkheid bij de provincie voor de permanente nazorg van stortplaatsen waar na 1 september 1996 afvalstoffen zijn of worden gestort. Wij moeten erop toezien dat bij gesloten stortplaatsen zodanige maatregelen worden getroffen dat de stortplaatsen geen of zo weinig mogelijk nadelige gevolgen voor het milieu veroorzaken. Uw Staten kunnen een heffing instellen ter bestrijding van de kosten van de nazorgmaatregelen bij stortplaatsen waar na 1 september 1996 nog afval gestort is of wordt. Wij leggen de heffing, gebaseerd op een besluit van uw Staten van 30 maart 1999, op aan de exploitanten van de stortplaatsen in Overijssel. De hoogte van de heffing is gebaseerd op de berekening van het doelvermogen vanaf het moment dat de nazorg start en op rendement- en inflatieprognoses. Door uw Staten is in 2020 besloten om alleen voor de stortlocatie Elhorst Vloedbelt een jaarlijkse heffing van € 40.000 te innen voor het te bereiken doelvermogen. Voor de andere 2 stortlocaties is de verwachting dat het doelvermogen door de te realiseren rendementen worden gehaald.

Provinciale heffingen

Motorrijtuigenbelasting

In 2022 is een bedrag van € 117,7 miljoen aan opcenten ontvangen, wat ongeveer € 0,7

miljoen hoger is dan begroot. Deze meeropbrengsten komen, zoals afgesproken, ten gunste van verkeersveiligheid.

Ten opzichte van 2021 zijn de MRB opbrengsten € 1,7 miljoen hoger. De tellijst van de Belastingdienst per 22 december 2022 laat zien dat de omvang van het voertuigenbestand in Overijssel licht gestegen is ten opzichte van 2021 (zie hieronder). Ook is het gemiddelde voertuiggewicht iets omhoog gegaan.

Provinciale heffingen	x € 1.000	
	Geraamde opbrengst	Gerealiseerde opbrengst
Opcenten motorrijtuigenbelasting	€ 117.000	€ 117.728
Leges, precario en overige heffingen	€ 1.099	€ 830
Grondwaterheffing	€ 1.152	€ 1.174
Nazorgheffing stortplaatsen	€ 40	€ 40

Leges, precario en overige heffingen

Leges, precario en overige heffingen	Geraamde opbrengst	Gerealiseerde opbrengst
Leges, precario en overige heffingen	€ 1.098.669	€ 830.221
Beheer en onderhoud wegen	€ 67.448	€ 43.340
Grondwaterbeheer	€ 34.915	€ 74.233
Vergunningverlening milieubeheer	€ 162.819	€ 365.440
Ontgrondingen	€ 33.063	€ 11.344
Bescherming natuur en landschap	€ 786.670	€ 330.595
Wet Luchtvaart	€ 13.754	€ 5.269

Leges, precario en overige heffingen

Leges

Er zijn minder opbrengsten binnengekomen dan begroot (€ 0,3 miljoen). Belangrijkste oorzaak is dat er minder vergunningen zijn verleend in het kader van de Wet Natuurbescherming. Hier staan ook lagere kosten tegenover. Daarentegen zijn er wel meer leges binnengekomen op de omgevingsvergunningen in het kader van de WABO.

Nazorgheffingen

De nazorgplannen voor de drie Overijsselse stortlocaties zijn in 2016 herzien. Voor de locatie Elhorst Vloedbelt is het vereiste doelvermogen zodanig gewijzigd dat we voorzien dat het doelvermogen niet gerealiseerd zal worden op basis van het prognose-rendement. Voor de andere twee locaties is de verwachting dat het vereiste doelvermogen gerealiseerd gaat worden. Op basis van het verwachte langjarige fondsrendement en het nu aanwezige vermogen voor de locatie Elhorst Vloedbelt, zou in 2082 een tekort resteren van circa € 5,5 miljoen. Aan Twence (de beheerder) is daarom per 1 januari 2020 een jaarlijkse heffing opgelegd van € 40.000.

Kwijtscheldingsbeleid

In de Belastingverordening Overijssel staat het kwijtscheldingsbeleid als bedoeld in artikel 26 van de Invorderingswet 1990. In artikel 4.4 van deze verordening staat dat wij geen kwijtschelding verlenen bij de invordering van de nazorgheffing stortplaatsen. Verder kennen we geen innings- en kwijtscheldingsbeleid voor de opcenten Motorrijtuigenbelasting. De reden hiervan is dat niet wij, maar de Belastingdienst deze belasting int. De provincie heeft geen invloed op de wijze van inning of kwijtschelding.

Opcenten Motorrijtuigenbelasting

Opcenten Motorrijtuigenbelasting		2022	
Peildata	31-12-2021	31-12-2022	
Totaal voertuigen (bruto)	674.733	679.994	
<i>Stijging t.o.v. voorgaand jaar</i>			
<i>Zeeland</i>	2,12%	0,78%	
Aantal auto's (netto)	568.309	570.517	
Motoren (netto)	42.098	43.745	
Totaal voertuigen (netto)	610.407	614.262	
<i>Stijging t.o.v. voorgaand jaar</i>	1,93%	0,63%	
Gemiddeld gewicht			
<i>Auto's (netto)</i>	1.173	1.180	
<i>Stijging t.o.v. voorgaand jaar</i>	0,93%	0,59%	
Gemiddelde heffingsgrondslag			
<i>Auto's (netto)</i>	266,62	269,82	
<i>Stijging t.o.v. voorgaand jaar</i>	1,89%	1,20%	
<i>Aantal provinciale opcenten MRB</i>	79,9	79,9	
<i>Stijging t.o.v. voorgaand jaar</i>			
Totale opbrengsten MRB	116.063.977	117.728.370	
<i>Stijging t.o.v. voorgaand jaar</i>	1,95%	1,43%	

Opcenten motorrijtuigenbelasting per provincie

Hieronder is weergegeven hoe de inkomsten uit de provinciale heffingen zijn opgebouwd. De opcenten op de Motorrijtuigenbelasting beslaan ongeveer 98% van onze inkomsten uit heffingen. Hieronder is tevens een vergelijkingstabel opgenomen van de opcenten per provincie.

Opcenten provincies	2022	
Groningen	1	94,5
Drenthe	2	92,0
Zuid Holland	3	91,8
Gelderland	4	90,6
Fryslân	5	87,0
Zeeland	6	82,3
Flevoland	7	82,2
Overijssel	8	79,9
Noord Brabant	9	79,6
Limburg	10	79,1
Utrecht	11	77,5
Noord Holland	12	67,9

Kostendekkenheid heffingen

De volgende tabellen geven de mate van kostendekkenheid van de heffingen weer. Met betrekking tot de grondwaterheffing is het kostendeckingspercentage in 2021 hoger dan 100%. De opbrengst van de heffing grondwaterheffing hoeft per jaar niet gelijk te lopen met de kosten omdat er gebruik gemaakt wordt van een voorziening. De kosten die in verband met de uitvoering van de grondwater taken worden gemaakt (onder andere voor onderzoeken die voor het grondwaterbeheer noodzakelijk zijn en voor de vergoeding van schade) kunnen in enige jaren hoger zijn dan de ontvangen heffing. In 2021 is in de Belastingverordening Overijssel 2022 de grondwaterheffing herzien voor de periode 2022-2024. Daarin is het tarief vastgesteld voor de grondwaterheffing vanaf 1 januari 2022 tot 31 december 2024 op € 0,016 per m3 onttrokken grondwater.

Berekening kostendekkenheid leges Wet natuurbescherming	Actuele Begroting 2022	Realisatie 2022	Berekening kostendekkenheid Ontgrondingenwet	Actuele Begroting 2022	Realisatie 2022
Kosten taakveld(en)	€634.411	€325.475	Kosten taakveld(en)	€26.664	€9.148
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen			Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen		
Netto kosten taakveld(en)	€634.411	€325.475	Netto kosten taakveld(en)	€26.664	€9.148
Toe te rekenen kosten			Toe te rekenen kosten		
Overhead	€152.259	€63.986	Overhead	€6.399	€2.196
BTW			BTW		
Totale kosten	€786.670	€389.461	Totale kosten	€33.063	€11.344
Opbrengst heffingen	€786.670	€330.595	Opbrengst heffingen	€33.063	€11.344
Dekkingspercentage	100%	85%	Dekkingspercentage	100%	100%

Berekening kostendekkenheid leges WABO	Actuele Begroting 2022	Realisatie 2022	Berekening kostendekkenheid leges Waterwet	Actuele Begroting 2022	Realisatie 2022
Kosten taakveld(en)	€123.719	€294.710	Kosten taakveld(en)	€26.515	€59.865
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen			Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen		
Netto kosten taakveld(en)	€123.719	€294.710	Netto kosten taakveld(en)	€26.515	€59.865
Toe te rekenen kosten			Toe te rekenen kosten		
Overhead	€39.100	€70.730	Overhead	€8.400	€14.368
BTW			BTW		
Totale kosten	€162.819	€365.440	Totale kosten	€34.915	€74.233
Opbrengst heffingen	€162.819	€365.440	Opbrengst heffingen	€34.915	€74.233
Dekkingspercentage	100%	100%	Dekkingspercentage	100%	100%

Berekening kostendekkenheid leges Wet luchtvaart	Actuele Begroting 2022	Realisatie 2022	Berekening kostendekkenheid grondwaterheffing	Actuele Begroting 2022	Realisatie 2022
Kosten taakveld(en)	€11.092	€4.249	Kosten taakveld(en)	€1.110.000	€911.354
Inkomsten taakveld(en),	€-	€-	Inkomsten taakveld(en),	€-	€(7.500)

exclusief heffingen			exclusief heffingen		
Netto kosten taakveld(en)	€11.092	€4.249	Netto kosten taakveld(en)	€1.110.000	€918.854
Toe te rekenen kosten			Toe te rekenen kosten		
Overhead	€2.662	€1.020	Overhead	€22.000	€85.385
BTW			BTW		
Totale kosten	€13.754	€5.269	Totale kosten	€1.132.000	€1.004.239
Opbrengst heffingen	€13.754	€5.269	Opbrengst heffingen	€1.159.405	€1.173.762
Dekkingspercentage	100%	100%	Dekkingspercentage	102%	117%

Weerstandsvermogen

Dit is hoe wij denken

We voeren als provincie zelfstandig of met partners grote projecten van maatschappelijk belang uit. Dit brengt risico's met zich mee, deze gaan we niet uit de weg. Het tijdig signaleren en beheersen van risico's is essentieel. Risicomanagement heeft een belangrijke plaats binnen onze beleidsuitvoering.

Provinciale Staten stellen het risicomanagementbeleid periodiek (eens per 4 jaar) vast. Dit is begin 2022 voor het laatst gebeurd. We zorgen voor voldoende reserves om de voorziene en onvoorziene risico's met financieel gevolg op te vangen. Daarbij houden wij voor de ratio van het weerstandsvermogen een minimaal niveau aan van 1,4. Deze ratio betreft de verhouding tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit. Het minimum vastgestelde niveau van 1,4 staat voor 'ruim voldoende' weerstandsvermogen. Wanneer de ratio onder deze norm komt, is aanvullen van de reservepositie vereist.

Dit is wat wij doen

Wij stellen periodiek het beschikbare en benodigde weerstandsvermogen vast. Onderstaand gaan wij in op deze items.

Benodigde weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit wordt bepaald aan de hand van de risico's die wij hebben geïntariseerd. Bij de berekening van het benodigde niveau van de weerstandscapaciteit streven we naar een zo volledig mogelijk risicoprofiel. Niet alle risico's zijn te voorzien, het risicoprofiel is daardoor nooit 100% volledig. Wij berekenen de benodigde weerstandscapaciteit op basis van een kansberekening. Hierbij gaan wij uit van een zekerheidspercentage van 90%. Dit betekent 90% kans dat alle geïntariseerde risico's zich op hetzelfde moment voordoen. De aansluiting tussen onderstaande tabel en de tabel met het actuele weerstandsvermogen is daardoor niet één op één te maken. Periodiek actualiseren wij de risico's en beheersmaatregelen van de organisatie. Deze inventarisatie heeft geleid tot een actueel beeld van de benodigde weerstandscapaciteit. De benodigde weerstandscapaciteit bedraagt volgens dit laatste beeld € 51,0 miljoen. Dit is een afname ten opzichte van de begroting 2022. Doordat de uitvoering van een aantal mobiliteitsprojecten vordert nemen de daaraan gekoppelde risico's af. Bovendien zijn een aantal projecten nog niet aanbesteed. Van de nog niet aanbesteede projecten nemen wij zowel de risico's als het beschikbare weerstandsvermogen nog niet op.

Er kan onderscheid gemaakt worden tussen incidentele en structurele risico's. Bij de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit behandelen we alle risico's als incidenteel. Indien structurele risico's zich voordoen kunnen we hier namelijk binnen een jaar maatregelen voor treffen ter voorkoming van dergelijke risico's in de toekomst. In de tabel hebben we twee risico's niet genoemd die wel aandacht verdienen. Dit zijn risico's ten aanzien van grond en Provinciaal Programma Landelijk Gebied.

Grond

In de paragraaf grondbeleid gaan we in op de risico's van ons grondbezit, waarvan de financiële gevolgen zijn afgedekt door de algemene reserve grond (ARG). Het financiële gevolg van deze risico's nemen we niet mee in de benodigde weerstandscapaciteit.

Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG)

Ten aanzien van het PPLG bestaat er nog veel onzekerheid. Echter zijn er op dit moment nog geen operationele risico's. De komende periode zal in het teken staan van goede afstemming met het Rijk, waarbij we Provinciale Staten tijdig informeren over de plannen en het proces. In gebieden zullen we blijvend sturen op participatie van de verschillende belangengroepen.

Grootste risico's weerstandscapaciteit

Risico's met grootste invloed op benodigde weerstandscapaciteit		
Omschrijving risico	Invloed op benodigde weerstandscapaciteit	Kerntaak
<p>EHS / Ontwikkelopgave Binnen de ontwikkelopgave komen risico's rondom verwerving, inrichtingsmaatregelen, eindbeheer en verbetervoorstellen naar voren.</p>	21%	Gebiedsontwikkelingen
<p>Concessie en contractbeheer openbaar vervoer Verminderde reizigersopbrengsten, rijksbezuinigingen en ontwikkelingen ten aanzien van indexering</p>	13%	Mobiliteit
<p>Cyber Het langdurig onbeschikbaar zijn van bedrijfskritische processen danwel processen die de rol van de Provincie in het openbaar bestuur kunnen beïnvloeden. Voorbeelden hiervan zijn succesvolle systeembhack, DDos-aanval, phishing en andere vormen van cybercriminaliteit of het opgetreden datalek.</p>	9%	Kwaliteit openbaar bestuur
<p>Tecbase De provincie neemt risicodragend deel in de gemeenschappelijke regeling Technology Base en dient de risico's in de onderliggende grond- en luchthavenexploitatie op te vangen via het weerstandsvermogen.</p>	9%	Regionale economie
<p>N760 Er zijn meerdere risico's van dit project die de provincie financieel kunnen raken.</p>	8%	Mobiliteit
<p>MAVKW - Machine richtlijn Er zijn meerdere risico's van dit project die de provincie financieel kunnen raken.</p>	7%	Mobiliteit
<p>Omgevingswet Er zijn meerdere risico's van dit project die de provincie financieel kunnen raken.</p>	6%	Ruimtelijke ordeing en waterbeheer
Kanaal Almelo de Haandrik		

Provincie Overijssel dient schade bij omwonenden Kanaal Almelo de Haandrik te vergoeden.	6%	Mobiliteit
--	----	------------

Beschikbare weerstandscapaciteit

Voor het vaststellen van de beschikbare weerstandscapaciteit inventariseren wij de hoogte van de risicoreserves van de provincie. Dit zijn reserves die voor het opvangen van risico's zijn aangemerkt. In het coalitieakkoord 2019-2023 is afgesproken dat de opcenten op de motorrijtuigenbelasting gehandhaafd blijven op huidige niveau. De onbenutte belastingcapaciteit nemen wij om die reden niet mee in de berekening van de structureel beschikbare weerstandscapaciteit.

De beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt € 115,9 miljoen. Dat is € 22 miljoen lager dan in de begroting 2022. Het verschil wordt vooral verklaard door de € 25 miljoen die vanuit de Algemene risicoreserve beschikbaar is gesteld voor de Aanpak Pasmelders.

De omvang van de weerstandscapaciteit is als volgt:

Beschikbare weerstandscapaciteit		(x € 1 miljoen)
Reserve		Omvang reserve
Algemene risicoreserve		59,6
Uitvoeringsreserve NNN		14,3
Diverse bestemmingsreserves		34,6
Risicoreservering binnen projecten		7,1
Totaal incidenteel		115,6
Onvoorzien		0,3
Totaal structureel		0,3
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit		115,9
Ongebruikte belastingcapaciteit		56,7

Ratio weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is op dit moment toereikend. De confrontatie van de beschikbare weerstandscapaciteit van € 115,9 miljoen en de benodigde weerstandscapaciteit van € 51,0 miljoen levert een ratio op van 2,3. Het verhoudingsgetal is ten opzichte van de begroting 2022 gestegen. Zowel de benodigde weerstandscapaciteit als de beschikbare weerstandscapaciteit zijn lager dan in de begroting 2022. De oorzaken daarvan zijn eerder in deze paragraaf beschreven.

Actueel weerstandsvermogen op concernniveau		
Benodigde weerstandscapaciteit (x miljoen)	Beschikbare weerstandscapaciteit (x miljoen)	Ratio weerstandsvermogen
51,0	115,9	2,3

Financiële kengetallen

Financiële kengetallen	Realisatie 2021	Primitieve Begroting 2022	Actuele Begroting 2022	Realisatie 2022
Netto schuldquote	-137%	-65%	-105%	-142%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-231%	-196%	-193%	-225%
Solvabiliteitsratio	82%	83%	82%	82%
Kengetal grondexploitatie	0%	0%	0%	0%
Structurele exploitatieruimte	5%	3%	5%	10%
Belastingcapaciteit: Opcenten	96%	96%	95%	95%

Definitie kengetallen

In bovenstaande tabel treft u vijf verplichte financiële kengetallen aan. Deze geven inzicht in onze financiële positie. De cijfers lichten we hieronder verder toe.

- De netto schuldquote drukt de netto schuld uit in een percentage van de totale baten. De netto schuld is het saldo van de uitstaande schulden enerzijds en de in het bezit zijnde liquide middelen en vorderingen anderzijds. Wij hebben op dit moment nauwelijks schulden. Onze liquide middelen en vorderingen overtreffen de schulden dan ook ruim. Daardoor is het kengetal negatief. Op dit moment is het kengetal weinig zeggend. Wij verwachten dat onze liquiditeiten de komende jaren afnemen als gevolg van de bestedingen in het kader van ons investeringsprogramma.
- In de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen zijn ook de leningen aan deelnemingen, openbare lichamen en overige verstrekte leningen opgenomen. Het kengetal wordt door het opnemen van de verstrekte leningen nog negatiever dan de netto schuldquote. Ook dit kengetal heeft een beperkte waarde.
- De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin wij in staat zijn om aan onze financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio geeft de omvang van het eigen vermogen (= reserves) weer als percentage van het balanstotaal. Onze solvabiliteit is uitstekend. In de literatuur wordt een minimum van tussen de 25 en 40% genoemd om een niet-financiële onderneming gezond te mogen noemen. Met een solvabiliteitspercentage van 81% komt de provincie uit op een zeer gezonde vermogenspositie. Ten opzichte van de jaarrekening 2021 is de solvabiliteit licht gedaald. Wij verwachten dat de solvabiliteit de komende jaren verder afneemt. Dit hangt ook samen met de voortgang van uitvoering van de investeringsprogramma's die worden gedekt uit reserves.
- Het kengetal grondexploitatie geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. Wij hebben geen grondexploitaties, waardoor dit kengetal 0% bedraagt en geen betekenis heeft.
- De structurele exploitatieruimte geeft aan welke structurele ruimte wij hebben om de eigen lasten te dragen. Het saldo van de structurele baten en lasten wordt daartoe uitgedrukt in een percentage van de totale baten. Dit percentage is met 10,2 hoger dan het percentage bij de jaarrekening 2021. Voor een toekomstbeeld van de structurele ruimte verwijzen wij naar het budgettair perspectief dat bij de perspectiefnota en de begroting wordt geactualiseerd. Uit het huidige beeld blijkt dat structurele ruimte langjarig aanwezig is. Maar er is onvoldoende ruimte om de huidige incidenteel gefinancierde programma's allemaal voort te kunnen zetten.

- De belastingcapaciteit geeft aan hoe de belastingdruk in Overijssel zich verhoudt tot het landelijke gemiddelde. De belastingcapaciteit van provincies wordt berekend door het aantal opcenten te vergelijken met het gemiddelde van het aantal opcenten van alle provincies en uit te drukken in een percentage. Uit het kengetal belastingcapaciteit opcenten blijkt dat wij minder belasting heffen dan het gemiddelde in Nederland. In het coalitieakkoord 2019-2023 is opgenomen dat de opcenten op de motorrijtuigenbelasting voor de provincie Overijssel bevroren blijven op het tarief van 79,9.

Kapitaalgoederen

Dit is hoe wij denken

We zijn verantwoordelijk voor het in stand houden van de infrastructuur bestaande uit provinciale wegen, kunstwerken en waterwegen en de provinciale gebouwen, waaronder het provinciehuis. Dit omvat dagelijks beheer (exploitatie), onderhoud (jaarlijks en niet jaarlijks) en vervanging.

Provinciale infrastructuur

In het Beheerplan Infrastructurele Kapitaalgoederen (2020 t/m 2023, PS/2018/414) hebben we afgesproken dat we voor beheer en onderhoud van alle voorzieningen van de provinciale infrastructuur het kwaliteitsniveau 'basis' hanteren. De landelijke kennisinstelling CROW heeft dit kwaliteitsniveau gedefinieerd en het staat voor efficiënt en effectief beheer op de langere termijn. De risico's op het niet bereiken van beleidsdoelstellingen of imagoschade zijn bij dit kwaliteitsniveau voor de provincie doorgaans beperkt en beheersbaar. We hebben de budgetten gebaseerd op dit kwaliteitsniveau. Het beleidskader wordt in de praktijk verder uitgewerkt in (strategische) assetmanagementplannen.

Provinciale gebouwen

In 2006 is een onderhoudsplan opgesteld voor de provinciale gebouwen. Met het onderhoudsplan waarborgen we dat de gebouwen met de daarin aanwezige installaties en apparatuur op een deskundige wijze worden beheerd en onderhouden. In het onderhoudsplan zijn drie zaken opgenomen: het jaarlijks onderhoud, het niet jaarlijks onderhoud en de vervanging.

Met het jaarlijks onderhoud waarborgen we de bedrijfszekerheid van de gebouwen en de installaties, garanderen we de veiligheid en houden we de uitstraling van de gebouwen in stand. Met dit onderhoud voldoen we aan regelgeving en zijn we verzekerd van de ondersteuning van leveranciers (garanties). Het meerjaarlijks onderhoud omvat het onderhoud aan verwarmings- en koelinstallaties, gevels, kozijnen, zonwering, vloeren, wanden, verlichting, liften, brandveiligheidsvoorzieningen, enzovoorts. De uitvoering vindt plaats in een periode van vijf tot dertig jaar. De gebruikte normering (NEN 2767 niveau 3) gaat uit van een redelijke tot goede conditie en wordt ook bij andere overheidsorganisaties als leidraad voor het meerjaarlijks onderhoud gebruikt.

De vervangingsinvesteringen zijn begroot op basis van de technische levensduur. De afschrijvingstermijnen zijn vastgelegd in de financiële verordening van de provincie Overijssel. Jaarlijks stellen we vast of groot onderhoud of vervanging eerder of later moet plaatsvinden en wordt het integrale meerjaren uitvoeringsprogramma (MUP) op basis daarvan bijgesteld.

We maken per project een risicoanalyse en nemen op basis hiervan beheersmaatregelen. Aansprakelijkheidsrisico's dekken we binnen de projecten af via verzekeringen.

Provinciale infrastructuur

Beheer en onderhoud

We voeren het beheer en onderhoud uit volgens het meerjarig uitvoeringsprogramma. In 2018 hebben we het Beheerplan Infrastructurele Kapitaalgoederen geactualiseerd. Hierin is

het programma voor de periode 2020 t/m 2023 opgenomen. In onze projecten hebben we aandacht voor innovatie, circulariteit, klimaatverandering en verduurzaming. Er zijn vanwege het doorschuiven van projecten geen achterstanden in het onderhoudsdoel ontstaan. De infrastructuur voldoet aan het basis kwaliteitsniveau dat door PS is vastgesteld. In 2022 zijn een aantal projecten niet tot uitvoering gekomen. Deze opgave is doorgeschoven naar 2023. Op een aantal locaties is in 2022 met kleine herstelmaatregelen het basiskwaliteitsniveau in stand gehouden.

Programma groot onderhoudsprojecten				Jaarrekening 2022
Type infrastructuur	Jaartal	(Vaar)Wegnr. + wegvak	Benaming	Uitvoering
Hoofddrijbaan				
	2022	N732a	Lonneker - Losser	gereed
	2022	N351a	Rotonde Kuinre	gereed
	2022	N349d	Ootmarsum - Denekamp	gereed
	2022	N377d	N377 - N48 - N343 - fase 1	gereed
	2022	N334d	Giethoorn Noord en zuid	gereed
	2022/2023	N760a	IJsselmuiden - Genemuiden	gereed - combi GO/INV
	2022	N347a/b	Goor - Haaksbergen (GO en rehab kom Hengevelde)	gereed - combi GO/INV
	2022/2023	N377a	Oeverbeschoeiing Oude Vaart	uitvoering lopend - combi GO/INV
	2022	N34	Aanleg carpoolplaats	gereed - combi GO/INV
	2022	N739a	Circulaire weg - Haaksbergen-Beckum - fase 1	gereed - combi GO/INV
	2022	N341a/ N347	Ommen - Den Ham	Q1+Q2 2023
	2022	N348a/b	Deventer - Raalte	Q3+Q4 2023
Parallelweg				
	2022	N760a	IJsselmuiden - Genemuiden	gereed - combi GO/INV
	2022	N347a/b	Goor - Haaksbergen (GO en rehab kom Hengevelde)	gereed - combi GO/INV
Fietspad				
	2022	N760a	IJsselmuiden - Genemuiden	gereed - combi GO/INV
	2022	N334d	Giethoorn Noord en zuid	gereed
Kunstwerken				
	2022/2023		Kademuur Ossenzijl	uitvoering lopend - combi GO/INV
	2022	AN-010	Agelersluis	gereed - combi GO/INV
	2022	V7-11	Blokzijlophaalbrug	gereed - combi GO/INV

Areaalgegevens en kwaliteitsniveau provinciale infrastructuur

Provinciale infrastructuur			
Infrastructuur	Onderdeel	Areaal	Kwaliteitsniveau
Wegen	Hoofdrijbaan	647 km	Basis
	Parallelweg	201 km	
	Fietspad	538 km	
	VRI	52 st.	
	Verlichtingspunten	5.500 st.	
	Bermen	935 ha	
	Bomen	37.500 st	
	Faunapassages	19 st.	
	Faunarasters	88 km	
Kunstwerken	Totaal		Basis
	Vaste bruggen en viaducten	122 st. 47 st.	
	Tunnels	44 st.	
	Beweegbare bruggen	32 st.	
	Sluizen	11 st.	
	Overige objecten (o.a. duikers, onderdoorgangen, schutsluizen)	333 st.	
Waterwegen	Oeverbeschoeiing	241 km	Basis
	Waarvan hout	86 km	
	Beton en staal	82 km	
	Natuurvriendelijke oevers	73km	
	Vaarweg	145 km	

Legenda kwaliteitsniveau			
Kwaliteitsniveau	Omschrijving	Indicatie kwaliteit	Relatie met wegbeheer
A+	Zeer hoog	Nagenoeg ongeschonden	Er is geen schade
A	Hoog	Mooi en comfortabel	Er is enige schade, maar de waarschuwingsgrens is nog niet overschreden
B	Basis	Functioneel	De waarschuwingsgrens is overschreden: er is klein onderhoud nodig of binnen vijf jaar is groot onderhoud nodig
C	Laag	Onrustig beeld, discomfort of enige vorm van hinder	De richtlijn is overschreden: er is binnen twee jaar groot onderhoud nodig
D	Zeer laag	Kapitaalvernietiging, uitlokking van vernieling of sociale	De richtlijn is meer dan één klasse overschreden: er is direct groot onderhoud

Provinciale gebouwen

We hebben sinds 2006 een onderhoudsplan voor zowel het gerenoveerde provinciehuis als de overige provinciale gebouwen. Dit onderhoudsplan wordt jaarlijks geactualiseerd. We beheren en onderhouden de gebouwen met de daarin aanwezige installaties en apparatuur op een deskundige wijze. In het onderhoudsplan staat het jaarlijks onderhoud, het meerjarig onderhoud en de vervanging. Hierbij hebben we aandacht voor SROI, innovatie, verduurzaming en klimaatverandering. In 2023 vindt er een omvangrijke actualisatie van het meerjarenonderhoudsplan plaats. U wordt hierover via de P&C-cyclus geïnformeerd.

Onderhoud (incl. afschrijvingen)	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Jaarrekening 2022
Provinciehuis en overige provinciale panden	3.552	4.161	4.452

Investerings

Dit is hoe wij denken

In het kader van onze provinciale opgaven houden wij de provinciale infrastructuur en gebouwen (zie paragraaf kapitaalgoederen) en onze ICT voorzieningen (zie paragraaf bedrijfsvoering) in stand door tijdig vervangingsinvesteringen uit te voeren en eventueel nieuwe investeringen te doen.

Provinciale Staten stelt de investeringskredieten vast bij de Begroting en eventuele begrotingswijzigingen. De bijbehorende kapitaallasten verwerken wij in de Begroting conform de uitgangspunten in de financiële verordening, waaronder de daarin opgenomen afschrijvingstermijnen.

Reserve Dekking Kapitaallasten

Vanaf 2017 moeten op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) investeringen in provinciale infrastructuur (investeringen met maatschappelijk nut) geactiveerd en afgeschreven worden. Provinciale Staten heeft besloten de bestemmingsreserve Reserve dekking kapitaallasten activa (RDKA) in te stellen voor dekking van de kapitaallasten van deze investeringen. Op het moment van investeren reserveren wij een bedrag ter hoogte van de investering in de RDKA. Van daaruit dekken we de structurele kapitaallasten. Voor investeringen die via deze reserve lopen wordt dus vooraf de volledige dekking van toekomstige kapitaallasten geregeld.

Nieuwe investeringen in eigen infrastructuur (structurele last in begroting)

Bij de Perspectiefnota 2022 heeft Provinciale Staten de uitgangspunten voor investeringen in provinciale infrastructuur vastgesteld. In de kern betekenen de uitgangspunten dat alle vervangingsinvesteringen en lopende investeringen via de RDKA blijven lopen. Voor nieuwe investeringen in eigen infrastructuur hanteren we voortaan de 'directe afschrijvingsmethodiek'. De afschrijvingen komen dan direct ten laste van de meerjarige structurele begroting. Voor een nadere uitleg over deze systematiek verwijzen wij naar de Perspectiefnota 2022.

Dit is wat wij doen

In deze paragraaf geven wij een totaaloverzicht van de investeringen in de materiële vaste activa en de wijze waarop wij de bijbehorende kapitaallasten verwerken in onze begroting. Wij investeren in provinciale infrastructuur en provinciaal vastgoed.

Investering	Beleidsdoel	Dekking
Provinciale infrastructuur		
Vervangingsinvesteringen	4.7 Goed functionerende infrastructuur	Via RDKA
Lopende nieuwe investeringen	4.6 Goede bereikbaarheid voor wegverkeer	Via RDKA
Nieuwe investeringen (vanaf Perspectiefnota 2022)	4.6 Goede bereikbaarheid voor wegverkeer	Structurele last in begroting
Investeringen in economisch nut	4.7. Goed functionerende infrastructuur	Structurele last in begroting
Provinciale gebouwen		
Provinciale gebouwen	10.0 Overhead	Structurele last in begroting

Financieel totaaloverzicht investeringen

Bijlage Investeringsprojecten (water)wegen en kunstwerken x € 1.000	Prestatie	Totaal budget	Bijdrag e derden	Bijdrage Provinci e	Realisati e	Begroting	Realisati e	Saldo	Begroting
					2017 t/m 2021	2022	2022	2022	2023 t/m 2027
1. Lopende investeringen (niet vervangingsinvesteringen)									
N307 *	4.6.6	23.387	5.320	18.067	9.851	5.706	6.065	-359	2.151
N348 fase 1 en 2 **	4.6.9	14.063	2.823	11.240	12.308	-1.067	756	-1.823	-1.823
N35	4.6.3	22.847	5.000	22.842	1.434	1.350	792	558	20.616
N340 Vechtdalverbinding ***	4.6.7	157.166	4.606	152.559	101.563	24.856	23.585	1.271	27.411
N343 Rondweg Weerselo ****	4.6.9	12.855	1.500	11.355	1.995	1.201	429	772	8.931
N315-N768 Danspaleis (N18)	4.6.9	1.535	-	1.535	200	256	128	128	1.206
N737 Aanleg faunapassage	4.6.9	1.746	-	1.746	59	1.687	84	1.603	1.603
N351 Kuinre - Grens Flevoland verbreding	4.6.9	1.335	-	1.335	773	562	401	161	161
Overige lopende investeringen	4.6.9	75.672	20.362	50.315	48.101	1.177	531	646	1.683
<i>Totaal lopende investeringen</i>		<i>310.606</i>	<i>39.611</i>	<i>270.994</i>	<i>176.284</i>	<i>35.728</i>	<i>32.771</i>	<i>2.957</i>	<i>61.939</i>
2. Vervanginvesteringen maatschappelijk nut									
Kunstwerken	4.7.3	30.330	-	30.330	13.446	7.049	2.904	4.145	13.980
Waterwegen (Kanaal Almelo de Haandrik)	4.7.3	31.097	652	30.445	11.492	3.045	722	2.323	18.231
Wegen	4.7.3	64.141	-	64.141	3.610	13.664	8.415	5.249	52.117
DRIS	4.2.3	11.109	2.209	8.900	2.202	8.907	1.735	7.172	6.531
<i>Totaal vervangingsinvesteringen maatschappelijk nut</i>		<i>136.677</i>	<i>2.861</i>	<i>133.816</i>	<i>30.750</i>	<i>32.665</i>	<i>13.776</i>	<i>18.889</i>	<i>90.859</i>
3. Vervangingsinvesteringen met economisch nut									

Ploegen rijbaan en fietspad	4.7.1	600	-	600	110	80	-	80	490
Zoutstrooiers rijbaan en fietspad	4.7.1	2.466	1	2.465	647	254	-	254	1.818
Patrouilleboot De Buffel	4.7.1	799	-	799	-	498	-	498	799
<i>Totaal Vervangingsinvesteringen economisch nut</i>		<i>3.865</i>	<i>1</i>	<i>3.864</i>	<i>757</i>	<i>831</i>	<i>-</i>	<i>831</i>	<i>3.107</i>
4. Nieuwe investeringen									
10 faunaknelpunten	4.6.9	3.500	-	3.500	-	300	41	259	3.459
Bediencentrale bruggen	4.6.9	1.900	-	1.900	-	1.900	8	1.892	1.892
Nieuwe provinciale fietspaden	4.6.9	1.160	-	1.160	-	1.160	-	1.160	1.160
Vervanging Zwartewaterbrug	4.7.3	1.200	-	1.200	47	553	140	413	1.013
Vloedbeltverbinding	4.6.12	750	-	750	-	750	191	559	559
<i>Totaal nieuwe investeringen</i>		<i>8.510</i>	<i>-</i>	<i>8.510</i>	<i>47</i>	<i>4.663</i>	<i>380</i>	<i>4.283</i>	<i>8.083</i>
Totaal investeringsprojecten (water)wegen en kunstwerken		459.658	42.473	417.184	207.838	73.887	46.927	26.960	163.988
5. Provinciale gebouwen									
Provinciehuis	10.0	24.828	-	24.828	3.096	13.040	1.560	11.480	8.692
Overige gebouwen	10.0	3.428	-	3.428	953	268	78	190	2.207
<i>Totaal provinciale gebouwen</i>		<i>28.256</i>	<i>-</i>	<i>28.256</i>	<i>4.049</i>	<i>13.308</i>	<i>1.638</i>	<i>11.670</i>	<i>10.899</i>
Totaal investeringen		487.914	42.473	445.440	211.887	87.195	48.565	38.630	174.887

* Bij de jaarrekening 2022 stellen wij u voor € 666.000 toe te voegen aan de reserve dekking kapitaallasten activa.

** Het resterende saldo investeringskredieten van € 1,8 miljoen zijn te innen gemeentelijke bijdragen € 2 miljoen versus € 0,2 miljoen te maken kosten.

*** Oorspronkelijk beschikbaar gesteld budget € 201 mln. Hiervan is € 39 mln. in de periode vóór 2017 als last in de exploitatie verwerkt, waarna vanaf 2018 een investeringsbudget resteerde van € 162 miljoen

Bij de jaarrekening 2021 is € 10 miljoen vrijgevallen waardoor de investering voor de N340 uitkomt op € 152 mln.

Bij de jaarrekening 2022 stellen wij u voor om het investeringskrediet met € 12,1 miljoen te verlagen. Deze verlaging is nog niet verwerkt in de tabel.

**** Oorspronkelijk beschikbaar gesteld budget € 13,3 mln. Hiervan is € 3,1 mln. in de periode vóór 2017 als last in de exploitatie verwerkt, waardoor er een budget resteerde van € 10,2 mln.

Bij de p-nota 2022 is een aanvullend investeringskrediet beschikbaar gesteld van € 2,6 mln, waarna het beschikbare investeringskrediet uitkomt op € 12,8 mln.

Na aftrek van de bijdrage van derden is de netto-investering voor de N343 Rondweg Weerselo € 11,3 mln.

1. Lopende investeringen

Prestatie 4.6.3 N35 - lopende projecten

Conform ons begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten om de niet bestede middelen

van project N35 Knooppunt Bos (prestatie 4.6.3) ter hoogte van € 558.000 toe te voegen aan het investeringskrediet van de jaarschijf 2023 van de begroting 2023.

Prestatie 4.6.6 N307

De uitvoeringskosten zijn in 2022 lager dan begroot vanwege uitlopende werkzaamheden. De uiteindelijke lasten zijn wel hoger uitgevallen door de in rekening gebrachte indexatielasten. In de jaarrekening wordt het voorstel verwerkt om de extra indexatielasten van € 660.000 toe te voegen aan het investeringskrediet (jaarschijf 2023) en ten laste te brengen van de indexatiebuffer die daarvoor is aangelegd (kerntaak 20, post onvoorzien). In 2023 zal er opnieuw een beroep worden gedaan op de algemene reservering voor indexatie. Wij stellen u voor een bedrag van € 666.000 toe te voegen aan de Reserve dekking kapitaallasten activa voor de N307 en dit te dekken uit de aangelegde buffer voor tekorten die ontstaan als gevolg van inflatoire ontwikkelingen.

Naast de N307 is een fietspad aangelegd. De kosten zijn gedekt met de extra middelen voor verkeersveiligheid uit de meeropbrengsten motorrijtuigenbelasting. Voor het project is dit een budgettaire neutrale aanvulling.

De ontvangsten betreffen voornamelijk de doorbelasting van personeelskosten naar de provincie Flevoland van het projectteam dat belast is met de dagelijkse aansturing van de aanpassing van de N307 Kampen-Roggebot.

Prestatie 4.6.7 Vechtdalverbinding (N340/N377 en N48)

De uitvoering van het project Vechtdalverbinding verloopt nog steeds binnen de vastgestelde financiële kaders. De actuele financiële vooruitzichten maken duidelijk dat € 8,2 miljoen van het beschikbaar gestelde krediet niet meer benodigd is voor de afronding van de resterende werkzaamheden. Dit is hoofdzakelijk het gevolg van lager uitgevallen projectkosten (€ 5,7 miljoen) en de inzet van middelen uit de specifieke uitkering voor bermmaatregelen (€ 2,0 miljoen).

In de Algemene Risicoreserve is bij de Jaarrekening 2021 een risicoreservering voor het project ter hoogte van € 3,1 miljoen gestort. Ook deze reservering is niet langer benodigd en kan vrijvallen ten gunste van de Algemene Reserve.

Wij stellen u voor om een bedrag van € 3,1 miljoen te onttrekken aan de Algemene Risico Reserve en toe te voegen aan de Algemene reserve.

Bij de instelling van het krediet is aangegeven dat een gedeelte van het investeringsbudget wordt ingezet als dekking voor het toekomstig beheer en onderhoud. Om dit te effectueren wordt het investeringskrediet (in aanvulling op de hierboven genoemde vrijval van € 8,2 miljoen) verlaagd met een bedrag van € 3,9 miljoen. De budgetten voor beheer- en onderhoud (als onderdeel van prestatie 4.7.1 en 4.7.2) worden als gevolg van de areaaluitbreiding structureel in totaal met afgerond € 0,2 miljoen per jaar verhoogd ten laste van het budgettaire perspectief.

Conform ons begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten het investeringskrediet en de bijbehorende reservering in de reserve Dekking kapitaallasten activa (RDKA) van project Vechtdalverbinding (prestatie 4.6.7) te verlagen met € 12,1 miljoen. Hiermee resteert een krediet voor 2023 ter hoogte van € 15,4 miljoen.

Prestatie 4.6.9 Verkenning, planstudies en realisatie overige projecten

Afgeronde projecten

In 2022 is het project N737 Innovatiedriehoek afgerond. Het project is met een positief resultaat van € 85.000 afgesloten. Wij stellen u voor om dit krediet te verlagen en dit restant krediet te gebruiken voor de volgende zaken:

PS begrotingswijziging:

- een bedrag van € 66.000 toe te voegen aan het investeringskrediet op de N334 Faunapassage/N344 Dassentunnel in de jaarschijf 2023 van de begroting 2023, omdat we hier in 2023 een tekort verwachten.
- een bedrag van € 19.000 toe te voegen aan het investeringskrediet voor F35 Enschede-Oldenzaal in de jaarschijf 2022. Dit project heeft in 2022 een overschrijding op het krediet van € 19.000.

Dynamische beleidsagenda

Een laatste drietal wegenprojecten met een oorsprong uit de Dynamische Beleidsagenda (DBA) zijn in afronding. Dit zijn de N34, de N331 VOC's Hasselt en N732 aansluiting Lossersestraat-Noord Esmarkerrondweg.

PS begrotingswijziging:

Het project N732 is afgerond en we verwachten in 2023 budget nodig te hebben voor de N34. Wij stellen u voor om het resterende krediet van € 18.000 van project N732 in de jaarschijf 2022 te verlagen. Gelijktijdig stellen wij u voor om het investeringskrediet van project N34 in de jaarschijf 2023 van de begroting 2023 met € 18.000 te verhogen.

GS begrotingswijziging:

Het wegenproject N34 wordt in 2023 afgerond. We hebben besloten om de niet bestede middelen € 51.000 toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van de begroting 2023.

Het project N331 VOC's Hasselt is nagenoeg afgerond. Wij hebben besloten om de in 2022 niet bestede middelen van € 46.000 toe te voegen aan de raming van 2023 op de N331.

Lopende projecten

GS begrotingswijzigingen:

- N337 Ronde de Meente Olst, N315-N768 Danspaleis, N737 aanleg faunapassage, 10 faunaknelpunten en snelfietsroute Wijhe-Zwolle.
Bovenstaande projecten zijn nog in voorbereiding. De uitvoering van deze projecten zal niet eerder plaatsvinden dan in 2023.
Wij hebben besloten om de in 2022 niet bestede middelen toe te voegen aan de raming voor deze investeringskredieten in 2023 (€ 2,494) miljoen en 2024 (€ 760.000).
- Het project rondweg Weerselo is ook nog in voorbereiding. Omdat de uitvoering niet eerder zal plaatsvinden dan in 2026 hebben wij besloten om het kasritme van de investeringskredieten aan te passen. Dit betekent, dat van het resterende budget van 2022 en de niet benodigde budgetten van 2023 t/m 2025 totaal € 4,431 miljoen zal worden toegevoegd aan jaarschijf 2026 en een budget van € 584.000 zal worden toegevoegd aan jaarschijf 2027.
- N334 Faunapassage, N351 Kuinre-Frens Flevoland, N346-N741 Herstel Deldener Esch en N343 Ronde Bisschopstraat.
Bovenstaande projecten zijn in uitvoering en worden naar verwachting in 2023 afgerond. Wij hebben besloten om de in 2022 niet bestede middelen (€ 408.000) over te hevelen naar jaarschijf 2023 van de begroting 2023.
- Ook het project N348 Raalte-Ommen zal in 2023 financieel worden afgerond. Wij hebben besloten het resterende saldo aan investeringskredieten van € 1,8 miljoen (te innen gemeentelijke bijdragen € 2,0 miljoen versus € 0,2 miljoen te maken kosten) over te hevelen naar jaarschijf 2023 van de begroting 2023.

2. Vervangingsinvesteringen met maatschappelijk nut

Prestatie 4.7.3 Vervangen provinciale infrastructuur

De in de toelichting gemelde zaken hebben tot een onderbesteding en overbesteding op de investeringskredieten geleid.

Onderdeel Wegen

Afgeronde projecten

In 2022 is het project N332 Holten-Grens Gelderland met een kleine budgetoverschrijding van € 5.000 afgerond.

Ter dekking van de toekomstige kapitaallasten stellen wij u voor om dit bedrag via resultaatbestemming te storten in de reserve dekking kapitaallasten activa. Deze mutatie wordt verwerkt in kerntaak 20.

Lopende projecten

N337 Rehabilitatie Kom Den Nul, N347 Kom Hengevelde en N377 Hasselt – de Lichtmis (Fase 1 en 2).

Bovenstaande projecten zijn nog in voorbereiding. De uitvoering van deze projecten zal niet eerder plaatsvinden dan in 2023. Wij hebben besloten om de in 2022 niet bestede middelen toe te voegen aan de raming voor deze investeringskredieten in 2023 € 5,4 miljoen.

N760 IJsselmuiden-Genemuiden

- Zoals aangegeven bij de inhoudelijke toelichting kent de uitvoering van het project meerdere fasen en onderdelen. De eerste fase is volop in uitvoering en zal in 2023 doorlopen. In 2022 is hiervoor meer budget uitgegeven dan beschikbaar is gesteld. Conform ons begrotingsbeleid hebben wij besloten het investeringskrediet van de jaarschijf 2023 in de begroting te verlagen met € 396.000 om daarmee de overbesteding in 2022 te egaliseren.

Ook is bovenstaand aangegeven dat er voor de 1e fase nog een tekort van € 1 miljoen wordt verwacht in 2023. Dit werk is volop in uitvoering. Het voorstel is € 1 miljoen voor het verwachte tekort beschikbaar te stellen uit het resultaat 2022.

Hiervoor wordt een resultaatbestemmingsvoorstel ingediend.

In 2022 is de voorbereiding van fase 2 opgestart. Hiervoor zijn reeds kosten gemaakt van € 0,2 miljoen. Conform ons begrotingsbeleid hebben wij besloten het investeringskrediet van de jaarschijf 2023 in de begroting te verlagen met € 0,2 miljoen om daarmee de overbesteding in 2022 te egaliseren.

Onderdeel Kunstwerken

Afgeronde projecten

In 2022 is het project vervanging kunstwerken 2016-2019 afgerond. Dit project is met een positief budget van € 20.000 afgesloten. Wij stellen u voor om dit investeringskrediet in de jaarschijf 2022 met € 20.000 te verlagen. Gelijktijdig stellen wij u voor om het investeringskrediet van project vervanging (rehab) kunstwerken 2020-2023 in de jaarschijf 2023 van de begroting 2023 met € 20.000 te verhogen.

- Lopende projecten
Bij het project MAV Bruggen en Sluizen is in 2022 meer uitgegeven. Conform ons begrotingsbeleid hebben wij besloten het investeringskrediet van de jaarschijf 2023 in de begroting te verlagen met € 1,2 miljoen.
Een onderdeel van dit project waarvoor apart krediet beschikbaar is gesteld, is voor de Beukersluis. Conform ons begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten om de niet bestede middelen van € 1,2 miljoen toe te voegen aan het investeringskrediet van de jaarschijf 2023 van de begroting 2023
- (Rehab) kunstwerken
De voorbereiding voor de aanbesteding van de vervanging (rehab) kunstwerken is opgestart. De uitvoering zal niet eerder plaatsvinden dan in 2023. Conform ons begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten om de niet bestede middelen van € 2,7 miljoen toe te voegen aan het investeringskrediet van de jaarschijf 2023 van de begroting 2023.
- Thompsonbrug i.c.m. wegenwerk N760.
De vervanging van de Thomsonbrug is onderdeel van het project N760 Genemuiden-IJsselmuiden (fase 2) en is in voorbereiding. Hiervoor zijn twee aparte investeringskredieten beschikbaar gesteld. Wij hebben besloten om het niet bestede investeringskrediet uit de begroting 2022 (€ 1,1 miljoen) over te hevelen naar de jaarschijf 2023 van de begroting 2023. Vanuit praktisch oogpunt stellen wij voor om de in de tijd toegewezen investeringskredieten voor de N760 tot één investeringskrediet samen te voegen.
- Het project constructieve veiligheid is in uitvoering. Wij hebben besloten om de niet bestede middelen van € 270.000 toe te voegen aan de raming van dit krediet in de jaarschijf 2023 van de begroting 2023.

Onderdeel Vaarwegen

Vervanging damwanden kanaal Almelo – De Haandrik

Voor de geprogrammeerde aanpak vervanging damwanden kanaal Almelo – De Haandrik

vanuit het BIK 2020-2023, is begin 2023 een bouwteam samengesteld en gecontracteerd. Zij treffen de voorbereidingen voor dit project. Ook wordt de voorbereiding van de vervroegde aanpak in het bouwteam meegenomen en hiervoor is separaat een onderzoeksbudget van € 1 miljoen beschikbaar gesteld. Voor de uitvoering van de vervroegde aanpak is nog geen budget en dekking beschikbaar. Voordat tot uitvoering van de geprogrammeerde aanpak en vervroegde aanpak zal worden overgegaan, zal na de voorbereidingsfase van het bouwteam een plan van aanpak met investeringsvoorstel aan u worden voorgelegd.

Wij hebben besloten om het niet bestede investeringskrediet (€ 2,3 miljoen) over te hevelen naar de jaarschijf 2023 van de begroting 2023

Van het in 2022 beschikbaar gestelde budget van € 0,1 miljoen aan onderzoekskosten voor het onderzoek naar de vervroegde aanpak voor het vervangen van de damwanden Kanaal Almelo – de Haandrik is € 25.000 niet besteed. Dit budget is wel benodigd om het onderzoek in 2023 te vervolgen. Wij stellen u voor om het resterende bedrag van € 25.000 te onttrekken aan de Algemene Risicoreserve en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 4.7.3 van de begroting 2023.

Kademuur Ossenzijl

Het project kademuur Ossenzijl is in uitvoering. Wij hebben besloten om het niet bestede krediet (€ 436.000) over te hevelen naar de jaarschijf 2023 van de begroting 2023.

Prestatie 4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein

Dynamische Reis Informatie Systemen

Sinds 2009 zijn er verschillende Dynamische Reis Informatie Systemen (hierna DRISystemen) binnen de provincies Gelderland, Overijssel en Flevoland geplaatst. Deze systemen voorzien (bus)reizigers via DRIS-displays op de haltes van informatie over de actuele vertrektijden en verstoringen. De drie hiervoor genoemde provincies werken sinds 2011 samen op het gebied van openbaar vervoer (OV-Oost).

In 2020 is besloten de verouderde en afgeschreven systemen te vervangen en gezamenlijk de vervanging van de DRIS-displays bij bushaltes aan te aanbesteden en samen voor de komende 10 jaar invulling te geven aan het toekomstige DRIS systeem binnen OV-Oost. De vervanging van de DRIS-displays in Overijssel is geraamd op € 8,9 miljoen en de realisatie is voorzien in de periode 2020 – 2023. Hiermee wordt bereikt dat er een ononderbroken en zoveel mogelijk storingsvrij DRIS systeem is met actuele en betrouwbare reisinformatie voor de reizigers over de buslijnen in het gebied OV-Oost.

In de periode 2020-2022 is € 3,1 miljoen gerealiseerd en € 6,5 miljoen niet tot besteding is gekomen. De onderbesteding wordt veroorzaakt doordat de realisatie vertraagd is. Er was meer tijd nodig voor de hard- en software ontwikkeling van de kleine digitale informatieborden. Voor de grote borden is het een combinatie van factoren, onder meer een tekort aan personeel bij onze leverancier en de netbeheerder. Eerder had onze leverancier nog de verwachting om 50 grote borden per week uit te rollen op straat, maar dit is teruggebracht naar 15 grote borden per week. Verder heeft onze leverancier de werkvoorbereiding op de knooppunten onderschat.

GS-wijziging

Wij hebben besloten het resterende investeringskrediet voor DRIS van € 6,5 miljoen en de nog te ontvangen bijdrage van de provincie Gelderland van € 0,8 miljoen door te schuiven naar 2023.

3. Vervangingsinvesteringen met economisch nut

Prestatie 4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur **Zoutstrooiers en ploegen**

Voor de vervanging van de zoutstrooiers en sneeuwplougen is jaarlijks een totaalkrediet van € 334.000 beschikbaar gesteld. In 2022 hebben hier geen vervangingsinvesteringen plaatsgevonden. Het krediet van 2022 de ploegen ad € 80.000 is in 2023 niet meer

benodigd. Conform ons begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten dit investeringskrediet van de jaarschijf 2022 vrij te laten vallen.

Het krediet van de zoutstrooiers ad € 254.000 hebben wij in 2023 nog wel benodigd voor de vervangingsinvesteringen gladheidsbestrijding. Conform ons begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten om de niet bestede middelen van € 254.000 toe te voegen aan het investeringskrediet van de jaarschijf 2023 van de begroting. Het effect op de afschrijvingslasten zal verwerkt worden bij Monitor I 2023.

Patrouilleboot De Buffel

In het jaar 2022 is gestart met voorbereiding van de vervanging. De aanbesteding zal in 2023 plaatsvinden. Conform ons begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten om de niet bestede middelen van € 0,5 miljoen toe te voegen aan het investeringskrediet van de jaarschijf 2023 van de begroting 2023.

Mutaties op investeringskredieten hebben effect op de begrote afschrijvingslasten. Deze effecten worden bij Monitor I 2023 verwerkt.

4. Nieuwe investeringen

10 faunapassages en nieuwe provinciale fietspaden (prestatie 4.6.9; ook benoemd onder lopende investeringen)

N337 Ronde de Meente Olst, N315-N768 Danspaleis, N737 aanleg faunapassage, 10 faunaknelpunten en snelfietsroute Wijhe-Zwolle.

Bovenstaande projecten zijn nog in voorbereiding. De uitvoering van deze projecten zal niet eerder plaatsvinden dan in 2023.

Wij hebben besloten om de in 2022 niet bestede middelen toe te voegen aan de raming voor deze investeringskredieten in 2023 € 2,494 miljoen en naar 2024 € 760.000.

Bediencentrale bruggen

De werkzaamheden voor de bediencentrale bruggen moeten nog worden opgestart. We hebben besloten om de niet bestede middelen van € 1,9 miljoen toe te voegen aan de raming van dit krediet in jaarschijf 2023 van de begroting.

Zwartewaterbrug

Voor de uitwerking van de vervangingsscenario's van de Zwartewaterbrug is in 2022 € 140.000 uitgegeven. Conform ons begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten om de niet bestede middelen van € 410.000 toe te voegen aan het investeringskrediet van de jaarschijf 2023 van de begroting 2023.

Vloedbeltverbinding

Investeringskrediet voorbereidingskosten Vloedbeltverbinding

Met het Investeringsvoorstel en start ruimtelijke procedure aanleg Vloedbeltverbinding (2021/1104308) heeft u besloten een investeringskrediet beschikbaar te stellen van € 4,0 miljoen voor de voorbereidingskosten (incl. grondaankoop).

In 2022 is € 0,75 miljoen als investeringskrediet opgenomen in de begroting 2022 waarvan € 0,191 miljoen is gerealiseerd.

Conform ons begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten om de niet bestede middelen van project Vloedbeltverbinding (prestatie 4.6.12) toe te voegen aan het investeringskrediet van de jaarschijf 2023 van de begroting 2023.

5. Provinciale gebouwen

In onze Begroting 2022 hebben wij € 13,3 miljoen begroot aan investeringen in ons provinciaal vastgoed. Wij hebben in 2022 circa € 1,6 miljoen geïnvesteerd in ons provinciaal vastgoed. De gerealiseerde investeringen bestaan uit:

- Verbouwing van de Ons-vleugel: € 0,7 miljoen. Hier staan hogere huurbaten tegenover
- Warmte-win-installatie: € 0,3 miljoen. Ons warm tapwater wordt daarmee gasloos verwarmd;

- Zonnepanelen en overige renovatie- en duurzaamheidsmaatregelen: € 0,2 miljoen. Ons aandeel eigen opgewekte energie stijgt hiermee van 8% naar 13%;
- Vervanging van de brandmeld- en ontruimingsinstallatie: € 0,3 miljoen;
- Terrein: € 0,1 miljoen (tuinmuur);
- Renovatie dak Paasloo: € 0,1 miljoen.

Wij hebben circa € 11,7 miljoen minder geïnvesteerd dan begroot. Een groot deel van deze investeringen zijn opgenomen in ons tijds-, omgevings en plaatsbewust werken (TOP) programma. Het gaat onder andere om investeringen in de kantoorinrichting en meubilair (circa € 4,8 miljoen), het bestuurscentrum (de Statenzaal en fractiekamers, circa € 3 miljoen), installaties (circa € 1,7 miljoen), en verlichting (circa € 0,7 miljoen). Deze investeringen zijn in de tijd naar achteren geschoven omdat we ons na de coronaperiode aan het heroriënteren zijn op onze wensen en behoeften. We streven daarbij naar een sobere en doelmatige verbouwing, waarbij we zoveel mogelijk refurbishen en oog hebben voor circulariteit.

Vanuit efficiencyoverwegingen willen wij de werkzaamheden zoveel mogelijk combineren en gelijktijdig laten plaatsvinden. Enkele investeringen aan installaties hebben we kunnen uitstellen doordat we door goed onderhoud de levensduur hebben kunnen verlengen. Enkele vervangingsinvesteringen zijn uitgesteld door beperkte capaciteit bij uitvoerende marktpartijen.

Wij verwachten dat de werkzaamheden in de periode 2023-2025 zullen plaatsvinden, waarbij de piek in 2024 zal liggen. Wij nemen de investeringsbudgetten mee naar volgend jaar.

GS-begrotingswijziging

Wij hebben besloten de niet benutte investeringsbudgetten door te schuiven en toe te voegen aan de jaarschijven 2023 tot en met 2025. In jaarschijf 2023 voegen wij € 1,23 miljoen toe, in jaarschijf 2024 € 10,37 miljoen en in 2025 € 0,04 miljoen.

Financiering

Dit is hoe wij denken

In deze paragraaf Financiering gaan we in op het beleid en beheer van onze financiële middelen. Financiering ("treasury") richt zich op het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

De eerste pijler hierbij is dat we tijdig kunnen beschikken over voldoende financiële middelen. Zo kunnen we steeds aan onze betalingsverplichtingen voldoen. We maken hierbij gebruik van een liquiditeitsprognose.

De tweede pijler is het beheer van tijdelijk overtollige middelen. We hebben een omvangrijke liquide positie, ontstaan vanuit de aandelenverkoop van Essent. Een deel van deze middelen zijn ondergebracht in een obligatieportefeuille. Een belangrijk uitgangspunt bij het beheer van deze obligatieportefeuille is een laag risicoprofiel. Daarnaast zijn we gehouden aan specifieke regelgeving rond tijdelijk overtollige middelen: we moeten dit geld stallen bij de schatkist ("schatkistbankieren"). Daarbij kunnen we gebruik maken van de depositofaciliteit bij de schatkist. Tenslotte is een uitzondering op het verplichte schatkistbankieren het verstrekken van leningen aan decentrale overheden, voor zover ze niet onder toezicht vallen van de Provincie (dus buiten de provinciegrenzen liggen).

De derde pijler betreft het beheersen van uitzettingen vanuit de publieke taak. Deze geldverstrekkingen zijn uitgezonderd van het verplichte schatkistbankieren. Veel middelen uit de publieke taak zijn ondergebracht in fondsen en verstrekte leningen. Voor het verstrekken van dit soort middelen zijn kaders en afspraken opgesteld. We sturen hierbij vooral op maatschappelijk rendement ("publiek belang"). Het financieel rendement is relevant, maar ondergeschikt aan het maatschappelijk rendement.

Vanzelfsprekend zijn we gehouden aan wettelijke richtlijnen en onze eigen kaders. Het gaat dan om de Provinciewet (art 216 2c), de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido), ministeriële regelingen zoals de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo), de Regeling Schatkistbankieren (Skb) en het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV, artikel 13).

De provinciale regels liggen vast in de Financiële Verordening (artikel 8) en het daaraan gerelateerde Treasurystatuut. Dit Treasurystatuut is in december 2022 geactualiseerd en gaat met name in op:

- het aantrekken van voldoende middelen en uitzetten van overtollige middelen,
- het beheersen van financiële risico's zoals het renterisico, kredietrisico en koersrisico,
- het optimaliseren van het rendement op de liquiditeitspositie binnen de kaders.

Liquiditeitspositie

Waarde

Onze liquiditeitspositie bedroeg op 31 december 2022 € 850 miljoen. Op 1 januari 2022 was dit € 694 miljoen. De liquiditeitspositie is in 2022 dus toegenomen met € 156 miljoen. Deze direct beschikbare middelen waren gestald bij het Rijk op de schatkistrekening. Dit zijn we als decentrale overheid verplicht. Lange tijd hoefden we hoefden hier geen negatieve rente over te betalen ("behoud hoofdsomgarantie"), maar het leverde ook geen rente op. Vanaf oktober 2022 zijn de rentetarieven bij de Schatkist gestegen en ontvangen wij rente.

Ontvangsten

Onze grootste structurele inkomsten in 2022 zijn de uitkering uit het Provinciefonds (€ 224 miljoen) en de opcenten op de motorrijtuigenbelasting (€ 118 miljoen). Jaarlijks wordt afgelost op onze obligatieportefeuille, in 2022 hebben we € 113 miljoen ontvangen. We ontvangen dividendinkomsten van Enexis (2022: € 19 miljoen) en renteopbrengsten vanuit onze obligatieportefeuille (€ 4 miljoen), de lening aan de BNG (€ 2 miljoen) en de lening aan Enexis (€ 2 miljoen). Vanuit de aflossing op door ons in het verleden verstrekte leningen hebben we in totaal € 60 miljoen ontvangen, waarvan de aflossing van € 50 miljoen op onze BNG-lening veruit de grootste was. Daarnaast is afgelost op de SVn-leningen en de SPV-lening.

In 2022 hebben we daarnaast meer incidentele gelden ontvangen vanuit de specifieke uitkeringen van het Rijk dan we besteed hebben. Het gaat om een bedrag van per saldo € 47 miljoen. Zie voor informatie over de specifieke uitkeringen de betreffende toelichting op de balans, onderdeel Doeluitkeringen.

Uitgaven

Naast de reguliere uitgaven voor subsidies (€ 116 miljoen) en salarissen (€ 101 miljoen), zijn er ook in 2022 substantiële incidentele uitgaven geweest vanuit de reserves Kwaliteit van Overijssel (€ 54 miljoen) en Natuurnetwerk Nederland (€ 21 miljoen).

Bij de investeringen in onze infrastructuur van in totaal € 47 miljoen, was de investering in de Vechtdalverbinding met € 24 miljoen verreweg de grootste.

Analyse liquiditeitsprognose

Onze liquiditeitsprognose gaf voor 31 december 2022 een geprognosticeerd saldo van € 763 miljoen. De werkelijke stand was € 850 miljoen. Belangrijke verklaringen voor dit verschil zijn:

- Er is per saldo € 35 miljoen meer ontvangen vanuit specifieke uitkeringen dan vooraf ingeschat;
- Er zijn minder uitgaven geweest dan geraamd vanuit de uitvoeringsreserves Kwaliteit van Overijssel (€ 16 miljoen) en Natuurnetwerk Nederland (€ 7 miljoen);
- Er is in 2022 € 15 miljoen gereserveerd voor PAS-melders. In 2022 zijn deze middelen nog niet benut;
- Er is € 7 miljoen minder uitgegeven vanuit de voorziening beheer en onderhoud;
- In 2022 is op het saldo van de grondverkoppen en -aankopen € 11 miljoen meer opbrengst gerealiseerd dan vooraf ingeschat.

Obligatieportefeuille

Waarde

Op 31 december 2022 was de nominale waarde van onze obligatieportefeuille € 76 miljoen, dat is € 107 miljoen lager dan de beginstand per 1 januari 2022 van € 183 miljoen. In januari 2022 hebben we de obligaties die zouden aflopen gedurende 2022 (nominale waarde € 83 miljoen) vervroegd verkocht voor in totaal € 86 miljoen (marktwaaarde). De vervroegde verkoop heeft, na verrekening van de anders te ontvangen rente 2022, per saldo geleid tot een boekwinst van € 0,2 miljoen. Deze werkwijze is conform voorgaande jaren en past binnen ons "buy-and-hold" beleid.

In de tabel hieronder is de verdeling van onze obligatieportefeuille over de landen opgenomen:

Opbouw obligatieportefeuille		
	Nominaal € mln	
Landen		
Finland	15	20%
Frankrijk	11	14%
Italië	10	13%
Oostenrijk	6	8%
Spanje	4	5%
Supranationaal	3	4%
Coverd obligaties		0%
ABN AMRO	17	22%
NIC CAP	9	12%
DNB Norbank	1	1%
Totaal	76	100%

Risicobeheersing

We hebben onze obligatieportefeuille ondergebracht bij de bewaarbank Caceis. ASR-vermogensbeheer beheert onze obligatieportefeuille en is onze intermediair naar Caceis. De mate waarin we risico lopen op onze obligatieportefeuille maken we inzichtelijk via toegekende ratings op onze obligaties door externe ratingbureaus. Ratings geven inzicht in de kredietwaardigheid van een uitgevende instelling of instrument. Bij een rating van AAA (de hoogste rating) is de kans zeer klein dat de hoofdsom of rentebetalingen niet ontvangen zullen worden. Instrumenten met rating AAA, AA, A of BBB worden Investment Grade instrumenten genoemd en geven een hoge mate van betrouwbaarheid op aflossing. Instrumenten met een lagere rating dan BBB hebben een meer speculatief karakter. Deze zijn voor ons niet toegestaan (Wet Fido).

Onze obligatieportefeuille heeft een risicomijdend profiel, zoals blijkt uit de tabel hieronder. Het BBB-deel van onze obligatieportefeuille betreft Italië-obligaties. Deze obligaties lopen af in 2023. Bij de aankoop hadden deze obligaties een A-rating. Alle obligaties in de beheerportefeuille luiden in euro's zodat er geen valutakoersrisico is.

Ratingverdeling		
	Nominaal € mln	
AAA	28	37%
AA+	21	28%
AA	11	14%
AA-	2	3%
A-	4	5%

BBB	10	13%
Totaal	76	100%

Uitgezette middelen vanuit de publieke taak

Naast het gestalde geld bij de schatkist en de middelen die zijn ondergebracht in de obligatieportefeuille, zijn er ook substantiële bedragen uitgezet bij fondsen, nutsbedrijven en andere partijen. Het gaat hierbij altijd om kapitaalverstrekkingen en leningen vanuit de publieke taak van de provincie.

Een totaaloverzicht van deze verstrekte middelen is opgenomen in het overzicht Financiële vaste activa, in het financieel bijlagenboek bij dit jaarverslag.

Samenvattend per 31 december 2022: aan kapitaalverstrekkingen is € 195 miljoen uitgezet, met name bij onze fondsen HMO (€ 56 miljoen) en IFO (€ 24 miljoen) en bij de nutsbedrijven Enexis (€ 46 miljoen) en Vitens (€ 35 miljoen). Aan leningen is per 31 december 2022 € 395 miljoen uitgezet. Grote posten hierbij zijn de leningen aan EFO (€ 203 miljoen), Enexis (€ 102 miljoen) en de BNG Bank (€ 25 miljoen).

In de paragraaf Verbonden Partijen is meer informatie opgenomen over de organisaties waarin wij een publiek en financieel belang hebben.

Uitgezette middelen vanuit treasury taak

Zoals eerder genoemd, is de provincie verplicht om tijdelijk overtollige middelen onder te brengen bij de Schatkist. Tijdelijk overtollige middelen worden op de rekening-courant van de provincie geplaatst bij het Rijk. Daarnaast is het mogelijk om binnen het Schatkistbankieren middelen op een deposito te zetten voor een bepaalde tijd. In 2022 heeft de provincie nog geen gebruik gemaakt van een deposito bij de schatkist.

De enige andere optie om tijdelijk overtollige middelen buiten de schatkist renderend uit te zetten is het verstrekken van leningen aan decentrale overheden waar de provincie geen toezicht op houdt. Dit zijn alle decentrale overheden die buiten Overijssel liggen. In december 2022 hebben Gedeputeerde Staten besloten dat Treasury, binnen vastgestelde kaders, deze leningen mag gaan verstrekken aan decentrale overheden. In 2023 is Treasury (voorzichtig) begonnen met het verstrekken van (kortlopende) leningen aan decentrale overheden (gemeenten). De rente op deze leningen is hoger dan bij de Schatkist.

Beheersing renterisico's

De wet Financiering decentrale overheden (FIDO) benadrukt het belang van financiële risicobeheersing. Dit vanuit de gedachte dat een overheid voorzichtig hoort om te gaan met publieke middelen. Om de renterisico's te beheersen en forse rentelasten te voorkomen hanteert de wet FIDO twee normen: de kasgeldlimiet (beperken risico's bij kortlopende schulden) en de renterisiconorm (beperken risico's bij langlopende schulden). Aangezien de provincie Overijssel geen leningen heeft aangetrokken en dus ook geen rente betaalt, zijn deze normen voor de Provincie Overijssel niet van toepassing. De provincie heeft geen derivaten.

Renteresultaat

Medio september 2022 ontvangt de provincie rente op de rekening-courant bij het Rijk. Daarnaast ontvangen wij rentebaten afkomstig uit de obligatieportefeuille en van leningen aan verbonden partijen. De provincie heeft geen opgenomen geldleningen. Het toerekenen van rentekosten aan taakvelden is daarmee niet van toepassing.

Het renteresultaat voor 2022 geeft het volgende beeld:

Renteschema		x € 1.000
a.	Rentebaten uit de obligatieportefeuille	10.143

b.	Rentebaten uit de twee hybride leningen aan BNG Bank	1.599
c.	Rentebaten uit de hybride lening aan Enexis	2.146
d.	Rentebaten uit overige financiële vaste activa (uitstaande leningen)	512
e.	Rentebaten uit financiële vlottende activa (rekening-courant SKB)	268
f.	Afschrijving (dis)agio obligatieportefeuille voor 2022	-315
g.	Rente toegerekend aan taakvelden	0
	Renteresultaat 2022	14.353

NB: de rentebaten 2022 zijn exclusief € 2,6 miljoen aan renteopbrengsten over het 4e kwartaal 2022 op de rekeningcourant schatkist bankieren. Deze rentebaten zijn in 2023 ontvangen en per abuis niet toegerekend aan de jaarschijf 2022. Het betrof een nieuwe post (tot voor kort ontvingen we geen rente over het schatkistsaldo) waardoor dit nog onvoldoende scherp was ingeregeld. In overleg met de accountant is dit niet meer verwerkt in de jaarrekening 2022, maar wordt dit gezien als een ongecorrigeerd controle verschil. Daarmee valt deze renteopbrengst in de jaarschijf 2023.

EMU saldo

In de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof) zijn de afspraken over de Europese begrotingsdoelstellingen vertaald naar de Nederlandse overheid. De uitgaven en inkomsten van de provincies en gemeenten tellen mee bij het bepalen van het EMU-saldo voor Nederland. Elke provincie (en gemeente) heeft een individuele EMU-referentiewaarde, oftewel een doorvertaling van de macronorm voor Nederland naar het individueel niveau van een provincie, op basis van het aandeel van het begrotingstotaal van de provincie ten opzichte van het begrotingstotaal van alle provincies. In 2022 hebben wij een EMU-tekort gerealiseerd van € 29 miljoen. Vergeleken met het verwachte tekort bij de oorspronkelijke begroting 2022 van € 154 miljoen is dat een afname van het tekort van € 125 miljoen. De berekening is opgenomen in het financieel bijlagenboek.

Bedrijfsvoering

Dit is hoe wij denken

Onze opgaven stellen eisen aan de ambtelijke organisatie: wij zijn betrokken bij wat er om ons heen gebeurt, wij zijn aanspreekbaar voor onze burgers en betrouwbaar in wat wij voor hen doen. Bedrijfsvoering maakt dat mogelijk. Hoe doen wij dat?

Wij zijn professionals. Die oplossingen bedenken, de kunst van het weglaten verstaan en de uitvoering versnellen. Met hart voor de publieke zaak.

Wij luisteren en vragen door. Wij kijken vanuit het perspectief van betrokken burgers en de samenleving. Het contact met de provincie is open en oprecht. Wij kiezen voor een prettige omgang, laten merken dat vragen en klachten van burgers doordringen en geven duidelijke uitleg.

Wij laten zien wat wij doen. Een gelijkwaardige informatiepositie is belangrijk, dan kun je rekenen op meer begrip voor elkaar. Iedereen moet daarom kunnen zien hoe provinciale besluiten tot stand zijn gekomen, welke overwegingen daarbij zijn betrokken.

Wij communiceren in begrijpelijke taal. In onze mailberichten, brieven en webteksten. Onze taal mag niet te moeilijk zijn, bijvoorbeeld door het gebruik van jargon en abstracte woorden, want dan haken lezers af.

Wij hebben grip op financiën. Door Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten en de ambtelijke organisatie betrouwbare financiële informatie te geven. Door risico's in te schatten en daarvoor maatregelen te treffen.

Wij dagen uit. Jaarlijks kopen wij voor plusminus € 150 miljoen in. Dat is veel geld, niet voor niets zien wij daarom 'de kracht van inkoop': slim inkopen levert een bijdrage aan onze maatschappelijke opgaven.

Dit is wat wij doen

Bedrijfsvoering trekt been bij

In het Jaarverslag 2021 en de Perspectiefnota 2023 hebben wij u gemeld dat onze Bedrijfsvoering in toenemende mate kwetsbaar is geworden. Onze financiële en personele kaders waren gebaseerd op de stand van de organisatie na de reorganisatie in 2012. Dit terwijl de wereld om ons heen is veranderd, opgaven complexer zijn geworden en de rest van de ambtelijke organisatie en inhuur fors is gegroeid. Tot en met 2022 hebben wij dit kunnen opvangen door onder andere onze financiële processen efficiënter in te richten, kostenbesparingen door te voeren en expertise in te huren op kritische processen. De rek was er echter uit.

In de Perspectiefnota 2023 heeft u middelen beschikbaar gesteld om onze Bedrijfsvoeringsorganisatie te versterken. In 2022 hebben wij, vooruitlopend op de beschikbaar gestelde middelen, randvoorwaarden gecreëerd om onze personele capaciteit zo spoedig mogelijk te kunnen opschalen. Zo is onze Informatie & Digitaliseringsorganisatie heringericht, worden medewerkers op andere functies ingezet en zijn de eerste vacatures uitgezet en ingevuld. Opschaling en herinrichting van de organisatie gaat echter niet van de een op de andere dag. In samenwerking met HR werken wij hard aan het werven en opleiden van personeel. In onze wervingsactiviteiten zijn wij in wisselende mate succesvol. De schaarste op de arbeidsmarkt is met name voor specialistische functies groot. Wij streven ernaar om onze vacatures voor zover mogelijk met vast personeel in te vullen, echter wij hebben in 2022 capaciteit en kennis moeten inhuren. De verwachting is dat wij dit in 2023, zij het in mindere mate, ook moeten doen.

In deze paragraaf lichten wij u per team de belangrijkste ontwikkelingen en aandachtspunten over 2022 toe.

Facilitaire zaken

Verduurzaming provinciaal vastgoed

Wij spannen ons volop in om ons provinciaal vastgoed te verduurzamen. In 2022 hebben wij opnieuw verduurzamingsstappen gezet. De proef met de nieuw gebouwde hoge temperatuur warmtepomp is onlangs succesvol afgerond. Hierdoor kunnen wij ons warme tapwater voortaan gasloos verwarmen.

Daarnaast is de proef met gekleurde zonnepanelen aan de zijgevel in het najaar van 2022 succesvol afgerond. Ook zijn er circa 300 zonnepanelen bijgeplaatst op het dak van het provinciehuis. Het totaal aantal zonnepanelen ligt daarmee boven de 1000 stuks. Het aandeel zonnestroom voor het provinciehuis stijgt hiermee van 8% in 2021 naar 13% in 2022. Bij de Perspectiefnota 2023 heeft u hiervoor extra middelen vrijgemaakt die ons in staat stellen ons provinciaal vastgoed verder te verduurzamen. Naar verwachting komen deze middelen in de periode 2023 - 2025 tot besteding, waarbij het zwaartepunt in 2024 ligt. Wij informeren u over de voortgang via de P&C-cyclus.

Inbesteding catering en beveiliging

In 2022 hebben wij besloten onze catering- en beveiligingsdiensten in eigen beheer te nemen. Door het inbesteden van deze diensten zijn wij beter in staat in te spelen op toekomstige ontwikkelingen en te sturen op onze provinciale doelstellingen, bijvoorbeeld op het gebied van duurzaam en regionaal inkopen. In ons vernieuwde hospitalityconcept wordt eigen personeel flexibel ingezet, hetgeen onze gastvrijheid en wendbaarheid ten goede komt. Tevens hebben wij door inbesteding meer mogelijkheden om te sturen op de inzet van medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt (arbeidsparticipanten).

Met de inbesteding zijn opstartkosten gemoeid. In de paragraaf 'Overheid, financiering en dekkingsmiddelen' doen wij u een voorstel tot resultaatbestemming om deze kosten te kunnen dekken.

Vervangingsinvesteringen en groot onderhoud

In 2022 hebben wij verscheidene vervangingsinvesteringen uitgevoerd. De belangrijkste zijn:

- In het voorjaar van 2022 is de interne verbouwing van de vleugel op de 4e en 5e verdieping, die verhuurd wordt aan SSC Ons, opgeleverd. Daarmee voldoen de werkplekken weer aan de eisen van deze tijd. Als gevolg van deze verbouwing ontvangen wij hogere huurinkomsten.
- De dakrenovatie van kunstbunker in Paasloo is in 2022 afgerond
- Wij hebben groot onderhoud uitgevoerd aan de tuinmuur van het Weezenlandpark. Deze bleek kwetsbaar voor weersomstandigheden en vandalisme. Wij hebben een natuurstenen top laag aangebracht die vorstschade en vandalisme moeten voorkomen en daarmee de levensduur van de tuinmuur verlengd
- De brandmeldinstallatie en ontruimingsinstallatie waren verouderd en voldeden niet meer aan de laatste veiligheidseisen. In 2022 hebben wij deze installaties vernieuwd, waardoor deze de komende jaren weer voldoen aan de laatste veiligheidseisen.

Beveiligingssystemen

In Monitor 2022-II hebben wij u gemeld dat ons beveiligingssysteem (M3000) niet meer voldoet aan onze informatiebeveiligingsvereisten en dat wij een Europese aanbesteding zijn gestart om dit systeem te vervangen. De aanbesteding is in vergaand stadium, maar wij kunnen u in dit jaarverslag nog niet nader informeren over de uitkomst van deze aanbesteding. Wij verwachten u hier bij Monitor 2023-I nader over te kunnen informeren, waarbij we ook de budgettaire gevolgen inzichtelijk zullen maken.

Financiën

Doorontwikkeld horizontaal toezicht

Het convenant DHT met de belastingdienst is in december jongstleden is gesloten. Daarmee heeft de Belastingdienst geoordeeld dat wij de fiscale risico's voldoende in beeld hebben en zij er vertrouwen in heeft dat onze beheersing op dat vlak adequaat is. Deelname aan het doorontwikkeld horizontaal toezicht is niet vrijblijvend. Het vergt een intensivering op het gebied van monitoring. Dit kan ertoe leiden dat er meer fouten worden ontdekt. De actieve informatieplicht richting de Belastingdienst neemt met zich mee dat wij fouten en onzekerheden proactief melden en herstellen. Daar staat tegenover dat de Belastingdienst in principe geen boekenonderzoek bij de provincie verricht.

Verstrekken leningen aan decentrale overheden

De afgelopen jaren was steeds sprake van geen of zelfs een negatieve marktrente. Onze (tijdelijke) overtollige liquiditeiten zijn gestald bij de Rijksschatkist en kreeg geen negatieve rente in rekening gebracht. Sinds oktober 2022 is de rente langzaam aan het stijgen en ontvangen we rente over ons schatkistsaldo. Om de tijdelijk overtollige middelen meer renderend weg te zetten, hebben Gedeputeerde Staten in december 2022 besloten om, binnen de wettelijke richtlijnen, het uitlenen van middelen aan decentrale overheden (met name gemeenten) mogelijk te maken. Het rentepercentage dat we op deze leningen ligt hoger dan we ontvangen bij de schatkist. In 2023 hebben we inmiddels de eerste leningen verstrekt.

Landelijke ontwikkelingen

Er is nog steeds veel onzekerheid en deze omgeeft de inkomstenkant van onze meerjarenbegroting: Er is nog geen nieuwe financieringssystematiek, de herijking van de verdeling van het provinciefonds is nog niet afgerond en het is nog onduidelijk hoe het provinciaal belastinggebied zal veranderen bij de invoering van Betalen naar Gebruik. Wij hebben in 2022 een actieve input geleverd op de discussies rond de grote financiële dossiers. Daarbij benadrukken wij in Den Haag onze zorgen over de aangekondigde transitiefondsen, oa het incidentele karakter, de verkokerde verstrekking en de onevenredige administratieve last. Het Rijk heeft aangegeven bij de meicirculaire 2023 met meer duidelijkheid te komen over de nieuwe financieringssystematiek en de terugval in de uitkering vanaf 2026.

Stuurknoppen financieel beleid

Anticiperend op de onzekerheden rond ons financieel budgettair perspectief hebben we in het voorjaar van 2022 inzichtelijk gemaakt welke financiële stuurknoppen er zijn. Daarbij zijn de drie pijlers 'duurzaamheid', 'wendbaarheid' en 'weerbaarheid' geïntroduceerd. Aan de hand daarvan is de impact van het draaien aan stuurknoppen nader in beeld gebracht en in diverse sessie met provinciale staten besproken.

HR-activiteiten

Werving en selectie

De krapte op de arbeidsmarkt is nog altijd ongekend hoog. Door pro-actief recruitment toe te passen (actief searchen, aanmaken van talentpools, jobmarketing op basis van doelgroepanalyse), en een nieuw instroomproces waarbij een goede kandidaatbeleving centraal staat, weten wij op dit moment toch nog 96% van alle vacatures in te vullen (voorheen 87%). Ook een nieuwe look & feel van de werkenbij-website, nieuwe content op de website, en een actievere houding op social media leveren hier een bijdrage aan. Komend jaar zullen we ons richten op het ontwikkelen van een arbeidsmarktstrategie met aansprekende doelgroepcampagnes, het lanceren van een platform in gezamenlijkheid met alle andere provincies om onze bekendheid als provincie te vergoten en een nieuw recruitment systeem waardoor we onze activiteiten nog beter met cijfers kunnen onderbouwen.

Pilotprogramma statushouders

Er is een drietal matches tot stand gekomen na een proefplaatsingsperiode. Bij de eenheden NM, WK en BC hebben drie medewerkers per 1 juli 2022 een eenjarig contract gekregen. Op dit moment is van 1 medewerker bekend dat deze geplaatst zal worden op een vacature (reguliere formatieplaats). Er volgt voor de andere twee kandidaten nog een evaluatie om te kijken naar de mogelijkheden voor een vervolg in 2023.

Banenafpraak

Voor 2022 was het percentage van de Quotumwet 2,69%, hetgeen voor Overijssel 34,5 fte aan participatiebanen betekent. Met een realisatie van 30 fte aan participatiebanen is het ons niet gelukt om aan het quotum te voldoen. Op dit moment zijn hier nog geen consequentie aan verbonden; het opleggen van een eventuele (quotum)heffing is uitgesteld tot 2024.

De Coronaperiode heeft de afgelopen drie jaar grote impact gehad. Hierdoor lag onze focus in 2022 meer op het behouden van medewerkers met een arbeidsbeperking en is de werving van nieuwe kandidaten tijdelijk op een lager pitje gezeten. Medio 2022 is de werving en plaatsing van nieuwe kandidaten weer opgepakt. Dit heeft geleid tot de invulling van vijf nieuwe participatiebanen (aantal) verdeeld over het 4e kwartaal van 2022 en het 1e kwartaal van 2023.

Overijssel Academie

De Overijssel Academie is in de afgelopen anderhalf jaar uitgegroeid tot een volwaardige academie voor provincie Overijssel, waar medewerkers kunnen kiezen uit een zeer uitgebreid leeraanbod van zowel online als offline te volgen activiteiten. De trainingen op gebied van digitalisering (Samenwerkingsomgeving, Teams, Timemanagement) worden goed bezocht door medewerkers. Daarnaast is voor nieuwe medewerkers (vast en inhuur) een complete leerlijn ontwikkeld, waarin alle activiteiten, die een succesvolle onboarding ondersteunen, te volgen zijn. Deze leerlijn wordt door nieuwe medewerkers zeer gewaardeerd. De Overijssel Academie ondersteunde in 2022 vele medewerkers, die in hun werk te maken hebben met gespannen en/of bedreigende situaties, met een maatwerktraining "Omgaan met Emotie en Agressie".

Inclusiviteit en diversiteit

De Provincie Overijssel wil een afspiegeling zijn van de samenleving. Dat betekent dat de provincie diversiteit wil in het werknemersbestand en dat iedereen moet kunnen zijn wie die is. Wij hebben ons in 2022 ingespannen om inclusiviteit en diversiteit op de werkvloer te bevorderen. Zo hebben wij ons aangesloten bij de inclusiviteitsmonitor, die ons op basis van

wetenschappelijke inzichten helpt te meten hoe inclusief en divers onze organisatie is. Wij hebben daarbij vier (sub)doelstellingen vastgesteld:

1. Bevorderen van de open en inclusieve werkcultuur door gericht en bewust te bouwen aan verbinding en vertrouwen.
2. Inrichten van een bewust inclusiever instroom en selectieklimaat.
3. Vergroten van het aandeel jongeren (15%) in 2025 (2022: 10%).
4. Een gelijkwaardig aandeel vrouwen in functie $\geq$ schaal 13 in 2025 (2022: 36,4%).

Informatievoorziening & digitalisering

Samen Vooruit

Wij hebben in 2020 een extern bureau onderzoek laten doen naar de kwaliteit van onze eigen I&D-organisatie. Uit het uitgevoerde externe onderzoek is gebleken dat wij onvoldoende toegerust waren om de I&D-opgaven in de toekomst het hoofd te bieden. Een van de belangrijkste oorzaken hiervan is dat de formatieve omvang van de I&D organisatie te krap was. Zo was onze vaste formatie $\pm 40\%$ lager is dan de benchmark van vergelijkbare overheidsorganisaties, met name in de tactische en strategische functies. Wij vingen knelpunten en problemen nu op, door externe inhuur van circa 20 FTE structureel op reguliere taken (substantieel meer dan de benchmark). Daardoor is het ons gelukt aan de beheersmatige kant in control te blijven. Er was echter weinig tot geen ruimte voor verbeteringen en vernieuwingen.

In de Perspectiefnota 2023 heeft u vanaf 2023 middelen beschikbaar gesteld om onze I&D-organisatie op peil te brengen. Onder het adagium 'Samen Vooruit' hebben wij in 2022 onze nieuwe I&D-organisatie opnieuw ingericht. Er zijn formatieplaatsen gecreëerd, functies zijn geherwaardeerd, teams zijn anders vormgegeven en een aantal medewerkers worden op andere/nieuwe taken ingezet in de nieuwe I&D-organisatie. Ook zijn de eerste vacatures uitgezet en zijn de eerste nieuwe medewerkers aangenomen. Het streven daarbij is om structurele taken met vaste medewerkers op te vangen en inhuur (sterk) te reduceren. Net als andere (overheids)organisaties hebben wij echter te maken met een uitdagende arbeidsmarkt. In samenwerking met HR zetten we volop in om personeel te werven. Snelheid is hierbij niet onze grootste drijver. We werken vanuit het credo "beter goed dan snel". U wordt over de voortgang van Samen Vooruit geïnformeerd via de reguliere P&C-cyclus.

Afronding DAS programma

In 2022 is het programma DA's Digitaal Werken afgerond en de programma-organisatie afgebouwd. Met de afronding van het programma staat er een basisinfrastructuur waarin medewerkers samenwerken in de nieuwe Microsoft365 omgeving. De stukkenstroom, dossiervorming en archivering vindt inmiddels plaats conform het geïmplementeerde zaaksysteem en de samenwerkingsomgeving. Het oude archiefsysteem EDO wordt met de komst van het zaaksysteem en de samenwerkingsomgeving uitgefaseerd, maar blijft raadpleegbaar. Een groot aantal processen, zoals subsidieverlening en VTH, zijn inmiddels geïmplementeerd in het zaaksysteem. In 2023 zijn nog doorontwikkeling van het zaaksysteem en de samenwerkingsomgeving nodig om systemen efficiënter en inventiever in te richten. Tevens dienen een aantal 'restprocessen' nog ingericht en geïmplementeerd te worden.

Het in 2022 beschikbare programmabudget van € 2,8 miljoen is voor € 1,8 miljoen uitgeput. In de praktijk blijkt dat grote IT-projecten door omvang, complexiteit en afhankelijkheid van leveranciers lastig planbaar zijn, zowel in tijd als in geld. Onderbesteding is ontstaan doordat niet alle processen in 2022 zijn geïmplementeerd (fasering en uitloop), er strak gestuurd is op budget en doordat kosten lager zijn uitgevallen dan eerder begroot. In 2023 maken wij alsnog een deel van de kosten die wij in 2022 hadden begroot. Deze kosten kunnen wij dekken in de exploitatiebegroting 2023. De niet bestede middelen in 2022 vallen vrij aan de algemene middelen.

Informatieveiligheid

Wij hadden ons ten doel gesteld om in 2022 gereed te zijn voor ISO27001 certificering.

Zoals in de Monitor 2022-II gemeld was er echter niet voldoende personele bezetting beschikbaar om alle stappen op het gebied van privacy en security te realiseren. Met de door u toegekende middelen bij de Perspectiefnota 2023 zijn extra formatie en middelen vrijgemaakt voor inzet op informatiebeveiliging. Wij verwachten met deze inzet dat we certificeerbaar zijn in 2023 en voldoende inzicht hebben in de risico's rondom de informatiebeveiliging. Zowel binnen de provincie als bij ONS-SSC en dat de genomen maatregelen voldoende (aantoonbaar) zijn.

Archiveringsachterstanden

In Monitor 2022-II hebben wij u gemeld dat wij er in 2022 niet in geslaagd zijn onze archiveringsachterstanden weg te werken. De belangrijkste reden hiervoor is het gebrek aan personeel. Veel van onze personele inzet is ingezet ten behoeve van afronding van het DAS programma en uitfasering van ons archiefsysteem EDO. Met uitbreiding van de formatie en de bij het Jaarverslag 2021 beschikbaar gestelde middelen ad. € 0,25 miljoen verwachten wij in 2023 onze archiveringsachterstanden voor een groot deel in te lopen. Op deze manier bereiden wij ons ook voor op de aanbesteding van een nieuw eDepot.

Ontwikkelingen subsidies 2022

Na de hoge subsidiepiek in de coronajaren 2020 en 2021 is het jaar 2022 weer in wat rustiger vaarwater gekomen. Het aantal subsidieregelingen is gedaald tot 83 (was 91; meerjarig gemiddelde is 70). Ook het aantal behandelde aanvragen (ook wijzigingen en verantwoordingen van subsidies) is ten opzichte van het coronajaar 2021 gedaald: van 7.412 in 2021 naar 4.703 in 2022. We zien die daling ook terug in het besteed subsidiebudget: van € 171 miljoen in 2021 tot net iets meer dan € 101 miljoen in 2022. Het bedrag per nieuwe subsidie is weer gestegen. Er zijn minder kleine subsidies verstrekt: 72% (2021: 85%) van de nieuwe subsidies in 2022 bedroegen minder dan € 25.000,-. Qua financieel beslag op het totaal bestede subsidiebudget in 2022 van iets meer dan € 101 miljoen is dat echter maar 8%. Bijna 74% van het subsidiebudget gaat naar nog geen 11% van de grote aanvragen.

De in de jaarrekening 2021 uitgesproken verwachting dat de gemiddelde behandelduur en de overschrijding van de beslistermijnen zouden afnemen is uitgekomen. De piekbelasting uit 2021 heeft heel 2022 nog wel tot vertraging in liggende aanvragen geleid; desondanks zitten we weer op circa 80% op tijd (2021: 51%). De tijd die de aanvrager nodig heeft gehad om aanvullende gegevens in te sturen zit daar overigens nog bij in. Het werkelijke percentage op tijd zal daardoor iets hoger liggen. Waar de servicenorm in de meeste gevallen 13 weken is, daalde de gemiddelde behandelduur naar 9 weken.

Een belangrijke nieuwe ontwikkeling in 2022 is het vaststellen van een nieuw Uitvoeringsbesluit subsidies Overijssel 2022 (Ubs 2022) geweest. We hebben alle daarin opgenomen subsidieregelingen zoveel als mogelijk in een heldere taal uitgeschreven. Vakjargon en juridische begrippen hebben we waar mogelijk vervangen door 'gewoon Nederlands'. Dit met als doel voor aanvragers heldere en begrijpelijke subsidieregelingen én minder gedoe omdat er gewoon staat wat we bedoelen. Heldere regelgeving helpt ook om de aanvraagformulieren eenvoudiger te krijgen. We krijgen daar positieve reacties op. Een andere ontwikkeling in 2022 is dat we in fasen naar een nieuw zaakstelsel zijn overgestapt om subsidieaanvragen te behandelen. Anders dan in het vorige stelsel werken we nu veel meer datagedreven; dat beperkt de administratieve lasten en onze dienstverlening naar de aanvragers en subsidieontvangers kunnen wij hiermee verder verbeteren. In 2023 zullen wij volledig overgestapt zijn naar het nieuwe zaakstelsel.

Fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik

De aandacht voor het thema fraude en integriteit neemt de laatste jaren steeds verder toe, onder andere vanuit de beroepsgroep van accountants (NBA). Het zorgt ervoor dat organisaties steeds vaker gevraagd wordt transparant te zijn in de visie, het beleid en het toezicht op het integer handelen in alle geledingen van de organisatie. Dat gaat dus niet

alleen over fraude, maar ook over misbruik en oneigenlijk gebruik, het hanteren van gedragscodes en de naleving van andere regelgeving.

In het recente verleden is een aantal analyses en rapporten uitgebracht die betrekking hebben op de weerbaarheid van de organisatie, zoals de weerbaarheidsscan van het RIEC, het rapport van Bureau Hoffmann en het adviesrapport open werkcultuur. Uit die analyses zijn aanbevelingen naar voren gekomen waarmee de weerbaarheid van de provinciale organisatie vergroot kan worden. We zijn gestart met een kerngroep 'Open en weerbaar' waarbij we concludeerden dat meer werken en sturen in samenhang gewenst is, met focus op een gemeenschappelijk verhaal vanuit medewerker perspectief. Een aantal concrete voorbeelden van initiatieven zijn: het organiseren van een sessie voor medewerkers in kwetsbare functies, het werven van een projectleider met de focus op deze thematiek en de opdracht aan de financiële trainees betreffende het opstellen van een frauderisicoframework. Concerncontrol maakt bij het opstellen van het jaarlijkse audit plan zelf een inschatting van de frauderisico's binnen onze organisatie en vormt zich een beeld van de maatregelen van interne beheersing die onze organisatie heeft getroffen om mogelijke fraudes te voorkomen en te toetsen of deze maatregelen effectief zijn. Voor fraude is deze gangbare definitie gebruikt: een opzettelijke handeling door een of meer leden van het management, met governance belaste personen, werknemers of derden, waarbij gebruik wordt gemaakt van misleiding teneinde een onrechtmatig of onwettig voordeel te verkrijgen. Op basis van gesprekken met het verantwoordelijke management en vooral bij de proceseigenaren van processen met een frauderisico is nagevraagd of fraudes zijn geconstateerd, wat niet het geval is geweest.

In lijn met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording, waar het thema misbruik & oneigenlijk gebruik een van de beoordelingscriteria is, zullen we de komende periode de zichtbaarheid van deze analyse en de hieruit voortvloeiende maatregelen in de organisatie en op bestuurlijk niveau verder vorm gaan geven. Een voorbeeld hiervan is het gesprek dat met het presidium (en onze accountant) in 2022 is gevoerd ten aanzien van dit thema, waarbij is afgesproken dat fraude en integriteit nadrukkelijk onderdeel worden van het inwerkprogramma van de nieuwe Staten.

Het jaarverslag integriteit 2022 is toegevoegd als bijlage bij dit jaarverslag en gaat dieper in op alles wat op het vlak van integriteit heeft gespeeld, waaronder het aantal gesprekken met de vertrouwenspersonen, het aantal meldingen van een (vermoeden van een) integriteitsschending en andere ontwikkelingen op dit vlak in 2022.

Verbonden partijen

Dit is hoe wij denken

Beleid verbonden partijen

Ons beleid voor verbonden partijen is vastgelegd in de Kadernota verbonden partijen Overijssel. In oktober 2022 heeft u een geactualiseerde versie van deze kadernota - en de uitgangspunten daarbij - vastgesteld. Er is sprake van een 'verbonden partij' als wij een bestuurlijk én financieel belang hebben in een organisatie. Dit kan een privaatrechtelijke organisatie zijn (vennootschap, stichting of vereniging) of een publiekrechtelijke organisatie (bedrijfsvoeringsorganisatie of openbaar lichaam).

Er is 'bestuurlijk belang' als wij een zetel hebben in het bestuur van de verbonden partij of stemrecht kunnen uitoefenen. Van een 'financieel belang' is sprake als wij middelen (risicodragend kapitaal) ter beschikking stellen die we kwijt zijn in geval van faillissement van de organisatie, of wanneer financiële problemen bij de organisatie op de provincie kunnen worden verhaald.

We gebruiken dit instrument als wij betrokken willen zijn bij de uitvoering en zeggenschap willen hebben in de wijze waarop het provinciaal belang behartigd wordt. Bij de keuze voor een verbonden partij gaan wij ervan uit dat deze partij dezelfde activiteiten uit kan voeren

met een grotere doelmatigheid en doeltreffendheid en met meer kwaliteit en continuïteit dan wij zelf zouden kunnen. Een externe partij staat los van de provinciale organisatie en kan zich daardoor volledig focussen op de uitvoering van haar specifieke taak. Ook kan een externe partij beschikken over specifieke expertise, die wij niet in huis hebben en ook niet in huis kunnen of willen halen.

Evaluatie portefeuille verbonden partijen

Iedere Statenperiode herijken wij de portefeuille verbonden partijen aan de hand van de volgende vragen:

- is het instrument verbonden partij (nog steeds) het meest geschikte instrument om het onderliggende provinciale belang te behartigen?
- is een ander instrument (subsidie, opdracht) intussen wellicht passender?
- (of) kunnen we het inmiddels geheel aan de markt over laten?

De meeste recente evaluatie van de Overijsselse portefeuille heeft u in juni 2022 ontvangen.

Dit is wat wij doen

Het instrument verbonden partij

Om te bepalen of het publieke belang behartigd zou moeten worden in de vorm van een verbonden partij, gebruiken wij het afwegingskader uit de Kadernota verbonden partijen Overijssel. Provinciale Staten wordt nadrukkelijk betrokken bij het besluitvormingsproces en de motivering voor de keuze van een verbonden partij. De Kadernota verbonden partijen Overijssel wordt elke statenperiode geactualiseerd en de portefeuille verbonden partijen geëvalueerd. Iedere algemene (bestuurs)vergadering wordt voorbereid in ons College. Bij de besluitvorming houden wij rekening met de verschillende rollen die de provincie heeft ten aanzien van de verbonden partij (o.a. eigenaar, opdrachtgever en toezichthouder).

Slagkracht Overijsselse fondsen

De provincie Overijssel is (mede)aandeelhouder van vijf fondsen: Innovatiefonds Overijssel (IFO), Energiefonds Overijssel (EFO), Herstructureringsmaatschappij Overijssel (HMO), regionale ontwikkelingsmaatschappij Oost NL (Oost NL) en participatiemaatschappij Wadinko. Deze fondsen ondersteunen de Overijsselse bedrijven in verschillende levensfasen. De fondsen verschillen in omvang, instrumentarium en doelstelling. Ze hebben met elkaar gemeen dat ze ieder op hun eigen manier bijdragen aan een duurzame Overijsselse economie: ze versterken de innovatiekracht, de energietransitie of circulariteit en dragen bij aan het vestigingsklimaat en (behoud van) werkgelegenheid. Ze investeren daar waar reguliere financiers dat nog niet (volledig) doen, waar sprake is van 'marktfaalen'. De betrokkenheid van een publiek fonds kan andere partijen vertrouwen geven en mede-investeerders over de streep trekken.

In het kader van de onderlinge harmonisatie van de fondsen heeft u op 2 februari 2022 drie Statenvoorstellen (geamendeerd) aangenomen:

1. Voortgang harmonisatie en vereenvoudiging werkwijze Overijsselse fondsen;
2. Aanpassing kaders Innovatiefonds Overijssel;
3. Scopeverbreding Energiefonds Overijssel.

In het voorjaar van 2022 ontving u het eerste Jaaroverzicht Overijsselse fondsen, waarin wij u in één document informeren over de resultaten van de Overijsselse fondsen over het afgelopen jaar.

In 2022 onderzocht de Rekenkamer Oost-Nederland de effectiviteit van de revolverende fondsen Innovatiefonds Overijssel (IFO) en Energiefonds Overijssel (EFO). De conclusies uit dat onderzoek zijn op 7 december aan u gepresenteerd. In een brief hebben wij u laten weten ons in de aanbevelingen te kunnen vinden. Op 15 februari 2023 nam u formeel kennis van het rapport en verzocht u ons de aanbevelingen verder uit te werken en te implementeren.

Risico's

Bij verbonden partijen is sprake van een getrappt risico. De verbonden partijen nemen beleids- en beheersmaatregelen ter voorkoming van het ontstaan van risico's. Op onze beurt stellen wij per verbonden partij een risicoprofiel op. In een aantal gevallen leidt dat tot een risicovoorziening. Het deel dat niet is opgenomen in een risicovoorziening wordt gedekt vanuit de Algemene financieringsreserve (AFR).

Voor onderstaande verbonden partijen is een risicovoorziening gevormd:

Innovatiefonds Overijssel I (IFO I)

IFO I heeft in 2022 een positief resultaat behaald van € 1,9 miljoen. Het eigen vermogen van IFO I bedraagt ultimo 2022 € 17,5 miljoen. Voor het verschil tussen het eigen vermogen en het totale door de provincie gestorte vermogen (€ 20,0 miljoen) houden wij een voorziening aan van

€ 2,5 miljoen (voorziening Innovatiefonds I).

Innovatiefonds Overijssel II (IFO II)

IFO II heeft in 2022 een negatief resultaat behaald van € 40.000. Het eigen vermogen van IFO II bedraagt ultimo 2022 € 1,3 miljoen. Voor het verschil tussen het eigen vermogen en het totale door de provincie gestorte vermogen (€ 3,8 miljoen) houden wij een voorziening aan van € 2,5 miljoen (voorziening Innovatiefonds II).

Herstructureringsmaatschappij Overijssel (HMO)

HMO heeft in 2022 een positief resultaat behaald van € 0,2 miljoen. Het eigen vermogen van HMO bedraagt ultimo 2022 € 52,3 miljoen. Voor het verschil tussen het eigen vermogen en het totale door de provincie gestorte vermogen (€ 55,9 miljoen) houden wij een voorziening aan van

€ 3,6 miljoen (voorziening Participatie HMO).

Energiefonds Overijssel (EFO)

EFO heeft in 2022 een positief resultaat behaald van € 0,2 miljoen. Het eigen vermogen van EFO bedraagt ultimo 2022 € 1,7 miljoen. Voor het verschil tussen het eigen vermogen en het totale door de provincie gestorte vermogen (€ 15,8 miljoen) houden wij een voorziening aan van

€ 14,1 miljoen (voorziening Energiefonds Overijssel). De voorziening en de AFR samen bedragen eind 2022 € 199,122 miljoen. Het maximaal door de provincie gestelde fondsvermogen - exclusief het tijdelijke overbruggingskrediet van € 80 miljoen - bedraagt € 200 miljoen.

Technology Base (TB)

De jaarrekening 2022 van Technology Base gaat uit van een grondexploitatie van € 18,5 miljoen negatief (netto contante waarde) per 1 januari 2023. Ons aandeel (50%) in het tekort op deze grondexploitatie - zijnde € 9,25 miljoen - is afgedekt in de voorziening Resultaten gebiedsexploitaties. In de toetsing van het provinciale weerstandsvermogen houden wij rekening met een kans van 50% op een negatiever resultaat dan begroot voor de grondexploitatie (impact € 3,9 miljoen) en de luchthaven- en vastgoedexploitatie (impact € 0,75 miljoen).

Daarnaast heeft Technology Base in de periode 2016-2021 een vordering opgebouwd voor de verrekening van tekorten op de luchthavenexploitatie met de beide deelnemers. Het provinciale aandeel (50%) van deze vordering bedroeg circa € 1,25 miljoen. In 2022 is de volledige vordering verrekend. De toekomstige exploitatietekorten worden vanaf nu jaarlijks verrekend.

Gemeenschappelijke regelingen

Verbonden partijen

Bedrijfsvoeringsorganisatie Shared Service Centrum ONS (SSC ONS) (Zwolle)

Hoort bij prestatie

Voor SSC Ons zijn geen specifieke prestaties geformuleerd. De werkzaamheden van het centrum vallen onder de paragraaf Bedrijfsvoering.

Provinciaal publiek belang

SSC Ons richt zich op de bedrijfsvoeringstaken inkoop en contractmanagement, ICT en personeels- en salarisadministratie. De samenwerking in SSC Ons beoogt het volgende resultaat:

- continuïteit door beperking van organisatorische kwetsbaarheid;
- verhoging van de (erkenning van) professionaliteit en deskundigheid van medewerkers;
- verhoging van de kwaliteit van de werkprocessen;
- efficiency ten aanzien van de inzet van beschikbare medewerkers;
- een gebundeld investeringsvermogen;
- realisatie van besparingen door schaalvoordelen.

Juridische vorm

Publiekrechtelijke rechtspersoon (Bedrijfsvoeringsorganisatie, Wet gemeenschappelijke regelingen). De gemeenschappelijke regeling is op 28 november 2017 gepubliceerd en op 1 januari 2018 in werking getreden. In december 2020 is de gemeenschappelijke regeling aangepast op de toetreding van de gemeente Zwartewaterland per 1 januari 2021.

Partijen

Provincie Overijssel en gemeenten Zwolle, Kampen, Dalfsen, Westerveld en Zwartewaterland. Het aandeel van Overijssel in het resultaat is steeds meer afhankelijk van het aantal producten en diensten dat wordt afgenomen (p*q). Het aandeel fluctueert daarmee gedurende het begrotingsjaar. In 2022 bedroeg het aandeel van de provincie Overijssel circa 31%.

Bestuurlijke betrokkenheid

Bestuurslid: Gedeputeerde G.H. ten Bolscher (in rol van eigenaar). Het hoofd eenheid bedrijfsvoering neemt zitting in het bedrijfsvoeringsberaad (in rol van opdrachtgever).

Financieel belang

De laatst vastgestelde jaarrekening is die van 2021. SSC Ons behaalde over 2021 een voordelig resultaat € 257.225. De partners hebben ermee ingestemd dat van het resultaat € 114.813 wordt toegevoegd aan de egalisatiereserve ten behoeve van laptop dienstverlening. Daarnaast hebben partners ingestemd met het toevoegen van € 116.000 aan het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen is daarmee op peil gebracht conform de vastgestelde kaders in Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement (minimaal 50% van berekende restrisico's). Het restant van € 26.412 is verdeeld over de partners op basis van fte en verwerkt in het jaarrekeningresultaat. Voor Overijssel bedroeg deze teruggave € 7.311.

Over 2022 wordt een positief resultaat verwacht van € 2,34 miljoen. Ons aandeel daarin bedraagt circa € 0,82 miljoen. Dit resultaat wordt verwerkt in het jaarrekeningresultaat van de provincie Overijssel. Het positieve resultaat is het gevolg van:

- Een lagere bezetting dan begroot door lastig in te vullen vacatures (€ 0,85 miljoen);
- Uitloop van het programma Verhogen Digitale Weerbaarheid (€ 0,75 miljoen);
- Ontwikkelbudget valt vrij in plaats van storting in de egalisatiereserve (€ 0,2 miljoen);
- Latere start P&Q dienstverlening (port replicators en smartphones) en vervallen beoogde investeringen in audiovisuele middelen (€ 0,3 miljoen).

In het Jaarverslag 2022 van SSC Ons wordt u nader geïnformeerd over de redenen van onderbesteding.

Bijzonderheden

De Omgevingsdienst IJsselland heeft aangegeven haar bedrijfsvoering vanaf 1 januari 2023 op een andere wijze te organiseren. Daardoor kunnen bepaalde kosten over minder organisaties en medewerkers verdeeld worden. Dit leidt per saldo tot een kostenstijging voor Overijssel. Het bij de Perspectiefnota 2023 aangevraagde aanvullende budget voor SSC Ons houdt rekening met deze kostenstijging.

SSC Ons heeft in 2022 HR en inkoop- en contractdiensten verleend aan de gemeente Ommen. Deze samenwerking wordt door beide partijen als positief ervaren. Momenteel wordt onderzocht of de gemeente Ommen zal aansluiten als partner van SSC Ons.

De komende jaren staan in het teken van continuering en verbetering van de huidige dienstverlening en klanttevredenheid. Daarnaast zet SSC Ons in op groei langs twee assen: nieuwe partners en andere taakvelden van dienstverlening.

Meer informatie

Website SSC Ons
Jaarstukken 2021

Openbaar lichaam Omgevingsdienst IJsselland (OD-IJ) (Zwolle)

Hoort bij prestatie

2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu

Provinciaal publiek belang

De Omgevingsdienst IJsselland (OD-IJ) is een bestuurlijke samenwerking op basis van een overeenkomst. OD-IJ heeft ten doel om de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving van milieutaken in IJsselland kwalitatief beter en efficiënter uit te voeren, door de samenwerking van de IJssellandse gemeenten en de provincie in een afzonderlijke dienst vorm te geven. Dit belang is ook verankerd in de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJsselland.

Juridische vorm

Publiekrechtelijke rechtspersoon (Openbaar Lichaam, Wet gemeenschappelijke regelingen). De gemeenschappelijke regeling is op 4 januari 2017 gepubliceerd en op 5 januari 2017 in werking getreden. De gemeenschappelijke regeling is in 2020 gewijzigd en op 2 juli 2020 gepubliceerd (stcrt-2020-42900). De gewijzigde regeling is met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2020 in werking getreden.

Partijen

Provincie Overijssel en elf gemeenten uit de regio IJsselland: Dalfsen, Deventer, Hardenberg, Kampen, Olst-Wijhe, Ommen, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland en Zwolle. Het aandeel van de provincie Overijssel in het resultaat bedroeg in 2021 10,3%.

Bestuurlijke betrokkenheid

Algemeen Bestuur: Gedeputeerde T.A. de Bree (lid/vicevoorzitter). Dagelijks bestuur: Gedeputeerde T.A. de Bree, (lid/vicevoorzitter).

In het jaar 2022 is het project *Samen Toekomstbestendig* verder uitgewerkt, met als belangrijkste resultaat een nieuw opgestelde concept begroting. Waar bij de start van de omgevingsdienst alle partijen zelf konden aangeven hoeveel uren en menskracht ze inbrachten in de dienst (inputfinanciering) is de begroting 2023 omgezet naar een output gestuurde financiering. Op uniforme wijze zijn de kosten voor het primair proces van alle partijen in beeld gebracht en verwerkt in de begroting 2023. Tevens zijn de overheadkosten

naar rato verdeeld op basis van inbreng primair proces.
Hiermee is het proces van input- naar outputfinanciering afgerond, de begroting 2023 is in april 2022 naar alle aangesloten raden en staten verzonden en in het Algemeen Bestuur van 7 juli 2022 vastgesteld.

Financieel belang

Het financieel jaarverslag 2022 van de OD-IJ wordt rechtstreeks aan u verzonden. Dit staat gepland voor medio april 2023.

OD-IJ heeft een begroting opgesteld voor 2022 van in totaal € 12 miljoen. De bijdrage van de provincie Overijssel aan de OD-IJ bedraagt € 1,14 miljoen.

Bijzonderheden

OD-IJ is een gemeenschappelijke regeling, opgericht vanuit een wettelijke verplichting. De deelnemers zijn en blijven bevoegd gezag. Bevoegdheden worden niet gedelegeerd, maar in mandaat overgedragen. Conform de gemeenschappelijke regeling verzendt de OD-IJ jaarlijks het financieel jaarverslag, de begrotingsstukken van het eerstvolgende jaar rechtstreeks naar staten. In het VTH-jaarverslag worden de werkzaamheden van de OD-IJ verantwoord ten opzichte van het vastgestelde VTH-jaarprogramma.

Meer informatie

Website Omgevingsdienst IJsselland
Jaarverslag 2021 Omgevingsdienst IJsselland

Openbaar lichaam Omgevingsdienst Twente (ODT) (Almelo)

Hoort bij prestatie

2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu

Provinciaal publiek belang

De Omgevingsdienst Twente (ODT) is een bestuurlijke samenwerking op basis van een overeenkomst. ODT heeft ten doel om de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving van milieutaken in Twente kwalitatief beter en efficiënter uit te voeren, door de samenwerking van de Twentse gemeenten en de provincie in een afzonderlijke dienst vorm te geven. Dit belang is verankerd in de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Twente.

Juridische vorm

Publiekrechtelijke rechtspersoon (Openbaar Lichaam, Wet gemeenschappelijke regelingen). De gemeenschappelijke regeling is op 17 oktober 2017 gepubliceerd en op 18 oktober 2017 in werking getreden. De gemeenschappelijke regeling is in 2020 gewijzigd en op 3 juli 2020 gepubliceerd (stcrt-2020-40694).

Partijen

Provincie Overijssel en veertien gemeenten uit de regio Twente: Almelo, Borne, Dinkelland, Enschede, Haaksbergen, Hellendoorn, Hengelo, Hof van Twente, Losser, Oldenzaal, Rijssen-Holten, Tubbergen, Twenterand en Wierden. Het aandeel van de provincie Overijssel in het resultaat bedroeg in 2021 10,4%.

Bestuurlijke betrokkenheid

Algemeen Bestuur: Gedeputeerde T.A. de Bree (lid/vicevoorzitter). Dagelijks bestuur: Gedeputeerde T.A. de Bree, (lid/vicevoorzitter).

In 2021 is gestart met het opstellen van een proces om de stap te maken van input gestuurde financiering naar een output gerichte financiering. Doel van dit proces is dat alle partners de taken voor het primair proces op eenduidige wijze inbrengen en hier naar rato aan bijdragen. Dit proces krijgt een vervolg in 2022, met als doel de wijzigingen te verwerken in de conceptbegroting 2024.

Financieel belang

Het financieel jaarverslag 2022 van ODT wordt rechtstreeks aan u verzonden. Dit staat gepland voor medio april 2023.

De financiering van ODT vindt over de eerste drie jaar plaats op basis van input: elke deelnemer betaalt de kosten van de medewerkers die worden ingebracht, vermeerderd met een percentage voor formatieve- en materiële overhead. In 2022 is gestart met de overstap van een input gestuurde financiering naar een output gestuurde financiering.

ODT heeft een begroting opgesteld voor 2022 van in totaal € 12,5 miljoen. De bijdrage van de provincie Overijssel aan ODT voor 2022 bedraagt € 1,21 miljoen.

Bijzonderheden

ODT is een gemeenschappelijke regeling, opgericht vanuit een wettelijke verplichting. De deelnemers zijn en blijven bevoegd gezag. Bevoegdheden worden niet gedelegeerd, maar in mandaat overgedragen. Conform de gemeenschappelijke regeling verzendt de ODT jaarlijks het financieel jaarverslag en de begrotingsstukken van het eerstvolgende jaar rechtstreeks naar staten. In het VTH-jaarverslag worden de werkzaamheden van de ODT verantwoord ten opzichte van het vastgesteld VTH-jaarprogramma.

Meer informatie

Website Omgevingsdienst Twente

Openbaar Lichaam Regionaal Bedrijventerrein Twente (RBT) (Almelo)

Hoort bij prestatie

5.3.2 Werklocaties provinciale participaties

5.3.3 Topwerklocaties

Provinciaal publiek belang

Gebiedsontwikkeling gericht op realisatie van een regionaal grootschalig en duurzaam bedrijventerrein. De verbonden partij richt zich op vestiging van grootschalige bedrijven die actief zijn in de logistieke sector of in de industrie, uitgaande van 20 tot 50 arbeidsplaatsen per hectare en een ruimtebehoefte vanaf 2 hectare. Dit belang is vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling Regionaal Bedrijventerrein Twente, die de taak van de verbonden partij omschrijft als 'het (duurzaam) ontwikkelen, realiseren, exploiteren en beheren van het bedrijventerrein'.

RBT (XL Businesspark) behoort samen met Technology Base, Kennispark Twente en Hightech Systems Park (HTSP) tot de vier economische topwerklocaties in Twente.

Juridische vorm

Publiekrechtelijke rechtspersoon (Openbaar Lichaam, Wet gemeenschappelijke regelingen), in werking getreden op 5 april 2005. De gemeenschappelijke regeling is in 2019 gewijzigd naar een zogenaamde 'collegeregeling' en gepubliceerd (Staatscourant - publicatienummer 37368).

Partijen

De provincie Overijssel (23%), Almelo (23%), Hengelo (23%), Enschede (23%) en Borne (8%). Het aandeel van de provincie in het resultaat is in 2022 niet gewijzigd.

Bestuurlijke betrokkenheid

Algemeen bestuur: M.T. van Haaf (lid) en G.H. ten Bolscher (lid). Dagelijks bestuur: M.T. van Haaf (lid).

Vanuit de opdrachtgeversrol stuurt de provincie op het realiseren van grondverkopen en daarmee op regionale werkgelegenheid. Vanuit de eigenaarsrol ligt de focus op het bewaken van de kaders, het beheersen van de risico's en borging van de kwaliteit van besluitvorming door RBT.

Financieel belang

De grondexploitatie is met peildatum 1 januari 2023 geactualiseerd. Het verwachte resultaat van de grondexploitatie komt nu uit op een positief resultaat van € 11,6 miljoen op einddatum 31 december 2025. Vanwege het positieve resultaat is geen sprake meer van een verliesvoorziening waarvoor de provincie een last moet nemen. Ook is het project inmiddels dusdanig vergevorderd dat er door de provincie geen weerstandsvermogen meer dient te worden aangehouden voor financiële tegenvallers. Mochten deze zich nog voordoen, dan is de verwachting dat deze uit het positief resultaat kunnen worden opgevangen.

Het positieve resultaat wordt in de periode 2022-2025 stapsgewijs uitgekeerd aan de deelnemende overheden. Het provinciale aandeel hierin bedraagt 23% en bedraagt naar schatting tussen de € 2,2 miljoen en € 2,7 miljoen.

Bijzonderheden

De verwachting is dat de laatste uitgiften plaatsvinden in 2024 en dat de gemeenschappelijke regeling in 2025 kan worden beëindigd. De directie is gevraagd om de processtappen tot liquidatie van de gemeenschappelijke regeling verder uit te werken.

Meer informatie

Website XL Business Park

Openbaar lichaam Technology Base (Enschede)

Hoort bij prestatie

5.3.2 Werklocaties provinciale participaties

5.3.3 Topwerklocaties

Provinciaal publiek belang

Deze verbonden partij draagt bij aan de ontwikkeling van de voormalige vliegbasis Twente tot Technology Base. De gemeenschappelijke regeling Technology Base omschrijft de opgave als een integrale gebiedsontwikkeling ten behoeve van toekomstbestendige bestemmingen die een belangrijke bijdrage leveren aan de economie, ecologie, natuur, woningbouw en leefbaarheid van de regio.

Juridische vorm

Publiekrechtelijke rechtspersoon (Openbaar Lichaam, Wet gemeenschappelijke regelingen), in werking getreden op 23 november 2010. De laatste wijziging van de gemeenschappelijke regeling was in 2020, waarbij de regeling is omgezet naar een collegeregeling. Daarbij is ook de naam gewijzigd van Area Development Twente (ADT) naar Technology Base (TB). De gewijzigde regeling is op 17 juli 2020 gepubliceerd (Staatscourant 2020, 38979).

Partijen

Provincie Overijssel (50%) en gemeente Enschede (50%). Het aandeel van de provincie Overijssel in het resultaat is in 2022 niet gewijzigd.

Bestuurlijke betrokkenheid

Algemeen Bestuur: R.H. de Witte (lid), M.T. van Haaf (lid), E. Boerman (lid) en G.H. ten Bolscher (lid). Dagelijks Bestuur: R.H. de Witte (lid en plaatsvervangend voorzitter) en M.T. van Haaf (lid).

In 2022 is de gebiedsontwikkeling Technology Base geëvalueerd. Eind 2022 zijn de aanbevelingen door Provinciale Staten overgenomen. De gebiedsontwikkeling is voor een belangrijk deel afgerond. Voor de resterende opgave voor de luchthaven en het bedrijvenpark is besloten vast te houden aan de huidige koers en formele kaders. Voor een duurzaam toekomstperspectief van de luchthaven worden samen met (boven)regionale partners concrete voorstellen ontwikkeld. Uiterlijk in 2025 heroverweegt de provincie haar risicodragende rol in de luchthavenexploitatie.

Financieel belang

De jaarrekening 2022 van Technology Base gaat uit van een grondexploitatie van € 18,5 miljoen negatief (netto contante waarde) per 1 januari 2023. Ons aandeel (50%) in het tekort op deze grondexploitatie - zijnde € 9,25 miljoen - is afgedekt in de voorziening Resultaten gebiedsexploitaties.

In de toetsing van het provinciale weerstandsvermogen houden wij rekening met een kans van 50% op een negatiever resultaat dan begroot voor de grondexploitatie (impact € 3,9 miljoen) en de luchthaven- en vastgoedexploitatie (impact € 0,75 miljoen).

Daarnaast heeft Technology Base in de periode 2016-2021 een vordering opgebouwd voor de verrekening van tekorten op de luchthavenexploitatie met de beide deelnemers. Het provinciale aandeel (50%) van deze vordering bedroeg circa € 1,25 miljoen. In 2022 is de volledige vordering verrekend. De toekomstige exploitatietekorten worden vanaf nu jaarlijks verrekend.

Bijzonderheden

Via de Gebiedsvisie, bestemmingsplannen en het Luchthavenbesluit zijn de kaders vastgesteld. Tegen het bestemmingsplan dat geldt voor de natuur en de evenementenlocatie loopt een beroepsprocedure.

Gelet op de nabijheid van Natura 2000-gebied Lonnekermeer is het bij het vergunnen van (grotere) activiteiten en bedrijfsvestigingen op Technology Base qua stikstofruimte nodig aanvullende maatregelen te treffen.

Op de voormalige legeringskampen rond de vliegbasis is 80 hectare aan woonparken in ontwikkeling. De verkoop van de panden en de kaveluitgifte verloopt conform de aangepaste planning.

In 2022 is een evaluatie over Technology Base uitgevoerd, op basis waarvan - samen met u - verdere keuzes worden gemaakt met oog op de resterende opgave van deze gebiedsontwikkeling (bedrijventerrein en luchthaven).

Meer informatie

Website Technology Base

Overige verbonden partijen

Verbonden partijen

Fonds nazorg gesloten stortplaatsen Overijssel (Nazorgfonds) (Zwolle)

Hoort bij prestatie

2.2.3 Beheer nazorgfonds

Provinciaal publiek belang

De Leemtewet (aanvulling Wet milieubeheer) waarborgt dat gesloten stortplaatsen geen of zo weinig mogelijk gevolgen voor het milieu hebben. Op grond van deze wet zijn wij bestuurlijk en financieel verantwoordelijk voor de nazorg van stortplaatsen waar na 1 september 1996 afvalstoffen zijn of worden gestort.

Juridische vorm

Het fonds is opgericht door het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel (art. 15.47, lid 1 Wm) en is een rechtspersoon bij wet (art. 15.47, lid 3 Wm). De rechtspersoon is in 2014 ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel.

Partijen

Provincie Overijssel, N.V. ROVA en Twence B.V..

Bestuurlijke betrokkenheid

Algemeen bestuur: het voltallige college van Gedeputeerde Staten.

Dagelijks bestuur: T.A. de Bree en Y.J. van Hijum.

Bestuurlijk Overleg Nazorgfonds: T.A. de Bree en Y.J. van Hijum, een vertegenwoordiger van N.V. ROVA en een vertegenwoordiger van Twence B.V..

ROVA en Twence hebben in dit orgaan recht van inspraak, maar geen beslissingsbevoegdheid. In 2022 ging de bestuurlijke aandacht uit naar de haalbaarheid van het doelvermogen.

Financieel belang

Om invulling te geven aan de verantwoordelijkheid van de Leemtewet bepaalt de wet (art. 15.44 Wm) dat u een heffing instelt ter bestrijding van de kosten van de nazorgmaatregelen bij stortplaatsen waar na 1 september 1996 nog afval gestort wordt. Deze heffing wordt bij belastingverordening opgelegd aan de exploitanten van de stortplaatsen in Overijssel. U heeft deze belastingverordening op 30 maart 1999 vastgesteld. Wij zijn verplicht de opbrengsten van de heffing af te dragen aan het 'Fonds nazorg gesloten stortplaatsen Overijssel'. De bijbehorende tarieventabel is een aantal jaren buiten werking gesteld, omdat de verwachting was dat de omvang van het fonds en de verwachte rendementen voldoende zouden zijn om de vereiste doelvermogens te realiseren. Dit laatste is niet meer het geval voor de locatie Elhorst Vloedbelt.

Bijzonderheden

De laatst vastgestelde jaarrekening is die van 2021. Het eigen vermogen van het Fonds nazorg gesloten stortplaatsen Overijssel bedraagt ultimo 2021 ruim € 14,6 miljoen. Dit vermogen is ondergebracht bij vermogensbeheerder Rabobank. Door de Rabobank is circa € 4,3 miljoen belegd in aandelen en € 8,4 miljoen in obligaties. Daarnaast wordt € 1,9 miljoen beheerd op een spaarrekening. Gelet op de huidige rentetarieven is het onzeker of het afgesproken te behalen rendement van 5,06% gerealiseerd kan worden.

Door een afname van de stortvolumes ten opzichte van de verwachte volumes, zullen de stortlocaties langer open blijven dan voorzien. Dit kan gevolgen hebben voor de opbouw van de vereiste doelvermogens. De voor de stortlocaties opgestelde nazorgplannen zijn in 2016 geheel herzien, waarbij een herberekening van de vereiste doelvermogens is gedaan. In 2020 besloot u de nazorgplannen voor de drie stortlocaties te verlengen tot en met 2025. De Rabobank heeft een langjarige rendementprognose afgegeven van 3,1%. Op basis van deze prognose en het reeds opgebouwde vermogen voor Elhorst Vloedbelt is de verwachting dat in 2082 - jaar van sluiting - nog een tekort van circa € 5,5 miljoen resteert. Op basis hiervan is besloten om voor de locatie Elhorst Vloedbelt een jaarlijkse heffing van € 40

duizend op te leggen aan Twence. De verwachting is dat het vereiste doelvermogen door deze heffing wel bereikt zal worden.

Meer informatie

--/--

Stichtingen en verenigingen

Verbonden partijen

Interprovinciaal Overleg (IPO) ('s-Gravenhage)

Hoort bij prestatie

Algemene dekkingsmiddelen en financiering.

Provinciaal publiek belang

Het lidmaatschap van IPO is van belang voor de bestuurlijke betrokkenheid bij de kerntaken die de provincies gezamenlijk uitvoeren. De vereniging IPO heeft tot doel:

- de belangen van provincies te behartigen;
- een platform te bieden voor uitwisseling van kennis en ervaringen;
- vernieuwingsprocessen binnen de provincies stimuleren en entameren.

Juridische vorm

Privaatrechtelijke organisatie (vereniging, Burgerlijk wetboek, boek 2).

Partijen

De twaalf provincies. De provincie Overijssel heeft een aandeel van 8,33 % in het resultaat van de vereniging.

Bestuurlijke betrokkenheid

Bestuurslid Y.J. van Hijum. Provinciale Staten van iedere provincie wijzen uit hun midden twee personen aan ter vertegenwoordiging van hun provincie in de Algemene Leden Vergadering . Voor de provincie Overijssel zijn dit de heer C.F. Slingerland en mevrouw Y.M. Koolhaas - Giesberts.

Financieel belang

De laatst vastgestelde jaarrekening is die van 2021. Op 9 september 2014 stemden wij in met het afgeven van een borgstelling ter hoogte van € 0,6 miljoen aan het IPO voor een lening van BNG, ten behoeve van de overbrugging van de verhuizing naar en inrichting van nieuwe kantooruimte van het IPO. De stand van de garantstelling per 31 december 2022 is € 0,12 miljoen. De garantstelling vervalt op 15 oktober 2024. Betaling van aflossing en rente verloopt via de jaarlijkse provinciale bijdrage aan het IPO. Bij een eventueel inroepen van de garantstelling wordt het effect voor Overijssel verrekend met de IPO-bijdrage.

Bijzonderheden

In 2022 heeft de betaling van de achtste termijn plaatsgevonden, waardoor de hoogte van de garantstelling ook navenant lager wordt en uitkomt op € 0,12 miljoen.

Meer informatie

Website IPO

Vennootschappen en coöperaties

Verbonden partijen

BNG Bank N.V. ('s-Gravenhage)

Hoort bij prestatie

Overhead, financiering en dekkingsmiddelen.

Provinciaal publiek belang

BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. BNG Bank is er voor het publieke domein en het publieke belang. Bij BNG Bank draait het niet om zoveel mogelijk winst, maar om maximale maatschappelijke impact. Het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, samen met het statutair beperkte werkerterrein van de bank, biedt financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Combinatie van beide elementen geeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de samenleving tot lagere kosten voor tal van voorzieningen. Doordat de bank alleen publieke aandeelhouders heeft, is zij onderdeel van de publieke sector. Met het aandeelhouderschap in BNG Bank geeft de provincie Overijssel invulling aan haar publieke taak.

Juridische vorm

Privaatrechtelijke organisatie (naamloze vennootschap, Burgerlijk wetboek, boek 2).

Partijen

Het is statutair bepaald dat alleen publieke lichamen aandeelhouder kunnen zijn van BNG. De Staat houdt de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, elf provincies en een hoogheemraadschap. De provincie Overijssel heeft een belang van 0,16% in BNG Bank. Dit belang is in 2022 niet gewijzigd.

Bestuurlijke betrokkenheid

Stemrecht in de Algemene Vergadering (1e gemachtigde voor de provincie Overijssel: R.H. de Witte). De bestuurlijke betrokkenheid is - gezien de geringe financiële participatie - beperkt.

Financieel belang

De provincie Overijssel bezit 87.750 aandelen met een boekwaarde van (afgerond) € 0,2 miljoen. Afhankelijk van het resultaat van BNG Bank, ontvangt de provincie jaarlijks een dividend. De opbrengst uit dividend betrof de afgelopen boekjaren € 111.000 (over 2019), € 159.000 (over 2020) en € 200.070 (over 2021).

Bijzonderheden

De provincie Overijssel heeft in 2015 en 2016 voor in totaal € 74,5 miljoen deel genomen in door BNG Bank uitgegeven hybride leningen (totale omvang lening pakket bedroeg € 424 miljoen).

Met de uitgifte van deze hybride leningen (looptijd 60 jaar) heeft BNG Bank haar solvabiliteit en weerstandsvermogen kunnen verbeteren. Met ingang van mei 2022 heeft BNG Bank

jaarlijks de mogelijkheid (niet de verplichting) om beide leningen vervroegd af te lossen. Wij ramen de renteopbrengsten over de leningen daarom steeds voor één jaar. In mei 2022 heeft de bank de 1e tranche leningen afgelost. We hebben hieruit € 49,5 miljoen ontvangen. Daarmee staat er nog € 25 miljoen open.

Met ingang van 2021 meet BNG Bank de maatschappelijke impact van haar klanten en publiceert hier jaarlijks over in haar jaarverslag. BNG Bank rapporteert hierbij specifiek over het verlagen van de CO₂-emissies van haar kredietportefeuille. Eind 2022 heeft BNG Bank het Klimaatplan Going Green gepresenteerd. Hiermee zet de bank een volgende stap in de energietransitie en CO₂-reductie. Over het verslagjaar 2022 realiseerde de bank een nettowinst van € 300 miljoen.

Meer informatie

Website BNG Bank

Jaarverslag 2022 BNG Bank

Coöperatie Samenwerkingsverband DOVA U.A. (Utrecht)

Hoort bij prestatie

4.2.1 Transitie openbaar vervoer

Provinciaal publiek belang

De provincie Overijssel werkt in verschillende verbanden samen met het Rijk, de provincies en vervoersregio's aan het beschikbaar stellen van actuele reisinformatie en efficiënt en doeltreffend openbaar vervoer voor reizigers. Het doel is te komen tot een beter mobiliteitsbeleid van de leden en het realiseren van een doeltreffend en efficiënt vervoer voor de reiziger.

Dit belang is ook verankerd in de statuten van de coöperatie, waarin het doel omschreven is als 'het faciliteren en ondersteunen van de leden bij collectieve vraagstukken op het gebied van de exploitatie, infrastructuur en services voor reizigers, zoals informatievoorziening over het openbaar vervoer en andere vormen van collectief vervoer of individueel vervoer, om zo in de stoffelijke behoeften van haar leden te voorzien krachtens overeenkomsten met hen te sluiten in het bedrijf dat zij te dien einde ten behoeve van haar leden uitoefent of dat één of meer van haar dochtervennootschappen/deelnemingen uitoefent of doet uitoefenen.'

Juridische vorm

Privaatrechtelijke organisatie (coöperatieve vereniging, Burgerlijk wetboek, boek 2).

Partijen

De twaalf provincies, Vervoerregio Amsterdam, Metropoolregio Rotterdam-Den Haag en OV Bureau Groningen-Drenthe. Het aandeel van de provincie Overijssel in het resultaat bedraagt 5,24%. Dit aandeel is in 2022 niet gewijzigd.

Bestuurlijke betrokkenheid

Stemrecht in de Algemene Ledenvergadering (1e gemachtigde voor de provincie hierin: E. Boerman). In 2022 ging de bestuurlijke aandacht uit naar het normaliseren van de afspraken in de OV-sector na de corona crisis. Daarnaast is gekeken naar verdere (door)ontwikkeling van de OV-sector om het openbaar vervoer toekomstbestendig te maken en te houden.

Financieel belang

Het betreft een coöperatieve vereniging met uitgesloten aansprakelijkheid (U.A.). Dit betekent dat de (voormalige) leden van de coöperatie niet aangesproken kunnen worden wanneer zich een tekort voordoet bij ontbinding van de coöperatie. De jaarlijkse winst wordt

toegevoegd aan de algemene reserve, tenzij de algemene ledenvergadering, op voorstel van het bestuur, besluit tot een algehele of gedeeltelijke winstuitkering. Indien de winst uitgekeerd wordt aan alle leden, gebeurt dit naar rato van de voor de leden vastgestelde jaarlijkse bijdragen.

De laatst vastgestelde jaarrekening is die van 2021. De financiële bijdrage van Overijssel aan het samenwerkingsverband DOVA was in lijn met de begroting.

Bijzonderheden

In november 2018 stemde u in met deelname van de provincie Overijssel aan Samenwerkingsverband DOVA. De nieuwe organisatie komt voort uit twee bestaande samenwerkingsverbanden:

- NDOV - een samenwerking van Rijk, provincies en de decentrale OV autoriteiten en vervoerders gericht op het beschikbaar stellen van actuele gegevens voor OV reisinformatie;
- DOVA - een samenwerking van decentrale OV-autoriteiten gericht op doeltreffend en efficiënt OV voor de reiziger.

Het nieuwe samenwerkingsverband is op 1 januari 2019 van start gegaan. De organisatie bestaat uit de clusters OV-netwerk en OV-data. Samen met CROW-KpVV vormen zij de OV-campus. De deelnemers zijn zowel eigenaar (lid) van de coöperatie, als afnemer van de diensten van de coöperatie. De leden sluiten een overeenkomst met de coöperatie waarin zij vast leggen welke diensten zij afnemen en de voorwaarden daarbij.

Onze deelname aan het samenwerkingsverband geeft ons zeggenschap over de inzet vanuit de coöperatie in ondersteuning van (onder meer) de provincies bij vragen op het gebied van exploitatie, infrastructuur en informatievoorziening van het openbaar vervoer.

In 2022 was de inzet van het samenwerkingsverband vooral gericht op het ondervangen van de gevolgen van de coronacrisis op de OV-sector. Bij onderwerpen zoals de coronacrisis en 'OV betalen', brengt DOVA de belangen van de verschillende OV autoriteiten bij elkaar, is er inbreng in het NOVB (het overleg waar Rijk, vervoerders en OV autoriteiten samenkomen) en houdt zij de bestuurders op de hoogte van de ontwikkelingen. Hiermee zijn ook de belangen van Overijssel op deze onderwerpen geborgd.

Meer informatie

Website DOVA

Vervoerplannen 2022

CSV Amsterdam B.V. ('s Hertogenbosch)

Hoort bij prestatie

Overhead, financiering en dekkingsmiddelen.

Provinciaal publiek belang

Deze verbonden partij draagt niet bij aan één specifiek beleidsdoel van de Provincie. Het betreft een tijdelijke verbonden partij voor de afwikkeling van de verkoop van Essent. De vennootschap heeft tot doel:

- namens de verkopende aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON);
- namens de verkopende aandeelhouders van Essent eventuele garantieclaim procedures voeren tegen RECYCLECO B.V. ("Waterland"); het geven van instructies aan de escrow-agent wat betreft het beheer van het bedrag dat op de escrow-rekening n.a.v. de verkoop van Attero is gestort.

Juridische vorm

Privaatrechtelijke organisatie (besloten vennootschap, Burgerlijk wetboek, boek 2).

Partijen

Provincie Groningen (6,0%), provincie Drenthe (2,3%), provincie Overijssel (18,7%), provincie Flevoland (0,02%), provincie Noord-Brabant (30,8%), provincie Limburg (16,1%) en gemeenten in deze provincies en de provincie Friesland. Het belang van de provincie Overijssel is in 2022 niet gewijzigd.

Bestuurlijke betrokkenheid

Stemrecht in de Algemene Vergadering (1e gemachtigde voor de provincie hierin: Y.J. van Hijum). Verder heeft de provincie Overijssel een vaste zetel in de Aandeelhouderscommissie. De bestuurlijke betrokkenheid bij deze verbonden partij is - gezien de aard van de verbonden partij - minimaal.

Financieel belang

Het aandelenbezit van de provincie Overijssel vertegenwoordigt een boekwaarde van € 47.000.

Bijzonderheden

Het streven is CSV Amsterdam op te heffen. Dit kan nog niet vanwege een lopende bezwaarprocedure tegen de Belastingdienst. CSV Amsterdam bestrijdt de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting 2014 van 29 november 2019 voor een bedrag van € 8,4 miljoen. De aandeelhouderscommissie hecht aan een spoedige afwikkeling van de bezwaarprocedure, zonder dat daarbij ons financieel belang wordt geschaad.

Meer informatie

--/--

Energiefonds Overijssel B.V. (Zwolle)

Hoort bij prestatie

2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie

2.3.2 Financieren van projecten door Energiefonds Overijssel

Provinciaal publiek belang

Energiefonds Overijssel verstrekt leningen, participaties en garanties aan projecten op het gebied van energiebesparing en productie van hernieuwbare energie en draagt zo bij aan de provinciale doelen voor nieuwe energie. Dit belang is verankerd in de statuten van het fonds waarin het doel van de verbonden partij omschreven is als: het versterken van de ontwikkeling en toepassing van hernieuwbare energie, energiebesparing, CO₂-emissiereductie en de energietransitie in (met name) de provincie Overijssel.

Energiefonds Overijssel is één van de vijf Overijsselse fondsen, naast Innovatiefonds Overijssel, HMO, Oost NL en Wadinko.

Juridische vorm

Energiefonds Overijssel bestaat uit:

- Energiefonds Overijssel I B.V. voor het verstrekken van risicofinanciering en het beheren van Energiefonds II B.V.;
- Energiefonds Overijssel II B.V. voor het verstrekken van leningen en garanties.

Beide vennootschappen zijn privaatrechtelijke organisaties (besloten vennootschappen, Burgerlijk wetboek, boek 2). Het fonds wordt beheerd door CL Venture Partners B.V. en heeft een Raad van Commissarissen van drie leden en een Adviescommissie van vijf leden.

Partijen

De provincie Overijssel is 100% eigenaar van Energiefonds Overijssel I B.V.. Energiefonds Overijssel I B.V. is op haar beurt 100% eigenaar van Energiefonds Overijssel II B.V.. Het belang van de provincie is in 2022 niet gewijzigd.

Bestuurlijke betrokkenheid

Stemrecht in de Algemene Vergadering (1e gemachtigde voor de provincie hierin: R.H. de Witte).

In 2022 ging de bestuurlijke aandacht uit naar de scopeverbreding van het fonds en het aantrekken van extra middelen van de Europese Investeringsbank onder provinciale garantstelling.

Financieel belang

Energiefonds Overijssel heeft een revolverend fondsvermogen van € 200 miljoen. Daarnaast beschikt het fonds tot eind 2027 over een overbruggingskrediet van € 80 miljoen. In 2022 heeft EFO een lening van maximaal € 50 miljoen aangetrokken van de Europese Investeringsbank. Daarmee komt de totale financieringsruimte op € 330 miljoen.

De laatst vastgestelde jaarrekening is die van 2022. Energiefonds Overijssel heeft in 2022 een positief resultaat behaald van € 0,2 miljoen. Het eigen vermogen van Energiefonds Overijssel bedraagt ultimo 2022 € 1,7 miljoen. Voor het verschil tussen het eigen vermogen en het totale door de provincie gestorte vermogen (€ 15,8 miljoen) houden wij een voorziening aan van € 14,1 miljoen (voorziening Energiefonds Overijssel).

Het fonds heeft eerder afboekingen moeten doen op twee participaties voor een bedrag van € 878 duizend. Dit bedrag is inmiddels definitief oninbaar geworden (zie ook prestatie 2.3.2). Het effectieve fondsvermogen - en daarmee de verdien capaciteit van het fonds - neemt daarmee af van € 200 miljoen naar € 199,122 miljoen.

Voor het door de provincie beschikbaar gestelde fondsvermogen van € 200 miljoen, geldt ultimo 2027 een vermogensbehoud van minimaal 90% (zijnde 180 miljoen) als randvoorwaarde. Ultimo 2022 bedraagt de revolverendheid 92,5%.

Bijzonderheden

In 2022 besloot u de scope van het fonds te verbreden en te sturen op CO2-emissiereductie. In dit jaarverslag wordt het maatschappelijk rendement nog uitgedrukt in TJ. Door eind 2027 een minimaal vermogensbehoud van 90% te accepteren, gaf u het fonds de ruimte om risicovoller te investeren, wat nodig is in de volgende fase van de energietransitie.

Daarnaast kreeg u de gelegenheid wensen en bedenkingen te uiten op ons voornemen om het fonds maximaal € 50 miljoen te laten lenen van de Europese Investeringsbank onder provinciale garantstelling.

Ultimo 2022 staat € 228,5 miljoen aan middelen uit bij projecten. Een bedrag van € 21,2 miljoen is aan projecten toegekend, maar nog niet uitgeboekt. De historische uitzetting vanaf de start van het fonds bedraagt € 293,7 miljoen. Met haar inzet maakt EFO tot nu toe 93 projecten mogelijk. Een aantal showcases vindt u hier.

In 2022 werden dertien nieuwe leningen gesloten en één bestaande lening opgehoogd ter waarde van € 28,9 miljoen. Tevens werden vier nieuwe converteerbare leningen afgesloten. Het maatschappelijk rendement van de gehele portefeuille in 2022 bedraagt 4.718 TJ per jaar (2021: 4.530 PJ). Hiermee draagt het fonds voor ca. 23,3 % bij aan de provinciale doelen voor Nieuwe Energie in 2023. De investeringen van het fonds resulteren in 191 structurele en 2007 tijdelijke arbeidsplaatsen.

Op 1 oktober benoemde de Algemene Vergadering de heer Coen Reinders als nieuw lid van de Raad van Commissarissen. Hij volgt de heer Roeland van Straten op die, vanwege het einde van de maximale zittingstermijn, is teruggetreden als lid van de Raad van Commissarissen.

Meer informatie

Website Energiefonds Overijssel
Jaarverslag 2022 Energiefonds Overijssel
Presentatieverslag 2022 Energiefonds Overijssel

Enexis Holding N.V. ('s-Hertogenbosch)

Hoort bij prestatie

2.3.3 Realiseren van een betrouwbaar, betaalbaar en duurzaam regionaal energienetwerk (deelneming Enexis)

Provinciaal publiek belang

Enexis Netbeheer B.V. (één van de drie werkvondsen van Enexis Holding N.V.) beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor ca. 2,5 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. Deze verbonden partij draagt bij aan het realiseren van een betrouwbaar, betaalbaar en duurzaam regionaal energienetwerk. In de statuten staat dit als volgt:

- Het (doen) distribueren en het (doen) transporteren van energie;
- Het in stand houden, (doen) beheren, (doen) exploiteren en (doen) uitbreiden van distributie en transportnetten met annexen voor energie;
- Het doen uitvoeren van alle taken die als gevolg van de Elektriciteitswet en de Gaswet zijn toebedeeld aan de netbeheerder.

De energie-infrastructuur is een belangrijk fundament voor de energietransitie en daarmee cruciaal in het realiseren van de klimaatdoelen.

Juridische vorm

Privaatrechtelijke organisatie (naamloze vennootschap, Burgerlijk wetboek, boek 2).

Partijen

Provincie Groningen (6,57%), provincie Drenthe (2,37%), provincie Overijssel (19,68%), provincie Noord-Brabant (30,83%), provincie Limburg (16,13%) en gemeenten in deze provincies en in de provincie Flevoland. Wettelijk is bepaald dat alleen publieke lichamen aandeelhouder van een netwerkbedrijf kunnen zijn. Het belang van de provincie Overijssel is in 2022 niet gewijzigd.

Bestuurlijke betrokkenheid

Stemrecht in de Algemene Vergadering (AV) (1e gemachtigde voor de provincie hierin: Y.J. van Hijum).

Daarnaast hebben wij een vaste zetel in de Aandeelhouderscommissie (AHC). Ook stemmen we over eventuele mutaties in de Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen. Daarnaast stelt de AV de jaarrekening vast met inbegrip van het daarbij horende dividend. In de AV van 14 april 2022 is het strategisch plan voor de periode 2022 - 2026 vastgesteld. Via deelname aan de AHC zijn wij hier nauw bij betrokken geweest. De strategische richting die Enexis voorstaat is op hoofdlijnen in lijn met onze ambitie. De focusstrategie is erop gericht dat Enexis er met haar infrastructuur voor zorgt dat mensen en bedrijven zoveel mogelijk duurzame energie kunnen gebruiken en terug leveren. Daarnaast wil Enexis helpen om richting te geven aan maatschappelijk optimale keuzes voor een duurzaam, betrouwbaar en betaalbaar energiesysteem van de toekomst en een haalbare weg daar naartoe. Vanuit onze rol als aandeelhouder in de AHC en de AV zien wij toe op de realisatie van de doelen in het Strategisch plan van Enexis en hebben wij geparticipeerd in het onderzoek en onderhandelingen over Rijksparticipatie in de regionale netbeheerders. In december 2022 is er overeenstemming bereikt over een Afsprakenkader voor het mogelijk maken van

Rijksparticipatie tussen de Staat, de netwerkbedrijven en de betrokken aandeelhouderscommissies. Dit is een belangrijke stap om te komen tot een structurele oplossing voor de kapitaalbehoefte van de regionale netwerkbedrijven. Begin 2022 heeft Enexis haar dochterbedrijf Fudura verkocht voor € 1,3 miljard. De verkoop levert een boekwinst van € 1,1 miljard op. Het advies van de AHC aan de AV van april 2023 luidt om € 100 miljoen hiervan uit te keren aan de aandeelhouders. Afgerond ontvangt de provincie Overijssel hiervan € 20 miljoen. De middelen die bij Enexis blijven worden geïnvesteerd in uitbreiding van de regionale energienetwerken. U bent in februari 2023 in de gelegenheid gesteld om wensen en bedenkingen te uiten over het Afsprakenkader en de winstbestemming van de verkoop van Fudura. In de AV van april 2023 besluiten de aandeelhouders over het Afsprakenkader en de bestemming van de winst van de verkoop van Fudura.

Financieel belang

De provincie Overijssel bezit 29.465.662 aandelen, met een boekwaarde van € 46,3 miljoen. Uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk is een randvoorwaarde voor het realiseren van de Regionale Energie Strategieën (RES'en) en de doelen van het Klimaatakkoord. Dit vraagt een forse investering. De aandeelhouders van Enexis Holding dragen hieraan bij: in 2020 verstrekten 5 provinciale en 66 gemeentelijke aandeelhouders een converteerbare hybride aandeelhouderslening van € 500 miljoen aan Enexis Holding. De provincie Overijssel nam € 102 miljoen voor haar rekening. Het in 2022 ontvangen dividend over de winst van 2021 bedroeg € 19,6 miljoen. In 2023 is een dividend van € 9,8 miljoen opgenomen in de begroting. Het is echter de verwachting dat de aandeelhoudersvergadering in april 2023 zal besluiten tot een dividenduitkering van 50% van de (reguliere) nettowinst over 2022, wat neerkomt op € 18,4 miljoen voor de provincie Overijssel. In de Perspectiefnota 2024 nemen we de actuele raming in de jaarschijf "begroting 2023" op. Zoals onder "Bestuurlijke betrokkenheid" is vermeld, ontvangt de Provincie Overijssel in 2023 nog eenmalig € 20 miljoen uit de verkoop van Fudura. Via de periodieke Monitor houden we u op de hoogte van de laatste stand van zaken.

Bijzonderheden

De rol van Enexis is essentieel voor realisatie van de Overijsselse energietransitie. Enexis is een partner voor de provincies, gemeenten en waterschappen bij de uitvoering van de Regionale Energie Strategieën (RES'en). Door de huidige versnelling van de energietransitie neemt de druk(te) op het netwerk zo snel toe, dat extra investeringen in de infrastructuur alléén niet genoeg zijn. Om de energietransitie tijdig en betaalbaar te realiseren, is het noodzakelijk om het netwerk (kosten)efficiënter te gebruiken en de beschikbare middelen efficiënt te investeren. Hierin ligt een taak voor het Rijk om de regelgeving op dit vlak aan te passen. De provincie werkt aan een regierol in de regionale energie-infrastructuur. Het beheer en uitbreiding van het elektriciteits- en gasnet en de leveringszekerheid is de belangrijkste opgave voor Enexis. In 2022 bedroeg het werkpakket van Enexis Netbeheer € 1.044 miljoen (2021: € 959 miljoen, 2020: € 882 miljoen). Door de toename in vraag en aanbod van duurzaam opgewekte energie zal de omvang van het werkpakket in de toekomst verder toenemen. In 2023 stijgen de uitgaven aan het onderhoud en de uitbreiding van de elektriciteits- en gasnetten tot € 1.340 miljoen.

Meer informatie

Website Enexis Holding
Jaarverslag 2022 Enexis Holding
Strategisch plan 2022-2026 Enexis Holding
Investeringsplan Enexis Netbeheer (2022-2031)
Jaarplan 2023 Enexis Netbeheer (met werkpakket per provincie)

Herstructureringsmaatschappij Overijssel N.V. (Zwolle)

Hoort bij prestatie

1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail

5.3.1 Werklocaties: basis op orde

Provinciaal publiek belang

De Herstructureringsmaatschappij Overijssel (HMO) draagt bij aan de kwantiteit en kwaliteit van alle typen werklocaties. HMO draagt zorg voor een goede basiskwaliteit van de werklocaties, zodat bedrijven goed kunnen functioneren en werkgelegenheid behouden blijft of kan groeien.

Dit belang is verankerd in de statuten van HMO waar het (hoofd)doel omschreven is als: samen met publieke en private partijen bijdragen aan het op een duurzame wijze realiseren van herstructurering en bestrijding van leegstand van werklocaties en overige registergoederen in Overijssel, met als doel zorgvuldig ruimtegebruik te bewerkstelligen en een goed economisch vestigingsklimaat voor ondernemers te (doen) waarborgen. HMO is één van de vijf Overijsselse fondsen, naast Innovatiefonds Overijssel, Energiefonds Overijssel, Oost NL en Wadinko.

Juridische vorm

Privaatrechtelijke organisatie (naamloze vennootschap, Burgerlijk wetboek, boek 2).

Partijen

Provincie Overijssel (100%). Het belang van de provincie is in 2022 niet gewijzigd.

Bestuurlijke betrokkenheid

Stemrecht in de Algemene Vergadering (1e gemachtigde voor de provincie hierin: E. Boerman). In 2022 ging de bestuurlijke aandacht uit naar de uitvoering van het Actieplan 'Versneld investeren in coronatijd'.

Financieel belang

HMO heeft in 2022 een positief resultaat geboekt van € 0,2 miljoen. Het eigen vermogen van HMO bedraagt ultimo 2022 € 52,3 miljoen. Voor het verschil tussen het eigen vermogen en het totale door de provincie gestorte vermogen (€ 55,9 miljoen) houden wij een voorziening aan van € 3,6 miljoen (voorziening Participatie HMO).

HMO heeft een actieplan ontwikkeld ter verzachting van de economische gevolgen van de coronacrisis in Overijssel. In het najaar van 2020 hebben wij, met uw kennisneming, besloten om HMO voor dit actieplan een lening te verstrekken van € 10 miljoen in 2020 en € 7,2 miljoen in 2021.

Bijzonderheden

In 2022 heeft HMO ingezet op uitvoering van het Actieplan Versneld investeren in coronatijd. Daarin zijn 22 concrete projecten opgenomen waarin HMO investeert. Het actieplan sluit aan bij de doelen zoals opgenomen in het strategisch beleidsplan.

In 2023 wordt een nieuw Strategisch beleidsplan 2023-2027 opgesteld.

Meer informatie

Website HMO

Jaaroverzicht Overijsselse fondsen (met jaarverslag HMO 2021)

Actieplan Versneld investeren in coronatijd

Innovatiefonds Overijssel I (Zwolle)

Hoort bij prestatie

5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie

5.5.4 Verstrekken risicokapitaal

Provinciaal publiek belang

Innovatiefonds Overijssel I B.V. draagt bij aan de versterking van de regionale economie in Overijssel. Zij stimuleert andere vennootschappen die zich bezig houden met de bevordering of ontwikkeling van innovatieve kennis, toepassingen of technieken. Deze economische activiteiten liggen dicht tegen de markt aan en zijn relatief risicovol. De inzet van provinciale middelen stimuleert dat andere (private) investeerders mee investeren. Innovatiefonds I B.V. richt zich op het verstrekken van risicofinanciering.

Dit belang is verankerd in de statuten van IFO waar het (hoofd)doel omschreven is als: Het direct en indirect ondersteunen, versterken en verankeren van het economisch klimaat en economisch beleid voor en met name in de Provincie Overijssel door ondersteuning van ondernemingen die zich bezig houden met de bevordering of ontwikkeling van innovatieve kennis, toepassingen of technieken.

Innovatiefonds Overijssel (I en II) is één van de vijf Overijsselse fondsen, naast Energiefonds Overijssel, HMO, Oost NL en Wadinko.

Juridische vorm

Innovatiefonds Overijssel I B.V. is een besloten vennootschap (Burgerlijk wetboek, boek 2). De vennootschap wordt beheerd door Oost NL en heeft een Raad van Commissarissen van drie leden.

Partijen

In 2021 is de Houdstermaatschappij Fondsen Overijssel (HFO) ontbonden en is de provincie Overijssel rechtstreeks (100%) aandeelhouder geworden van Innovatiefonds Overijssel I B.V.. Het belang van de provincie is in 2022 niet gewijzigd.

Bestuurlijke betrokkenheid

Stemrecht in de Algemene Vergadering (1e gemachtigde voor de provincie hierin: R.H. de Witte). In 2022 ging de bestuurlijke aandacht uit naar het opstellen van een nieuw meerjarenplan voor de periode 2023-2026.

Financieel belang

De laatste vastgestelde jaarrekening is die van 2022. Innovatiefonds Overijssel I heeft in 2022 een positief resultaat behaald van € 1,9 miljoen. Het eigen vermogen van Innovatiefonds Overijssel I bedraagt ultimo 2022 € 17,5 miljoen. Voor het verschil tussen het eigen vermogen en het totale door de provincie gestorte vermogen (€ 20,0 miljoen) houden wij een voorziening aan van € 2,5 miljoen (voorziening Innovatiefonds I). Het door u vastgestelde maximale investeringsvolume van de vennootschap is € 32,1 miljoen. Dit investeringsvolume wordt - conform uw besluit uit 2016 - jaarlijks opgehoogd met middelen die vrijvallen door aflossing op de lening aan SPV-Hengelo .

Bijzonderheden

In 2022 heeft Innovatiefonds Overijssel een nieuw meerjarenplan vastgesteld. Aan de hand hiervan gaat het fonds in 2023 aan de slag.

In 2020 stemde u in met het Statenvoorstel Investeren met rendement en risico. In dat kader is de Houdstermaatschappij Fondsen Overijssel (HFO) in 2021 ontbonden en hebben wij de aandelen Innovatiefonds Overijssel I (en II) overgenomen van de Houdstermaatschappij. Dit past in ons streven naar verdere harmonisatie van onze fondsen. In 2023 krijgt de harmonisatie verder vorm.

Meer informatie

Website Innovatiefonds Overijssel
Jaaroverzicht Overijsselse fondsen (met jaarverslag Innovatiefonds Overijssel 2021)
Aanpassing kaders Innovatiefonds Overijssel

Innovatiefonds Overijssel II (Zwolle)

Hoort bij prestatie

5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie

5.5.4 Verstrekken risicokapitaal

Provinciaal publiek belang

Innovatiefonds Overijssel II B.V. draagt bij aan de versterking van de regionale economie in Overijssel. Zij stimuleert andere vennootschappen die zich bezig houden met de bevordering of ontwikkeling van innovatieve kennis, toepassingen of technieken. Deze economische activiteiten liggen dicht tegen de markt aan en zijn relatief risicovol. De inzet van provinciale middelen stimuleert dat andere (private) investeerders mee investeren. Innovatiefonds Overijssel II B.V. richt zich op het beheer van nog uitstaande leningen en innovatiekredieten.

Dit belang is verankerd in de statuten van IFO waar het (hoofd)doel omschreven is als: Het direct en indirect ondersteunen, versterken en verankeren van het economisch klimaat en economisch beleid voor en met name in de Provincie Overijssel door ondersteuning van ondernemingen die zich bezig houden met de bevordering of ontwikkeling van innovatieve kennis, toepassingen of technieken.

Innovatiefonds Overijssel (I en II) is één van de vijf Overijsselse fondsen, naast Energiefonds Overijssel, HMO, Oost NL en Wadinko.

Juridische vorm

Innovatiefonds Overijssel II B.V. is een besloten vennootschap (Burgerlijk wetboek, boek 2). De vennootschap wordt beheerd door Oost NL en heeft een Raad van Commissarissen van drie leden.

Partijen

In 2021 is de Houdstermaatschappij Fondsen Overijssel (HFO) ontbonden en is de provincie Overijssel rechtstreeks (100%) aandeelhouder geworden van Innovatiefonds Overijssel II B.V.. Het belang van de provincie is in 2022 niet gewijzigd.

Bestuurlijke betrokkenheid

Stemrecht in de Algemene Vergadering (1e gemachtigde voor de provincie hierin: R.H. de Witte). In 2022 ging de bestuurlijke aandacht uit naar het opstellen van een nieuw meerjarenplan voor de periode 2023-2026.

Financieel belang

De laatst vastgestelde jaarrekening is die van 2022. Innovatiefonds Overijssel II heeft in 2022 een negatief resultaat behaald van € 0,04 miljoen. Het eigen vermogen van Innovatiefonds Overijssel II B.V. bedraagt ultimo 2022 € 1,3 miljoen. Voor het verschil tussen het eigen vermogen en het totale door de provincie gestorte vermogen (€ 3,8 miljoen) houden wij een voorziening aan van € 2,5 miljoen (voorziening Innovatiefonds II).

Bijzonderheden

In 2022 heeft Innovatiefonds Overijssel een nieuw meerjarenplan vastgesteld. Aan de hand hiervan gaat het fonds in 2023 aan de slag.

In 2020 stemde u in met het Statenvoorstel investeren met rendement en risico. In dat kader is de Houdstermaatschappij Fondsen Overijssel (HFO) in 2021 ontbonden en hebben

wij de aandelen Innovatiefonds Overijssel II B.V. overgenomen van de Houdstermaatschappij. Dit past in ons streven naar verdere harmonisatie van onze fondsen. In 2023 krijgt de harmonisatie verder vorm.

Meer informatie

Website Innovatiefonds Overijssel

Jaaroverzicht Overijsselse fondsen (met jaarverslag Innovatiefonds Overijssel 2021)

Aanpassing kaders Innovatiefonds Overijssel

Ontwikkelingsmaatschappij Oost NL (Apeldoorn)

Hoort bij prestatie

5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie

5.5.4 Verstrekken risicokapitaal

Provinciaal publiek belang

Oost NL versterkt de economie en werkgelegenheid van Oost-Nederland en draagt bij aan het Overijsselse vestigingsklimaat voor innovatieve ondernemers. De inspanningen op het gebied van innoveren, internationaliseren (acquisitie en handelsbevordering) en investeren (verstrekken van risicofinanciering), zijn gericht op HTSM (High Tech Systems en Materials) en haar belangrijkste toepassingsgebieden. Dit belang is verankerd in de statuten van Oost NL waar het doel van verbonden partij omschreven is als het versterken van de economische structuur en de werkgelegenheid in Gelderland en Overijssel door:

- het economisch ontwikkelingsproces te bevorderen;
- (gericht op bedrijfsinnovatie) bedrijven aan te trekken/te versterken;
- deel te nemen in/financieren van ondernemingen die bijdragen aan de economische ontwikkeling of overige diensten te verlenen voor uitvoering en ontwikkeling van projecten op economisch terrein.

Oost NL is één van de vijf Overijsselse fondsen, naast Innovatiefonds Overijssel, Energiefonds Overijssel, HMO en Wadinko.

Juridische vorm

Privaatrechtelijke organisatie (naamloze vennootschap, Burgerlijk wetboek, boek 2).

Partijen

In 2021 hebben de Staat der Nederlanden, de provincie Gelderland en de provincie Overijssel een extra kapitaalstorting gedaan. Daarmee is de aandelenverhouding van Oost NL nu:

- Staat der Nederlanden 52,91%;
- Provincie Gelderland 31,60%;
- Provincie Overijssel 13,97%;
- Universiteit Twente 1,51%;
- Regio Twente 0,0000017% (één aandeel).

Het belang van de provincie Overijssel is in 2022 niet gewijzigd.

Bestuurlijke betrokkenheid

Stemrecht in de Algemene Vergadering (1e gemachtigde voor de provincie hierin: E. Boerman). Op verzoek van de provincie Overijssel wordt jaarlijks een tweede algemene vergadering georganiseerd die in het teken staat van de strategische oriëntatie van de vennootschap. Deze tweede algemene vergadering is in 2022 niet doorgegaan. In plaats daarvan hebben strategische gedachtewisselingen plaatsgevonden tussen de directie van Oost NL en gedeputeerde Boerman respectievelijk gedeputeerde Van Hijum.

Financieel belang

De historische aanschafwaarde van het Overijsselse deel in het aandelenkapitaal bedraagt € 10,2 miljoen. In 2021 heeft de provincie Overijssel een kapitaalstorting gedaan van € 7,2 miljoen. Het totaal door de provincie gestorte kapitaal bedraagt daarmee € 17,4 miljoen. Naast een financieel belang heeft de provincie ook een subsidierelatie met Oost NL, waarvoor het activiteitenplan van Oost NL de basis vormt.

De laatst vastgestelde jaarrekening is die van 2021. Het resultaat van Oost NL over 2021 was € 8,5 miljoen negatief (2020: € 26,9 miljoen positief). Dit resultaat wordt veroorzaakt door een waardedaling in de effecten, veroorzaakt door één positie (Xebec/Hygear). De operationele activiteiten van het participatiebedrijf waren in 2021, mede door een aantal succesvolle exits, winstgevend. Eind 2021 bedroeg de gecalculeerde meerwaarde van het portfolio € 16,6 miljoen. Deze is gelijk gebleven ten opzichte van 2020.

Bijzonderheden

In 2021 is het Meerjarenplan dat zou lopen t/m 2022 vervroegd geactualiseerd. Corona en de aanstelling van een nieuwe bestuurder waren hiervoor de aanleiding. De thema's en de speerpunten uit het Meerjarenplan sluiten aan op de Strategische Innovatie Investeringsagenda Oost-Nederland. Investeringsagendapunten op gebied van veilig en duurzaam voedsel, gezondheidszorg, digitalisering, schone energie en circulaire economie staan hierin centraal. Oost-Nederland nodigt hiermee het nieuwe kabinet en Europa uit om mee te investeren. Ook staat het Meerjarenplan in het teken van de bijdragen van Oost NL in de ecosystemen waarin Oost NL werkzaam is. Het Meerjarenplan 2022-2025 van Oost NL en onze toelichting daarop vindt u hier.

De targets die voor de business units International en Business Development zijn gesteld zijn grotendeels gerealiseerd en overtroffen. Ondanks de coronacrisis hebben beide business units goede resultaten kunnen halen. Daarmee heeft Oost NL laten zien goed in te kunnen spelen op de coronasituatie en de behoefte van ondernemers. Ga hier naar een overzicht van showcases.

De voorzieningen die Oost NL treft, zijn gedaald van € 16,5 miljoen naar € 10,8 miljoen. Oost NL voldoet eind 2021 aan de rendementsdoelstelling over de afgelopen 5 jaar (te weten het in stand houden van de koopkracht van het doelvermogen van het participatiebedrijf in meerjarig perspectief). In 2021 ging één bedrijf uit de participatieportefeuille failliet.

Meer informatie

Website Oost NL

Jaarverslag 2021 Oost NL

Activiteitenplan 2021 - Herstellen en verder ontwikkelen

Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. ('s-Hertogenbosch)

Hoort bij prestatie

Overhead, financiering en dekkingsmiddelen.

Provinciaal publiek belang

Deze verbonden partij draagt niet bij aan een beleidsdoel in de begroting. De vennootschap is indertijd opgericht om namens de verkopende aandeelhouders van Essent te bemiddelen in het geschil met EPZ (de exploitant van onder meer kerncentrale Borssele).

Juridische vorm

Privaatrechtelijke organisatie (besloten vennootschap, Burgerlijk wetboek, boek 2).

Partijen

Provincie Groningen (6,0%), provincie Drenthe (2,3%), provincie Overijssel (18,7%), provincie Flevoland (0,02 %), provincie Noord-Brabant (30,8%), provincie Limburg (16,1%) en gemeenten in deze provincies en de provincie Friesland. Het belang van de provincie Overijssel is in 2022 niet gewijzigd.

Bestuurlijke betrokkenheid

Stemrecht in de Algemene Vergadering (1e gemachtigde voor de provincie hierin: Y.J. van Hijum). Verder heeft de provincie Overijssel een vaste zetel in de Aandeelhouderscommissie. Het betreft een tijdelijke verbonden partij voor de afwikkeling van de verkoop van Essent. De bestuurlijke betrokkenheid bij deze verbonden partij is minimaal.

Financieel belang

Het aandelenbezit van de provincie Overijssel vertegenwoordigt een boekwaarde van € 19.000.

Bijzonderheden

Het streven is de vennootschap op te heffen. Dit kan nog niet vanwege een aantal juridische overeenkomsten (convenanten) die bij de overdracht van EPZ aan RWE c.q. Delta zijn afgesloten. De convenanten hebben in principe een looptijd tot de ontmanteling van Kerncentrale Borssele (voorzien in 2033). Deelname aan deze convenanten heeft voor de provincie geen waarde meer. Indien alle convenantpartijen akkoord zijn met uittreding van PBE wordt de vennootschap ontbonden. De resterende liquiditeit in de vennootschap bedraagt afgerond € 1,5 miljoen.

Meer informatie

--/--

SPV Hengelo B.V. (Enschede)

Hoort bij prestatie

5.3.2 Werklocaties provinciale participaties

Provinciaal publiek belang

SPV (Special Purpose Vehicle) Hengelo B.V. is in 2013 opgericht met als doel het verkrijgen, beheren, (ver)huren, exploiteren en vervreemden van onroerende zaken. In de praktijk zorgt SPV Hengelo voor de verhuur van een fabrieksgebouw aan Stork Thermeq in Hengelo. Het onroerend goed is in 2015 in gebruik genomen.

Juridische vorm

Privaatrechtelijke organisatie (besloten vennootschap, Burgerlijk wetboek, boek 2). SPV Hengelo wordt beheerd door Oost NL.

Partijen

Met de ontbinding van de Houdstermaatschappij Fondsen Overijssel in 2021, is de provincie Overijssel rechtstreeks (100%) aandeelhouder geworden van SPV Hengelo B.V.. Het belang van de provincie is in 2022 niet gewijzigd.

Bestuurlijke betrokkenheid

Stemrecht in de Algemene Vergadering (1e gemachtigde voor de provincie hierin: R. H. de Witte).

Financieel belang

De laatst vastgestelde jaarrekening is die van 2022. Het aandelenkapitaal van SPV Hengelo bedraagt per ultimo 2022 € 100. Het eigen vermogen van SPV Hengelo bedraagt € 2,3 miljoen. De provincie waardeert SPV Hengelo tegen het ingebrachte aandelenkapitaal van € 100. In 2022 heeft SPV Hengelo een positief resultaat behaald van € 0,24 miljoen. Conform afspraak benutten wij de aflossing op de lening die wij aan SPV Hengelo hebben verstrekt voor de verplaatsing van Stork voor twee doelen. Een deel benutten wij ter dekking van interne kosten die wij maken vanwege het wegvallen van de Houdstermaatschappij Fondsen Overijssel. Het overgrote deel benutten wij voor de versterking van Innovatiefonds Overijssel. Bij de Monitor komen wij hier nader op terug.

Bijzonderheden

U heeft ingestemd met het Statenvoorstel Investeren met rendement en risico, waarin u onder meer besloot tot ontbinding van de Houdstermaatschappij Fondsen Overijssel. Deze ontbinding heeft in 2021 plaatsgevonden, waarbij wij de aandelen van SPV Hengelo hebben overgenomen.

Meer informatie

--/--

Vitens N.V. (Zwolle)

Hoort bij prestatie

1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst

Provinciaal publiek belang

Met ons aandeelhouderschap borgen wij onze verantwoordelijkheid voor een goede en veilige drinkwatervoorziening in Overijssel. Dit belang is verankerd in de statuten van Vitens waar het doel van verbonden partij omschreven is als: De uitoefening van een publiek (drink)waterbedrijf, daaronder begrepen: de winning, productie, transport, verkoop en distributie van water, alsmede het verrichten van alles wat met de publieke watervoorziening verband houdt.

Wettelijk is vastgesteld dat de aandelen van de drinkwaterbedrijven in publieke handen blijven. Het belang van de provincie Overijssel als aandeelhouder in Vitens is historisch gegroeid.

In het omgevingsbeleid worden de omgevingsfactoren vastgelegd waarbinnen Vitens haar primaire taak kan uitvoeren. Via ruimtelijke ordening, milieubeleid en waterbeleid geven wij invulling aan de zorgplicht voor het duurzaam veiligstellen van de openbare drinkwatervoorziening.

Juridische vorm

Privaatrechtelijke organisatie (naamloze vennootschap, Burgerlijk wetboek, boek 2).

Partijen

De aandelen van Vitens N.V. zijn in handen van 97 aandeelhouders waaronder de provincie Friesland, provincie Gelderland, provincie Overijssel (13,40%), provincie Flevoland en provincie Utrecht en 92 van de in deze provincies liggende gemeenten. Het belang van de provincie Overijssel is in 2022 niet gewijzigd.

Bestuurlijke betrokkenheid

Stemrecht in de Algemene Vergadering (1e gemachtigde voor de provincie hierin: Y.J. van Hijum). Verder heeft de provincie Overijssel een vaste zetel in de Commissie van Aandeelhouders, die adviseert aan de Algemene Vergadering over de te nemen besluiten. De

portefeuillehouder ziet namens de provincie toe op uitvoering van het strategisch plan en daarmee samenhangend, het financieel beleid van de onderneming.

Financieel belang

De provincie Overijssel bezit 774.096 aandelen. De boekwaarde daarvan bedraagt € 34.990.000. Zoals al in eerdere P&C documenten aangegeven, hebben we in ook 2022 geen dividend ontvangen en zal dit in ieder geval tot 2027 ook niet aan de orde zijn vanwege de forse investeringsopgave waar Vitens voor staat.

Bijzonderheden

De waterafzet van Vitens is de afgelopen zeven jaren met 10% gestegen. En het aantal nieuwe aansluitingen stijgt. Dit vraagt nieuwe investeringen in de bijbehorende infrastructuur. Daarnaast is de periode gekomen dat grote vervangingsinvesteringen in bestaande infrastructuur (zowel leidingwerk als in de productielocaties) noodzakelijk zijn om continuïteit van de drinkwatervoorziening te kunnen waarborgen.

De stijging van de watervraag maakt het noodzakelijk om extra inzet te plegen om bestaande waterreserves veilig te stellen en waar nodig nieuwe te ontwikkelen. Daarin wordt samengewerkt met provincie, waterschappen, gemeenten en andere relevante partijen. Vitens zet in op bewustwording van de waarde van (drink)water. En daarmee op het gebruik van drinkwater. Vitens is actief op het bevorderen van waterbewustzijn. Niet als losse campagne, maar als structurele boodschap. Uit klantonderzoek door Vitens is naar voren gekomen dat klanten bereid zijn hun gedrag aan te passen.

In de veranderende omgeving staat Vitens voor een zeer grote opgave. Er is sprake van een toenemende vraag, klimaatverandering, drukte in de ondergrond, nieuwe wensen van klanten en verdergaande digitalisering. Dit alles vraagt om toekomstbestendig bronnen en drinkwaterinfrastructuur om ook met toenemende onzekerheden de drinkwatervoorziening op langere termijn te borgen.

Vitens constateert een sterke stijging van het drinkwatergebruik over de afgelopen zeven jaar, hoewel deze in 2022 enigszins getemperd lijkt te zijn door hoge energieprijzen. De stijging komt door een combinatie van demografische ontwikkeling, groei van het hoofdelijk gebruik, economische groei en klimaatverandering. De droge hete zomers hebben geleid tot een sterke vraagstijging. Het beleid van Vitens is erop gericht om voldoende productiecapaciteit te hebben om deze totale vraag te kunnen leveren en om actief in te zetten op drinkwaterbesparing bij bedrijven en particulieren. Additionele reservebouwstenen worden ontwikkeld. Dit vraagt naast extra investering in productie- en distributie- infrastructuur ook een versnelling op uitbreiding van de benodigde vergunningscapaciteit. In het investeringsplan 2021-2030 staat een structureel hoger investeringsniveau dan in voorgaande jaren aangegeven. In 2022 wordt een investeringsniveau van € 207 miljoen verwacht. Voor de jaren 2022-2030 groeien de investeringen verder door tot een niveau van € 274 miljoen.

Meer informatie

Website Vitens

Jaarverslag 2021 Vitens

Wadinko N.V. (Zwolle)

Hoort bij prestatie

5.5.4 Verstrekken risicokapitaal

Provinciaal publiek belang

Wadinko versterkt de economische bedrijvigheid - en daarmee behoud en groei van de werkgelegenheid - in Overijssel, de Noord-Oostpolder en Zuidwest Drenthe. Zij stuurt actief

op ontwikkelthema's zoals innovatie, digitalisering, health & safety, diversiteit, circulariteit en duurzaamheid en sluit daarmee aan op de maatschappelijke agenda en opgaven van de provincie Overijssel.

Dit belang is verankerd in de statuten van Wadinko, waar het doel van de verbonden partij omschreven is als:

- het deelnemen in andere ondernemingen die bij voorkeur werkzaam zijn in het gebied dat door de aandeelhouders van de vennootschap wordt vertegenwoordigd;
- het versterken van de economische bedrijvigheid en daarmee het behoud en groei van de werkgelegenheid in het gebied dat door de aandeelhouders van de vennootschap wordt vertegenwoordigd.

Wadinko neemt rechtstreeks deel in het aandelenkapitaal van ondernemingen. De vennootschap financiert bedrijven die willen groeien of innoveren, willen verzelfstandigen of opvolgingsvraagstukken hebben. Wadinko participeert bij voorkeur in bedrijven die behoren tot de maakindustrie en de zakelijke dienstverlening. Daarnaast zet Wadinko kennis, managementondersteuning en netwerken in om haar doelen te bereiken.

Wadinko is één van de vijf Overijsselse fondsen, naast Innovatiefonds Overijssel, Energiefonds Overijssel, Oost NL en HMO.

Juridische vorm

Privaatrechtelijke organisatie (naamloze vennootschap, Burgerlijk wetboek, boek 2).

Partijen

Provincie Overijssel (25,12%) en de gemeenten Borne, Dalfsen, Deventer, Dinkelland, Hardenberg, Hellendoorn, Hof van Twente, Kampen, Losser, Meppel, Noordoostpolder, Olst – Wijhe, Ommen, Raalte, Rijssen – Holten, Staphorst, Steenwijkerland, Tubbergen, Twenterand, Urk, Westerveld, Wierden, Zwartewaterland en Zwolle. Het belang van de provincie Overijssel is in 2022 niet gewijzigd.

Bestuurlijke betrokkenheid

Stemrecht in de Algemene Vergadering (1e gemachtigde voor de provincie hierin: T.A. de Bree). Vanuit de provincie vragen we in de aandeelhoudersvergaderingen en de periodieke overleggen aandacht voor investeringen/participaties door Wadinko die een bijdrage leveren aan onze provinciale doelen.

Financieel belang

De provincie Overijssel bezit 600 van de 2.389 aandelen welke een boekwaarde van nihil vertegenwoordigen.

Bijzonderheden

In het strategisch beleidsplan van Wadinko voor de periode 2021 – 2026 zijn de volgende doelstellingen opgenomen:

- Werkgelegenheid groeit van 4.336 fte naar 6.000 fte;
- De actuele waarde van bezittingen stijgt van € 95 miljoen naar € 120 miljoen;
- De komende 6 jaar handhaving uitkeren dividend;
- Het jaarlijks gemiddelde rendement is tenminste 5% op geïnvesteerd vermogen.

In 2021 besloot de aandeelhoudersvergadering om vanaf 2022 jaarlijks een dividend van € 1,5 miljoen uit te keren. Voor de provincie betekent dit een dividend van € 375.000 per jaar. Voorwaarde voor uitkering van dit dividend is een liquiditeit van Wadinko van meer dan € 10 miljoen, zodat er voldoende ruimte blijft voor (vervolg)investeringen in participaties.

Meer informatie

Financieel overzicht verbonden partijen

x € 1 miljoen

	Openbare lichamen (WGR)				Bedrijfsvoerings-organisaties (WGR)	Overig
	RBT	Technology base	ODIJ	ODT	SSC ONS	Nazorgfonds Overijssel
A) Financiële betrokkenheid (per 31.12.2022)						
percentage van het aandelenkapitaal		50,00			30,00	n.v.t.
percentage aandeel in het resultaat	23,00		10,30	10,40		
B) Financiële kengetallen *	**	**				
Eigen vermogen per 01.01.2021	5,2		0,6	1,7	-0,0	13,7
Eigen vermogen per 31.12.2021	9,1		0,4	2,3	0,5	14,6
Eigen vermogen per 31.12.2022	11,9				3,0	
Vreemd vermogen per 01.01.2021		42,2	1,4	1,6	17,8	0,0
	115,2					
Vreemd vermogen per 31.12.2021		49,9	3,1	1,8	13,6	0,0
	114,5					
Vreemd vermogen per 31.12.2022	84,3	50,1			12,0	
Resultaat 2021	7,7	-18,2	0,1	1,2	0,3	0,3
Resultaat 2022	4,7	-0,5			2,5	
C) Opbrengsten in 2022 (tussen haakjes 2021)						
Retributies			-		2,3	
Rente						
* Getallen over 2022 o.b.v. voorlopige cijfers						
** Resultaten betreffen (de netto contante waarde van) het geprognosticeerde resultaat per 31 december.						

Vervolg financieel overzicht verbonden partijen 2

x € 1 miljoen

	Naamloze vennootschappen					
	BNG	Oost NL	HMO	Vitens	Wadinko	Enexis
A) Financiële betrokkenheid (per 31.12.2022)						
percentage van het aandelenkapitaal	0,16	13,97	100,00	13,40	25,12	19,68
percentage aandeel in het resultaat						

B) Financiële kengetallen *						
Eigen vermogen per 01.01.2021	5.097	108,6	51,4	559,2	65,5	4.116,0
Eigen vermogen per 31.12.2021	5.062	147,2	52,1	600,3	74,1	4.241,0
Eigen vermogen per 31.12.2022	4.615	148,3	52,3	649,5		5.441,0
Vreemd vermogen per 01.01.2021	155.262	8,9	17,5	1.340,1	5,5	4.635,0
Vreemd vermogen per 31.12.2021	143.995	7,1	36,1	1.387,8	6,9	5.154,0
Vreemd vermogen per 31.12.2022	107.459	10,0	32,1	1.446,6		4.907,0
Resultaat 2021	236	-8,5	0,1	19,4	8,7	199,0
Resultaat 2022	300	1,1	0,2	8,2		1.300,0
C) Opbrengsten in 2022 (tussen haakjes 2021)						
Dividenden / winstuitkeringen	0,2			-	0,8	19,6
	(0,3)				-	(14,8)
Rente	1,6			0,0		2,2
	(2,4)			(0,0)		(2,2)
* Getallen over 2022 o.b.v. voorlopige cijfers						

Vervolg financieel overzicht verbonden partijen 3

x € 1 miljoen

	Besloten vennootschappen						Verenigingen	
	PBE	CSV Amsterdam	Energie-fonds Overijssel	IFO I	IFO II	SPV Hengelo	DOVA	IPO
A) Financiële betrokkenheid (per 31.12.2022)								
percentage van het aandelenkapitaal	18,71	18,71	100,00	100,00	100,00	100,00		
percentage aandeel in het resultaat							5,24	8,33
B) Financiële kengetallen *								
Eigen vermogen per 01.01.2021	1,6	0,4	0,2	13,8	2,2	1,8	0,6	4,5
Eigen vermogen per 31.12.2021	1,5	0,3	1,5	14,6	1,3	2,0	0,9	5,2
Eigen vermogen per 31.12.2022	1,5	0,2	1,7	17,5	1,3	2,3		
Vreemd vermogen per 01.01.2021	0,0	0,0	245,0				2,1	27,3
Vreemd vermogen per 31.12.2021	0,0	0,0	228,4	0,2	0,0	21,8	4,3	31,6
Vreemd vermogen per 31.12.2022	0,0	0,0	247,1	0,4	0,0	20,6		
Resultaat 2021	-0,0	-0,0	0,8	-0,7	0,1	0,3	0,2	3,0
Resultaat 2022	-0,1	-0,1	0,2	1,9	-0,0	0,2		
C) Opbrengsten in 2022 (tussen haakjes 2021)								
Dividenden, winstuitkeringen en retributies								(0,2)
Rente			0,1					
			(0,2)					

* Getallen over 2022 o.b.v. voorlopige cijfers

Vervolg financieel overzicht verbonden partijen 4

x € 1.000

Kapitaal verstrekt aan	Intrinsieke waarde per 31-12-2022 *	% van het kapitaal	Boekwaarde per 31.12.2022	Verstrekte leningen per 31.12.2022
BNG Bank	7.272	0,16	199	25.000
Ontwikkelingsmaatschappij Oost Nederland NV (Oost NL)	20.718	13,97	17.455	
Herstructureringsmaatschappij Overijssel N.V. (HMO)	52.298	100,00	52.298	17.200
Vitens N.V.	87.027	13,40	34.990	
Wadinko N.V. **	18.622	25,12	-	1.583
Enexis Holding N.V.	1.070.815	19,68	46.302	101.843
Publiek Belang Electriciteitsproductie BV (PBE)	277	18,71	19	
CSV Amsterdam B.V.	39	18,71	47	
Energiefonds Overijssel B.V.	1.722	100,00	1.722	203.092
Innovatiefonds Overijssel I	17.493	100,00	17.493	
Innovatiefonds Overijssel II	1.300	100,00	1.300	
SPV Hengelo	2.275	100,00		16.893
Totaal	1.279.858		171.825	365.611
Totaal boekwaarde kapitaalverstrekkingen en leningen				537.436

* Intrinsieke waarde ultimo 2022 o.b.v. voorlopige of gepubliceerde cijfers
 ** Intrinsieke waarde ultimo 2021

Grondbeleid

Dit is hoe wij denken

Grondbeleid is een middel voor het realiseren van provinciale doelen. In het grondbeleid wordt aangegeven welke grondinstrumenten beschikbaar zijn en hoe die worden toegepast. Ook geeft het grondbeleid randvoorwaarden en spelregels voor de inzet van deze grondinstrumenten.

Succesvolle toepassing van het grondbeleid vergt aansluiting bij ons ruimtelijk beleid en actief signaleren van ontwikkelingen en kansen. Op projectniveau wordt het grondbeleid beschreven in grondstrategieën en realisatieplannen grond.

Met de toepassing van het grondbeleid verkrijgen wij gebruiksrechten van gronden en opstallen om realisatie van provinciale doelen mogelijk te maken. Het verkrijgen van eigendom is niet altijd nodig. Voorbeelden van andere instrumenten die wij inzetten zijn:

- de bedrijfsverplaatsingsregeling;

- particuliere zelfrealisatie als onderdeel van de strategie "interventieladder" voor het verkrijgen van grondgebruik in de circa twintig Natura Netwerk Nederland/ Natura2000 gebieden;
- (tijdelijk) beheren en ontwikkelen van opstallen;
- incidenteel langjarig laten beheren van ingerichte natuurgronden.

Als wel gekozen wordt om het eigendom te verkrijgen, spreken we over project-, ruil- en restgronden

- Projectgronden zijn nodig voor de realisatie van provinciale doelen en waarden we na verkrijging tegen de waarde van de nieuwe functie (bijvoorbeeld tegen natuurwaarde, of tegen € 0 als de grond is aangekocht voor infrastructuur).
- Ruilgronden verwerven wij om de aankoop (dan wel het beschikbaar krijgen) van projectgronden te kunnen compenseren.
- Zijn de gronden niet meer nodig dan worden het restgronden en zoeken we een alternatieve aanwending of de gronden worden verkocht. De ruil- en restgronden waarden we tegen de waarde van de huidige bestemming (in de meeste gevallen agrarische marktwaarde).

Aan het bezit van gronden zijn risico's verbonden. Gronden en daarop aanwezige opstallen kunnen in waarde dalen. Ook is het mogelijk dat gronden langer in bezit moeten worden gehouden dan gedacht, waardoor de beheerkosten hoger uitvallen dan verwacht. Voor de dekking van deze risico's houden wij de Algemene Reserve Grondzaken (ARG) aan. Behalve als risicobuffer gebruiken we deze reserve ook voor de afwikkeling van positieve en negatieve transactieresultaten op de verkoop van gronden. Bovendien worden de kosten en opbrengsten van het tijdelijk beheer van gronden en opstallen verrekend met de ARG.

Dit is wat wij doen

In september 2022 is de Nota Grondbeleid 2022 "Grond voor Verbinding" door PS vastgesteld (Statenvoorstel PS/2022/1107804). Deze nota sluit beter aan bij de praktijk en versterkt de realisatiekracht van ruimtelijke programma's en projecten met een grondopgave.

In de nota grondbeleid staat dat voor een ruimtelijke opgave met grondbehoefte een grondstrategie en een realisatieplan grond worden opgesteld. Hiermee reguleren wij de toepassing van het grondbeleid in een project. In grote lijnen wordt de toepassing van de grondinstrumenten in onderstaande tabel aangegeven.

Jaarlijks stellen wij de Meerjaren Investeringsprognose Grond (MIG) op. Hierin geven wij de financiële effecten van de grondinstrumenten weer, gaan we in op de omvang van de grondvoorraad en de daarmee samenhangende risico's. Ook geeft de MIG inzicht in de gewenste en werkelijke hoogte van de Algemene reserve grondzaken. De MIG vormt een bijlage bij de jaarrekening.

Project / Programma	zelfrealisatie	verwerving en schadeloosstelling	vervreemding kavelruil	
Revolving Fund		x	x	x
Ontwikkelopgave Natura 2000	x	x	x	
Wegenprojecten		x	x	x
Grond voor Grond (inclusief verkoop gebouwen)			x	x
Overtollig bezit			x	
Anticiperend grondfonds		x	x	

Verloopoverzicht grondbezit

In deze paragraaf worden de gronden verantwoord die in eigendom zijn van de provincie Overijssel. Het betreft alle gronden waarvan de provincie juridisch en / of economisch eigenaar is. Het betreft de gronden in onderstaande tabel.

P8 is het eigendomsregistratiesysteem waarin het provinciaal grondbezit geadministreerd is. Alle grondbezit, de grondtransacties en de contracten voor tijdelijk beheer worden in dit systeem verwerkt. Het volgende onderscheid wordt gehanteerd in het eigendomsregistratiesysteem:

Projectgronden

Deze gronden liggen onder het tracé of binnen de begrenzing van de Ontwikkelopgave Natura 2000. De gronden worden afgeboekt naar € 0 in geval van een (water)weg of afgewaardeerd naar de natuurwaarde op basis van de grondprijmonitor derde kwartaal van het Kadaster in geval van de realisatie van de Ontwikkelopgave Natura 2000. Deze gronden worden niet meegenomen in de bepaling van de hoogte van de ARG. Per 31-12-2022 bestaat het areaal projectgronden uit 1.516 ha.

Ruilgronden

Deze gronden zijn aangekocht voor een project of programma en zijn in bezit om ingezet te worden als ruilgrond voor dat project. De gronden worden geactiveerd op de balans tegen marktwaarde (agrarische bestemming), maar worden niet meegenomen in de bepaling van de hoogte van de ARG. Het risico over deze gronden wordt meegenomen in de risicoanalyse van het betreffende project en vormen financieel onderdeel van het project. Per 31-12-2022 bestaat het areaal ruilgronden uit 1.104 ha.

Restgronden

Gronden die buiten de plangrenzen liggen en niet gebruikt worden als ruilgrond, worden bestempeld als restgronden. Deze gronden worden actief verkocht. De gronden zijn geactiveerd op de balans en zijn onderdeel van de bepaling van de hoogte van de ARG. Deze gronden vormen financieel dus geen onderdeel meer van het project. Per 31-12-2022 bestaat het areaal restgronden uit 476 ha.

Daarnaast heeft de provincie nog circa 2.749 hectare grond in eigendom als structureel eigendom. Dit is grond onder provinciale wegen of onder het provinciehuis. Deze gronden hebben geen boekwaarde.

Programma / Project	Totaal grondbezit	waarvan projectgrond	waarvan restgrond	waarvan ruilgrond	Boekwaarde (incl. voorz.)
Afstoten overtollig bezit	49,8	0,0	49,8	-	€ 2.129.713
Afstoten overtollige opstallen	5,8	-	5,8	-	€ 1.396.233
Dijkverlegging Paddenpol	24,8	13,1	-	11,7	€ 948.456
Grond voor Grond (GvG)	599,1	194,8	404,1	0,2	€ 12.524.754
IJsseldelta-Zuid	161,5	161,5	-	-	€ 50.382
Kanaal Almelo de Haandrik (Aankoop woningen)	0,4	0,4	-	-	€ 1.487.000
Koop-Pacht Constructies)*	9,3	-	-	9,3	€ 519.092
Maatregel Gerichte Aankoop (MGA1)	-	-	-	-	€ -
N307 Roggebot - Kampen	8,3	8,3	-	-	€ -
N331 VOC's Hasselt	2,0	1,6	-	0,4	€ 15.092
N331 Zwartsluis - Vollenhove	1,0	1,0	-	-	€ -
N34 Opwaardering	14,1	9,3	-	4,9	€ 168.899
N340 Zwolle - Ommen	71,2	58,2	-	13,0	€ 643.884
N342 Herinrichting Oldenzaal- Denekamp	-	-	-	-	€ -
N343 Rondweg Weerselo	19,5	13,8	-	5,8	€ 394.722
N348 Opwaardering	18,1	7,8	-	10,3	€ 431.347
N348 Rondweg Wesepe	0,8	0,2	-	0,6	€ 10.036
N350	-	-	-	-	€ -
N35-N348 Knooppunt Raalte	2,0	2,0	-	-	€ -
N377 Hasselt - grens Drenthe	4,2	4,2	-	-	€ -
N733 Oude Deventerweg	1,1	0,3	0,8	-	€ 73.376
NNN geen Ontwikkelopgave	132,4	132,4	0,0	-	€ 1.248.856
Ontwikkelopgave NNN / Natura 2000	1.703,5	833,5	3,0	867,1	€ 79.797.017

Overige projecten WK	1,4	1,4	0,1	-	€ 405.000
Revolving Fund	154,2	-	-	154,2	€ 9.204.146
Ruimte voor de Vecht	67,7	67,6	-	0,1	€ 223.725
Verkeersafwikkeling A1-N342-N737	0,1	0,1	-	-	€ -
Voorraad grond AGF	12,0			12,0	€ 1.100.222
Voorraad grond Boscompensatie	31,5	4,6	12,3	14,5	€ 279.519
Geen project	2.749,0	-	-	-	€ -
Totaal (incl. 2.749 ha structureel eigendom)	5.845,0	1.516,0	476,0	1.104,0	€ 113.051.471

)* - verkoop reeds in financiële administratie cfm. afspraak verwerkt.

Algemene Reserve Grondzaken

Een belangrijk doel van de Algemene reserve grondzaken (ARG) is het afdekken van risico's die gepaard gaan met provinciaal grondbezit van gronden die hun einddoel nog niet bereikt hebben. Door het instellen van een aparte reserve voor gronden worden de risico's van gronden gescheiden van de financiële huishouding voor de overige provinciale taken. De ARG maakt het mogelijk om eenduidig risico's te beheersen die gepaard gaan met het provinciale grondbezit.

Spelregels ARG

De volgende spelregels zijn van toepassing op de ARG (naast de algemene spelregels die gelden voor reserves):

- PS stellen jaarlijks bij het Jaarverslag de hoogte van de ARG vast;
- Deze wordt opgebouwd uit 10% van de boekwaarde van die gronden binnen het provinciaal grondbezit waarvoor de ARG het risico draagt;
- Storting in en onttrekking uit de ARG vinden plaats via een resultaatbestemming;
- Als blijkt dat de ARG een hoger bedrag bevat dan de norm, dan wordt de ARG afgeroomd tot de norm ten gunste van de Algemene Reserve (AR);
- Indien dit het geval is dan besluit PS hierover bij het Jaarverslag.

Omvang

Het risico van de restgronden, per peildatum 31-12-2022, wordt berekend over de boekwaarde gronden geregistreerd onder project 'af te stoten gronden'. De totale boekwaarde inclusief voorzieningen betreft € 3.525.946.

Gewenste omvang en mutaties

De gewenste benodigde hoogte van het gedeelte van de ARG dat bedoeld is als risicovoorziening van het grondbezit is € 352.595. Dit bedrag is gebaseerd op 10% van de boekwaarde van de restgronden. De restgronden met betrekking tot de ILG-gronden en -gebouwen zijn niet meegenomen omdat hiervoor al een voorziening is getroffen ten tijde van de overdracht in 2014.

Werkelijke hoogte en storting

De omvang van het gedeelte van de ARG dat bedoeld is als risicovoorziening voor het grondbezit is € 2.044.354. De gewenste hoogte van dit deel van de ARG is € 352.595. Via deze jaarrekening stellen wij u daarom voor om vanuit de ARG € 1.691.759 toe te voegen aan de Algemene reserve.

Overzicht ARG per 31-12-2022

Omschrijving	Boekwaarde	Saldo
Restgrond (verantwoord onder project 'afstoten overtollig bezit')	€ 8.185.492	

Mutaties 2022	-€ 4.659.546	
	€ 3.525.946	
Gewenste benodigde ARG o.b.v. norm 10%		€ 352.595
Hoogte van de ARG per 31-12 2022 t.b.v. grondbezit projecten	€ 922.762	
Mutaties:		
Resultaatbestemming 2021	-€ 104.000	
Voordeel overtollig bezit 2022	€ 1.225.592	
Werkelijke hoogte van de ARG per 31-12 2022 t.b.v. grondbezit projecten		€ 2.044.354
Te storten bedrag in de algemene reserve		-€ 1.691.759

Meerjaren Investeringsprognose Grondbeleid 2022

De Meerjaren Investeringsprognose Grondbeleid 2022 is als bijlage opgenomen bij de jaarstukken. U vindt de bijlagen in de rechter bovenhoek van de pagina, onder de gelijknamige knop.

Openbaarheidsparagraaf

Dit is hoe wij denken

Op 1 mei 2022 is de Wet Open Overheid in werking getreden. De Wet open overheid (Woo) is de vervanger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). De wet heeft tot doel een transparante overheid te bevorderen en de informatiehuishouding van de overheid op orde te brengen.

Een belangrijk verschil met de Wob is dat de Woo naast informatieverstrekking op verzoek (passief) overheidsorganisaties ook verplicht zelf informatie gefaseerd openbaar te maken (actief). De komende jaren is de inzet er op gericht om meer informatie actief openbaar te maken en daarmee de transparantie te vergroten.

Wij gaan over tot het actief publiceren van de informatiecategorieën op het moment dat er een koninklijk besluit wordt genomen over de inwerkingtreding van de actieve openbaarmakingsplicht voor de verschillende informatiecategorieën. Vooruitlopend op de wettelijke verplichting oefenen wij op beperkte schaal met het publiceren van documenten. In de Woo is een verplichting opgenomen dat de actief openbaar te maken informatie gepubliceerd moet worden op een door het Rijk te ontwikkelen publicatieplatform. Eind 2022 is, na een advies van het Adviescollege ICT-toetsing, bekend geworden dat de ontwikkeling van het beoogde platform wordt stopgezet en de opzet in zijn geheel herzien. Dit betekent dat een centraal platform geruime tijd op zich laat wachten en er nog geen sprake is van een wettelijke verplichting, anders dan een inspanningsverplichting.

Tussentijds is al wel aan de overheden gevraagd om op een eigen platform alvast informatie uit eigen beweging openbaar te maken.

Dit is wat wij doen

Actief openbaar maken

Rond de zomer van 2022 is een start gemaakt met het implementeren van de Wet open overheid binnen de provincie Overijssel. Er is onder meer geïnventariseerd welke informatie in de toekomst verplicht actief openbaar moet worden. Ook is er invulling gegeven aan de verplichting om een Woo-contactpersoon aan te stellen. Bovendien is gezocht naar een eigen publicatieplatform vooruitlopend op de uitgestelde aansluiting op het Platform Open

Overheidsinformatie (Plooi). Uit de verkenning is gebleken dat een bestaand dataportaal gebruikt kan worden om informatie op te publiceren. Dit platform is getest en gaat gebruikt worden om documenten actief op te publiceren.

Passieve openbaarmaking

Met de inwerkingtreding van de Woo zijn de Wob-verzoeken veranderd in Woo-verzoeken. Dit heeft niet voor grote wijzigingen gezorgd. Alleen de mogelijke wijze van indiening van een verzoek, de termijnen bij precisering van een te algemeen verzoek en de beslistermijn zijn gewijzigd. In 2022 zijn er bij benadering 75 Wob/Woo-verzoeken ingediend.

Jaarrekening

Overzicht van baten en lasten

Inleiding

Grondslagen:

Rechtmatigheid

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft en de verordening ex artikel 217 Provinciewet, waarin door Provinciale Staten de uitgangspunten voor het financiële beleid en de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Toerekening baten en lasten

De bepaling van het resultaat vindt in principe plaats op basis van historische kosten. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, ongeacht of zij tot ontvangsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Baten en lasten, waaronder ook begrepen de heffing van de vennootschapsbelasting, worden daarbij verantwoord tot hun brutobedrag. Bij verleende opdrachten worden de lasten verantwoord naar rato van de geleverde prestatie.

De last bij subsidieverlening wordt verantwoord in het jaar waarin de subsidieontvanger start met de uitvoering van de activiteiten op basis van de startdatum van de projectperiode in de subsidieverleningsbeschikking (meestal jaar van beschikking) tenzij:

1. De verstrekte subsidie een boekjaar/exploitatiesubsidie betreft: uit de subsidiebeschikking blijkt onomstotelijk dat de activiteiten waarvoor de subsidie wordt verleend in één of meerdere volgende jaren zal plaatsvinden.
2. De verstrekte subsidie een projectsubsidie betreft, het individuele subsidiebedrag het grensbedrag overschrijdt en die boekjaar overschrijdend is. Het grensbedrag is vastgesteld in onze financiële verordening op € 1,5 miljoen.

Voor de volledigheid merken wij op dat de lastneming met betrekking tot subsidieaanvragen die vóór 31 december zijn ingediend, maar pas in het volgende boekjaar worden beschikt, in beginsel niet op het jaar van indiening wordt verwerkt, ook al ligt de startdatum in dat jaar. Het uitgangspunt hierachter is primair dat er feitelijk in het nieuwe jaar wordt beschikt. Secundair, dat de realisatie overwegend in of na het jaar van beschikken zal plaatsvinden.

Saldo baten en lasten kerntaken

De onderstaande tabellen geven een overzicht van de begrote en gerealiseerde baten en lasten per kerntaak en per beleidsdoel.

Bedragen x €1.000

Saldo baten en lasten kerntaken	Jaarrekening 2021	Primitieve begroting 2022	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2022	Begroting 2022	Realisatie 2022	Ruimte 2022
01. Ruimtelijke ordening en waterbeheer						

Saldo baten en lasten kerntaken	Jaarrekening 2021	Primitieve begroting 2022	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2022	Begroting 2022	Realisatie 2022	Ruimte 2022
1.1 Goede ruimtelijke ordening op en onder de grond	925	5.574	-6.952	-1.377	2.211	-3.589
1.2 Schoon en voldoende (drink)water en veilig tegen overstromingen	-859	-874	-2.782	-3.656	-2.576	-1.080
1.3 Vraag en aanbod woningen zijn in evenwicht	-46	-235	192	-43	-58	15
1.4 Ruimtelijke ontwikkelingen met meerwaarde voor de omgeving	-11.059	-15.415	2.089	-13.326	-9.282	-4.044
1.66 Totaal personeelsgebonden kosten	-6.911	-6.958	-617	-7.575	-7.678	102
Totaal 01. Ruimtelijke ordening en waterbeheer	-17.950	-17.908	-8.070	-25.978	-17.382	-8.595
02. Milieu en energie						
2.1 De kwaliteit van bodem, lucht, geluid, en milieu(veiligheid) voldoet aan wettelijke eisen	-3.579	-3.677	-596	-4.273	-2.729	-1.544
2.2 Milieuproblemen zijn gesaneerd of beheerst	-1.889	-12.162	3.739	-8.422	-6.576	-1.846
2.3 Een robuust en duurzaam energiesysteem	-5.250	-7.525	-4.221	-11.746	-9.564	-2.182
2.4 Een duurzaam landelijk gebied	-1.230	-750	-417	-1.167	-1.095	-72
2.66 Totaal personeelsgebonden kosten	-6.436	-6.532	-735	-7.267	-7.554	287
Totaal 02. Milieu en energie	-18.385	-30.645	-2.230	-32.875	-27.517	-5.358
03. Vitaal platteland						
3.1 Beschermen: behouden en vergroten van biodiversiteit	-23.910	-29.447	-3.218	-32.665	-29.530	-3.135
3.2 Beleven: een versterkte verbondenheid van mensen met natuur	-1.873	-3.446	-156	-3.602	-2.562	-1.040
3.3 Benutten: een duurzaam samengaan van natuur en economie	-5.328	-4.301	-637	-4.938	-4.663	-275
3.4 Ontwikkelen: een toekomstbestendig landbouw- en voedselsysteem	-4.409	-3.552	-246	-3.798	-2.036	-1.762
3.5 Ontwikkelen: Ontwikkelopgave, Veenweideprogramma, Gebiedsgerichte	-31.815	-72.563	24.774	-47.790	-28.144	-19.646

Saldo baten en lasten kerntaken	Jaarrekening 2021	Primitieve begroting 2022	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2022	Begroting 2022	Realisatie 2022	Ruimte 2022
Aanpak Stikstof, Bossenstrategie						
3.66 Totaal personeelsgebonden kosten	-10.008	-10.338	-1.728	-12.066	-10.843	-1.223
Totaal 03. Vitaal platteland	-77.342	-123.647	18.789	-104.858	-77.778	-27.080
04. Mobiliteit						
4.1 Slimme combinatie van systemen en netwerken	-1.680	-1.321	-285	-1.606	-903	-704
4.2 Toekomstbestendig en duurzaam openbaar vervoer	-52.365	-61.283	-2.816	-64.100	-51.719	-12.381
4.3 Vaker op de fiets	-8.713	-13.895	-967	-14.862	-7.960	-6.901
4.4 Robuuste, slimme en duurzame logistiek	-1.486	-1.414	-143	-1.558	-808	-750
4.5 Iedereen elke dag veilig thuis	-7.914	-8.184	-4.181	-12.365	-9.291	-3.074
4.6 Goede bereikbaarheid voor wegverkeer	-4.780	-8.533	-7.158	-15.691	-13.773	-1.918
4.66 Totaal personeelsgebonden kosten	-13.101	-12.329	-1.043	-13.373	-13.809	437
4.7 Goed functionerende provinciale infrastructuur	-36.391	-32.900	-14.398	-47.298	-53.063	5.765
Totaal 04. Mobiliteit	-126.429	-139.861	-30.992	-170.852	-151.327	-19.526
05. Regionale economie						
5.1 Arbeidsmarkt en onderwijs in verbinding	-4.522	-998	-457	-1.455	-1.172	-283
5.2 Regiodeals en Nationaal Groeifonds	-4.463	-1.350	-3.084	-4.434	-3.219	-1.215
5.3 Aantrekkelijke vestigingslocatie	294	-1.827	-929	-2.756	-858	-1.898
5.4 Vrijtijdseconomie als banenmotor	-2.901	-2.338	-1.449	-3.787	-1.721	-2.065
5.5 Innovatief bedrijfsleven	-19.060	-29.128	7.248	-21.880	-13.831	-8.050
5.66 Totaal personeelsgebonden kosten	-3.246	-3.263	-692	-3.955	-4.229	274
Totaal 05. Regionale economie	-33.898	-38.905	637	-38.268	-25.030	-13.238
06. Cultuur en sociale kwaliteit						
6.1 Cultureel erfgoed met waarde voor de toekomst	-6.413	-6.476	-147	-6.624	-6.349	-275
6.2 Breed en professioneel cultureel aanbod	-4.039	-4.809	-3.735	-8.544	-6.838	-1.706

Saldo baten en lasten kerntaken	Jaarrekening 2021	Primitieve begroting 2022	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2022	Begroting 2022	Realisatie 2022	Ruimte 2022
6.3 Cultuur voor iedereen en kansen voor talent	-3.478	-3.455	-303	-3.757	-2.676	-1.082
6.4 Toekomstbestendige bibliotheken in Overijssel	-2.818	-3.436	-1.170	-4.606	-3.300	-1.305
6.5 Vitale en gezonde Overijsselaars die meer bewegen	-2.603	-1.936	4	-1.932	-1.597	-335
6.6 Een sterk zelforganiserend vermogen	-1.552	-1.624	-171	-1.795	-1.509	-285
6.66 Totaal personeelsgebonden kosten	-682	-718	-182	-900	-890	-10
Totaal 06. Cultuur en sociale kwaliteit	-21.585	-22.454	-5.704	-28.158	-23.159	-4.999
07. Kwaliteit openbaar bestuur						
7.1 Goed openbaar bestuur in Overijssel	-459	-768	-400	-1.168	-394	-774
7.2 Wendbaar en eigentijds openbaar bestuur	-1.178	-1.730	63	-1.667	-1.194	-474
7.3 Effectief eigen bestuur	-3.230	-5.690	411	-5.279	-2.549	-2.730
7.66 Totaal personeelsgebonden kosten	-9.809	-10.247	-798	-11.045	-11.293	248
Totaal 07. Kwaliteit openbaar bestuur	-14.676	-18.435	-724	-19.159	-15.429	-3.730
Saldo baten en lasten kerntaken	-310.264	-391.855	-28.293	-420.148	-337.623	-82.525

Analyse begrotingsrechtmatigheid

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. Getoetst wordt of de uitvoering van de begroting heeft plaatsgevonden binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting. Het normenkader voor de financiële rechtmatigheid wordt jaarlijks door provinciale staten vastgesteld. Voor 2022 is dat gebeurd bij Monitor II (Statenvoorstel PS/2022/1108507).

Het begrotingscriterium is voor de kerntaaklasten vastgesteld op kerntakenniveau en voor de personeelsgebonden kosten op het totaal aan personeelsgebonden lasten. Voor wat betreft de investeringskredieten, is soms op projectniveau een overschrijding zichtbaar, maar dit betreft tijdelijke verschillen vanwege de indicatieve verdeling van het krediet over de jaarschijven binnen de looptijd van het investeringskrediet. Het gealloceerde krediet in zijn totaliteit wordt niet overschreden. In 2022 is daarmee voldaan aan het begrotingscriterium.

Saldo baten en lasten overig

Bedragen x €1.000

Saldo baten en lasten overig	Jaarrekening 2021	Primitieve begroting 2022	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2022	Begroting 2022	Realisatie 2022	Ruimte 2022
10. Overhead						
10.0 Overhead						
10.0.0 Overhead	-26.346	-25.059	-4.298	-29.358	-25.970	-3.388
10.66 Totaal personeelsgebonden kosten overhead						
10.66.66 Personeelsgebonden kosten overhead	-23.097	-23.948	483	-23.464	-20.780	-2.684
Totaal 10. Overhead	-49.444	-49.007	-3.815	-52.822	-46.750	-6.071
20. Algemene dekkingsmiddelen						
20.00 Overige algemene dekkingsmiddelen						
20.00.1 Lokale heffingen	116.064	112.800	4.200	117.000	117.728	-728
20.00.2 Algemene uitkeringen	199.931	196.836	27.681	224.517	224.392	125
20.00.3 Dividend	19.737	18.774	5.363	24.137	24.358	-222
20.00.4 Saldo financieringsfuncties	11.523	3.815	0	3.815	7.224	-3.409
20.00.5 Overige algemene dekkingsmiddelen	2.378	9.806	0	9.805	2.184	7.621
Totaal 20.00 Overige algemene dekkingsmiddelen	349.634	342.030	37.243	379.274	375.886	3.387
20.20 Onvoorzien						
20.20.1 Onvoorzien	0	-250	-3.615	-3.865	0	-3.865
Totaal 20. Algemene dekkingsmiddelen	349.634	341.780	33.628	375.409	375.886	-478
Saldo baten en lasten overig	300.190	292.773	29.814	322.587	329.136	-6.549

Uitsplitsing algemene dekkingsmiddelen

Bedragen x €1.000

Uitsplitsing algemene dekkingsmiddelen	Jaarrekening 2021	Primitieve begroting 2022	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2022	Begroting 2022	Realisatie 2022	Ruimte 2022
20.00 Overige algemene dekkingsmiddelen						
20.00.1 Lokale heffingen	116.064	112.800	4.200	117.000	117.728	-728
20.00.2 Algemene uitkeringen	199.931	196.836	27.681	224.517	224.392	125
20.00.3 Dividend	19.737	18.774	5.363	24.137	24.358	-222
20.00.4 Saldo financieringsfuncties	11.523	3.815	0	3.815	7.224	-3.409
20.00.5 Overige algemene dekkingsmiddelen	2.378	9.806	0	9.805	2.184	7.621
Totaal 20.00 Overige	349.634	342.030	37.243	379.274	375.886	3.387

Uitsplitsing algemene dekkingsmiddelen	Jaarrekening 2021	Primitieve begroting 2022	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2022	Begroting 2022	Realisatie 2022	Ruimte 2022
algemene dekkingsmiddelen						

Toelichting algemene dekkingsmiddelen

Lokale heffingen

Dit betreft alleen de motorrijtuigenbelasting. De hier verantwoorde baten zijn gebaseerd op de cijfers van de Belastingdienst, die deze vaststelt via een landelijk geldende systematiek. Voor meer informatie wordt u verwezen naar de paragraaf "Provinciale heffingen". De overige heffingen worden financieel verantwoord onder de verschillende kerntaken.

Algemene uitkeringen

De afwijking van circa € 0,1 miljoen komt door mutaties uit de decembercirculaire.

- De algemene uitkering wordt verlaagd met circa € 1,1 miljoen. Dit bestaat voor € 1,0 miljoen uit een correctie voor projecten verkeer en vervoer. In 2016 zijn de middelen voor de Brede Doel Uitkering (BDU) Verkeer en vervoer toegevoegd aan het provinciefonds, waaronder de middelen voor de Projecten verkeer en vervoer. Tot en met 2020 zijn deze middelen als een decentralisatie-uitkering uitgekeerd. Sinds 2021 is dit overgegaan naar een specifieke uitkering. In verband daarmee zijn de resterende middelen voor 2021 en verder teruggeboekt naar de begroting van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Bij deze terugboeking is per abuis de compensatie van opgebouwde indexatie niet overgeheveld. Nu is de indexatie voor 2021 en 2022 alsnog overgeheveld naar de begroting van het ministerie van IenW. Voor Overijssel betekent dit een negatieve bijstelling op de uitkering van circa € 0,97 miljoen voor 2022.
- Via de decembercirculaire heeft Overijssel een aantal decentralisatie-uitkeringen ontvangen van in totaal circa € 1,0 miljoen (na-isoleren € 560.000, Erfgoed Deal € 360.000 en Impact meting kerkenvisies € 21.000). Wij stellen u voor om deze middelen via resultaatbestemming toe te voegen aan de achterliggende prestaties (resp. 3.1.6, 1.4.1 en 6.1.2) van de begroting 2023.

Saldo financieringsfunctie

De afwijking van € 3,4 miljoen wordt veroorzaakt door verkopen binnen de obligatieportefeuille waardoor boekwinst is gerealiseerd.

Overige algemene dekkingsmiddelen

Het eerste onderdeel betreft de 'Nog toe te delen incidentele baten en lasten'. Een realisatie op deze post is uiterst ongebruikelijk. De raming en realisatie betreft een bijdrage van € 0,9 miljoen op grond van het advies van de Commissie Jansen aan de provincie Zeeland. Omdat deze bijdrage niet past binnen één van de prestaties binnen de kerntaken, is deze onder dit onderdeel verantwoord.

Een ander verschil vormt een begrote bate van € 9,7 miljoen, terwijl deze op kerntaak 4 Mobiliteit is verantwoord / gerealiseerd.

Dit wordt verklaard doordat deze structurele baat tot en met 2020 werd ontvangen als decentralisatie uitkering via het provinciefonds. Deze algemene dekkingsmiddelen worden geraamd en verwerkt op de 'kerntaak' Overhead, financiering en dekkingsmiddelen. Deze uitkering is in december 2021 door het ministerie omgebogen tot een Specifieke uitkering (SPUK) Decentraal spoor voor de treindiensten. Conform de verslagleggingsregels dient een SPUK als baat verantwoord te worden op het taakveld waar het betrekking op heeft, in casu prestatie 4.2.3 van kerntaak 4. Het gaat hier om een verplaatsing van de verantwoording van de baat binnen de jaarrekening. Dit heeft geen invloed op het rekeningresultaat. Het laatste onderdeel betreft correcties op de lasten en baten van voorgaande jaren, hoofdzakelijk vrijval van oude verplichtingen, waarvoor een meevaller van € 1 miljoen

geraamd was. In 2022 bedroegen de correcties uiteindelijk € 3,1 miljoen. De afwijking ten opzichte van de raming en de bijdrage aan het resultaat bedraagt daarmee € 2,1 miljoen.

Onvoorzien

Het is wettelijk verplicht om onder de algemene dekkingsmiddelen een bedrag voor onvoorzien te ramen. Dit is jaarlijks € 250.000. Bij de Perspectiefnota 2023 is er een buffer van € 4,5 miljoen ingesteld voor prijsindexaties, om kostenstijgingen mee op te vangen. Hier is via Monitor 2022 - II een beroep op gedaan voor € 885.000. Nadien is gebleken dat ook het investeringsproject N307 geconfronteerd met kostenstijgingen op de uitvoeringscontracten.

Wij stellen u daarom voor om € 666.000 beschikbaar te stellen aan het investeringskrediet voor de N307 (prestatie 4.6.7) door deze middelen daarvoor in de reserve dekking kapitaallasten activa te storten. Verder stellen wij voor om de nog resterende middelen op de buffer 2022 via resultaatbestemming toe te voegen aan de post onvoorzien in de begroting 2023, aangezien de kostenstijgingen nog aanhouden.

Toevoegingen en onttrekkingen reserves per kerntaak

Bedragen x €1.000

Toevoegingen en onttrekkingen reserves		Jaarrekening 2021	Primitieve begroting 2022	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2022	Begroting 2022	Realisatie 2022	Ruimte 2022
20. Algemene dekkingsmiddelen							
20.30 Mutaties algemene reserves							
20.30.1 Mutaties algemene reserves I							
4710000	Toevoegingen aan reserves	-122.940	-29.251	-54.049	-83.300	-83.026	-274
8710000	Onttrekkingen aan reserves	184.520	30.504	91.181	121.685	106.432	15.253
8720000	Balanstoevoegingen aan reguliere voorzie	0	0	0	0	0	0
Totaal 20.30.1 Mutaties algemene reserves I		61.580	1.252	37.132	38.385	23.406	14.978
20.40 Mutaties bestemmingsreserves							
20.40.1 Mutaties bestemmingsreserves KT 1							
4710000	Toevoegingen aan reserves	-1.909	0	-2.000	-2.000	-2.000	0
8710000	Onttrekkingen aan reserves	963	0	1.831	1.831	1.574	258
Totaal 20.40.1 Mutaties bestemmingsreserves KT 1		-946	0	-169	-169	-426	258
20.40.2 Mutaties bestemmingsreserves KT 2							
4710000	Toevoegingen aan reserves	-403	0	121	121	0	121
8710000	Onttrekkingen aan reserves	1.451	12.005	-4.879	7.126	5.659	1.467
Totaal 20.40.2 Mutaties bestemmingsreserves KT 2		1.049	12.005	-4.758	7.247	5.659	1.588
20.40.3 Mutaties bestemmingsreserves KT 3							
4710000	Toevoegingen aan reserves	-66.976	-16.000	0	-16.000	-16.000	0

Toevoegingen en onttrekkingen reserves		Jaarrekening 2021	Primitieve begroting 2022	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2022	Begroting 2022	Realisatie 2022	Ruimte 2022
8710000	Onttrekkingen aan reserves	52.502	70.833	-40.222	30.611	27.575	3.036
Totaal 20.40.3 Mutaties bestemmingsreserves KT 3		-14.474	54.833	-40.222	14.611	11.575	3.036
20.40.4 Mutaties bestemmingsreserves KT 4							
4710000	Toevoegingen aan reserves	-31.493	-23.160	-27.406	-50.566	-50.566	0
4710100	Rentetoevoegingen aan reserves	0	-53	53	0	0	0
8710000	Onttrekkingen aan reserves	10.546	4.132	19.054	23.187	20.742	2.445
Totaal 20.40.4 Mutaties bestemmingsreserves KT 4		-20.947	-19.081	-8.299	-27.380	-29.824	2.445
20.40.5 Mutaties bestemmingsreserves KT 5							
4710000	Toevoegingen aan reserves	-7.300	-23.800	0	-23.800	-23.800	0
8710000	Onttrekkingen aan reserves	3.810	21.231	-10.523	10.709	5.756	4.953
Totaal 20.40.5 Mutaties bestemmingsreserves KT 5		-3.490	-2.569	-10.523	-13.091	-18.044	4.953
20.40.9 Mutaties reserve UKVO							
4710000	Toevoegingen aan reserves	-68.366	-5.637	-16.149	-21.786	-21.786	0
8710000	Onttrekkingen aan reserves	90.105	58.277	41.467	99.744	74.495	25.249
Totaal 20.40.9 Mutaties reserve UKVO		21.739	52.640	25.318	77.958	52.709	25.249
Totaal 20.40 Mutaties bestemmingsreserves		-17.070	97.829	-38.652	59.176	21.648	37.528
Totaal 20. Algemene dekkingsmiddelen		44.510	99.081	-1.520	97.561	45.055	52.506

Resultaat

Bedragen x €1.000

Resultaat	Jaarrekening 2021	Primitieve begroting 2022	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2022	Begroting 2022	Realisatie 2022	Ruimte 2022
20.50 Resultaat	-34.436	0	0	0	-36.568	36.568
Gerealiseerd resultaat	-34.436	0	0	0	-36.568	36.568

Analyse van het resultaat over 2022

Resultaatoverzicht

Het financiële resultaat over 2022 is in onderstaande tabel samengevat.

De begrote lasten bedroegen € 563,3 miljoen. De baten waren begroot op € 465,7 miljoen. Het begrote nadelige saldo van baten en lasten bedroeg daarmee € 97,6 miljoen. Dit bedrag zou per saldo worden onttrokken aan diverse reserves. Dit volgt uit de uitvoering van de

grote opgaven uit het coalitie-akkoord, inclusief het investeringsprogramma Kwaliteit van Overijssel, waarvoor bestemmingsreserves zijn gevormd.

Het gerealiseerde saldo van baten en lasten in 2022 (meer lasten dan baten) bedraagt € 8,4 miljoen nadelig. Dit is minder nadelig dan vooraf begroot. Ten opzicht van de begroting levert dit een voordeel op van per saldo € 89,2 miljoen. Dit bestaat uit € 27,2 miljoen hogere opbrengsten en € 62,0 miljoen lagere lasten dan begroot.

De hogere baten hebben vooral betrekking op van het rijk ontvangen doeluitkeringen die nog niet begroot waren. De lagere lasten betekenen hier dat de uitgaven veelal opschuiven naar een volgend jaar. Deze lasten worden hoofdzakelijk gedekt uit (bestemmings)reserves. Dit is terug te zien in het tweede deel in de tabel dat de verschillen ten opzichte van de begrote reservemutaties weergeeft. De onttrekkingen aan de reserves (incidentele budgetten) zijn per saldo € 52,7 miljoen lager dan begroot. Deze middelen blijven in de reserves beschikbaar totdat ze nodig zijn om de uitgaven mee te dekken. In het tekstkader 'verklaring lagere besteding budgetten gedekt uit reserves' hieronder, wordt hier een nadere uiteenzetting van gegeven.

Het voordelige saldo van baten en lasten afgezet tegen de begroting bedraagt in 2022 € 89,2 miljoen. Gecorrigeerd voor het (tijdelijke) voordeel van de uitgestelde onttrekkingen aan de reserves (€ 52,7 miljoen), bedraagt het jaarrekeningresultaat van 2022 € 36,6 miljoen.

Bedragen x 1,0 miljoen	Begroot	Realisatie	Saldo
Lasten	€ 563,3	€ 501,3	€ 62,0
Baten	€ 465,7	€ 492,9	€ 27,2
Saldo van lasten en baten	€ -97,6	€ -8,4	€ 89,2
Stortingen in reserves	€ 197,3	€ 197,2	€ 0,1
Onttrekkingen aan reserves	€ 294,9	€ 242,2	€ -52,7
Bijdrage reserves aan begroting	€ 97,6	€ 45,0	€ -52,6
Jaarrekeningresultaat	€ -	€ 36,6	€ 36,6

Analyse van het resultaat

Onderstaande tabel geeft de resultaatposten groter dan € 0,5 miljoen weer. Iedere post wordt afzonderlijk toegelicht bij de prestatie binnen de kerntaak. Op deze plaats lichten we de acht grootste posten eruit.

Bedrijfsvoering

Verkregen middelen, met name ten aanzien van het ICT domein zijn nog niet tot besteding gekomen, o.a. op het gebied van digitale archivering, de Wet Open Overheid en informatiebeveiliging. In de paragraaf bedrijfsvoering wordt daar nader op ingegaan. Ook op het facilitaire vlak zijn middelen over gehouden. Bijvoorbeeld door het uitstellen van de herinrichting van de werkplekken. Daarnaast zijn de kosten voor vergaderingen en evenementen en reiskosten lager uitgevallen.

Stimuleren fietsgebruik

De onderuitputting op de prestatie fietsgebruik heeft een belangrijk aandeel in het resultaat. Met name het subsidieonderdeel (UVP) bleven de bestedingen achter. Enerzijds vanwege een aantal projecten die in 2023 tot uitvoering komen. Anderzijds vanwege het administratieve effect dat de in 2021 gewijzigde regelgeving omtrent de lastneming van subsidies (BBV) veroorzaakt. De lastneming voor grote projectsubsidies verschuift daardoor van het jaar van beschikken, naar het uitvoeringsjaar/-jaren van de maatregelen. Dit verklaart een bedrag van € 5 miljoen. Dit wordt verder aangevuld met de vrijval van subsidieverplichtingen uit voorgaande jaren.

Aanpak schade langs kanaal Almelo de Haandrik

Op grond van de vastgestelde schaderegeling is gebleken dat de voorziening voor de afwikkeling van schadevergoedingen en subsidies, niet toereikend is. Op basis daarvan hebben wij een aanvullende storting van € 7,6 miljoen in de voorziening gedaan. Dit is nader toegelicht onder prestatie 4.7.4.

Verstrekken risicokapitaal

Onze verbonden partij Innovatiefonds I (IFO I) heeft in 2022 een positief resultaat behaald van € 1,9 miljoen. Daarmee is het eigenvermogen van IFO gestegen. Hierdoor valt er € 1,9 miljoen vrij uit onze verliesvoorziening voor deze verbonden partij. Overigens zullen wij conform het beleid voorstellen om dit bedrag via een resultaatbestemmingsvoorstel te storten in de Algemene Financieringsreserve. Meer over het Innovatiefonds vindt u in de paragraaf 'verbonden partijen'.

Verstevigen samenspel PS-GS

Als gevolg van de gestegen rente kon de voorziening voor Algemene Pensioen- en uitkeringswet Politieke Ambtsdragers (APPA) met ruim € 1,1 miljoen vrijvallen, terwijl een bijstorting was begroot. Dit gaf een resultaat van € 1,7 miljoen. Daarnaast worden er op dit moment geen wachtgelduitkeringen verstrekt.

Saldo financieringsfuncties

Op de verkoop van enkele obligaties is een boekwinst gerealiseerd waardoor per saldo € 3,4 miljoen ten gunste is gekomen van het resultaat.

Overige algemene dekkingsmiddelen

De bijdrage aan het resultaat van € 2,1 miljoen bestaat uit meevallers op de begroting 2022. Dit betreft hoofdzakelijk de vrijval van (subsidie)verplichtingen, veelal als gevolg van een lagere vaststelling van de subsidie dan is bevoorschot.

Onvoorzien

Bij de Perspectiefnota 2023 is er een buffer voor prijsindexaties ingesteld van € 4,5 miljoen om kostenoverschrijdingen op contracten door inflatie te bekostigen. Hier is via de 2e Monitor een beroep op gedaan voor € 885.000. Het onaangesproken deel van € 3,9 miljoen komt ten gunste van het resultaat. Ook voor 2023 is al een buffer opgenomen in de begroting.

Prestatie	Omschrijving	Resultaat x 1 miljoen*
1.1.4	Inzetten grondbeleidsinstrumentarium	€ 1,6
1.1.5	Programma Omgevingswet	€ 0,8
2.1.2	Vergunningverlening, toezicht, handhaving milieu	€ 1,2
2.3.2	Beheer nazorgfonds	€ -0,6
3.1.2	Vergunningverlening, toezicht, handhaving landbouw	€ 0,7
3.1.4	Beheer natuurterreinen	€ 0,6
4.1.3	Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken	€ 0,7
4.2.3	Concessie- en contractmanagement van bus en trein	€ 0,7 **
4.3.1	Stimuleren fietsgebruik	€ 5,8
4.5.1	Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid	€ 1,3
4.5.2	Educatie en voorlichting verkeersveiligheid	€ 1,4
4.7.1	Beheer provinciale infrastructuur	€ 0,9
4.7.4	Aanpak schades langs kanaal Almelo de Haandrik	€ -7,6
5.5.4	Verstrekken risicokapitaal	€ 1,9
6.4.1	Een leven lang lezen en leren	€ 1,1
7.3.5	Verstevigen samenspel PS-GS	€ 2,1
OFD***	Bedrijfsvoering	€ 3,4
OFD	Toegerekende personeelskosten	€ 2,6
OFD	Lokale heffingen	€ 0,7
OFD	Saldo financieringsfuncties	€ 3,4
OFD	Overige algemene dekkingsmiddelen	€ 2,1 **

OFD	Onvoorzien	€ 3,9
	Overig	€ 7,9
Totaal		€ 36,6

* Het resultaat per prestatie is incl. de resultaten op aan de prestatie gelieerde bestemmingsreserves

** Het resultaat op de prestatie is vereffend met het resultaat op de algemene dekkingsmiddelen (SPUK versus decentralisatieuitkering). Zie toelichting bij 4.2.3 in de kerntaak Mobiliteit

*** OFD = Overhead, financiering en dekkingsmiddelen

Specificatie van het resultaat

Onderstaande tabel geeft een gedetailleerd totaaloverzicht van het resultaat per prestatie. Verder is aangegeven welk aandeel het resultaat op de reserves heeft op prestatieniveau. Daarmee zijn alle afwijkingen ten opzicht van de begroting inzichtelijk. De toelichtingen op de individuele prestaties, vindt u bij de desbetreffende prestatie binnen de desbetreffende kerntaak.

Prestatie	Omschrijving	Saldo baten -/ lasten	Resultaat reserves	Bedragen x
				Resultaat
				€ 1 miljoen
1.1.1	Vastleggen en waarborgen actueel ruimtelijk- en waterbeleid	€ 0,2	€ -0,2	€ -
1.1.2	Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	€ 0,8	€ -0,4	€ 0,4
1.1.3	Ontwikkelen en uitvoeren bodem- en ondergrondagenda	€ 0,1	€ -0,1	€ -
1.1.4	Inzetten grondbeleidsinstrumentarium	€ 1,6	€ -	€ 1,6
1.1.5	Programma Omgevingswet	€ 0,8	€ -	€ 0,8
1.2.1	Bevorderen waterkwaliteit	€ 0,1	€ -	€ 0,1
1.2.2	Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater	€ 0,1	€ -	€ 0,1
1.2.3	Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst	€ 0,5	€ -0,2	€ 0,3
1.2.4	Bescherming tegen overstromingen en wateroverlast	€ -	€ -	€ -
1.2.5	Vergunningverlening, toezicht en handhaving water	€ 0,1	€ -	€ 0,1
1.2.7	IJsseldelta programma	€ 0,3	€ -	€ 0,3
1.4.1	Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050	€ 0,1	€ -0,1	€ -
1.4.2	Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail	€ 3,2	€ -3,1	€ 0,1
1.4.3	Actieplan Leefbaar Platteland	€ 0,5	€ -0,5	€ -
1.4.4	Ondergrondse verkabeling van hoogspanningsleidingen	€ 0,2	€ -	€ 0,2
2.1.1	Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid	€ 0,4	€ -	€ 0,4
2.1.2	Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu	€ 1,2	€ -	€ 1,2
2.2.1	Sanering en beheersing (asbest) verontreinigde bodemlocaties	€ 1,5	€ -1,5	€ -
2.2.2	Stimuleren van het verwijderen van asbestdaken	€ 0,4	€ -0,4	€ -
2.3.1	Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	€ 2,8	€ -2,7	€ 0,1
2.3.2	Financieren van projecten door Energiefonds Overijssel	€ -0,6	€ -	€ -0,6
2.4.1	Programma Toekomstgerichte erven	€ 0,1	€ -0,1	€ -
3.1.2	Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap	€ 1,3	€ -0,7	€ 0,6
3.1.3	Opstellen en actualisatie beheerplannen Natura2000	€ 0,2	€ -	€ 0,2
3.1.4	Beheer natuurterreinen	€ 0,6	€ -	€ 0,6
3.1.5	Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied	€ 0,4	€ -0,4	€ -
3.1.6	Projecten voor verbeteren biodiversiteit	€ 0,1	€ -0,1	€ -
3.1.7	Monitoring en evaluatie natuur en landschap	€ 0,5	€ -	€ 0,5
3.2.1	Beheer landschap	€ 0,7	€ -0,5	€ 0,2
3.2.2	Projecten die relatie tussen natuur en mensen bevorderen	€ 0,3	€ -0,2	€ 0,1

3.3.4	Faunabeheer	€ 0,1	€ -0,1	€ -
3.3.5	Invasieve exoten	€ 0,2	€ -	€ 0,2
3.4.1	Beleidsontwikkeling verduurzaming landbouw	€ 0,1	€ -	€ 0,1
3.4.2	Innovatieprogramma Agro&Food	€ 0,1	€ -0,1	€ -
3.4.3	Landbouwstructuurversterking	€ 1,6	€ -1,5	€ 0,1
3.5.1	Realisatie Natuurnetwerk Nederland	€ 3,0	€ -3,0	€ -
3.5.2	Gebiedsgerichte Aanpak Noordwest Overijssel	€ 0,1	€ -0,1	€ -
3.5.3	Afronding natuuropgave pMJP-projecten	€ 0,4	€ -0,4	€ -
3.5.4	Gebiedsgerichte aanpak Stikstof	€ 15,5	€ -15,5	€ -
3.5.6	Provinciaal programma landelijk gebied	€ 0,6	€ -0,6	€ -
4.1.3	Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken	€ 0,7	€ -	€ 0,7
4.2.1	Transities Openbaar Vervoer	€ 0,5	€ -0,5	€ -
4.2.2	Verduurzamen spoorlijnen	€ 0,8	€ -0,8	€ -
4.2.3	Concessie- en contractmanagement van bus en trein	€ 1,2	€ -0,5	€ 0,7*
4.2.6	Spoor Zwolle - Enschede	€ 0,2	€ -0,2	€ -
4.3.1	Stimuleren fietsgebruik	€ 6,9	€ -1,1	€ 5,8
4.4.1	Port of Logistics Overijssel(POLO)	€ 0,5	€ -0,5	€ -
4.4.4	Robuust goederenvervoer netwerk	€ 0,2	€ -	€ 0,2
4.5.1	Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid	€ 1,7	€ -0,4	€ 1,3
4.5.2	Educatie en voorlichting verkeersveiligheid	€ 1,4	€ -	€ 1,4
4.6.10	Infrastructurele maatregelen bereikbaarheid	€ 0,3	€ -	€ 0,3
4.6.3	N35 - Lopende projecten	€ 0,5	€ -0,5	€ -
4.6.6	N307	€ 0,1	€ -0,1	€ -
4.6.9	Verkenning, planstudies en realisatie overige projecten	€ 1,1	€ -0,8	€ 0,3
4.7.1	Beheer provinciale infrastructuur	€ 0,9	€ -	€ 0,9
4.7.3	Vervangen provinciale infrastructuur	€ 0,5	€ -0,4	€ 0,1
4.7.4	Aanpak schades langs Kanaal Almelo de Haandrik	€ -7,2	€ -0,4	€ -7,6
5.1.1	Arbeidsmarkt en onderwijs	€ 0,3	€ -0,3	€ -
5.2.3	Cleantech Regio	€ 0,9	€ -0,9	€ -
5.2.5	Nationaal Groeifonds	€ 0,3	€ -0,3	€ -
5.3.1	basis op orde	€ 1,7	€ -1,5	€ 0,2
5.3.2	Werklocaties provinciale participaties	€ 0,1	€ -	€ 0,1
5.3.4	Internationaliseren	€ 0,1	€ -0,1	€ -
5.4.1	Gastvrij Overijssel	€ 1,9	€ -1,5	€ 0,4
5.4.2	Festivals en evenementen	€ 0,2	€ -0,2	€ -
5.5.1	Basisinfrastructuur en innovatie	€ 0,4	€ -	€ 0,4
5.5.2	Bevorderen innovatie en ondernemerschap	€ 0,4	€ -0,4	€ -
5.5.3	Europese programma's	€ 5,0	€ -5,0	€ -
5.5.4	Verstrekken risicokapitaal	€ 1,9	€ -	€ 1,9
5.5.5	Circulaire economie	€ 0,5	€ -0,5	€ -
6.1.1	Materieel erfgoed	€ 0,1	€ -0,1	€ -
6.1.2	Immaterieel erfgoed	€ 0,2	€ -0,2	€ -
6.2.1	Een basis voor cultureel aanbod	€ 1,4	€ -1,1	€ 0,3
6.2.2	Cultureel aanbod vernieuwen en ontwikkelen	€ 0,3	€ -0,3	€ -
6.3.1	Cultuur is jong geleerd en meedoen is de kunst	€ 1,0	€ -1,0	€ -
6.3.3	Talent heeft de toekomst	€ 0,1	€ -0,1	€ -
6.4.1	Een leven lang lezen en leren	€ 1,3	€ -0,2	€ 1,1
6.5.1	Overijsselaars bewegen een leven lang	€ 0,3	€ -	€ 0,3
6.5.2	Iedereen doet mee	€ 0,1	€ -	€ 0,1
6.6.1	Duurzame en eigentijdse voorzieningen en diensten	€ 0,2	€ -	€ 0,2
6.6.2	Versterking maatschappelijke initiatieven en inzet vrijwilligers	€ 0,1	€ -	€ 0,1
7.1.1	Bestuurlijke inrichting en samenwerking	€ 0,2	€ -0,2	€ -
7.1.5	Ondermijning	€ 0,1	€ -	€ 0,1

7.1.6	(Rijks)taken Commissaris van de Koning	€ 0,4	€ -	€ 0,4
7.2.1	Kennisontwikkeling en -deling	€ 0,2	€ -0,1	€ 0,1
7.2.3	Digitale overheid, datastrategie en data-analyse	€ 0,1	€ -	€ 0,1
7.2.4	Eigentijdse invulling participatie	€ 0,1	€ -0,1	€ -
7.3.1	Samenwerking met partners	€ 0,2	€ -	€ 0,2
7.3.2	Lobby en relatiebeheer	€ 0,1	€ -	€ 0,1
7.3.3	Communicatie	€ 0,3	€ -	€ 0,3
7.3.5	Verstevigen samenspel PS-GS	€ 2,1	€ -	€ 2,1
Overig	Personele kosten	€ 2,6	€ -	€ 2,6
OFD**	Bedrijfsvoering	€ 3,4	€ -	€ 3,4
OFD	Lokale heffingen	€ 0,7	€ -	€ 0,7
OFD	Algemene uitkeringen	€ -0,1	€ -	€ -0,1
OFD	Dividend	€ 0,2	€ -	€ 0,2
OFD	Saldo financieringsfuncties	€ 3,4	€ -	€ 3,4
OFD	Overige algemene dekkingsmiddelen	€ 2,1	€ -	€ 2,1
OFD	Onvoorzien (indexerings buffer)	€ 3,9	€ -	€ 3,9
	Afrondingsverschillen	€ -0,1	€ 0,1	€ 0,1
Totaal		€ 89,2	€ -52,7	€ 36,6

* Het resultaat op de prestatie is vereffend met het resultaat op de algemene dekkingsmiddelen (SPUK versus decentralisatieuitkering). Zie toelichting bij 4.2.3 in de kerntaak Mobiliteit

**OFD = Overhead, financiering en dekkingsmiddelen

Verklaring lagere besteding budgetten gedekt uit reserves

Uit de tabel 'resultaatoverzicht' hierboven, blijkt dat er € 52,7 miljoen minder is onttrokken aan de reserves dan was begroot. Deze middelen blijven in de reserves beschikbaar voor de uitvoering van de gestelde doelen, met inachtneming de aan de reserve gebonden spelregels. Onttrekkingen aan de reserves vinden plaats in het jaar dat de uitvoeringslasten worden gerealiseerd.

De lagere onttrekking van in totaal € 52,7 miljoen heeft hoofdzakelijk betrekking op de uitvoeringsreserve Kwaliteit van Overijssel (uKvO) (€ 25,2 miljoen), de algemene risicoreserve (€ 15,3 miljoen), de reserve Europese programma's (€ 5,0 miljoen) en de reserve Natuur Netwerk Nederland (€ 3,0 miljoen).

In de tabel hierboven is de bijdrage van de lagere onttrekkingen aan reserves zichtbaar gemaakt per prestatie. Het resultaat op reserve uKvO is gerelateerd aan meer dan 60 begrotingsprestaties. Deze kunnen hier vanwege hun veelheid en onderlinge verschillen niet in één adem worden toegelicht. Wij verwijzen daarvoor naar de desbetreffende prestaties binnen de kerntaken. Naast de algemene conclusie dat voorgenomen activiteiten minder snel te realiseren blijken dan vooraf ingeschat (begrotingsoptimisme), spelen andere oorzaken een rol in de mate van onderbesteding. Bij een zestal prestaties (1.4.2, 2.3.1, 3.4.3, 4.3.1, 5.3.1 en 5.4.1) is de onttrekking aan uKvO met meer dan € 1,0 miljoen achtergebleven ten opzichte van de begroting. Deze zes verklaren in totaal € 11,3 miljoen van de € 25,2 miljoen op uKvO. Een belangrijk effect wordt veroorzaakt door de gewijzigde regelgeving over de lastneming van meerjarig projectsubsidies groter dan € 1,5 miljoen. Hierdoor is de lastneming gekoppeld aan het moment van realisatie, waardoor dit een verschuiving geeft naar toekomstige jaren (1.4.2, 4.3.1, 5.4.1). Verder hebben niet begrote baten zoals terugontvangen subsidies en rijksbijdragen een behoorlijk aandeel in de onderbesteding (3.4.3, 5.4.1). De reserves worden daardoor in mindere mate aangesproken. Tot slot speelt mee dat er maar beperkt invloed is op de mate waarin (en wanneer) subsidiebudgetten worden aangesproken. Laat in het jaar ingediende subsidieaanvragen, komen daardoor vaak pas in het volgende jaar financieel tot uitdrukking (2.3.1, 4.3.1, 5.3.1).

De lagere onttrekking aan de algemene risicoreserve wordt verklaard door de impasse rondom de PAS melders. Dit heeft ertoe geleid dat de beschikbaar gestelde middelen voor de voorfinanciering met betrekking tot de PAS melders niet zijn aangesproken. De onderbesteding op de reserve Europese programma (5.5.3) en de reserve Natuur Netwerk Nederland (3.5.1) kent dezelfde oorzaken als hiervoor genoemd. Overigens is de onderbesteding op laatstgenoemde reserve (€ 3 miljoen op een raming van € 30 miljoen) relatief gering.

Voordelen op structurele begrotingsposten

In reactie op de jaarstukken 2017 en 2018 heeft de auditcommissie geadviseerd om voor voordelen op structurele kostenposten te duiden of die voordelen een incidenteel of structureel karakter hebben. En om bij voordelen met een structureel karakter het verband met de perspectiefnota te leggen.

In onderstaande tabel hebben wij de structurele begrotingsposten (kosten en opbrengsten) opgenomen, waarop voor het tweede achtereenvolgende jaar een voordeel is gerealiseerd groter dan € 0,1 miljoen. De bedragen in de tabel geven de voordelen weer die op de structurele begrotingsposten binnen de betreffende prestatie zijn gerealiseerd.

1.1.2 Uitvoering van het ruimtelijk waterbeleid

De onderbesteding op het structurele budget heeft betrekking op de meerjarige samenwerkingsprojecten voor de verstedelijkingsstrategie regio Zwolle en het NOVI gebied regio Zwolle. Het bestaat enerzijds uit niet begrote bijdragen van partners in het project (ruim € 0,1 miljoen) en een onderbesteding op onze eigen middelen (ruim € 0,2 miljoen). Inherent aan de uitvoeringstermijn van meerjarige projecten en hun niet lineaire uitgavenverloop, ontstaan er afwijkingen ten opzichte de structurele financiering. De onderbesteding op de eigen middelen kan verklaard worden door de resultaatbestemming 2021 die is toegevoegd aan 2022 om de dekking van de meerjarige samenwerkingsprojecten bijeen te houden. Aangezien er over de gehele linie op kerntaak 1 bezien geen significante onderbesteding is op de geraamde lasten, zien wij geen aanleiding om hier in de nieuwe begrotingscyclus actie op te ondernemen.

1.1.4 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium

Het voordeel op de structurele begrotingspost is van incidentele aard. Het wordt veroorzaakt doordat de opbrengsten (afstoten van overtollig bezit) de lasten overstijgen.

2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu

De afgelopen jaren vallen de lege-inkomsten met name voor de ontgrondingen en omgevingsvergunningen hoger uit dan begroot. Dit heeft te maken met een toename aan bedrijfsactiviteiten. Daar staat tegenover dat hier ook meer (personeels)kosten voor worden gemaakt die niet enkel op prestatie 2.1.2 tot uitdrukking komen. Per saldo is daardoor geen sprake van een structureel voordeel op de leges. Er tekent zich wel een structureel voordeel af met betrekking tot de kosten voor de omgevingsdiensten. De financiering van de omgevingsdiensten is veranderd van input naar output gestuurd waardoor er op basis van de werkelijke kosten (afgenomen manuren) wordt afgerekend. Hierdoor vallen de kosten de afgelopen twee jaren lager uit (omvang variërend) met een piek in 2022 van circa € 0,6 miljoen. Wij zullen de uitkomsten van deze analyse meenemen bij een herijking van deze budgetpost voor de begrotingscyclus 2024.

3.1.7 Monitoring en evaluatie natuur en landschap

Er is een patroon van onderbesteding zichtbaar op het structurele budget voor monitoring. De afgelopen jaren zijn middelen via resultaatbestemming overgeheveld naar het volgende jaar om in gang gezette werkzaamheden te voltooien en om aan een verwachte intensivering van monitoringsactiviteiten en databehoeftes te kunnen voldoen. Mede daardoor is er weer sprake van onderbesteding in het volgende jaar (waterbedeffect). Daarnaast heeft een tekort aan personele capaciteit in 2022 ook bijgedragen aan de onderbesteding die per saldo € 0,5 miljoen bedraagt. Vanwege het patroon van onderbesteding hebben wij besloten om geen resultaatbestemmingsvoorstel in te dienen, terwijl wij wel verwachten een

inhaalslag te kunnen maken in 2023. Dit kan daardoor tot een incidenteel tekort leiden. De uitkomsten van de analyse zullen we betrekken bij een herijking van het structureel benodigde budget in de voorbereiding van de begrotingscyclus 2024.

4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken

Op het structurele budget van deze prestatie is sprake van meerjarige onderbesteding op het mobiliteitsmanagement van circa € 0,6 miljoen. Dit wordt deels veroorzaakt door niet begrote baten (doeluitkeringen) van het Rijk, waardoor er minder kosten ten laste van het reguliere budget kwamen. Het is op dit moment niet duidelijk of en in welke mate wij nog aanvullende doeluitkeringen voor deze prestatieopgaven zullen ontvangen de komende jaren. Wij zullen daar een analyse op maken in voorbereiding op de nieuwe begrotingscyclus en indien nodig de meerjarenbegroting hierop aanpassen.

4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein

Het voordeel van € 1,1 miljoen bestaat voor ruim € 0,4 miljoen uit incidentele baten.

Daarnaast moet het voordeel op dit budget in relatie tot de omvang van de structurele begroting van € 99 miljoen worden gezien. In dat licht is de ruimte verwaarloosbaar, maar nodig, om afwijkingen en onvoorziene kosten op te kunnen vangen binnen de begroting. Wij zien op grond van deze analyse geen aanleiding om het structurele budget te herzien bij de nieuwe begrotingscyclus.

4.3.1 Stimuleren fietsgebruik

De onderbesteding op het structurele budget varieert sterk tussen 2021 (€ 1,4 miljoen) en 2022 (€ 5,3 miljoen). De voordelen zijn hoofdzakelijk gerelateerd aan de subsidieregeling Mobiliteit (UVP, Ubs 5.1). en worden voor het grootste deel veroorzaakt doordat sinds 2021 er een stelselwijziging is voorgeschreven dat lastneming van projectsubsidies groter dan € 1,5 miljoen, gerelateerd moeten worden aan de projectvoortgang in plaats van het jaar van subsidieverlening. Dit geeft een lastenverschuiving naar latere jaren € 3,2 miljoen in 2022.

Inherent aan de systematiek zal zich dat in de toekomst blijven herhalen. Daarnaast is er voor € 1,8 miljoen aan projecten in aanmerking genomen die in 2023 worden uitgevoerd. Op grond van het grillige verloop, mede veroorzaakt door de voornoemde stelselwijziging, kunnen wij de uitkomsten nog niet doorvertalen naar de nieuwe begrotingscyclus.

4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid

De voordelen op deze prestatie zijn gerelateerd aan de subsidieregeling Mobiliteit (UVP, Ubs 5.1) op grond waarvan bijdragen een (gemeentelijke) infrastructurale maatregelen worden verleend. Het voordelige resultaat op deze prestatie wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door vrijval van oude subsidieverplichtingen, per jaar variërend van € 0,1 miljoen tot soms € 0,7 miljoen. Dit laat zich niet voorspellen. Conform de gemaakte afspraken met betrekking tot de herprioriteringsopgave (PS 2020/1102400) blijft de vrijval op subsidieverplichtingen voor de looptijd van het huidige meerjarenuitvoeringsprogramma (UVP 2020-2023) beschikbaar.

4.5.2 Educatie en voorlichting verkeersveiligheid

Het budget voor educatie en voorlichting verkeersveiligheid laat structureel een voordeel zien van verschillende omvang, variërend van € 0,8 tot € 1,4 miljoen. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de vrijval van subsidieverplichtingen doordat ze lager worden vastgesteld dan het bedrag dat aanvankelijk is beschikt. Daarin heeft meegespeeld dat er tijdens de coronapandemie minder educatieprojecten /-evenementen uitgevoerd konden worden. De omvang van de vrijval van subsidieverplichtingen kan per jaar sterk verschillen en daar is niet op te anticiperen. Conform de gemaakte afspraken met betrekking tot de herprioriteringsopgave (PS 2020/1102400) blijft de vrijval op subsidieverplichtingen voor de looptijd van het huidige meerjarenuitvoeringsprogramma (UVP 2020-2023) beschikbaar.

4.6.10 Infrastructurale maatregelen bereikbaarheid

Het voordeel op het structurele subsidiebudget voor gemeentelijke infrastructuur wordt verklaard door vrijval van subsidieverplichtingen uit voorgaande jaren. Hoewel vrijval een vrij structureel fenomeen is, kan de omvang hiervan per jaar sterk verschillen, waardoor zich dit niet laat voorspellen. Het komt pas tot uitdrukking wanneer subsidies (na een lange looptijd) worden vastgesteld. De omvang van de vrijval van subsidieverplichtingen kan per

jaar sterk verschillen en daar is vrijwel niet op te anticiperen. Conform de gemaakte afspraken met betrekking tot de herprioriteringsopgave (PS 2020/1102400) blijft de vrijval op subsidieverplichtingen voor de looptijd van het huidige meerjarenuitvoeringsprogramma (UVP 2020-2023) beschikbaar.

6.4.1 Bibliotheek van de toekomst

Bij de jaarrekening 2021 is aangegeven dat de deze subsidie is opgezet als een meerjarige subsidieregeling met één plafond tot en met 2024 waarbij partijen meerjarig middelen krijgen om het doel te realiseren. Echter zijn de structurele middelen voor 2021 en 2022 die hiervoor bestemd zijn (tezamen € 1,1 miljoen anno 2022) zijn nog niet tot besteding gekomen, omdat het beschikken van subsidies meer tijd nodig heeft. Om subsidieaanvragen conform de regeling te kunnen afhandelen stellen wij u voor om het structurele bedrag van € 1,1 miljoen over te hevelen naar 2023.

6.6.1 Duurzame en eigentijdse voorzieningen en diensten

De afgelopen jaren is op dit budget circa € 0,2 miljoen overgebleven. Het voordeel in 2022 wordt voor een belangrijk deel veroorzaakt het budget dat vanuit 2021 via resultaatbestemming is doorgeschoven om in behandeling zijnde subsidieaanvragen voor de regelingen "Zelfstandig wonen en gezond bewegen" en "Sociale hypotheek" af te kunnen wikkelen. Vanuit het resultaat 2022 wordt het voorstel gedaan om € 62.000 voor ingediende subsidieaanvragen mee te nemen naar 2023 (gebundelde resultaatbestemming voor diverse subsidies).

7.2.1 Kennisontwikkeling en -deling

De onderbesteding op dit budget wordt vooral veroorzaakt doordat het participatieplatform Jij & Overijssel niet meer wordt gebruikt. Er zal een afweging gemaakt worden hoe hier in de toekomst invulling aan wordt gegeven. Wij nemen dit mee in de voorbereiding van de nieuwe begrotingscyclus 2024.

7.3.2 Lobby en relatiebeheer

De afgelopen twee jaren is op lobby en relatiebeheer circa € 0,3 miljoen minder besteed dan begroot. Er zijn minder kosten gemaakt voor netwerkbijeenkomsten. De coronapandemie heeft hier een belangrijke invloed op gehad. Het is nog onzeker of dit zo blijft. In de voorbereiding van de nieuwe begrotingscyclus zal hierbij worden stilgestaan.

7.3.3 Communicatie

Vergelijkbaar met eerdere jaren wordt er op communicatie circa € 0,3 miljoen minder uitgegeven dan begroot. De transitie naar meer digitale communicatie speelt daarin een belangrijke rol, alsook het afscheid nemen van verouderde systemen en applicaties. In de voorbereiding van de nieuwe begrotingscyclus 2024 zullen wij bezien wat naar de toekomst toe een passende begrotingsomvang is.

7.3.5 Verstevingen samenspel GS-PS

Het voordeel op deze begrotingspost heeft voor het overgrote deel heeft betrekking de (incidentele) vrijval van de voorziening voor de pensioenverplichtingen aan politieke ambtsdragers (€ 1,7 miljoen). Dit is het gevolg van de opgelopen marktrente. Daarnaast is er een meer structureel voordeel van afgerond € 0,3 miljoen op de gereserveerde maar niet aangesproken wachtgeldmiddelen voor oud GS-leden. Met het oog op de nieuwe bestuursperiode die zich aandient, achten wij het opportuun om voorsnog de begroting op het huidige niveau te continueren.

OFD, Lokale heffingen

Onder de lokale heffingen vallen de inkomsten opcenten motorrijtuigenbelasting. De afgelopen jaren zijn steeds meeropbrengsten gerealiseerd door toename van het aantal auto's en hun gemiddelde gewicht, die conform de gemaakte afspraken uit het coalitieakkoord aan de middelen voor verkeersveiligheid zijn toegevoegd. Nadat de begroting hiervoor het laatst bij Monitor II is bijgewerkt, is nadien nog een meevaller ontvangen van € 0,7 miljoen. Dit betreft daarmee een incidenteel voordeel dat via resultaatbestemming wordt ingezet voor verkeersveiligheid.

OFD, Onvoorzien

Wij zijn wettelijk gehouden om een stelpost voor onvoorziene uitgaven op te nemen in de begroting. Hiervoor reserveren wij jaarlijks € 0,3 miljoen. Dit bedrag wordt zelden aangesproken, omdat tegenvallers normaliter binnen de kerntaken of (risicobuffers in) bestemmingsreserves opgevangen kunnen worden. Gelet op de inflatoire ontwikkelingen heeft u in 2022 besloten om structureel een prijsindexatiebuffer toe te voegen aan het budget voor onvoorzien van € 4,5 miljoen. Dit bedrag is in 2022 ten dele aangesproken omdat nog niet alle kosten gefactureerd zijn in 2022. Het effect van prijsstijgingen loopt door naar de toekomst, waarin lopende contracten nog afgerekend zullen worden. Vandaar dat voor dit surplus een resultaatbestemmingsvoorstel is ingediend. Wij zien op dit moment geen aanleiding om deze post in het begrotingscyclus 2024 te herzien.

OFD, Bedrijfsvoering

Op het budget voor bedrijfsvoering bleef in 2021 ruim één en in 2022 € 3 miljoen over op het budget van € 27,4 respectievelijk € 28,9 miljoen. De onderbesteding is gerelateerd aan diverse onderwerpen, hoofdzakelijk aan ICT budgetten (informatievoorzieningsprojecten, digitalisering, beveiliging, archivering) maar ook de implementatie van de Wet Open Overheid (Woo) waarvoor nog weinig kosten zijn gemaakt. Vanuit 2021 is incidenteel via resultaatbestemming ruim € 0,8 miljoen voor deze onderwerpen doorgeschoven naar 2023 en dit verklaart dan ook deels de onderbesteding op het budget 2022; de achterstanden zijn nog niet geheel ingelopen om reden genoemd in de paragraaf bedrijfsvoering.

Voor wat betreft de Woo is bij de perspectiefbrief 2020 incidenteel en structureel provinciaal geld beschikbaar gesteld, vooruitlopend op financiering vanuit het Rijk. Inmiddels wordt voor deze taak structurele financiering ontvangen vanuit het provinciefonds waardoor de provinciale middelen kunnen vrijvallen. Voor de opstartfase zijn nog wel de verkregen Rijksmiddelen van 2022 benodigd. Daarvoor doen wij een resultaatbestemmingsvoorstel bij deze jaarrekening. In de voorbereiding van de begrotingscyclus 2024 de vrijval van de provinciale middelen verwerken.

Ten aanzien van het IT domein en huisvesting zijn allerlei ontwikkelingen gaande (intensiveringen omtrent informatiebeveiliging (o.a. BIO, NIS-II), migratie naar nieuwe systemen, de implementatie van de nieuwe samenwerkingsomgeving (DAS), het inbesteden van het bedrijfsrestaurant, aanpassing van de huisvesting naar het TOP werken et cetera), waardoor er op dit moment teveel onzekerheden zijn om daar nu op voor te sorteren. Kortom, voor de bedrijfsvoeringstaken vragen wij € 1 miljoen van de overgebleven middelen te bestemmen 2023 om de in gang gezette transformaties mee te bekostigen. Het restant van € 2 miljoen wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

Prestatie	Prestatiennaam	Bedrag x 1 mln
1.1.2	Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	€ 0,4
1.1.4	Inzetten grondbeleidsinstrumentarium	€ 0,1
2.1.2	Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu	€ 0,9
3.1.7	Monitoring en evaluatie natuur en landschap	€ 0,5
4.1.3	Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken	€ 0,6
4.2.3	Concessie- en contractmanagement van bus en trein	€ 1,1
4.3.1	Stimuleren fietsgebruik	€ 5,3
4.5.1	Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid	€ 0,6
4.5.2	Educatie en voorlichting verkeersveiligheid	€ 1,4
4.6.10	Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid	€ 0,2
6.4.1	Een leven lang lezen en leren	€ 1,1
6.6.1	Duurzame en eigentijdse voorzieningen en diensten	€ 0,2
7.2.1	Kennisontwikkeling en -deling	€ 0,2
7.3.2	Lobby en relatiebeheer	€ 0,1
7.3.3	Communicatie	€ 0,3
7.3.5	Verstevigen samenspel PS-GS	€ 2,1
OFD	Lokale heffingen	€ 0,7

OFD	Onvoorzien	€ 3,9
OFD	Overhead, bedrijfsvoering	€ 3,1
Totaal		€ 22,7

OFD = Overhead, financiering en dekkingsmiddelen

Herhaalde resultaatbestemming

In reactie op de Boardletter 2019 heeft de auditcommissie de aanbeveling gedaan om het expliciet te vermelden als budgetten voor een tweede en of volgende keer doorschuiven naar een volgend jaar. In deze jaarrekening wordt bij de prestaties in onderstaande tabel voor het achtereenvolgende jaar resultaatbestemming gevraagd voor hetzelfde onderwerp. Een belangrijk aandeel in de resultaatbestemmingen heeft betrekking op het beschikbaar houden van middelen voor in behandeling genomen of beschikte subsidies. Dit heeft voor een belangrijk deel te maken met de stelselwijziging rondom lastneming van projectsubsidies groter dan € 1,5 miljoen, waardoor de subsidieasten gerelateerd worden aan het realisatiemoment en daardoor naar de toekomst opschuiven. Wanneer de middelen waarop subsidies zijn aangevraagd, niet meegenomen worden, komen de subsidies ten laste van het toekomstige budget en zouden de subsidieplafonds voor de jaren die het betreft verlaagd moeten worden met de aanspraken uit de vorige jaren. Om dit te voorkomen, worden er een zogeheten 'gebundeld resultaatbestemmingsvoorstel' ingediend voor subsidies die in behandeling zijn genomen of beschikt. De prestaties die het in onderstaande tabel betreft zijn: 1.4.4; 3.2.1; 3.2.2; 3.3.5; 4.2.3; 4.3.1; 6,4,1; 6.5.1; 6.5.2 en 6.6.1. Daarnaast zijn er projecten en programma's met een meerjarige looptijd die gefinancierd worden met jaargebonden middelen (in plaats van bestemmingsreserves), in veel gevallen bovendien met incidentele middelen (prestaties 1.1.2; 1.1.5, 1.2.7; 2.1.1; 5.4.1; 5.5.1) Vanwege het niet lineaire uitgavenverloop van deze programma's en projecten, ontstaan op jaareinde verschillen (onderbesteding) ten opzichte van de begroting. Deze jaargebonden budgetten vallen vrij in het resultaat. Er worden resultaatbestemmingsvoorstellen gedaan om waar nodig de meerjarenbegroting van die programma's en projecten bijeen te houden, zodat de middelen beschikbaar blijven voor in gang gezette opdrachten, gedane toezeggingen en geschapen verwachtingen bij partners. Een belangrijk voorbeeld hiervan vormt de uitvoering van het meerjaren uitvoeringsprogramma Mobiliteit (UVP 2020-2023) dat in gezamenlijkheid gemeenten wordt opgesteld en uitgevoerd (prestaties 4.3.1; 4.5.1; 4.5.2; 4.6.10). Bovendien heeft u in het kader van de herprioriteringsopgave (2020/1102400) besloten dat de vrijval van verplichtingen op het UVP herinzetbaar moet blijven gedurende de looptijd van het programma (2020-2023). Hierdoor wordt voor deze prestaties herhaaldelijk een resultaatbestemmingsvoorstel gedaan.

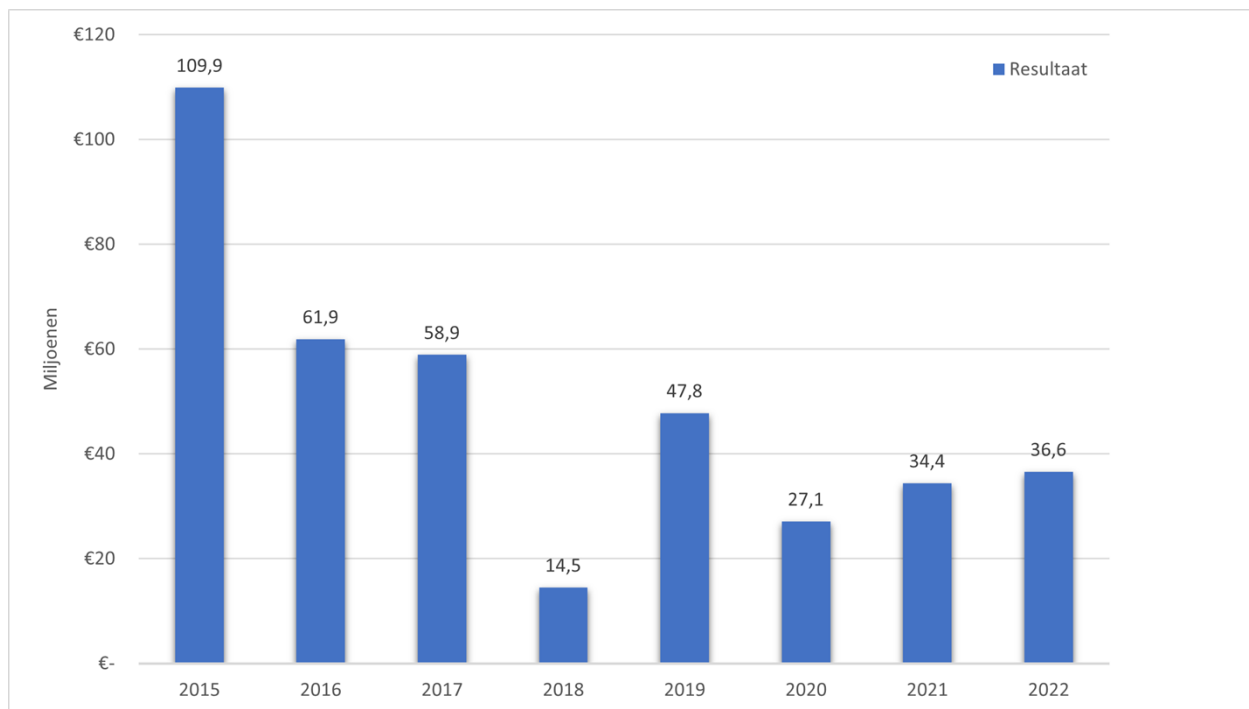
Prestatie van bestemming	Omschrijving	Onderwerp	Bedrag x 1000
1.1.2	Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	Verstedelijkingsstrategie en NOVI	€ 255
1.1.5	Programma Omgevingswet	Omgevingswet	€ 835
1.2.7	IJsseldelta programma	Ijsseldelta fase 2	€ 307
1.4.4	Ondergrondse verkabeling van hoogspanningsleidingen	Ondergronds verkabelen 's-Heerenbroek	€ 216
2.1.1	Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid	Harmonisatie aanpak ZZS-PFAS	€ 185
2.1.1	Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid	Luchtruim Leleystad	€ 50
2.1.1	Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid	Milieu en duurzaamheid	€ 65
2.3.1	Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	Regionale energiestrategie	€ 123
3.1.3	Opstellen en actualisatie beheerplannen Natura2000	Natura 2000/PAS	€ 225
3.2.1	Beheer landschap	Beheer landschap	€ 75

3.2.2	Projecten die relatie tussen natuur en mensen bevorderen	Stimulering natuur	€ 166
3.3.5	Invasieve exoten	Invasie exoten	€ 162
4.2.3	Concessie- en contractmanagement van bus en trein	Ijssel-Vecht, aanpassing haltevoorzieningen	€ 376
4.3.1	Stimuleren fietsgebruik	Uitvoeringsprogramma mobiliteit UVP	€ 5.800
4.5.1	Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid	Uitvoeringsprogramma mobiliteit UVP	€ 717
4.5.2	Educatie en voorlichting verkeersveiligheid	Uitvoeringsprogramma mobiliteit UVP	€ 421
4.6.10	Infrastructurele maatregelen bereikbaarheid	Uitvoeringsprogramma mobiliteit UVP	€ 1.745
5.4.1	Gastvrij Overijssel	Vakantieparken	€ 395
5.5.1	Basisinfrastructuur en innovatie	Economic boards	€ 224
6.4.1	Een leven lang lezen en leren	Bibliotheek van de toekomst	€ 1.100
6.5.1	Overijsselaars bewegen een leven lang	Sociale hypotheek	€ 95
6.6.1	Duurzame en eigentijdse voorzieningen en diensten	Sociale hypotheek	€ 62
OFD	Overhead, financiering en dekkingsmiddelen	Bedrijfsvoering; Fasering projecten SSC-ONS	€ 455
OFD	Overhead, financiering en dekkingsmiddelen	Bedrijfsvoering; Informatiebeveiliging	€ 70
Totaal			€ 14.124

Resultaatbestemmingen en begrotingswijzigingen

Een deel van het jaarrekeningresultaat is nodig voor de verdere uitvoering van beleid in 2023 en latere jaren. Daarom doen wij een aantal resultaatbestemmingsvoorstellen om delen van het jaarrekeningresultaat toe te voegen aan de begroting 2023-2026 of aan diverse reserves. Verder doen wij een aantal begrotingswijzigingsvoorstellen om middelen vanuit reserves toe te voegen aan de begroting 2023-2026 of over te hevelen naar andere reserves. In de statenvoorstellen over de jaarstukken 2022 is dit beschreven. De statenvoorstellen vindt u onder het kopje 'Bijlagen' rechtsboven aan de homepage.

Overzicht saldo van baten en lasten 2015-2022

Resultatenoverzicht x € 1 miljoen	Voordeel t.o.v. de begroting									
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022 Actuele Begroting	2022 Realisatie	2022 Voordeel t.o.v. de begroting
Resultaat	109,9	61,9	58,9	14,5	47,8	27,1	34,4	0	36,6	36,6
Saldo van baten en lasten	149,2	119,1	96	54,3	124,6	81,5	121,5	97,6	-8,4	89,2
Stortingen en onttrekkingen aan reserves	-39,3	-57,2	-37,1	-39,8	-76,8	-54,3	-87,1	-97,6	45,0	-52,7

Structurele en incidentele baten en lasten

Inleiding en spelregels

Het overzicht van structurele en incidentele baten en lasten toont per budget of dit een structureel of incidenteel karakter heeft. Uit dit overzicht blijkt of onze begroting een duurzaam financieel evenwicht kent. Duurzaam financieel evenwicht betekent dat de structurele lasten worden gedekt door de structurele baten; de structurele baten dienen daarbij gelijk of hoger te zijn dan de structurele lasten. Voor het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is een duurzaam financieel evenwicht van de Begroting en meerjarenramingen een van de toetspunten in haar toezicht op de provinciale financiën. Ons beleid voor structurele en incidentele baten en lasten bevat hoofdregels en uitzonderingen. Deze zijn vastgesteld bij de Kerntakenbegroting 2013 (PS/2012/759) en vervolgens bij elke Begroting geactualiseerd. Wij hanteren voor dit onderdeel de volgende spelregels.

Hoofdregels

- Het karakter van baten en lasten bepalen we vooraf. Deze hoofdregel zorgt ervoor dat de gehele looptijd bij de bepaling van het karakter in ogenschouw wordt genomen.
- Het karakter van baten en lasten wijzigt gedurende de looptijd niet. Deze hoofdregel voorkomt dat er ongewenste verschuivingen tussen incidentele en structurele lasten en baten optreden in de loop van de tijd.
- Incidentele lasten en baten doen zich niet langer dan vier begrotingsjaren voor. Deze hoofdregel is de invulling van het begrip incidenteel. Afwijkend van de suggestie in de toelichting op het BBV is gekozen voor vier jaar. Hierdoor vallen lasten en baten die slechts voor één bestuursperiode worden toegekend binnen de definitie van incidenteel.
- Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves en de met onttrekkingen samenhangende lasten zijn incidenteel. Deze hoofdregel is de invulling van het gestelde in het Gemeenschappelijk financieel toezichtkader. Dit omdat Provinciale Staten op elk gewenst moment de bestemming van reserves kan wijzigen.
- De opbrengsten van dividenden worden als incidenteel aangemerkt. Deze hoofdregel is bedoeld om recht te doen aan de onzekerheid over of en welke bedragen ontvangen worden.

Uitzonderingen

- Kapitaallasten kunnen slechts als incidenteel aangemerkt worden als geen vervangingsinvesteringen voorzien zijn. Deze uitzondering op de hoofdregel zorgt ervoor dat kapitaallasten van investeringen die binnen de termijn van vier jaar worden afgeschreven maar wel vervangen worden, niet als incidenteel worden aangemerkt. Door de vervangingsinvesteringen blijven de lasten wel doorlopen.
- Onttrekkingen aan reserves ter dekking van kapitaallasten worden als structureel aangemerkt als de bijbehorende kapitaallasten ook als structureel aangemerkt zijn. Deze uitzondering op de hoofdregel is de invulling van het gestelde in het Gemeenschappelijk financieel toezichtkader.
- Van gegarandeerde dividenden wordt 60% als structureel aangemerkt. Als er geen onduidelijkheid over de verwachte dividendstromen bestaat, dan wordt 60% van de verwachte dividendstroom als structureel opgenomen. De resterende 40% blijft de hoofdregel volgen en wordt als incidenteel gekenmerkt. Deze uitzondering geldt ook voor rentebaten op leningen die afhankelijk zijn van het behaalde resultaat door de uitgevende partij.
- Bijdragen van derden en de bijbehorende lasten worden als incidenteel aangemerkt voor zover deze zich gedurende een bepaalde tijd voordoen. Deze uitzondering op de hoofdregel zorgt ervoor dat in de tijd beperkte bijdragen van derden en de bijbehorende lasten niet leiden tot structurele lasten en baten die voortvloeien uit de bedrijfsvoering van de provincie.
- In uitzondering op het voorgaande punt wordt de specifieke uitkering Decentraal Spoor als structurele bijdrage aangemerkt. De bijdrage wordt jaarlijks verkregen ter dekking van de exploitatiekosten van gedecentraliseerde spoorlijnen en heeft een structureel karakter. Het Rijk heeft in 2021 de decentralisatieuitkering (DU) eenzijdig omgezet in een specifieke uitkering (SPUK) met een looptijd tot 2025, omdat naar mening van het Rijk de bij het decentralisatiebesluit gemaakte afspraken in retrospectief niet verenigbaar zijn met het instrument DU. Rond 2024 zal het Rijk opnieuw beoordelen of de SPUK het meest passende instrument is. De uitkering van de bijdrage via een SPUK laat de geldigheid van de eerder gemaakte afspraken over een structurele bijdrage ongemoeid.
- De jaarlijkse toevoegingen aan de Uitvoeringsreserve NNN worden als structureel aangemerkt.

- Gelet op de lange periode en het feit dat de jaarlijkse toevoegingen uit het structurele saldo zijn gefinancierd, worden deze als structureel aangemerkt. De eenmalige toevoeging van € 69 miljoen in 2015 ten laste van de algemene dekkingsreserve blijft als incidenteel aangemerkt. Hierna volgt het overzicht van structurele en incidentele baten en lasten, gepresenteerd op sub totaal voor incidenteel en structureel. U kunt deze overzichten desgewenst uitklappen voor een groter detailniveau.

Structurele en incidentele lasten

Bedragen x €1.000

Structureel - incidenteel lasten	Begroting 2022	Realisatie 2022	Ruimte 2022
Structureel			
01. Ruimtelijke ordening en waterbeheer			
1.1.1 Vastleggen en waarborgen actueel ruimtelijk- en waterbeleid	-291	-251	-40
1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	-816	-597	-218
1.1.4 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium	-1.419	-1.818	399
1.2.1 Bevorderen waterkwaliteit	-763	-615	-148
1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater	-86	-37	-49
1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst	-1.096	-804	-292
1.2.4 Bescherming tegen overstromingen en wateroverlast	-109	-135	26
1.2.5 Vergunningverlening, toezicht en handhaving water	-65	-36	-29
1.3.1 Ontwikkelen en uitvoeren woonagenda's	-258	-258	0
1.3.2 Toekomstbestendig maken van de woningvoorraad	-31	-21	-10
1.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-7.575	-7.785	209
Totaal 01. Ruimtelijke ordening en waterbeheer	-12.508	-12.356	-152
02. Milieu en energie			
2.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid	-67	-26	-40
2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu	-3.818	-3.098	-719
2.2.1 Sanering en beheersing (asbest) verontreinigde bodemlocaties	-43	-40	-3
2.2.3 Beheer nazorgfonds	-47	-55	8
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	-88	-50	-37
2.3.2 Financieren van projecten door Energiefonds Overijssel	-63	-50	-14
2.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-6.684	-7.097	413
Totaal 02. Milieu en energie	-10.809	-10.416	-393
03. Vitaal platteland			
3.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling natuur en landschap	-474	-426	-47
3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap	-849	-262	-587
3.1.3 Opstellen en actualisatie beheerplannen	-260	-34	-226

Structureel - incidenteel lasten	Begroting 2022	Realisatie 2022	Ruimte 2022
Natura2000			
3.1.4 Beheer natuurterreinen	-22.099	-21.505	-594
3.1.5 Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied	-3.929	-4.575	646
3.1.6 Projecten voor verbeteren biodiversiteit	-585	-580	-5
3.1.7 Monitoring en evaluatie natuur en landschap	-1.117	-652	-465
3.2.1 Beheer landschap	-502	-396	-107
3.2.2 Projecten die relatie tussen natuur en mensen bevorderen	-691	-524	-167
3.3.1 Beleidsontwikkeling stikstof	-690	-680	-10
3.3.4 Faunabeheer	-1.917	-1.939	21
3.3.5 Invasieve exoten	-378	-216	-162
3.4.1 Beleidsontwikkeling verduurzaming landbouw	-203	-119	-84
3.4.3 Landbouwstructuurversterking	0	-38	38
3.5.3 Afronding natuuropgave pMJP-projecten	-5.206	-5.206	0
3.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-10.101	-9.026	-1.074
Totaal 03. Vitaal platteland	-49.003	-46.179	-2.824
04. Mobiliteit			
4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken	-1.321	-726	-595
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	-98.978	-98.111	-867
4.3.1 Stimuleren fietsgebruik	-11.926	-6.634	-5.292
4.4.4 Robuust goederenvervoer netwerk	-691	-495	-196
4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid	-2.330	-1.754	-576
4.5.2 Educatie en voorlichting verkeersveiligheid	-4.674	-3.810	-863
4.6.10 Infrastructurele maatregelen bereikbaarheid	-1.748	-1.554	-195
4.6.6 N307	-77	-22	-56
4.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-13.324	-13.985	662
4.6.9 Verkenning, planstudies en realisatie overige projecten	-6.708	-5.615	-1.093
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	-14.462	-13.564	-898
4.7.2 Groot onderhoud provinciale infrastructuur	-21.110	-21.110	0
4.7.3 Vervangen provinciale infrastructuur	-730	-269	-461
Totaal 04. Mobiliteit	-178.079	-167.648	-10.431
05. Regionale economie			
5.3.2 Werklocaties provinciale participaties	-82	-26	-55
5.3.3 Topwerklocaties	-230	-232	2
5.4.1 Gastvrij Overijssel	-438	-438	0
5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie	-4.778	-4.648	-129
5.5.2 Bevorderen innovatie en ondernemerschap	-104	-104	0
5.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-3.592	-3.968	376
Totaal 05. Regionale economie	-9.223	-9.417	193

Structureel - incidenteel lasten	Begroting 2022	Realisatie 2022	Ruimte 2022
06. Cultuur en sociale kwaliteit			
6.1.1 Materieel erfgoed	-3.484	-3.481	-3
6.1.2 Immaterieel erfgoed	-1.758	-1.758	0
6.2.1 Een basis voor cultureel aanbod	-3.625	-3.566	-59
6.2.2 Cultureel aanbod vernieuwen en ontwikkelen	-251	-246	-5
6.3.3 Talent heeft de toekomst	-1.214	-1.184	-30
6.4.1 Een leven lang lezen en leren	-3.936	-2.834	-1.101
6.5.1 Overijsselaars bewegen een leven lang	-684	-409	-275
6.5.2 Iedereen doet mee	-1.073	-1.016	-56
6.6.1 Duurzame en eigentijdse voorzieningen en diensten	-1.095	-894	-201
6.6.2 Versterking maatschappelijke initiatieven en inzet vrijwilligers	-700	-616	-84
6.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-806	-796	-10
Totaal 06. Cultuur en sociale kwaliteit	-18.625	-16.800	-1.825
07. Kwaliteit openbaar bestuur			
7.1.1 Bestuurlijke inrichting en samenwerking	-25	0	-25
7.1.3 Financieel toezicht	-8	-3	-5
7.1.4 Archief toezicht	-1	0	0
7.1.5 Ondernijning	-215	-149	-65
7.1.6 (Rijks)taken Commissaris van de Koning	-195	-166	-30
7.2.1 Kennisontwikkeling en -deling	-262	-107	-155
7.2.2 Trendbureau Overijssel	-291	-242	-50
7.2.3 Digitale overheid, datastrategie en data-analyse	-723	-636	-87
7.3.1 Samenwerking met partners	-330	-90	-241
7.3.2 Lobby en relatiebeheer	-451	-370	-81
7.3.3 Communicatie	-572	-298	-275
7.3.4 Bezwaar en beroep	-20	-46	26
7.3.5 Verstevenigen samenspel PS-GS	-4.037	-1.921	-2.116
7.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-10.875	-11.217	343
Totaal 07. Kwaliteit openbaar bestuur	-18.003	-15.244	-2.759
10. Overhead			
10.0.0 Overhead	-29.615	-26.603	-3.013
10.66.66 Personeelsgebonden kosten overhead	-23.559	-22.526	-1.033
Totaal 10. Overhead	-53.174	-49.128	-4.046
20. Algemene dekkingsmiddelen			
20.00.2 Algemene uitkeringen	0	0	0
20.00.3 Dividend	20	24	-4
20.00.4 Saldo financieringsfuncties	-681	-344	-337
20.00.5 Overige algemene dekkingsmiddelen	-11.965	-21.670	9.705
20.20.1 Onvoorzien	-3.865	0	-3.865
20.40.3 Mutaties bestemmingsreserves KT 3	-6.000	-6.000	0
20.40.4 Mutaties bestemmingsreserves KT 4	-9.161	-9.161	0
Totaal 20. Algemene dekkingsmiddelen	-31.652	-37.151	5.499
Totaal Structureel	-381.076	-364.340	-16.736
Incidenteel			

Structureel - incidenteel lasten	Begroting 2022	Realisatie 2022	Ruimte 2022
01. Ruimtelijke ordening en waterbeheer			
1.1.1 Vastleggen en waarborgen actueel ruimtelijk- en waterbeleid	-532	-334	-198
1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	-2.483	-1.964	-518
1.1.3 Ontwikkelen en uitvoeren bodem- en ondergrondagenda	-271	-125	-146
1.1.4 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium	400	84	316
1.1.5 Programma Omgevingswet	-1.410	-664	-745
1.2.1 Bevorderen waterkwaliteit	-328	-248	-80
1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater	-1.770	-1.638	-132
1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst	-999	-814	-185
1.2.4 Bescherming tegen overstromingen en wateroverlast	0	0	0
1.2.7 IJsseldelta programma	-2.139	-1.270	-868
1.3.2 Toekomstbestendig maken van de woningvoorraad	0	0	0
1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050	-1.491	-1.798	307
1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail	-9.398	-6.208	-3.190
1.4.3 Actieplan Leefbaar Platteland	-1.448	-901	-547
1.4.4 Ondergrondse verkabeling van hoogspanningsleidingen	-1.516	-1.300	-216
1.4.9 Oude prestatie 2018 8.1.3 Noordoost Twente	0	0	0
Totaal 01. Ruimtelijke ordening en waterbeheer	-23.383	-17.181	-6.203
02. Milieu en energie			
2.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid	-386	-63	-323
2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu	-237	-12	-225
2.2.1 Sanering en beheersing (asbest) verontreinigde bodemlocaties	-9.484	-7.939	-1.545
2.2.2 Stimuleren van het verwijderen van asbestdaken	-1.361	-980	-380
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	-12.407	-9.578	-2.829
2.3.2 Financieren van projecten door Energiefonds Overijssel	0	-660	660
2.4.1 Programma Toekomstgerichte erven	-1.167	-1.095	-72
2.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-583	-583	0
Totaal 02. Milieu en energie	-25.624	-20.910	-4.714
03. Vitaal platteland			
3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap	-2.220	-1.026	-1.194
3.1.3 Opstellen en actualisatie beheerplannen Natura2000	-2	-1	-1
3.1.4 Beheer natuurterreinen	0	0	0
3.1.5 Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied	-1.166	-208	-958

Structureel - incidenteel lasten	Begroting 2022	Realisatie 2022	Ruimte 2022
3.1.6 Projecten voor verbeteren biodiversiteit	-750	-662	-88
3.2.1 Beheer landschap	-1.762	-1.235	-527
3.2.2 Projecten die relatie tussen natuur en mensen bevorderen	-646	-485	-162
3.3.1 Beleidsontwikkeling stikstof	-541	-541	0
3.3.2 Nationale parken	-230	-229	0
3.3.3 Stimuleren natuurinclusief denken en werken	-515	-516	0
3.3.4 Faunabeheer	-667	-543	-124
3.4.2 Innovatieprogramma Agro&Food	-2.805	-2.415	-390
3.4.3 Landbouwstructuurversterking	-2.770	-2.138	-632
3.5.1 Realisatie Natuurnetwerk Nederland	-38.654	-39.516	862
3.5.2 Gebiedsgerichte Aanpak Noordwest Overijssel	-7.465	-3.508	-3.957
3.5.3 Afronding natuuropgave pMJP-projecten	-750	-343	-407
3.5.4 Gebiedsgerichte aanpak Stikstof	-17.446	-2.627	-14.819
3.5.5 Bossenstrategie en boscompensatie	-2.406	-2.176	-230
3.5.6 Provinciaal programma landelijk gebied	-570	-1.083	513
3.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-1.965	-1.965	0
Totaal 03. Vitaal platteland	-83.330	-61.215	-22.115
04. Mobiliteit			
4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken	-870	-1.057	187
4.2.1 Transitie Openbaar Vervoer	-1.675	-1.100	-575
4.2.2 Verduurzamen spoorlijnen	-482	274	-755
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	-2.642	-7.234	4.592
4.2.6 Spoor Zwolle - Enschede	-766	-564	-203
4.3.1 Stimuleren fietsgebruik	-2.935	-1.326	-1.609
4.4.1 Port of Logistics Overijssel (POLO)	-867	-375	-492
4.4.4 Robuust goederenvervoer netwerk	0	0	0
4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid	-6.723	-5.392	-1.331
4.5.2 Educatie en voorlichting verkeersveiligheid	0	0	0
4.6.1 A1	0	0	0
4.6.10 Infrastructurele maatregelen bereikbaarheid	-399	-303	-96
4.6.3 N35 – Lopende projecten	-1.029	-550	-480
4.6.5 N50	-7.500	-7.500	0
4.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-49	-49	0
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	-681	-681	0
4.7.2 Groot onderhoud provinciale infrastructuur	733	714	19
4.7.3 Vervangen provinciale infrastructuur	-100	-75	-25
4.7.4 Aanpak schades langs Kanaal Almelo de Haandrik	-11.325	-18.491	7.165
Totaal 04. Mobiliteit	-37.311	-43.708	6.397
05. Regionale economie			
5.1.1 Arbeidsmarkt en onderwijs	-1.455	-1.332	-123

Structureel - incidenteel lasten	Begroting 2022	Realisatie 2022	Ruimte 2022
5.2.1 Regio Deal Twente	-1.874	-1.869	-5
5.2.2 Regio Deal Zwolle	-8.561	-6.231	-2.330
5.2.3 Cleantech Regio	-899	0	-899
5.2.5 Nationaal Groeifonds	-311	0	-311
5.3.1 Werklocaties: basis op orde	-1.910	-171	-1.740
5.3.2 Werklocaties provinciale participaties	0	0	0
5.3.3 Topwerklocaties	-155	-147	-8
5.3.4 Internationaliseren	-840	-781	-59
5.4.1 Gastvrij Overijssel	-2.186	-317	-1.870
5.4.2 Festivals en evenementen	-1.176	-973	-204
5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie	-460	-253	-207
5.5.2 Bevorderen innovatie en ondernemerschap	-5.953	-7.246	1.293
5.5.3 Europese programma's	-9.603	-6.375	-3.227
5.5.4 Verstrekken risicokapitaal	0	1.860	-1.860
5.5.5 Circulaire economie	-1.454	-961	-493
5.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-364	-364	0
Totaal 05. Regionale economie	-37.202	-25.159	-12.043
06. Cultuur en sociale kwaliteit			
6.1.1 Materieel erfgoed	-647	-592	-55
6.1.2 Immaterieel erfgoed	-735	-518	-217
6.2.1 Een basis voor cultureel aanbod	-4.696	-3.396	-1.300
6.2.2 Cultureel aanbod vernieuwen en ontwikkelen	-480	-138	-342
6.3.1 Cultuur is jong geleerd en meedoen is de kunst	-2.310	-1.352	-957
6.3.3 Talent heeft de toekomst	-234	-139	-95
6.4.1 Een leven lang lezen en leren	-670	-466	-204
6.5.2 Iedereen doet mee	-100	-96	-4
6.5.4 Verbetering van gezondheid voor iedereen	-75	-75	0
6.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-94	-94	0
Totaal 06. Cultuur en sociale kwaliteit	-10.040	-6.867	-3.173
07. Kwaliteit openbaar bestuur			
7.1.1 Bestuurlijke inrichting en samenwerking	-195	-17	-178
7.1.2 Interbestuurlijk toezicht	-55	-6	-49
7.1.3 Financieel toezicht	-25	-16	-9
7.1.5 Ondernijning	-390	-270	-119
7.1.6 (Rijks)taken Commissaris van de Koning	-450	-42	-408
7.2.1 Kennisontwikkeling en -deling	-100	-34	-66
7.2.4 Eigentijdse invulling participatie	-375	-255	-120
7.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-170	-170	0
Totaal 07. Kwaliteit openbaar bestuur	-1.760	-810	-950
10. Overhead			
10.0.0 Overhead	-463	-139	-324
10.66.66 Personeelsgebonden kosten overhead	0	0	0
Totaal 10. Overhead	-463	-139	-324

Structureel - incidenteel lasten	Begroting 2022	Realisatie 2022	Ruimte 2022
20. Algemene dekkingsmiddelen			
20.00.4 Saldo financieringsfuncties	0	0	0
20.00.5 Overige algemene dekkingsmiddelen	21.770	23.854	-2.084
20.30.1 Mutaties algemene reserves I	-83.300	-83.026	-274
20.40.1 Mutaties bestemmingsreserves KT 1	-2.000	-2.000	0
20.40.2 Mutaties bestemmingsreserves KT 2	121	0	121
20.40.3 Mutaties bestemmingsreserves KT 3	-10.000	-10.000	0
20.40.4 Mutaties bestemmingsreserves KT 4	-41.405	-41.405	0
20.40.5 Mutaties bestemmingsreserves KT 5	-23.800	-23.800	0
20.40.9 Mutaties reserve UKVO	-21.786	-21.786	0
Totaal 20. Algemene dekkingsmiddelen	-160.400	-158.163	-2.237
Totaal Incidenteel	-379.513	-334.152	-45.361
Totaal structurele en incidenteel lasten	-760.589	-698.492	-62.097

Structurele en incidentele baten

Bedragen x €1.000

Structureel - incidenteel baten	Begroting 2022	Realisatie 2022	Ruimte 2022
Structureel			
01. Ruimtelijke ordening en waterbeheer			
1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	35	166	-132
1.1.4 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium	2.941	3.449	-508
1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater	49	39	10
1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst	1.159	1.166	-7
1.2.4 Bescherming tegen overstromingen en wateroverlast	0	25	-25
1.2.5 Vergunningverlening, toezicht en handhaving water	35	74	-39
1.3.2 Toekomstbestendig maken van de woningvoorraad	246	221	25
1.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	0	107	-107
Totaal 01. Ruimtelijke ordening en waterbeheer	4.466	5.248	-782
02. Milieu en energie			
2.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid	0	0	0
2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu	234	448	-214
2.2.3 Beheer nazorgfonds	51	55	-4
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	151	138	13
2.3.2 Financieren van projecten door Energiefonds Overijssel	41	41	-1
2.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	0	126	-126
Totaal 02. Milieu en energie	477	809	-332
03. Vitaal platteland			
3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap	667	331	336

Structureel - incidenteel baten	Begroting 2022	Realisatie 2022	Ruimte 2022
3.1.5 Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied	0	71	-71
3.4.3 Landbouwstructuurversterking	0	92	-92
3.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	0	148	-148
Totaal 03. Vitaal platteland	667	642	25
04. Mobiliteit			
4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken	0	35	-35
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	39.376	49.326	-9.950
4.4.4 Robuust goederenvervoer netwerk	0	43	-43
4.5.2 Educatie en voorlichting verkeersveiligheid	0	522	-522
4.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	0	225	-225
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	377	394	-17
Totaal 04. Mobiliteit	39.753	50.544	-10.791
05. Regionale economie			
5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie	100	100	0
5.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	0	103	-103
Totaal 05. Regionale economie	100	203	-103
06. Cultuur en sociale kwaliteit			
6.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	0	0	0
07. Kwaliteit openbaar bestuur			
7.1.5 Ondernijning	0	6	-6
7.2.1 Kennisontwikkeling en -deling	29	27	2
7.2.3 Digitale overheid, datastrategie en data-analyse	55	52	2
7.3.2 Lobby en relatiebeheer	42	83	-42
7.3.4 Bezwaar en beroep	0	1	-1
7.3.5 Verstevenigen samenspel PS-GS	90	91	-2
7.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	0	95	-95
Totaal 07. Kwaliteit openbaar bestuur	214	355	-141
10. Overhead			
10.0.0 Overhead	721	772	-51
10.66.66 Personeelsgebonden kosten overhead	95	1.745	-1.651
Totaal 10. Overhead	815	2.518	-1.702
20. Algemene dekkingsmiddelen			
20.00.1 Lokale heffingen	117.000	117.728	-728
20.00.2 Algemene uitkeringen	222.720	221.654	1.065
20.00.3 Dividend	10.990	11.002	-11
20.00.4 Saldo financieringsfuncties	4.496	3.223	1.273
20.00.5 Overige algemene dekkingsmiddelen	0	0	0
20.40.4 Mutaties bestemmingsreserves KT 4	2.235	981	1.255
Totaal 20. Algemene dekkingsmiddelen	357.442	354.588	2.853
Totaal Structureel	403.933	414.906	-10.972
Incidenteel			

Structureel - incidenteel baten	Begroting 2022	Realisatie 2022	Ruimte 2022
01. Ruimtelijke ordening en waterbeheer			
1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	566	508	57
1.1.4 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium	1.930	3.696	-1.766
1.1.5 Programma Omgevingswet	-28	62	-90
1.2.1 Bevorderen waterkwaliteit	328	248	80
1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater	350	282	68
1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst	238	209	29
1.2.7 IJsseldelta programma	1.539	977	561
1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050	0	411	-411
1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail	526	513	13
Totaal 01. Ruimtelijke ordening en waterbeheer	5.448	6.906	-1.458
02. Milieu en energie			
2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu	0	23	-23
2.2.1 Sanering en beheersing (asbest) verontreinigde bodemlocaties	2.329	2.252	78
2.2.2 Stimuleren van het verwijderen van asbestdaken	132	131	0
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	620	594	26
Totaal 02. Milieu en energie	3.081	3.000	81
03. Vitaal platteland			
3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap	120	0	120
3.2.1 Beheer landschap	0	78	-78
3.4.2 Innovatieprogramma Agro&Food	980	703	278
3.4.3 Landbouwstructuurversterking	1.000	1.878	-878
3.5.1 Realisatie Natuurnetwerk Nederland	15.560	19.458	-3.898
3.5.2 Gebiedsgerichte Aanpak Noordwest Overijssel	7.000	3.152	3.848
3.5.4 Gebiedsgerichte aanpak Stikstof	0	706	-706
3.5.5 Bossenstrategie en boscompensatie	2.148	1.923	225
3.5.6 Provinciaal programma landelijk gebied	0	1.076	-1.076
Totaal 03. Vitaal platteland	26.809	28.975	-2.166
04. Mobiliteit			
4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken	585	846	-261
4.2.1 Transitie Openbaar Vervoer	915	836	79
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	59	4.759	-4.700
4.2.6 Spoor Zwolle - Enschede	94	94	0
4.4.1 Port of Logistics Overijssel (POLO)	0	19	-19
4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid	1.362	1.144	218
4.5.2 Educatie en voorlichting verkeersveiligheid	0	0	0
4.6.5 N50	1.770	1.770	0

Structureel - incidenteel baten	Begroting 2022	Realisatie 2022	Ruimte 2022
4.6.9 Verkenning, planstudies en realisatie overige projecten	0	0	0
4.7.2 Groot onderhoud provinciale infrastructuur	0	19	-19
Totaal 04. Mobiliteit	4.785	9.486	-4.701
05. Regionale economie			
5.1.1 Arbeidsmarkt en onderwijs	0	160	-160
5.2.2 Regio Deal Zwolle	7.211	4.881	2.330
5.3.2 Werklocaties provinciale participaties	461	460	1
5.3.3 Topwerklocaties	0	39	-39
5.4.1 Gastvrij Overijssel	14	6	8
5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie	0	18	-18
5.5.2 Bevorderen innovatie en ondernemerschap	271	1.954	-1.683
5.5.3 Europese programma's	99	1.825	-1.725
Totaal 05. Regionale economie	8.057	9.343	-1.286
06. Cultuur en sociale kwaliteit			
6.2.1 Een basis voor cultureel aanbod	508	508	0
07. Kwaliteit openbaar bestuur			
7.1.5 Ondernijning	390	270	119
20. Algemene dekkingsmiddelen			
20.00.2 Algemene uitkeringen	1.797	2.737	-940
20.00.3 Dividend	13.126	13.332	-206
20.00.4 Saldo financieringsfuncties	0	4.345	-4.345
20.00.5 Overige algemene dekkingsmiddelen	0	1	-1
20.30.1 Mutaties algemene reserves I	121.685	106.432	15.253
20.40.1 Mutaties bestemmingsreserves KT 1	1.831	1.574	258
20.40.2 Mutaties bestemmingsreserves KT 2	7.126	5.659	1.467
20.40.3 Mutaties bestemmingsreserves KT 3	30.611	27.575	3.036
20.40.4 Mutaties bestemmingsreserves KT 4	20.951	19.761	1.190
20.40.5 Mutaties bestemmingsreserves KT 5	10.709	5.756	4.953
20.40.9 Mutaties reserve UKVO	99.744	74.495	25.249
Totaal 20. Algemene dekkingsmiddelen	307.580	261.667	45.913
Totaal Incidenteel	356.656	320.154	36.502
Totaal structurele en incidentele baten	760.589	735.060	25.529

Structureel - incidenteel saldo

Bedragen x €1.000

Structureel/incidenteel saldo	Begroting 2022	Realisatie 2022	Ruimte 2022
Structureel			
Lasten	381.076	364.340	16.736
Baten	403.933	414.906	-10.972
Totaal Structureel	22.857	50.565	-27.708
Incidenteel			
Lasten	379.513	334.152	45.361
Baten	356.656	320.154	36.502
Totaal Incidenteel	-22.857	-13.997	-8.860
Structureel/incidenteel saldo	0	36.568	-36.568

Structurele toevoegingen aan reserves

Bedragen x €1.000

Structurele toevoegingen aan reserves	Begroting 2022	Realisatie 2022	Ruimte 2022
Structureel			
20.40.3 Mutaties bestemmingsreserves KT 3	-6.000	-6.000	0
20.40.4 Mutaties bestemmingsreserves KT 4	-9.161	-9.161	0
Totaal Structureel	-15.161	-15.161	0

Structurele onttrekkingen aan reserves

Bedragen x €1.000

Structurele onttrekkingen aan reserves	Begroting 2022	Realisatie 2022	Ruimte 2022
Structureel			
20.40.4 Mutaties bestemmingsreserves KT 4	2.235	981	1.255
Totaal Structureel	2.235	981	1.255

Balans

Inleiding

De balans is het overzicht van onze bezittingen, vreemd vermogen en eigen vermogen op een bepaald moment. De balans bestaat uit activa en passiva, welke met elkaar in evenwicht zijn. Activa zijn de bezittingen en passiva zijn de middelen waarmee de activa gefinancierd worden (eigen vermogen en vreemd vermogen).

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft en de verordening ex artikel 217 Provinciewet, waarin door Provinciale Staten de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

De activa worden gewaardeerd op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De passiva worden gewaardeerd op de nominale waarde, tenzij bij het betreffende onderdeel anders is vermeld. De in de jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de provincie Overijssel. De continuïteit is gewaarborgd gegeven haar publiekrechtelijke rechtspersoonlijkheid.

Balans

Balans per 31 december 2022			X € 1.000		
Activa	31.12.2021	31.12.2022	Passiva	31.12.2021	31.12.2022
Vaste activa	1.106.431	989.227	Vaste passiva	1.720.668	1.729.003
Immateriële vaste activa	761		Eigen vermogen	1.677.655	1.669.168
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	761		Reserves	1.643.219	1.632.600
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief			- waarvan <i>algemene reserves</i>	684.998	696.028
Bijdragen aan activa in eigendom van derden			- waarvan <i>bestemmingsreserves</i>	958.221	936.572
			Resultaat	34.436	36.568
Materiële vaste activa	294.186	333.887	Voorzieningen	41.152	57.975
Investeringen met een economisch nut	28.819	28.729			
- waarvan <i>in erfpacht</i>					
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven					
- waarvan <i>in erfpacht</i>					
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	265.367	305.158			
- waarvan <i>in erfpacht</i>					
Financiële vaste activa	811.484	655.340	Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer	1.861	1.860
Kapitaalverstrekkingen	168.556	171.825	Obligatieleningen		
- waarvan <i>aan deelnemingen</i>	168.556	171.825	Onderhandse leningen	1.853	1.853
- waarvan <i>aan gemeenschappelijke regelingen</i>			- waarvan <i>van binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen</i>		
- waarvan <i>aan overige verbonden partijen</i>			- waarvan <i>van binnenlandse banken en overige financiële instellingen</i>		
Leningen	432.128	386.173	- waarvan <i>van binnenlandse bedrijven</i>		
- waarvan <i>aan openb. lichamen (art. 1a Wet FIDO)</i>	20.551	20.551	- waarvan <i>van openb. lichamen (art. 1a Wet FIDO)</i>	1.853	1.853
- waarvan <i>aan woningbouwcorporaties</i>			- waarvan <i>van overige binnenlandse sectoren</i>		
- waarvan <i>aan deelnemingen</i>	411.577	365.622	- waarvan <i>van buitenlandse instellingen, fondsen,</i>		

- waarvan aan overige verbonden partijen			<i>banken, bedrijven en overige sectoren</i>		
Overige langlopende leningen	27.560	23.808	Door derden belegde gelden		
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer			Waarborgsommen	8	7
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	28.100	20			
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	155.140	73.514			
vlottende Activa	937.620	1.056.709	vlottende passiva	323.383	316.933
Vorraden	123.056	112.532			
Grond- en hulpstoffen					
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie					
Gereed product en handelsgoederen	123.056	112.532			
Vooruitbetalingen					
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	772.652	907.761	Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	32.370	29.764
Vorderingen op openbare lichamen	58.934	49.087			
Verstreckte kasgeldleningen aan openbare lichamen (conform art. 1, onderdeel a Wet FIDO)			Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen (conform art. 1, onderdeel a Wet FIDO)		
Overige verstreckte kasgeldleningen			Overige kasgeldleningen		
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar					
Rekening-courantverhouding met het Rijk	694.192	850.447			
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen			Banksaldi	1.400	
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	519	1			
Overige vorderingen	13.826	6.106	Overige schulden	30.970	29.764
Overige uitzettingen	5.181	2.120			
Liquide middelen (kas- en banksaldi)	3	109			
Overlopende activa	41.909	36.307	Overlopende passiva	291.013	287.169
			Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	195.912	154.273

Van de Europese Unie nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingdoel	325		Van de Europese Unie ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	1.236	729
Van de Nederlandse Rijksoverheid nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingdoel	9.905	3.804	Van de Nederlandse Rijksoverheid ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	80.742	125.888
Van overige Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingdoel			Van overige Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	310	40
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	31.679	32.503	Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	12.813	6.239
Totaal	2.044.051	2.045.936	Totaal	2.044.051	2.045.936
Recht op verliescompensatie conform Wet VpB	599	599	Verstrekte borg- of garantstellingen	78.297	84.628

Toelichting op de balans

Immateriële vaste activa

Grondslagen

De kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen (inclusief de betaalde boeterente) en het saldo van agio en disagio worden geactiveerd en over maximaal de looptijd van de rentevaste periode volledig afgeschreven, te starten vanaf het moment van het in gebruik nemen van het gerelateerde financieel vast actief of de gerelateerde vaste schuld.

Voor (dis)agio op financiële vaste activa betreft deze post het positieve saldo van agio (aankoopwaarde > nominale waarde) verminderd met disagio (nominale waarde > aankoopwaarde) en de afschrijvingen op zowel agio als disagio.

Voor (dis)agio op vaste schulden betreft deze post het positieve saldo van disagio (nominale waarde > verkoopwaarde) verminderd met agio (verkoopwaarde > nominale waarde) en de afschrijvingen op zowel agio als disagio.

Het (dis)agio wordt gedurende de looptijd van het actief of schuld lineair afgeschreven; bij tussentijdse verkoop wordt het op dat moment resterende (dis)agio als last genomen.

x €1.000	Boekwaarde 31-12-2021	Investeringen	Desinves- teringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2022
Immateriële vaste activa:	761	-2.629		125		-1.993	
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	761	-2.629		125		-1.993	
- waarvan agio op financiële vaste activa	1.103			673		430	
* cumulatieve aanschafwaarden	9.393		1.399			7.994	
* cumulatieve afschrijvingen	-8.290		-1.399	673		-7.564	
- waarvan disagio op financiële vaste activa	-341	-2.629		-548		-2.423	
* cumulatieve aanschafwaarden	-1.509	-2.629	-1.389			-2.749	
* cumulatieve afschrijvingen	1.167		1.389	-548		326	
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief							
Bijdragen aan activa in eigendom van derden							

Toelichting

Het bedrag aan desinvesteringen betreft de, bij afloop of verkoop van de verband houdende financiële vaste activa, afgeboekte verkrijgingswaarde van (dis)agio verminderd met de daarop gepleegde afschrijvingen. In 2022 zijn er obligaties geruild, waarbij op de verkochte obligaties een bedrag aan destijds gekocht disagio resteerde van € 0,2 miljoen. Dit in 2022 versneld afgeschreven bedrag maakt onderdeel uit van het bedrag onder afwaarderingen van de cumulatieve afschrijvingen op disagio.

Daarnaast is het saldo van (dis)agio en daarop gepleegde afschrijvingen in 2022 negatief geworden. Conform de grondslagen is dit negatieve saldo van € 2,2 miljoen overgeheveld naar en in mindering gebracht op de betreffende financiële vaste activa. Dit bedrag is aldaar eveneens toegelicht.

Materiële vaste activa

Grondslagen

De materiële vaste activa worden verdeeld in drie categorieën.

- Investerings met een economisch nut.
- Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing geheven kan worden (deze categorie is voor Overijssel niet van toepassing).
- Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Alle investeringen worden geactiveerd. De materiële vaste activa zijn opgenomen tegen de verkrijgingsprijs verminderd met ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

De afschrijvingen vinden lineair plaats. De afschrijvingstermijnen, die zijn gebaseerd op de financiële verordening, variëren conform de financiële verordening van vier jaar tot honderd jaar. Het afschrijven op investeringen start in het jaar ná ingebruikname van het actief.

x €1.000	Boekwaarde 31-12-2021	Investerings	Desinves- teringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-2022
Investerings met een economisch nut:	28.819	3.434		3.464	60		28.729
Gronden en terreinen							
Woonruimten	122			15			107
Bedrijfsgebouwen	25.947	1.661		2.249			25.359
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken							
Vervoermiddelen	21			7			14
Machines, apparaten en installaties	2.646	1.773		1.176	60		3.183
Overige materiële vaste activa	83			17			66

x €1.000	Boekwaarde 31-12-2021	Investerings	Desinves- teringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-2022
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut:	265.367	46.734		5.402	1.541		305.158

Gronden en terreinen							
Woonruimten							
Bedrijfsgebouwen							
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	265.367	46.734		5.402	1.541		305.158
Vervoermiddelen							
Machines, apparaten en installaties							
Overige materiële vaste activa							

Bij machines, apparaten en installaties is onderhanden werk verwerkt naar vast actief.

In 2022 hebben nieuwe investeringen plaatsgevonden voor een bedrag van € 50,2 miljoen. Daarnaast hebben wij voor deze investeringen bijdragen van andere overheden ontvangen voor een bedrag van € 1,6 miljoen. De afschrijvingen op de materiële vaste activa bedroegen in 2022 € 8,9 miljoen.

Investeringskredieten voor activa

Investeringskredieten voor activa

Kerntaak	Beleidsdoel	Begroting	Rekening	Saldo	Beschikbaar uit overloop	GS-wijziging (kasritme wijz.)			
						Prestatie	2022	2022	2022
4.	Mobiliteit	73.888.983	46.928.354	26.960.629	26.960.629	12.665.858	-3.561.086	-	4.431.720
								853.399	
4.2	Toekomst bestendig en duurzaam openbaar vervoer	8.907.387	1.734.885	7.172.501	7.172.501	5.738.100			
4.2.3	Concessie- en contractmanagement van bus en trein	8.907.387	1.734.885	7.172.501	7.172.501	5.738.100			
	Uitgaven	8.907.387	1.795.199	7.112.187		5.738.100			
	Ontvangsten		-60.314	60.314					
4.6	Goede bereikbaarheid voor wegverkeer	37.938.483	33.003.021	4.935.461	4.935.461	-7.809.985	-3.561.086	-	4.431.720
								853.399	
4.6.3	N35 (1)	1.350.000	791.632	558.368	558.368	558.368			
	Uitgaven	1.350.000	791.632	558.368		558.368			

	Ontvangsten								
4.6.6	N307	5.706.010	6.064.712	-358.701	-358.701	-358.701			
	Uitgaven	5.706.010	7.138.879	-1.432.869		-358.701			
	Ontvangsten		-1.074.167	1.074.167					
4.6.7	Vechtdalverbinding	24.856.498	23.585.353	1.271.144	1.271.144	-7.915.833	-2.872.300		
	Uitgaven	24.856.498	23.841.721	1.014.777		-7.915.833	-2.872.300		
	Ontvangsten		-256.368	256.368					
4.6.9	verkenning, planstudies en realisatie provinciale wegenprojecten (2)	5.275.975	2.370.476	2.905.499	2.905.499	-652.970	-688.786	-853.399	4.431.7
	Uitgaven	7.273.475	2.436.896	4.836.579		-652.970	-688.786	-853.399	4.431.7
	Ontvangsten	-1.997.500	-66.420	-1.931.080					
4.6.12	Vloedbeltverbinding	750.000	190.849	559.151	559.151	559.151			
	Uitgaven	750.000	240.849	509.151					
	Ontvangsten		-50.000	50.000					
4.7	Goed functionerende provinciale infrastructuur	27.043.114	12.190.447	14.852.667	14.852.667	14.737.743			
4.7.1	Uitvoeren beheer en onderhoud provinciale infrastructuur	831.489		831.489	831.489	751.801			
	Uitgaven	831.489	44.618	786.870		751.801			
	Ontvangsten		-44.618	44.618					
4.7.3	Vervangen provinciale infrastructuur	26.211.625	12.190.447	14.021.178	14.021.178	13.985.942			
	Uitgaven	26.211.625	12.239.294	13.972.331		13.985.942			
	Ontvangsten		-48.847	48.847					
10.	Bedrijfsvoering	13.308.491	1.638.456	11.670.036	11.670.036	1.232.738	10.371.052	43.954	
10.00	Bedrijfsvoering	13.308.491	1.638.456	11.670.036	11.670.036	1.232.738	10.371.052	43.954	
	Uitgaven	13.308.491	1.638.456	11.670.036		1.232.738	10.371.052	43.954	
	Ontvangsten								
	Totaal	87.197.475	48.566.810	38.630.665	38.630.665	13.898.596	6.809.967	- 4.431.7	809.445

Voor een overzichtelijke weergave van de investeringskredieten, hebben wij daaraan met ingang van 2022 een speciale paragraaf Investeringsgewijs. Daarin zijn de

investeringskredieten en het verloop daarvan toegelicht. U vindt deze onder de sectie 'Paragrafen' bovenaan de hoofdpagina van het jaarverslag.
Snelkoppeling naar paragraaf Investerings

Financiële vaste activa

Grondslagen

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten), verminderd met de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Waar nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de activa in mindering gebracht. Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen (aandelen en agio) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen of het bedrag waarvoor agio beschikbaar is gesteld. Als de marktwaarde van de deelneming daalt tot onder de verkrijgingsprijs, dan vindt afwaardering naar deze lagere marktwaarde plaats. De uitzettingen zijn gewaardeerd op nominale waarde, daar waar van toepassing verminderd met een negatief saldo van agio, disagio en afschrijvingen op (dis-)agio. De wijze van waarderen van dit negatieve saldo wijkt niet af van hetgeen beschreven is onder immateriële vaste activa.

x €1.000	Boekwaarde 31-12-2021	Investerings / aankopen	Desinvesteringen / verkopen	Afschrijvingen / Aflossingen	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2022
Financiële vaste activa:	811.484	28.709	95.323	89.659	-129	655.340
<u>Kapitaalverstrekkingen aan:</u>	168.556	957			-2.312	171.825
Deelnemingen	168.556	957			-2.312	171.825
<u>Leningen aan:</u>	432.128	8.952		54.907		386.173
Openbare lichamen zoals bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	20.551					20.551
Deelnemingen	411.577	8.952		54.907		365.622
Overige langlopende leningen	27.560	1.000		4.752		23.808
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	28.100		28.080			20
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	155.140	17.800	67.243	30.000	2.183	73.514

Toelichting

Een gedetailleerde onderverdeling treft u aan in het bijlagenboek. Voor de financiële vaste activa geldt dat het overgrote deel óf gefinancierd is via de Algemene financieringsreserve óf hier op afzienbare termijn in wordt voorzien dan wel wordt afgelost. Uitgezonderd hierop zijn een deel van de leningen aan Energiefonds Overijssel (€ 80 miljoen, waarvan nog maximaal € 61 miljoen beschikbaar te stellen), de lening aan de BNG Bank (€ 25,0 miljoen) en een deel van de aandelen in Enexis (€ 35,9 miljoen). Deze uitzettingen worden via het overige

beschikbare eigen vermogen gefinancierd. Naast de genoemde uitzonderingen is de obligatieportefeuille (€ 73,5 miljoen eind 2022) uitgezonderd omdat hier op afzienbare termijn op wordt afgelost. Hierna treft u een toelichting aan op de mutaties in 2022.

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen:

De vermeerdering van € 957.000 betreft een kapitaalstorting in IFO I.

Het bedrag aan afwaarderingen van per saldo € 2,3 miljoen bestaat uit -/- € 0,2 miljoen aan vrijval uit de Voorziening participatie HMO, -/- € 0,2 miljoen vrijval voorziening

Energiefonds Overijssel en -/- € 1,9 miljoen vrijval uit de voorziening IFO I. De vrijval uit de genoemde voorzieningen zijn gebaseerd op de (voorlopige) resultaten van de betreffende deelnemingen over 2022. Conform bestaande regelgeving stellen we voor dit te storten in de Algemene financieringsreserve.

Leningen aan:

Deelnemingen

De toename van € 9,0 miljoen betreft aan het Energiefonds verstrekte leningen. De afname van € 54,9 miljoen betreft aflossingen op verstrekte leningen, waarvan € 4,3 miljoen op leningen aan het Energiefonds, € 49,5 miljoen op BNG lening, € 1,1 miljoen SPV Hengelo en € 5.000 aan Breedbandfonds.

Overige langlopende leningen

De toename van € 1,0 miljoen betreft de verstrekte leningfaciliteit aan PhotonDelta.

De afname van € 4,8 miljoen betreft aflossingen op SVn startersleningen (€ 1,6 miljoen), SVn duurzaamheidsleningen (€ 3,0 miljoen) en SVn MKB duurzaamheidsleningen (€ 0,2 miljoen).

Overige uitzettingen

Het bedrag aan verkopen bestaat voor € 83,2 miljoen aan obligaties die in 2022 afliepen en waarbij door voortijdige verkoop in januari 2022 een aanvullend resultaat te behalen was. Daarnaast zijn gedurende 2022 diverse ruilingen uitgevoerd waarbij voor € 12,1 miljoen aan nominale waarde is verkocht en uit de opbrengst aankopen zijn gedaan van € 17,8 miljoen. De bij de verkopen behaalde boekwinst is geheel ten gunste van het resultaat gebracht. Meer informatie hierover is opgenomen in de paragraaf Financiering.

Zoals bij de immateriële vaste activa al is toegelicht, is het saldo aan (dis)agio en afschrijvingen daarop gedurende 2022 negatief geworden. Conform de grondslagen is dit bedrag in mindering gebracht op deze post, u treft dit bedrag van € 2,2 miljoen aan in de kolom afwaarderingen.

Voorraden

Grondslagen

Voor de gronden voor de infrastructuur geldt dat de gronden onder trace tegen nihil worden gewaardeerd. De overige gronden worden in overeenstemming met de geldende regelgeving gewaardeerd tegen aanschafprijs of lagere marktwaarde. De marktwaarde van de projectgronden (gronden binnen de begrenzing van het natuurnetwerk) en ruilgronden baseren wij op de waarden die worden genoemd in de derde kwartaalrapportage van de Grondprijsmonitor van het Kadaster. Naast deze toelichting op de balanspost Voorraden bevatten ook de Paragraaf grondbeleid en de daarbij opgenomen Meerjaren

Investeringsprognose Grondbeleid informatie over gronden.

x €1.000		Stand per 31-12-2021	Vermeerderingen	Verminderingen	Stand per 31- 12-2022
Vorraad gereed product en handelsgoederen:					
Infrastructuur	Kapitaaluitgaven	3.637	3	-758	2.882
	Afwaardering	-	-	-	-
	Voorziening	-141	-	-	-141
	Boekwaarde na aftrek voorziening	3.496	3	-758	2.741

	(cf. marktwaarde)				
Grond voor Grond	Kapitaaluitgaven	34.117	4	-4.817	29.304
	Afwaardering	-15.739	4	-219	-15.954
	Voorziening	-1.940	1.115	-	-825
	Boekwaarde na aftrek voorziening (cf. marktwaarde)	16.438	1.123	-5.036	12.525
Anticiperend grondfonds	Kapitaaluitgaven	-	1.100	-	1.100
inclusief Progr. natuur en	Afwaardering	-	-	-	-
Veenweide	Voorziening	-	-	-	-
	Boekwaarde na aftrek voorziening (cf. marktwaarde)	-	1.100	-	1.100
Opkoop veehouderij (MGA-1)	Kapitaaluitgaven	-	311	-159	152
	Afwaardering	-	-	-152	-152
	Voorziening	-	-	-	-
	Boekwaarde na aftrek voorziening (cf. marktwaarde)	-	311	-311	-
Boscompensatie	Kapitaaluitgaven	-	1.863	-	1.863
	Afwaardering	-	-	-1.584	-1.584
	Voorziening	-	-	-	-
	Boekwaarde na aftrek voorziening (cf. marktwaarde)	-	1.863	-1.584	280
Natuurnetwerk	Kapitaaluitgaven	135.395	9.936	-12.321	133.009
	Afwaardering	-35.204	-	-5.262	-40.466
	Voorziening	-12.747	1.874	-624	-11.497
	Boekwaarde na aftrek voorziening (cf. marktwaarde)	87.444	11.809	-18.207	81.046
Revolving Fund	Kapitaaluitgaven	6.560	6.560	-3.883	9.237
	Afwaardering	-	-	-	-
	Voorziening	-32	-	-	-32
	Boekwaarde na aftrek voorziening (cf. marktwaarde)	6.528	6.560	-3.883	9.204
Overige	Kapitaaluitgaven	9.217	2.243	-4.944	6.515
	Afwaardering	-	-	-	-
	Voorziening	-65	-	-813	-878
	Boekwaarde na aftrek voorziening (cf. marktwaarde)	9.152	2.243	-5.757	5.637
TOTAAL	Kapitaaluitgaven	188.925	22.020	-26.883	184.062
	Afwaardering	-50.943	4	-7.217	-58.156
	Voorziening	-14.926	2.989	-1.437	-13.374
	Boekwaarde na aftrek	123.056	25.012	-35.536	112.532

	voorziening (cf. marktwaarde)				
--	--------------------------------------	--	--	--	--

Toelichting

Voorraad grond ten behoeve infrastructuur

In 2022 zijn gronden en opstallen die waren aangekocht voor de N348 volgens plan verkocht.

Voorraad grond voor grond

De opbrengst van de verkoop van deze gronden is bedoeld voor dekking van de kosten van de realisatie van het Natuurnetwerk Nederland. De boekwaarde van de in 2022 verkochte gronden bedraagt € 5,0 miljoen en wordt weergegeven in de kolom verminderingen bij 'kapitaaluitgaven' en 'afwaardering'. Het voor een aantal verkochte percelen aanwezige bedrag in de voorziening van € 1,1 miljoen is op de voorziening in mindering gebracht. Dit bedrag is deels gebruikt voor de dekking van een negatief transactieresultaat en deels vrijgevallen ten gunste van het jaarrekeningresultaat.

De boekwaarde na aftrek van de voorziening is door de gerealiseerde verkopen afgenomen met € 3,9 miljoen en bedraagt eind 2022 € 12,5 miljoen.

Anticiperend grondfonds

De aankopen van € 1,1 miljoen bestaan uit meegekochte landbouwgronden in het kader van de opkoopregeling veehouderijen (MGA-1).

Opkoopregeling veehouderijen

De in 2022 verworven opstallen in het kader van deze regeling zijn afgewaardeerd en vervolgens verkocht. Voor de afwaardering ontvangen wij een vergoeding (100%) in het kader van de Specifieke uitkering voor deze regeling.

Boscompensatie

Enkele beschikbare percelen binnen andere voorraadrubrieken zijn in 2022 overgeheveld naar de Voorraad grond voor boscompensatie. De boekwaarde van die gronden bedroeg € 1,9 miljoen. In verband met de nieuwe bestemming zijn de gronden afgewaardeerd met € 1,6 miljoen.

Natuurnetwerk

In 2022 is de omvang van deze grondvoorraad gedaald. De boekwaarde na aftrek van de voorziening is gedaald van € 87,4 miljoen naar € 81,0 miljoen.

Revolving Fund

Het Revolving fund heeft een plafond van € 25 miljoen. Eind 2022 bedraagt de omvang van deze voorraad € 9,2 miljoen. Vanuit de landinrichting Staphorst zijn door het Revolving Fund meer gronden ontvangen dan ingebracht.

Overige gronden

Dit betreft gronden en opstallen die niet langer benodigd zijn voor de projecten waarvoor ze zijn aangekocht. De huidige voorraad bestaat vooral uit gronden die zijn aangekocht voor de projecten IJsseldelta, fase I en de N340. Ook de aangekochte gronden en opstallen in het kader van Kanaal Almelo de Haandrik en een grondsanering in Kampen maken deel uit van deze voorraad.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

Grondslagen

Kortlopende uitzettingen (waaronder vorderingen) worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Waar nodig zijn deze verminderd met hiervoor voorzichtigheidshalve gevormde voorzieningen.

x €1.000	Saldo 31-12- 2021	Saldo 31-12- 2022
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar:</i>	772.652	907.761
Vorderingen op openbare lichamen	58.934	49.087

Verstreckte kasgeldleningen aan openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden		
Overige verstreckte kasgeldleningen		
Uitzettingen in 's Rijks schatkist		
Rekening-courantverhouding met het Rijk	694.192	850.447
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen		
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier	519	1
Overige vorderingen	13.826	6.106
Overige uitzettingen	5.181	2.120

x €1.000	Saldo 31-12- 2021	Saldo 31-12- 2022
Vorderingen op openbare lichamen:	58.934	49.087
Europese Unie		
Rijksoverheid	53.240	45.324
Provincies	2.225	2.076
Gemeenten, waterschappen en samenwerkingsverbanden	3.469	1.687

Toelichting

Vorderingen op openbare lichamen

De belangrijkste vorderingen ultimo 2022 betreffen het BTW-compensatiefonds (€ 35,4 miljoen) en de opcenten motorrijtuigenbelasting (€ 9,8 miljoen).

Rekening-courantverhouding met het Rijk

Op grond van wet- en regelgeving dienen overtollige middelen aangehouden te worden in 's Rijks schatkist en afzonderlijk te worden verantwoord. De verantwoording over het drempelbedrag, zoals bepaald in artikel 7 van de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden en artikel 52 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, en het gebruik daarvan is te vinden onder liquide middelen.

Uitzettingen in Nederlands schuldpapier

Dit betreft de per jaareinde opgebouwde rente op Nederlands schuldpapier binnen de obligatieportefeuille.

Overige vorderingen

Voor een groot deel bestaat dit uit eindafrekeningen van landschapsinrichtingsprojecten. Daarnaast zijn in deze post vorderingen van in totaal € 2,3 miljoen begrepen, waarvan de inbaarheid onzeker is. Deze vorderingen zijn geheel voorzien, waardoor de gepresenteerde boekwaarde nihil bedraagt.

Overige uitzettingen

Dit betreft de per jaareinde opgebouwde rente op obligaties (exclusief Nederlands schuldpapier) binnen de obligatieportefeuille.

Liquide middelen (kas- en banksaldi)

Grondslagen

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

x €1.000	Saldo 31-12-2021	Saldo 31-12-2022
Liquide middelen		
Bank	3	109
Kas	0	0

Totaal		3	109
---------------	--	----------	------------

	Begroting	Percentage	Drempel
Berekening drempelbedrag schatkistbankieren			
Totale lasten Begroting 2022	580.042		
Drempelbedrag bij begroting tot € 500 miljoen		2,00%	10.000
Extra drempel bij begroting vanaf € 500 miljoen		0,20%	160
Drempelbedrag 2022			10.160

	Gemiddeld	Drempel	Vershil
Verantwoording drempelbedrag schatkistbankieren			
Eerste kwartaal 2022	42	10.160	10.118
Tweede kwartaal 2022	1.162	10.160	8.998
Derde kwartaal 2022	96	10.160	10.064
Vierde kwartaal 2022	231	10.160	9.929
Geheel 2022	382	10.160	9.778

Toelichting drempelbedrag schatkistbankieren

Het drempelbedrag is het maximumbedrag aan liquide middelen dat gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist mag worden aangehouden, gebaseerd op de totale lasten uit de initiële Begroting 2022. Het kwartaalgemiddelde wordt op dagbasis berekend, waarbij per saldo tekorten (roodstanden) als nihil worden meegeteld. In 2022 is het drempelbedrag niet overschreden.

Overlopende activa

Grondslagen

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

x €1.000	Saldo 31-12- 2021	Saldo 31-12- 2022
Overlopende activa	41.909	36.307
Van de Europese Unie nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingdoel	325	
Van de Nederlandse Rijksoverheid nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingdoel	9.905	3.804
Van overige Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingdoel		
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste komen van volgende begrotingsjaren komen.	31.679	32.503

Toelichting

Voor de toelichting op de (nog te ontvangen voorschotbedragen op) doeluitkeringen verwijzen wij u naar het onderdeel Doeluitkeringen, waar deze gezamenlijk met de nog te besteden voorschotbedragen op doeluitkeringen toegelicht worden.

Nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen

Alle bedragen worden verrekenbaar of inbaar geacht. De grootste posten betreffen nog van SVn te ontvangen rente en aflossingen inzake startersleningen en duurzaamheidsleningen (€ 5,0 miljoen), nog te ontvangen bedragen voor landinrichting (€ 2,3 miljoen), nog te

ontvangen grondwaterheffing 2021 (€ 1 miljoen) en nog te vorderen omzetbelasting (€ 1,4 miljoen).

Recht op verliescompensatie conform Wet VpB

Sinds 1 januari 2016 is de Wet Vennootschapsbelasting (VpB) ook van toepassing op decentrale overheden. De activiteiten van de Provincie zijn – kortweg – belast voor de vennootschapsbelasting, indien en voor zover bij die activiteit sprake is van deelname aan het economisch verkeer om daaruit een structureel voordeel te behalen.

Jaarlijks monitoren wij onze activiteiten op onderworpenheid aan de VpB. Tot op heden is het oordeel dat de provincie geen belastingplichtige activiteiten bezigt. Hierdoor is er geen sprake een fiscaal belaste winst waarover belasting wordt geheven. Voor zover belastingheffing ooit aan de orde zou komen, heeft Overijssel nog verliescompensatierechten van € 599.000 uit haar voormalige deelname aan de Zuiderzeehaven C.V. Deelname aan deze C.V. is in 2017 beëindigd.

Eigen vermogen

Grondslagen

Reserves worden gevormd voor:

- Het opvangen van algemene risico's (bufferfunctie van de algemene reserves).
- Toekomstige besteding aan een van te voren bepaald doel (bestemmingsreserves).

Het kader voor de reserves, voorzieningen en doeluitkeringen van de provincie Overijssel wordt gevormd door de nota reserves, voorzieningen en doeluitkeringen provincie Overijssel 2021. Dit kader bewerkstelligt een doelmatige en doeltreffende omgang met de betreffende onderdelen en zorgt ervoor dat de uitvoering van het provinciaal beleid adequaat wordt ondersteund. Ook zorgt een eenduidig kader voor inzicht in de vermogensopbouw en het weerstandsvermogen.

Eventuele specifieke spelregels worden per reserve toegelicht.

Reserves

Bedragen x €1.000

Reserves	Stand per 31-12-2021	Toevoeging per 01-01-2022	Onttrekking per 01-01-2022	Stand per 01-01-2022	Raming toevoeging 2022	Realisatie toevoeging 2022	Afwijking toevoeging 2022	Raming onttrekking 2022	Realisatie onttrekking 2022	Afwijking onttrekking 2022	Stand per 31-12-2022
Algemene reserves											
Algemene risicoreserve	90.432	3.559	0	93.991	1.297	1.297	0	25.900	10.647	15.253	84.641
Algemene reserve	74.848	34.436	0	109.284	19.465	19.464	1	62.464	62.464	0	66.284
Algemene reserve egalisatie plafond BCF	10.691	0	0	10.691	6.119	6.119	0	0	0	0	16.810
Algemene reserve Kwaliteit van Overijssel	11.796	0	0	11.796	37.127	37.127	0	16.127	16.127	0	32.796
Algemene reserve grondzaken	76.310	344	0	76.654	4.107	3.833	274	10.129	10.129	0	70.358
Algemene financieringsreserve	420.921	3.113	880	423.154	8.168	8.168	0	6.184	6.183	1	425.139
Totaal Algemene reserves	684.998	41.452	880	725.570	76.283	76.008	275	120.804	105.550	15.254	696.028
Bestemmingsreserves											
Reserve Europese programma's	23.115	0	0	23.115	23.800	23.800	0	10.708	5.756	4.952	41.159
Reserve provinciale infrastructuur	416	0	0	416	0	0	0	416	416	0	0
Reserve waterwegen	4.016	0	0	4.016	0	0	0	1.866	1.431	435	2.585
Reserve bodemsanering	24.252	0	0	24.252	-121	0	-121	7.312	5.703	1.609	18.549
Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel	227.450	0	19.018	208.432	21.786	21.786	0	80.726	55.477	25.249	174.741
Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Nederland	261.780	0	0	261.780	16.000	16.000	0	30.611	27.576	3.035	250.204
Reserve afrekening pMJP/ILG	2.043	0	0	2.043	0	0	0	0	0	0	2.043
Reserve dekking kapitaallasten activa	306.216	17.983	10.000	314.199	17.584	17.584	0	3.463	2.209	1.254	329.574
Reserve mobiliteitsprogramma's verkeer en vervoer	49.553	0	0	49.553	0	0	0	5.161	5.161	0	44.392
Reserve openbaar vervoer	30.000	0	0	30.000	0	0	0	0	0	0	30.000
Reserve drinkwater	1.064	0	0	1.064	0	0	0	375	293	82	771

Reserves	Stand per 31-12-2021	Toevoeging per 01-01-2022	Onttrekking per 01-01-2022	Stand per 01-01-2022	Raming toevoeging 2022	Realisatie toevoeging 2022	Afwijking toevoeging 2022	Raming onttrekking 2022	Realisatie onttrekking 2022	Afwijking onttrekking 2022	Stand per 31-12-2022
Reserve Zoetwatervoorziening Oost-Nederland	2.535	0	0	2.535	2.000	2.000	0	1.270	1.236	34	3.299
Reserve Sporen en Wegen	25.782	0	0	25.782	15.000	15.000	0	2.282	1.527	755	39.255
Reserve Verstrekte subsidies	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Bestemmingsreserves	958.222	17.983	29.018	947.187	96.049	96.170	-121	144.190	106.785	37.405	936.572
Totaal reserves	-1.643.220	-59.435	-29.898	-1.672.757	-172.332	-172.178	-154	-264.994	-212.335	-52.659	-1.632.600

Voorzieningen

Grondslagen

Voorzieningen worden gevormd voor:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten.
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
- Bijdragen (spaarcomponent) aan toekomstige vervangingsinvesteringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven.
- Middelen verkregen van derden, die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen verkregen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

Voorzieningen worden gewaardeerd op de contante waarde of het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De vorming van een voorziening of een toevoeging aan een reeds bestaande, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendungen van voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.

Aan voorzieningen ter egalisatie van (onderhouds)lasten van kapitaalgoederen over meerdere begrotingsjaren ligt een actueel (beheer)plan ten grondslag. Uitgevoerd achterstallig onderhoud is daarbij ten laste van de exploitatie verantwoord. Deze lasten zijn niet ten laste van de gevormde voorziening gebracht.

Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Deze personele lasten worden in beginsel verantwoord in het jaar waarin de uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan (wettelijk)overlopende verlof- en jubileumaanspraken. In lijn met de richtlijn van de commissie BBV wordt een voorziening getroffen wanneer opbouw en opname van het verlof geen gelijkmatig verloop krijgt en van materiële betekenis is. Wij monitoren hiervoor de spaarsaldi. Voor het bepalen van het "jaarlijks vergelijkbaar volume" wordt een tijdsperiode van vier jaar gehanteerd.

De categorie 'gesaldeerde voorziening', betreft voorzieningen waarvan de waarden in mindering wordt gebracht op de activa waarop ze betrekking hebben. Deze komen daardoor niet tot uitdrukking in de totaalstelling aan de passivazijde van de balans, maar worden gesaldeerd met de desbetreffende activa. Zie de toelichtingen op de activa.

Het kader voor de reserves, voorzieningen en doeluitkeringen van de provincie Overijssel wordt gevormd door de nota reserves, voorzieningen en doeluitkeringen provincie Overijssel. Dit kader bewerkstelligt een doelmatige en doeltreffende omgang met de betreffende onderdelen en zorgt ervoor dat de uitvoering van het provinciaal beleid adequaat wordt ondersteund. Ook zorgt een eenduidig kader voor inzicht in de vermogensopbouw en het weerstandsvermogen.

Eventuele specifieke spelregels worden per voorziening toegelicht.

Voorzeningen

Bedragen x €1.000

Voorzeningen	Stand per 31-12-2021	Stand per 01-01-2022	Raming toevoeging 2022	Realisatie toevoeging 2022	Afwijking toevoeging 2022	Raming vrijval 2022	Realisatie vrijval 2022	Afwijking vrijval 2022	Raming besteding 2022	Realisatie besteding 2022	Afwijking besteding 2022	Raming afboeking 2022	Realisatie afboeking 2022	Afwijking afboeking 2022	Stand per 31-12-2022
Voorzeningen voor verplichtingen, verliezen en risico's: Waarvan regulier															
Voorziening Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers	10.073	10.073	569	569	0	0	1.675	-1.675	420	400	20	0	0	0	8.567
Voorziening resultaten gebiedsexploitaties	9.106	9.106	180	182	-2	0	43	-43	0	0	0	0	0	0	9.245
Voorziening reorganisatie	579	579	0	0	0	0	0	0	85	76	9	0	0	0	503
Voorziening Kanaal Almelo de Haandrik schadeloosstelling	14.739	14.739	9.500	16.287	-6.787	0	0	0	5.279	2.670	2.609	0	0	0	28.356
Totaal Voorzeningen voor verplichtingen, verliezen en risico's: Waarvan regulier	34.497	34.497	10.249	17.038	-6.789	0	1.718	-1.718	5.784	3.146	2.638	0	0	0	46.671
Voorzeningen voor verplichtingen, verliezen en risico's: Waarvan gesaldeerd															
Voorziening lening Stichting WMC	500	500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	500
Voorziening participatie HMO	3.791	3.791	0	0	0	0	234	-234	0	0	0	0	0	0	3.557
Voorziening waarderisico ILG opstallen en gronden	14.687	14.687	0	-1.259	1.259	0	475	-475	0	0	0	0	630	-630	12.323
Voorziening grondbezit	141	141	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	141
Voorziening dubieuze vorderingen	2.348	2.348	0	0	0	0	2	-2	0	0	0	0	18	-18	2.328
Voorziening revolving fund grondvoorraad	32	32	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	32
Voorziening Energiefonds Overijssel	14.344	14.344	0	0	0	0	218	-218	0	0	0	0	0	0	14.126

Voorzieningen	Stand per 31-12-2021	Stand per 01-01-2022	Raming toevoeging 2022	Realisatie toevoeging 2022	Afwijking toevoeging 2022	Raming vrijval 2022	Realisatie vrijval 2022	Afwijking vrijval 2022	Raming besteding 2022	Realisatie besteding 2022	Afwijking besteding 2022	Raming afboeking 2022	Realisatie afboeking 2022	Afwijking afboeking 2022	Stand per 31-12-2022
Voorziening lening A1	8.852	8.852	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8.852
Voorziening Innovatiefonds I	4.419	4.419	0	0	0	0	1.900	-1.900	0	0	0	0	0	0	2.519
Voorziening Innovatiefonds II	2.475	2.475	0	40	-40	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2.515
Voorziening waarderisico opstellen Kanaal Almelo de Haandrik	65	65	0	813	-813	0	0	0	0	0	0	0	0	0	878
Totaal Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's: Waarvan gesaldeerd	51.655	51.655	0	-406	406	0	2.829	-2.829	0	0	0	0	648	-648	47.772
Egalisatievoorziening															
Voorziening beheer en onderhoud provinciale infrastructuur	5.899	5.899	21.110	21.110	0	733	733	0	22.477	15.897	6.580	0	0	0	10.379
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden															
Voorziening besteding grondwaterheffing	756	756	1.069	796	273	0	0	0	1.037	627	410	0	0	0	925
Totaal voorzieningen	-92.807	-92.807	-32.428	-38.538	6.110	-733	-5.280	4.547	-29.298	-19.670	-9.628	0	-648	648	-105.747

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer

Grondslagen

De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met het totaal van de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

x €1.000	Balanswaarde 31-12-2021	Vermeerderingen	Aflossingen	Balanswaarde 31-12-2022
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer:	1.861		1	1.860
Obligatieleningen				
Onderhandse leningen van:	1.853			
Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen				
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen				
Binnenlandse bedrijven				
Openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	1.853			1.853
Overige binnenlandse sectoren				
Buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren				
Door derden belegde gelden				
Waarborgsommen	8		1	7
Overige leningen				

Toelichting

Voor de financiering van de door ons aan Arriva verstrekte lening voor de herbouw van het 15e treinstel op de concessie Zwolle - Emmen heeft de provincie Drenthe ons een renteloze lening verstrekt naar rato van haar aandeel in deze concessie. In 2022 zijn hier geen mutaties op geweest.

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

x €1.000	Saldo 31-12- 2021	Saldo 31-12- 2022
Netto-vlottende schulden	32.370	29.764
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden;		
Overige kasgeldleningen		
Banksaldi	1.400	
Overige schulden	30.970	29.764

Toelichting

De overige schulden ultimo 2022 bestaan geheel uit openstaande posten van crediteuren.

Overlopende passiva

Lastneming subsidies

Sinds 2021 wordt op grond van een notitie van de commissie BBV de lastneming van subsidies verantwoord in het jaar waarin de subsidieontvanger start met de uitvoering van

de activiteiten op basis van de startdatum van de projectperiode in de subsidieverleningsbeschikking, tenzij:

- De verstrekte subsidie een boekjaar/exploitatiesubsidie betreft: uit de subsidiebeschikking blijkt onomstotelijk dat de activiteiten waarvoor de subsidie wordt verleend in één of meerdere volgende jaren zal plaatsvinden.
- De verstrekte subsidie een projectsubsidie betreft, het individuele subsidiebedrag het grensbedrag overschrijdt en die boekjaar overschrijdend is. Het grensbedrag is vastgesteld in onze financiële verordening vastgesteld op € 1,5 miljoen. In de laatste twee gevallen wordt de lastneming toegerekend aan jaren waarop de subsidie betrekking heeft, respectievelijk de realisatie plaatsvindt.

Voor de volledigheid merken wij op dat de lastneming met betrekking tot subsidieaanvragen die vóór 31 december zijn ingediend, maar pas in het volgende boekjaar worden beschikt, in beginsel niet op het jaar van indiening wordt verwerkt, ook al ligt de startdatum in dat jaar. Het uitgangspunt hierachter is primair dat er feitelijk in het nieuwe jaar wordt beschikt. Secundair, dat de realisatie overwegend in of na het jaar van beschikken zal plaatsvinden.

x €1.000	Balanswaarde 31-12-2021	Balanswaarde 31- 12-2022
Overlopende passiva:	291.013	287.169
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	195.912	154.273
Van de Europese Unie ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	1.236	729
Van de Nederlandse Rijksoverheid ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	80.742	125.888
Van overige Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	310	40
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	12.813	6.239

x €1.000	Balanswaarde 31-12-2021	Balanswaarde 31- 12-2022
Totaal verplichtingen:	195.912	154.273
2011 en eerder	6.036	5.633
2012	2.743	168
2013	2.915	2.915
2014	4.032	1.180
2015	9.147	4.025
2016	1.994	1.259
2017	5.653	4.728
2018	11.714	6.884
2019	27.965	15.455
2020	46.878	24.119
2021	76.835	24.538
2022		63.369

Toelichting

Voor de toelichting op de (nog te besteden voorschotbedragen op) doeluitkeringen verwijzen wij u naar het onderdeel Doeluitkeringen, waar deze gezamenlijk met de nog te ontvangen voorschotbedragen op doeluitkeringen toegelicht zullen worden.

Het saldo op "Vooruitontvangen bedragen" bestaat, naast ontvangsten die betrekking

hebben op het jaar 2023, uit nog te betalen bedragen. De grootste post betreft € 4,9 miljoen aan nog te betalen loonheffing en premies.

Doel- en Specifieke uitkeringen

Grondslagen

Doeluitkeringen worden gevormd uit nog te besteden én nog te ontvangene middelen afkomstig van Europese en Nederlandse overheidslichamen. Het kader voor de reserves, voorzieningen en doeluitkeringen van de provincie Overijssel wordt gevormd door de nota reserves, voorzieningen en doeluitkeringen provincie Overijssel 2021. Dit kader bewerkstelligt een doelmatige en doeltreffende omgang met de betreffende onderdelen en zorgt ervoor dat de uitvoering van het provinciaal beleid adequaat wordt ondersteund. Ook zorgt een eenduidig kader voor inzicht in de vermogensopbouw en het weerstandsvermogen.

Eventuele specifieke spelregels worden per doeluitkering toegelicht.

Single information single audit (Sisa)

Op doeluitkeringen rust een specifieke verantwoordingsplicht. Aan iedere doeluitkering worden in meer of mindere mate voorwaarden verbonden die onderling kunnen verschillen. Deze doeluitkeringen / regelingen worden afzonderlijk door de accountant getoetst, maar wel allemaal in één keer bij de controle van de jaarrekening (Sisa). De verantwoording vindt plaats via een voorgeschreven format. Deze sisa-verantwoording treft u aan als bijlage bij dit jaarverslag, rechts bovenaan de website.

Doel- en Specifieke uitkeringen

Bedragen x €1.000

Doel- en specifieke uitkeringen	Stand per 31-12-2021	Raming ontvangst 2022	Realisatie ontvangst 2022	Afwijking ontvangst 2022	Raming aanwending 2022	Realisatie aanwending 2022	Afwijking aanwending 2022	Stand per 31-12-2022
Vooruitontvangen doeluitkeringen								
Doeluitkeringen Europese Unie								
Doeluitkering Europese POP3-subsidies RvON / Kavelruil	0	3.027	3.028	-1	3.070	3.028	42	0
Doeluitkering LIFE+	1.236	0	0	0	200	508	-308	729
Totaal Doeluitkeringen Europese Unie	1.236	3.027	3.028	-1	3.270	3.535	-265	729
Doeluitkeringen Rijk								
BZK C13 Specifieke uitkering Ontzorgingsprogramma Maatschappelijk Vastgoed	1.643	0	0	0	620	466	154	1.177
BZK C26 Specifieke uitkering Culturele voorzieningen provincies 2020	0	0	0	0	0	0	0	0
BZK C41 Specifieke uitkering Flexpools	526	1.846	1.846	0	526	513	13	1.859
BZK C58 Specifieke uitkering Verkenning Grenslandagenda NL-NR	0	40	40	0	0	13	-13	27
BZK C59 Specifieke uitkering Kwalitatief hoogwaardige en duurzame woon- en leefomgeving in NOVI-gebieden	227	91	91	0	227	170	57	148
BZK C75/C75B Regio Deal Regio Zwolle	13.225	0	0	0	7.210	4.881	2.329	8.344
BZK C81 Specifieke uitkering tbv opstellen en uitvoeren van woondeals	0	331	331	0	0	0	0	331
BZK C86 Specifieke uitkering ontzorgingsprogramma maatschappelijk vastgoed tweede tranche	0	1.159	1.159	0	0	0	0	1.159
BZK C99 Specifieke uitkering Verzameluitkering BZK 2021	14	0	0	0	14	6	8	8

Doel- en specifieke uitkeringen	Stand per 31-12-2021	Raming ontvangst 2022	Realisatie ontvangst 2022	Afwijking ontvangst 2022	Raming aanwending 2022	Realisatie aanwending 2022	Afwijking aanwending 2022	Stand per 31-12-2022
EZK F11 Specifieke uitkering MKB Deals	221	0	0	0	221	20	201	201
IenW E10 Specifieke uitkering Snelfietsroutes	0	0	0	0	0	0	0	0
IenW E12 Specifieke uitkeringen Bermmaatregelen N-Wegen	253	287	287	0	0	103	-103	437
IenW E15B Specifieke uitkering Regionale aanpak laadinfrastructuur	712	0	0	0	285	248	37	464
IenW E20 Specifieke uitkering Stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2020-2021	2.567	469	469	0	1.362	1.114	248	1.922
IenW E31 Specifieke uitkering Meetstudie verwerking asbestdaken	131	0	0	0	132	131	1	0
IenW E33 Specifieke uitkering MIRT 2017-2019 (Beter benutten)	96	0	0	0	0	0	0	96
IenW E38 Specifieke uitkering Stimuleren veilig, doelmatig en duurzaam gebruik verkeersinfrastructuur 2020	16	0	0	0	0	0	0	16
IenW E44 Impulsregeling Klimaatadaptatie	0	1.182	1.182	0	0	411	-411	771
IenW E53 Specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord	0	400	400	0	0	45	-45	355
IenW E56 Specifieke uitkering Doelmatig & duurzaam gebruik Verkeersinfrastructuur '21 (E56)	237	556	556	0	300	410	-110	383
IenW E58 Specifieke uitkering tijdelijke uitkering bodem overbruggingsjaar 2021	1.286	0	0	0	350	63	287	1.223
IenW E73 Specifieke uitkering Verkenningsstudie ZW-EN	94	0	0	0	94	94	0	0
IenW E74 Tijdelijke regeling specifieke uitkeringen centraal spoor	0	9.706	9.706	0	0	9.706	-9.706	0
IenW E75 Incidentele	1.771	0	0	0	1.539	982	557	789

Doel- en specifieke uitkeringen	Stand per 31-12-2021	Raming ontvangst 2022	Realisatie ontvangst 2022	Afwijking ontvangst 2022	Raming aanwending 2022	Realisatie aanwending 2022	Afwijking aanwending 2022	Stand per 31-12-2022
specifieke uitkering Realisatie werkzaamheden perceel recreatieterreinen in het kader van IJsseldelta fase 2								
IenW E79 Specifieke uitkering bodemsanering Blekerijweg 4 en 4-1	8.918	0	0	0	1.600	1.578	22	7.340
IenW E83 Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodemopgaven 2022	0	2.524	2.524	0	379	429	-50	2.095
IenW E87 Specifieke uitkering Deltaprogramma Zoetwater	0	0	8.952	-8.952	0	0	0	8.952
IenW E88 Incidentele specifieke uitkering CETSI	0	99	99	0	99	99	0	0
IenW E94 Bodemsanering 2022	0	16.000	16.000	0	0	0	0	16.000
LNV L1 Specifieke uitkering Jong leren eten	0	0	0	0	0	0	0	0
LNV L7 Specifieke uitkering IBP Twente	1.527	0	0	0	981	702	279	825
LNV L7 Specifieke uitkering IBP Veenweide	2.457	0	0	0	1.500	0	1.500	2.457
LNV L8 Specifieke uitkering Opkoopregeling veehouderijen	7.720	10.000	10.000	0	0	706	-706	17.014
LNV L10 Specifieke uitkering Impulsgelden Veenweide Klimaatakkoord	15.000	0	0	0	5.500	3.152	2.348	11.848
LNV L16 Specifieke uitkering Programma Natuur	21.925	28.091	28.091	0	15.438	16.192	-754	33.824
LNV L24 Specifieke uitkering voorbereidingskosten landelijk gebied versnellingsvoorstellen en PAS melders	0	1.200	1.200	0	0	1.076	-1.076	124
LNV L25 Specifieke uitkering provinciale versnellingsvoorstellen transitie landelijk gebied	0	5.698	5.698	0	0	0	0	5.698
OCW D13 Specifieke uitkering ter versterking van de regionale culturele infrastructuur; 'Verbreiding en vernieuwing'	174	333	333	0	507	507	0	0

Doel- en specifieke uitkeringen	Stand per 31-12-2021	Raming ontvangst 2022	Realisatie ontvangst 2022	Afwijking ontvangst 2022	Raming aanwending 2022	Realisatie aanwending 2022	Afwijking aanwending 2022	Stand per 31-12-2022
Totaal Doeluitkeringen Rijk	80.740	80.012	88.964	-8.952	38.884	43.817	-4.933	125.887
Doeluitkering overige overheden								
Doeluitkering Veilige vakantieparken Overijssel	310	80	0	80	390	270	120	40
Totaal Vooruitontvangen doeluitkeringen	82.286	83.119	91.992	-8.873	42.544	47.623	-5.079	126.655
Nog te ontvangen doeluitkeringen								
Doeluitkeringen Europese Unie								
Doeluitkering ELENA	-325	325	327	-2	0	2	-2	0
Doeluitkeringen Rijk								
EZK F12 Specifieke uitkering MIT-regeling 2018-2019-2020	-300	300	0	300	0	0	0	-300
EZK F14 Specifieke uitkering MIT-regeling 2021	-1.387	719	719	0	50	50	0	-718
EZK F25 Specifieke uitkering ten behoeven van de MIT 2022	0	1.027	1.027	0	0	1.772	-1.772	-745
IenW E1/E52 Specifieke uitkering Beschikbaarheidsvergoeding regionale OV-bedrijven 2020/2021	-6.779	7.053	10.452	-3.399	0	4.448	-4.448	-775
IenW E17 Specifieke uitkering MaaS pilots	-174	174	174	0	0	0	0	0
IenW E49 Specifieke uitkering Bodemsanering Asbest Overijssel	-1.265	0	0	0	0	0	0	-1.265
Totaal Doeluitkeringen Rijk	-9.905	9.273	12.372	-3.099	50	6.270	-6.220	-3.803
Totaal Nog te ontvangen doeluitkeringen	-10.230	9.598	12.699	-3.101	50	6.272	-6.222	-3.803
Totaal doel- en specifieke uitkeringen	-72.056	-92.717	-104.691	11.974	-42.594	-53.895	11.301	-122.852

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

In de toelichting op de balans worden – op grond van artikel 53 BBV – de niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen vermeld, waaraan wij voor toekomstige jaren zijn gebonden.

Deze niet in de balans opgenomen verplichtingen omvatten onder meer de in artikelen 50 en 57 BBV afzonderlijk benoemde borg- en garantstellingen.

I: Verstrekte borg- en garantstellingen

X € 1.000	Oorspronkelijke grondslag	Grondslag eind 2021	Grondslag eind 2022	Percentage eind 2021	Percentage eind 2022	Bedrag eind 2021	Bedrag eind 2022	Tot en met 2022 betaald
Totaal borg- en garantstellingen	260.335	112.583	110.330	70%	77%	78.297	84.628	0
Totaal borgstellingen	180.302	27.750	17.389	20%	21%	5.464	3.687	0
Totaal garantstellingen	80.033	84.833	92.941	86%	87%	72.833	80.941	0

Toelichting

De grondslag van geldleningen of kosten is ten opzichte van eind 2021 met per saldo € 2,3 miljoen gedaald, waarbij de grondslag van de borgstellingen is afgenomen met € 10,4 miljoen en de grondslag van de garantstellingen met € 8,1 miljoen is toegenomen. Zie verder de toelichting bij de afzonderlijke onderdelen.

Borgstellingen

X € 1.000	Jaar van afloop	Oorspronkelijk bedrag geborgde lening	Bedrag geborgde lening eind 2021	Bedrag geborgde lening eind 2022	Percentage borgstelling eind 2021	Percentage borgstelling eind 2022	Geborgd bedrag eind 2021	Geborgd bedrag eind 2022	Tot en met 2022 betaald
Borgstellingen op grond van en aan		180.302	27.750	17.389	19,7%	21,2%	5.464	3.687	
<i>Ouderenbeleid 1996 en eerder</i>		4.709	733	585	100%	100%	733	585	
Stichting Carinova Woonzorg	2028	1.876	328	281	100%	100%	328	281	
Stichting Dimence Groep	2025	2.833	405	304	100%	100%	405	304	
<i>Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie (2.3.1)</i>		240			100%	100%	16		
Energie Coöperatie IJskoud U.A.	2021	240			100%	100%	16		
Afronding natuuropgave pMJP-projecten (3.5.3)		172.598	25.904	15.904	15%	15%	3.782	2.322	
Stichting Groenfonds convenantsleningen	2025	172.598	25.904	15.904	15%	15%	3.782	2.322	
Een leven lang lezen én leren (6.4.1)		1.555	753	660	100%	100%	753	660	
Rijnbrink Groep	2029	1.555	753	660	100%	100%	753	660	
Samenwerking met partners (7.3.1)		1.200	360	240	50%	50%	180	120	
IPO	2024	1.200	360	240	50%	50%	180	120	

Toelichting

Ten opzichte van de Jaarrekening 2021 zijn de geborgde leningen eind 2022 van Carinova Woonzorg, Dimence en Rijnbrink verlaagd met respectievelijk € 47.000, € 101.000 en € 93.000 voor een totaal van € 0,24 miljoen. Dit betreft reguliere aflossingen op hun leningen in 2021 waarvan de informatie pas beschikbaar werd na het opstellen van de jaarrekening. In 2022 zijn de geborgde leningen gedaald met € 1,8 miljoen. Deze daling bestaat uit de afwikkeling van de geborgde leningen van Energie coöperatie IJskoud U.A. (€ 16.000 miljoen) en verder uit reguliere aflossingen door de leningnemers op de overige geborgde leningen (€ 1,5 miljoen). De aflossingen op de convenantsleningen vormen hiervan met € 2,3 miljoen het grootste deel.

Garantstellingen

X € 1.000	Jaar van afloop	Oorspronkelijke grondslag garantie	Grondslag garantie eind 2021	Grondslag garantie eind 2022	Percentage garantstelling eind 2021	Percentage garantstelling eind 2022	Gegarandeerd bedrag eind 2021	Gegarandeerd bedrag eind 2022	Tot en met 2022 betaald
Garantstellingen op grond van en aan		80.033	84.833	92.941	85,9%	87,1%	72.833	80.941	
<i>Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied (3.1.5)</i>		495	495	495	100%	100%	495	495	
Collectieven Agrarisch Natuurbeheer POP3-subsidie uitvoering maatregelen Actieplan Weide- en Akkervogels	2024	495	495	495	100%	100%	495	495	
<i>Landbouwstructuurversterking (3.4.3)</i>		207	207	207	100%	100%	207	207	
RVO.nl Overcomitering POP3 ELFPO maatregel M04j	2023	207	207	207	100%	100%	207	207	
<i>Realisatie Natuurnetwerk Nederland (3.5.1)</i>		747	5.547	4.596	100%	100%	5.547	4.596	
RVO.nl Overcomitering POP3 ELFPO maatregel 4n	2023	747	5.547	4.596	100%	100%	5.547	4.596	
<i>Concessie- en contractmanagement van bus en trein (4.2.3)</i>		50.000	50.000	50.000	100%	100%	50.000	50.000	
Crédit Agricole Treinmaterieel Zwolle - Kampen en Zwolle - Enschede	2032	50.000	50.000	50.000	100%	100%	50.000	50.000	
<i>Robuust goederenvervoernetwerk (4.4.4)</i>		13.500	13.500	13.500	15%	15%	2.000	2.000	
Fryslân Project vergroten sluis Kornwerderzand	2022	13.500	13.500	13.500	15%	15%	2.000	2.000	
<i>N35 - lopende projecten (4.6.3)</i>		1.000	1.000	1.000	50%	50%	500	500	
Ministerie van I&W Nijverdal - Wierden	n.n.b.	1.000	1.000	1.000	50%	50%	500	500	
<i>Garantstelling aan EIB inzake EFO (2.3.2)</i>		max 50 miljoen	nvt	10.000	pm	100%	pm	10.000	
European Investment Bank inzake EFO	2037	max 50 miljoen	nvt	10.000	nvt	100%	nvt	10.000	
Europese programma's (5.5.3)	0	14.084	14.084	13.143	100%	100%	14.084	13.143	
RVO.nl Overcomitering POP3 ELFPO maatregel M01d	2025	160	160	30	100%	100%	160	30	

RVO.nl Overcommitering POP3 ELFPO maatregel 4h	2025	811	811		100%	100%	811		
RVO.nl Overcommitering POP3 ELFPO maatregel 4o	2025	6.000	6.000	6.000	100%	100%	6.000	6.000	
RVO.nl Overcommitering POP3 ELFPO maatregel 4p	2025	383	383	383	100%	100%	383	383	
Gelderland REACT-EU	2024	2.000	2.000	2.000	100%	100%	2.000	2.000	
Gelderland B55 OP Oost/EFRO	2024	4.730	4.730	4.730	100%	100%	4.730	4.730	

Ten opzichte van de Jaarrekening 2021 zijn de grondslagen eind 2022 met per saldo € 8,1 miljoen verhoogd, het door ons gegarandeerde bedrag eind 2022 is met € 8,1 miljoen toegenomen. Hierna volgt per garantstelling een toelichting op de aanpassing van de grondslag en het door ons gegarandeerde bedrag eind 2022.

Collectieven Agrarisch Natuurbeheer | POP3-subsidie uitvoering maatregelen Actieplan Weide- en Akkervogels

Begin 2019 hebben wij aan drie collectieven gezamenlijk een subsidie verleend in de vorm van een lening. Deze lening is opgenomen onder de financiële vaste activa, alwaar een nadere toelichting te vinden is. In een eerder stadium is onvoldoende onderkend dat met de subsidieverlening tevens een garantstelling gepaard is gegaan. De lening betreft namelijk voorfinanciering van een te verwachten Europese POP3-subsidie. Voor het geval dat deze Europese subsidie niet wordt toegekend, hebben wij ons garant gesteld voor een bedrag van € 0,5 miljoen. Deze garantstelling is een aanvulling op de lening die in 2019 is verstrekt. In 2022 hebben zich hier geen mutaties op voorgedaan. Voor de lening is in 2019 ten laste van de prestatie 3.1.4 Agrarisch natuurbeheer een toevoeging aan de AFR gedaan, waaruit een eventueel gebruik van de garantstelling bekostigd zou kunnen worden. De einddatum voor deze lening is in 2022 verlengd naar eind 2024.

RVO.nl | Overcommittering POP3 ELFPO maatregel M04j

Ter voorkoming van onderbesteding op Europese middelen worden meer subsidies beschikbaar gesteld dan dat er aan middelen beschikbaar zijn gesteld (overcommittering). Dit vindt plaats omdat er rekening gehouden wordt met reguliere mogelijke vrijval als gevolg van lagere subsidievaststellingen (door onder meer het niet tot uitvoering komen van projecten, lagere kosten of niet subsidiabele kosten). Voor de mogelijke overbesteding van Europees geld stellen wij ons richting RVO.nl garant, zodat toegezegde subsidies te allen tijde uitbetaald kunnen worden. Voor garantstellingen binnen de POP3-maatregelen is met RVO.nl een generieke einddatum van 31 december 2023 afgesproken.

In 2018 hebben wij ons voor een mogelijke overbesteding op maatregel M04j (investeringen in infrastructuur voor de ontwikkeling, modernisering of aanpassing van landbouwbedrijven) garant gesteld voor een bedrag van € 0,2 miljoen. In 2022 hebben zich hier geen verdere mutaties op voorgedaan. Voor een eventueel gebruik van de garantstelling is budget ruimte beschikbaar binnen de Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Nederland.

RVO.nl | Overcommittering POP3 ELFPO maatregel 4n

Ter voorkoming van onderbesteding op Europese middelen worden meer subsidies beschikbaar gesteld dan dat er aan middelen beschikbaar zijn gesteld (overcommittering). Dit vindt plaats omdat er rekening gehouden wordt met reguliere mogelijke vrijval als gevolg van lagere subsidievaststellingen (door onder meer het niet tot uitvoering komen van projecten, lagere kosten of niet subsidiabele kosten). Voor de mogelijke overbesteding van Europees geld stellen wij ons richting RVO.nl garant, zodat toegezegde subsidies te allen tijde uitbetaald kunnen worden. Voor garantstellingen binnen de POP3-maatregelen is met RVO.nl een generieke einddatum van 31 december 2023 afgesproken.

In 2019 hebben wij ons voor een mogelijke overbesteding op maatregel 4n (Regeling niet-productieve investeringen voor biodiversiteit, natuur, landschap en hydrologische maatregelen PAS) garant gesteld voor een bedrag van € 0,7 miljoen. Daarnaast hebben wij ons in 2020 aanvullend voor € 4,8 miljoen garant gesteld. In 2022 is de totale garantstelling, ad. € 5,55 miljoen, afgenomen met € 0,95 miljoen tot € 4,6 miljoen. Voor een eventueel gebruik van de garantstelling is budget ruimte beschikbaar binnen de Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Nederland.

Concessie- en contractmanagement van bus en trein (4.2.3)

Crédit Agricole | Treinmaterieel Zwolle – Kampen en Zwolle – Enschede

Na een Europese aanbesteding is op 16 juni 2015 aan Keolis twee concessies gegund voor het rijden van de treindiensten Zwolle-Enschede en Zwolle-Kampen. Voor de uitvoering van deze concessie zijn 16 nieuwe treinstellen van het type FLIRT aangeschaft van de Zwitserse

treinproducent Stadler Rail. Onderdeel van de Concessiebeschikkingen is een overnameregeling met betrekking tot het treinmaterieel ("de Overnameregeling"). Deze overnameregeling is van toepassing op de financier Crédit Agricole Corporate and Investment Bank S.A. (Pandhouder), de leasemaatschappij Bakermaat SNC en de Concessiehouder (Keolis). Provincie Overijssel stelt zich garant voor een verplichte overname van het treinmaterieel aan een opvolgende concessiehouder. Indien er (theoretisch) op de einddatum van de concessie geen nieuwe concessiehouder kan dit ertoe leiden dat de provincie Overijssel het materieel zal overnemen en dat het de overdrachtswaarde aan de leasemaatschappij zal betalen. De weergegeven garantstelling van   50 miljoen betreft de overnamewaarde van het treinmaterieel aan het einde van de concessie in 2032.

Robuust goederenvervoernetwerk (4.4.4)

Fryslân | Project vergroten sluis Kornwerderzand

Het project Kornwerderzand bestaat uit vergroting van de Lorentzsluis in de Afsluitdijk (Friesland), vernieuwing van de verkeersbruggen en verdieping van de vaargeulen tot aan Urk, Lelystad en Kampen. De kosten van het project zijn geraamd op   199,5 miljoen. In juni 2019 heeft de provincie Fryslân namens de regio overeenstemming met het Rijk bereikt over de financiering, risico's en de uitvoering van het project. Het Rijk neemt hierbij   111 miljoen voor haar rekening. De regio   88,5 miljoen. Onderdeel van de regiobijdrage is een bijdrage uit het Waddenfonds waarover nog geen zekerheid bestaat of deze bijdrage wel wordt toegekend. De Provincie Overijssel heeft de garantie aan de Provincie Friesland afgegeven indien de bijdrage uit het Waddenfonds niet of niet geheel wordt toegekend maximaal   2 miljoen bij te dragen. Het definitieve investeringsbesluit tot fase 2 van het project wordt begin 2023 verwacht, ook weten we dan meer over het aantal bedrijven uit de maritieme sector die bij gaan dragen.

N35 - lopende projecten (4.6.3)

Ministerie van I&W | Nijverdal - Wierden

Bestuursovereenkomst Verbreding N35 Nijverdal – Wierden

Bovenop de bijdragen aan het taakstellend budget zijn er door provincie Overijssel en de gemeente Hellendoorn garantstellingen afgegeven onder de volgende voorwaarden:

a. Indien het totale budget van   121,5 miljoen na indexering niet voldoende blijkt te zijn, stelt de gemeente Hellendoorn zich garant voor een aanvullende bijdrage van maximaal   0,5 miljoen euro.

b. Indien ook dit budget niet voldoende blijkt te zijn, stellen de provincie Overijssel en de gemeente Hellendoorn zich beide aanvullend garant voor maximaal   0,5 miljoen euro per partij.

Garantstelling EFO ten behoeve van de EIB lening:

Op 2 februari 2022 hebben Provinciale Staten besloten tot een scopeverbreding van Energiefonds Overijssel (EFO) [PS/2021/1104724]. Ook hebben Provinciale Staten kennis genomen van het voornemen van Gedeputeerde Staten om EFO toe te staan een lening bij de Europese Investeringsbank (EIB) te sluiten, waarbij de provincie richting de EIB garant staat voor deze lening. Gedeputeerde Staten hebben vervolgens halverwege 2022 het definitieve besluit genomen om garant te staan voor de EIB lening aan EFO van   50 miljoen. Eind 2022 heeft EFO de eerste EIB tranche ontvangen van   10 miljoen waarmee de garantstelling eind 2022 sluit op   10 miljoen.

Europese programma's (5.5.3)

Ter voorkoming van onderbesteding op Europese middelen worden meer subsidies beschikbaar gesteld dan dat er aan middelen beschikbaar zijn gesteld (overcommitting). Dit vindt plaats omdat er rekening gehouden wordt met reguliere mogelijke vrijval als gevolg van lagere subsidievaststellingen (door onder meer het niet tot uitvoering komen van projecten, lagere kosten of niet subsidiabele kosten). Voor de mogelijke overbesteding van Europees geld stellen wij ons garant, zodat toegezegde subsidies te allen tijde uitbetaald kunnen worden. Voor een eventueel gebruik van de garantstelling is de risicobuffer binnen

de Reserve Europese programma's beschikbaar.

Er zijn voor het POP3 programma garantstellingen verstrekt aan RVO.nl. Bij het programma POP3 (en de bijbehorende garantstellingen) is sprake van een verlengde programmaperiode met een einddatum van 2025.

Daarnaast zijn er garantstellingen verstrekt aan Managementautoriteit Oost Nederland.

Managementautoriteit Oost Nederland maakt integraal onderdeel uit van de provincie Gelderland. Garantstellingen worden daarmee uiteindelijk aan hen verleend.

Hieronder wordt kort ingegaan op de diverse garantstellingen binnen het Europese programma.

RVO.nl | Overcomitering POP3 ELFPO maatregel M01d

In 2018 is in verband met overcomitering op Regeling Trainingen ter hoogte van € 0,16 miljoen een garantstelling afgegeven aan de Rijksdienst voor ondernemend Nederland. Deze is in maart 2022 verlaagd naar ruim € 30.000. Deze middelen zijn verleend aan een project en worden mogelijk daadwerkelijk aangesproken. Dit is uiterlijk medio 2025 duidelijk.

RVO.nl | Overcomitering POP3 ELFPO maatregel 4h

In 2019 hebben wij ons op maatregel 4h (Regeling Fysieke investeringen in verduurzaming van agrarische ondernemingen van jonge landbouwers) wegens grote vraag om subsidie garant gesteld voor een bedrag van € 0,52 miljoen. Daarnaast hebben wij ons in 2020 aanvullend voor € 38.000 garant gesteld en voor € 0,25 miljoen. Dit laatste bedrag is een aanvulling op de jaarrekening 2020. In 2022 blijkt er geen aanspraak gemaakt te zijn op de overcomitering hierdoor is besloten om deze garantstelling te sluiten.

RVO.nl | Overcomitering POP3 ELFPO maatregel 4o

In 2019 is voor deze maatregel een garantstelling afgegeven voor € 6 miljoen vooruitlopend op het optreden van vrijval. Voor deze middelen hebben de waterschappen WDOD en WVS een garantstelling aan provincie Overijssel afgegeven. Deze garantstelling betreft een aanvulling op de jaarrekening 2019.

RVO.nl | Overcomitering POP3 ELFPO maatregel 4p

In 2021 is voor deze maatregel een garantstelling afgegeven voor € 0,38 miljoen vooruitlopend op het optreden van vrijval. Voor deze middelen hebben de waterschappen WDOD en WVS een garantstelling aan provincie Overijssel afgegeven.

Gelderland | REACT-EU

In 2021 is besloten tot overcomitering van € 2 miljoen op het REACT-EU budget vooruitlopend op het optreden van vrijval. Voor deze maatregel is een garantstelling afgegeven aan Managementautoriteit Oost Nederland.

Gelderland | Overcomitering OP Oost/EFRO

In 2019 hebben wij ons voor een mogelijke overbesteding op projecten binnen het kader van het OP Oost programma (EFRO) garant gesteld voor een bedrag van € 4,7 miljoen. Deze garantstelling is afgegeven aan Managementautoriteit Oost Nederland.

II: Meerjarige financiële verplichtingen voortvloeiend uit langlopende overeenkomsten

Huurverplichtingen

Specificatie huurverplichtingen	X € 1.000
Huurovereenkomst Bergstraat en Bergsingel	125
	125

Leaseverplichtingen

Specificatie leaseverplichtingen	X € 1.000
Lease GS voertuigen	104
Leaseverplichtingen dienstauto's	82
Lease deelauto	59

Overig	85
	330

Investeringsverplichtingen

Investeringsverplichtingen	X € 1.000
Vechtdalverbinding (N340/N48/N377)	5.351
Bruggen en sluisen	4.116
N307	3.826
DRIS	2.742
Diverse wegen	1.246
N377	1.037
N760	445
Overig	398
Kunstwerken	298
Vastgoed provinciehuis	127
Waterwegen	125

Subsidieverplichtingen

Subsidieverplichtingen	X € 1.000
SKNL functieverandering	62.800
SNL Natuurbeheer	31.300
Overige (meerjarige) subsidieverplichtingen	76.042

Subsidieverplichtingen beheercontracten, inrichting en functieverandering

In de periode tot en met 2015 zijn door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl; voorheen Dienst Regelingen), onderdeel van het Ministerie van Economische Zaken, verplichtingen aangegaan naar particulieren en terreinbeherende organisaties voor de inrichting en beheer van nieuwe natuur. Daarnaast zijn verplichtingen voor functieverandering aangegaan, zodat agrarische grond kon worden omgezet naar natuur. Op basis van de ILG-afspraken is de verantwoordelijkheid voor de subsidieverlening, inclusief het uitfinancieren van voor 1-1-2007 aangegane verplichtingen, voor de bestuursperiode 2007-2013 overgenomen door de provincie. Via de ILG-doeluitkering zijn hiervoor middelen door het Rijk verstrekt. In de provinciale administratie zijn vanaf 2007 jaarlijks de gerealiseerde kasuitgaven verantwoord. Met het natuurakkoord is de verantwoordelijkheid voor beheer, inrichting en functieverandering volledig overgegaan naar de provincie. Met ingang van 2014 ontvangt de provincie hiervoor, via het Provinciefonds, middelen van het Rijk, waarmee een deel van de langlopende verplichtingen worden gedekt. Aanvullend stelt de provincie, conform het natuurakkoord, uit eigen middelen ook bedragen beschikbaar voor het beheer. Per einde 2022 bedroeg het totaal aan openstaande verplichtingen voor inrichting, beheer en functieverandering van nieuwe natuur volgens opgave van RVO.nl € 62,8 miljoen, die bedrag heeft volledig betrekking op het uitfinanciering van SKNL functieverandering. Daarnaast is voor de periode via eigen subsidie verlening voor SNL natuurbeheer € 31,3 miljoen verplicht voor de jaren 2023 t/m 2027.

Overige niet in de balans opgenomen verplichtingen

Overige verplichtingen	X € 1.000
Concessies OV	49.039
ICT	9.593

Beheer en onderhoud wegen	5.683
Gladheidsbestrijding	2.085
ProRail	993
Monitoring Natuur-Landschapbeleid	811
Kanaal Almelo de Haandrik	784
Onderhoud facilitaire zaken	619
Licenties	611
Onderhoud VRI	534
Brug- en sluisbediening	462
Onderhoud diversen	326

Landinrichting

De te verwachten uitbetalingen (nog te betalen bedragen landinrichting) en vorderingen (nog te vorderen bedragen landinrichting) zijn niet verwerkt in de projectadministratie. Per saldo is er € 2,7 miljoen meer uitbetaald door de provincie, dan dat er is geïnd (gefactureerd) door provincie in 2022. Dit verschil wordt met name veroorzaakt doordat er veel belanghebbenden van de landinrichting Staphorst er voor gekozen om de voorlopige eindafrekening (Lijst der Geldelijke Regelingen) met ons te verrekenen (o.b.v. vrijwilligheid). In 2022 zijn er geen definitieve eindafrekeningen (correctiefactor) vastgesteld. Er is daarom geen te verwachten resultaat ingeboekt.

De balans sluit per 1-1-2023 op € 3,1 miljoen (negatief). Vanaf 2023 zal dit bedrag nog worden gefactureerd.

Tot slot er kunnen nog wijzigingen komen op het te verwachten resultaat, omdat niet alle bedragen geïnd of uitbetaald kunnen worden.

Technology Base

In 2018 is het college van GS een voorwaardelijke verplichting ter hoogte van € 2,7 miljoen aangegaan tot financiële compensatie aan de gemeente Enschede in verband met tekorten in de exploitatie van het aan Technology Base welke voortvloeien uit de besluiten zoals die zijn genomen vanuit de Gemeenschappelijke Regeling Technology Base. Effectuering van deze verplichting zal plaatsvinden bij beëindiging van de Gemeenschappelijke Regeling.

III: Garanties ten behoeve van bestuurders en commissarissen

Garanties ten behoeve van bestuurders en commissarissen	
---	--

Wachtgelduitkeringen per jaar	€ 0
-------------------------------	-----

Op dit moment worden er geen wachtgelduitkeringen verstrekt.

Personeelsgebonden lasten

Salarissen en personeelsgebonden kosten

Het budget voor de personeelsgebonden kosten bedroeg in 2022 € 82,3 miljoen. In 2022 is een bedrag van € 79,1 miljoen gerealiseerd, waardoor een budget van € 3,2 miljoen niet tot besteding is gekomen. De budgetten voor personeelsgebonden kosten zijn in 2022 toegenomen ten opzichte van 2021. Dit wordt met name veroorzaakt door het creëren van structurele formatieplaatsen en de CAO-ontwikkeling. De dekking voor de toename in formatie is afkomstig uit verschillende bestaande programmabudgetten en op basis van de

afspraken rond het traject 'van inhuur naar vast' (p-nota 2021) omgezet naar personele budgetten. Onder post "overige kosten" vallen ook de verkregen compensatie voor FPU, WAO, Zwangerschapsverlof en detacheringen (€2,4 miljoen). In 2022 is ook de doorbelasting naar programmabudget in de exploitatie getoond (€3,9 miljoen) zichtbaar gemaakt.

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begrotings wijziging 2022	Actuele begroting 2022	Rekening 2022	Verschil 2022
Totaal	74.499	75.850	6.441	82.291	79.099	3.192
Subtotaal	72.603	73.651	6.341	79.992	76.954	3.038
Salarislasten inclusief sociale lasten	67.531	71.435	6.775	78.210	77.165	1.045
Uitzendkrachten en externe deskundigheid	7.227	2.311	-434	1.877	6.192	-4.315
Overige gerelateerde personeelskosten *	-2.156	-95	0	-95	-2.532	2.438
Interne doorbelasting naar programmabudget **					-3.870	3.870
Subtotaal	1.896	2.199	100	2.299	2.144	155
Reis- en verblijfkosten	234	830	0	830	430	399
Onkostenvergoedingen	72	6	0	6	72	-66
Opleiding, studie, cursus, congressen	638	1.222	0	1.222	849	373
Overige kosten	952	141	100	241	792	-551

* ontvangen uitkeringen en vergoedingen detacheringen

** doorbelaste salariskosten naar programmabudget

Vergoedingen bestuur en voormalig personeel

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begrotings wijziging 2022	Actuele begroting 2022	Rekening 2022	Verschil 2022
Totaal	1.930	2.338	0	2.338	1.992	346
Vergoeding PS-leden	852	880	0	880	866	15
Vergoeding GS-leden, uitkeringen en pensioenen oud-leden	794	1.113	0	1.113	802	312
Jaarwedde CdK	212	215	0	215	217	-2
Voormalig personeel/seniorenbeleid	16	24	0	24	13	11
						0
Salaris stagiaires	43	52	0	52	81	-30
Bedrijfshulpverlening	13	54	0	54	14	40

Personele inzet

Het CoalitieAkkoord is vol in uitvoering. Dit terug te zien in de personele inzet:

- Formatieontwikkeling
- Inhuur Personeel

Hieronder worden deze onderwerpen toegelicht.

Formatieontwikkeling

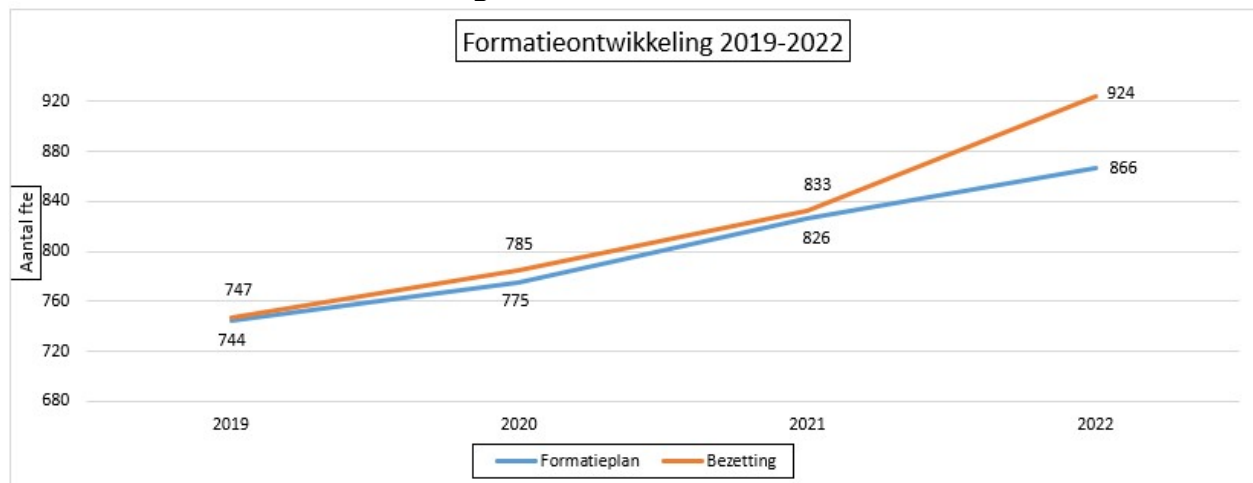
Wij hebben in 2022 verdere stappen gezet om tot een betere balans tussen vast, flexibele en ingehuurd medewerkers te komen. In november 2020 hebben Provinciale Staten de toelichting op artikel 6 van de financiële verordening aangepast (Statenvoorstel 2020/1102242) waardoor het voor Gedeputeerde Staten mogelijk is om op basis van bedrijfsmatige afweging het door Provinciale Staten vastgestelde personeelsgebonden budget aan te passen c.q. te verhogen onder de voorwaarde dat er alternatieve dekking wordt aangewezen vanuit exploitatie- en/of investeringsbudget.

De formatieontwikkeling in 2022 past binnen de door u gegeven kaders en de beschikbare budgetten. In de periode vanaf 2019 is de formatie meer in overeenstemming gebracht met de opgaven voor de huidige coalitieperiode en de daarbij behorende doelen en financiële middelen. We brengen telkens bedrijfsmatig de doelen, het beschikbare budget en de benodigde formatie en inhuur bedrijfseconomisch zo gunstig mogelijk met elkaar in balans. De stijging van de formatie is het gevolg van de ambities uit het provinciale coalitie-akkoord en de landelijke ontwikkelingen en transities die in sneltreinvaart nieuwe taken met zich meebrengen en nieuwe kennis vragen. Een paar voorbeelden zijn de energietransitie, vergunningverlening, stikstof, de investeringen in wegen en kunstwerken. We zetten in op de vermindering van de flexibele schil om de binding met de provincie te bevorderen; in deze krappe arbeidsmarkt is dat een absolute noodzaak.

De formatie bedraagt 866 fte per 31 december 2022. De werkelijke bezetting ligt hoger, op 924 fte. De boven formatieve bezetting wordt gedekt uit exploitatie- en investeringsbudgetten. Omdat er sprake is van vaste dienstverbanden wordt voor het incidenteel gedekte deel een werkgeversrisico gelopen met betrekking tot werkloosheidsuitkeringen. Dit risico beheersen wij door de inzet van Strategische Personeelsplanning. Als voorbeeld benoemen wij de medewerkers die wij in dienst hebben genomen voor de infrastructurele projecten waarvan de dekking naar de aard van het investeringsproject incidenteel is. De verwachting is dat er continuïteit aanwezig is in de infrastructurele projectenportefeuille. Dat medewerkers bij de afloop van de werkzaamheden voor het ene project, kunnen worden ingezet bij een volgend project. Hiermee wordt het risico beperkt.

We streven ernaar om de verhouding tussen formatie en bezetting binnen de bestaande begroting beter met elkaar in balans te brengen door het formatieplan in 2023 te actualiseren met de in gang gezette mutaties en de inhuur verder af te bouwen.

Overzicht Formatie en bezetting

Inhuur personeel

Analoog aan de omzetting van flexibele formatie naar vaste formatie en de stijgende formatie sturen wij op een beperking van de inhuur. Door deze inspanning de externe inhuur

in 2022 gedaald van € 35 miljoen naar € 30,2 miljoen en past binnen de bestaande budgetten en kaders in de begroting.

In het Coalitieakkoord 2019-2023 heeft u ons de opdracht gegeven om voor structurele opgaven structurele middelen (waaronder personeel) in te zetten. Op basis van strategische personeelsplanning, bedrijfseconomische afwegingen en goed werkgeverschap, wordt de balans tussen vaste, flexibele en ingehuurde formatie gezocht. Die aanpassingsslag is nog gaande en is niet eenvoudig gezien de oververhitte arbeidsmarkt, schaarse kennis m.b.t. nieuwe opgaven, de ambities in het coalitie-akkoord en de investeringsopgave. In 2022 is een daling van de inhuur ingezet.

Inhuur	Rekening 2019	Rekening 2020	Rekening 2021	Rekening 2022
Totaal	29.565	33.431	35.026	30.203
inhuur ten laste van exploitatie	22.348	24.673	27.403	24.354
inhuur ten laste van investeringen	5.664	6.670	5.865	4.622
inhuur ten laste van voorzieningen	1.553	2.088	1.758	1.227

WNT-norm

De Wet Normering Topinkomens (WNT) wijst de provinciesecretaris (algemeen directeur) en de statengriffier aan als topfunctionarissen. Zij vallen onder de WNT. Het algemene bezoldigingsmaximum voor 2022 is genormeerd op bruto € 216.000. De bezoldiging van beide functionarissen blijft onder het toegestane maximum.

Gegevens 2022		
bedragen x € 1	N. Versteeg	R. Wiggers
Functiegegevens	Provincie- secretaris	Statengriffier
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	0,8
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	154.460	94.097
Beloningen betaalbaar op termijn	23.155	17.735
<i>Subtotaal</i>	<i>177.614</i>	<i>111.832</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000	172.800
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	177.614	111.832
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2021		
bedragen x € 1	N. Versteeg	R. Wiggers
Functiegegevens	Provincie- secretaris	Statengriffier
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1/1 - 31-12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	0,8
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	150.345	91.513
Beloningen betaalbaar op termijn	22.424	16.302
<i>Subtotaal</i>	<i>172.769</i>	<i>107.815</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000	167.200
Totale bezoldiging	172.769	107.815

Organisatie

Organisatie

Provinciale staten

Provinciale Statenverkiezingen worden één keer in de vier jaar gehouden, waarbij leden rechtstreeks door de stemgerechtigde inwoners van de provincie worden gekozen. In maart 2023 hebben de meest recente Provinciale Statenverkiezingen plaatsgevonden. Het aantal Statenleden van een provincie is afhankelijk van het aantal inwoners. Voor Overijssel is het aantal zetels vastgesteld op 47. De samenstelling van Provinciale Staten is als volgt:

Partij	Aantal Zetels
BBB	17 zetels
VVD	4 zetels
CDA	4 zetels
GroenLinks	4 zetels
PvdA	3 zetels
ChristenUnie	3 zetels

PVV	2 zetels
SGP	2 zetels
D66	2 zetels
JA21	2 zetels
Partij voor de Dieren	1 zetel
SP	1 zetel
Volt	1 zetel
Forum voor Democratie	1 zetel
Totaal	47 zetels

Statengriffie

De statengriffie heeft primair tot doel om de Provinciale Staten te ondersteunen in haar functioneren. De ondersteuning door de statengriffie behelst onder meer de secretariële ondersteuning van Provinciale Staten en Statencommissies. De taken zijn daarnaast aangevuld met taken op het gebied van communicatie, procesmatige advisering, voorlichting en controle. De griffier van de Provinciale Staten is mw. R. (Renée) Wiggers.

Gedeputeerde staten

Het College van Gedeputeerde Staten bestaat uit de volgende gedeputeerden (inclusief portefeuillevverdeling). Ook de Commissaris van de Koning heeft een portefeuille in dit college.

Y.J. (Eddy) van Hijum (CDA) - Portefeuille: Economie, Financiën en Europa

- Economie (inclusief evenementen)

- Financiën

- Deelnemingenbeleid

- Europa

- IPO-bestuur

- Eerste loco-commissaris

E. (Bert) Boerman (ChristenUnie) - Portefeuille: Mobiliteit, Water en Klimaatadaptie

- Mobiliteit

- Water

- Klimaatadaptie

R.H. (Roy) de Witte (CDA) – Portefeuille: Leefbaar Platteland, Cultuur en Sociale Kwaliteit

- Leefbaar platteland

- Cultuur en erfgoed

- Recreatie en toerisme

- Sociale Kwaliteit (inclusief sport en welzijn)
  - Grensoverschrijdende samenwerking
- M.T. (Monique) van Haaf (VVD) - Portefeuille: Wonen, Ruimte en Retail
- Ruimtelijke ontwikkeling (inclusief ondergrond)
  - Wonen
  - Stadsbeweging en retail
  - Grondbeleid.
  - Financieel toezicht
- T.A. (Tijs) de Bree (PvdA) Portefeuille: Energie, Milieu en Arbeidsmarkt
- Energietransitie
  - Milieu
  - Arbeidsmarkt (inclusief Human Capital Agenda)
  - Handhaving
- G.H. (Gert Harm) ten Bolscher Portefeuille: Landbouw, Natuur en Facilitair
- Landbouw
  - Natuur, Ontwikkelopgave Natuurnetwerk Nederland / Natura 2000
  - Vergunningverlening
  - Facilitair en huisvesting
- A.P. (Andries) Heidema - Portefeuille: Kwaliteit openbaar bestuur
- Kwaliteit openbaar bestuur
  - Ondermijning en integriteit
  - Externe betrekkingen en lobby
  - Personeel en organisatie

Ambtelijke organisatie

De provinciale organisatie wordt gevormd door een directie en acht eenheden. Elke eenheid bestaat uit meerdere teams.

Concern Management Team

In het Concern Managementteam vindt strategische sturing en besluitvorming plaats. Het Concern Managementteam vervult de voortrekkersrol in het voorbereiden van het strategisch beleid en de koersbepaling van de organisatie. Het heeft de verantwoordelijkheid voor provinciale opgaven en de concernresultaten. Het Concern Managementteam bestaat uit de directie en de hoofden van de eenheden. De directie is eindverantwoordelijk voor het functioneren van de hele ambtelijke organisatie en het realiseren van provinciale doelen.

De Directie bestaat uit:

- De heer N. (Nico) Versteeg, Provinciesecretaris / Algemeen Directeur
- De heer B.W.A.H. (Bart) Parmet, Directeur strategie

Project- en Programmamanagement

De eenheid Project- en Programmamanagement levert daadkrachtige programma- / projectorganisaties ten behoeve van de realisatie van de investeringsagenda, professionaliseert het ambtelijk opdrachtnemerschap en ambtelijk en bestuurlijk opdrachtgeverschap en levert daarbij procesexpertise. Hoofd van de eenheid is de heer C.J. (Cees) Timmer.

Ruimte en Bereikbaarheid

De eenheid Ruimte en Bereikbaarheid is verantwoordelijk voor de strategie, beleidsontwikkeling en beleidsrealisatie in het fysiek ruimtelijke domein met als structurende elementen als water, ondergrond en infrastructuur. Hoofd van de eenheid is mevrouw M. (Marjolijn) Boot.

Economie en Cultuur

De eenheid Economie en Cultuur is verantwoordelijk voor de regionale economische strategie- en beleidsontwikkeling waaronder energie, innovatie, arbeidsmarkt, agro & food, biobased, vrijetijdseconomie, sociaal-cultureel vestigingsklimaat, expertisecentrum

deelnemingen en expertisecentrum Europa (programma's en projecten). Hoofd van de eenheid is de heer A.J. (Alfred) Peterson.

Natuur en Milieu

De eenheid Natuur en Milieu is verantwoordelijk voor de strategie- en beleidsontwikkeling op natuur- en landschapsbeleid en –beheer. Ook is de eenheid verantwoordelijk voor de milieu- en saneringsopgaven in de provincie. Hoofd van de eenheid is mevrouw N.F. (Nicole) Olland.

Wegen en Kanalen

De eenheid Wegen en Kanalen is verantwoordelijk voor de programmering en de uitvoering van beheer, onderhoud en nieuwbouwprojecten van de provinciale infrastructuur en verkeersmanagement (projecten). Hoofd van de eenheid is de heer E. (Erik) Jungerius.

Publieke Dienstverlening

De eenheid Publieke Dienstverlening verstrekt vergunningen, subsidies, beleidsinformatie en GIS-bestanden en is verantwoordelijk voor het toezicht en de handhaving van de door haar afgegeven vergunningen. Hoofd van de eenheid is de heer E. (Erik) Jungerius.

Bedrijfsvoering

De eenheid Bedrijfsvoering levert diensten en kaders passend bij provinciale opgaven op het brede terrein van de bedrijfsvoering voor bezoekers, medewerkers, management en bestuur. Hoofd van de eenheid is de heer C.J. (Cees) Timmer.

Bestuurs- en concernzaken

De eenheid Bestuurs- en concernzaken opereert op het snijvlak van het bestuurambtelijke management en bestuurlijke verhoudingen, faciliteert / ondersteunt besluitvorming voor het College en concernbrede overleggen, is verantwoordelijk voor strategische advisering op het gebied van kwaliteit openbaar bestuur en voor concerncontrol, en ondersteunt de CdK in haar Rijkstaken. Hoofd van de eenheid is mevrouw J.M. (Josée) Woertman.

Controleverklaring

Controleverklaring accountant

Controleverklaring

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan Provinciale Staten van Overijssel

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van de Provincie Overijssel te Zwolle gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2022 als van de activa en passiva van de Provincie Overijssel op 31 december 2022 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- Zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2022 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader dat is vastgesteld door Provinciale Staten op 7 december 2022.

De jaarrekening bestaat uit:

1. Het overzicht van baten en lasten over 2022.
2. De balans per 31 december 2022.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.
4. De SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen.
5. De bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), de Nota verwachtingen accountantscontrole 2022, het normenkader dat is vastgesteld door Provinciale Staten op 7 december 2022 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2022 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Provincie Overijssel zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en de rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties en bij het vormen van ons oordeel hierover.

Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 6,98 miljoen. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado. Op basis van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2022 hebben wij bij de controle van de SiSa-bijlage dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening. In de Nota verwachtingen accountantscontrole 2022 zijn tevens een aantal specifieke controle- en rapportagetoleranties opgenomen, die wij hebben toegepast.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2022. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met Provinciale Staten overeengekomen dat wij aan Provinciale Staten tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 349.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's

Het risico dat het management maatregelen van interne beheersing doorbreekt

In iedere organisatie heeft het management, bij u is dat Gedeputeerde Staten, de mogelijkheid om fraude te

plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële

overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken, die anderszins effectief lijken te werken.

Wij besteden om die reden bij de controle aandacht aan het risico van het doorbreken van maatregelen van

interne beheersing door het management bij:

- Journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt.
- Schattingen en schattingsprocessen.

- Significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening.
- De betaalorganisatie.

Controlewerkzaamheden en waarnemingen

Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten en het maken van schattingen, uitgaande van een risico op doorbreking van dat proces. We hebben het proces rondom de totstandkoming van financiële verslaggeving beoordeeld en geëvalueerd.

Wij hebben journaalposten geselecteerd op basis van risicocriteria. Hierop zijn controlewerkzaamheden verricht, waarbij wij tevens aandacht hebben besteed aan significante transacties buiten de normale bedrijfsuitoefening. Daarnaast hebben wij controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van belangrijke schattingen van het management, waaronder de waardering van de vaste activa, voorzieningen, vorderingen, alsmede de afgrenzing van verplichtingen tussen boekjaren. Wij hebben de toelichting in de paragraaf risico's met betrekking tot fraude en integriteit in het jaarverslag geëvalueerd en verwijzen naar de desbetreffende passage. Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het management.

Controleaanpak veronderstellingen inzake continuïteit

Zoals toegelicht in de risicoparagraaf in het jaarverslag heeft het management haar continuïteitsbeoordeling voor de periode van twaalf maanden vanaf de datum van opmaken van de jaarrekening uitgevoerd en geen gebeurtenissen of omstandigheden geïdentificeerd die gereede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de Provincie Overijssel om haar continuïteit te handhaven (hierna: continuïteitsrisico's).

Onze werkzaamheden om de continuïteitsbeoordeling van management te evalueren omvatten onder andere:

- overwegen of de continuïteitsbeoordeling van het management alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van onze controle kennis hebben en het management bevragen over de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten.
- evalueren van de begrote operationele resultaten en daaraan gerelateerde kasstromen voor de periode van twaalf maanden vanaf de datum van opmaken van de jaarrekening rekening houdend met de ontwikkelingen in de branche en onze kennis uit de controle.
- analyseren of de huidige en de benodigde financiering voor het kunnen continueren van het geheel van de bedrijfsactiviteiten is gewaarborgd.
- inwinnen van inlichtingen bij het provinciebestuur over haar kennis van continuïteitsrisico's na de periode van de door het college van Gedeputeerde Staten verrichte continuïteitsbeoordeling.

Onze controlewerkzaamheden hebben geen informatie opgeleverd die strijdig is met de veronderstellingen en aannames van het management over de gehanteerde continuïteitsveronderstelling. Uit onze werkzaamheden blijkt dat de door het management gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van Gedeputeerde Staten is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten voor de jaarrekening

Het college van Gedeputeerde Staten is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van Gedeputeerde Staten is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen, zoals opgenomen in het normenkader dat is vastgesteld door Provinciale Staten op 7 december 2022.

In dit kader is het college van Gedeputeerde Staten tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van Gedeputeerde Staten noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude. Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van Gedeputeerde Staten de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de Provincie Overijssel in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het college van Gedeputeerde Staten moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening. Provinciale Staten is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de provincie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, de Nota verwachtingen accountantscontrole 2022, het normenkader dat is vastgesteld door Provinciale Staten op 7 december 2022 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
  - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.
- Het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de Provincie Overijssel.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van Gedeputeerde Staten en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het college van Gedeputeerde Staten gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de Provincie Overijssel in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de Provincie Overijssel.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de Provincie Overijssel, rekening houdend met de invloed

daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de Provincie Overijssel. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met Provinciale Staten onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.
Groningen, 26 april 2023

Eshuis Registeraccountants B.V.

drs. E. Vriesen RA

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant